

+ DVD-n:
Hyppolit a lakáj

CHIP

SZÁMÍTÁSTECHNIKA ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

www.chipmagazin.hu

XIV. évfolyam, 6. szám • 2002. június • 1196 Ft • Előfizetéssel 952 Ft

A jövő képe

TESZTEK

23 grafikus kártya

13 CD-s MP3-lejátszó

5 Pentium 4-es noteszgép

Plusz 800 MHz ingyen!

Asus alaplap + Pentium 4 Northwood

Windows XP csinosítása

Livattervező

Macromedia HomeSite 5

Kristálytisza kódok

Polimorf makróvírusok

Még nem haltak ki...

Újraírható DVD-k

Formátumok harca

Terjed a Klez!

A dokumentumtolvaj

Fénypontjaink

A hónap kommunikációs szoftvere:

Opera 6.01 for Windows

nethelye:

Star Trek – bcfiles.com

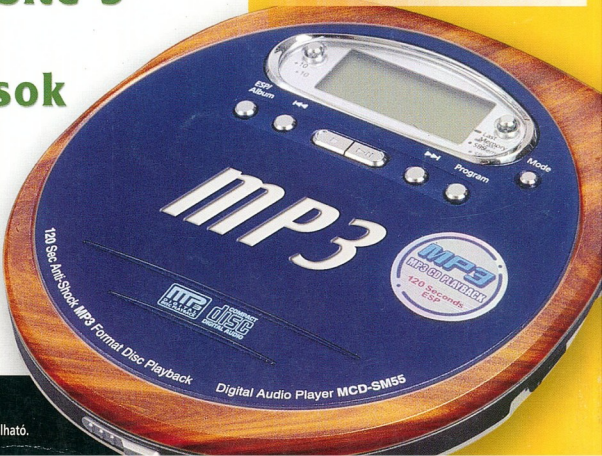
DVD-je:

A keresztapa trilógia

játékai:

Dungeon Siege

• Grandia II

A CHIP Magazinban ebben a számban két CD és egy DVD található. Ha hiányoznának belőle, kérje az eladótól!

Mennyi időt tölt Ön monitor előtt?
Szemének kímélése mellett
a **FLATRON™**
monitorral ez több is lehet.

A Magyar Optikus Ipartestület
ajánlásával, **FLATRON™**

A Magyar Optikus Ipartestület
ajánlásával, 2000. november 14.

A **FLATRON™** monitor előnyei:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes kép

2001. legjobb terméke

FLATRON™

LG Electronics Magyar Kft.
<http://www.flatron.com>

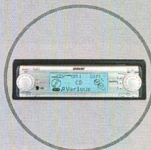
Eco Label

Xplod

CDX-MP70 autós CD lejátszó Kezdd el a bulit, még mielőtt odaérnél!

Hangoldj rá az esti bulira a CDX-MP70-nel! Kapcsold be a legújabb Sony Xplod autós CD lejátszót, és semmi nem akadályozhatja meg, hogy jól érezd magad! Válaszd ki a kedvencedet a kijelző hét színe közül, dőlj hátra és élvezd az utazást! A legütősebb és legtisztább hangzást első és hátsó előerősített kimenet garantálja, s mivel a CDX-MP70 minden adathordozót, akár írható és újraírható CD-t, vagy MP3 fájlokat is képes olvasni, mindegy, merre sodródsz az éjszaka folyamán. Az estéd csak jól sikerülhet!

A Sony és az Xplod a Sony Corporation, Japan bejegyzett védjegyei.
www.sony-europe.com/InCar

go create

SONY

**Olvásóink leveleire Nagy Zoltán válaszol,
a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladók nevét megadva idézzük.**

Milyen programmal lehet a PC-n lejátszani a DVD-t? Az olvasó csak vob, BUP és ifo kiterjesztésű file-okat mutat...

Kösz: Tápai Béla

Lehet, hogy tudatlan vagyok, de elárulhatnók, hogy mivel tudom lejátszani a DVD-t. A gépemben van DVD-olvasó, eddig a MicroDVD-t használtam ilyenre. Ez most nem jött össze.

Kösz a segítséget előre is.

Hevesi Zoltán

A DVD lejátszásához kell valamilyen DVD-lejátszó program. Ilyet ma már számos hardverhez (például többszatornás hangkártyához, vagy magához a DVD-meghajtóhoz)

A DVD megtekintéséhez lejátszó-program is kell

mellékelnek. Ilyen szoftver nélkül sajnos nem tekinthet meg a DVD film. A MicroDVD-t elsősorban DivX filmek lejátszására készítették, a valódi DVD formátumot nem tudja kezelni.

Tisztelt Szerkesztőség!

A kérdőívük kitöltése helyett írom ezt a levelet. „Több éve olvasom a CHIP-et, az utóbbi másfél évben minden számát... stb.”. Gondolom a DVD miatt tették be a kérdőívet, ezért csak annyit, hogy nem tudtam megnézni, mivel nincs DVD lejátszó, de tervezem a beszerzését fél éven belül. Ezért is fel szokott merülni bennem a kérdés, hogy milyen hardver kell még a DVD-lejátszón kívül?

A TV-tunerek rá van integrálva?

A választ előre is köszönöm

Oláh István

Attól függ, pontosan mire szeretné használni a DVD-meghajtót. Ha csak a számítógépen szeretne DVD filmeket nézni, akkor nem kell kiegészítő hardver – természetesen a korszerű processzor és videokártyán kívül. Ha tévén is szeretné látni a filmet, akkor vagy DVD-dekóder kártyát kell beszereznie, vagy olyan videokártyát, amelyiknek van tévékimenete. A DVD-dekóder kártya tehermentesíti a számítógépet, így DVD-lejátszással egy időben mást is lehet vele csinálni. A tévékimenetes videokártya előnye pedig az, hogy nemcsak a DVD-t hanem például DivX filmeket is lehet a tévén nézni. Ma már számos olyan videokártya kapható, amely kétféle tud dolgozni, vagyis a tévékimeneten csak a DVD- vagy más médialejátszó program képe jelenik meg, így a gépen akkor is lehet dolgozni, ha a család más tagja éppen filmet néz.

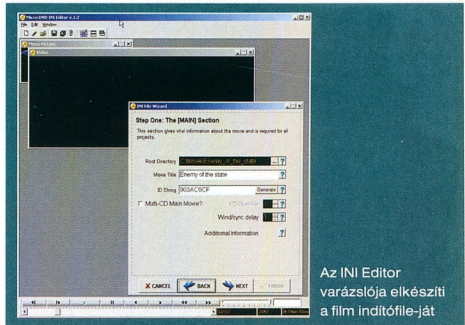
Szükség van még valamilyen hangkártyára is, hogy meg tudjon szólni a film, mégpedig olyanra, amelyik 48 kHz-es mintavételezésű hangok lejátszására képes. A régi ISA buszos kártyák még nem ilyenek, így ha ilyen van a gépben, akkor azt le kell cserélni.

A vételtunereknek gyakorlatilag semmi közük a DVD-lejátszáshoz, teljesen más célt szolgálnak. Így a tunerkártyán lévő hardverelemeket nem tudják hasznosítani a DVD-lejátszó programok.

Most tettem fél a MicroDVD Player 1.2-es verzióját, eddig az 1.0-t használtam. Lehet, hogy csak az ügyetlenségemnek köszönhető, de az új verzióban nem tudom úgy megnyitni a videofile-okat a felirattal együtt, mint az 1.0-sban. Mit kell beállítani ahhoz, hogy ez sikerüljön? Válaszukat előre is köszönöm!

Oláh István

Az újabb változat kezelése némileg különbözik elődjétől. Először az [F] billentyűvel be kell állítani az MDVD módot – ezt a kezelőfelület bal oldalán látható „DVD” felirat jelzi.

Az INI Editor varázslója elkészíti a film indítófile-ját

Ezután a [G] billentyűvel ki kell választani a quickini módot, amit a „DVD” felirat alatt megjelenő „quickini” felirat jelez. Ezután az [E] billentyű megnyomásával lehet betölteni először a filmet, majd az esetleges külső hangfile-t (ha nincs, akkor csak át kell lépni ezt az ablakot), végül pedig a feliratot. Hosszabb távon ennél hatékonyabb módszer egy olyan mdvd.mvd file létrehozása, amely egy filmről minden szükséges információt tartalmaz – kiegészítő hangfile-ok, feliratok stb. Ilyen file-t a MicroDVD-vel együtt felleltéptű INI Editor varázslójával lehet legkönnyebben készíteni.

Két kérdésem lenne:

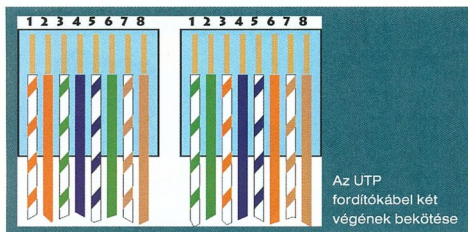
*1.: Hol tudhatnék meg többet az alapjai RAID vezérlőkről?
2.: UTP csatlakozókat hogyan kell bekötni, ha két gépet közvetlenül kötök össze, illetve switch és gép összeköttetések?*

Tisztelettel

Urban Zoltán

1. Attól függ, hogy mit szeretne rólok megtudni, de elsősorban a szokás forgó alaplak dokumentációjából.

2. A crosslink kábelt oly módon kell bekötni, hogy az egyik végéhez képest a másikon az 1-es helyére a 3-ast, a 2-es

Az UTP forditókábel két végének bekötése

helyére a 6-ost, a 3-as helyére a 1-est, a 6-os helyére a 2-est kötjük. Mindezt a csatlakozó érintkező felőli oldaláról nézve.

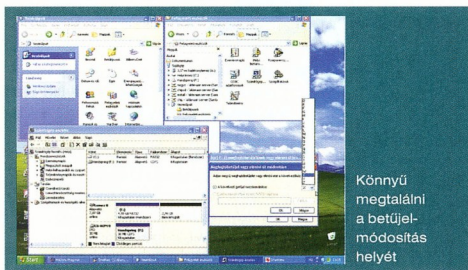
- ➔ Alapvető információk az alapjai RAID vezérlőkről: www.promise.com/product/oem_ataraid_eng.asp
- ➔ UTP crosslink kábel bekötése: www.klix.nl/helpdesk/techdocs/utp.htm

Még anno Win9x-ben könnyen meg tudtam oldani, hogy egy CD-meghajtó ne játssza le az autorunon CD-eket, illetve hogy egy fix betűjelet adjak a meghajtónak. Lehet, hogy az én agyam fut csökkentett módban, és ezért nem találok meg a módját, de ezeknek a beállításoknak (ne indítsa el az autorunt, és hogy én válasszak egy fix betűt a CD-meghajtónak) a Windows XP Professionalban nem láttam még csak nyomát sem. Ha tudjátok, hogy ezeket a beállításokat hogyan tudnám megvalósítani, kérem írjátok meg.

Köszönettel: Waechter T.

A betűjel megadása viszonylag egyszerű. A Vezérlőpultban lévő Felügyeleti eszközök → Számítógép-kezelés modulját kell elindítani. Ezen belül a Lemezkezelés kiválasztva láthatók a gépből lévő meghajtók. A CD-meghajtóra jobb gombbal kattintva állítható be a meghajtó betűjele.

Az automatikus indítás kikapcsolása nehezebb feladat, mert az XP-ben ezt nem lehet közvetlenül állítani. Van néhány – külső szerzők által készített – program az XP rejtett beállításainak büttyöléséhez, például a CustomizerXP és a TweakXP. CD-író programok is képesek módosítani ezt a beállítást, például a CloneCD. Ha a fentiek közül egyiket sem akarjuk telepíteni, akkor nincs más hátra, bele kell nyúlunk a registrybe. A Start menü Futtatás... menüpontjában írjuk be a „regedit” parancsot. Nyissuk meg a `HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\ControlSet001\Services\Cdrom` kulcsot, azon belül keressük meg az AutoRun

Könnyű megtalálni a betűjel-módosítás helyét

azonosítót. Ennek az értéke alaphelyzetben 1, de duplán rákattintva megnyithatjuk és 0-ra módosíthatjuk. Ezzel készen is vagyunk, már csak újra kell indítani a gépet, hogy a beállítás érvényre jusson.

Nagyon fontos! A registryt mindenki csak saját felelősségére módosítsa. A fent leírtakon kívül bármi más megváltoztatva veszélyeztetethetjük a rendszer stabilitását. Módosítás előtt többször ellenőrizzük, hogy valóban a megfelelő kulcs megfelelő azonosítóját választottuk-e ki.

Mint rendszeres olvasójuk, önökhöz fordulok segítségért.

Ha jól emlékszem, egyszer leírták a magazinjukban, hogyan kell a Win2k-ban az UDMA 33/66/100 íele átviteleket engedélyezni (talán a registryben). Ha nem vagy kérdés, legyenek szívesek írják már meg nekem, hogyan tudnám ezt megtenni.

Segítségüket előre is köszönöm.

Zotyá

Windows 2000-ben is a Vezérlőpult → Rendszer → Eszközkezelés lapon állíthatjuk be a DMA üzemmódot – de a Windows 9x-szel ellentétben nem az egyes meghajtóknál, hanem az IDE ATA/ATAPI vezérlőknél. Ezen belül az elsődleges, illetve a másodlagos IDE csatornánál megnyitva a Speciális beállítások fült akadhatunk rá az Átvitel módja mezőre. Itt a Csak PIO és a Ha rendelkezésre áll, akkor DMA választási lehetőséget találjuk. Utóbbit kell kiválasztani, majd újraindítani a gépet. Újra megnyitva az IDE beállításokat láthatjuk, milyen átviteli módot alkalmaz végül az operációs rendszer, ami megfelelő driverek esetén a meghajtó képességeitől függ.

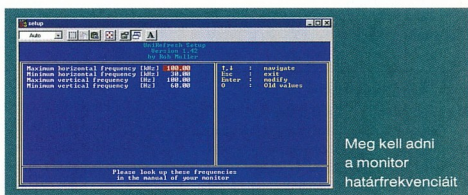
Tisztelt Szerkesztőség!

Remélem, tudnak segíteni a problémámon, mert idáig nem találtam rá semmilyen megoldást. Régi, DOS-os programmal végzem a munkám, amelyet Windows Me alatt indítok el. Ilyenkor a képráfrissítési frekvencia átvált 60 Hz-re, ami nagyon elfárasztja a szemem. (Fehér háttérrel még jobban villogzik.) Windows alatt 100 Hz-et szoktam meg, így ez a változás elég rosszul érint. Van-e olyan driver, program, amelyel DOS-os programnál is lehet állítani a frekvenciát? (A monitorom Eizo F56, a VGA kártya GeForce2-es.)

Próbáltam a programot ablakban futtatni, de nem hajlandó elindulni. Segítségüket előre is köszönöm.

P. Gábor

A DOS-mód képráfrissítésének megváltoztatásához egy kis DOS-os programot, a Unirefresh lehet használni. A program két részből áll. A beállítás részben az egyes felbontásokhoz tartozó frekvenciaértékeket lehet definiálni, amiből azonban először meg kell adni a monitor vízszintes és függőleges frekvenciaátartományát. A tényleges üzemmódbeállítás

Meg kell adni a monitor határfrekvenciáit

egy aprócska rezidens program, az unirefresh.com végzi. Hogy ezt kényelmesen használhassuk a kívánt programmal, célszerű egy indító batch file-t készíteni, amely először a unirefresh.com-ot, majd a futtatni kívánt DOS-os programot indítja el. A programot megtalálja CD-mellékletünk \CIKKEK\FORUM könyvtárában.

Lapzárta után

10 Lapzárta után

econet.hu, M-RTL: megállapodás munkamegosztásról ● **Apple Computer:** az eMac iskolába megy: mozi a képernyőn ● **IBM:** dizájnvaltó noteszgép ● **Sun Microsystems:** tűz! ● **Toshiba:** több fény ● **Xerox:** színes A/4-esek ● **Spyen:** egy kis nagy alakítás ● **iyama:** DVI-D beemelt LCD ● **Jazz Speakers:** zene a fülnek ● **Ramiris Rubin:** három disztribúció ● **HP, Compaq:** egyesítve

Kincstár

16 Mozi, mozi, mozi

Júniusi számunk ismét a mozi körül „örög”.

17 Igazi klasszikus

Harmadik korunk egy igazi filmes csemege: a magyarországi filmgyártás első sikerfilmje, a Hyppolit a lakáj.

18 Magyarul könnyebb

A Honosító Műhely újdonságaiból: Tweak-XP, Nvidia BIOS Editor, Site Publisher, Advertising Killer, WinPIM.

20 Játékatónak, előre!

Egy álom valóra válik: az Army Men RTS-ben életre kelnek gyermekkorunk műanyag katonái.

22 Mint a filmekben...

A számítógéppel készített háromdimenziós grafika és animáció egyik alapeszköze a CHIP-CD-n: Maya Personal Learning Edition.

26 SAC, anno

AlgoLab Photo Vector 1.71 ● BR's PhotoArchiver 3.4.1 ● Label Magic 2.1 ● Oxigen Phone Manager for Nokia GSM Phones 1.9.2 ● Oxygen Phone Manager for Nokia 6310/6510 v1.1 ● HTML Compress 4.1.1.682 ● SmartLite Web-Quiz 2002

28 Csupa profi

A SAC újdonságaiból: Advanced Email Verifier 4.0 ● IncrediMail build 532 ● Dance 4.0 ● Able DXF Manager v1.5 ● Easy Thumbnails 1.8 ● Edge Diagrammer 4.1 ● Memory Zipper Plus 7.01 ● Index 2.0.4.6 ● AutoPilot 2.10 ● EF Process Manager 1.41 ● OSLoader 2000 v8.1 ● RShut Pro 2.5.0.1 ● AscToTab 4.0 ● BDBFS 1.21B ● MDINotepad 2.1a

32 Nyári frissítés

Újdonságok és kiegészítők OS/2-höz.

33 Leveles tippek és trükkök

Elektronikus levelezéstudni szervezéséhez Linux alatt több segédeszköz is használhatunk.

34 A közeledő négyes

Nemrég napvilágot láttak az első képernyőmentések az új AmigaOS 4.0-ról.

Magazin

36 Vetélkedő DVD-formátumok

Az újraindított DVD lemezek két formátuma verseny a felhasználók kegyeire.

38 Az Ethernet hálózat mint kőzmű

A Hewlett-Packard új hálózati eszközeit mutatott be Procurve termékcsaládjában.

Hardver

40 Hardverböngésző

Primörök a hardverek világából – **Matsushita Electric:** mesterséges élet ● **AOpen:** körhangzás

● **Yamaha, Verbatim:** gyorsírástanfolyam ● **Sharp:** 90 másodperces sütő ● **InPhase Technologies:** adattásvéglet ● **AMD konferencia:** bye-bye Duron! ● **AMD:** fogd és vidd! ● **AMD:** tisztulató jövőkép – Opteron és barátai ● **Asus:** olcsó megoldás ● **Intel:** a legolcsóbb megoldás – Baniás és Odem ● **Corsair:** pörgős memóriák ● **Intel:** földön kívüli gyártástechnológia ● **Bluetooth:** Bluetooth és .NET ● **Nvidia:** mémóriki laptop ● **SIS:** végre legálisan! ● **ESS:** a Microsoft pártján

44 Hírek

Hewlett-Packard: újabb mérőldök az asztali fotónyomtatásban; vezeték nélküli notesz ● **Sony Ericsson:** kézírás a mobilhálózatban ● **A-Max:** hordozható MP3- és CD-lejátszó ● **Canon:** előretörő színek ● **Kodak:** profi fotónyomtatás ● **Freecom:** egy sebes páros ● **Presentech:** a látvány és a hangzás világa ● **Fujitsu-Siemens Computers:** sikeres év

48 Hardverkiirat

Új versenyző: MSI MS-8332 ● **Digitális Leonardo:** Canon S820 ● **Hangos hatos:** Teac Power-Max 1500 ● **A villámöklös:** Teac CD-W540E ● **Színkavalkád:** HP OfficeJet d155xi ● **Négyre megy:** Jenoptik JD4100z3 ● **Hátborzongató helyszín:** Logitech Z-560 4.1 ● **Szebb a világ színesbeében:** Tally T8006

54 Sétáló lemezpörgetők

MP3 – a formátum népszerűsége páratlan. Tesztünkben 13 CD-s hordozható lejátszót teszteltünk.

60 Hábóri és VGA

23 grafiкус kártyán keresztül megnéztük, mit érdekes mostanában venni annak, aki a legfrissebb 3D-s játékokat akarja tolni.

73 A jövő képe

Trendek és érdekességek a videokártyák piacán.

76 Az első hullám

Még kiforratlanok, de ígéretesek... Tesztünkben 5 Pentium 4-es noteszgépet vizsgáltunk.

80 Húzd meg jobban!

Plusz 800 MHz ingyen! Csak egy jó Asus alaplap és egy Northwood magos Pentium 4 kell hozzá...

82 Melyiket szeressem?

Különleges szeletet látogattunk el a számítástechnikának: több képernyős számítógépek, óriási nyomtatók, átláthatatlan tervrajzok mindenütt...

Szoftver

86 Szoftverböngésző

Primörök a szoftverek világából – **Oracle:** látják a jövőt? ● **Microsoft:** egy kupacban ● **Kapere.com:** webes mindenes ● **Sun:** mindent EGYbe! ● **Windows:** kettesek ● **Microsoft:** csúszás ● **Guru3D.com:** nVHardPage Nvidia Tweaker ● **NF2:** először hazacipelem... ● **RealNetworks:** versenylépés ● **Microsoft:** a Mac OS nem ellenség

88 Hírek

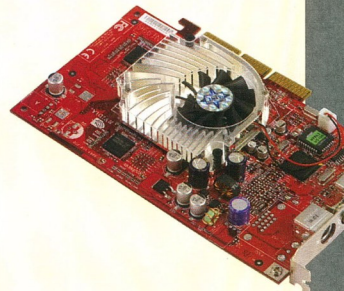
SuSE Linux: magyar 8-as ● **SzemiSoft:** magyar webes kiadványszerkesztő ● **Computer Associates:** a tárolásfelügyelet következő nemzedéke

TARTALOM

Sétáló lemezpörgetők

MP3 – a formátum népszerűsége páratlan. Tesztünkben 13 CD-s hordozható lejátszót teszteltünk.

54

Folytassa magyarul, Wagner!

Az Opera netböngésző méltán lett népszerű – a 6-os verziója ráadásul magyarul is beszél.

128

90 Szoftverkiirat

A klóngyártó: Elby CloneCD 4 ● **PDF-éktől a névjegyekig:** Abby FineReader 6.0 ● **Jleges 3D-s webes:** Ulead Cool 3D 3.5

92 Új fereg a netről

Vírusiradónk jelenti: a Klez nevű fereg új változata kezdett terjedni a neten.

94 Kristálytisza kódok

Egy okos HTML-kódszerkesztő: Macromedia HomeSite 5.

95 Régi-új versenyző

Az Adobe nem adja fel a QuarkXpress-szel folytatott versenyt. Erre utal az Indesign 2.0 is.

97 Divattervező

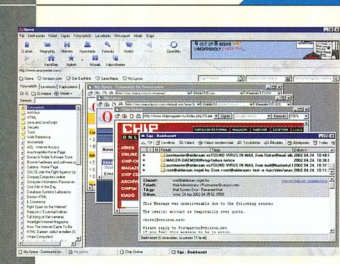
A Windows XP kezelőfelületének csinosítása.

2002. június

Háború és VGA

A tesztben 23 grafikus kártya – és amit tudni lehet a 3D-s képkapokról... **60**

100 A globalizáció és a CAT

Hogyan segítheti a szoftverek honosítását szoftver? A számítógéppel segített fordításról.

103 Polimorf makróvírusok

Mintha kihálóílnak lennének a makróvírusok... De a látszat csal.

106 Jó benyomás

Milyen módszerrel tömöríthetjük optimálisan a CD-ről a merevlemezre varázstól WAV formátumú zenét?

108 Hullámok hátán

Régi lemezeink, kazettáink anyagát további minőségromlás nélkül őrizhetjük meg – digitalizálással.

109 Gyertyák a tortára

Bevezetés a látványos tortadiagramok készítésébe.

Linux

112 Linux-böngésző

MPlayerHQ.hu: folyamatos folyamat ● Hancock: beszélni Ön arabusul! ● GNOME: egyelőre marad a 2. hely ● Transgaming Technologies: minik ide Windows?

114 Első pillantásra

A Mandrake fejlesztői letisztult rendszert hoztak létre: Mandrake Linux 8.2.

Kommunikáció

116 Internet-böngésző

Újdonságok az internet világából – Apple: a vevőknek mindig igaz van ● Nintendo: Microsoft GameCube? ● Kereskedelem és kormányzat: teljes mellszélességgel ● eBay: póló, pistolyt és egyebek ● Microsoft: csakis a szintiszta igazat ● Kereskedelem és kormányzat: tömegsport ● Opera Software: még egy hatos ● Apple: dőcögős net ● Sony: netes konzol ● Segway: a bátrak ● HC.Gamer: közvélemény-kutatás ● Nike, Gigabyte: szeretjük a focit! ● Hősök és kalandorok: légvédelmi kutyák ● Eidos: Lara, a sötétség anyagya ● Terayon, Microtune: a kábelmodem szárnyra kap

120 Hírek

ATSZE: veszélyben a távközlési liberalizáció ● Cisco Systems: AVVID kamion járt Magyarországon ● Voxtron: CTI szoftverek ● Intel: ott-honai hálózatok vezérlése mobil eszközökkel ● Matáv: megszűnt kedvezmény ● Axelerco, Cisco, Matáv, MatávCom: netépítő ● Panasonic: SMS-ezés vezetékes hálózaton ● IBM, Symantec: tűzfal linuxos eServerekhez

124 A végtelen és tovább

A Star Trek univerzuma évtizedek óta világsiker – immár a neten is az: bcfiles.com.

126 Kommunikációs kirakat

A rejtőzködő hölgy: Caroline Smart Card Reader ● Gyorsított kapcsolat: Turbo Connection ● Védelem kicsiben: Steganos InternetAnonym és HackerTools

128 Folytassa magyarul, Wagner!

Az Opera netböngésző méltán lett népszerű – a 6-os verziója ráadásul magyarul is beszél.

131 Rádiós adatátvitel

És Avaya elsősorban a telefonia területén vált népszerűvé, de belépett a vezetékes és a vezeték nélküli LAN eszközök piacára is.

Mobil világ

134 Mobilböngésző

Nokia: mobil hívás ● Toshiba: új vizeken ● Sega: játék, játék, játék ● Symbian: nyílt forrással ● Palm: feszült várakozás ● InnoPocket: fémkabát ● Palm: ütemterv ● Russel Bulmer: Microserver ● Samsung SDI: villanykönyv

136 Hírek

Ericsson, Westel: kereskedelmi MMS szolgáltatás Magyarországon ● Samsung: TFT-LCD mobiltelefonokhoz ● Vodafone: kártyafeltöltés ATM-enél

138 Mobil kirakat

Talpa alatt a szél: NB 600 noteszhűtő ● Majdnem méretben aluli: Sony Slim External CD-RW kit ● Dóra az EU-ból Palmom: Eudora Internet Suite 2.1 for PalmOS

140 A zsebek hírmondója

Hogyan lehet összeházasítani a tenyérgépet és a netet? AvantGo Mobile Internet Service.

Szakma

142 Szakmai böngésző

IBM: tíz év ● AMD: a félelem bére ● Sun Microsystems: gondolkodási idő ● Intel, Intergraph: adós, fizess! ● Unicode.org: tagbanva, hanunoo...

143 Hírek

Albacomp: a NATO minősített szállítója ● BMGE, Fornax: 24 órás programozói verseny ● Comparex: új vezető ● IVSZ, OFE: e-bizalom ● IVSZ: Gyurós Tibor-díj ● IBM: grid innovációs központ ● Linux Tábor: kezdők és profik Szerencsen ● Microsoft: 30 millió forintos informatikailabor ● Sun Microsystems: 25-30%-kal olcsóbb szerverek

146 Sikersztori

Az Intel viszonteladói és megoldásszállítói hálózata tavaly is 50%-feletti növekedést ért el. A sikerről kérdeztük Thomas M. Kilroyt.

Tartalom és forma

148 Ice Age – Jégkorszak

Jöjjenek velünk moziba! Ismét bemutató vetítésre hívjuk olvasóinkat.

150 DVD-kirakat

Nem csituló dinóház: Jurassic Park III ● Uralkodni veszélyes: Elizabeth ● Kedvező ajánlat nyári unalom ellen: Amerikai pite 2. ● Amikor egy facsemete megnő... U2: The Joshua Tree

152 Kézsóok, Don Corleone!

A Corleonek története három DVD-n – sok-sok extrával: A keresztapa trológia.

154 Ostromoljunk labirintust!

Chris Taylor és csapata új akció-szerepjátékot álmódott meg számunkra: Dungeon Siege.

155 Zsidos a jó mellett

Kellemes kikapcsolódás a manga stílusú kedvelő szerepjátékosoknak: Grandia II.

156 CD-kirakat

Gyermekkorem meséi: Diafilmár ● Hogyan beszélnek Pálócfdőnd: Magyar nyelvjárás hangfelvételtár ● Jöhet a 40 forintos kérdés: Tudás-piramis

158 Könyvek

Ács Zsolt: Linux az alapoktól a felhasználó szintig ● Novák István-Borbély András-Holpár Péter: .NET fejlesztői infrastruktúra 1. ● László József: Dinamikus weboldalak, CGI programozás Windows és Linux rendszerekben

Szerkesztőségi rovatok

4 Fórum

8 Index

160 Impresszum

160 Hirdetők

162 Előzetes

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagokban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelm és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehető- ség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt felüntetjük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakérhetőek.

Table with multiple columns listing software products and companies. Columns include product names (e.g., 3Dlabs CVK200, 3ds Max, 3ds Studio), company names (e.g., 3Dlabs, Autodesk, Microsoft), and numerical identifiers. The table is organized in a grid-like fashion across the page.

ÚJ GENERÁCIÓ

AUDIO
VIDEO
ADAT

PLEXTOR EUROPE • Excelsiorlaan 9, 1930 Zaventem, Belgium

☎ +32 2 725 55 22 • ☎ +32 2 725 94 95

www.plextor.com

HRP Hungary KFT • ☎ 06 1 452 46 00 • ☎ 06 1 350 13 51 • www.hrp.hu

Ramiris KFT • ☎ 06 1 412 43 00 • ☎ 06 1 412 43 01 • www.ramiris.hu

KING OF QUALITY

Apple Computer

Az eMac iskolába megy

Az Apple eMac néven új, kifejezetten az oktatási piac számára készített asztali számítógépet mutatott be.

A gépben 17 colos, sík katódsugárcsőes képernyő és 700 MHz-es PowerPC G4 processzor található. Mindez

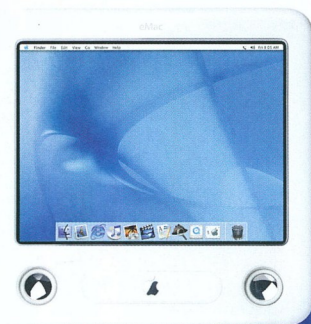
társa is képes 24 bites színmélység mellett.

Minden eMac tartalmazza az Apple szoftvereit: a digitális fotók kezelésére és megosztására alkalmas iPhoto-t, a digitális videófelvételek szerkesztését lehetővé tevő iMovie2-t, illetve a digitális zenei gyűjtemény kialakítását segítő iTunes2-t. Öt USB és két FireWire csatlózával az eMac könnyű plug and play kapcsolódást biztosít a digitális videokamerákhoz és fényképezőgépekhez, nyomtatókhoz és szkennerekhez. Az eMac modellek

jú és megnövelt felbontású változatát.

Az új kijelző legnagyobb felbontása 1920x1200 képpont, amely például a High Definition Television (HDTV) képanya

ga számára is elegendő. Miként az új képernyő felülete is kelleteret biztosít akár a

A 17 colos, lapos képernyőjű eMac az eddigi legköltségkímélőbb G4-es rendszer

olyan kompakt kialakítású házba kerül, amely 8 mm-rel alacsonyabb az eredeti 15 colos képernyőjű iMacnél.

A gépet a digitális osztálytermek kialakításához tervezték. Az eMac képernyője akár 1280x960 képpontos felbon-

választhatóan CD-meghajtó vagy kombinált DVD-olvasó/CD-újrairtó tartalmaznak.

→ www.apple.com/education/emac/

Mozi a képernyőn

Az Apple a tokiói MacWorld Expo szakkonferenciáján és konferenciáján megnyitón mutatta

be Cinema Display folyadékkristályos képernyőjének legújabb, 23 colos képátló-

Cinema Display: 23 colos képátló

iPod: 10 Gbyte és 200 gramm

HDTV tartalom szerkesztéséhez az Apple Final Cut Pro szoftverével.

Az aktív mátrix folyadékkristályos technológiára épülő Apple Cinema HD Display teljesen digitális úton csatlakozik a számítógéphez, és a digitális jelvitelnek köszönhetően teljesen torzításmentes geometriát biztosít.

Az alig több mint 5 cm vastagságú kijelző 16:10-es képarányt kínál, amely a kiadványszerkesztői és műszaki dokumentációs alkalmazásokban lehetővé teszi az oldalpárok együttes szerkesztését is. 24 bites színmélységet támogat, 160 fokalátószög biztosít, és az Apple ColorSync színhűség-biztosítási rendszerébe illeszkedik.

Az Apple szintén a tokiói MacWorld Expo megnyitóján mutatta be iPod hordozható MP3-lejátszójának új, 10 Gbyte-os merevlemez tartalmazó változatát, amelyen akár kétezer, közel CD-minőségű zeneszám is tárolható.

Az alig 200 g-os iPodon az Apple ingyenesen letölthető kiegészítő szoftverének segítségével a felhasználók ezer nevet és címet is tárolhatnak a zene mellett.

→ Apple Hungary IMC (HDSys Kft.)
☎ 250-3260
→ www.apple.hu

HP, Compaq Egyesítve

A Hewlett-Packard május 7-én hivatalosan is bejelentette a Compaq Computerrel való egyesülését, és részleteket ismertetett a létrejött új HP felépítéséről és termékstratégiájáról.

Erre két munkanappal azt követően került sor, hogy az eredetileg tavaly ősszel bejelentett vállalategyesítés útjából a részvényesek és a versenyhivatal jóváhagyásának, valamint – a támogatók és ellenzők között hónapokon át húzóódó kínos vita lezárásaként született – kedvező bírósági döntésnek köszönhetően minden jogi akadály elhárult. Az ítélet kihirdetése után – amely szerint a szavazást megelőzően az HP nem gyakorolt törvénybe ütköző módon nyomást néhány nagy részvényesére az igen szavazat érdekében – Walter Hewlett, az egyesítés legnagyobb ellenzője is bejelentette: nem támadja tovább a szavazás eredményét.

Az új HP-t négy ágazat alkotja – a vállalati rendszerékről, a szolgáltatásokról, a nyomtatásért és képalkotásért, valamint a személyi számítógépekért felelős csoport. A vállalat vezérigazgatója Carly Fiorina, az HP eddigi első asszonya, elnöke Michael Capellas, az HP volt elnök-vezérigazgatója. Az új portfólióban szereplő termékek HP márkánév alatt kerülnek forgalomba. Ez alól csak az ott honi felhasználóknak szánt PC-k képeznek kivételt: ebben a kategóriában a Compaq márkánév is megmarad.

A szervezeti átalakítások a világ 160 országát érintik, és hat hónapon belül lezajlanak. A csúcsvezetőség száz tagját, a regionális vezetőket és country managereket már kinevezték. A HP Magyarország új ügyvezető igazgatója dr. Beck György, a Compaq Magyarország eddigi vezérigazgatója lesz, miután a leányvállalatok egyesítését a magyar versenyhivatal is jóváhagyja – amire minden bizonnyal még e sorok közzétételét megelőzően sor került.

→ www.hp.hu
→ Cégegyesítés – CHIP, 2001/10/10

ABIT

Your Reliable Partner

www.abit.com.tw

LOVE FOOTBALL?

So do we.

Time is precious, especially during World Cup season. At ABIT, we always try to make the best motherboards. After all, a motherboard with stability and performance will give you more time to watch football.

Mycom

Mycom

Tel:06-1-204-4544/06-1-204-5444

E-mail:mycom@mycom.hu

Fax:06-1-204-7444

<http://www.mycom.com.hu>

IBM

Dizájnáltó noteszgép

Az IBM bemutatta ThinkPad T30 típusú karc-síftott és pehelysúlyú (thin-and-light) noteszt, amelyet magáncélra és üzleti felhasználásra egyaránt ajánl.

A ThinkPad T30 – amelyhez egyébként összesen 55 bejegyzett és több bejegyzés alatt álló szabadalom fűződik – a ma forgalmazott számítógépek közül elsőként tartalmazza a teljes képernyős TrackPoint eszközből és az új, programozható érintőpadból álló UltraNav multi-pointing pozicionálórendszert. Az UltraNav részét képező körbeutató gombsor (wrap-around buttons) ugyanolyan tapintású, mint az IBM TrackPoint felülete. Az érintőpad sarkai gyorsbillentyűként négy szoftver, illetve – net hozzáférés esetén – weboldal elindítására programozhatók be, az érintőpad egésze pedig görgetőeszközzé használható. Az UltraNav testreszabott szoftvertelepítő varázslója segítségével a felhasználó gyorsan beállíthatja a kívánt navigációs módszert. A T30 az IBM jelenleg szabadalmaztatás alatt álló, egyedi me-revlémezűdés-csilapító technológiáját is tartalmazza, amely légszármával gondoskodik a lemez védelméről és az adatvesztés megelőzéséről abban az esetben, ha a noteszgépet használója bekapcsolt állapotban kemény felülethez ütne.

Az IBM a T30 egyes változataiban az Intel Pro/Wireless 2011b vezeték nélküli LAN-technológiáját is integrálta.

A noteszgép kijelzőjébe épített, kettős antennarendszer nagy hatótávolságú adatátvitel-támogatja a beépített kommunikációs megoldások széles körét – köztük egyes modellek Bluetooth és Wi-Fi vezeték nélküli képességeit, illetve az

ing Platform Alliance ágazati munkacsoport 1.1 verziójá-mú szabványának.

ing Platform Alliance ágazati munkacsoport 1.1 verziójá-mú szabványának.

A hardverek és szoftverek együttessel működő biztonsági alrendszer gondoskodik a felhasználói hitelesítés, valamint a vezetékes és vezeték nélküli kommunikáció védelméről. Az IBM által először 1999-ben alkalmazott beajegyzett biztonsági alrendszer új verziója a TCPA több mint 180 tagvállalata által szemtőgép-biztonsági benchmarknak elismert szabványt követi.

Mindegyik ThinkPad T30 modell kompatibilis az IBM szabadalmaztatott ImageUltra felhasználói környezet-felügyeleti technológiájával, valamint azokkal a szolgáltatásokkal, amelyek mérsékelik az informatikai költségeket. A Rapid Restore PC egyedi adat-helyreállítási megoldáshoz hasonlóan az ImageUltra is fontos helyet foglal el az IBM üzemi-dő-növelés és migrációs kínálatában.

Egyes T30-as modellek a magas szintű mobilitást és hosszú akkumulátoridőt biztosító 1,8 GHz-es Mobile Intel Pentium 4-M processzorral működnek. Az IBM új noteszgepeinek utazótömege 2,2 kg-nál kezdődik, 256 Mbyte-os DDR memóriájuk 1 Gbyte-ig bővíthető, TFT kijelzőjük 14,1 colos, 3 órá maximumális akkumulátoridőt nyújtanak, és 3 év korlátozott garancia érvényes rájuk (az akkumulátor szavatossági ideje 1 év).

- IBM Magyarországi Kft.
kék szám
☎ 06-40-200-156
- www.ibm.com/hu/
- www-5.ibm.com/hu/products/pc/portfolio/thinkpad/

ThinkPad T30: 55 bejegyzett szabadalom fűződik hozzá

Ethernet vezérlőt és az integrált modemet. Az IBM Access Connections szoftvere segítségével a felhasználók egyszerűen kezelhetik a különféle csatlakozási lehetőségeket, elemteket előnyben részesítve beállításait, és választhatnak a különféle kommunikációs szolgáltatók közül.

Egyes T30 modellek az új TCPA-konform IBM Embedded Security Subsystem 2.0 biztonsági alrendszert is tartalmazzák. Ez az első olyan biztonsági megoldás, amely eleget tesz a számítógépes platformok megbízhatóságának és biztonságának növelését ösztönző Trusted Compu-

vábra is az econet.hu végzi, a portál reklám- és szponzorációs felületeinek értékesítése pedig az M-RTL feladata lesz.

A most megkötött megállapodás értelmében a továbbiakban lehetőség nyílik arra is, hogy az econet.hu érdekelt-ségi körébe tartozó más site-ok – így a www.magyar.film.hu

filmszakmai portál vagy a www.vendegoldal.hu étterem-ajánló – reklámfelületeinek értékesítését is az M-RTL vegye át.

- www.eco.hu
- A hónap nethelyei:
[www.vendegoldal.hu-CHIP, 2002/5/138](http://www.vendegoldal.hu-CHIP,2002/5/138)

Sun Microsystems

Tűz!

A Sun Microsystems bemutatja új, középkategóriás Sun Fire 12K típusú – Starkitty néven becézett – szerverét. Az új kiszolgáló – amely a korábban csak az 1 milliárd dolláros értékhatár feletti szerverekre jellemző lehetőségeket kínálja – a befektetések megtérülésének (return on investment, ROI) növelésére épít, az erőforrások rugalmas hasznosítására adva lehetőséget.

A Sun Fire 6800 és a Sun Fire 15K szerver közé pozicionált új unixos szerver azoknak nyújt megoldást, akik szerkesztési/oldalirányítási vagy rendszerük folyamatos bővítésében gondolkodnak. A Sun Uniboard technológiájának köszönhetően maximális befektetés védelmet, rendelkezésre állást, rugalmasságot és teljesítményt nyújt felhasználójának.

Sun Fire 12K: működés közben dinamikusan bővíthető

A Sun Fire 12K akár 52 darab 900 MHz-es UltraSparc III processzorral és 288 Gbyte memóriával bővíthető, és a Solaris 8 operációs környezet fut rajta. A Sun technológiája a leállás nélküli bővíthetőség lehetőségét kínálja, ami lehetővé teszi az adatközpontok számára is a folyamatos használat melletti me-reztést. A Starkitty architektúrája megengedi az eltérő sebességű CPU-k használatát, az összes Sun vállalati rendszer között átvihető és felcserélhető Uniboard CPU-/memóriakártya pedig drasztikusan csökkenti a beruházási költségeket, valamint a teljes élettartama viteltől ös-költséget (total cost of ownership, TCO).

- Sun Microsystems Kft.
☎ 489-8900
- www.sun.com
- www.sun.com/servers/

econet.hu, M-RTL

Megállapodás munkamegosztásról

Az econet.hu Informatikai Rt. és az M-RTL által kötött kereskedelmi megállapodás értelmében a www.eco.hu címen elérhető gazdasági portál az RTL online portfólió tagjává válik. Az eco.hu tartalmi és technológiai üzemeltetésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat to-

Xerox

Színes A/4-esek

A Xerox két új, színes A/4-es nyomtatót jelentett be munkacsoportok számára. A Xerox Phaser 8200 szilárdtintás és a Xerox Phaser 6200 lézernyomtató egyaránt egyetlen lépésben viszi fel a teljes színes nyomatot az egyes papíruton végighaladó hordozóra, ami nagy teljesítményt, egyszerű kezelhetőséget és megbízhatóságot eredményez, ráadásul versenyképes áron. Az egy lépésben nyomtató színes nyomtatókkal nyolc évvel ezelőtt a Xerox jelent meg elsőként a piacon, és a müncheni nemzetközi sajtórendezvényen bemutatott két új eszköze a cég azóta felhalmozott tudását és tapasztalatát kamatoztatja.

A Phaser 8200 színes szilárdtintás nyomtató 300 MHz-es processzorának és 256 Mbyte-ig bővíthető memóriájának köszönhetően 9 másodperc alatt elkészül az első nyomattal, és percenként 16 oldalt képes ki nyomtatni gyors színes (fast color), illetve 10 oldalt standard üzemmódban, de még fényképek nyomtatásakor is 3,5 oldal/perc a sebessége. Legnagyobb felbontása 1200x600 dpi, terhelhetősége havonta 65 ezer oldal. Különleges kialakítású Phaser 8200 ColorStix szilárdtinta-utántöltője kizárja a hibás behelyezést, és a médiumok széles skáláján kiváló nyomtatminőséget ér el.

A Phaser 6200 színes lézernyomtató 500 MHz-es PowerPC processzorra épül, memóriája 512 Mbyte-ig bővíthető. Teljes 2400 dpi-s felbontásban 16 oldal/perc sebességgel nyomtat, havi terhelhetősége 60 ezer oldal.

Az irodai papírok szinte bármelyike használható benne 64-216 g/m² súlyig, és ezeket még akkor is megbízhatóan kezeli, ha adagolóba helyezsük, nem a legnagyobb körültekintéssel járt el a felhasználó.

A müncheni rendezvényen a Phaser 6200 egy gombocá gyűrt, majd tenyérrel kisímtott, illetve egy szándékosan felszámárfülesztett papírlapra is elakadás nélkül nyomtatott, méghozzá kifogástalan minőségben.

A nyomtatóhoz szolgáltatás-gazdag szoftvercsomag tartozik,

Phaser 6200 és Phaser 8200: a Xerox becslése szerint a színes irodai nyomtatók piaca 2000 és 2004 között 30%-kal fog bővülni

amelyben egy valós idejű állapotjelző interaktív meghajtó-program mellett a Phaser Installer egykattintásos hálózati telepítő és a PhaserSmart virtuális help desk is megtalálható.

A Phaser 8200 és 6200 egyaránt tartalmazza a CentreWare IS beágyazott webszervert, amely fejlett nyomtatófelügyelet biztosít, valamint a PrintingScout szoftvert, amely abban a pillanatban sügőablakot nyit a képernyőn, amint a nyomtató a felhasználó figyelmét igényli.

Mindkét nyomtató a sorok közöttével egy időben került forgalomba, és egyéves helyszíni garancia érvényes rájuk, amit telefonos és netes támogatás egészít ki. A Phaser 8200 ajánlott kezdőára 2030 euró, a Phaser 6200 ára pedig 2800 euróról indul.

Müncheni nemzetközi sajtórendezvényén a Xerox azt is bejelentette, hogy Xerox Office Europe néven egyesíti korábbi Office Printing Business (OPB) és Office Solutions Group (OSG) ágazatait. A Xerox Office Europe alelnökévé és vezérigazgatójává Rod Rodericket nevezték ki, aki korábban hasonló beosztásban a Xerox OPB Europe élén állt.

Az új üzletág a Xerox meglévő európai viszonteladói értékesítési csatornáját kívánja továbbfejleszteni az irodai eszközök minél nagyobb piaci sikere érdekében.

→ www.xerox.hu/partnerek.html
→ www.xerox.com/officeprinting

Always looking ahead!

High speed data storage...

High capacity Digital Memory Cards...

Authorized Distributors:

CORWELL

Tel.: 061 3069060

CHS HUNGARY

Tel.: 061 4518500

RAMIRIS

Tel.: 061 4124321

Verbatim®

www.verbatim-europe.com

Jazz Speakers Zene a fülnek

A Jazz Speakers 2001 decemberi számunkban vásárlási ajánlatot kapott J9940 5.1-es hangfalrendszere hamarosan két újabb változattal

helyet kapott a Dolby Digital (AC3) és DTS dekodolóegység.
A másik, a J9941 modell

J7508: az erősítő és a kezelőszervek külön egységben

tulajdonképpen a J9940 kisebb teljesítményű változata, amelynek bal és

J9941: kisebb első hangfalakkal

jobb első hangfalait lecserélték asztalra-polcra is helyezhető kisebb dobozokra.
A gyártó harmadik új hangrendszere a 2.0-s kategória zászlóshajója, a J7508.

A két hangfaldobozban két-két membrán (a dóm

böví. Az egyik – a J9940B típus – gyakorlatilag azonos jellemzőkkel bír, mint elődje, annyi eltéréssel, hogy a középső hangfalban

fémmembrános) és egy-egy reflexnyílás kapott helyet.

Az erősítő és a kezelőszervek külön egységben helyezkednek el.

A faburkolatú rendszer nagyon tisztán és értelesen szólal meg – kiváló választás azok számára, akik sztereó hangkártyát használnak, vagy akik a számítógépükéről hallgatnak CD-t, illetve kedvelik a PC-s játékokat.

➤ Kelly-Tech ☎ 350-1246
➤ www.kellytech.hu
➤ www.jazzspeakers.com

Ramiris Rubin

Három disztribúció

A Ramiris Rubin Rt. a Dazzle, az MSI és a Polycom céggel kötött három új disztributori szerző-

déséről adott hírt. A Dazzle termékkatalógusában az analóg kameráról vagy videóról AVI, illetve a Windows által támog-

iyama

DVI-D bemenetű LCD

A japán iyama legújabb, 15 colos AX3818UTC típusjelű LCD monitora digitális DVI-D bemenettel rendelkezik,

val rendelkező felhasználók azonnal ki is aknázhatják az előnyeit.

A beépített hangszórók kicsik, teljesítményük szerény,

így nincs szükség a videójel képminőségét csökkentő átalakítására. (A hagyományos analóg jelet ugyanis a videokártyában és a monitorban is át kell alakítani, ennek során, ha csekély mértékben is, de torzul).

A monitorhoz a szükséges kábelt mellékelik, így a digitális kimenetű VGA kártyá-

AX3818UTC: figyelemfelkeltő acélkék-ezüst káva

de az LCD monitor oldalán fejhallgató-csatlakozó is helyet kapott.

A monitor megfelel a TCO'95 sugárvédelmi szabványnak, és mint az összes iyama modelle, erre is 3 év a helyszíni garancia.

➤ Ramiris Rubin Rt.
☎ 412-4300
➤ www.ramiris.hu
➤ www3.iyama.de

gattott egyéb formátumokban történő digitalizálás eszközei csakúgy megtalálhatók, mint az MPEG-1 és MPEG-2 formátumot támogató hardveres képdigitalizáló.

A Dazzle videokártyák széles kínálatát is szállítja az alapszinttől a professzionálisig.

A gyártó MovieStar nevű szoftverével minden fontosabb szerkesztési és vágási művelet elvégezhető egyszerű kintárat is, különböző kártyatípusai mellé pedig a Ulead MediaStudio 5.0 vagy 6.0, illetve az Adobe Premiere 6.0 kerül a dobozba.

Az MSI (Micro-Star International) az alaplapok és grafikus kártyák egyik legnagyobb gyártója.

3 éves garanciával szállítja termékeit, amelyek technikai támogatására jól áttekinthető, naprakész webhelyet tart fenn.

Több újítás is fűződik a cég nevéhez, például a D-LED és a D-Bracket, amelyek a diagnosztikát könnyítik meg a felhasználók számára, négy fénydióda, illetve hangjelzés segítségével utalva az esetleges

Toshiba Több fény

A Toshiba professzionális vizuáltechnikai ágazata négy új LCD adat-és videokivetítőt mutatott be a piac legalsó kategóriájában.

A TLP-560 és TLP-561, illetve TLP-260 és TLP-261 modellek, amelyeket a költségérzékeny konferenciaszektornak és a mobil felhasználóknak terveztek, 1300 ANSI lumen fényerőt és 400:1 kontrasztarányt biztosítanak.

Nagy látószögű lencséjüknek köszönhetően mindössze 2 méteres vetítési távolság esetén is akár 2,5 m átlóú képet vetítenek (legnagyobb képátlójuk 6 m).

Az újdonságnak számító lencseemelő segítségével használjuk torzításmentesen változtathatja a vetítési felület függőleges pozícióját.

problémákra az alaplappal kapcsolatban.

Az MSI széles termékkatalógusában többek között az új GeForce4 4400 és 4600 chip-ekkel szerelt videokártyák és Via KT333 chipkészletű alaplapok is megtalálhatók.

A kaliforniai, milpitsai székhelyű Polycom cég kelet-európai Master Distributor szerződést kötött a Ramiris-szal.

A Polycom konferenciatermékfejlesztésével indult a kilencvenes évek első felében, és SoundStream termékei világszerte ismertek.

A cég azóta a videokonferencia-piacon is megjelent. ViewStation videokonferencia eszközei 2-3 fős fiókirkadaktól a nagy vezetői tárgyalókig jól illeszkednek a felhasználói igényekhez. 2001-ben felvásárolta a videokonferencia-piac egyik jelentős szereplőjét, a PictureTel-t, így ma már iPower néven a korábbi PictureTel rendszerek is elérhetők a Polycom kínálatában.

➤ www.ramiris.hu
➤ www.dazzle.com
➤ www.msicomputer.com
➤ www.polycom.com

TLP-560/561 és TLP-260/261: nagy látószögű lencsével és lencseemelővel

A TLP-560 XGA (1024x768 képpont) felbontású LCD kivetítő dokumentumkamerával bővített változatban (TLP-561) is kapható. Ugyanez vonatkozik az SVGA (800x600 képpontos) felbontást kínáló TLP-260 modellre is: a TLP-261

dokumentumkamerája lehetővé teszi a prezentáció rugalmas változtatását, akár főlái, modellek bemutatását is.

A mindössze 3,2 kg-os (kamerával 3,9 kg) kivetítők belső hangszóróval, RGB (Y/Pb/Pr támogatással), video- és S-Video bemenettel, illetve külső monitorhoz RGB kimenettel rendelkeznek, és elődeikhez hasonlóan formatervezett külsővel ruházták fel őket.

Az új kivetítők könnyen hordozható bemutatószközként kisebb konferenciatermekben vagy iskolákban, de akár az otthoni szórakoztatásban is megállják a helyüket. A korábbi TLP-550/551 és TLP-250/251 modelleket váltják fel a Toshiba kínálatában. 3 év garancia jár hozzájuk.

➔ Techntrade Informatikai Rt.
☎ 467-6111
➔ www.techntrade.hu

Spypen

Egy kis nagy alakítás

A Spypen nevű német cég Actor nevű új termékét cigarettásdoboz-méretű digitális fényképezőgép, videokamera, diktafon és PC-kamera egyben. Az

Diktafonja WAV formátumban rögzíti a hangot, PC-kamera üzemmodban 800 x 600 képpontban felbontású.

Tartozékként vakut, 16 Mbyte-os SmartMedia kártyát, USB kábelt, tartóáll-

Actor: négy digitális eszköz egyben

ványt, tokot és 4 teljes verziós Arcsoft szoftvert (Photo Studio 2000, Photo Printer 2000, Photo Fantasy, Video Impression) is tartalmaz a termék doboza.

A Spypen termékeit Magyarországon az East Computer Kft. forgalmazza.

➔ East Computer Kft.
☎ 431-3439
➔ www.spypen.hu
➔ www.digital-world.hu

USB csatlakozású Actor különleges, ötrétegű üvegoptikával, önkidővel rendelkezik, 300 darab JPG formátumú fotó tárolására képes 800x600 képpont felbontásban, 128 Mbyte-os SmartMedia kártyára 1 órányi video- és hangfelvételt rögzíthető vele 320 x240-es felbontásban.

COOLPIX 995

A képezlethez igazítva

- 3,2 megapixelés képfelbontás
- Nikkor 4x optikai zoom objektív
- Beépített vaku vörös szemeffektus csökkentéssel
- Akkumulátorral és töltővel

Nikon COOLPIX DIGITÁLIS KAMERÁK

A Nikon Coolpix digitális kamerák mindenkinek megfelelnek, függetlenül attól, hogy milyen fokon űzi a fényképezést. Vessen egy pillantást erre a három stílusos modellre, és döntse el, melyik illik Önökhöz!

A Coolpix 995 rendelkezik elég olyan tulajdonsággal, amely meg a legteljesebb fényképezésként is lázba hozza?

Vagy a Coolpix 885? Kicsi, elegáns és nagyszerű eredményt produkál szinte minden szituációban...

Vagy mit szólna a Coolpix 775 modellhez? Kicsi, könnyű, használata egyszerű és szórakoztató – tökéletes választás bármely pillanat megörökítésére.

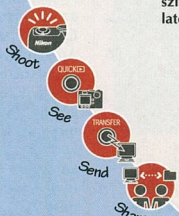
Mindhárom modell tervezésekor a legfontosabb szempont a lehető legkönnyebb és legkényelmesebb használat volt. Bármelyik modellt is választja, a sokrétű Nikon zoom objektívek és a Nikon fejlett digitális technológiája segítségével biztos lehet az éles, tiszta képekben, amelyek minden alkalommal élő, lüktető és kiegyensúlyozott színeket örökítik meg a varázslatos pillanatok.

COOLPIX 885

Mindre kész

- 3,2 megapixelés felbontás
- Nikkor 3x optikai zoom objektív
- 12 felhasználóbarát program
- Akkumulátorral és töltővel

COOLPIX 775

Emlékké változtatja a pillanatok

- 2,0 megapixelés felbontás
- Nikkor 3x optikai zoom objektív
- 7 felhasználóbarát program
- Akkumulátorral és töltővel

NIKON KFT
DEVAI UTCA 26-28,
1134 BUDAPEST
TEL.: (061) 350-5525
FAX: (061) 350-5528

Expect More. **Nikon**

Mozi, mozi, mozi

Júniusi számunk ismét a mozi körül „fog”. Csak a nagyobb témákat említve, a SAC-ban „rekedt” kisebb programok nélkül: az Alias|Wavefront Maya animációs rendszerének személyi ismerkedésre szánt változata foglalja el első CD-nk jelentős részét, az első magyar hangos sikerfilm, a Hyppolit a lakáj pedig ajándék DVD-nk lakója.

CHIP

A Hyppolit elkészülte óta eltelt majd háromnegyed évszázad animációs technikai fejlődésének demonstrálására a *Jégkorszak* (Ice Age) című filmre negyven pár szerencsés olvasónkat hívjuk meg. Részletek beljebb.

Azonban nemcsak mozi van a világon. Windsdunk alatt is van elég befoltozni, illetve fejleszteni való, lássuk ezeket!

Microsoft Baseline Security Analyzer

Tovább folytatódik a Microsoft biztonsági hibák elleni hajtóvadászata. Az új csodafegyver, a Baseline Security Analyzer hibakereső program a biztonsági rések befoltozására ad javaslatot. Nemcsak a befoltozandó programhibákra, hanem a felhasználók hanyagságára (például hiányzó vagy túl egyszerűen megfigyelt jelszavak) is figyelmeztet. A Windows XP/2000/NT 4 rendszerek gazdái forgathatják e fegyvert rendszerük, illetve az azon futó netes Microsoft-alkalmazások (IIS, IE stb.) védelmében.

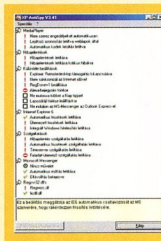
Microsoft PowerToys for Windows XP

Februári számunkban mutattuk be a Microsoft nem támogatót XP-tuningoló és -kiegészítő csomagját, a PowerToyst. Röviddel cikkünk megjelenése után viszont szinte úgy eltűnt a Microsoft weboldalairól, mintha soha nem is lett volna. Ám most ismét előkerült! (Harsonaszó...) A csomagot alig módosították – a hibajavításokon túl igazából a tuningoló Tweak UI-t bővítették kicsit.

A korábbi verzióval feltehetőleg az lehetett a legnagyobb gond, hogy aki gondolkodás nélkül alapbeállításokkal – nem *custom* módban – telepítette, az nagyon meglepődött: a kéretlenül felrakott komponensek igencsak megváltoztathatták a Windows működését... Az új csomagban minden komponens külön telepítendő, megelőzve a káoszt.

XP-AntiSpy 3.41

Az XP-AntiSpy is Windows XP „tuningoló” program, igaz nem valószínű, hogy valaha is kikerülne a Microsoft weboldalaira. Használatával az XP netes „hazaszólásait” kapcsolhatja ki-be (kodekeltöltés, hibajelentések, Microsoft Messenger indítása és egyéb vegyes

Pár kattintás, és az XP nem fogcsap a neten

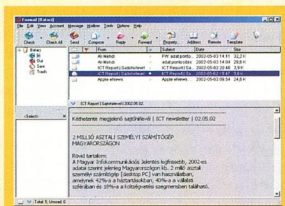
automatizmusok). Az aprócska program angol és magyar változatban is CD-nkre került.

Foxmail 4.1

A Windows-t használók nagyobbik része az operációs rendszerhez járó Outlook Express használja levelezéséhez. Arra, hogy miért van ez így, többféle magyarázat lehetséges, de a kényelem az egyik legmeggyőzőbb... Pedig nem árt szétnézni, milyen alternatívák vannak, mert az Outlook Express a vírusrók kedvenc célpontja. Szerencsére van választék bőven, még ingyenes levelezőkliensből is találhatunk néhányat.

Az egyik érdekes freeware lehetőség a kínai fejlesztésű, mintegy hárommillió felhasználóval büszkélkedő Foxmail. Kinézete igencsak emlékeztet az Outlook Expressre – talán nem véletlenül. Az egyszerű szöveges mellett HTML formátumú levelet is lehet írhatunk vele, igaz saját HTML megjelenítője elég ügyetlen még. A leveleket nem kell egyből letölteni, lehetőség van először csak a fejléceket megnézni és

azt kijelölni, amit tényleg el szeretnének olvasni – ez nagyon hasznos a jelenlegi vírusinvázióban, és spam ellen is jó

Foxmail – kellemes Outlook-alternatíva

orvosság. A ravaszdi több levélcímet is kezel és képes importálni a Microsoft Outlook leveleket, sőt a saját rendszerében fogadott levelek visszaülthetők Outlook Expressre. Az angol helyesírás-ellenőrzője már elkészült és a francia, német változatok is készülnek már.

OpenOffice.org 1.0

A StarOffice forráskódjára épülő ingyenes OpenOffice.org irodai programcsomag elérkezett első végleges kiadásához. Cikkünk írásakor még nem készült el a magyarított változata, így csak az angolt tudtuk CD-nkre tenni. Helyhiány miatt abból is csak a windowsost. Következő számunkig remélhetően mind a linuxos, mind a windowsos változatból lesz már magyar, így akkor azok is korongjainkat gazdagíthatják majd.

Sokan várják a StarOffice 6.0-t, sajnos ez az 5.1 és az 5.2-es verziótól eltérően már nem lesz ingyenes. A két csomag (OpenOffice.org és StarOffice 6.0) gyakorlatilag ugyanarra a forrásra épül, de a StarOffice-hoz támogatás (telefonon, e-mailben) is jár, valamint egy sor apróbb üzleti kiegészítés, köztük helyesírás-ellenőrző is. Szerencsére az OpenOffice.org csomaghoz már készült az ingyenes magyar helyesírás-ellenőrző, így azt sem kell majd hiányolnunk.

Igazi klasszikus

Májusi kedvcsináló DVD-nk után ezúttal igazi filmes csemegével ajándékozunk meg kedves olvasóinkat, hiszen e hónapban harmadik korongunkon a magyar hangosfilmgyártás első sikerfilmje, a Hyppolit a lakáj található.

Weisz Tamás

A klasszikussá vált történet szerint Schneider Mátyás (Kabos Gyula) sikeres szállítási vállalkozó az évek során tekintélyes vagyont gyűjtött össze, ám természete semmit nem változik, megmarad kispolgárnak. Nem úgy „úrhatnám” felesége (Haraszti Mici): felfogadja a korábban grófi családnál szolgált lakáját, Hyppolitot (Csortos Gyula), aki azután fenekestül felforgatja a Schneider család életét – átrendezi a villát, a vacsorához megköveteli a szmokingot, Schneidernét szigorú diétára fogja stb. Eközben Schneiderék megpróbálják

Az első sikeres hangosfilm megérkezett DVD-n

hozzáadni lányukat, Terkát (Fenyvessy Éva) Makáts úrhoz (Gózon Gyula), akinek főtanácsos nagybátyja (Góth Sándor) remélhetőleg a Schneider cégnek adja a személyszállítási koncesszióját. Az egyetlen probléma, hogy Terka nem Makátsot, hanem alkalmazottjukat, Benedek Istvánt (Jávor Pál) szereti. Hyppolit jóvoltából – ha csak közvetve is – természetesen itt sem az eredeti tervek szerint alakulnak a dolgok.

➡ Egy sikerfilm története

A Hyppolit a lakáj ősbemutatójára 1931. november 27-én került sor a Fórum filmszínházban és a Rádium filmpalotában. Hatalmas sikert aratott mind a kritikusok, mind – és azért ez a fontosabb – a közönség körében. Pedig megszűlése nagyon sok véletlenül múltott.

Az első magyar hangosfilm, a *Kék bálvány* bukása után nem akadt hazai vállalkozó, ezért Blingert János, a Hunnia állami filmgyár igazgatója csak különféle kedvezményekkel tudta rávenni a Sonor Film cseh–német vállalatot egy magyar

Az extrák között kilenc film tíz dalát is megtaláljuk

koprodukciós film forgatására. Albert Samek, a Sonor Film igazgatója eredetileg Újhelyi Nándor *Ófelsége kalapja* című vígjátékát vásárolta meg, amely akkoriban a párizsi és berlini színpadok egyik sikerdarabja volt. Már a műtermet is lefoglalták, amikor kiderült, hogy Újhelyi a börtön elől szökött Bécsbe, majd Berlinbe – így kútba esett ez a terv, és gyorsan új forgatókönyv után kellett nézni. Blingert János talált rá Zágón István eredetileg szintén színpadra szánt művére, amelyből Nóti Károly írt forgatókönyvet.

Hyppolit a lakáj

Zágonnak egyedüli kérése az volt, hogy Hyppolitot az a Csortos Gyula játszassa el, akinek eredetileg szánta a szerepet.

Végül 1931 szeptemberében megkezdődött a forgatás a Gyarmat utcai műteremben, valamint külső helyszíneken.

A Berlinből hazahívott Székely István egyszerre két filmet rendezett, mert a cseh–német cég két – német és magyar – változatban készítette el mozik. Minden jelenetet először a német, majd a magyar színészek játszottak el. Az *Er und sein Diener* című film főszerepeit Max Henckels és Oskar Sabo játszották. Ez csendben megbukott – míg jól tudjuk, a magyar változat hatalmas siker lett.

📺 Egy előkelő korong

Az immár több mint hetvenéves filmet kétszer is felújították, egyszer a II. világháború után, 1945 júliusában, egyszer pedig 1972 nyarán. Ám ennek ellenére senki ne várjon csodákat sem a képtől, sem a hangtól, sajnos mindkettőn nyomot hagyott az idő. Utóbbi „tesztelni” is tudjuk, mert a lemezre az eredeti hang mellé felkerült egy javított, zajcsökkentett hangsáv is.

„A hagymához hagymát eszek”

De ezzel még nem ért véget az extrák sora! A két főszereplő, Kabos Gyula és Csortos Gyula életrajza és filmográfiaja, a film születését röviden bemutató szöveges oldalak, valamint egy korabeli stábotól mellelt kilenc régi magyar film (Dankó Pista, Egy csók és más semmi, Ez a villa eladó, Halálós tavasz, A kölcsönkért kastély, Külvárosi őrszoba, Lila akác, Meseautó, A szerelem nem szegény) tíz dalát is megnézhetjük, meghallgathatjuk.

Magyarul könnyebb

A Honosító Műhely (↗ www.honositomuhely.hu) alkotóinak hála napról napra növekszik azoknak a programoknak a száma, amelyek magyar nyelven szólítják meg használóikat.

Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

A CD-mellékletünkön is szerepel újonnan érkezettek közül párral felöltött gyanánt magazinunk hasábjain is foglalkozunk.

Tweak-XP 1.29

Már Windows XP-hez is sorra jelennek meg a rendszer finomhangolására, rejtett beállításokra, tuningolásra lehetőséget adó programok. Ezek egyike, a Tweak-XP ráadásul zavarbaejtően sok, ám jól összeállított lehetőséget kínál.

Mint a legtöbb hasonló programot, ezt is a tapasztaltabb felhasználóknak ajánljuk, mert nem körültekintő alkalmazásával kárt is okozhatunk jól működő rendszerünkben. Az ilyen típusú programokban már-már alapkövetelménynek számító RAM-optimalizálás mellett figyelemre méltó szerep jut a memóriát lemezrel pótló swap file optimalizálásának. Ha például 512 Mbyte vagy több RAM van gépünkben, akkor a Windows XP teljes rendszer magát a memóriában és nem a merevlemezén tárolhatjuk, ami jelentős sebességnövekedést hozhat.

A Tweak-XP-vel részletes rendszerinformációkat kaphatunk gépünkéről, és rávehetjük a rendszert, hogy fokozottan kihasználja a gépünkben lakozó hardver képességeit. Például hangolhatjuk a processzorunkat, megadva annak típusát – Athlon, Duron, K6-2 és K6-3, Celeronok, Pentium I-IV). Ehhez hasonlóan egyes perifériákat (videokártya, CD- és DVD-meghajtó) is finomhangolhatunk, illetve

engedélyezhetjük az UDMA/66 üzemmódot merevlemezeink esetében. Eltávolíthatunk számunkra szükségtelenné vált rendszerkomponenseket és programokat. A rendszeridőt atomórákhoz igazíthatjuk, amit kérésünkre a program minden rendszerindításkor újra megtesz. Az XP beépített rendszer-visszaállítóját használva a Tweak-XP képes visszaállítási pontokat létrehozni.

Rendszerünk külsejét is tuningolhatjuk: átlátszóvá tehetjük a tálcát, testre szabhatjuk a Start menüt, és számos, a teljesítményt visszafogó látványos effektust kikapcsolhatunk. A *minimizer XP* segítségével rávehetjük futó programjainkat, hogy minimalizáláskor az óra mellé kúporodjanak ikonba. Szerkeszthetjük az automatikusan elinduló programok listáját, és automatikus felhasználóbejelentést állíthatunk be – ehhez még jelszógenerátort is találunk.

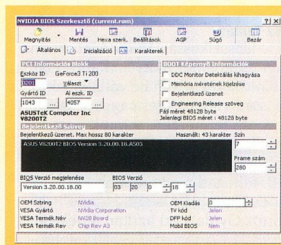
Az ilyen típusú programoktól szokatlan módon más hasznos szolgáltatásokat is találhatunk a Tweak-XP-ben. Ilyen a file-megsemmisítő, a csoportos file-átnevező, vagy a hibás ZIP file-okat megjavító eszköz. Az XP filozófiájába illő módon cenzurázhatunk bizonyos programokat (azaz jelszóval védetteket tehetjük elindíthatatlannak).

Barkácsolási lehetőségeink a netes területekre, például modemünk hangolására is kiterjed. Megnézhetjük és törölhetjük az Internet Explorer sütijeit (cookie), letilthatjuk a hivatalos reklámblokkokat, bannereket megjelenítését. A Tweak-XP-vel növelhetjük Outlookunk biztonságát is – letiltva az általunk megadott formátumú mellékletek megnyitását, illetve mentését. A Tweak-XP csak Windows XP-n működik, demó változatát 50 alkalommal futtathatjuk.

↗ [\honosito\seged\tweakxp-setup.exe](#)

Nvidia BIOS Editor 1.0 RC3

Az Nvidia chipkészletű videokártyák tulajdonosai mindig el voltak képzettve – mári ami a kártyákhoz készített tuningoló- és beállítóprogramokat illeti. Nem meglepő, mert ez a legelterjedtebb chipkészlet.

Nvidia BIOS Editor: még a hozzáértők is bannának vele óvatossá!

Az Nvidia BIOS Editorral talán az eddigieknél is mélyebben nyúlhatunk bele videokártyák működésébe. Az Nvidia kártyák BIOS-ának beállítását módosíthatjuk vele. A netről is könnyedén letölthetünk BIOS-okat, melyeket átszerkeszthetünk, hogy az általunk átbütykolt változattal frissítsük a kártyánkat. A program képes kiolvasni jelenlegi BIOS-unkat is, hogy abban garázdálkodhassunk, majd lementhessük saját BIOS file-ba.

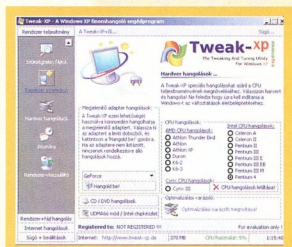
A program naprakészségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a chipkészlet típusának meghatározásánál a GeForce4 400-nál több változatot, sőt az Xboxban található integrált chipet is megtaláljuk. Tetszőlegesen átirthatjuk a kártya BIOS-ának bejelentkező szövegét, verzióját, az alapbeállítás szerinti téves megjelenítési módját, ügyeskedhetünk a memória-órajelével, a Strap beállításokkal kapcsolatban különböző opciókat tilthatunk és engedélyezhetünk. Az igazán elszánt barkácsoló bizonyára örömmel fogadják majd a programba épített hexadecimális szerkesztőt.

A beállítások változtatásával mindenki a saját kockázatára kísérletezzen, a meghibásodásokról sem a program szerzője, né az Nvidia, né lapunk nem vállal felelősséget. A program Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik, teljesen ingyenes.

↗ [\honosito\seged\rvbsetup1.exe](#)

Site Publisher 2.1

A webmesterek és webhelyfenntartók egyik unalmas feladata az általuk

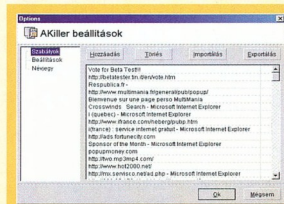
Túra az XP lelki világában a Tweak-XP-vel – csak tapasztalt utazóknak!

készített és kezelt oldalak, azok tükrözéseinek frissítése. Ezt a folyamatot automatizálhatjuk a Site Publisher segítségével. A program a beállításokat és a tükrözéseket külön file-okban tárolja, így könnyedén elvégezhetjük a frissítéseket, külön megjelölve azokat a mappákat és file-okat, amelyeket nem kívánunk frissíteni. Beállíthatjuk az átviteli prioritását, maszkolással létrehozhatunk saját file-típusításokat, amelyeknek meghatározhatjuk az átviteli módját. Az általunk megadott időpontokra időzíthetjük a szinkronizálást.

A program proxyt is kezelő FTP elérést használ a feltöltéskor, frissítéshez és általában a site állapot-információihoz. Mégsem olyan, mint a hagyományos FTP kliensek, mert detektálja, melyik file-ok változtak, mik a kívánalmaink, és észre is cselekszik. Feltölti a frissített file-okat a szerverre, és eltávolítja a szükségtelenné váltakat. A szükséges mappastruktúrát képes a szerveren elkészíteni, majd beállítani a jogosultságokat is.

A Site Publisher biztonságos átviteli technikát használ, amellyel garantálja, hogy minden adat biztonságosan a

kisebb ablakok eleinte még elnézünk, ám amikor már szinte másodpercenként nagy, olykor a teljes képernyőt elfoglaló reklámlablakok dömpingje zúdul ránk,

Advertising Killer: a kéréltlen hirdetőket felkeltelistája

bizony hamar a türelmünk végére érünk. Különböző „kedvesek” azok a hirdetések, amelyek nyomán megnyílt ablakok valamelyike a kiinduló hirdetés nyitja meg ismét, ezáltal végelethatalan ablakáradatot zúdít ránk – amíg Windowsunk le nem fagy. Arról nem is beszélve, hogy ezek a kéréltlen reklámlablakok legtöbbször szexuális tartalmú és egyéb kellemetlen hirdetésekkel sokkolnak bennünket.

Az Advertising Killer segítségével ezek ellen a problémák ellen vehetjük fel a harcot. Együtt tud küzdeni az Internet Explorer, a Netscape és az Opera böngészővel. Eleve tartalmaz egy rutinos listát, amit barangolásaink során tovább bővíthetünk. Szűrőözés közben a program belső ablakában választhatjuk ki a nemkívánatos hivatkozást, és a tiltólistára tehetjük.

A hirdelen nagy számban „támadó” ablakok ellen úgy is védekezhetünk, hogy egyszerűen a programból maximáljuk az egyidejűleg futó böngészőablakok számát.

Az Advertising Killer együtt indulhat a Windowszal, és az óra mellé kuporodva figyelhet. Képes naplózni a tevékenységét, naplójából kiolvashatjuk, milyen ablakokat nem engedett megnyílni. Engedélyezhetjük, hogy hangjelzéssel tudassa velünk egy-egy ablak bezárását. A program Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik és teljesen ingyenes.

➔ \honosito\internet\akiller.exe

WinPIM 6.51

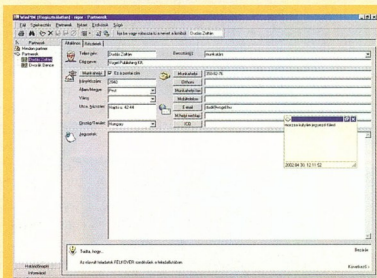
Rohanó világunkban elengedhetetlen, hogy életünk megszervezéséhez legalább egy címetek, időpontokat rejtő határidőnaplót használjunk.

Manapság már lassan ez is kevés, hiszen a sok e-mail cím, telefonszám, webcím tárolására sokkal célszerűbb számítógépes nyilvántartást használni.

A WinPIM program igazi kis mindenesként segíthet tennivalóink, ügyeink nyomon követésében. Indíthatunk meg kell adnunk a mappát, ahol fontos file-jainkat szeretnénk tartani, majd felhasználói nevünket és jelszavunkat.

A WinPIM-ben személyi adatokat tároló adatbázist hozhatunk létre, ebben különböző elérhetőségi adatok, személyi információk, feljegyzések és fényképek is szerepelhetnek. Az adatbázisba CSV formátumú és vCard file-okat importálhatunk – exportálni ugyanezen formátumokon kívül HTML-be is tudunk. A felvett adatokat fastruktúrába szervezve csoportokba rendezhetjük. E struktúrában aztán tetszőleges szempontok szerint kereshetünk.

Ha megvan a keresett személy, akár közvetlenül a programból tárcsázhatjuk a telefonszámát, mobilját, küldhetünk neki SMS-t és e-mailt, üzenhetünk személyhívójára. Napi teendőinket fontossági sorrendbe rendezhetjük, egy-egy napról többféle naplót vezethetünk, feljegyzéseket készíthetünk. Legfontosabb jegyzeteinket a képernyőre virtuálisan felragasztható lapokon is megjeleníthetjük.

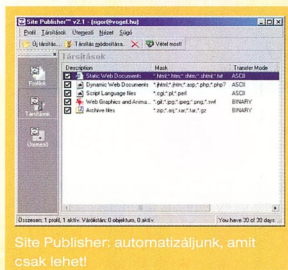

WinPIM: rend a felke mindennek

A sürgetővé váló időpontokra a program automatikusan figyelmeztet. Adatbázisukat megoszthatjuk kollégáinkkal a helyi hálózaton keresztül – ezt a program belépéti rendszere teszi biztonságossá.

A magyartított program egyik figyelemre méltó érdekessége, hogy 200 magyar városi irányítószámát és telefonos körzetszámát is megtaláljuk benne. A WinPIM Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik, shareware változata sajnos csak 50 alkalommal futtatható.

➔ \honosito\uzleti\winpim.exe

Site Publisher: automatizáljunk, amit csak lehet!

helyére kerül, és nem vész el semmi – még akkor sem, ha a kapcsolat megszakad, ugyanis gond nélkül képes folytatni a megszakadt átvitelt.

Kezelőfelületén látszik, hogy készítői minden tekintetben igyekeznek haladni a korról, még XP stílusúra is átkapcsolhatjuk az eszköztárat. A Site Publisher Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik, shareware változatát 30 napon keresztül tesztelhetjük, ezt követően vagy eltávolítjuk a rendszerből, vagy beszerezzük az aktíváló kódját.

➔ \honosito\internet\sitstepb.20.zip

Advertising Killer 3.0.1

A neten barangolva gyakran találkozunk olyan oldallal, amely megnyitásakor hivatlan vendéget, hogy vagy több reklámlablakot hoz magával. Egy-két

Játékkatonák, előre!

Már a tavalyi nyár sem a számítógépes játékpiacon addig megszokott pangás jegyében telt. Idén már biztosan állíthatjuk, hogy a kiadók szorgosan dolgoznak, és folyamatosan jelentetik meg legújabb játékaikat.

Erdős Márton (martinm@umszki.hu)

Júniusi számunkba több érdekes név is bekerült, de nem feledkeztünk meg az egyszerűbb játékok híveiről sem. Ki ne emlékezne a Toy Story vagy a Chipkatonák című animációs mozi filmekre! Mindenkinék álma, hogy egyszer valóban életre keljenek játékaik, maguktól mozognak, gondolkodnak és cselekednek. Természetesen a játékbábuknak is megvan a saját személyiségük, tulajdonságaik – csak éppen sehogy sem akarnak megmozdulni a valóságban.

Army Men RTS

A 3DO-nak hosszú évek óta nyújt biztos megélhetést, hogy még régebben megfogolta az Army Men-világot. Ezek az apró, zöld műanyag katonák hadseregekbe verődve próbálják meg maguknak kivívni a dicsőséget és a hatalmat a többi apró, zöld műanyag figurával szemben. A mostani feldolgozást a Ubi Soft rendkívül tapasztalt cégre, a Pandemic Studiosra bízta. Ők már nagyon otthonosan mozognak a valós idejű stratégiai játékok készítésében. Ebből ki is találhatjuk,

Maroknyi csapattal kezdünk

hogy pergő menetű, élvezetes játékkal van dolgunk.

Az Army Men RTS-ben (RTS: Real Time Strategy) a kis Zöld hadsereg teljesen a mi irányításunk alá kerül. Velük kell végigküzdenünk magunkat a „Nagy háborúk” nevű küldetécsonagon. A küldetések hatalmas kertben játszódnak, fő ellenségünk a Tan hadsereg. A házig való eljutás igencsak nehézkes, hiszen a gaz ellen rettenetesen védi az összes lehetséges útvonalat.

Az Army Men RTS építős stratégiai játék, azaz a küldetések elején legtöbbször bázist kell felhúznunk, hogy ott kitermeljük a hadsereget. Itt szerencsére tökéletesen megállja a helyét a „kitermelni” elnevezés, mert a hadseregünket életető két legfontosabb

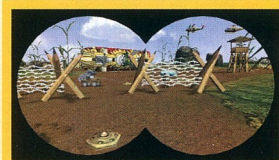
A kutya nem fog örülni, ha meglátja

alkotóelem a műanyag és az elektromosság. Az előbbibe könnyedén hozzájuthatunk, ugyanis a kertben szanaszét hevernek eldobált Superman-játékfigurák, kutyák játékszerei és egyéb, számunkra kifoghatatlan nyersanyagforrást biztosító kacatok. Elektromosságot eldobált, rossz mobiltelefonok akkumulátoraiból, karórak elemiből és ott felejtett elemlámpákból nyerhetünk.

A küldetések meglehetősen változatosak. Sokszor egy-egy stratégiai fontos Tan-bázis megsemmisítése a cél, de lesz itt kémkedés, kifoghatatlan energiaforrások megszerzése, esetleg menekülés a hangyák által megtámadott bázisból. Mindegyik küldetésben vannak másodlagos célok is, a Medal Goalsok. Egyetlen ilyen teljesítése esetén ezüstmedálban részesülünk – ha mindkettőt teljesítjük, csillag aranymedál a jutalmunk. Természetesen ezek is műanyagból készültek. A másodlagos feladatok teljesítése esetén extra küldetések is várnak ránk. Sajnos idővel e feladatok teljesítése roppant nehézkessé válik. Általában két, egymásnak ellentmondó célt kell elérni – például legyünk minél gyorsabbak, de fedezzük fel az egész terepet.

Az „építgetős” küldetéseket egy buldózerrel kezdjük, amely képes

felhúzni bázisunk minden épületét. Később az épületeket fejleszthetjük, így egyre jobb egységeket gyárthatunk. A játékban minden fontosabb egység megtalálható – többféle gyalogegység, tankok, védelmi épületek, helikopterek, és még sorolhatnánk. Érdekeségük, hogy mindegyik játék műanyagból van. Ha netalántán egyik egységünk elesne a háborúban, zöld töcsa keletkezik a helyén, amit akár vissza is forgathatunk új katonák gyártására. A pályán rendkívül szórakoztató, ahogy egy nagyobb csapatunk hosszú

Az ellenség felkészülten várja támadásunkat

másodpercekig kerülget egy köteg újságot vagy egy ott felejtett gördesztkát.

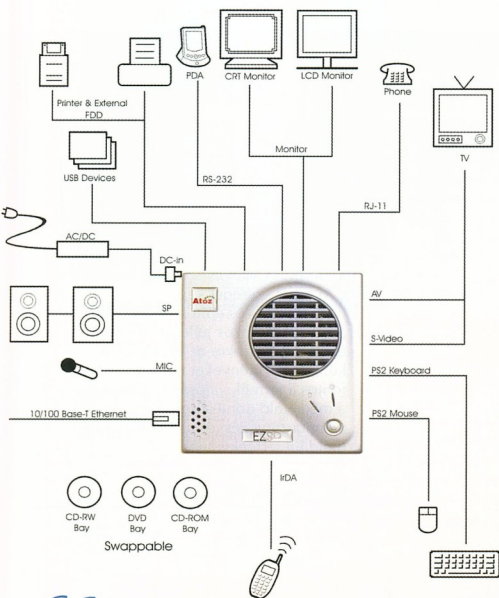
Az Army Men RTS grafikai motorja megfelel napjaink elvárásainak. Minden tökéletesen térbeli, nagyíthatunk, forgathatjuk a kameranézetet stb. Az egységek mozgása is élethű – bár látott már valaki játékkatonát magától mozogni? A fények nagyon sokat dobnak a látványon, a lángszórós egység gyönyörű lángoszlopot képes az ellenfél nyakába zúdíttani.

A mesterséges intelligencia is egészen jól sikerült, nincsenek nagyobb hibái, csupán apróbb csorbákra bukkanhatunk. A nagyobb csapatok útvonalválasztása bizonytalan, ezért komolyabb összecsapásoknál könnyedén kialakulhatnak közsza fulladó tömegjelenetek. Ennek ellenére az Army Men RTS rendkívül szórakoztató, egyszerűen, a többi valós idejű stratégiai játéknál megszokott módon irányítható, szép játék. A CD-mellékletünkön található, kipróbálható verziójának elindításával éről mindenki meggyőződhet.

EZgo®
M
I
N
I
P
C

- i810 chipset
- Intel Celeron/Pentium III CPU
- 2,5" HDD
- SODIMM SDRAM
- CD-ROM vagy DVD lejátszó
- VGA vezérlő
- TV-out + kompozit csatló
- IrDA port
- USB
- 10/100 TX LANadapter
- 56,6Kb/s FAX-modem
- AUDIO vezérlő + hangszóró
- PS/2 portok (egér és egyéb)
- Méret: 157mm x 146mm x 45mm
- Súly: 950g

SVED
Az OEM disztribútor

1143. Bp. Francia u. 38/b tel: 469-8000

(Csak viszonteladók számára)

www.ansys.hu

3300. Eger, Rákóczi út 43-45. Tel:36-537-204

1074 Budapest, Dohány u. 104-106.
Tel: 352-7052

www.benitel.hu

6728. Szeged, Dorozsmai út 17 - 19.
Tel.: +36 62 / 554 - 854

www.tntrade.hu

1133 Budapest, Váci út 114.
Tel: 359 - 6754

1097. Bp. Nádasdy u. 6. Tel: 215-2929, 216-8206
(Csak viszonteladók számára)

Mint a filmekben...

A számítógéppel készített háromdimenziós grafika és animáció az utóbbi években széles körben ismertté és elfogadottá vált, nem kis mértékben a hollywoodi filmek és a számítógépes játékok hatására.

Kládi András, Tauszig Pál

A lehetőségek bemutatására vegyük sorra azokat a területeket, ahol ezeknek az eszközöknek a használatára sor kerülhet.

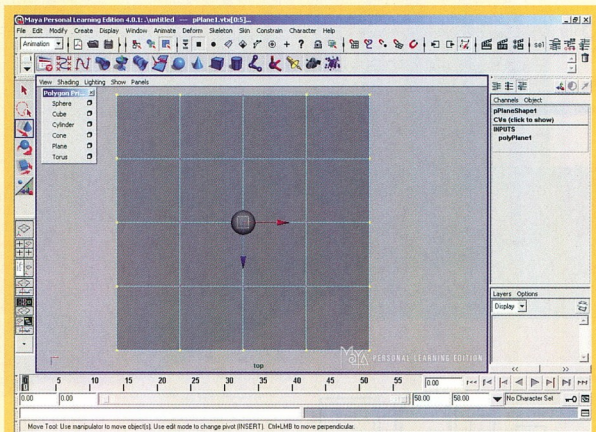
- Tévéműsorok készítése (broadcast felhasználás): ez az a terület, ahol a tudományág gyakorlati eredményei elsőként felhasználásra kerültek, és széles közönséghez is eljuthattak. (A kezdeti kísérleti, technikai jellegű rövidfilmeket kimondottan tudományos eredmények bemutatására készítették – szigorúan a szakmához szólva.) A kezdeti időkre itt az animált logók jellemzőek, azonban ma már a filmekben is látott trükkök legtöbbje bevetésre kerül (figuraanimáció, vizuális hatások), kiegészítve a különleges felhasználásokkal, mint amilyenek a magyar televízióknál is használatos virtuális stúdiók.

- Reklámfilmek: itthon ez a leggyakoribb terület a játékefejlesztés mellett. Gyakorlatilag a filmes munkákhoz képest alacsonyabb (de viszonylag magas) költségvetés és a rendelkezésre álló rövid, sokszor néhány napos (általában egy-két hetes) átfutási idő szabja meg a létrehozott filmek összetettségét és minőségét. Szinte bármilyen jellegű munka előfordulhat, ezért a szakemberek felkészültségén kívül a megfelelően működő és megbízható eszközök is létfontosságúak. A Maya az egyik legalkalmasabb szoftver erre, ezért szinte az összes itthoni stúdióban meghonosodott, és külföldön is nagy népszerűségnek örvend.

- Kis- és nagyjátékfilmek, filmtrükkök: az utóbbi években indult erőteljes fejlődésnek ez a terület. Amíg a legtöbb figuraközpontú film forgatott környezetbe helyezte bele a számítógéppel készített lényeket (például Stuart Little, Godzilla), addig a Pixar által „forgatott” Toy Story minden idők első, teljesen ezzel a technikával készített egész estés filmje. Itt lehet

említeni az újabb eredményeket, például a digitális emberekre építkező, négy évig gyártott Final Fantasyt. Ezek a filmek adják manapság a technológiai házóerőt, itt kerülnek kifejlesztésre azok az eszközök és technikák, amiket

A pixelesnek ható kis felbontású grafikától eljutottunk a manapság jellemző közepesen fejlett szintre... Nagyon gyorsan fejlődő terület, ezért hatalmas változások várhatóak itt a következő években. Azonban a

Kindulási pontunk – most még nem látványos

később a játékszoftver- és a reklámpar is felhasznál. Ez az a terület, ahol az alkotók nem válogatnak az eszközökben, szinte minden 3D-s animációs szoftver és kompozit rendszer felhasználásra kerül. A Maya még itt is az elsők között van, megbízható működése, teherbírása, bővíthetősége és nyitottsága révén. Az utóbbi időben a hagyományos eszközökben gondolkodó filmes szakemberek szemében is a filmkészítés folyamatának szerves részévé vált ez a technológia, nem utolsósorban költségcsökkentési okokból (másképp már a filmtrükköknek is elég jelentős a rajongótábor), így ezen a területen további erőteljes fejlődés várható.

- Játékefejlesztés, interaktív eszközök: ezen a területen elég sokat kellett várni a háromdimenziós megjelenítés elterjedésére, de ma már visszafordíthatatlanul betört a játékefejlesztésbe is ez az eljárás.

tartalom elkészítéséhez szükséges munka mennyisége és szervezettege már ma is vetekszik egy komolyabb filmtrükk megvalósításánál látottakkal. Az eszköztár is megegyezik, de picit más szempontok döntenek – leginkább a modellező- és textúrázóeszközök iránt nagyobb az elvárás. Ezen a területen a 3DStudio Max és a Lightwave mellett a Maya is szerepet kap.

- Termék- és építészeti vizualizáció: a két vonal közös jellemzője, hogy erősen épít ezekre az eszközökre, különleges igényeket támasztva. Nagyon fontos a termék valóságához megjelenése a megfelelő döntéshozatalhoz (például világítástervezés) és az eladhatóságához (például termékvizualizáció).

Kis történelem

A Maya előtt az Alias Research az Alias Studio formatervező szoftvert és Alias Power Animator trükkzszoftvert

i

Magyarországi forgalmazó: Leonardo SNS Kft., www.leonardo.sns.hu
www.aliaswavefront.com

készítette. Az Alias Studio manapság is elismert rendszer az ipari tervezésben és a járműgyártásban. A Power Animator erre épülő kiegészítés volt, kibővítve a felhasználhatóságot a szórakoztatóiparra is. Még ma is használják néhány helyen, alapvetően modellezési célokra, mert talán ma is ez tartalmazza a legerősebb NURBS technológiát.

Majd az Alias Research egybeolvadt a Wavefront és a TDI céggel, így aztán a három cég az átláthatatlan és tarthatatlan terméktömegüket (Wavefront Advanced Visualizer, TDI Explore, Kinematic és Dynamation, illetve Alias Power Animator) lecserelelendő közösen belevágtak a Maya fejlesztésébe.

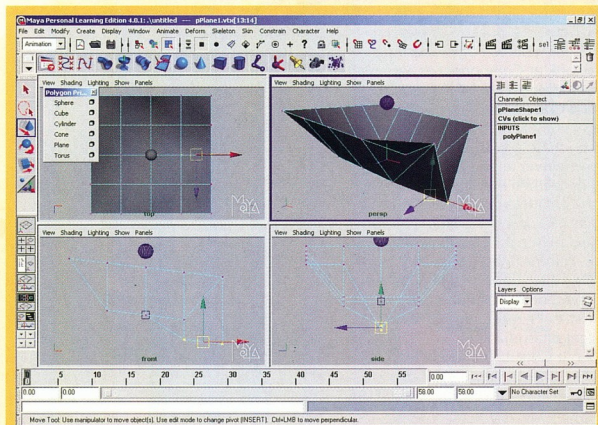
Maya, a mindentudó

Mielőtt a belevágnának gyakorlati részletekbe, érdemes picit áttekinteni, azokat a részeket, amik igazán erőssé teszik e szoftvert. Milyen képességei tették piacvezetővé az elmúlt években? Tartalmaz szinte minden olyan eszközt, ami egy film trükkjeinek elkészítése során szóba jöhet (de ha nem, akkor fejlesztéséhez is könnyen pótolható a hiányosságok): erős és megbízható modellező rész (Final

A szoftver által használt megközelítés lehetővé teszi, hogy nagyon összetett problémákat apró részekre bontva párhuzamosítható legyen megoldani. Ezáltal egy filmen akár 2-300 ember is dolgozhat egyszerre.

A Maya nagy és összetett program, de könnyen kezelhető felülete és kitűnő dokumentációja gyorsítja a tanulási folyamatot. Emellett olyan eszközöket is találhatunk benne, melyek a hagyományos művészeti ágakban képzett felhasználók számára gyors sikereket és megfelelő munkakörnyezetet biztosítanak (Artisan – esetalapú modellezés; PaintFX – kiegészítő elemek, például füst, fák vagy akár villámok szintén esetlet történet hozzáadásá). A picit technikaibb beállítottságú felhasználói is megtalálhatja a számítást például a részecskerendszerek, a dinamika, a beépített scriptnyelv (MEL), illetve a programozói felület (API) területén.

A Maya teljes értékű renderelő motort is tartalmaz, de ezt filmes területen gyakran a – már tíz éve egyeduralgkodó – Pixar-féle Rendermannel helyettesítik. Reklámokban és játékokban azonban gyakran láthatunk gyönyörű eredményeket, amik ebből az engine-ből származnak.

Minden térbe kerül

Fantasy, Disney), erőteljes figuraanimációs kellekék (Lord of the Rings, Final Fantasy, Stuart Little), és minden, ami a különleges látványhatások készítéséhez kellhet: részecskerendszerek, ruhaszimuláció (a Stuart Little készítése alatt került kifejlesztésre a Sony Pictures Imageworksszel együttműködésben), lány és merev testek dinamikája.

A Maya az egyik legösszetettebb és legkomplettebb szoftver ezen a területen. Jelenleg két elterjedtebb változata kapható, a Complete és az Unlimited (1999, illetve 6999 USD). Utóbbi tartalmaz néhány fontos, de nem mindig szükséges kiegészítést, mint a ruhaszimuláció vagy a szörrenderelés képessége. A CD-mellékletünkön megtalálható Maya PLE-változat

Maya a CHIP-CD-n

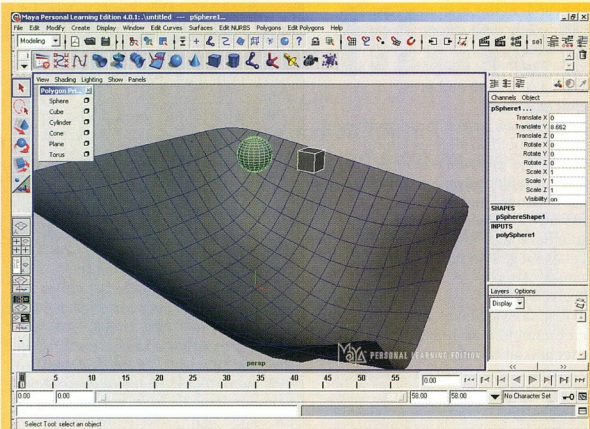
Különbségek a Maya Complete és a Maya Personal Learning Edition között:

- vízjel jelenik meg a kiszámított képeken és némelyik szerkesztőpanelen is;
- a kimenet legfeljebb 1024x768 képpontos lehet;
- nem támogatja a többprocesszoros képszámítást;
- nem olvas és nem ír Maya file-okat – saját formátumot használ;
- nem támogatja az exportot a következő területeken: részecskescape, bűrsúlyozás, mozgásadatok, geometriai import-export. Más, kevésbé jelentős megszorítások is vannak benne;
- nem képes a Maya kereskedelmi változataihoz készített pluginek futtatására.

Szoftver- és hardverigénye a következő: a Maya tanuláshoz gyakorlatilag bármilyen átlagos képességű gép megfelel, de legalább 256 Mbyte memóriát igényel, javasolt 512 Mbyte. A Maya kereskedelmi változatai Irix, Linux, Windows NT/2000/XP és Mac OS X alatt futtathatók, de a PLE-változat csak az utóbbi két platformra jelent meg (sajnos a linuxos változat kiiktatásával eltávolított egy egyébként is hatékony és olcsó rendszer használatának lehetőségét). A Personal Learning Edition telepítéséhez netelérés is szükséges, hogy tölthessünk a kötelező webes regisztrációján.

a Complete változatra épül. Hiányosságai ellenére tökéletesen alkalmazható a tanulási folyamat során. A következő eszköztárat kínálja az alkotóknak.

- **Modellezés:** NURBS és poligon alapú eszközök teljes választéka. (A subdivision típusú felületek sajnos csak a nagyobbik, Unlimited változatnak részei.)
- **Artisan:** esetalapú modellezési eljárás – megtalálható mind a PLE-ben, mind a fizetős változatokban.
- **Animáció:** az alapvető, kulcsalapú animációtól a Trax szerkesztőn át az expressionok használatáig terjed a választék, megtámogatva erős csontvázszerkezettel és más figurakészítési eszközökkel.
- **Deformálóeszközök:** megfelelően gyors és gyorsan beállítható megoldások a figurák bőrének és izmainak megjelentésére.
- **MEL:** a Maya scriptnyelve – gyorsan készíthetünk hatékony eszközöket általános vagy egyedi feladatokra, minimális programozói tudással.
- **Dinamika:** részecskerendszerek és más dinamikai elemek.

Pár gombnyomás és kezdődhet a cselekmény

● **Renderelés:** általános célokra kialakított megbízható renderelő engine (leképezőmotor), jó shaderfejlesztő eszközökkel.

Maya-gyorstalpaló

A jellemző áttekintése után vágjunk bele a gyakorlati részbe, picit közelebbi tapasztalatokat szerevez a szinte korlátlan lehetőségekről. Jelenünkben dinamikai szimulációt fogunk végrehajtani gravitációval, ütközésekkel, eldőléssel. Ez általában nehéz feladat, de elég gyorsan látványos eredményt érhetünk el, így alapozva meg a további tanulási folyamatot.

A Maya elindítása után új, üres jelenetbe érkezünk, máris elkezdhetjük összerakni a mozi. A jelenet elkészítése során sokszor nem térünk ki rá külön, de érdemes váltogatni a szerkesztőablakok (viewport) között a [Z] billentyű rövid lenyomásával, hogy minél kényelmesebben tudjunk dolgozni a tárgyakkal.

A kamera mozgatsához az [Alt] + [bal egérgomb] (forgatás), az [Alt] + [középső egérgomb] (oldirányú mozgás) illetve az [Alt] + [középső és bal egérgomb] (zoom) kombinációt használhatjuk.

A *Create* menü *Polygon primitives* almenüjében kattintsunk a menü tetején lévő dupla vonalra – ezzel a menüt kitépjük, és nem kell mindig almenükben bogarászniuk, hogy megtaláljuk. Kattintsunk rá a *Sphere*, a *Cube* és a *Plane* felírra, ennek hatására a Maya létrehoz egy gömböt, egy kockát és egy síkplapot. A gömböt vigyük följebb ([W] lenyomása után a fölfelé mutató nyilat megfogva), hogy ne legyen útban, a sík lapot méretezzük át (*Scale Tool*

vagy [R]) hozzávetőleg 20 egység méretre. Kattintsunk rá jobb oldalt a *Channel box Inputs* felirat alatti *polyplane1-re*, és a lap *Subdivision Width* és *Subdivision Height* jellemzőjét vegyük le 4-re.

Utána a lapot oldalnézetben ([szóköz] rövid lenyomása után a 4 nézetes ablakban) forgassuk el (*Rotate* eszköz vagy [E]) 5-6 fokkal, hogy jobbra lejtessen. Kapsoljunk át *Component* és azon belül *Vertex* módba (a legfelső ikonsor *Select by Component Type* ikon, vagy [F9]) és felülnézetben válasszuk ki a lap szélső pontjait, a felső sorbeli középső pont kivételével (első kép).

Oldalnézetben ezeket a pontokat mozgassuk fölfelé 6-7 egységgel. Mozgatás közben alul a *Help Line*-on láthatjuk, mennyit mozdultak el a pontok. Felülnézetben válasszuk ki az előbb kihagyott, és felülnézetben alatta levő pontot, és oldalnézetben mozgassuk el ezeket lefelé 2-2,5 egységgel (második kép).

A menüt váltjuk át a modellező menükészletre (bal felső sarokbeli választómenüben *Modeling*, vagy [F3]). Kapsoljunk vissza *Object* módba (a legfelső ikonsor *Select Object by Type* vagy [F8]), majd válasszuk ki a *Polygons* menü *Smooth* menüpontját. A Maya lekerekítette a „tálcát”, és átkapcsolt *Component* módba.

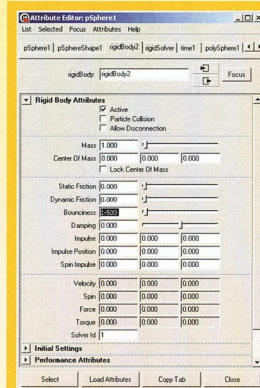
Kapsoljunk vissza *Object* módba [F8]-cal, és a *Channel Baron* kattintsunk rá a *polysmoothface1-re*. A megjelenő tulajdonságok között a *Keep Bordered* írjuk át *offra*, a *Divisions-t* 2-re. Kész a tálcá, amibe a gölybe fog esni.

Mozgassuk a kockát és a gömböt a tálcá fölé, úgy, hogy ne lógnának egymásba (harmadik kép). Válasszuk ki

a tálcát. Kapsoljunk át a dinamika menükészletbe (*Dynamics*, vagy [F4]), és a *Soft/Rigid Bodies* menüben a *Create Passive Rigid Body* válasszuk ki. Ennek hatására a tárgy passzív merev testként fog viselkedni – azaz hat más tárgyra, de rá nem hat a többi tárgy. Jelöljük ki a gömböt és a kockát, és a *Soft/Rigid Bodies* menüből a *Create Active Rigid Body*. A gömb és a kocka aktív merev testé válnak – hat rájuk a többi merev test, és a különböző erők (gravitáció, szél, őrvény stb.).

Kattintsunk üres területre, hogy semmi ne legyen kiválasztva, majd a *Fields* menüből válasszuk ki a *Gravity* – ezzel létrehozunk egy gravitációs mezőt. Ez a mező még nem hat semmire, hozzá kell rendelni tárgyhoz. A gravitációs mező ki van választva, [Shift]-tel válasszuk hozzá a gömböt és a kockát, majd a *Fields* menü *Affect Selected Object* menüpontjával kapsoljunk össze őket.

Lejtszünk az animációt láthatjuk, hogy a gravitáció hatására a gölybe leesik a tálcába. Válasszuk ki a gölyöt, és az *Attribute Editor*-ban ([Ctrl A] – megadja a képből) a *Rigid Body* fülön megtaláljuk a gömb fizikai tulajdonságait. A súrlódást (*Static* és *Dynamic Friction*) vegyük le 0-ra,

Az *Attribute Editor*tal fizikai tulajdonságokkal ruházhatjuk fel tárgyainkat

a pattogást emeljük 1,5-re. Ha lejátszásnál nem menne ki a tálcá nyílásán a göly, döntünk meg kicsit jobban a tálcát.

Ha az idővonalra (timeline) jobb egérgombbal kattintunk, a *Playblast*all készíthetünk gyors előnézetet az animációról. A fentiek alapján már nem lehet probléma elkészíteni például egy feldőlő dominósort.

Sok sikert!

AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB HÁZ- KÍNÁLATA!

Különleges
Imperial

designnal

3004B
rendelkező,

könnyen
Cyber Mirror

szerezhető

201GA
házak,

CE és MEEI
3005B

minőségi

KT6100
tanúsítvánnyal.

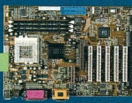

Feel V
USB
silver
PIV

Acorp

6PMA

alaplakok

teljes

694XT-II

kínálata,

2 év

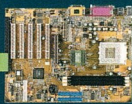
6A815EPD-I

helyszíni

garanciával!

6V8633A

P4 4S845A PIV

56.6 külső modem

Mycom Kft.

1115 Budapest,
Kelenföldi út 2.

Tel.: 204 5444

Fax: 204 5464

e-mail:

mycom@mycom.hu

www.mycom.hu

Coomp-ker Kft.

1097 Budapest,

Négyesy utca 6.

Tel.: 215 2923

Fax: 216 8206

e-mail:

coomp-ker@mail.inext.hu

www.coomp-ker.hu

SAC, anno

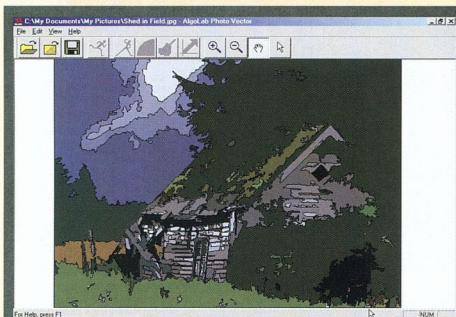
Igen, igen. Most is sikerült találnunk több izgalmas és figyelemre méltó programot, ami múlt havi válogatásunkból kimaradt.

Visszatekintésünkben a grafikai szoftverek kerültek előtérbe, mert a múlt havi korong nagyon erős volt ezen a téren.

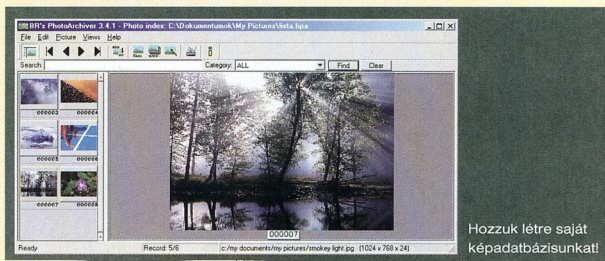
Duchon Jenő

Előző számunkban több grafikai program is olvasóink figyelmébe ajánlottunk, ám ez a lista most további három programmal bővült. A Nokia mobiltelefonok tulajdonosainak szintén érdemes körülnézniük a SAC anyagai között – két programot is tudunk ajánlani. Ugyanakkor most sem feledkeztünk el a weboldalak szerkesztőiről, akiknek két egészen izgalmas segédanyaggal szolgált a májusi CHIP-CD. A választék tehát tetszetős, tessék mazsolázni belébe nyugodtan.

● **AlgoLab Photo Vector 1.71:** CXX, CD, \SAC\GRAPH\PTVEC171.ZIP. Bár napjainkban is közkedveltek a bittrékes grafikus file-ok, egyre nagyobb teret követelnek maguknak a vektoros rajzok – elég, ha csak a közkedvelt Flash file-okra gondolunk. Az AlgoLab Photo Vector is ehhez a torzulásmentesen méretezhető képtípushoz kapcsolható. A program egyszerűen használható, ha bittrékes képből vektorgrafikus ábrát szeretnénk gyártani. Mielőtt elindítanánk az átalakítást, nem árt pillantást vetni a *Settings* menüpontra, ahol rengeteg beállítási lehetőséget kapunk. Beállíthatjuk például a határoló vonalak érzékenységét, a színválasztás túsúsét, a szín- és folttúsét, valamint a Bezier-görbék túsúsét. A program kimeneti formátumai a következők: WMF, EMF, AI (RGB és CMYK), PSP és DXF.

Bittréképből vektorizált másolat az AlgoLab Photo Vectorral

Hozzuk létre saját képtadatbázisunkat!

● **BR's PhotoArchiver 3.4.1:** CXX, CD, \SAC\GRAPH\PTARC341.ZIP. Túl sok képet töltöttünk le a netről? Esetleg a családi fotóink digitalizált albuma túl nagy méreteket ölt, és már teljesen átláthatatlan? Valahogyan katalogizálni kell a képgyűjteményt. Erre használható a BR's PhotoArchiver. Voltaképpen egy jól használható képtadatbázis, amely lehetővé teszi képeink indexelését. Akár teljes könyvtárak tartalmát is importálhatjuk bele. Egyes képeket kiemelhetünk, külön jelzéssel ellátva. A képekhez rövid szöveges leírást mellékelhetünk. A program a mellékelt szövegeket szintén indexeli, így azok felhasználásra kerülnek, amikor általunk megadott feltételeknek megfelelő képet keres az adatbázisban. A program egyébként tizenhat különböző képméretű ismer. Mindemellett a kipróbálási ideje

alatt (60 nap) akár példát is mutathatna a többi shareware szoftver számára.

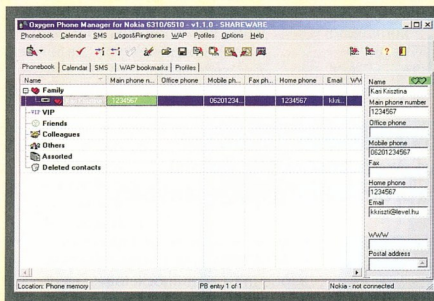
● **Label Magic 2.1:** CXX, CD, \SAC\GRAPH\LBMAG21.EXE. Nagyon sok helyen találkozunk címkekkel – különböző termékeken, beléptető-

Label Magic: készítsünk saját címkekét!

kártyákon, névjegykártyákon stb. Ezek elkészíthetők szövegszerkesztővel vagy rajzprogrammal, de érdemes inkább erre a célra készített programot használni. Ilyen a múlt havi CD-n fellelhető Label Magic is. Korábban már szerepelt „felfedezésünk” között, ám azóta egy teljes verziószerződést lépett előre, így érdemes újra szemügyre venni.

Egyszerű szövegszerkesztőre hasonlít, így a címkekre könnyen felhelyezhetünk különböző szövegblokkokat (tetszőleges formázással), grafikai objektumokat (négyzet, kör, ellipszis, háromszög stb.) vagy akár képeket is. Utóbbiak jól használhatók például beléptetőkártyákon. Akár vonalkóddal is elláthatjuk a címket (18-féle vonalkód áll a rendelkezésünkre).

Program csak Nokia mobilokhoz

CD-nkre a shareware változat került, amely mindössze tizenöt napig használható.

● **Oxygen Phone Manager for Nokia GSM Phones 1.9.2; Oxygen Phone Manager for Nokia 6310/6510 v1.1:** CXX. CD. \SAC\UTIL\MISC\GSMV192.ZIP és 6310v11.ZIP. A Nokia mobiltelefonjai méltán népszerűek. Ebben nagy szerepet játszanak mindazok a szolgáltatások, amiknek ugyan semmi haszna, de legalább egyedivé teszik a telefonunkat – például az operátorlogó. Népszerűségük másik forrása, hogy könnyen összekapcsolhatók számítógépünkkel.

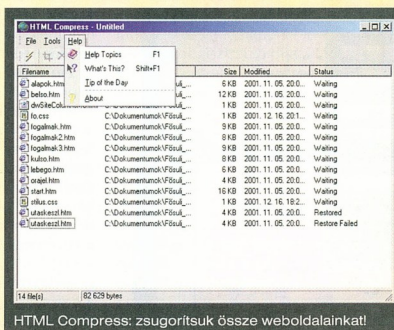
Az Oxygen Phone Manager for Nokia GSM Phones pontosan ennek a kapcsolatnak a kiépitésére szolgál. Miután kábelrel összekötöttük a számítógépet és a telefont, már használhatjuk is a program lehetőségeit. A telefonkönyv fül mögött teljes körű telefonszám-adatbázis rejtezőik. Mindegyik személyhez több telefonszámot kapcsolhatunk, ezeket különböző kategóriákba (család, VIP, üzleti stb.) rendezhetjük.

A telefonkönyvet feltehetőleg Outlookból, de szükség szerint a telefonból is. A Calendar fül alatt különböző teendők jegyezhetünk fel, akárcsak egy igazi kalendáriumban. Az SMS fül mögött pedig 160 karakter hosszúságú üzenetet küldhetünk el. A program tartalmaz csevegőhangszerkesztőt és operátorlogó-szerkesztőt, illetve lehetőségünk van indítóképernyő szerkesztésére is.

Feljesztői gondolatok az újabb Nokia készülékek tulajdonosaira is. Az Oxygen Phone Manager for Nokia 6310/6510 program a nevében szereplő készülékek tulajdonosait szolgálja ki. Újdonsága az előző programhoz képest a

WAP Bookmark fül, amelynek ugyanaz a feladata, mint a netböngészők *Kedvencek* pontjának. A Profiles pont alatt pedig teljes körű profilszerkesztőt kapunk kézhez. Sajnos a shareware változatának vannak korlátozásai, de még így is nagyon jól használható program.

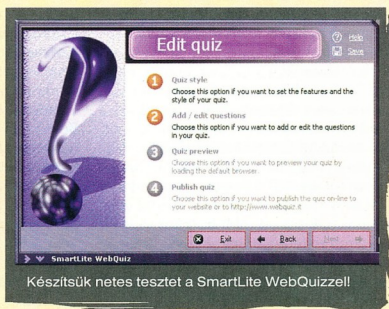
● **HTML Compress 4.1.1.682:** CXX. CD. \SAC\UTIL\TEXT\HC411.ZIP. Bár napjainkra egyre többen érik el szélessávú csatlakozással a netet, többségünk még mindig modellem kapcsolódik a világhálóra. Az ilyen kapcsolattal a sebesség nagyon fontos szempont. Nem véletlen, hogy a weboldalak készítői általában különös gondot fordítanak a látvány és a letöltési idő megfelelő arányára. Szerencsére a HTML oldalak nem túl nagyok, de rajtuk is meg lehet spórolni egy pár byte-ot. A böngészők ugyanis nem értelmezik bizonyos szerkesztő

karaktereket – szóköz, soremelékes stb. Ezeket elhagyva ugyan átláthatatlanná válik a HTML forráskód, de jócskán lecsökken a mérete.

A HTML Compress mindezt elvégzi helyettünk. Végigfut az adott HTML file-on, és megszabadítja azt minden felesleges elemről. Ha később megvondnánk magunkat, a program egyetlen gombnyomásra visszaállítja az eredeti állapotot. Ez a módszer biztonsági szempontból sem rossz, hiszen valószínűleg keveseknek van kedve átvizsgálni egy ilyen összetett file-t. A program nagy előnye, hogy freeware – már csak ezért is jó szívvel ajánljuk minden webeszerkesztőnek.

● **SmartLite WebQuiz 2002:** CXX. CD. \SAC\UTIL\TEXT\WBQUIZ02.EXE. A netet böngészve sok helyütt találkozhatunk különböző kérdőívekkel, kvízzeladakkal. Ezek elkészítése rengeteg programozást és időt igényel. Egyes célprogramok azonban éppen az ilyen jellegű oldalak elkészítését segítik.

Készítünk netes tesztet a SmartLite WebQuizszel

A SmartLite WebQuiz 2002 a varázslók módszerét követve teszi számunkra egyszerűvé és könnyen kezelhetővé a kvízkiezítést. Négyféle kérdéstípust (multiple choice, multiple answer, true/false, fill-in-the-blank) támogat. Támogatja a képek megjelenítését a kérdéssorban. A kérdésekre és válaszokra beszűrhetünk egyenleteket és formulákat, ezeket automatikusan exportálja a HTML kódba. A szerző saját maga állíthatja be a kiértékelési definícióit, akár véletlenszerű kérdés- és válaszmegjelölést is. A program automatikusan elvégzi a feltöltést a webhelyünkre FTP kapcsolaton keresztül. A kvízoldalakhoz több bőr (skin) is rendelkezésünkre áll, igaz csak a regisztrált változatban. A program talán egyetlen hátránya, hogy a kérdések és a válaszok is a kliensnél tárolódnak, ennek következtében nem lehet a teszt eredményét központilag letölteni. A korlátozásai ellenére érdemes kipróbálni a próbaváltozatot. Például az oktatásban egészen jól alkalmazható tesztek összeállításához.

Csupa profi

Az e havi friss SAC-gyűjteményben néhány alkalmazás túlmutat a szokásos kategóriákon: shareware áron professzionális szintű szolgáltatásokat nyújt. Érdemes tehát jól körülnézni a gyűjteményben.

Sponga Tamás (stamas@linuxfreemail.com)

Elsőször tekintünk át azokat az alkalmazásokat, amelyek már bemutatunk valamelyik régebbi lapszámunkban, de most frissültek. Megjelent az 5.1-es verziója a DZSoft Perl Editornak (\SAC\UTILTEXT\VDZPERL51.ZIP). Frissítették a népszerű képlőpót, a HyperSnap DX-et, a 4.20-as verzióra (\SAC\GRAPH\MEGA540.ZIP). Szintén új verzióját telepítheti használója a rengeteg tudással felvértezett képnéző, hang- és filmlejátszó, a MegaView-nak (\SAC\GRAPH\MEGA545.ZIP). Megérkezett a DOS Navigator újabb bétája Windowshoz és OS/2-höz (\SAC\UTILFILE\DNALB05.RAR).

A következőben nézzünk meg néhány alkalmazást! Ez persze közel sem a teljes választék. A könyvtárak sokkal több hasznos programot rejtenek, mint ahányat itt be tudunk mutatni.

● **Advanced Email Verifier 4.0:**

\SAC\COMM\AEV400.ZIP.

A netező jó része feliratkozott valamilyen levelezőlistára, sokan többre is. A listáról kapott levelek egy részében nem valós a feladó e-mail címe, általában azért, hogy a spamküldő cégek ne találjanak rá a lista-archívumokban. Előfordulhat, hogy a választ nem a listára, hanem csak magánlevélben szeretnénk elküldeni, csak egy a nem valós címről visszapatnának a levelek...

Az Advanced Email Verifier ellenőrzi a levelezőlistákra írók e-mail címét, és kiszűri azokat, amelyek nem valódiak. Saját bevallása szerint 90% feletti biztonsággal

IncrediMail: Uram, levele jött!

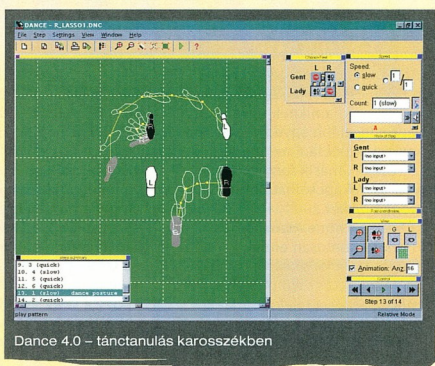
tudja megállapítani, hogy a cím és/vagy a domain valódi-e. A vizsgálat után képes az eredményt szinkronizálni a Windows Address Bookkal. E-mail névlistát TXT és CSV file-okból tud importálni.

Exportálni viszont tud Paradox, Excel, Text (CSV), HTML, Word, SYLK, Lotus 1-2-3, Quattro Pro, SQL Script, XML, Microsoft Access formátumba. Regisztrációs díja 35 USD – a regisztrálatlan verziója is használható, de néhány funkciója nem működik.

● **IncrediMail build 532:**

\SAC\COMM\INCRMAIL.EXE. Nos, a több mint 10 milliós letöltés jelent valamit. Az IncrediMail telepítéséhez legalább 5.0-s Internet Explorer kell – aztán indulhat az örület...

A program kicsit felborítja a hagyományos levelezőklisekktől megszokott stílust. A bejövő levelek

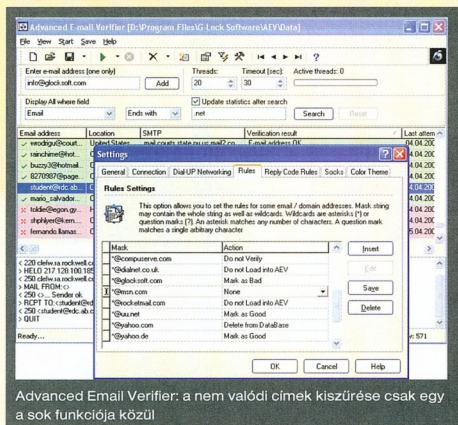
Dance 4.0 – tánctanulás karosszékben

jelzésére többféle animáció, hanghatás, beszéd választható. A program megjelenése is szokatlan, mindenféle 3D-s effektus szórakoztatja a levelezni vágyót: például új levél frásakor a lapok repülnek, ha többoldalas a levél, akkor úgy lapoznak, mint egy fűzet lapjai, az elvasolt levél törlésekor mintha egy papírdaralóból hullana ki stb.

A megírandó levél háttere is bőséges mintából választható ki: lehet gyertyatömb, fűzetlap, többféle szín, grafika stb. A levélhez fűzhetünk mozgó ábrákat vagy hanghatásokat, sőt saját hangzenetet is, aminek felvételét is elintézi a program, csak legyen mikrofon a közelben. A betűtípusok szabadon választhatók, és a lap aljára saját kezű szignót tehetünk. Ha nem elég a beépített hangeffektusok, animációk, ábrák száma, a program webhelyéről letölthetünk újabbakat. Ahhoz, hogy a címzett is tudja „élvezni” idétlen leveletnek, neki is letéptenie kell az IncrediMailt. A program freeware.

● **Dance 4.0:**

\SAC\EDUCULT\DNC_4_0.EXE.

Advanced Email Verifier: a nem valódi címek kiszűrése csak egy a sok funkciója közül

A sok-sok számítógépezés mellett nem árt, ha tudunk táncolni is. Mit csinál ilyenkor az, aki mégsem tud? Nos, először is leül a számítógéphez... és megtanulja az alaplépéseket

és a shareware Dance segítségével. Jelenleg a legnépszerűbbektől a kevésbé ismert táncokig több mint 150 táncfajtaéhoz van letölthető adatbázis, amely úgy oktató nekünk a lépéseket, hogy fel sem kell kelniük a székről :-). A program mozgó ábrán mutatja, hová és hogyan kell a lábakat tenni, merre kell forogni stb. A fájzok megállíthatók, ismételhetők. Ha ismerősünkhez megyünk tánc tanulásra, és nincs számítógépe, akkor a lépésfázisok ki is nyomtathatók.

A levelezőlistán további tanácsokat és táncadatbázisokat kaphatunk. Persze azért a tánc tanulásához nem árt egy kellemes partner...

● Able DXF Manager v1.5:

\SAC\GRAPH\ABLEDXF.ZIP. A számítógéppel segített tervezés (CAD) világában a DXF file-formátum számít a standardnak, a legtöbb CAD program ismeri. Az Able DXF Managerrel az ilyen formátumú file-okat nézhetjük meg, nyomtathatjuk, valamint konvertálhatjuk BMP, JPG, PBM, PCX, PGM, PNG, PPM, PXM, TGA és TIFF formátumba. Elég ráhúzni a DXF file ikonját a program ablakára, és az máris megnyitja. Támogatja a kötegel konvertálást, azaz ha több file-t szeretnénk más formátumra alakítani, azt egyetlen lépésben megtehetjük. Shareware, regisztrációs díja 30 USD.

● Easy Thumbnails 1.8:

\SAC\GRAPH\EZTHMB.ZIP. A gépünk merevlemezén gyűlő képek egy idő után kezelhetetlenné válnak. Ha azonos témakörök szerint vannak lementve, érdemes albummémentet készíteni áttekinthetőkhöz. A weboldalakra is kicsiben érdemes kitenni a képeket – akít érdekkel, majd rájuk kattint a teljes méretű megjelenítésükhöz –, így sokkal gyorsabban letölthető az oldal. Az Easy Thumbnails hű a nevéhez, tényleg nagyon egyszerű vele a miniatűrök készítése: ki kell választani a képeket, beállítani néhány jellemzőt, és elindíthatjuk a bélyegméretű mások készítését. A célkönyvtár mellett beállíthatjuk, kérünk-e HTML kódot vagy csak egy marék bélyegméretű képet, mekkorák legyen a kis képek, milyen legyen a keretük stb. Aki foglalkozik weboldalak készítésével,

nagyon jól tudja használni ezt a freeware programot.

● Edge Diagrammer 4.1:

\SAC\GRAPH\EDGAPP41.ZIP. A jobb szövegszerkesztőkkel és

Easy Thumbnails: bélyegnézet készítése könnyedén

táblázatkezelőkkel diagramokat készíthetünk, rajzolóprogramokkal pedig folyamatábrákat. Az Edge Diagrammer viszont kimondottan erre a területre készített profi alkalmazás. Amit ebben a témakörben tudni kell, azt tudja, néhány kattintással gyakorlatilag bármilyen diagramot vagy folyamatábrát elkészíthetünk. Több mint száz beépített, előre definiált (kör, ellipszis, téglalap, négyzet, ezek lekerekített változatai, vonalak, nyílak stb.) elemet tartalmaz. A program felülete adja magát, néhány perces ismerkedés után könnyedén használjuk, bár a sok lehetőség kihasználásához idő kell. Ebben is segítségünkre jön a verzió. A legfrissebb verzió újdonságai: újrajt diagramkészítő verzió, új folyamatábra-címkek stb. CD-mellékletünkre a teljes képességű, időkorlátos változata került. A regisztráció díja 50 USD – és ez egyáltalán nem sok, ha figyelembe vesszük, hogy egy valóban professzionális céllalkalmazást kapunk.

● Memory Zipper Plus

7.01: \SAC\UTIL\MISC\MEMZIP.ZIP. Windowsunk nem bánik elég takarékosan a gép memóriájával. A Memory Zipper Plus feladata a memória optimalizálása és felügyelete. Azt állítja magáról, hogy gyorsabbá és stabilabbá teszi a gépünket, és csökkenti a Windows összeomlásának esélyét. A túl sok erőforrást igénylő taskokat is kilötheti vele. Érdemes kipróbálni. A 32 napig használható

próbaváltozata 22 USD ellenében regisztrálható.

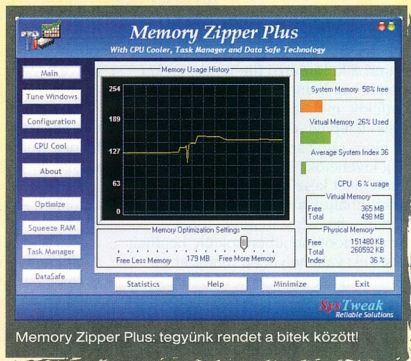
● Index 2.0.4.6:

\SAC\UTIL\MISC\INDEX2046.ZIP. Zsebünk, íróasztalunk, irattartóink és még ezer hely van tele apró cetlikkel, mindenféle feljegyzésekkel, telefonszámokkal. Érdemes átrendezni ezeket könnyen áttekinthető formába. Az Index nem ígér sokat, csak annyit, hogy e néhány szavas feljegyzéseket, telefonszámokat, e-mail címeket megjegyezi és rendszerezi. A program felülete hasonlít azokra a noteszkekre, amelyek szélén regiszterszerűen hármával vannak az ábécé betűi.

A programbeli egyszerű szövegszerkesztővel a bejegyzéseket készíthetjük el. A Quick Notes a kis cetli, amit szintén elhelyezhetünk a noteszfüzetbe. A Reminder a fontosabb dátumokra emlékeztet bennünket. A program freeware.

● AutoPilot 2.10:

\SAC\UTIL\TASK\API130.ZIP. Az automatikus programindítás, -leállítás adott időben megoldható sokféle programmal. A programok, szolgáltatások indítása, leállítása gyorsbillentyűvel vagy feljövő menüből szintén megoldható sokféle programmal. Az AutoPilot ezeket önmagában tudja. Beállítható, hogy adott időben indítson vagy állítson le programokat, töltsse le a leveleket, állítsa le a gépet és így tovább. Ezekhez a műveletekhez gyorsbillentyűket rendelhetünk. A [Ctrl Alt] és egy tetszőlegesen beállítható billentyű együttes lenyomására beugró menüből pedig

Memory Zipper Plus: tegyük rendet a bitek között!

az előzőleg definiált alkalmazásokat indíthatjuk. Az összes végrehajtásra váró feladat egy listában jelenik meg a hozzájuk rendelt gyorsbillentyűvel. A feladatokat finomíthatjuk. Emellett a program hagyományos taskkezelőként is működik, nyomom követhetjük a futó programokat, ha kell, ki is lövethetjük

azokat. Az AutoPilot shareware. Regisztrációs díja 40 USD, ami soknak tűnhet, de ne felejtjük, ez is komoly tudású program.

● **EF Process Manager**

1.41: \SAC\UTILTASK\EFPRCSMAN.ZIP. Ahogy a nevéből sejtethető, ez taszkkezelő. A futó programokról, szálakról, modulokról, arról, hogy bekerültek-e vagy sem a regisztrációs adatbázisba, és még egy sor programjellemzőről ad információt.

A rendetlenkedő programokat kiléteztük a *kill* műveletével. Shareware – erre egy időnként megjelenő ablak figyelmeztet, egyébként korlátozás nélkül működik. Regisztrációs díja 10 USD.

● **OSLoader 2000 v8.1:**

\SAC\UTILTASK\OSL2000.ZIP. Sokféle operációs rendszer közül lehet választani. És már az sem igaz, hogy csak a Windowsos vannak jó alkalmazások. Például Linuxsal, OS/2-vel, BeOS-szel is jól elboldogulhatunk manapság.

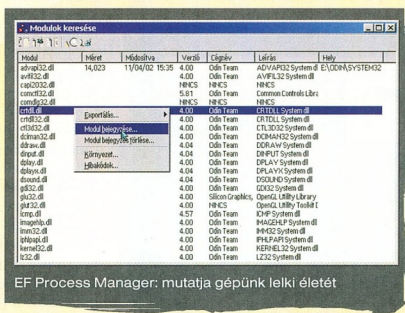
Ha több operációs rendszert szeretnénk telepíteni egy gépre, valamilyen bootkezelőt is kell használnunk.

Legtöbb operációs rendszernek van sajátja, de ezek tudása korlátozott. Az OSLoader 2000 viszont sokat tudó bootkezelő: több mint száz operációs rendszert ismer. A telepítése teljesen automatikus, felismeri a különböző file-rendszereket, és betesz a időntömbébe. Azok a partíciók, meghajtók, amelyeken nincsen telepített operációs rendszer, vagy nincs rájuk szükségünk a menüben, utólag kivethetők. Telepítésekor mentőlemez készit, erről visszaállíthatjuk a telepítése előtti állapotot – ha mégsem jönne össze valami. A boot menüben sokféle beállítás lehetséges: valamelyik op' rendszer automatikus indítása adott várakozási idő után, óra a képernyőn, átnevezhetők a bejegyzések, DOS/Windows 9x-et másodlagos partícióra is indíthatunk stb. Fejlesztője külön kiemeli, hogy programja nagyon biztonságos. Ha mégis probléma lenne valamivel, minden visszaállítható a biztonsági lemezzel.

Az OSLoadert kipróbálva én nem tapasztaltam semmiféle problémát, minden simán zajlott le, az eltávolítása is. Shareware, regisztrációs díja 25 USD.

● **RShut Pro 2.5.0.1:**
 \SAC\UTILTASK\RSRSHUT25.ZIP.

A hálózatot üzemeltetők vehetik hasznát az RShut programnak. Segítségével távolról lehet rendszerzárast csinálni, a gépet leállítani – utóbbihoz ATX-esnek

EF Process Manager: mutatója gépünk lelki életét

kell lennie a vezérelt gépnek. Sőt nemcsak leállítani, hanem újraindítani, elaltatni és programot futtatni is tudunk rajta. A program parancssorból is használható.

● **AscToTab 4.0:**

\SAC\UTILTEXT\ASCSTAB40.ZIP. E program verziószáma 2.3-ról mindjárt 4.0-ra ugrott. A táblázatokat tartalmazó szövegfile-okat alakíthatjuk vele HTML

OS/2000 (ta)		227,000/00 02:35,866			
Name	Dev	Part i/Lion	FileSvs	Status	Size
Drive A:	Fdd1	None	FAT12	---	1440 KB
Windows_95	Hdd1	Primary 2	BIGDOS	Open	517 MB
WINNT 4.0	Hdd1	Primary 3	HPFS/NTFS	Hidden	502 MB
MS-DOS 6.22	Hdd2	Primary 1	FAT16	Hidden	31 MB
Windows_95 (2)	Hdd2	Primary 2	BIGDOS	Hidden	370 MB
Linux (rh. 6.1)	Hdd2	Primary 4	EXT-2	(6th)	757 MB

OSLoader 2000: az operációs rendszerek Kánaánja

vagy RTF formátumává. A sima szövegfile-okban (TXT) lévő táblázat elemi a [Tab] billentyű megfelelő használatával állíthatók elő. Ha ezt ki szeretnénk tenni a webre, bizony először ki kell szedegetni a tabulátor karaktereket, különben kicsit ronda képet fogunk látni a böngésző ablakokban.

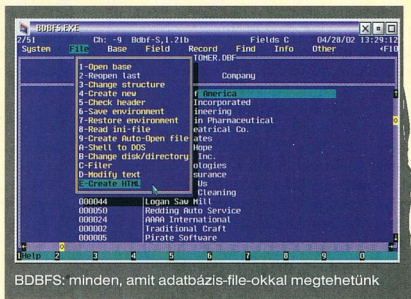
A program figyelni az oszlopokat, sorokat, és egyszerűen berajja egy táblázatba a szövegfile elemét. HTML-be való konvertáláskor választhatjuk, hogy legyen-e keret, az milyen vastag legyen és milyen színű, valamint beállíthatjuk a táblázat színét és betűtípusát. A program freeware, pontosabban „postcardware” – vagyis szívesen veszi a fejlesztő, ha programjaink használati költséket neki egy képeslapot.

● **BDBFS 1.21B:**

\SAC\UTILTEXT\BDBFS121.RAR. A néhai Ashton Tate dBase adatbázis-kezelő szoftversorozata a mai napig standard a korunkban használt utódai mellett. A BDBFS-t oroszok fejlesztik (bár van Tibor Kovach nevű is közük...), így kétéle – orosz és angol – nyelvű változat létezik belőle. Fejlesztőinek célja az volt, hogy általánosban használható, gyors, többplatformos DBF file-nezgetőt és -szerkesztőt készítsenek. E DOS-os program 32 bites kiterjesztett (extended) kódú, így DOS, Windows, OS/2, Linux és minden olyan operációs rendszer alatt fut, amelyen lehet védett módú programokat futtatni – bár fejlesztői az első három javasolt futtatókörnyeztetnek. Beolvasa és indexeli a dBase, FoxPro, Clipper, Six, FlagShip, FlexMemo file-okat. A program több mint százelefe műveletre képes, többesük elérhető gyorsbillentyűvel. A beolvasott adatbázisok tetszőlegesen szerkeszthetők, újraindexelhetők, keresések végezhetők el, kinyomtathatók, makrók készíthetők hozzájuk, sőt HTML formátumban el is menthető. Shareware, regisztrációs díja 20 USD (24 euró).

● **MDINotepad 2.1a:**

\SAC\UTILTEXT\MDIPAD21.ZIP. A „következő generációs Notepad” – állítja magáról a program. Igaz, ami igaz, jóval többet tud, mint Windows-beli rokona, és ingyenes. Telepítés nélkül is használhatjuk, csak ki kell bontani a ZIP file-t egy könyvtárba. A setup.exe indításának előnye, hogy felajánlja a Windows Notepad lecserlését az MDI Notepadre a rendszerünkben. A következők pluszok találhatók benne: konfigurálható eszközsáv, egyszerű több file megnyitásának lehetősége, előnézeti ablak, beépített számológép, kedvencek menü,

konfigurálható betöltési és elemzési szűrők... és hosszan sorolhatnánk. Mindenképpen érdemes lecserlni a Notepadet az MDINotepadre.

Csúcssebességnél is elérhetek rendkívüli minőséget?

BUBBLE JET PRINTER S900

► A gyorsaság növelése gyakran a minőség rovására megy, ezért eddig a színes nyomtatás vásárlásakor választanunk kellett a gyorsaság és a minőség között. Az új Canon Bubble Jet S900 megjelenésével azonban mindkettő egyszerre lehetséges.

Az új nyomtatófejnek köszönhetően, mely nem kevesebb, mint 3072 tinta-fúvókát használ, a Bubble Jet S900 teljes A4 méretű, 1200 dpi felbontású fotót képes nyomtatni megközelítőleg egy perc alatt.

A 2400 x 1200 dpi felbontás, a 6 alapszín alkalmazó tinta-rendszer és a MicroFine Droplet™ technológia garantálja a lélegzetelállító fotóminőséget.

Egy sor kiegészítő tulajdonsággal, mint például a Single Ink technológia, a gyors és szegély nélküli nyomtatás, a PhotoOptimizer PRO és a Vivid Photo technológia a Bubble Jet S900 az a nyomtató, amire a fotósok vártak.

Csak gondolj arra a teljesítményre, amit el akarsz érni!

Bármit elképzelhetsz, a Canonnal **megteheted!**

www.canon.hu

Válassza a biztonságot!
Ne tegye kockára nyomtatóját!
Vásároljon hologrammal ellátott eredeti tintapatront!

Certificate Number 2011588

you can
Canon

Nyári frissítés

Az e havi CD-mellékletünkre kerülő anyagok válogatása nehéz feladatnak bizonyult. Rengeteg újdonság és számos régebbi alkalmazás frissítése jelent meg, a lapunkba kerülő két ezüstkorong közül az egyiket akár meg is tölthetnénk velük.

Sponga Tamás (stamas@linuxfreemail.com)

Miközben folyik az eComStation 1.1 fejlesztése, a Menyestől – mindössze 8 USD-s áron – megrendelhető az eComStation Update CD, amin a legfrissebb javítások, az utolsó FixPakek kaptak helyet. Az eComStation Upgrade Protection előfizetőinek szintén 8 USD-be kerül a CD, viszont az övéké tartalmazza a Lotus nemrég megjelent SmartSuite 1.7-es irodai programcsomagját és az IBM Web Browser 1.2-t, ami a Mozilla 0.9.4-re épül (kiegészítve Flash pluginnel és helyesírás-ellenőrzővel), és megfelel a Netscape Navigator 6.2-nek.

A hírek szerint elindult a nyílt forrású wxWindows keresztpatformos GUI C/C++ fejlesztői könyvtár OS/2-es változatának fejlesztése.

Használatával több platformra készíthető grafikus felületű alkalmazások. Jelenleg három platformot támogat – Windowst, Unixot és Mac OS-t –, de fejlesztés alatt áll a BeOS-es, FreeBSD-s és Windows CE-s változata is. Komolyan tűnik a projekt, mert a Scitech Software is támogatja, és a windowsos Scitech Display Doctor is wxWindowsra támaszkodva készítették.

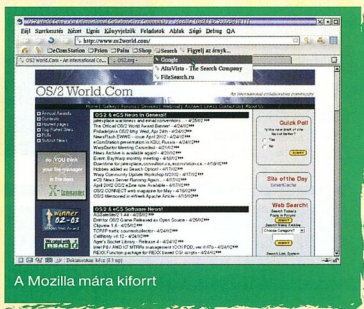
Az Innotek megjelentette a VirtualPC for OS/2-t. A Serenity elnöke, Bob St. John tárgyal a céggel arról, hogy az eComStation használói hogyan juthatnának hozzá kedvezményesen. Aki ki szeretné próbálni, időkorlátozott változatát megrendelheti az info@innotek.de címen.

WarpZilla 1.0 RC1

A Mozilla 1.0 RC1 a Mozilla.org-on egy-két napos különbséggel az összes olyan platformra megjelent, amire a Mozilla átültetése folyik, így az OS/2-es változata is letölthető. Sőt mindjárt kétféle, mert VisualAge C++-szal és GCC-vel is lefordítják a forráskódját. Utóbbi változat futásához EMX futtatókörnyezet is kell.

Az új Mozilla már nagyon jól használható, a Netscape-hez készített

pluginek többsége is telepíthető mellé. A Java Virtual Machine 1.3-as verziójával gond nélkül együttműködik. Az online mozillás telepítések köre szépen bővül, van már MozCalc, játékok, különböző nyelvi kiegészítők, így komplett magyartítás is. Az RC1-ben már működik a húzd és ejtsd – bár nem az OS/2-n megszokott jobb gombos, hanem az egér

A Mozilla mára kiforrt

bal gombját kell használni. A 0.9x-től a jelenleg legfrissebb 1.0 RC1 verzióját látott fejlődés után nagyon sokan várják a végleges 1.0-s verziót. Kiforrott, stabil böngészővel fog gazdagodni a kínálat.

➔ Mozilla magyartítás: mozilla.fsf.hu/langpack.html

File Commander/2 v2.20

A grafikus felületű és mindenféle file-kezelőkkel ellátott operációs rendszerek korában még mindig nagy népszerűségnek örvendenek a hagyományos, kétpaneles Norton Commander-klónok. Noha jó néhány fejlesztés fut, az OS/2 világában a VIO ablakos File Commander/2 a legnépszerűbb – szinte mindenki ezt használja.

Most új verziója jelent meg, amibe elég sok újdonságot építettek be. Új gyorsbillentyűk, .HA, GZIP és TAR archívok támogatása, keresésnél az összes megtalált file törölhető egyszerre, Brief-Wide nézet (3 hasáb helyett 2-vel) és még sok-sok apróság. Az OS/2-es mellett Win32-es változata is van.

USB Resource Manager

A számítógépen található csatlakozók közül az utóbbi időben az USB terjed legjobban. A billentyűzettel kezdve a hálózati kártyán keresztül a nyomtatóig számos periféria csatlakozhat USB porton a géphez. Az USBRes program szép listát készít a géphez csatlakozó USB-s eszközökről, azok meghajtóiról.

Mpeg2

MPEG-1 és MPEG-2 formátumhoz készített teljesen új, PM-es lejátszó – MMX- és SMP-támogatással. Valószínűleg hamarosan sokkal többet fog tudni, mert a jelenlegi verziója is képes már lejátszani a VOB file-okat, amik pedig DVD-ken szoftvak előfordulni. JPEG, PGM és PPM grafikus file-ok is megjeleníthetők az Mpeg2-vel.

OdinTool

A Win32-es programok futtatására fejlesztett Odinnal már jól el lehet boldogulni. Nagyon sok felhasználói és játékprogram fut vele tökéletesen. Ahogy a linuxos WINE, az Odin is elég bonyolult, és sokszor a finomhangoláson múlik, hogy egy adott alkalmazás hogyan fog futni. A szöveges ODIN.INI file szerkesztésébe aligha érdemes befogni, ha nem tudjuk, melyik sor mit jelent benne. Hervig Bauernfeind fejleszt az OdinTool programot, amivel ez is INI szerkeszthető grafikus felületen. Segítségével telepíthető a legfrissebb buildek, beállítható, hogy az Odin melyik Windowst emulálja – Windows 98/Me/NT4/2000/XP –, a Win32-es ablakok kinézete legyen hagyományos windowsos, vagy kapják meg az OS/2 felületét, milyen fontokat használjon az emulátor, a DirectDraw-t használó játékok ablakban vagy teljes képernyőn fussanak, beállíthatjuk a DirectAudio hangerejét, a színek használatát. Az OdinTool újabb verziói néhány hetente jönnek, amikor kiderül egy-egy újabb INI-bejegyzés jelentése, vagy újabb képességgel bővítik az Odin tudását.

Leveles tippek és trükkök

Az internet egyik nagy vívmánya az e-mail. Az idők során egyre több dologra vált képessé az egyszerű szövegek továbbításán túl – megjelent a melléklet, a szöveges tartalom kódolására is többféle metódust hoztak létre.

Az elektronikus levelezés a nethasználók mindennapjainak részévé vált.

Horváth Zsolt

Nagyon sok weboldalon jelenik meg olyan hivatkozás, amelyik nem másik weboldalra mutat, hanem e-mail címet ad meg, nem egyszer kibővítve tárgymezővel. Ilyen linke kattintva a webböngésző elindítja a levelező kliensprogramot.

Itt jön az első probléma: ha valaki Netscape-et vagy Mozillát használ, akkor ezek a böngészők saját levelezőkliensüket indítják el – de mi a teendő akkor, ha mi a saját levelezőprogramunkat szeretnénk használni, például a KMailt?

Először trükk

Nos, ekkor jöhet jól a kmail plugin. Használatával rávehetjük Netscape-nkat arra, hogy ne a saját levelezőjét indítsa el. A csomag nagyon kicsi és nagyon egyszerű. Alkotója megpróbálta boldobiztosá tenni, ám ez visszafelé szól el. A megírt install.sh scriptet mindenképp futtatni kell, ez hozza létre ugyanis a config.h file-t, amely nélkül nem fordítható le

a plugin. Ugyanakkor a script erősen behatárolt választási lehetőségeket hagy nekünk, például választhatunk 1 és 2 között attól függően, hogy KDE1-et vagy KDE2-t használunk. A script ennek alapján határozza meg, hol van a KDE gyökérkönyvtára – de nem foglalkozik azzal, hogy ez erősen függ a telepített disztribúciótól is. Eredmény: Debian rendszeren tuti elbaltázta az útvonalat.

Emiatt a config.h file-t a script lefutása után célszerű kézzel kijavítani. Ez egyben lehetőséget ad egy másik trükkre is – ugyanis itt van beégetve útvonalallal együtt az elindítandó e-mail kliens neve. Ha ezt módosítjuk, akkor a plugin tetszőleges kliensprogramot indíthat – akár Sylpheedet, Balsát vagy Muttot. Ilyenkor érdemes belenézni az eredeti forrásba, hogy a másik levelezőprogram is hasonló módon várja a paraméterlistát, de a legtöbb levelezőprogramnál nincs szükség módosításra.

Ezzel végezve a make parancs lefordítja a plugin, amelyet célszerű a Netscape pluginkönyvtárába másolni. Sajnos az útvonalak hibás meghatározása miatt a plugin létét is nekünk kell tudatni a Netscape-pel. A \$HOME alatt fellelhető .netscape könyvtárban lakik a preferences.js file-t ki kell bővíteni két sorral:

```
user_pref("mail.use_altmail", true);
user_pref("mail.altmail_dll",
"a_plugin_teljes_elérési_úttal" );
```

Ezek után újraindítva a Netscape-et a menüben felbukkan a KMail, illetve e-mail hivatkozásra kattintva kedvenc levelezőnk töltődik be.

Második trükk

Aki régóta levelezik, annak előbb-utóbb igencsak meghízik a postaládája. Sok lemezlehet foglal le, és erősen lelassíthatja a levelezőprogramot. Ilyenkor jöhet jól az archive-mail csomag.

Az ebben lakó kis program mind mbox, mind maildir formátumú

mailt érdemes a cronttabba tenni, így naponta egyszer, fix időben lefut.

Harmadik trükk

Mint a bevezetőben említettem, az e-mailek sok mindent tartalmazhatnak. Ha automatizálni akarjuk feldolgozásukat, gondot okozhat a többféle tartalom és a különböző kódolások. A ripmime csomagbeli programot e-mailek feldolgozására készítették: korrekt módon dekódolja a levél tartalmát, és külön file-okba menti a különböző részeit, így a további feldolgozásra szánt függelékek kinyerése nem probléma.

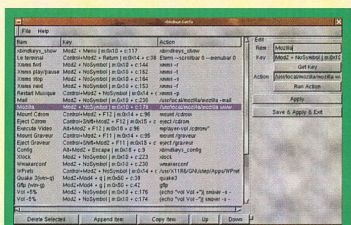
A feldolgozáskor érdemes számolni azzal, hogy egyrészt több file keletkezhet annál, mint amennyire számítottunk – ha például a levél plaintext és HTML formátumban is tartalmazza a levelet, akkor ezek külön file-ba kerülnek –, valamint a file-nevek nem determinisztikusak: a levél szövege a program által generált nevű file-ba kerül, de a függelékek esetén magában a levélben szerepel a file neve. Ezen úgy segíthetünk, hogy mindig üres könyvtárat nyitunk a program kimenete számára, ugyanis a -p prefix opcióval csak azoknak a file-oknak a nevét határozhatjuk meg, amelyek nem függeléknek szerepelnek, és így nincs is saját nevük a levélben.

Egyéb extrák a CD-n

CD-nkre a szokásosnak tekinthető legfrissebb Linux kernel és a Linuxos listák angyala mellett felkerült néhány apróság is:

● XBindKeys és XBindKeys_Config: az XBindKey segítségével X alatt shell parancsokat rendelhetünk billentyűkombinációkhoz, illetve egérgombokhoz. az XBindKeys_Config az XBindKeys konfigurálását segítő GTK+ program.

- Gwels: kis játék, a Jewels átirata.
- BED: bináris file-szerkesztő.
- BeFS: a BeOS file-rendszerének olvasására nyílik lehetőség ennek a kernelmodulnak a használatával. Jelenleg csak olvasható csatolást tesz lehetővé.

X alatt bármi elindítható egy jól elhelyezett billentyűkombinációval és az XBindKeys programmal

mappák képes kezelni, és a paraméterben megadott időpontnál régebbi leveleket szépen kigyűjti. Alapesetben ezeket külön mappába helyezi, méghozzá a helytakarékoság érdekében gzippel tömörítve. Az –erase opcióval azt is kérhetjük tőle, hogy a régi levelek rögtön semmisüljenek is meg, de ezzel az opcióval érdemes csínján bánni. Szerzője javaslata szerint az archive-

A közeledő négyes

Nemrég napvilágot láttak az első képernyőmentések az új AmigaOS 4.0-ról. Ezeken még nem látható az, amiért leginkább dolgoznak a programozók – vagyis a natív PowerPC-s operációs rendszer, illetve a memóriavédelem.

Nagy Lajos (louise@louise.amiga.hu)

V iszont érdekes részletek tűnnek fel az új Intuitionben – újratervezett sliderek, ablakvezérlő gombok, az ablakok kihelyezhetők a képernyőn kívültre. A sokak által használt MagicMenu is – bár lehet, hogy nem eredeti nevén – bekerült az új operációs rendszerbe. Átlátszó, lekerekíthető, forrgombos és árnyékolt menüket tesz lehetővé.

Mindenki sokat vár az új AmigaOS-tól, amelyre – valljuk be – ráfér egy kis korszerűsítés így tíz évvel az utolsó valódi kiadás óta...

PageStream 4, a QuarkXPress konkurense

Minden idők legjobb amigás DTP programjának, a PageStreamnek nemrégiben jelent meg a 4.1.3.4-es verziója AmigaOS 68k, Mac OS PPC és Microsoft Windows platformra. Mindhárom változatnak feltűnően szerény a memória- és a processzorigénye. Megelégszik 12 Mbyte memóriával, és a 68k-s processzorokon is kifogástalanul működik.

A program fejlesztését még 1986-ban kezdték Atari ST-re. 1989-ben már elsősorban az amigás piacot célozták meg készítői, és tíz évvel később tértek át végleg a mostani harmásra. Fejlesztői szerint a két legismertebb DTP programnál (QuarkXPress, PageMaker) szinte mindenben jobb – egy közel 200 tulajdonságot vizsgáló teszt alapján. Nem utolsósorban az ára csak mintegy fele a versenytársaiénak, mint azt az összehasonlító táblázat utolsó sorában olvashatjuk. Az amigás kiadás – köszönhetően az ATO áldásos tevékenységének – 14 nyelven tud megjeleníteni, köztük magyarul.

➔ www.grasshopperllc.com/

HTDump 0.9y

Érdekes, és a netet aktívan használó kollégáknak nagyon jó szolgálatot tesz a program. Képes egy webszervert bármelyik oldalát letölteni, akár úgy is, hogy szimulálja egy adott böngészőprogram működését.

A HTDump el tudja küldeni mind az őrlopakat (GET és POST módban is), mind a sütitiket külső file-ból vagy éppen paraméterként átadva a programnak. A szerver válasza – jó esetben a HTML oldal – alapesetben a képernyőre kerül, de átirányítható file-ba is. A mindössze 22 Kbyte-os amigás változat használatához szükség van az ixemul és az ixnet library legfrissebb verziójára.

➔ CHIP-CD, /amiga/chiputil /htdump-0.9y.lha

➔ <http://louise.amiga.hu>

NewsSpeech, a hírfelelvásó

Kis segítség a manapság egyre (hír)hesebb hírvadászoknak! A NewsSpeech képes a számára előre megadott site-okról leszedni, elemezni, illetve elmondani a friss híreket. Ezt az AmigaOS jól bevált narrator.devoice-án keresztül teszi, felhasználva

a translator.library többnyelvű – nyelvenkénti akcentusfile-okkal finomított – megszólalást is lehetővé tevő változatát. A magyar akcentusfile legfrissebb verziója is helyet kapott a csomagban, a közel fél éve kiadott előző verzióhoz képest nagyságrenddel jobb az érthetősége.

A programhoz bárki készíthet saját site-definíciós file-okat – ebbe célszerű a mellékelt példák alapján belefogni. Az egyes site-oknál meg kell adni azt az URL-t, ahonnan a híreket tartalmazó oldalt le lehet tölteni, a hírsorok elejét és végét jelző maszkokat, az oldalak újravalvasási idejét, illetve a letöltést és a megszólaltatást végző parancsok paramétereit és helyét. Jelenleg a letöltést a HTDump végzi, a megszólaltatást pedig a Say parancs. Utóbbinál célszerű az adott híroldal nyelvének megfelelő akcentust is megadni paraméterként. Jelenleg a hazai helyek közül az MTI, a Hírkereső nagyon jó és friss hírgyűjteményét és

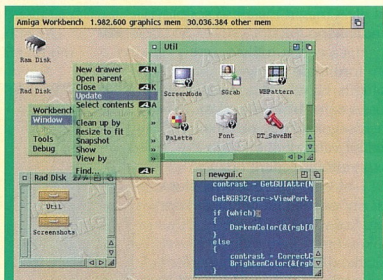
természetesen az Amiga.hu híroldalát kíséri figyelemmel a program.

Futtatásához mindössze egy shell ablakra van szükség, ahol a megfelelő paraméterek vagy a start.amiga script elindításával életre kell a program, és folyamatosan mondja a legfrissebb híreket.

➔ CHIP-CD, /amiga/chiputil/NewsSpeech-0.5.lha
➔ www.amiga.hu

MooVid

Az egyik legjobb amigás videolejátszó program, a MooVid magyar programozó kezei közül került ki. Az április elején megjelent 1.5-ös verziója már szinte az összes jelenleg használt kodekkel tömörített filmet képes lejátszani, legyen az hagyományos AVI, DivX, OpenDivX, 3Dx esetleg Quicktime MOV vagy Inet. Lejátszáskor támogatja a PIP, azaz overlay módot az ezt megjeleníteni képes grafikus kártyákon.

Az új operációs rendszer első képernyőmentése: átlátszó és árnyékolt menük

Lassabb vagy folyamatos adatátvitelre nem igazán képes eszközöknek puffereit a file-műveletek, ha pedig a processzor gyengének tűnik az összes lejátszandó képkocka megjelenítéséhez, időzíthető a képképbárással dolgozik, megtartva a hangszinkront. A grafikus kártyákon túl az alap AGA chipket is támogatja. Shareware, regisztrációs díja – Magyarországon – 2500 Ft.
➔ www.dfmk.hu/~torok/

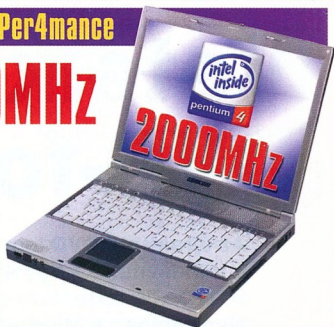
TAVASZI ÁRESŐ!

GERICOM

mobile world

WEBGINE Per4mance

2000MHz

- VIA chipset
- 1.44MB floppy meghajtó
- 33 Savagép max. 64MB shared memória + TV-OUT
- Fax Modem 56K V90, Ethernet 10/100Mbit beépítve
- SMART kártya olvasó
- FireWire IEEE 1394 beépítve, Infra Port, 3 USB port
- Digitális 3D hangkártya, SPDIF digitális hangkimenet
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 275mm x 41mm, 3.2kg, metál színben

WEBGINE Per4mance a felső kategóriás Pentium4 alapú notebook!
Maximális teljesítményre 2000MHz! Gyorsabban végzi a munkáját, mint a legmodernebb asztali számítógépek többsége.

Ajándék Windows XP Home operációs rendszerrel!

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 1800MHz / 256KB cache
- 8x CD író / 8x DVD Combo Drive
- 256MB DDR RAM
- 30GB merevlemez **399.900 Ft**

SUPERSONIC 2

- 1.44MB floppy meghajtó
- DJ Funkció (közvetlenül vezérelhető CD lejátszás)
- ATI Radeon Mobility 32MB + TV-OUT
- Fax Modem 56k V90 beépítve
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve, Infra Port, 2 USB port
- SoundMAX Digitális 3D hangkártya, sztereo hangszórók
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- 2x Type II vagy 1x Type III PCMCIA csatlakozó
- Soros, párhuzamos, VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 308mm x 268mm x 39mm, 3kg, metál színben

GERICOM SUPERSONIC2 a leggyorsabb Pentium III generációt képviseli. Itt az idő, hogy újragondolja a Notebookokról alkotott véleményét. A gépben minden technikai újdonság jelen van! Intel Pentium III 1200MHz Tualatin processzor, a leggyorsabb videokártya, az ATI Radeon, TV kimenet, FireWire, FaxModem, hálózati kártya, hatalmas memória és merevlemez. Jöjjön el hozzánk és próbálja ki személyesen!

Minden SUPERSONIC 2 notebook megvásárolható Intel Pentium III Tualatin 1266MHz / 512KB cache processzorral is!

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Celeron 1300MHz Tualatin / 256KB cache
- 8x DVD meghajtó
- 128MB SDRAM
- 12GB merevlemez **299.900 Ft**

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium III 1200MHz Tualatin / 256KB
- 8x DVD meghajtó
- 256MB SDRAM
- 20GB merevlemez **349.900 Ft**

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Celeron 1300MHz Tualatin / 256KB
- 8x DVD meghajtó
- 512MB SDRAM
- 30GB merevlemez **369.900 Ft**

- 15.1" TFT kijelző (1400x1050)
- Intel Pentium III 1200MHz Tualatin / 256KB
- 8x CD író / 8x DVD Combo Drive
- 256MB SDRAM
- 40GB merevlemez **449.900 Ft**

WEBGINE

GERICOM WEBGINE akár 1200MHz-es teljesítményre, DVD meghajtóval, igen méltányos áron! Modern tervezésű ház, beépített FaxModem és hálózati csatlakozás és legalább 1000MHz-es Intel processzor minden változatban megtalálható. A gépet Windows-os otthoni és irodai feladatok ellátására ajánljuk. Az Internet elérése, Fax küldése és fogadása, számítógép hálózatra való csatlakozás azonnal lehetséges. A kristálytisza képet biztosító 14.1" TFT kijelzővel kategóriáján belül hihetetlenül alacsony áron az Ön lehel!

- Intel Pentium III vagy Celeron proc.
- 1.44MB floppy disk meghajtó
- FaxModem 56Kbps V90 beépítve
- Ethernet 10/100Mbit hálózati kártya
- 128bit 20GB/s SIS Engine VGA USB csatlakozó
- 3D Positional Stereo hangkártya
- Beépített sztereo hangszórók
- 1x PCMCIA (Type I vagy Type II)
- Audio ki- és bemenetek
- Mikrofon, PS/2 csatlakozó
- Infrared Port IrDA 1.1
- Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
- 315mm x 296mm x 39,5mm, 2.95kg

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Celeron 1300MHz Tualatin / 256KB cache
- 8x CD író / 8x DVD Combo Drive
- 256MB SDRAM
- 30GB HDD **389.900 Ft**

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Celeron 1000MHz
- 8x DVD meghajtó
- 256MB SDRAM
- 15GB merevlemez **259.900 Ft**

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Celeron 1000MHz
- 8x DVD meghajtó
- 128MB SDRAM
- 6GB merevlemez **239.900 Ft**

OVERDOSE-T

Kimagasló teljesítményű "ALL-In-One" Notebook. A gépben minden megtalálható ami a legtöbb felhasználó számára szükséges lehet. Csatlakozhatóak digitális eszközeivel a szuper gyors FireWire használataival, egy hálózati részei lehetnek a 10/100Mbit-es hálózati csatlakozóval, küldhetünk és fogadhatunk fájlokat vagy könyveket bárhol fellelhető az Interneten. A gép DVD meghajtót és hardiskot tartalmaz, így minden készen áll az azonnali munkára vagy szórakozásra. Lehetőség van Combo drive beépítésére, így egy meghajtóval írhatunk CD lemezeket, vagy olvashatunk DVD-ROM lemezeket. A GERICOM természetesen a legjobb áron kínálja mindazt az Ön részére!

- 1.44MB floppy disk meghajtó
- FaxModem 56Kbps V90 beépítve
- Ethernet 10/100Mbit hálózati kártya
- FireWire IEEE 1394 csatlakozó
- 128bit 20GB/s SIS Engine VGA
- TV-OUT kimenet
- 3D Stereo Hangkártya
- Beépített sztereo hangszórók
- 1x PCMCIA, 2x USB
- Audio ki- és bemenetek
- Mikrofon, PS/2 csatlakozó
- Infrared Port IrDA 1.1
- Li-Ion akkumulátor
- Hardisk
- 300x254x37mm, 4.7kg

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Celeron 1300MHz Tualatin / 256KB cache
- 8x DVD meghajtó
- 256MB SDRAM
- 20GB merevlemez **279.900 Ft**

GERICOM CO. KFT.

7100 Szekszárd, Rákóczi u. 34.
Tel.: 06-74-510-092 Fax: 06-74-510-093, gericom@t-online.net

GADEX

9400 Sopron, Újteleki u. 1-5.
Tel.: 06-99-524-250, gade@gaceleron.hu

CÉORUS COMPUTER KFT.

1103 Budapest, Dömsödi utca 1/b.
Tel.: 433-4147, Fax: 284-0549, cedrus@ilynet.hu

B & T Irodatechnika Kft.

Tel.: 06-66/442-614, Fax: 06-66/520-900, bcsab@bt-irodatechnika.hu

ACOMP PEST

1134 Budapest, Róbert Károly krt. 88.
Tel./Fax: 339-5647, 339-5648 acomp@acomp.hu

ACOMP PÓLUS CENTER

1152 Budapest, Szentmihályi ut. 131.
Tel./Fax: 419-4091, 419-4092 acomp@acomp.hu

Gericom, Intel, FireWire, Ethernet, Modem, DVD, TV-OUT, ATI, PCMCIA, USB, Li-Ion, SMART, Windows XP Home, Windows, SoundMAX, Digitalis, 3D, Touch Pad, FireWire, IEEE 1394, Infra Port, 2 USB port, SoundMAX, Digitális 3D, Touch Pad, 2x Type II vagy 1x Type III PCMCIA, Soros, párhuzamos, VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó, Li-Ion SMART akkumulátor, 308mm x 268mm x 39mm, 3kg, metál színben

Intel, Pentium III

Vetélkedő DVD-formátumok

Az újraírható DVD lemezek és meghajtók két formátuma verseng a felhasználók kegyeiért. A DVD-RW formátum jelent meg elsőként a piacon, de a DVD+RW formátum sokoldalúsága és támogatottsága a meggyőzőbb. Nemrégiben a Microsoft is a DVD+RW mellé sorakozott fel, ami ezeket az optikai adattároló eszközöket olyan széles körű elterjedtséghez segítheti, mint amilyet manapság a CD-írók élveznek.

Kis Endre

A DVD-R és DVD-RW formátum specifikációit kidolgozó DVD Forum nevű szakmai szövetséget 1997-ben alapították. Az Apple és a Compaq jóvoltából elsőként ilyen rendszerű DVD-írók és -újraírók kerültek forgalomba. A DVD Forum tagjainak száma azóta mintegy 230-ra emelkedett, de e vállalatok zöme japán (34%), illetve más ázsiai országokból való (30%), az amerikai cégek aránya 22%, az európaiaké pedig mindössze 15%.

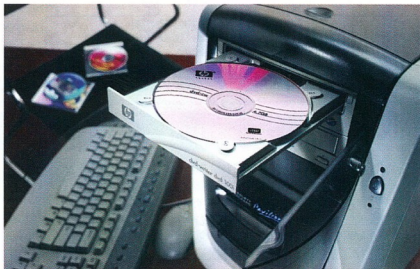
Támogatói között a legnevesebb gyártókkal találkozunk, mint például a Dolby Laboratories, a Hitachi, az IBM, az Intel, a Kenwood, az LG Electronics, az NEC, az Onkyo, a Philips, a Pioneer, a Ricoh, a Samsung, a Sharp, a Sony, a TDK, a Teac és a Thomson. Ennek ellenére – vagy talán éppen a kifejezett Ázsia-központúság ellensúlyozására – csakhamar rivális szakmai szövetség alakult DVD+RW Alliance néven a sokrétűbbnek bizonyuló DVD+RW formátum kidolgozására és terjesztésére, amely mellett csak később jelent meg az egyszerű írható DVD+R formátum. E szervezet alapító tagjai között a DVD Forum VIP-listájáról ismert gyártókkal – Philips, Ricoh, Sony, Thomson, Yamaha – és olyan vállalatokkal is találkozunk, mint a Dell vagy a Hewlett-Packard, amely tavaly elsőként jelent meg a piacon DVD+RW rendszerű újraírókkal.

A sokoldalú DVD+RW

Jóllehet a legnagyobb gyártók zöme mindkét szakmai szövetség munkájában részt vesz, a két különböző formátumot

képviselő meghajtók, illetve lemezek nem kompatibilisek egymással – DVD+RW meghajtón nem írható DVD-RW lemez és fordítva. Alkalmanként előfordulhat, hogy a meghajtók olvasni tudják a tőlük eltérő formátumban írt lemezt, de ez inkább a szabályt erősítő kivétel.

Az egyszerű, illetve többször írható DVD-R, illetve DVD-RW lemezek elsősorban videoanyagok rögzítésében tüntetik ki magukat, és a szórakoztatóelektronikai piacon kapható

A HP DVD+RW meghajtójának második nemzedéke már az egyszerű írható lemezeket is támogatja

legújabb típusú asztali DVD-lejátszók többsége akadálytalanul olvasva ezeket. A szintén a DVD Forum által támogatott DVD-RAM formátumú újraírható lemezek ettől eltérő módon elsősorban adattárolásra szolgálnak, a rajtuk rögzített videófelvételek az említett DVD-lejátszók zömén nem olvashatók.

A DVD+RW Alliance által kidolgozott és támogatott formátum, a DVD+RW – és a valamivel később kidolgozott egyszerű írható változat, a DVD+R – viszont a DVD- és az információtechnológiai alkalmazások mind szorosabb összefonódása által támasztott követelményeknek megfelelően a valós

idejű videorögzítésre és a véletlenszerű elérést (random access) feltételező adattárolásra egyaránt alkalmas, a két világ előnyeit olyan rendszerben egyesítve, amely lehetővé teszi a tartalomhoz fűződő szerzői jogok védelmét, a törvénybe ütköző másolás megakadályozását is. A hízlag írt DVD+RW és DVD+R lemezek – a formátum DVD-Video- és DVD-ROM-kompatibilitásának köszönhetően – lejátszhatók a fogyasztói piacon kapható új típusú asztali DVD-lejátszóknak és a PC-k DVD-meghajtóiban egyaránt. A gyárilag előnyomott, illetve a felhasználó által lemeze írt, sőt újraírt tartalomnak ez a szabad hordozhatósága a platformok között a záloga annak, hogy a DVD-technológia belátható időn belül felváltja a CD-technológiát a személyi számítógépek, illetve a videomagnókat a szórakoztatóelektronika piacán.

Lássunk néhányat a technológiai újdonságok közül, amelyeknek az említett kétrányú kompatibilitás mellett a DVD+RW formátum előnyös tulajdonságait köszönheti.

A DVD+RW technológia a lemezek írását a veszteségmentes kapcsolódás (lossless linking) révén minden eddigginél rugalmasabb folyamattá teszi. A lemez adatainak pozicionálásához volubációt (periodikusan változó frekvenciájú jelet) alkalmaznak a rögzítés barázdjában. A DVD+RW esetében a volubációs frekvencia (32 T) magasabb a többi újraírható DVD-formátum által használtnál, ezért az adatok pontosabban helyezhetők el általa. Így a DVD+RW formátummal a környező adatok károsítása, szerkesztési szünetek, illetve be- és kifeléi szakaszok közbeiktatása nélkül lehet írni az adatokat a 32 Kbyte-os, ECC hibajavítású blokkokba. (Más megoldásoknál a kevésbé hatékony csomagírási eljárás következtében még akkor is több blokkot kell felülírni, ha a környező adatok nem változtak.) A vesz-

teségmentes kapcsolódás tehát a 32 Kbyte-os blokkok egyenkénti írhatósága.

E vesztégmentes kapcsolódásnak köszönhetően a DVD+RW formátum nagyon hasonlít a szintén 32 Kbyte-os adatblokkokból álló DVD-ROM lemezekhez, és a korábbinál jobb DVD-ROM-, illetve videokompatibilitást nyújt. Mivel a szerkesztési szünetek, illetve a be- és kifutási szakaszok nem foglalnak helyet, ezzel a technológiával a lehető leggazdaságosabban hasznosítható a lemez 4,7 Gbyte-os kapacitása.

A lemezen található bármelyik 32 Kbyte-os blokk egyedi írhatósága teljes körű véletlen adatírási képességet biztosít, és a lemezen történő videoszerkesztést is támogatja. Mivel a felhasználók megszokásánál egyszerűen ugyanott folytathatják az írást, ahol előzőleg abbahagyták, a DVD+RW formátumot beépített védelemmel látták el a gyorsított kiürülésének (buffer underrun) megakadályozására. A DVD+RW a hibakezelés érdekében – a CD-RW formátuméhoz hasonló módszert alkalmazva – helyettesítő területeket jelöl ki a lemez használhatatlanná vált részeinek pótlására, és hibakezelő táblázatokban adja meg az adatok új helyét. Jóllehet ez a megoldás 200 Mbyte-nyi (mintegy 4,3%-os) kapacitásvesztést eredményez a lemezen,

cserébe az adatintegritás szempontjából nagyobb megbízhatóságot biztosít. Ez a fajta hibakezelés kizárólag adatfile-ok írásakor működik.

A folytonos adatfolyammal dolgozó videolejátszásnál – ez adatintegritás

A Microsoft támogatása felgyorsíthatja a DVD+RW technológia térhódítását

szempontjából kevésbé megbízható – nincs szükség ilyen jellegű hibakezelésre. Ha bithiba adódik ugyanis egy videofelvétel adatfolyamában, akkor a másodperc töredékéig hibás apró pont jelenik meg a képernyőn, de a file nem válik használhatatlanná.

A CAV (Constant Angular Velocity) rendszerű adatrögzítésnek köszönhetően a DVD+RW formátum esetében a felhasználó 1-szeres és 2,4-szeres határérték között bármilyen sebességgel írhat a lemezre. Ez azt jelenti, hogy – a többi újrairható DVD-formátummal ellentétben – a DVD+RW lemez állandó percenkénti fordulatszámot foroghat, és az írás sebességének módosítása nélkül, felületének bármelyik pontján tudja fogadni az adatokat.

Mivel a lemezsebesség növelése, illetve csökkentése sokkal lassabb folyamat, mint a lemezen történő keresés, a DVD+RW írási teljesítménye optimalizálható – szemben a többi (például a DVD-RW vagy a DVD-RAM) formátumával, amelyek csak szűk írási sebességtartományban működnek.

Nem utolsósorban a DVD+RW formátumú lemez előnye, hogy a formázás hosszadalmas folyamata nélkül, azonnal felhasználható, mert a DVD+RW meghajtó egy rövid bevezető szakasz írást után, másodperceken belül készen áll a rögzítésre.

A lemez égetésének befejeztével, a lemez kivétele előtt szintén egy nagyon rövid kivezető szakasz írására van szükség. A felvétel ezután DVD-ROM meghajtóban vagy videolejátszóban egyaránt azonnal visszajátszható.

DVD-támogatás az operációs rendszerben

A HP első DVD+RW meghajtója, a DVD-Writer dvd1001 tavaly októberben került forgalomba – túl korán ahhoz, hogy az egyszer írható, ezért olcsóbb lemezeket használó DVD+R formátumot is támogassa.

A gyártó eredetileg azt ígérte felhasználóknak, hogy szoftverfrissítést bocsát majd ki meghajtójához az egyszer írható lemezek támogatására, de később ezt technikai akadályokra hivatkozva vissza kellett vonnia.

Ezt követően a HP felajánlotta a kiábrándult felhasználóknak, hogy meghajtójukat az azóta megjelent újabb típusra cseréli ki, amely a DVD+RW mellett a DVD+R formátumot is támogatja – 99 dolláros felár ellenében.

A HP csereprogramjára június 30-ig lehet jelentkezni a bevásárlóútlánál, a Sony és a Philips korai meghajtóiról azonban továbbra sem érkezik hasonló hírke.

Vigaszul szolgálhat, hogy aki nem az elsők között vásárolt DVD+RW rendszerű meghajtót, az ma már nyugodtan választhat ezeknek az eszközöknek a második nemzedékéből, mert biztos lehet abban, hogy nemcsak többször, hanem egyszer írható DVD lemezeket is használhat majd.

A DVD+R formátum késedelmes bevezetéséből fakadó bizonytalanság kedvezőtlenül hatott a DVD-írók iránti keresletre, amelyet sajnálatos módon egyelőre is visszafog a formátumok vetélkedése. Ezen változathat a Microsoft bejelentése, miszerint a DVD+RW formátum támogatását be kívánja építeni Windows operációs rendszerének következő, Longhorn fedőnévű verziójába.

A Seattle-ben megrendezett éves WinHEC (Windows Hardware Engineering Conference) tanácskozáson elhangzottak azonban korántsem újkéltű érdeklődést takarnak a remondmi szoftverírás részéről.

A Microsoft ugyanis a Mount Rainier projekt keretében már korábban együttműködött a Compaqkal, a Philipszel és a Sonyval az optikai tárolóeszközök operációs rendszerbe történő szerves integrálása érdekében.

– A DVD+RW formátumot megfelelő választásnak találjuk a PC és a szórakoztatóelektronikai eszközök összefonódó adattárolási követelményeit szem előtt tartva – mondta Mike Tountonghi, a Microsoft eHome ágazatának alelnöke. – A DVD+RW támogatása a Windowsban azzal az egyre növekvő kereslettel találkozik, amely a nagy adatsűrűségű optikai tárolási megoldások iránt mutatkozik.

DVD+RW: állapotváltó technológia

Eredeti állapotában a DVD+RW lemez írható felülete polikristályos réteg. A barázdált polikarbonát hordozóra két dielektrikus réteg között elhelyezkedő, állapotváltásra képes írható – általában ezüst-antimon-tellúr ötözetből álló – bevonatot visznek fel. Írás közben a fókuszált lézernyaláb váltakozva hevíti ennek az anyagnak a felületét az 500–700 Celsius-fokos olvadáspont fölé, aminek következtében az adott terület atomjai hirtelen folyékony állapotba kerülnek. Ha elég gyorsan hűtik le őket, ez a folyékony állapotuk úgy mond befagyasztható egy amorf állapotba. A lézerral azonban az olvadáspont alá, de a kristályosodás 200 Celsius-fokos hőmérséklete fölé is melegíthető az írható réteg anyaga, amelynek atomjai ekkor visszatérnek eredeti rendezett, azaz kristályos állapotukba.

Az amorf és a kristályos állapot fényvisszaverő tulajdonságai eltérnek, optikailag tehát megkülönböztethetőek, adatolvasáskor pedig ugyanolyan jelet produkálnak, mint a hagyományos DVD-ROM lemez.

Az Ethernet hálózat mint közmű

A Hewlett-Packard új hálózati eszközöket mutatott be Procurve termékcsaládjában, amelyek kiemelkedő ár-teljesítmény arányuk mellett egész élettartamukra érvényes garanciát és ingyenes szoftverfrissítést, valamint telefonos szakmai támogatást is nyújtanak felhasználójuknak. A Nizzában megtartott nemzetközi termékbemutatón Wencenslao Ladával, a HP hálózati adattároló megoldásainak európai, közel-keleti és afrikai régióbeli marketingigazgatójával készítettünk interjút.

Kis Endre

A HP Procurve hálózati eszközeivel az Ethernetet informatikai közművé – mindig rendelkezésre álló netes infrastruktúrává – kívánja alakítani, amely mindenütt hozzáférhető, mégsem tolszkáz előtérbe, hanem szinte észrevétlenül és barátságos áron nyújtja azt a szolgáltatást, amire a felhasználó igényt tart.

Meglehetősen messzire nyúlnak vissza a HP hagyományai a hálózati technológiák terén. 1985-ben a 10Base-T (a községes sodort érpáras telefonvezetékén kiépíthető Ethernet LAN) kifejlesztésével vette kezdetét azoknak az újításoknak a sora, amit két évvel később az egymásra rakható (stackable) hubok bemutatása, majd a Procurve 4000m család folytatott: ezek a moduláris kapcsolók megmaradtak az egymásra rakható eszközök alacsonyabb árkategóriájában, és bejelentésük óta több mint 6 millió portot értékesítettek belőlük. Egy újabb Procurve kapcsoló, a 2524-es switch az egyetlen chipre integrált kapcsolót vezette be a piacra, az egyik legújabb Procurve termék, az egy évvel ezelőtt bejelentett 4108gl switch pedig a HP Fast Path technológiájára épül.

Ezekkel az újításokkal párhuzamosan a HP részesedése is változott a hálózati

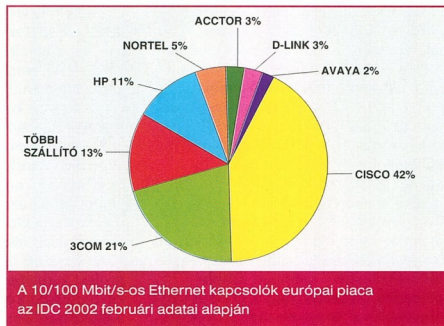
eszközök piacán. 1998-ban még a 11. helyet foglalta el a szállítók listáján, két évvel később azonban a 4., tavaly pedig már a 3. volt 11%-os részesedéssel és 8%-os növekedési mutatóval az egyébként csökkenő méretű piacon. (A 10/100 Mbit/s-os Ethernet kapcsolók piacának idei év eleji állását mellékelt ábránk mutatja.)

Két kapcsoló

A Nizzában bemutatott HP Procurve Switch 4104gl és 5300xl kapcsolócsalád tagjai június 1-jén kerülnek forgalomba. A már említett 4100gl sorozat új tagja, a

dinamikusan érzékeli, amikor újabb modult illesztnek a készülékébe, így a hálózati erőforrások teljesítménye zökkenőmentesen növelhető, a hálózati szolgáltatások pedig minden további konfigurálás vagy sávszélesség-korlátozás nélkül azonnal elérhetővé válnak. A modulon belüli kommunikációt gyorsító Fast Path technológiának és az IEEE 802.1p VLAN portprioritálás-kiosztó protokollnak köszönhetően a hálózati adminisztrátor központi kezelőfelületről valós időben irányíthatja a kritikus adatforgalmat, elsőbbséget biztosítva például az IP-telefonias és a videokonferencia alkalmazásoknak. Az IEEE 802.1w (Rapid Convergence Spanning Tree Protocol) támogatásával pedig a 4104gl redundáns kapcsolatokon keresztül biztosítja a hálózati szolgáltatások maximális rendelkezésre állását.

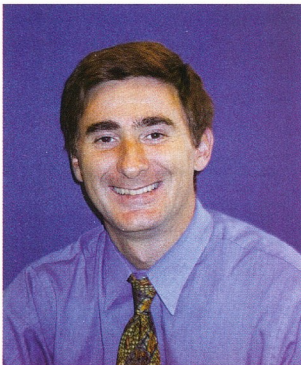
A HP másik újdonsága, a Procurve Switch 5300xl család vezetékességgű – azaz az adatforgalmat semmivel sem késleltető – Layer 2/3/4 szintű kapcsolótechnológiát testesít meg 125 eurós portonkénti áron, ami a versenytársak Layer 2 szintű készülékhasználati megoldásaira jellemző árkategória. A nyolc-, illetve négy-modulos készülékhasználati változatban készített 5300xl sorozat tagjai a HP saját tervezésű ASIC technológiájára épülnek, és alapkiépítésben Layer 3 szintű IP routolás, az OSPF (Open Shortest Path First) routerprotokoll, a RIP (Routing Information Protocol) és a RIPv2 támogatását, valamint Layer 4 szintű prioritáskiosztást tartalmaznak. (A Layer 2/3/4 szintek az Open Systems Interconnection – OSI – többrétegű kommunikációs modell adatkapcsolati rétegeit jelölik.) A hálózat minél nagyobb rendelkezésre állása érdekében az 5300xl olyan képességekkel bír, mint a HP Switch Meshing technológiája, amely dinamikusan osztja el az adatforgalmat

4104gl kompakt kialakítású 10/100/1000-es, négy-, illetve nyolc modulhelyes készülékhasználatban nyújt méretezhető megoldást és a HP Fast Path technológiáját az egymásra rakható switch-ek árkategóriájában – portonként 65 euróért. Moduláris kialakításának köszönhetően a 4104gl switch segítségével a felhasználó egyszerűen és rugalmasan igazodhat a változó hálózati forgalom követelményeire, mert nem kell különböző kapcsolók halmozásával és összekötésével vesződni. A 4104gl

→ www.hp.com/go/procurve

Wenceslao Lada, a HP hálózati adattalró megoldásainak EMEA régióbeli marketingigazgatója

az aktív redundáns kapcsolatok között, ezáltal növeli az összesített sávszélességet. Tartalmazza a már említett Rapid Convergence Spanning Tree technológiát a megbízható kapcsolatokból való gyorsabb helyreálláshoz és a Link Aggregation Control protokollt (LACP – IEEE 802.3ad) dinamikus trónköléshez. Moduljai működés közben cserélhető, és tartalék tépegséglet is építettek készülékébe. Kiterjedt felügyeleti és biztonsági szolgáltatásokkal is felruházták, mint amilyen többek között a szabványokon alapuló IEEE 802.1q VLAN támogatás, a Port Based Access Control (IEEE 802.1x) és a Radius hálózati bejelentkezés.

A HP Procurve kapcsolói a hozzájuk fejlesztett felügyeleti eszközökkel konfigurálhatók, monitorozhatók és kezelhetők webes felületről is. A HP hálózati eszközeihez Openview plug-inek nyújt Windows NT és Unix platformra egyaránt, továbbá az ingyenes HP TopTools for Hubs and Switches szoftver legfrissebb verzióját. Júniusban a 4104gl és 5300xl kapcsolókkal egy időben válik elérhetővé a HP Procurve Network Management for OV-NT és a HP Hub and Switch Management for OV-UX felügyeleti szoftverek legfrissebb verziója is.

Megcélzott második hely

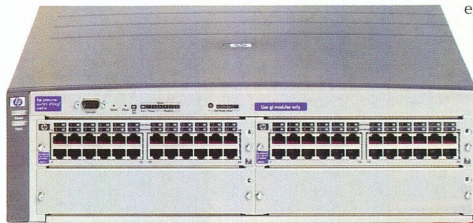
A HP Procurve hálózati termékeinek világszinten Európában a legnagyobb piaca, de hozzá hasonlóan Észak-Amerikában is a harmadik helyet foglalja el a vállalat a szállítók rangsorában. Európában ez 12–15%-os, Észak-Amerikában 9–10%-os piaci részesedést jelent – egyes európai országokban azonban jóval magasabban. Finnországban például közel 20%-os

részesedéssel bír a HP, és a második legnagyobb szállító. A legkisebb, 4,4%-os piaci részesedést Portugáliában jegyzi, míg Magyarországon ennél valamivel nagyobb, 5–8% körüli szeletet hasalt el a hálózati eszközök piacából, ami a 3-4. helyre elegendő. Ázsiában és a Csendes-óceán térségében, azokban az országokban, ahol jelen van, szintén a 3-4. helyet mondhatja magáénak a HP.

– Mindenek háttérében az áll, hogy Európában rendkívül nagy hagyománya van az üzleti partnereinkkel ápolott kapcsolatainknak, ami kulcsfontosságú az üzleti eredményeink szempontjából – mondta Wenceslao Lada –, miként az a technológiai és kereskedelmi jellegű támogatás is, amit nyújtani tudunk a régió különböző országaiban.

Wenceslao Lada nizzai előadásában hangsúlyozta, hogy a HP Procurve termékek akár 40–60%-kal is olcsóbbak lehetnek, mint versenytársainak eszközei. Az olyan árérzékeny piacokon, mint például a közép-kelet-európai országoké, ez alighanem szintén fontos sikertényező.

– A HP filozófiájának egyik alapelve, hogy a technológiát a legszélesebb körben hozzáférhetővé kell tenni: úgy felhasználóbarát, mint árazás tekintetében – mondta Wenceslao Lada. – Tintaszagú és lézernyomatónak, amelyek milliók használnak világszerte, híven tükrözik ezt a szemléletmódot. Nem lépnék be olyan piacra, amelyek mellett nem tudjuk hosszú távon elkötelezni magunkat, és nem vagyunk benne biztosak, hogy fejlesztéseink eredményeként agresszív árversenybe bocsáthatunk a

HP Procurve Switch 4104gl: négy modulhelyes modell

területen. Ez alatt nem a szimpla olcsóságot vagy az áron aluli értékesítést értjük – Procurve termékeinket is élettartama szóló garancia, valamint ingyenes szoftverfrissítés és támogatás kíséri versenyképes áruk mellett. Mindezt a technológia valamint fejlesztésével érjük el, ami beruházást igényel, de biztosak lehetünk benne, hogy ráfordításunk megtérül, mert a felhasználó végül az ár-teljesítmény arányt mérlegelve dönt egy-egy gyártó terméke mellett.

– A hálózati eszközöktől egy pillanatra elvonatkoztatva elmondhatjuk, hogy a

gyártóipar, a távközlés és a kormányzat területén a HP-nak hagyományosan nagyobb a felhasználói tábora, mint mondjuk a pénzügyi szektorban, amely elsősorban egy másik gyártó felségterületének számít. A hálózati eszközök piaca azonban szakítani látszik ezekkel a heidegződésekkel.

A pénzintézetek a migráció korszakát élik, Token Ring hálózataikat internet alapú technológiára cserélik, és az emelt ár-teljesítmény arányának és az alacsony birtoklási költségnek köszönhetően egyre gyakrabban a mi Procurve termékeinket választják. Ez új piacok megnyitását és a további növekedés távlatát jelenti hálózati eszközeink számára. A lehetőségek minél jobb kiaknázása érdekében mindig az adott piac tevékenykedő helyi partnereinkkel közösen dolgozzuk ki üzleti tervünket, a megvalósítható pedig partnerprogramjaink keretében sokrétű támogatást nyújtunk.

A HP nem csak nagyvállalatoknak szánja Procurve termékeit. Hálózati eszközeinek palettáján olyan kapcsolók is találhatók, amelyek a mindössze 12 vagy 24 csatlakozási pontot igénylő, egészen kis vállalatoknak is előnyös ár-teljesítmény arányt biztosítanak. Ugyanakkor a felhasználók igényeinek növekedésével ezek az eszközök széles skálán – akár 10–20 ezer node-ig – rugalmasan bővíthetők, miközben a teljes élettartama szóló garancia, az ingyenes támogatás és frissítés változatlanul a felhasználó rendelkezésére áll.

– Hálózati eszközeink piacán a szolgáltatás minősége iránti igény erősödésében látjuk a növekedés egyik legnagyobb hajtóerejét – mondta Wenceslao Lada. –

A vállalati informatikai menedzserek olyan megoldásokat várnak, amelyekkel rugalmasan, egyszerűen és megbízhatóan irányíthatják a hálózati forgalmat, oszthatják ki és

módosíthatják a prioritásokat az egyes felhasználók, illetve alkalmazások között. Másik kiemelt jelentőségű terület az asztali környezet távoli elérhetősége nagy sávszélességet igénylő alkalmazásokhoz is, mint amilyen például a videokonferencia. A vállalatok jelenlegi gerinchálózata az esetek túlnyomó többségében nem képes az ezzel járó adatforgalomnak a kiszolgálására, ezért ezen a téren is nagy lehetőséget látunk a további növekedésre, a jelenlegi harmadik helyünkről való előrelépésre.

Mesterséges élet

A hagyományos szalagos videó, ezen belül is a VHS rendszer csak nem akar kihálni. Nem, mert nem hagyják – szerencsére. Japánban már múlt év végén megjelent a JVC és a Toshiba olyan VHS videomagnókkal, amikben me-

zére akár 40 órányi videófelvétel rögzíthető. Az analog műholdas tunnell ellátott készülékben odavissza lehet másolni a VHS szalag és a merevlemez között. Képes egyszerre felvételt készíteni a videoszalagra és a merevlemezre, valamint felvétel közben is bele lehet nézni bármelyik, már felvett részbe. Ellátták IEEE 1394-es csatlóval, és RCA hang- és képcsatlakozóval.

Akár 40 órányi film egyhuzamban

revlemez is van. Most a Matsushita Electric jelentette be, hogy olyan hifi VHS videomagnót kíván júniusban megjelentetni, amiben 40 Gbyte-os merevlemez is helyet kapott. Az NV-HVH1 merevlemez

A június elején forgalomba kerülő készülék ára 690 USD lesz.

- ➔ www.mei.co.jp/
- ➔ www.matsushita.co.jp/
- ➔ www.sense.panasonic.co.jp/

Kőhangzás

Megszokhattuk már, hogy a hosszás kísérletek, számítások eredményeit sokszor egyetlen tollvonással áthúzzák egyes fejlesztők, majd olyan újdonsággal jelentkeznek, amire a többi csak a fejét csóválja – vagy éppen falba veri azt. Az AOpen America új hangszórókészletének henger alakú hangszórói 360 fokban sugározzák a hangot. A Titanium GT készlet különleges, új fejlesztésnek köszönhetően állítja elő a surround hangzást. A két henger zenei teljesítménye

2x6 W, míg a mélynyomóé 17 W. A szett hangátvitelére 60 Hz-től 20 kHz-ig terjed.

AOpen Titanium GT – surround másképpen

A cég terve szerint a Titanium májusban jelenik meg, 80 USD-s áron.

Bye-bye Duron!

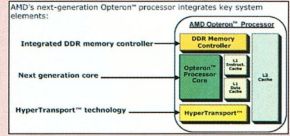
Az AMD úgy határozott, hogy lassan, de biztosan kikutatja az árérzékeny piacra tervezett és gyártott Duron széria processzorait. E processzorokat a mai napra a Fab 25-ben állítják elő, de a gyártat ezután teljesen átállítják flash memóriák gyártására. Ezzel az AMD teljes processzorgyártása a drezdai Fab 30-ra, illetve az UMC-re húzódik. Az

AMD azzal érvel, hogy a 0,13 mikronos gyártástechnológiának köszönhetően az Athlon széria képes lesz teljesen lefedni a piac összes szegmensét. Ennek értelmében az utolsó Duron széria az Appaloosa fedőnévű magra épül. Az Athlon 0,13 mikronos gyártástechnológiáját pedig a jövő év közepéig teljesen áthelyezik a külső partner-

Tisztuló jövőkép – Opteron és barátai

Az AMD bejelentette, hogy az eddig Sledgehammer fedőnéven ismert, x86-64-es processzorának az Opteron nevet adta. Ez az első CPU a „kalapácsos” (Hammer) szériából, amely akár már az év végén megjelenhet. Az Intel nem is próbálta meg imp-

erációs rendszer szinten az Opteronhoz. A már bemutatott Hammer tesztrendszer így is tökéletesen

Az AMD fényes jövőjének biztosítéka

lementálni az AMD által bemutatott x86-64 architektúrát, inkább saját, nem hibrid megoldásán dolgozik. Az AMD megoldása attól is különleges, hogy a napjainkban használt x86-32 architektúrát egészíti ki és fejleszti tovább, így megtartja a visszamenőleges kompatibilitást (ami a játékosok körében ismét hatalmas jó pont).

Az AMD Opteron kezreteljevel egy időben jelentettek be egy stratégiaileg legalább annyira fontos megállapodást is. A Microsoft teljes körű, 100%-os támogatást nyújt

futtatta a Windowsok és a windowsos alkalmazásokat – csupán x86-32 üzemmódban.

További érdekességként az AMD már tervezi, hogy 2003 vége felé megjelenjen egy különleges, szervekbe szánt változatot is. Ebben a CPU-ban egy tokban két komplett processzornag lesz összesítve, 0,09 mikronos gyártástechnológiával. Ezeket egyetlen memóriavezérlő fogja kiszolgálni. Az On-Chip Multiprocessor (CMP) CPU-ban 1 Mbyte másodsztintű gyorsítótár lesz.

Olcsó megoldás

Az Asus bejelentette, felveszi a versenyt az olcsó alaplapokat gyártó cégekkel. A legnagyobb rivális ezen a téren az ECS, amely árban már annyira alámént a nevesebb gyártóknak – megtartva az alapvető minőségi követelményeket –, hogy az már vesztélyeztetni a drágább kategóriájú alaplapok eladását.

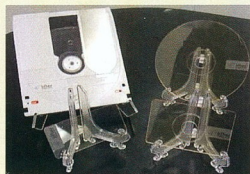
A Hua Ching névre keresztelt leányvállalat – vezetője az Asus egyik veteránja, Hsu Shih-chang – a kínai piacra összpontosít. Az előállítás költsége lecsökkentéséhez a Viát és a SiS-t választották kiemelt beszállítóknak. Emellett az Asustól minden tervezési és gyártásbeli segítséget megkapnak. A Via és a SiS emellett elhúzódó harcban áll egymással, hogy elnyerje az ECS megrendeléseit, hiszen ezek általában többszöröseik más cégek rendeléseinek.

Érdekes lépés ez az Asus részéről, de nem meglepő. Pár hónapja a Gigabyte vezetőségéből léptek ki páran. Ők alkoták meg az Albatron nevű alaplap- és videokártyagyártó céget – termékivel remélhetőleg hamarosan hazánkban is találkozhatunk.

Adatdszungenl

A jövő egyik útja a holografikus adattárolás. A Bell Labs-hoz tartozó InPhase Technologies már évek óta holografikus adattároló technológiák kifejlesztésén fáradozik. Munkájuk gyümölcse már kézzelfogható

21 DVD anyaga egyetlen lemezen

– olyan videofelvételt készítenek, amely az adatokat három dimenzióban, holografikus eljárással tárolja. A Tapestry technológiát használó, egyszer írható, CD méretű lemezekre 1,3 Mbyte-os hologramcsopor-

tokban akár 100 Gbyte adat fér. Kissé érthetőbben: 21 DVD film, vagy félórányi nagy felbontású, tömörítés nélküli film tárolható egyetlen ilyen lemezen. A főként professzionális videopiactra szánt készülékek lemezeinek élettartama több mint 30 év, és az első időkből másolni sem lehet őket a bonyolult, többszintű adattárolás miatt. Az InPhase-nek az új holografikus tárolást alkalmazó videomagnója is teljesen kész – a cég szakemberei szerint –, akár a sorozatgyártását is elkezdhetnék. Tervezik a technológia kisebb, hordozható eszközökben való felhasználását is.

➔ www.inphase-technologies.com

Gyorsírástanfolyam

A legtöbb gyártó a közel-múltban jelentette meg 40-szeres sebességű írásra képes CD-íróit, és vannak, akik már tovább is lépének.

A Yamaha cég F1 fedőnevével, tervezési fázisban

Eljött az idő behozni a lemaradást...

lévő új írójának képességei bámulatosak: 48-szoros írás, 24-szeres újraírás és 52-szeres olvasás. Ez jóval több, mint bármelyik versenytárs – akár csak tervezett – írójának tudása.

Az új CD-sütő tartalmazza a Disk@Tattoo nevet technológiát, amivel egyedi külsejű lemezek készíthetők a rájuk írt szöveggel, logóval. Ezenfelül ebbe a meghajtóba is bekerül a cég Audio Mode

Master Quality Recording technológiája, amivel 8-szoros sebességgel lehet tökéletes minőségben írni audio-CD-ket.

A Verbatim is bejelentette, hogy hamarosan megjelenik a 48-szoros

tempójú írásra képes készülékével, amely újraírni maximum 10-szeres sebességgel, olvasni pedig 48-szorossal tud. A két íróról azonban még nem jelent meg részletes specifikáció, és áruk sem ismert.

➔ www.verbatim.com
➔ www.yamaha.com

A megbízhatóság legendája

Egy japán harcos a végsőkig kitart gazdájával. Engedelmesen és szó nélkül végrehajtja parancsait, a legjobb tudása szerint. Feladatainak végzésekor mindig a tökéletességre törekszik és csak a legjobb eredménnyel elégszik meg.

Pontú, mint egy japán Brother lézernyomtató.

BROTHER Nagysebességű lézernyomtatók HL-1440/1450/1470N

- 14 lap/perces nyomtatási sebesség
- Párhuzamos és USB port
- Mac OS kompatibilitás
- Beépített hálózati kártya*

*HL-1470N típus esetében

99.900 Ft-tól

BROTHER INTERNATIONAL Hungary Kft.

Telefon: (1) 371-5955, (1) 371-5874 • www.brother.hu, info@brother.hu

Digitaltechnika Kft. • Tel.: (1) 221-6779, (96) 517-500 • www.digitaltechnika.hu
EMJ Hungary Kft. • Tel.: (1) 463-6050 • www.emj.hu

At your side.
brother

Földön kívüli gyártástechnológia

Intel

Az Intel már teszteli az Extreme Ultraviolet Lithography (EUV) fotolitográfiai gyártástechnológiáját, amellyel a jelenleginél jóval kisebb áramköröket képes létrehozni. Ezzel az eljárással nem elképzelhető a 10 GHz vagy a fölötti órajel elérése sem, amit jelenleg az Intel a Netburst mikroarchitektúra (Intel Pentium 4) felső határának tart. A különbség az eljárásokban, hogy az EUV jelentősen rövidebb hullámhosszú fényt használ az

áramkörök képeinek elkészítéséhez.

Az EUV-s tömeggyártásra alkalmas első gyár 2005-ben kezdheti meg működését. Ezt a technológiát nem egyedül az Intel, hanem az AMD, az IBM, az Infineon, a Micron, a Motorola és számos más cég dolgozza ki közösen az USA vezetésének támogatásával – még 2001-ben. Ezeknek a cégeknek is teljes joguk van felhasználni a technológiát saját céljaikra.

Fogd és vidd!

AMD

A május 2-án megérkezett – kimondhatatlan nevű – Thoroughbred magos asztali AMD Athlon processzorok már kész a noteszgépekbe szánt változata is. A technológia szinte teljesen azonos – 0,13 mikronos csikszélesség, 266 MHz-es órajelű rendszerbusz stb. A mobil AMD Athlon XP új, Micro Pin Grid Array

(µPGA) tokozást kapott. Leglassabb változatai az 1400+ és az 1500+ jelűek lesznek majd – valójában 1200 és 1300 MHz-es órajellel. Néhány hónap múlva érkeznek az 1600+ típusjelű (1400 MHz-es) és az 1700+ jelű (1,47 GHz-es) modellek is. A mobil AMD Athlon XP 1400+ ára százas tételben 190 USD lesz.

Egy kis plusz a noteszoknak is

Pörgős memóriák

Corsair

A híresen jó minőségű memóriamoduljairól ismert Corsair két újabb, gyárilag elismerten tuningolható memóriamodult jelentett be a PC2700-as DDR SDRAM-ok piacán. Az 512 Mbyte kapacitású memóriák közül a CMX512-3200 jelű garántlán üzemképes 400 MHz-en, míg a CMX512-3000C2 CAS2-es időzítés mellett betonstabil 375 MHz-en. A cég minden egyes legyártott mo-

dult külön tesztel, mindegyik jellemzőjüket tüzetesen megvizsgálva.

A cégek tartanak a DDR400-as memóriamodulok gyártásáról, hiszen ezt a szabványt a JEDEC, a memóriagyártók egyesülete nem fogadta el, és úgy néz ki, már nem is fogja. A 400 MHz-es memória-órajel először a jövő év elején megjelenő DDR-II-es szabványban jelenhet meg hivatalosan.

A legolcsóbb megoldás – Banias és Odem

Intel

Az Intel működés közben is bemutatta Banias támogató alaplap chipkészletét, az Odemet. A bemutatott példány PC2100-as DDR SDRAM-mal üzemelt és külső AGP kártyát hajtott. Déli hidja, az ICH4-M már USB 2.0-s vezérlővel is rendelkezik.

A Banias processzorok várhatóan 2003 első negyedében kerülnek piacra, 1,4 és 1,6 GHz közötti órajelekké. Az Odem által megcélzott réteg a vékony és a

teljes méretű noteszgépek piaca – kitűnően kiegészíti a Montara GM fedőnévű, mininoteszkekbe és Tábla PC-kbe szánt változatot. Utóbbira még jövő év második negyedévéig várunk kell. Fentiekből is kiűnik, hogy az SDR SDRAM lassan a

Kezdetleges példány, de működik!

piac összes szegmenséből kiszorul, átadva helyét a dinamikerülő DDR SDRAM-nak, és lassan annak második generációjának.

90 másodperces sütő

Sharp

Az írható és újraírható CD hihetetlen népszerűségnek örvend. A gyártók most jelennek meg 40-szeres, hamarosan pedig a 48-szoros sebességű írásra képes készületeikkel, de már a 60-szoros temporel is hallani. A Sharp bejelentette, hogy elkészült GA100T8R6MZ

típusjelű chippjével, amelynek alkalmazásával akár 60-szoros írás és olvasás mellett 16-szoros DVD-olvasás válik lehetővé. Az új chipkészlet júniusban jelenik meg, 1,70 USD-s áron. Az új chipre épülő készülékek az év végére várhatók.

A Microsoft pártján

ESS

A leginkább hangchipjeiről ismert ESS Technology hardverszintű támogatást fejlesztett ki a Microsoft által kidolgozott Windows Media technológiára, így hamarosan megjelenő chipjeiben már teljes körű Windows Media Audio (WMA) támogatást nyújt. Ez érinti a Vibrato DVD multimédia dekódoló chipet és a Visba, valamint a Visba2 termé-

családát is. Az utóbbiak VideoCD-dekódoló chipek, immár Windows Media Video (WMV) és Network Read Technology (NRT) támogatást is nyújtanak. Az ESS a teljes WMA- és WMV-támogatással felvértezett DVD- és VideoCD-lejátszók piacra dobását még ebben a negyedévben tervezi.

A két chip közül a Vibrato DVD az igazán érdekes.

SIS

Végre legálisan!

A SiS-nek az utolsó pillanatban sikerült megállapodnia az Intellel a Pentium 4-es licenck kibővítéséről. A Viával ellentétben az Intel a SiS-pcel már

megállapodott a licenck utáni díjazásról. Ezt a SiS most az 533 MHz-es rendszerbusz-órajelű processzorokra is kiterjesztette. A Pentium 4 Northwoodok tuningolhatóságáról szóló, Húzd meg jobban! című cikkünkben találkozhatsz egy ilyen chipkészletű alaplappal, a 645DX-szel. A SiS-nek amellet, hogy minden egyes eladott chipkészlet után fizet az Intelnek, számolnia kell az Intel 845G, 845GL és a legolcsóbb, 845GLL chipkészlettel is – ezek mind az 6G területiüremát, az olcsó Pentium 4-es alaplapok piacát vették célba.

Mérnöki laptop

Az Nvidia nem enged csak úgy át a laptoppiacot az Atinak. Ezt a legújabb Go szériás videochipje is alátámasztani látszik, amely a komo-

A címer régi fényében...

Iyabb felhasználókat veszi célba. A Quadro4 XGL széria első példánya, a Quadro4 500 Go GL jelenleg a leggyorsabb videochip, ami hordozható gépbe építhető. Az 500

Go GL tökéletes választás MCAD mérnököknek, videovágó szoftverekkel dolgozóknak és professzionális grafikai alkalmazásokat használóknak.

A chip 64 Mbyte DDR memóriát képes kezelni a Lightspeed Memory Architecture II-nek köszönhetően és az asztali Nvidia videoprocesszoroknál megismert összes technológiával találkozhatunk benne, megfelve az energiatakarékos üzemmódot felelős Nvidia PowerMizerrel. Eddig az Ati megoldásainak mindegyike sokkal jobban gazdálkodott az energiával. Ha az Nvidia nem újított a PowerMizer technológián és az architektúrán, nem sokkal lesz akkumulálóbb ez a chip sem.

Bluetooth és .NET

Bluetooth

Egy távol-keleti konferencián a Microsoft beszámolt elkövetkező operációs rendszereinek terveiről, illetve a Bluetooth teljes körű támogatásáról. Úgy tűnik, a Microsoft (is) nagy jövőt lát a Bluetooth-os kommunikációs eszközökben, ezért már május folyamán megjelenteti hozzá a szoftverfejlesztő eszközöket.

A Windows XP az év második felében kapja meg a szükséges kiegészítéseket, hogy képes le-

gyen kezelni a Bluetooth technológiát. A Microsoft a jövőben Bluetooth-alapon kommunikáló egeret

A Microsoft kicsit ferde szemmel tekint a jövőre...

és billentyűzetet is piacra fog dobni, megfelelő végköszülékkel együtt.

Az üzleti siker alapja.

Képzéljen el egy rendszert, amely új mércét állít fel a megbízhatóság, a teljesítmény és a biztonság terén. Egy rendszert, melyben munkatársai minden eddiginél hatékonyabban dolgozhatnak együtt. Létezik ilyen? Igen! Mindezeket kell tennie a Windows® XP Professional operációs rendszer és az Office® XP irodai alkalmazáscsomag együttes használatával!

Könnyebb és gyorsabb kommunikációt és információáramlást biztosít, így Önnek kizárólag a munkájával kell törődnie.

A Windows XP Professional pártatlan stabilitást és a korábbi alkalmazásokkal való kompatibilitást biztosít. Az Office XP új szolgáltatásai révén – mint például az intelligens címkek, az integrált levelezés és a dokumentum helyesírási funkció – Ön egyszerűen a vállalaton belüli csoportmunkát és növelheti szervezete hatékonyságát.

A Windows XP Professional és az Office XP együttes használatával az üzleti siker nem marad el!

A Komel üzleti célra a Microsoft Windows XP Professional operációs rendszert ajánlja.

DKT Computer
Márkából

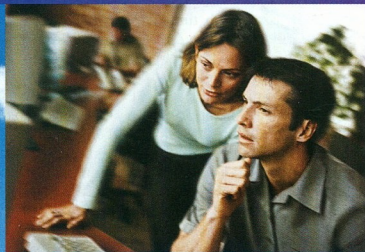

DTK APRI 6547

- INTEL PENTIUM 4 - 1.6GHZ, 0512K
- AC97 HANGKÁRTEL
- 256MB DDR MEMÓRIA
- ATI RADEON 32MB VÍDÉ KÁRTYA
- 4GB MÉRVLÉMEZ
- 17" MONITOR, 70KHZ, TCO'99
- 52X CD MEGHÁLT
- 1.44 FLOPPY MEGHÁLT
- ATX ÁLLÓ TORNY, 3X5.25"
- GÖRÖGÉS EGÉR
- INTERNET BILLENTYÜZET
- WINDOWS® XP PROFESSIONAL
- OFFICE® XP SEE

299.000 Ft+ÁFA

Ha Ön ezt a konfigurációt 2002. június 30-ig megrendeli, akkor a feltüntetett akciós áron -10% kedvezményrel- juthat hozzá!

Minőség elérhető áron
DTK Computer

www.komel.com

Komel Kft. DTK Computer Disztribúció, 1118 Bp, Csiki-hegyek utca 14, Tel./Fax: 246-8411, 246-2734

Hewlett-Packard

Újabb mérföldkő az asztali fotónyomatásban

A Hewlett-Packard bejelentette legújabb, HP DeskJet 5550 típusú tintasugaras asztali nyomtatóját. A következő generációt képviselő nyomtató számos olyan új techno-

lis) fényképek olyan színei is, amelyek kinyomtatása eddig nem volt lehetséges. Ha valaki rendkívüli részletgazdagságra vágyik a nyomatokon, a PhotoREt IV helyett választhatja az optimalizált 4800 dpi-s üzemmódot is. Ez képes valós 1200 dpi-s bemenő adatot feldolgozni és 4800 x 1200 dpi-s rácsra illeszteni. Az optimalizálás abból áll, hogy

HP DeskJet 5550: PhotoREt IV technológiával

lógiaát vonultat fel, amely méltán tekinthető mérföldkőnek a HP tintasugaras nyomtatóinak fejlődésében. Közülük is kiemelkedik a PhotoREt IV és az optimalizált, 4800 dpi felbontású nyomtatási képesség.

Az elsősorban fotók valósághű kinyomtatását segítő PhotoREt technológia sokéves múltra tekint vissza. Legújabb változata is színretegző eljárást használ, azaz több tintacsepp is kerül egyetlen képpontba az (opcionális fotópatron használatakor) hatféle színű festékalapú tintából.

Nagy újdonság a képpontoként kinyomatható színek számának és a kinyomatható szintartomány terjedelmének jelentős növekedése. Egy képpontba maximum 1,2 millió színből tud választani a nyomtató – 350-szer többel, mint a PhotoREt III technológiára.

A 4-5 pikoliteres cseppek megfelelő adagolásával gyorsan és fantasztikus színgazdagsággal állnak elő a (digitá-

azok és csak azok a képpontok kerülnek kinyomtatásra, amelyekre szükség van a hihetetlenül pontos és részletgazdag végeredmény eléréséhez.

Az említett új technológiákat a HP DeskJet 5550-ben alkalmazzák először. A rendkívül modern formatervezésű készülék a 940-es típusú váltoja fel. F e k e t e - f e h é r nyomtatók sor per centként maximum 17, szélesben 12 lapot tud előállítani. Fényképek nyomtatásakor a 10x15 cm-es hordozóra fehér szegélykeret nélkül képes nyomtatni, tintapatronjai külön-külön cserélhetők.

A nyomtató javasolt bruttó fogyasztói ára 49 900 Ft, és júliusban kerül az üzletbe.

lóban lehetővé teszi az idő- és térbeli korlátok nélküli munkavégzést.

Kényelmes, előlről betölthető modulhelye a működés közben is cserélhető eszközök széles skálájának (CD- és DVD-olvasó, CD-újríró, kombinált DVD-olvasó/CD-újríró, második merevlemez, 250 Mbyte-os Zip meghajtó, LS-240 vagy floppy meghajtó) fogadására képes.

Az új Omnibook a leggyorsabb, 1,13 GHz-es Mobile Intel Pentium III-M processzort tartalmazza, de 1,06 vagy 1,13 GHz-es Mobile Intel Celeron processzorral is rendelhető. Integrált Intel 830MG chipkészletű grafikus vezérlője a rendszer memóriáját használja. Vezeték nélküli hálózati megoldása egy 802.11b szabványú mini-PCI vezetékek nélküli LAN csatló, amely egyes modelleknél az alapkiépítés része.

A noteszgép négy programozható érintőgombja azonnali hozzáférést biztosít a világhálózathoz, a beutatókészenléti üzemmódhoz, az elektro-

Omnibook x6050: működés közben cserélhető modulokkal

nikus levelezőrendszerhez és a sűgőhöz.

Az ergonómikus használat és kényelem érdekében a kurzorvezető érintőtábla egyetlen gombbal ki-, illetve visszakapcsolható.

- Hewlett-Packard Magyarország vevőszolgálat
- ☎ 382-1111
- www.hp.hu
- www.hp.com/notebooks/

Sony Ericsson

Kézírás a mobilhálózatban

A Svédországban hozta forgalomba az idei Cebiten bemutatott digitális tollát, a Chatpen CHA-30-at. Az új toll, amely elsőként használja az Anoto nevű cég technológiát, Svédországban a Vodafone-nal kötött együttműködés keretén belül mutatkozik be.

A Bluetooth vezeték nélküli technológia és a GPRS hálózatok előnyeit kihasználó Chatpen képes a kézzel írott szövegeket továbbítani Bluetooth mobiltelefonok segítségével GPRS-en keresztül az interneten át számítógépre vagy másik mobiltelefonra. A Chatpen technológia így

Chatpen CHA-30: Bluetooth, GPRS és infravörös technológia

egészen újítja SMS, fax, továbbá e-mail és adatszolgáltatások előtt nyitja meg az utat – például nyomtatott katalógusból számítógép segítségével nélkül is lehet vele a neten keresztül rendelni.

A Chatpen ehhez „elolvasás” pozícióját az Anoto papírára nyomott, szinte láthatatlan pontmintára támaszkodva. A megjelenésében hagyományos, belső felépítését tekintve azonban csúcstechnológiás toll többek között infravörös kamerát, képfeldolgozó processzort és Bluetooth vezeték nélküli adóvevőt tartalmaz.

- www.sonyericsson.com
- www.anoto.com
- www.vodafone.com

Vezeték nélküli notesz

A Hewlett-Packard új Omnibook x6050 noteszgépe mindössze 2,5 kg tömegű, 36 mm vastag, és a fűtött alkalmazásoktól függően akár 4 óráos akkumulátor-üzemidőt is biztosít felhasználóinak.

A gép integrált vezeték nélküli hálózati csatlóval (Wireless LAN) is rendelhető. Jellemzői mindenben megfelelnek a legnagyobb erőforrásigényű üzleti alkalmazások követelményeinek, és így va-

A-Max

Hordozható MP3- és CD-lejátszók

A hongkongi A-Max több mint egy tucat különböző típusú, hordozható CD-lejátszót kínál. Magyarországon az AlphaSonic Kft. forgalmazásában már három modell kapható: a Napa DAV-311, a DAV-316 és az MCD-380.

Az első kettő 12 és 8 cm-es, míg az utóbbi 8 cm-es átmérőjű préselt (gyári), írható és újraírható CD-vel használható. A készülékek közös jellemzője formatervezet külső és a megbízható belső felépítés.

A DAV-311 lejátszza az MP3-as lemezeket, valamint az audio- és VideoCD-ket is – utóbbi esetben a lejátszás az infravörös távirányítóval vezérelhető.

A beállítások a képernyőn megjelenő feliratokon (OSD) követhetők nyomon. Zenehallgatás közben a lejátszó rázkódás esetén 45 másodperc időtartamot képes a memóriából áthidalni. A hangerő 32 szinten állítható és 5 equalizerbeállítás közül lehet választani, a Hold kapcsoló pedig megakadályozza a véletlen kapcsolást.

A DAV-316 a 311-es kevesebbet tud társra – de ugyanígy képes préselt, írható és újraírható MP3-as és audio-CD-k lejátszására egyaránt.

A fülhallgató vezetékén lévő távirányítóval vagy a készülék gombjaival vezérelhető, az MP3-as taguek tartalma a kijelzőn olvasható. Előre programozható 32 zeneszám lejátszási sorrendje, de a véletlenes lejátszás, ismétlés, introhallgatás és ezek kombinációja is rendelkezésre áll.

Az MCD-380 8 cm-es MP3-as és audio-CD-k lejátszására képes. Kis mérete miatt kijelzője a távirányítóra került. Lejátszókor 5 equalizerbeállítás közül választhatunk. 32 zeneszám lejátszási sorrendje előre programozható. MP3-nál 480, audio-CD-nél 160 másodpercet képes rákódás esetén áthidalni. Ezen a készüléken is megtalálható a Hold kapcsoló.

Természetesen mindegyik készülékhez kiegészítőként fülhallgató és két tölthető ce-

ruzaakkumulátor tartozik, az MCD-380-hoz pedig még egy 8 cm-es, egyszerű írható CD-R lemez is. (A Napa DAV-316-os és számunk MP3-lejátszó tesztjében is szerepel, lásd az 54. oldalon)

- ➔ AlphaSonic Kft.
- ☎ 350-6822
- ➔ www.alpha-sonic.hu
- ➔ www.amaxhk.com

DAV-311: MP3-as, audio- és VideoCD-k lejátszására egyaránt képes

InkTec® 70-80%-os megtakarítás

Gazdaságos

Az InkTec termékek használatával a nyomtatási költségek jelentősen csökkenthetők a minőség feladódása nélkül. Tintasugaras nyomtatóknál ez akár 70-80%-os megtakarítást is jelenthet. (Pl. egy 51629 patron újratöltése esetén az eredeti kb. nettó 8.000 Ft-os ár helyett nettó 1.650 Ft-ért tölthetjük fel a nyomtatófejet.)

Egyszerű töltés, "Clipp On" technológia

A kiürült tintapatron néhány mozdullal újratölthetjük a "Clipp On" refill keret segítségével, mely bizonyos típusoknál a fűvókákon keresztül juttatja a tintát a patron belsejébe, így az InkTec utántöltött patronok nem folynak.

A forgalmazók kérésre szívesen segítenek a patronok újratöltésében, hogy az első lépések se okozzanak gondot.

InkTec®
www.inktec.hu

InkTec forgalmazók:

Baja: FAX Bt. / 79/322-015
Baja: Kékkó Kft. / 79/428-388
Baja: Mearsoft Kft. / 79/424-687
Balassagyarmat: Next Computer Bt. / 35/300-289
Balmazújváros: Aranytű Kft. / 83/502-830
Báttonföld: Byteline Bt. / 67/482-125
Báttonföld: TK Elektronika Kft. / 83/450-200
Békéscsaba: B & T Irodahaték Kft. / 66/442-614
Békéscsaba: MT-ArtInfo Kft. / 66/450-133
Békéscsaba: Szalmagy Kft. / 66/231-824
Budapest I. ker.: CBO Kft. / 200-86-80
Budapest I. ker.: EuroSonic Kft. / 3/388-12-40
Budapest III. ker.: HC Computer Kft. / 387-27-77
Budapest IV. ker.: Fera Kft. / 370-85-59
Budapest V. ker.: Demand 2000 Kft. / 269-32-13
Budapest V. ker.: Slegér Lászlóné / 269-15-43
Budapest V. ker.: Atom Kft. / 200-22-60
Budapest V. ker.: HFH Kft. / 324-75-02
Budapest VIII. ker.: Nyomaté Anatóli Kft. / 484-07-55
Budapest XI. ker.: PS Kft. / 466-25-76
Budapest XI. ker.: Tigris Computer Kft. / 463-21-37
Budapest XI. ker.: Enternet 2001 Kft. / 412-20-01
Budapest XII. ker.: Compex Trade Kft. / 30-82-38
Budapest XIII. ker.: László Sándor Kft. / 236-30-40
Budapest XIII. ker.: Light Computer Kft. / 239-59-58
Budapest XIII. ker.: Dynamic 2001 Kft. / 236-62-36
Budapest XIII. ker.: Mestral C World Kft. / 236-00-00
Budapest XIV. ker.: Trimax Alba Bt. / 343-60-55
Budapest XV. ker.: PMS Computer Kft. / 410-84-60
Budapest XVII. ker.: Computer Garage / 256-47-77
Budapest XVIII. ker.: HVC Computer Kft. / 280-37-98
Cegléd: Dynamic 2001 Kft. / 53/321-330
Cegléd: Filapip / 53/311-65
Cegléd: Jankovics Anatóli / 53/317-722
Céldombó: Pampon Pápics Kft. / 95/521-125
Debrecen: Mátelmatézz Kft. / 52/461-301
Délvidéki: Crazzy PD / 66/844-741
Dunaújváros: XH Kft. / 22/459-798
Dunaújváros: Uniflex Team Kft. / 25/408-719
Eger: Dynamic 2001 Kft. / 36/410-309
Esztergom: Dynamic 2001 Kft. / 53/401-130
Egry: Intelem 95 Kft. / 46/306-210
Gödöllő: Atlas 2000 Kft. / 51/119-11-70
Gyöngyös: Dynamic 2001 Kft. / 37/313-489
Gyöngyös: Telex Kft. / 37/301-980
Győr: Bt. / 96/335-318

Győr: Dynamic 2001 Kft. / 96/417-608
Győr: Ester Bt. / 96/528-094
Győr: PC Center Kft. / 96/523-150
Győr: Union Trade Kft. / 96/311-142
Halmos: Fera Kft. / 37/547-581
Hódmezővásárhely: Deftex Kft. / 62/246-810
Hódmezővásárhely: Drigo Kft. / 62/204-272
Jászberény: S-N Computer Kft. / 57/403-930
Jászberény: Dynamic 2001 Kft. / 57/405-077
Jászberény: Fera Kft. / 57/412-841
Kaposvár: Pymax Kft. / 78/466-754
Kaposvár: Buzka Kft. / 82/411-941
Kaposvár: Somogy Informatika Kft. / 82/529-900
Kecskemét: HVC Kft. / 48/312-941
Keszthely: Hála! József / 83/319145
Keszthely: Heat Computer Kft. / 83/511-511
Kiskunhalas: Telecom Kft. / 77/424-184
Kiskunhalas: Solyom-Computer Kft. / 76/432-765
Kiskunhalas: Számber Computer Kft. / 76/430-171
Kiskunmács: Colomina Computer Bt. / 77/483-660
Kisújszállás: Logler Bt. / 69/224-024
Kisvárd: JUTIM Kft. / 45/416-414
Kovárd: Nacstajga Nalra Bt. / 45/405-245
Környér: V. JÓHN Bt. / 34/241-927
Körmend: Mármárkai Kft. / 94/415-469
Márton: Bi-max CHS T. / 56/450-759
Miskolc: Bell Computer Kft. / 45/560-355
Miskolc: Computer Art Kft. / 48/505-272
Miskolc: Ent. Számítástechnika Kft. / 46/413-849
Miskolc: Lukács és Társa / 30/935-448
Miskolc: Netez Kft. / 46/411-693
Miskolc: Szolnoki ABO T. / 46/505-578
Móhács: C O Computer Kft. / 69/300-380
Móhács: MSH Computer Kft. / 69/302-311
Mór: Computer System Bt. / 29/413-287
Mór: Computer Káncsa Computer Kft. / 93/320-724
Nagykanizsa: Simon Irodahaték Kft. / 93/310-309
Nyíregyháza: Dynamic 2001 Kft. / 33/657-287
Nyíregyháza: 3 Mórnet-Termál Kft. / 42/440-048
Nyíregyháza: Techno-Tronic Bt. / 42/434-086
Ózdi: Borex Computer Kft. / 48/471-358
Ózd: Dynamic 2001 Kft. / 48/570-116
Órtenyő: Manogon Kft. / 82/261-048
Pápa: Blue-Byte Kft. / 89/314-400
Pécs: Computer Art Kft. / 72/516-170
Pécs: MSH Computer Kft. / 72/212-201
Pécs: Toner Passz Kft. / 72/213-733
Püspökszilágy: Radix Kft. / 54/451-800

Salgótarján: Dynamic 2001 Kft. / 32/422-447
Salgótarján: Noprid Szecem Kft. / 32/310-295
Sárbogárd: Lanxex Kft. / 25/343-541
Sárbogárd: Bakos Bt. / 47/311-546
Sárbogárd: Perfitra Bt. / 47/321-845
Sárlőránypály: Zemplény Computer Kft. / 47/521-053
Sárvár: Six-System Kft. / 84/216-878
Sárvár: TEAM-COMP Kft. / 84/510-222
Sopron: A-Team Kft. / 99/32-02-02
Sopron: Fény-Szoft Kft. / 99/326-738
Szeged: Constact-Two Kft. / 87/055-00-44
Szeged: Dynamic 2001 Kft. / 82/468-150
Szeged: Eurocar Kft. / 82/655-720
Szeged: Flash-PC Centrum Bt. / 82/484-812
Székesfehérvár: PC Birtó T. / 20/462-518
Székesfehérvár: Digitec Kft. / 74/510-032
Székesfehérvár: Fotocopy Kft. / 74/510-055
Székesfehérvár: MSH Computer Kft. / 74/412-711
Szentes: Astra-Ker Bt. / 26/310-775
Szentes: Hanna 98 Kft. / 63/566-220
Szerecs: Bakos Bt. / 47/361-414
Szolnok: Fera Kft. / 56/402-460
Szolnok: PC Office Kft. / 56/428-124
Szombathely: A-Z Computer 2000 Kft. Bt. / 94/341-585
Szombathely: GIS Computer Kft. / 94/411-400
Táborfő: Dynamic 2001 Kft. / 84/326-090
Támas: Anka és Tár. Bt. / 20/321-189
Tapolca: Balaton Elektronika Kft. / 87/412-564
Tatabánya: Veres-Copy Bt. / 34/510-095
Tiszauzvár: Bell Computer Kft. / 49/540-610
Vác: Dunaweb Kft. / 27/301-571
Vác: HC Computer Kft. / 27/312-622
Verebesbény: Elektro-Center T. / 38/287-325
Veszprém: Blue-Byte Kft. / 88/406-986

InkTec nagykereskedések és kiegészítők:
Budapest: Hattaris Rubin Kft. / 412-45-10
Budapest: Fotocopy Kft. / 303-67-60
Budapest: United City Computer Kft. / 239-40-80
Budapest: Dogo-Dopo Kft. / 383-15-80
Budapest: Egepi Computer Kft. / 350-35-57
Budapest: Demand 2000 Kft. / 350-10-00
Debrecen: Mátelmatézz Kft. / 52/464-916
Miskolc: Computer Art Kft. / 46/411-3141
Pécs: Média-Computer Kft. / 72/515-258
Szeged: Dalscomp-Taszi Kft. / 88/468-487
Szeged: Eurocar Kft. / 82/468-455

Canon

Előretörő színek

A Canon hamarosan forgalomba hozza az Image Runner Color 2105 moduláris felépítésű nyomtató-másoló berendezését a közepes és nagyvállalati szektor munkacsoportjai számára. Az IRC 2105 új továbbfejlesztett transzferszalagos LED tan-

Image Runner Color 2105: teljes kiépítésben

dem rendszert használ, amely 21 lap/perc színes és 28 lap/perc fekete másolási, illetve nyomtatási sebességet tesz lehetővé, 600x1200 dpi-s fekete és 600x600 dpi-s színes felbontásban. A havi 10–30 ezer oldalas terhelhetőségű berendezés az általánosan elterjedt vastagságú papírokon kívül nehéz kartonok, etikettek nyomtatását, másolását is lehetővé teszi.

A többcélú készülék papíradagoló kapacitása 5500 lapig bővíthető, érintőpaneles kijelzője magyar nyelvű, beépített lapfordító egységet tartalmaz, az A/3-as beolvasási

méretű, 600 dpi-s felbontású szkennere pedig külön vásárolható duplex papírbéhuző egységgel egészíthető ki. Yellowstone nyomtatókártyát, 700 MHz-es Pentium III processzort, 192 Mbyte memóriát és 10 Gbyte-os merevlemez, párhuzamos portot és RJ-45-ös (10/100 Mbit/s-os) illesztőt tartalmaz, Token Ring csatlakozóval is bővíthető. Automatikus protokollváltásra k e p e s , PCL5 és PostScript 3 leírónyelvet is i s m e r ő

vezérlőkártyája Apple Talk, Novell (SPX/IPX), TCP/IP, SMB, IPP és NDPSP protokoll révén tud kommunikálni a hálózaton. Windows 95/98/2000/XP, Novell és Mac operációs környezetet támogat.

Az IRC 2105 opcionálisan 18 tálcás tűző-fűző és lyukasztó, valamint gerinchajtásra is képes befejezőegységgel is ki egészíthető.

➔ Delta Elektronik Kft.
☎ 437-5225
➔ www.delta.hu

Fujitsu-Siemens Computers

Sikeres év

S ajtótájékoztatón ismertette Poros Gábor, a Fujitsu Siemens Computers Kft. ügyvezető igazgatója a 2001–2002-es üzleti év mérlegét. Ebben az időszakban 60%-ot is meghaladó forgalomnövekedést ért el az előző évhöz képest, árbevételük 3,8 milliárd forint.

A gazdasági eredmények mellett új termékeket is bemutatott, többek között a kis- és középvállalkozások számítógépes alkalmazásaihoz ajánlott Pri-

mergy H450, a 4 processzoros R450 és a 8 processzoros T850 szervereket – utóbbit kiemelkedő hibatűrő tulajdonságai megfélelővé teszik kritikus alkalmazások szerveréi.

A Primergy BX300 kártyaszerverben egyetlen nyomtatott áramköri kártyán komplett szerveresség helyezkedik el, 1–2 processzorral, 2 Gbyte memóriával, 1–2 merevlemezrel és 2 Gbit/s-os Ethernet csatlakozóval. Az ultrakompakt, jól skálázható rendszer elsősorban

Freecom

Egy sebes páros

A Freecom új, nagy sebességű külső és belső CD-újrírói 40-szeres sebességgel írják az egyszerű írható, és 12-szeresével az újrírható CD-ket. Az ultragyors CD-írókkal egy teljes 80 perces CD 700 Mbyte-nyi tartalmának megírására mindössze 2 perc kell. Az eszközök 40-szeres sebességgel olvassák a lemezeket.

A pufferkürelést gátló Burn Proof technológiás újrírók PC-khez és Macintosh gépekhez is kaphatók, belső és külső változatban.

A külső Portable II meghajtó mobil adattárolási megoldásként is megállja helyét, és rugalmas Multi Connect rendszerének köszönhetően az összes általánosan használt illesztőfelületen keresztül csatlakoztatható PC-hez és Machez, beleértve az USB2-n és FireWire/i.Linken keresztüli csatlakoztatást is. Az áramot hálózati adapter szolgáltatja, miként a Portable II sorozat összes készüléke számára. A Freecom a külső írók Roxio Easy CD Creator 5-tel és DirectCD-vel, Macin-

toshhoz Toast 5-tel kínálja. Egy írható CD, egy CD-felírató toll és egy kézikönyv is található a csomagjában. A belső CD-újríró IDE felületen

Portable II 40x12x40: villámgyors külső újríró...

csatlakozik a PC-hez, szintén a Roxio Easy CD Creator 5 és a legújabb DirectCD tartozik hozzá. A doboz tartalmazza még a csatlakoztatáshoz szükséges IDE szalagkábel, valamint a fentiekhez hasonlóan egy írha-

...és ugyanez beépíthető változatban

tó CD-t, egy CD-felírató tollat és egy többnyelvű kézikönyvet.

A Freecom 40/12/40-szeres csúcsebességű CD-újrírói április közepétől kaphatók az üzletekben, a külső Portable II 40x12x40 CD-RW típus ára 309 euró, a belső 40x12x40 CD-RW meghajtóé 175 euró.

➔ Napfény Kft. ☎ 204-7333
➔ www.multimedia.hu
➔ www.freecom.hu

Primergy BX300 kártyaszerver

netzszolgáltatóknak, szerverfarmoknak előnyös, hiszen a kártyából egy 19 hüvelykes rackben akár 260 szerveres rendszer is felépíthető.

A Pocket Loox egy Pocket PC 2002 operációs rendszerrel működő kézisámítógép, az Intel XScale mikroarchitektúrájára épül, elsősorban vállalati ügyfeleknek.

A tenyérnyg beépített Bluetooth csatlóval tud kapcsolatot tartani más rendszerekkel, ezenkívül egy GSM/GPRS modul segítségével teljes értékű mobiltelefonná alakítható.

➔ www.fujitsu-siemens.hu

Presentech**A látvány és a hangzás világa**

A Presentech nemzetközi vetítés- és digitális képtechikai szakvásár április 17. és 19. között került megrendezésre az SAP Rendezvénycsarnokban. A rendezvény hiánypótló, hiszen a térségben eddig nem volt hasonló jellegű szakmai bemutató. Ezt jelzi, hogy Szlovákiából is érkezett televíziós stáb, hogy beszámolót készítsenek a kiállításról.

A 26 kiállító összesen 60 márkát képviselt. Akadtak közöttük olyanok is, amelyeket a nagyközönség kevésbé ismer, de szakmai körökben komoly hírnevet vívtak ki maguknak. Ilyen például a hangosítással, konferencia- és installációs rendszerek forgalmazásával foglalkozó Atec, vagy az EPSTeam Kft., amely Best nyomtatószoftvereket, proof- és fotónyomató rendszereket állított ki.

A kiállításon túlsúlyban volt a prezentációs technika. Rengeteg kivetítőt, plazmamonitort lehetett látni. Ezek mellett megtalálhatók voltak a konferenciategnikai eszközök, a házi vetítéstechnika (házimoziz), a digitális fotótechnika (fényképezőgépek és tartozékok, fotónyomatás, archiválás stb.), a digitális moz-

Prezentációtechnika minden mennyiségben

góképtechnika (kamerák, rögzítők, adásterjesztő és -lebonylító eszközök, DVD-lejátszók stb.) eszközei, valamint a szakmai körhöz kapcsolódó szolgáltatók (kiadványok, rendezvények technikai lebonylítói) is.

A kiállítás időpontjához közel

első országgyűlési választások miatt a látogatók száma sajnos elmaradt a várttól, de a megjelentek így is elismerően értékelték a rendezvényt, amely jövőre ismét várja a szakterület iránt érdeklődőket.

➔ Marena Kft. ☎ 239-6120

Kodak**Profifotónyomatás**

A Kodak XLS 8500-as *thermal dye diffusion* technológiás hőnyomatóját elsősorban professzionális felhasználásra tervezték. Kevesebb mint 75 másodperc alatt elkészíthető vele a nyomtatás 203x254 mm-es méretben is, nemcsak fényes, hanem matt változatban egyaránt. A nyomtató felépítése egyenes papírutat biztosít a hordozónak, aminek köszönhetően minimális az elakadás esélye, és laminálással védi a kész nyomtatot az ujjlenyomatoktól és a nedvességtől. A 314 dpi felbontású XLS 8500-as nyomtató Windows alól és Macintoshon is használható, és az Adobe Photoshop Elements szoftver is megtalálható a dobozában. Bevezető végfelhasználói ára várhatóan nettó 300 ezer forint körüli lesz.

➔ Digitáltechnika Kft. ☎ 221-6772
➔ www.dit.hu
➔ www.kodak.com

PixelView**Multimédia****GeForce4 VGA****MEGBÍZHATÓ MINŐSÉG -****ALACSONY ÁRAK**

Videodigitalizáló DV és D8 kamerához és csatoló FireWire eszközökhöz

TV-tuner és digi eszközök (PCI-kártya vs. USB-s külső)

Keresse a PC szaküzletekben!

Distribútor: Win Computer 1064 Bp. Vörösmarty u. 61. T: 353-4304 win@win.hu, www.win.hu

MSI MS-8332

Új versenyző

Győri Ferenc

Az idők és a piac szavára hallgatva az MSI is ellőrkölt saját optikai meghajtóival.

Bár mostanában ezt csupán a divat követésének mondhatjuk, mégis örömteli a hír, hi-

erőt is fektettek a terméksorozatba.

Elsőként megjelent CD-íráróirójának már a nevéből is kiolvasható, hogy legnagyobb írási sebessége 32-szeres – az pedig, hogy az MSI CD-írói miért a 83-as kezdő típusszámot kapták, rejtély. Egyéb adatai nem titkosak: 12-szeres sebességgel égeti az újíráható lemezeket, és akár 40-szeresrel képes visszaolvasni azokat. Utóbbi képességét a szokott szemétrevaló lemezsorozatunkkal tesztelve kellemes eredményt kaptunk – csak a szándékosan olvashatatlanra tett koronggal nem boldogult a meghajtó. Az írási tesztek

alatt még ennyi probléma sem akadt, hiszen hibátlan alapanyagot használtak. A puffere szerény méretű, csak 2 Mbyte-os, de ExaLink technológia védi kiürülés ellen.

A meghajtót okosan csak 40-szeres olvasási sebességre tervezték, így a lemezek felpörgetése még elviselhető zajjal jár. Írás alatt meglehetősen csöndes jószág az MS-8332, amiről bárki maga is meggyőződhet bruttó 31 500 Ft leszurkolása után. Megkapjuk mellé a Nero személyre szabott változatát, 2 üres lemezt és 2 év garanciát.

➔ Kelly-Tech ☎ 350-1246
➔ www.kellytech.hu
➔ www.msi.com.tw
/products/multimedia
/optical/spec/8332.htm

kete (K) egyhatodnyi sűrűségű változata a világos színek jobb megjelenítéséhez. Aki ezt a előséget pazarlásnak tartja (az miért vett fotónyomtatót...), vagy egyszerűen csak éjjel fogott ki a ténábul, annak sem kell aggdónia: a készülék remekül működik a négy alapu-

Canon S820: festői kép

Mérési eredmények

5 oldalas levél
kinyomatása: 141 s
Bemutatóanyag
kinyomatása: 117 s
Fotónyomatás: 96 s
Szöveg minősége: 45 pont
Grafika minősége: 44 pont
Felszereltség: 14 pont
Ergonómia: 11 pont
Értékelés összesen:
173 pont

Tintapatronok bruttó ára
(összes szín): 3100 Ft
Tintapatronok kapacitása
(5%-os fedettség):
320 lap
Nyomatékltség (bármelyik
színnel, 5%-
fedettség): 2,9 Ft/lap
Ugyanez a papír árát
figyelembevéve: 12,6 Ft
Várható kiskereskedelmi ár
(bruttó): 80 ezer Ft
Garancia: 1 év

bussal is (CMYK). Sőt a nyomtatminőség is kellemes marad – igazat megvallva, nem volt könnyű eldönteni, hogy két kép közül melyiket használtuk a fotós tubust.

E remek nyomtatminőségnek persze ára van. Általában ez a sebesség lenne, de ez a készülék meglepően gyorsnak bizonyult – kategóriájában. Hagyományos szöveges nyomtatai azonban kissé furcsák elsőre, főként a lézernyomtatóhoz szokott szemnek hatnak kissé elmosódottnak a karakterek.

Az S820 ugyanis a karakternyomatásakor sem sajnálja a tintát, így a betűk valamilyen teltebbek lesznek, ezáltal hátrózatlanabbnak látszanak. Persze nem üzleti levelek nyomtatása az S820 alapfeladata, sokkal inkább fényképeké. Abban pedig remekel.

➔ Canon Hungaria Kft.
☎ 465-8020
➔ www.canon.hu
➔ http://consumer.usa.canon.com/printers/s820/index.html

MSI MS-8332: áloMSIma CD-írás

szén az MSI eddigi termékei is igényesek és megbízhatóak voltak. Sőt a cégben volt annyi ön- és vásárlóbecsülés, hogy a szimpla átcímkezésen túllépve némi saját

Mérési eredmények

Átlagos olvasási sebesség:
37,7-szeres
Legnagyobb olvasási
sebesség: 41,7-szeres
Véletlen elérés: 97 ms
Teljes elérés: 195 ms
650 Mbyte írási
legnagyobb (32-szeres)
sebességgel: 205 s
650 Mbyte írási
újíráható lemeze
legnagyobb (12-szeres)
sebességgel: 431 s

Canon S820

Digitális Leonardo

Győri Ferenc

A digitális fotózás egyre népszerűbb, így azt lehetnének, a papírképeknek befellegzett. Ez természetesen nem igaz, hiszen képernyőre bántunk egészen más érzés, mint kézbe venni és aprólékosan megcsodálni a fotót – még ha tévén-számítógépen rontott szemünk nem is tud

nagyítani. Így érthető, hogy az igazán jó minőségű fotónyomatók piaca is nőttön.

A Canon legújabb nyomtatója pedig igazán büszkesége kategóriájának. A 2400x1200 dpi-s felbontásra képes készülék 6 tintapatronnal üzemel.

A hagyományos tinta, bíbor és sárga (CMY) mellett helyet kapott a cián, a bíbor és a fe-

Teac PowerMax 1500

Hangos hatos

Erdős Márton (martinm@umszkl.hu)

Bár a Teac hazánkban leginkább CD-íróiról vált ismertté, rengeteg más kiegészítőt készít PC-hez. Multimédiás hangfalrendszerrei a kategóriájukban jónak számítanak. A PowerMax széria második legnagyobb tagja az 1500-as típusszámú teljes 5.1-es hangfalkészlet – a hetedik doboz az erősítő. Ez a multimédiás hangfalkészlet ismerőniek furcsa lehet, hiszen általában a mélylédába

építik az erősítőt. A Teac megoldásának előnye, hogy a kezelőszervek ezáltal bárhová elhelyezhetőek, nem kell feltétlenül az asztal alatt lakniuk. Hátránya, hogy egygel több vezeték kígyózik asztalunk allat.

Az erősítő aktív hűtésű erősítő áramkörei mellett Dolby Digital DSP-t is rejt a doboz. A hátlapján optikai és koaxiális digitális bemenet, sztereó RCA bemenet és négycsatornás analóg bemenet kapott

helyet. Csak az 5.1 csatornás analóg bemenetet hiányolhatjuk. Kezelése roppant egyszerű, a négy irányban bemenetváltót, DSP kapcsolót, elnémítót és csatornaszint-állítást találunk. A DSP képes terem (hall) és színház (theatre) jellegű térbeli hangszámodósításra is.

Az átlagos kivitelű kézikönyv mellett jó minőségű átkötő kábeleket és vékony hangfalkábeleket találunk.

A rendszert szempillantás alatt össze lehet szerelni. A kicsi távirányító egyszerű, de a célnak tökéletesen megfelel, minden fontosabb műveletet vezérelhetünk vele.

A darabonként 5 W-os, műanyag dobozokba rejtett, egy-

Teac PowerMax 1500: csak óvatosan a hangerőszabályzóval.

forma hangszórók 80 Hz-től felfelé működnek. A 20 W-os mélysugárzó 20-tól 120 Hz-ig döngeti a mélyeket, szintén vékony műanyag dobozba rejtve. A hangszórója előrefelé dolgozik, reflexnyílását a hátlapra vezették ki.

A tesztet zenehallgatással kezdtük, szimpla sztereóban. Itt a frontsugárzó szépen teljesített, de közepes hangerő felett elvesztették minden erejüket, és kontrollálatlanul on-

tották magukból a nemegyszer torz hangokat.

A mélysugárzó kisebb hangerőn szépen formálta meg a mélyeket, de nagyobb hangerőn bántóvá vált a jelenléte. Filmeknél a beépített DSP remekelt, a hang tiszta, mindenféle zajtól mentes, az erősítővel semmi gond. A hangszórók is jól teljesítettek, bár ha zene és beszéd szólt egyszerre, azt torzítva szólaltatták meg. A négycsa-

tornás bemenet is zajmentes – játékokhoz ideális.

A Teac PowerMax ára bruttó 64 875 Ft. Jó belépő szintű hangfalrendszer annak, aki nem szeretné bőmböltetni zenéit, játékait és filmjeit. Kezelése és erősítője átlagon felüli.

- ➔ Case Hungary Kft.
- ☎ 450-2930
- ➔ www.case.hu
- ➔ www.teac.de/dt/02_01_02_produkts/index.htm

Teac CD-W540E

A villámöklű

Győri Ferenc

A Teac kissé mindig lemaradt a gyorsasági versenyben – de mindig hamar fel is zárkózott az élbolyhoz. Kárpótlásul a csekély késedelemért mindig minőségi CD-írókat hozott forgalomba. Ezt tette a W540E esetében is. Kezdeti tesztjeinket

mindössze jóváhagyó hümmögés kísérte, hiszen a Teactól elvárható volt a gyors adatbeolvasás és a könnyebben sérült lemezek korrekt kezelése.

Az első komolyabb meglepetést a keresési idő okozta. A cég szerint 72 ms – már ez sem rossz, főleg akkor, ha a CD-olvasók 80–85 ms-átlaga mellett a CD-újraírókra jellemző, jóval magasabb számokra is gondolunk. A mérő-

Marhaság lenne nem béééérelni!

Béreljen* Tally T8006-os
színes lézernyomatót
havi
17 900.-* forintért!

* Tartós bérlet
** Netto, Áfa nélkül ár

- Harmadik generációs technológia
- Két processzoros szuper gyors adattfeldolgozás
- 6 oldal / perc színes, 24 oldal / perc mono nyomtatási sebesség!
- 192 MB memória!
- Fast Ethernet hálózati illesztés
- 2400 x 600 dpi felbontás

Tally
Computer Printers

A színek ereje, az üzlet sikere

Részletes információ: Kvint-R Kft. 1089 Budapest, Delej utca 41. Tel.: (1) 477-4050; www.tally.hu

program szerint azonban a gyári adat csupán szerényesg szülte tévedés, a valós keresési idő ugyanis jóval rövidebb, sőt, teljes elérési esetén is testhosszal vezet a mezőnyt a W540E. Írások már kissé lomhább, holott a 8 Mbyte-os puffertől hajlamosak lenni csodákat várni. Azonban nem kell aggodni, a lemezek gyorsan elkészülnek. Minden

Biztonságban minden Teac-tok

ehhez szükséges modern technika adott, a szokott elnevezésekkel: Write Proof, Intelligent Speed Control, zoned CAV.

Fürgesége dacára a CD-W540E egészen csendes, perze a váltóbb füléknek kissé zavaró lehet a gyors CD-meghajtóknál megszokottá vált reptéreffektus. Összességében a Teac ismét bizonyított.

A készülék ára 1 év garanciával dobozos kiszéréseben 47 000 Ft.

- ➔ Case Hungary Kft.
☎ 450-2930
- ➔ www.case.hu
- ➔ www.teac.de/en/02_01_02_produkte/02_01_02_01_g8.htm

Mérési eredmények

Átlagos olvasási sebesség: 36,7-szeres
Legnagyobb olvasási sebesség: 48,3-szeres
Véletlen elérés: 65 ms
Teljes elérés: 121 ms
650 Mbyte írás leggyorsabb (32-szeres) sebességgel: 192 s
650 Mbyte írás újrírható lemezre leggyorsabb (12-szeres) sebességgel: 441 s

HP OfficeJet d155xi Színkavalkád

Györi Ferenc

A HP termékeinek dobozása már-már legenda. Ezúttal azonban kissé elvették a súlykot – a

teljes kiszérésselű d155xi kiegészítő tálcával, lapadagolóval és minden egyéb apróbb-nagyobb kellekkel szinte legönnyelhető. Ehhez képest a telepítése gyerekjáték.

A készülék különleges kialakításának köszönhetően az előlapi oldala könnyedén fel-

HP OfficeJet d155xi: minden, amire irodában csak szükség

emelhető, így könnyű hozzáférni az esetleg elakadt lapokhoz. Persze ez egyelőre csak tudományos-fantasztikus elképzelés, mert a teszt során szemernyi hiba nem fordult elő a papírfelvezésben.

A készülék fő jellemzője, hogy színes.

Színesben nyomtat, színesben olvas be adatot, színesben másol és még faxolni is képes színesben. Ebben az üzemmódban 2400x1200 dpi az elérhető legnagyobb felbontása, természetesen a PhotoREt III használatával, míg fekete-fehér nyomtatáskor 1200x600 dpi-re képes.

Az új divatnak megfelelően a párhuzamos és USB csatlakozó mellett memóriakártya-olvasók is helyet kaptak rajta, valamint jár hozzá a HP Jet-Direct mini LAN csatlakozó.

Ennyi képesség kiaknázásához kell néhány kezdetlőgomb is – elsőre kissé ijesztően sok van belőlük, de ügyes a csoportosításuk, így hamar átvethetjük fölöttük az irányítást.

A nyomtatás kifejezetten erőse a készüléknek. Gyorsan és jó minőségben gyártja a nyomtatottakat, legyen szó szövegről vagy fotóról. Másolással már akadt némi probléma – a szkener behúzórsze eleinte csíkot hagyott a kópiákon, és a duplex másolásnak sem működött alaphelyzetben minden funkciója.

Szerencsére ez némi tisztítással és a beállítómény áttanulmányozásával megoldódott, onnantól tökéletesen kezese bárányként viselkedett, és ontotta a szebbnél szebb képeket.

Persze ez nem meglepő a sorozat csúcsmo delljétől,

Műszaki adatok és mérési eredmények

Fekete-fehér tintapatron bruttó ára: 7500 Ft
Színes tintapatron bruttó ára: 9000 Ft
Fekete-fehér tintapatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 737 lap
Színes tintapatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 400 lap
Lapköltség (fekete-fehér, 5%-os fedettséggel): 2,9 Ft, lapárral együtt 13,1 Ft
Lapköltség (színes, 5%-os fedettséggel): 2,9 Ft, lapárral együtt 25,4 Ft

Mérési eredmények
5 oldalas levél kinyomtatása: 52,3 s
Bemutatóanyag kinyomtatása: 49,5 s
Fotónyomtatás: 41,2 s
A/4-es oldal beolvasása: 26,7 s
A/4-es oldal másolása: 39,6 s
Bemutatóanyag másolása: 43,4 s
Szöveg minősége: 45 pont
Nyomtatott grafika minősége: 41 pont
Másolt grafika minősége: 39 pont

aminek bizony meg is kéri az árát. A készülék ára bruttó 269 900 Ft, 3 év helyszíni garanciával.

- ➔ Hewlett-Packard Magyarország ☎ 382-1111
- ➔ www.hp.hu
- ➔ www.hp.com/sbo/busproducts.html

Jenoptik JD4100z3 Négyre megy

Csábi József

Magyarországon is elkezdtek forgalmazni a német Jenoptik cég digitális fényképezőgépeit. Tesztlaborunkban a kompakt fényképezőgépek közül a legnagyobb felbontású példányt járt.

A Jenoptik elsősorban azokat a felhasználókat célozza meg, akik a minél

egyszerűbb kezelhetőséget igénylik, és nem akarnak vagy tudnak foglalkozni a fotográfiai paraméterek állítgatásával.

A JD4100z3 CCD-je 1/1,75 colos, felbontása 3,87 megapixel (2272x1704 képpont), érzékenysége pedig ISO 100 (ez nem állítható).

A három aszférikus lencsetagot is magában foglaló objektív gyújtótávolság-tartománya (35 mm-es fórmátura átszámítva) 38–114 mm-nek felel meg.

Fényereje $f/3,4$ – $f/3,6$, ami az átlagnál valamivel kisebb, de a hasonló kategóriájú filmes gépeknél jobb. Az automata élesre állítás használatakor megadható, hogy a gép a kép közepén csak egy kicsi vagy egy nagyobb területet vegyen figyelembe, emellett van mód a manuális fókuszlásra is.

A gép az expozíció meghatározását csak teljesen automata módon tudja elvégezni, vagyis a rekeszt és záridőt nem befolyásolhatjuk közvetlenül – igaz a felhasználók nagy része nem is vágyik erre. Az automata 1 és 1/500 s közötti értékekből választja ki a záridőt.

Közvetlenül azért beszélhetünk a fő-

JD4100z3: ön csak megnyomja a gombot...

lyamatba, az expozíciókorrekció révén. Erre ± 2 Fé tartományban van lehetőségünk, 1/2 Fé lépésközzel.

Háromféle fénymérési módot ismer a gép: a teljes képmézőt kiértékelő módszer mellett középre súlyozott és szpot mérést is alkalmazhatunk.

A félérgyengysúly manuálisan is állítható, ekkor napfényhez, műfényhez, illetve fénycsöves megvilágításhoz optimalizálhatjuk az színek reprodukálását.

A különböző paraméterek csak a gép menüjében állíthatók – egyik sem kapott külön nyomógombot –, és ez némileg nehézkesebb teszi a használatot.

A képeket három különböző erősségű JPEG tömörítéssel

menthetjük el, veszteségmentes módon.

A képet Type I-es CF kártyán tárolja a gép, az áramellátásról négy AA méretű ceruzaelem gondoskodik.

Számtovább kromatikus aberrációval nem találkozunk a JD4100z3 által készített fotóknál.

A képzaj az átlagosnál kisebb, és a színek visszaadásával sincs különösebb probléma.

Az átvitt dinamikatartomány nem kiemelkedő, emiatt vigyázni kell, mert előfordulhat, hogy a túl erősen megvilágított képrészletek „beégnek”.

Összességében elmondható, hogy a gép képmínisége (az ár)kategóriájának megfelelő. Ára bruttó 169 900 Ft, a garancia 1 év.

- ➔ Herta Kft. ☎ 322-2232
- ➔ www.herta.hu
- ➔ www.jenoptik-camera.com

Hónapok óta egy nevet suttognak a városban...

+2% ár = azonnali csere

További információ:
www.bluefish.hu

bluefish
COMPUTERS

DVD írás

Konfigurációk

A legalacsonyabb árak - legújabb termékek
Megújult szerviz és garanciális ügyintézés

Intel Celeron konfiguráció 60 992 Ft-tól!

Athlon XP + DDR konfiguráció 143 992 Ft-tól!

Pentium 4 konfiguráció, Socket 478 + DDR RAM! 153 992 Ft-tól!

Nyomtató	Lexmark Z33	14 492	Epson Stylus Photo 790	27 992	15" Proview PX-558	28 992	17" Samsung 755DFX	58 992	Számítógép	MS Windows XP Home OEM	26 992
	Canon S300	26 992	Epson Stylus Photo 870	55 992	17" Philips 107 E21	41 992	19" Samsung 959NF	106 992		MS Windows XP Prof. OEM	43 992
	HP LaserJet 1000	59 992	HP DeskJet 856c	13 992	17" LG 775FT	54 992	15" Samsung TFT 1518	131 992		MS Windows 98SE/ME OEM	27 992
	Canon LBP810	59 992	HP DeskJet 845C	19 992	15" Belinea 101535	114 992	16" LG 575N	32 992		MS Windows 2000 Prof. OEM	42 992
Epson Stylus C40UX	13 992	HP DeskJet 940C	31 992	15" Samsung 56e	29 992	17" LG 789FT Flatron	69 992	MS Office XP SBE OEM	79 992		
Epson Stylus C60	22 992	HP DeskJet 990Cxi	59 992	17" Samsung 753DFX	49 992	19" LG 915FT Flatron	98 992	MS Office XP Prof. OEM	94 992		

www.bluefish.hu

214-4587, 225-3083

1123 Budapest, Nagyenyed u. 6. (Déli pályaudvarnál) Nyitva tartás: hétfő-péntek 10-19, szombat 10-16

A hirdetésben feltüntetett árak az AFA-t nem tartalmazzák. Az árvaltoztatás jogát fenntartjuk.

Logitech Z-560 4.1

Hátborzongató mélység

Erődös Márton (martinm@umszki.hu)
Tavaly fontos stratégiai döntést hozott a Logitech: felvásárolta a kiváló hangfalraíró ismert Labtec céget. A Logitech eddig is tervezett és gyártott átlagos és annál jobb hangfalrendszereket, ám ezzel nem érte be a mai napig is kiemelkedően nyereséges cég. A vásárlás után hosszú csönd következett. Egészen a közelmúltig nem jelent meg egyetlen új hangfalrendszer sem. Az új Z-5xx-es széria azonban rögtön tarolt: az ex-Labtec mérnökökkel és technológiákkal megtámasztva a Logitech kiemelkedően jó rendszert dobott piacra.

Mi a jelenlegi legkomolyabb, 4.1-es kiépítésű Z-560-as készletet vizsgáltuk meg. A négy szatellit teljesen egyforma.

A multimédiás hangrendszer körében hatalmasnak számí-

hítható. A mélyhangokért 20 cm-es, előre fel dolgozott hangszóró és a doboz oldalán található reflexnyílás felel. A rendszernek egyetlen négycsatornás bemenete van. Ezek a kábelek fixen csatlakoznak a SoundTouch irányítóhoz, amelyen az összes potmétert megtaláljuk. Ki-be kapcsoló gomb, hangerőszabályzó, mélyhangkiemelés, első és hátsó csatornák közti balansz, M3D kapcsoló (sztereóból térhangszást állít elő) és fülhallgató-kimenet teszi teljessé a képet.

Tesztünkben a rendszer még a 35 Hz-es (egyébként első határként megjelölt) hangokat is torzítás és különösebb erőlködés nélkül szóvalta meg. A LucasArts-féle THX minősítés sem véletlen, minden egyes hangot kristálytisztán, elemi erővel és lenyűgöző dinamikával szóvalta meg. Talán a közérzékeny tartományban lehetne valamivel élénkebb, de kategóriájában még így is toronymagasan vezet.

Negatívumnak a Z-560 minőségéhez nem méltó, vékony és egyszerű hangfalkábeleket, valamint a szimpla, ráadásul fixen beforrasztott négycsatornás bemenetet említhetjük. Ezeket leszámítva kimagaslóan jó minőségű, velezé-ig profi hangfalrendszer, amire bárki büszke lehet. Előnyös ára miatt könnyven válhat sikertermékké. A Logitech Z-560 bruttó ára 81 200 Ft, a garancia 2 év.

➔ Var Kft. ☎ 222-2827
 ➔ www.var.hu
 ➔ www.logitech.com/cf/products/productoverview.cfm/3263

Logitech Z-560: Nagyban Szólól!

tó, fadóboz mélyláda egészít ki őket. A hangfalak egy-egy nagy sávzsélességű, alumínium büllet-kúpos, papírmembrános hangszóró dolgozik. Ezek kialakítása professzionális és szemet gyönyörködtető. A mélyláda tartalmazza a toroid transzformátorral táplált erősítőt. Papírforma szerint a rendszer 400 wattos, ami a teljes hátoldalt bebóritó hűtőbordá láttán igencsak

A Hardverkirakatunkban szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertiától kapott AMD-s géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük. A megjelenítéshez a CHIP-TIPP-et nyert Iiyama Vision Master Pro 451 típusú 19 colos monitort használtuk.

➔ Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
 ➔ www.herta.hu
 ➔ Ramiris Rubin Rt. ☎ 349-5363
 ➔ www.ramiris.hu
 ➔ www.iiyama.com
 ➔ Egy híján 20 – CHIP, 2001/7/82

Tally T8006

Szebb a világ színesbeeeeen

Győri Ferenc

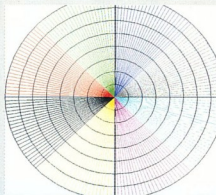
Anyomatátiópacon új divat készül, a készülékek bér-lése. Kiváncsiak voltunk, vajon mit tud a mozgalom egyik zászlóshajója. A Tally T8006 adatai lenyűgözőek: 2400x600 dpi-s felbontás, 2 processzor, 192 Mbyte memória, 6 oldal/perc színes és 24 oldal/perc fekete-fehér nyomtatási sebesség, beépített hálózati kártya.

A készülék fő darabjainak összeállítása egyáltalán nem okoz gondot, csupán a papírtálcát kell feltölteni, amíg a készülék egyetlen darabból áll – mind a negyven kilója. A kellékszerek elhelyezése valamivel bonyolultabb, külön-külön kazetában található ugyanis mindhárom fő szín és a fekete festék, emellett még el kell helyezni a gépben a képhengert, a fixáló olaj tartályát, és a tisztító görgőt. Vagyis végső soron megkaptam a jó kis kirakósomat, amit ráadásul könnyű volt

Tally T8006 – beeeeeeeleváló

összeállítani. A hálózat beállításá kissé nehezebb feladatnak bizonyult (a párhuzamos csatló használataival nagyobb fájl-ök nyomtatásához jobb hozzá sem kezdeni), de végül sikerült egy magánhálózatot létrehozni az egyik tesztpép és a T8006 között.

Keréketörést is vállalunk

Műszaki adatok és mérési eredmények

Képhenger ára: 133 625 Ft
 Képhenger kapacitása: fekete-fehér módban 24-60 ezer, színes módban 6-15 ezer lap
 Fekete festékpátron ára: 48 750 Ft
 Fekete festékpátron kapacitása (5%-os fedettség): 12 ezer lap
 Színes festékpátron ára: 55 625 Ft
 Színes festékpátron kapacitása (5%-os fedettség): 7200 lap
 Lapköltség (fekete-fehér, 5%-os fedettség): 2,9 Ft lapárral együtt): 11,2 Ft
 Lapköltség (színes, 5%-os fedettség): 2,9 Ft, lapárral együtt): 20,2 Ft

Mérési eredmények

10 oldalas levél
 kinyomatása: 38,7 s
 Kép nyomtatása: 82,1 s
 Bemutatóanyag
 kinyomatása: 82,6 s
 Fotónyomatás: 154,3 s
 Szöveg minősége: 86 pont
 Grafika minősége: 80 pont

Innentől – ahogy az eredmények is mutatják – felgyorsultak az események.

A T8006 valóban gyors, ráadásul a nyomatai kiemelkedően jó minőségűek. Fekete-fehér képeknél és dokumentumoknál a nagyobb szürke felületek egyenletesek, a betűk élesek, a fotók szinte teljesen élhetőek. Furcsa módon a szürkeárnyalatok szép tiszták, ám körábrázoláskor az egészen vékony átlók szürke árnyalat helyett néhol összevissza lettek színre, mintha a gép nem tudta volna eldönteni, hogyan állítsa elő a kívánt hatást. Színes nyomtatás során is felmerült ez a probléma, ami az egyébként tökéletes színkezelés mellett még furcsábbnak hatott. Ettől eltekintve a színes nyomatok minősége is nagyon jó, megfelelő papírral már-már fotónyomatató színvonalúak a képek.

A nyomtató ajánlott kiskereskedelmi ára bruttó 495 875 Ft, 2 év helyszíni garanciával.

➔ Kvint-R Kft. ☎ 477-4050
 ➔ www.tally.hu/T8006.html

JAZZ SPEAKERS

Creating Audio Lifestyles

J 9941

**5.1-es házimozirendszer,
50W mélynyomó, 5*10W
szatelit, 100W rms
összteljesítmény
Fadobozos mélynyomó
40Hz-20kHz frekvencia-
tartomány**

J 9940B

**Chip Magazin
2001. december
Vásárlási ajánlat
(a J9940 modellelre)**

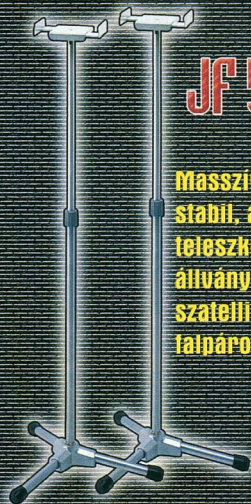

**Most már beépített
Dolby Digital (AC3)
és DTS dekóderrel
is választható!**

JF 500

**Masszív és
stabil, állítható
teleszkópos
állványok a
szatelit hang-
falpárokhoz**

**28W rms teljesítmény
Fadobozos hangfalak tém
dóm-membránokkal
Különálló erősítő kezelőgombokkal
és basszuskiemeléssel
Mágnesesen árnyékolt hangfalak, 50Hz-20kHz
frekvenciatartomány**

J 7508

• www.kellytech.hu •

Minden logó, márka név és szöveg a megjelölt cég birtokában. Minden jog fenntartva!

Sétáló lemezpörgetők

MP3. Ezt a rövidítést már szinte mindenki ismeri. És nem csak a számítógéppörültek, mert lassan, de biztosan az élet minden területére beszivárog. A számítógépek világában elsöprő sikert aratott, megjelent a mobil telefóniában, és egy ideje már a zsebekben is találkozhatunk az ezredforduló legsikeresebb hangszabványával.

Erődös Márton (martinm@umszki.hu)

Lapunk hasábjain nem egészen egy évvel ezelőtt találkozhattak utoljára MP3-lejátszók átfogó tesztjével. A hordozható lejátszók körében akkor összevontan vizsgáltunk CD-vel, memóriával és merevlemezzel működő példányokat. Mostani tesztünkben már kizárólag CD-alapú lejátszókkal foglalkozunk, amelyeket nem hivatalosan MP3-discmannek nevezett el a szakma.

Variációk egy témára

Nem feledkezünk meg a többi típusú lejátszóról sem, de többek között a piac alakulása miatt is szükség volt a szétválasztásra. A memórias lejátszók sikere szinte teljesen a flash memóriamodulok árától függ, az pedig sajnos nem csökkent számottevően. Az ilyen lejátszók ára már nem vézes, pár tízezer forintért kaphatunk 32 vagy 64 Mbyte

Freecom Beatman II – ütős a kicsi

kapacitású példányt. Ez persze a CD-k 650–700 Mbyte-jához, esetleg a merevlemezek 5–10–20 Gbyte-jához képest csupán ártatlan vicc. A nagyobb kapacitású, nem felejtő memóriák még mindig meglehetősen drágák – cserébe a lehető legkisebb méretet, rázkódásra érzéketlen működést és rengeteg extra szolgáltatást kapunk. A merevlemez példányok legnagyobb gondja a súlyuk mellett az energiafogyasztásuk, de ebben a megoldásban még nagy tartalékok rejlenek. Már megjelentek az első olyan próbálkozások, ahol apró színes LCD kijelzőn akár tömörített filmeket is nézhetünk.

Még mindig a CD

A jelenleg elérhető árú arany középutt ismét régi ismerősök, a CD-hez vezet. A Philips és a Sony által kifejlesztett

médiától nagyon nehéz elszakadni rengeteg jó tulajdonsága miatt. Azt aligha kell eszünkbe, hogy az írható lemezek Ft-Mbyte aránya minden más versenyzőt messze maga mögé utasít. Ráadásul egy MP3-as CD-R (vagy CD-RW) lemez elkészítése mindössze pár percet rabol életünkéből. Cserébe 650 Mbyte MP3-at kapunk, ami jó minőségű tömörítéssel is legalább 6–8 albumnak felel meg. Ha újraírható lemezeket használunk, a feleslegesen elkészített válogatások rémétel is megszabadulunk.

Sajnos a hátrányai elől nem tudunk teljesen megmenekülni. A legnagyobb gond a technológia mechanikai érzékenysége a külső behatásokra. CD-ről pontosan és folyamatosan leolvasni az adatokat úgy, hogy közben az egész szerkezet rázkódik – ez lehetetlen. A gyártók már nagyon fejlett megoldásokkal rendelkeznek, hogy minél észrevétlenebbé váljon a gond, de megszüntetni nem lehet. Emiatt futáshoz és más intenzív mozgásokhoz még nagy jóindulattal sem felel meg az MP3-discman. Legyen bármekkora a rázkódásvédelmi memória kapacitása, azt is fel kell valamikor tölteni – ahhoz pedig a léteznek nyugalmi állapotra van szüksége. Másik gond a lemezek mérete. A 12 cm-es átmérőjű korongokat fogadó lejátszóknál a gyártók elérték a készülékek legkisebb szélességét, 130 mm környékén. Ezen talán csak a 8 cm-es CD segíthet, ám arra sokkal kevesebb, mindössze 180, illetve 210 Mbyte adat fér. A lejátszók vastagságából és súlyából is van mit lefaragni, de az iRiver nevű MP3-discman például már mindössze 16,7 mm vastag és 189 g.

Előző tesztünkben
 ➔ Derek dallamok – CHIP, 2001/9(68)
 beszámoltunk egy

Lenco CD-3772 MP3 – „dzsunka” a köbön

új médiumról, a Dataplayról. Az akkori hivatalos álláspont szerint ezekben a hónapokban már el kellett volna árszantania a piacot – ami valahogy nem történt meg. Joggal hihetnénk, hogy az apró, olcsó, 500 Mbyte kapacitású lemez piacra dobása valamilyen akadályba ütközött. Webhelyén azonban a biztos felvirágzásáról és terjedéséről olvashatunk. Olyannyira, hogy még a Music TV is piacra dobott saját Dataplay lemezes lejátszót.

Teljes létszám

Magyarországon még most is meglehetősen sűrűn a kínálat MP3-discmanekből. Névtelen, távol-keleti „csodamasinák” sokfelé találni, ám többségük csupán felirataiban, jobb esetben színében különbözik társaitól, – belül ugyanazokat az erősen „költéghatékony” megoldásokat találhatjuk. Szerecsére lassan a márkásabb példányok is megvetik lábukat kis hazánkban, például a Samsung és a Philips. A neten fellelhető, legendás híru típusok, köztük a SonicBlue-féle RioVolt szeria vagy az előbb említett iRiver csakis netes áruházakban szerezhető be – borsos szállítási költséggel növelt áron.

Összeállításunk 13 fős mezőnye hűen tükrözi a jelenlegi állapotokat Magyarországon, de betekintést nyújt a külföldi kínálatba is.

Alapos teszt

A táblázatban a legfontosabb adatokat gyűjtöttük össze, ezekre támaszkodva bárki eldöntheti, vajon megfelel-e számára a kisméretű lejátszó.

A jellemzők többsége teljesen objektív, csupán a hangminőség és a küllem értékelésében döntöttünk saját ízlésünk szerint. A lejátszók hangminőségét a hozzájuk mellékelt fülhallgatókon kívül Sony MDR-A34 fejhallgatóval és egy szobai hifirendszerrel is megvizsgáltuk. A készülékek fogyasztásából és az

elemek adataiból következtetni lehet tényleges működési időtartamukra. Sajnos egyes készülékek – Samsung MCD-SM55, Verbatim,

discmanjének hangja azonban még a hifi márkáknak is

példaértékű. Ehhez tökéletesen illik a hozzá mellékelt Sennheiser MX-300

fühlhallgató, amely kimagasló a mezőnyből.

- ⊕ könnyű; jókora rázkódásvédelmi memória; kimagasló hangminőség
- ⊖ nem tudja olvasni az ID3 tageket; nem képes tölteni akkut; viszonylag drága

Napa DAV316 – „nyakas” MP3

Waitec Clipp – áramfelvételt nem tudtuk lemérni, mert ezek elemtartója (illetve akkumulátortartója) közvetlenül a lemez alatt helyezkedik el.

A tesztet mindvégig ugyanazzal a CD-vel végeztük, ez 700 Mbyte-nyi MP3 file-t tartalmazott, több könyvtárba rendezve, különféle bitrátájú tömörítésekkel. A 8 cm-es példányok is azonos CD-vel vizsgáltuk, ám itt 185 Mbyte volt a limit.

Freecom Beatman II

Ezt a 8 cm-es lejátszót nemrég mutattuk be Hardver-kirakatunkban (→ Zenemű 2 – CHIP, 2002/4/52).

A Beatman II kicsi, formás, és az első változatára jellemző hibák többségét már kijavították benne – ezt II-es verziószáma is mutatja. A Freecom számítógépp perifériákat gyártó cég, MP3-

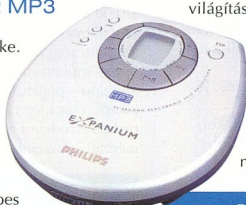

Philips Expanium 203 – akárcsak a nagyobbik testvére

Lenco CD-3772 MP3

Tesztünk egyik legegyszerűbb készüléke. Többletszolgáltatásokról ne is álmodjunk – arra képes, amire kitalálták és kész. A nem márkás lejátszók között átlagos a tudása. Előnye, hogy akkumulátorokat is képes tölteni. A kijelzőjét gyorsan

átugorhatjuk – csak a legszükségesebb adatokat találjuk rajta, piciben. A kezelése egészen jó, egyetlen ujjal könnyedén boldogulhatunk vele. Az igazi hibája a hangminősége. Már az alapzaja is nehezen elviselhető sisterség, ami jobb fühlhallgatóval azonnal kihallatszák a zenéből is hamar bántóvá válik.

Philips Expanium 301 – gyors és pontos

- ⊕ gyors számkeresés; akkut töltesse
- ⊖ nincs Hold gomb; kicsi a kijelző; bántó alapzaj

Napa DAV316

A neten számos néven bukkanhatunk ilyen készülékre, a cégek csupán a kőritést és nevüket adják hozzá. A DAV316-ról már ránézésre sejtethetjük, hogy nem a márkás készülékek súlycsoportjába sorolható, inkább az alsó kategóriában próbál sikert aratni. A nagy lejátszó egyszerű műanyag borítása meglehetősen vidám színekben pompázik. A két sarkára lila csíkos nyakpántot szerelhetünk, hogy aztán így hordozhassuk. Kijelzője meglepően jóra sikeredett. Kicsit lassú és nincs háttérvilágítás, ennek ellenére kellően informatív és használható. Távirányítója a Verbatimnál is megtalálható változat – LCD nélkül. Ez könnyen kezelhető, így az alapkészüléket is hordhatjuk inkább táskában, mint a nyakunkban. A hangminősége

- nem lenne rossz, de a bántó alapzaj rengeteget ront rajta.
- ⊕ ID3 tagek olvasás; távirányító; olcsó
- ⊖ nagy; erős alapzaj; logikátlan elhelyezésű gombok

Philips Expanium 203

Az Expanium sorozat új generációjának legszerűebb tagja. Ahogy a tesztben szereplő többi Philips lejátszó, az ID3

Digitális képközpont?

QWERTY COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

minden, ami számítástechnika
Epson-Olympus Szaküzlet 1114 Budapest, Bartók B. út 9. Tel.: 466-5419
További üzleteink: Mammut Üzletház - Budai Skála Áruház - Corvin Áruház

bejegyzéseket (számcímekek, előadó, album stb.) ez sem képes kezelni. A 301-es csupán pár dologban különbözik nagyobb testvérétől – formájuk, méretük és kezelésük nagyjából megegyezik. Azonban kisebb a rázkódásvédelmi memóriájának kapacitása, nem képes megjegyezni a már egyszer felismert

Philips Expanium 401 – gyönyörű dobozka

lemezeket, emiatt a beolvasási ideje is hosszabb valamivel. Az elemek kihasználása sem ideális. Összességében az erős középmezőnyben megállja a helyét.

- + viszonylag gyors lemezkezelés; jó hangminőség
- nem kezeli az ID3 bejegyzéseket; a 301-esnél nem sokkal olcsóbb

Philips Expanium 301

A Philips komolyabbik, 12 cm-es lemezeket kezelő típusa. A cégnek létezik egy ennél is jobb típusa, az Expanium 500-as szériá, amit azonban Magyarországon nem tervez forgalomba hozni magas árfekezése miatt. Pedig az már az ID3 bejegyzéseket is olvassa. A 301-es változat azonban könnyedén belopja magát bárki szívébe végtelenül egyszerű kezelhetőségével, jó designjával, félméretes gyors lemezkezelésével és energiatakarékos működésével. Hangminőségére sem lehet panasz – talán kicsit kevés a mély.

- + a közöny leggyorsabb lemezkezelése; kiváló elemkihasználás; kristálytisza hangzás
- nem kezeli az ID3 bejegyzéseket; kaphatott volna jobb fülhallgatót is

Philips Expanium 401

A legkisebb Philips leginkább futurisztikus ékszerdobozra hasonlít. Ez szigorúan a méreteire értendő, mert a kialakítása gyönyörű. Működése és kezelése nagyjából a 301-es Expaniuméval egyezik, de ez a változat 8 cm-es lemezeket fogad. Az előadói, számcímekek – az az ID3 bejegyzéseket – ez sem kezeli. Súlyja ugyan tekintélyes, de megelégszünk egyetlen ceruzaelemmel is.

- + gyönyörű design; gyors lemezkezelés; egyetlen ceruzaelemmel üzemel
- lehetne hosszabb a működési ideje; fülhallgatójának hangminősége nem passzol a géphez; drága

RioVolt SP100 – „Ezt hívom én mindent vívőnek...” (Bridget Jones karkötője?)

RioVolt SP100

Sikerült a legendás RioVolt SP100 lejátszó is beszerezni tesztünkre. Ezt a szériát már nem gyártják, de

SP90 és a SP250 sokban hasonlítanak rá. Hatalmas, megvilágított hátterű,

pontmátrixos kijelző, mesébe illően egyszerű

kezelhetőség, okos menük, frissíthető belső szoftver (firmware), gyors lemezkezelés, jó elemkihasználás – talán ezek a fő erényei. Menüjébe pillantva az SP100 eláraszt minket olyan szolgáltatásokkal, amikről még csak álmodni sem mertünk. Szinte az összes működési jellemzője állítható – például a kikapcsolási ideje, a rázkódásvédelmi memória mérete, igényeinknek

Samsung MCD-SM55 – az átlag felett korongozik

megfelelően beállítható az equalizere, az ID3 tagek és a file-nevek olvasása, és még hosszan sorolhatnánk. A netes világ nem véletlenül tartja az MP3-discmanek etalonjának. Egyedüli hibáikat csupán a kijelzője alján úgráló kis figurákat lehetne említeni – főlöslegesek és fászsztóak. A mezőnyben csak ez játssza le hibátlanul a számokra bontott koncertfelvételeket, mixeket, mert a számok közti váltásnál előelőreolvas, és nem tart szünetet közöttük.

- + ha csak felsorolnánk az erőnyeit, az is kitenne egy oldalt :)
- bekapcsolásakor magas az áramfelvétele; idegesítő táncoló figurák a kijelzőn

Samsung MCD-MP67

A Samsung talán első MP3-discmanje már kifutóban van a piacról, noha rengeteg hívet szerzett magának. Kijelzőjén ijesztő fej fűtőrések. Nem kezeli az ID3 bejegyzéseket, de minden mást igen.

Méghozzá egészen jól! Hosszú lejátszási idő, távirányító, kiegészítő elemtartó – és még sorolhatnánk az erőnyeit.

Hangminősége jó, de ez egy nagyobb névtől el is várható.

- + kiváló elemkezelés; távirányító
- „bugyuta” kijelző; lassú lemezbeolvasás

Samsung MCD-SM55

Kisebb típusa az ellenére ez az újabb változat. A külsejét teljesen átalakították – minden kerek, kisebb, bár némileg vastagabb lett. A kijelzője sokat javult – kijelzi az ID3 bejegyzéseket is, és a rázkódásvédelmi memória töltöttségét is figyelemmel kísérhetjük. A gombok ésszerűen és könnyen kezelhetően helyezkednek el a kijelző körül. Távirányítója is hozzájárul barátságos kezelhetőségéhez és hozzáférhetőségéhez. Ha hozzávesszük azt is, hogy potom 40 ezresért a miénk lehet mindez, már meg is találtuk tesztünk győztesét!

Hangminőségére nem lehet panasz, talán

árynalányit erősebb lehetne a fülhallgató erősítője. Anny is örülnénk, ha gyorsabban olvasná

be a lemezeket. Számváltáskor egészen rövid szünetet tart, de ez nem zavartó.

- + ID3 bejegyzések kezelése; távirányító; egyszerű kezelés; jó design; tudásához képest olcsó
- halvány kijelző; lassú lemezbeolvasás

Terratec M3PO go

Néhány számmal ezelőtt már írtunk erről a készülékről (Az MP3 úrhajó – CHIP, 2001/12/57). A

Terratec M3PO go még mindig úrhajóra hasonlít. Akár

Samsung MCD-MP67 – profi, de eljárt fölőtte az idő

tetszetősnek is nevezhetnénk, csak hát sajnos ez egy nagy úrhajó. Hangminőségével semmi gond – nem meglepő, mert ezen a téren a Terratec nagy név. Még az M3PO go kezelése is egyszerű, az azaz gombjainak köszönhetően. Kék háttérvilágítású, pontmátrixos kijelzőjén könnyedén eligazodhatunk a könyvtárak között. Távirányító sajnos továbbra sem adnak hozzá – ennek meglepte esetén sokkal jobb osztályzatot kapott volna hozzáférhetőségéből. A legnagyobb gond továbbra is a siralmas rázkódásvédelme. Már könnyed séta közben is meg-

Műszaki és kereskedelmi adatok, mérési eredmények

Cyártó, típus	Freecom Bealman II	Lenco CD-3772 MP3	Napa DAV316	Philips Expanium 203	Philips Expanium 301	Philips Expanium 401	RioVoli SP100	Samsung MCD-SM55	Samsung MCD-MP67	Terratec M3PO go	Thomson Lyra PDP2080	Verbatim	Waitec Clipp
Webhely	www.freecom.com	www.lenco.de/av/product/c3372mp3.html	www.amahk.com/products/napa/dav316/dav316.htm	www.audio.philips.com/expanium.asp	www.audio.philips.com/expanium.asp	www.audio.philips.com/expanium/8cm/8cm.asp	www.sonicblue.com/audio/rio/voli/so100.asp	www.samsung.it/product/audio-video/mp3/model.html#model=119957	www.samsung-electronics.com/hk/mp3/diskman/mcd_mp67.html	www.terratec.net/ituk/products.htm	www.thomson-lyra.com/frame/1,4377,LYRA,000.html	http://www.verbatim-europe.com/productinfo/digital-devices/mp3-player.shtml	www.waitec.com/dl/mp3.htm
Tömeg (elemek nélkül)	158 g	200 g	275 g	250 g	260 g	200 g	235 g	280 g	280 g	275 g	360 g	150 g	200 g
Méret (szélesség x g magasság x mélység)	95x29x103 mm	130x33x143 mm	145x35x150 mm	130x28x138 mm	130x28x138 mm	92x29x119 mm	130x30x147 mm	130x30x142 mm	130x25x143 mm	135x34x131 mm	132x39x152 mm	100x27x100 mm	99x24x125 mm
Lemez méret	8 cm	12 cm	12 cm	12 cm	12 cm	8 cm	12 cm	12 cm	12 cm	12 cm	12 cm	8 cm	8 cm
Újrírható lemez olvasása	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○
Frissíthető a belső szoftverrel?	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●
Rázkódásvédelem	480 s	25 s	120 s	45 s	100 s	100 s	120 s	120 s	100 s	50 s	100 s	480 s	480 s
Távírányító	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Hangerőszabályzó	analog	analog	digitális	analog	analog	analog	digitális	analog	analog	digitális	digitális	digitális	digitális
Vonalkiménet	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Hangerőszabályzó	equalizer, melykiemelés	DBBS	equalizer	DBB2	DBB2	DBB2	equalizer	SBS	SBS	magas, mély	DBBS, surround	equalizer	equalizer
Háttérvilágítás	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●
Mellékelt szoftverek és zenék	MP3-ak	○	○	○	○	○	Easy-CD Creator, Real Networks Audio Management, firmware-frissítés	○	○	MusicMatch Jukebox, MP3-ak	MusicMatch Jukebox	○	Nero Burning ROM
Övcsat, hordtáska, egyéb	8 cm-es írható CD	○	nyakpánt	○	övcsat	8 cm-es írható CD	hordtáska	○	○	hordtáska	○	○	○
Lejátszás													
MP3 formátum (CBR/VBR)	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
WMA/AAC formátum	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○	○/○
Belehallgatás (intro)	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Szám/könyvtár/lemez lemez ismétlése	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●
Programozható lejátszás	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○
Véletlenszerű lejátszás	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○
Lejátszás folytatása (resume)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Folyamatos lejátszás (szünetmentes)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ID3 bejegyzés kiírása	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Tesztlemez beolvasásának időigénye	9,7 s	10,8 s	14,2 s	10,3 s	4,3 s/3,1 s (*)	6,2 s/2,9 s (*)	11,6 s	17,3 s	17,4 s	12,4 s	16,5 s	12,9 s	25,2 s
Energiaellátás													
Elemek száma és típusa	2 db AA	2 db AA	2 db AA	2 db AA	2 db AA	1 db AA	2 db AA	2 db AA	2 db AAA, illetve 2 db AAA + 2 db AA	2 db AA	4 db AA	2 db AAA	litium-ion akku
Lejátszási üzemi idő (gyári adat)	12 óra	4 óra	13 óra	10 óra	20 óra	3 óra	13 óra	13 óra	5 óra, illetve 16 óra	7 óra	8 óra	4 óra	6 óra
Hálózati adapter	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○
Akkumulátorok töltése	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Áramfelvétel													
Bekapcsolásakor	490 mA	400 mA	490 mA	410 mA	320 mA	390 mA	560 mA	n.a.	290 mA	525 mA	355 mA	n.a.	n.a.
Számváltásakor	340 mA	220 mA	480 mA	365 mA	160 mA	360 mA	430 mA	n.a.	420 mA	485 mA	190 mA	n.a.	n.a.
Lejátszás közben	150 mA	195 mA	120 mA	130 mA	160 mA	360 mA	90 mA	n.a.	150 mA	150 mA	190 mA	n.a.	n.a.
Értékelés (gyenge/közepes/jó/kiváló)													
Lejátszó hangmínősége	kiváló	gyenge	gyenge	jó	kiváló	kiváló	jó	jó	jó	kiváló	jó	jó	közepes
Fühhallgató hangmínősége	kiváló	gyenge	közepes	közepes	közepes	közepes	kiváló	jó	jó	közepes	közepes	jó	közepes
Hordozhatóság	jó	közepes	közepes	jó	jó	kiváló	jó	jó	jó	közepes	gyenge	jó	jó
Design	kiváló	gyenge	gyenge	jó	jó	kiváló	jó	jó	közepes	jó	gyenge	jó	gyenge
Kezelhetőség	jó	közepes	közepes	jó	jó	kiváló	kiváló	kiváló	jó	jó	jó	közepes	közepes
Kereskedelmi adatok													
Forgalmazó	Multi-media.hu # 204-7333	Media Markt # 238-7555	Herta # 322-2232	Media Markt # 238-7555	Media Markt # 238-7555	Media Markt # 238-7555	n.a.	Media Markt # 238-7555	Media Markt # 238-7555	Pixel Multimedia # 266-6059	Thomson Magyarország # 453-3480	Ramiris # 412-4300	n.a.
webhelye	www.multi-media.hu	www.mediamarkt.hu	www.herta.hu	www.mediamarkt.hu	www.mediamarkt.hu	www.mediamarkt.hu	n.a.	www.mediamarkt.hu	www.mediamarkt.hu	www.pixel.hu	www.thomson.hu	www.ramiris.hu	n.a.
Készülék bruttó ára	46 900 Ft	29 900 Ft	32 500 Ft	39 900 Ft	49 900 Ft	59 900 Ft	hozzávetőleg 35 ezer Ft	39 900 Ft	49 900 Ft	62 375 Ft	42 900 Ft	32 875 Ft	hozzávetőleg 99 ezer Ft
Garancia	2 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	n.a.	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	n.a.

* a tesztlemez első beolvasásakor a tesztlemez további beolvasásakor mért idő.

●: igen, van. ○: nem, nincs.

megugrik a lejátszás, a számváltás pedig egy hosszaz, csendes művelet.

- ⊕ jó kijelző; könnyű kezelés; kiváló hangminőség
- ⊖ rossz rázkódásvédelem; nincs távirányító; drága

Thomson Lyra PDP2080

A Thomson az MP3 tömörítési módszer egyik atyja, tehát joggal helyeztük magyara a mércét, amikor ezt a lejátszót vettük számügyre. Ahogy már egy korábbi számunkban is írtuk róla (MP3 a Thomson szerint – CHIP, 2002/2/52), a Thomson kicsit furcsán értelmezte az MP3-discman fogalmát. A készülék hatalmas, ráadásul már elemek nélkül is nehéz. Ha még megejtetjük azzal a négy ceruzaelemmel is, amikre a működéshez van szüksége, könnyen megközelíthetjük az egy kilót. Emiatt hordozhatóságról csak nagyon erős tulajdonos esetén beszélhetünk, akinek ráadásul hatalmas

Terratec M3PO go – rázós utak kimélikene!

zsebre is szüksége lesz a „cipeléshez”. Ezt a gondot sajnos távirányító sem enyhíti, pedig elengedhetetlen lenne. A négy elem ellenére sem hosszú a lejátszási ideje. A lemezek kezelésében sem jár az élen, hosszú beolvasási és számváltási időikkel kell számolnunk.

A készülék rázkódásvédelme viszont tökéletes, nagy memóriájának és nem utolsósorban a masszív felépítésének köszönhetően. A menüvel sincs gond – könnyen kezelhető, sok mindent beállíthatunk, a listaszervezője pedig egyedülálló. Hangminősége az átlagosnál valamivel jobb, de nem kimagasló.

- ⊕ jól kezelhető menü; műsorislista készítése szövegesen
- ⊖ nagy és nehéz; 4 elem; lassú lemezbolvasás

Verbatim

A neves adathordozó-gyártó nem talált fel semmi különöset, csupán egy megvásárolt készülékre szíjazta fel a nevét. Ezzel a lejátszóval többek között is találkozhatunk. A Verbatim leginkább az árban domborít nagyot, hiszen a lejátszó nagyon olcsó – ráadásul jó! Az oldalán csupán a gombokat találjuk, a számkijelzés és a tényleges vezérlés a

Thomson Lyra PDP2080 – tekintélyes méretek

pontmátrixos kijelzőjű távirányítóra marad. A 8 cm-es CD-ket kezel, nagyobból nevesítés termék („8 cm CD mp3 player”) két mini ceruzaelemmel üzemel – ha akkukat használunk hozzá, azokat tölteni is képes. Ez újabb jó pont. Sajnos ha extrákat (hangszínszabályzó, ismétlés stb.) akarunk beállítani, egyetlen *Mode* felirátú gombra kell kattintoznunk, emiatt nehézkes a kezelése. Ezt csak tetézi, hogy a kijelzőjének nincs háttérvilágítása.

- ⊕ rázkódás – mi az?; jó hangminőség; akkuk töltése
- ⊖ igazán csak távirányítóval lehet irányítani; rossz elemkihasználás; nehézkes, bonyolult kezelés

Waitec Clipp

Ez a roppant érdekes példány külföldről érkezett szerkesztőségünkbe. A Waitec Clippjé akár hálózati adapter nélkül is használhatjuk USB-s

CD-írónak, ami több szituációban nagyon hasznos lehet. Lítium-ion akkumulátorát saját maga képes tölteni, de egy szusszal sajnos rövid ideig bírja. Egyik legnagyobb gondja, hogy a műanyag, amiből készült és az egész konstrukció valahogy azt sugallja, mintha egy óvatlan gombnyomásra képes lenne összetörni. Ez

Waitec Clipp – meg is süti, de nem „süti”

pedig egy hordozható, mostoha körülményekre tervezett készüléknek rossz ómen.

- ⊕ CD-írárs, akár hálózati adapter nélkül is; frissíthető firmware; egyszerű menü; vékony
- ⊖ csigalassú lemezekelzés; gyenge konstrukció; kicsit zajos fülhallgató-erősítő

Hall of fame

Szerencsésen sikerült úgy összeválogatni a mezőnyt, hogy nagyjából lefedje a magyarországi kínálatot, de legyen benne külföldről beszerezhető, legendás hírű versenyző is (külön köszönet érte Ádámnak). Mivel –

érthetetlen módon – a SonicBlue Rio-Voltot kis hazánkban egyetlen cég sem forgalmazza, ez a

lejátszó nem kaphat CHIP-TIPP-et, csupán a szerző személyes ajánlását. Ha már

Verbatim – távolról használható

külföldi netes áruházban szeretnénk beszerezni lejátszót, feltétlenül nézzünk utána az iRiver termékeinek is (www.iriver.com).

Tesztünk CHIP-TIPP-jét a Samsung MCD-SM55 kapja. ID3 támogatás, jó rázkódásvédelem, energiatakarékos működés, tiszta hangzás, távirányító és jó design – ha még az árat is megnézzük, nem lehet kérdéses első helyezése.

Akinek nem fontos a számcímek és az előadók kijelzése, az válassza a Philips Expanium 301-es változatát – gyorsabb lemezekelzés, még egyszerűbb használatot és árnyaltatvány jobb hangzást kínál, mint a Samsung MCD-SM55.

Az olcsó lejátszók versenyében a Napa egyértelműen az élen áll, de a márkás példányokat nem képes

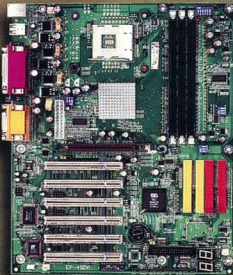
megszorongatni. A 8 cm-es CD-ket pörgető MP3-discmanek közül nagyon nehéz választani. Mindhárom típus tud valamit, amire a másik kettő nem képes.

A Philips 401 gyönyörű, szép a hangja is, de nem kezeli az ID3 bejegyzéseket és a másik két versenyzőhöz képest drága. A Verbatim 8 cm-es MP3-discmanje domborít a távirányítójával, akkumulátor képességével és hangminőségével – viszont a kezelése nehézkes. Van, amire csak a távirányítójával tudjuk rábírn, de például bekapcsolni csakis a készüléken lévő gombbal lehet. A Freemom Beatman II árban a kettő között helyezkedik el. Tökéletes hangminőség, hosszú működési idő, jó design és egyszerű kezelhetőség jellemzi – viszont nem kezel ID3 bejegyzéseket és akkut sem képes tölteni. Ezek hiányában ára elég borsos. Utóbbi két készüléket csupán ajánlani tudjuk, mindenki döntse el, hogy neki az ID3 és a távirányító vagy az egyszerű kezelhetőség és a tökéletes hangminőség a fontosabb.

A fejlődés alapja

Újdonság

8K3A

8KHA+

EP-4SDA

EP-4BDA EP-4BDA2+

VIA KT333 chipset AMD Duron és Athlon XP processzorokhoz 3 fázisú CPU lápfeszültség, 200/250 Mhz FSB támogatás.

PC 2700 333 Mhz DDR SDRAM támogatás

CPU orajel szorzó állítás BIOS-ból
3 DIMM memóriaslot max 3 GB DDR
RAMS PCI 1 AGP(4x) port
6 USB port, Stereo Digital Audio,
UDMA 133 IDE Controller
P80P diagnosztikai kártya.

VIA KT 266 Chipset AMD Duron és Athlon processzorokhoz 3 fázisú CPU lápfeszültség, 200/250 Mhz FSB támogatás, PC100/PC2 100 DDR SDRAM támogatás, CPU orajel, szorzó állítás BIOS-ból, 3 DIMM memóriaslot max 1,5 GB DDR RAM, 6 PCI, 1 AGP (4X) port, 4 USB port, AC-97 hang, UDMA 100 IDE Controller
Integrált P80P diagnosztikai kártya!!!

NAGYKERESKEDÉSEK

SIS 645 Chipset socket 478 Pentium 4 processzorhoz CPU VCORE és Clock állítás Biosból, 400 Mhz Front Side BUS, 3 DIMM Memória Slot max 3GB DDR RAM, PC2100/PC2700 DDR SDRAM támogatás 6 PCI, 1 AGP slot, max 6 USB csatló, UDMA ATA 100 IDE csatló
Integrált P80P diagnosztikai kártya!

VISZONTELADÓK SZÁMÁRA

Intel 845 Chipset socket 478 Pentium 4 processzorhoz CPU VCORE és Clock állítás Biosból, 400 Mhz Front Side BUS, 2 DIMM/4 DIMM* Memória Slot max 2GB DDR RAM, PC2100 DDR SDRAM támogatás, 6 PCI, 1 AGP slot, max 4 USB csatló, UDMA ATA 100 IDE csatló UDMA ATA 133 RAID*
Integrált P80P diagnosztikai kártya

HERTA

Budapest, VII., Dohány utca 37.
(Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)
Telefon: 322-2232, fax: 343-4208
e-mail: hertakt@hertha.hu

RAMIRIS Rubin RT.

1134 Budapest, Klapka u. 9.
Tel.: 412-4300, fax: 412-4301
e-mail: ramiris@ramiris.hu www.ramiris.hu

EMJ Hungary Kft.
Global Technology Solutions

EMJ Hungary Kft. 1145 Budapest, Szugló u. 54.
Tel.: 469-6050, fax: 469-6051
e-mail: safes@enj.hu www.enj.hu

www.orca.hu

Háború és VGA

Szörnyen ötletes bevezető helyett álljon itt cikkünk lényege: közel kéttucat grafikus kártyán keresztül megnéztük, mit érdemes mostanában vennie annak, aki a legfrissebb 3D-s játékokat akarja tolni. A tesztet kiegészíti a trendfigyelés – ahogy már megszokhatták olvasóink –, bár most önálló cikkben.

Rixer György

Kezdjük egy jól ismert szöveg kitékerésével! Kétféle felhasználó létezik. Az egyik már dühöngött amiatt, hogy gyenge a hardvere egy program zökkenőmentes futtatásához – a másik ezután fog dühöngeni...

Akik itt a CHIP-nél nap mint nap hardvert nyüstölünk, az első kategóriába tartozunk – otthon is van gépünk, és szeretünk játszani. A közhiedelemmel ellentétben mi sem az épp aktuálisan leghűzösebb hardverrel nyomulunk,

Abit Siluro GeForce4 MX440 – SiMIX

hanem bizony pár lépéssel hátrébb. Ennek ellenére meghökkenő volt, amikor hardverrostatunk bossának a gépén – amelyben 1000 MHz-es AMD Thunderbird és Radeon 8500 chipes kártya dohog – a Medal of Honor csúnyán szagattott a partaszállós jelenetnél. Már a saját bánatom, de nem csekély, hogy a 866 MHz-es Pentium III-mal és Radeon 7500-zal megfátogatott gép bizony 20 képkockát sem tudott kipumpálni magából másodpercenként a Microsoft új rágógumi RPG-jében, a Dungeon Siege-ben, mindezt 800x600 képpontos felbontásban. Ilyenkor jön aztán a tuning agyba-főbe, illetve végső megoldásként az

Abit Siluro GeForce3 Ti200DV1 64 MB – sok doboznak sok az alja

upgrade. Továbbá a net fáradszatólan böngészése...

A nemskóra érkező 3D-s játékok demóinak és preview verzióinak

kipróbálása bizony előrevetíti azt, hogy ezentúl már nemcsak a first person shooter jellegű játékok fogják majd követelni az erős vasat, hanem éppenséggel az RPG és a stratégiai jellegű stufok is (pl. MorroWind). Persze ezzel egyidejűleg az első személyű nézettel bíró lövöldözős gamek étvágya is durván megnő. A trendet év vége felé az Unreal 2 nyitja (ide tolják nyárról a megjelenését). Minthogy májusi számunkban lényegében már kitárgyaltuk, hogy milyen prociit, illetve mennyi memóriát érdemes a gépbe venni a kényelmes játszadozáshoz (Ideális párok – CHIP, 2002/5/69), ezért most lássuk azt, mit érdemes 3D-s videókártyából venni a közeli és a nem is közeli jövőre gondolva.

A résztvevők

A teszt résztvevőinek bekérése során meghíztunk egy teljesítménybeli minimumot: ez az nVidia vonalon a GeForce2

Titanium 64 MB, míg az Ati oldalán a Radeon 7500LE. Más grafikus-chipkészlet-gyártó tesztünk idején nem rúgott labdába ebben a szegmensben, ám ez rövidesen változni fog (lásd a Matrox Parheliáról, a SIS Xabre-ről és a Trident XP4-ről A jövő képe című írásunkat). Ennek megfelelően az egy-egy GeForce2 Titanium és Radeon 7500 szettes versenyző mellett GeForce3 Titanium 200-as, Titanium 500-as, original GeForce3-as, GeForce4 MX 440/460-as és Titanium 4400/4600-as, illetve Radeon 8500/8500LE kiegészítés kártyák vettek részt a vetélkedésben. A tesztben tömegesen megjelenő kiegészítés részletes technológiai leírását korábbi

lapszámainkban elolvashatják (GeForce2: 2001: GeForceia – CHIP, 2001/3/85; GeForce3: Konkurencia híján hűsz – CHIP, 2001/5/90; GeForce4 MX és Titanium: GeForszirozák – CHIP, 2002/4/60), ezért inkább a friss infókra helyeztem a hangsúlyt.

Tisztában vagyunk azzal, hogy olvasóink egy részének nincs hajlandósága vagy pénzügyi kerete arra, hogy új, nagyobb teljesítményű grafikus kártyát vegyen, ezért mellékelem ide egy jó kis cikk netes pozícióját, ahol is Tom bátyóék (Thomas Pabst – akinek így többet mond) néhány kurrens benchmark

alkalmazással/játékkal kimérték a Riva TNT2-től Titanium 4600-ig terjedő chipkészletű kártyák teljesítményét. A harminc kártya között van Kyro I/II, GeForce 256, ATI Radeon VE – hogy csak néhányat említsék. Ugyanakkor például nincs Matrox G400, de hát mindenre ők sem gondolhattak. A teszt tökéletes illusztrációja annak, hogyan alázta meg például a Jedi

AOpen GF4MX440-V64 – feketében szép az élet

Knight II a TNT2-es kártyákat (Tom's VGA Charts: www.tomshardware.com/graphic/02q2/020418/index.html).

Konfiguráció és meghajtóprogramok

A teszthez használt konfiguráció alkatrészeiről kevés érdekeset mondhatunk. Az MSI K7T266 Pro2-vel kapcsolatban azonban feltétlenül meg kell említeni, hogy ideális választásnak bizonyult egy olyan tesztben, ahol rengetegszer kell újraindítani a rendszert (kártyadriverek telepítése és eltávolítása, különböző tesztek közötti újrabootolások). A lap, bár egy korábbi tesztünk tanúsága szerint nem a leggyorsabb a konfigurációjában, a „Fastloader” címet mindenképpen kiérdemli – az újraindítási processzus

inicializálása után négy-öt másodperccel már a Windows töltődését lehet vizslatni. Másrészt a BIOS-ának setupjába való belépéshez igencsak résen kell lenni, hogy elkapjuk a kellő pillanatot a [Del] billentyű lennyomására, mielőtt továbbszaladna a boot...

A tesztközhöz használt kártyadrivereket már alapban követelik maguknak a DirectX 8.1 jelenlétét, ezért természetesen ez volt fent. Az talán egyértelmű, hogy az Nvidia chipes kártyák mindegyikét a cikk

Asus V7700 Ti 64 MB Pure – Going bye-bye

írásának idején legfrissebb, 28.32-es referencia Detonatorral mértük. Sajnos az Ati készletes kártyáknál más utat kellett követnünk, mert a partnergyártók kártyáit nem ismerték fel az Ati saját gyártású kártyáihoz készített driverei, sőt egy esetben még a Powered by Ati meghajtó sem segített. Ennek megfelelően az egyetlen original Ati gyártmányú kártyát a tesztközhöz rendelkezésre álló 9016-os referenciadriverrrel (azóta már van új, lásd keretes írásunkat a driverletöltésekről) mértük, míg a többi Ati chipes terméket azzal, amit a dobozukban kaptunk hozzájuk.

Az egyes kártyák mag- és memória-órájelénél nem a gyártó által megadott értékeket vettem figyelembe, hanem a széleskörűen elterjedt Powerstrip (ver 3.16 build 274) által kijelzett értékeket. Régóta használom ezt a programot, és nagyon megbízhatónak találtam az utóbbi idők buildjeit. A kártyák tuningolásához (ahol ezt elérendő céljaim szükségessé tették) szintén ezt a progit használtam. (Szoftverrovatunk vezetője már rájga a fületem egy ideje, hogy írjak erről a programról kicsit részletesebben is. Idővel akár meg is történhet a dolog.)

Ha már a tuningról beszélünk. A teszten nem mindegyik kártya tuningolhatóságát mértem. Csak ott nyúltam a tuning

Asus V8440 – ez a paripa aztán nem sánta

eszközhöz, ahol indokolt volt – például az Asus V8440 esetében, ahol teljesítményskálázási méréseket végeztem a mag- és memória-órájel viszonylatában. Amelyik kártyán komolyabb tuninghajlamra utaló jelekre leltem (például az elvártnál jobb időzítései memóriák), azt részletes leírásánál megemlítem.

A benchmark programokról

A kártyák teszteléséhez a már szokásosnak mondható OpenGL és DirectX környezetű nyagokat vettem be, úgy mint a 3DMark 2000 és 2001-et, a Vulpine GLMarkot, a Quake III Team Arenát, valamint – nem is annyira – újdonságként a Return to Castle Wolfenstein.

A 3DMarkok mindannyiunk régi ismerősei, a változást mindössze a „Second Edition” címke jelzi a 2001-es verziójánál. Ez lényegi változásokat nem takar – a vele mért eredmények összehasonlíthatók a régebbi 2001-esekkel elértekkel.

Olyan infót szeretnék megosztani olvasóinkkal, amiről ritkán lehet hallani a fentebbi programokkal kapcsolatban, ez pedig a százalékos hibahatár. A 3DMark fejlesztője, a MadOnion azt állítja, hogy ezek a benchmarkok 3%-os tűréshatárral dolgoznak. Saját tapasztalataim szerint (ha annyi ezresem lenne, ahányan futtattam már ezeket...) a 3DMark 2001 (SE) inkább csak 0,3%-kal dolgozik. Tehát két futtatása – közben újraindítás – között teljesen azonos konfiguráción az egyes mérések között az eltérés nem haladja meg a 30 3D markot egy 10 ezer 3D mark körüli eredménynél. Ugyanez – szintén személyes tapasztalatom alapján – a 3DMark 2000 v1.1-nél nagyjából 0,5–0,8%. Ennél a verziójánál megfigyelhető, hogy minél gyengébb a hardver (a CPU és a grafikus kártya), annál inkább hajlamos az „elkanászodásra”. A már szintén jó ideje szereplő Vulpine GLMark alapján véve egy erős hardvert igénylő OpenGL-es benchmark, a processzor és a videovezérlő „kombinált” erejét méri. Ennek és az OpenGL felületnek köszönhetően a VGMark átmenetet képez a játék jellegű és a professzionális felhasználási teljesítményt mérő benchek között. A kuriózum kedvéért A jövő képe című cikkünk

keretes szövegrészében találhatnak információt a SPECviewperf tesztprogramról (néhány általam mért eredmény kíséretében), amely aztán tényleg a professzionális OpenGL-es mérés testesztje meg. A Vulpine GLMark jelenlegi, 1.1p jelű verzióját egyelőre Geforce3 és 4 architektúrára optimalizálták (azaz lényegében itt a Radeon R200 hátránya kerül), ám azoknak, akik ezen esetleg felháborodnak, a következő cikket ajánlom figyelmébe a Radeon 8500 visszafogott professzionális OpenGL-es teljesítményéről: www.digit-life.com/articles/profircards022002/index.html. Jó tudni még arról a tesztprogiról, hogy High Detail beállításnál olykor 150 ezer poligon van kint a képen. Sőt ha már itt tartunk, azt is érdemes tudni, hogy a 3DMark 2001 SE Dragothic nevű részében, szintén High Detail beállításnál van olyan kép, ahol 342 ezer poligon van a képernyőn.

A Quake III Team Arena (Q3TA) és a Return to Castle Wolfenstein (RTCW) egyaránt Quake III motort használ, és mindkettővel jól mérhető a játékszintű OpenGL-es teljesítmény. A kettőjük közötti különbség annyira, hogy korukból, illetve a kor követelményeiből fakadóan az utóbbi 15–30%-kal jobban

Asus V8170 DDR/T – minőségi átlaggepéke

terheli a hardvert. A Q3TA lényegében kompatibilitási okokból maradt bent a mérőprogik között. Kompatibilitás alatt az értem, hogy olvasóink nagy része már hozzászokott ehhez a mérőeszközhöz és módhoz (végrehajthatósági komplexitása még Kelly Bundy képességeit sem haladja meg), illetve a korábbi nagy videokártyásterhekben is ezt használtam. Az RTCW bekerülése idősezerű volt. Erősen gyanítom, hogy következő tesztközh a Q3TA visszavonul az aktív szolgálatból a videokártyák terén – az alaplapoknál azért valószínűleg marad –, ám mivel a Wolf Demo Playzen (lásd a Letöltések című keretes cikket) keresztül történik meg benne a mérés némi további file-mozgatás után, valószínűleg kevésbé gyorsan fog elterjedni, mint a Q3(T)A.

Amit még a Wolfenstein kastély kapcsán meg kell említeni – és ez feltehetőleg a táblázatból is kírí –, az a 2048x1536/32 bit, High Quality tesztelési mód. Na, ez igazi hardverszagató móka! Itt váltik el a jövő

hardvere a most hardverétől. Nagyjából azt mondhatjuk, hogy amelyik kártya ebben a mérésben 45 amp/s fölé ment, azzal a szerkezettel bátran neki lehet vágni a 2003. évnék, akármilyen brutális játékokat is tartogat számunkra (azért annyira brutálisnak nem lehetnek, mert ha túlzottan hardveresek, akkor kevés user gépén fognak elfogadható szinten futni, ami kevesebb eladást jelent a forgalmazóknak, amit pedig azok nagyon nem akarnak). Persze azok a kártyák sem reménytelenek, amelyek

Ati Radeon 7500 – oldszkűl 3D-gyorsító

nem teljesítik ezt a szintet – ám a félsz bizony elfoghat bennünket, amikor elindítjuk egy-egy újabb shooter demóját...

A cikkünkhoz mellékelt táblázat sorai nem szorulnak különösebb magyarázatra, ezért rá is térhetek a teszt szereplőire a gyártóiak szerinti betűrendben (a kiegészítő táblázatoknál mindenhol megtalálható a magyarázat az adott témakörhöz).

Abit

Az Abit gyártmányú videokártyák hazai kiskereskedelmében való reprezentáltsága az utóbbi évek során igencsak megnőtt, sőt „class of its own” márkává nőtte ki magát.

A hazai felhasználók ugyanis mostanra megtanulták: az Abit termékei olcsóbbak a hasonló kategóriájú Asus vagy Leadtek produktumoknál, ám a minőségükkel nincs problémák. Az egyetlen, amiben tapasztalatom szerint az Abit elmarad a Leadtektől és az Asustól, az az alkatrészválogatás (ez logikus is). Ez mutatkozik meg abban, hogy a Siluro sorozatú kártyák tuningolhatósága általában elmarad a WinFast és V családok megfelelő tagjaiétól.

Bár az Abit kártyái alig drágábbak „noname” társaiknál (hasonló chipkészletű/kiszérelésű terméket figyelembe véve), a gyártó nevét, illetve a Siluro márkát senki sem méréselné a nevenincs kategóriába sorolni. Ez többek között a cég erős alaplapgyártó részlegének is köszönhető. Jelenleg az innoVision grafikus kártyái célozzák meg egyre erőteljesebben az Abit vásárlói körét a hazai piacon, illetve mint ebből a

cikkünkben is kiderül majd, bőklásznak még néhányan a félhomályban, hogy részt szakítsanak maguknak ebből az árszegmensből.

A mezőnybe most két Siluro került be, egy GeForce3 Titanium 200 chipkészletes és egy GeForce4 MX440-es kártya. A Titanium 200-asról kevés különlegességet mondhatunk: átlagos darab a kategóriájában, DVI kimenettel. Árához

viszonyítva a két év garancia (a törvényileg előírt 1 évvel szemben) szép adalék, bár kétem, hogy két év múlva bármilyen komolyabb 3D-s játék elrökögne normálisan egy GeForce3 Titanium 200-ason. Egyetlen kifogás a kártyával kapcsolatban a már korábban is szidott „gúla” doboz, amiben a

Chaintech A-GT61 – hasító gép

boltek polcra kerül, ugyanis ha egyszer kinyitottuk, utána folyamatosan kijár az alja, és szállítás közben veszélyeztetni a kártya testi épségét. Apróság – de ha sokszor találkozik vele a tesztelő, elkezdi idegesíteni.

Ezért aztán a cég MX440-ese kapásból pluszponttal indít, ugyanis a szokványos, hasáb alakú dobozban jött. Teljesítménye és szolgáltatásai alapján szokványos GeForce4 MX440-es. Ki kell emelnünk viszont a 4,0 ns-os időzítésű memóriamoduljait – ettől kellemesen tuningolható a kártya a memória-órarelen keresztül. Ahogyan a többi olyan MX440-es, amelyiken egy VGA csatlakozó és egy tévékimenet van (ezért ezt

Chaintech A-G320 – bentlakó ismerős

máshol külön nem is emelem ki, de a táblázatban szerepel ez az adat), ez a kártya is támogatja a kétféle monitor konfigurációt, mégpedig úgy, hogy például az elsődleges monitor egy katódugárcsőves darab, míg a másodlagos egy televízió. A kártyát az Abit tajvani főhadiszállásáról kaptuk, hazai ára egyelőre nem ismert, ám az

várhatóan versenyképes lesz a többi MX440-es-sel (lásd fentebbi fejtegetésemet).

AOpen

Ismét egy sikeres alaplapgyártó, amely emellett foglalkozik grafikus kártyákkal is. Egy GeForce4 MX440-esük szerepel a tesztben. (Mellesleg ez a teszt is bizonyította: nem volt alaplan az áprilisi számunk GeForce4-et bemutató cikkében tett kijelentésem, miszerint ebből a családból az MX440 lesz majd a fősodor.)

A kártya specifikációi és lényegében a szoftverkörítése is megegyezik az Abit MX440-esével (még a garancia időtartama is ugyanannyi). Egyedül a különbség az, hogy az AOpen kártyája tiszta fekete (még a hűtője is). A bruttó 40 ezer forint alatt maradó ár a többi MX440-es hasonló adatával összevetve jónak mondható.

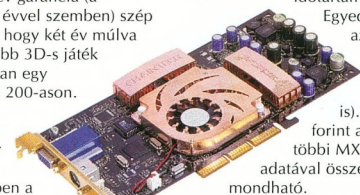
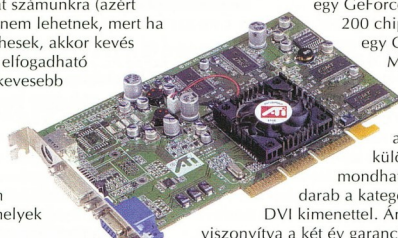
Asus

Ha már szó esett a piaci jelenlétről, csonka lenne ez a teszt, ha az Asustek nem szerepelne a gyártónként általunk megengedett maximális mennyiségű – azaz három – kártyával a mezőnyben. GeForce2 Titanium készletű kártyájuk teljesítménye szolgáltatási tesztünk összehasonlítási alapját.

A V7700 Ti teljesítménye alumulja még a V8170 DDR-ét is, az ára azonban felül, ezért itt nem kell sokat gondolkodni, hogy melyiket vegyük. A situáció egyikéként hasonló, mint az MSI GeForce3 Ti 500 és GeForce4 Ti 4400-as kártyájának teljesítménye és ára esetében: az előző generációból visszamaradt kártya indokolatlanul drág, mert valószínűleg az új típus megjelenése előtt rendelték.

A V8170 DDR/T több figyelmet érdemel. Ez GeForce4 MX440 készletű, tévékimenetes kártya. Átlagos 440-es, de extra pontot érdemel a dobozban található két – játékelmény szempontjából felejthető – teljes jatek. Ára az erős brand ellenére menedzselhető szinten maradt és még 3 év garanciát is kapunk rá. Az a gyanúm, hogy a stabilitást mindenek fölé helyező, ám 3D-s játékokkal kevésbé foglalkozó felhasználók egy része mellett a kártya mellett teszi le majd a voksát.

Bár ez öket nem érinti, ám szívájdalmam ezzel a kártyával kapcsolatban, hogy – eltérően néhány versenytársától – csak 5,0 ns-os memóriachipek kerültek rá, ami elméletileg negatívan befolyásolja a kártya memória felüli tuningolhatóságát.

Az Asus V8440-ese egészen más kategóriába tartozik, mint a két előző kártya. Valódi versenyparipa (a doboza szárnyas lovat ábrázol – nekem kifejezetten tetszett), GeForce4 Titanium 4400 chipkészlettel és 128 Mbyte memóriával kiserelve. A szintén egyedi tervezésű hűtője kinézetre tetszetős, és azt tapasztaltam, hogy elősegíti a tuningot: a kártya zökkenőmentesen futott 300 MHz-es magórajellel – azaz a

Exair RD8500-D64DV – tapogatózó csáp

Titanium 4600 szintjén –, a memóriáit pedig 650 MHz-re sikerült feltornázní. Azaz a V8440 képes volt V8460 Ultrát játszani. Teljesítménye tuning nélkül is keresztapáknak kijáró tiszteletet parancsol, a durva hardvergyilkos Codecreatures benchmarkot (lásd A jövő képe című cikkünket, illetve a GeForce4 Titanium skálázhatóságát bemutató táblázatot) is simán nyomta.

A V8440 ára még épp elfogadható szintű. Ebben az esetben a választást megkönnyíti a márka, a vele járó 3 év garancia és az a tudat – és ez a többi Titanium 4400-as és 4600-as kártyára is érvényes –, hogy ennek a kártyának és chipkészletnek a megvétele befektetés jellegű. Ez a vas még a 2003 karácsonyára megjelenő stufokkal sem dögög majd (addigra talán még a Duke Nukem Forever is kijön – bár az is lehet, hogy csak a Bitboys-féle Glaze3D chip megjelenésével egy időben dobják piacra, azaz soha ;))

Ati

Egyetlen eredeti, valóban az Ati által gyártott kártya vett részt tesztünkben, egy Radeon 7500 – főként viszonyítási pontként a kártyák teljesítményének megítéléséhez.

Élég jó 3D-s teljesítmény, a DirectX 8-as képességek hiánya, kétmonitornos konfiguráció támogatása és DVI kimenet jellemzi. Említtést érdemel még remek minőségű 2D-s képe és a márkás MX440-asok szintjén lévő ára. A kártya erős tuninghajlandóságot (➔ Újós Radeon DDR – CHIP, 2001/12/57) ebben

Gainward GeForce3 PowerPack TV/450 Golden Sample – rendelve

az esetben nem ildomos emlegetni, tekintve, hogy Kanadában gyártott, újságírói tesztpéldánya szerepelt a mezőnyben.

A Radeon 7500 és a GeForce4 MX440-as kártyák 3D-s eredményeit mindenki megvizsgálhatja a táblázatban. A két irányvonal összevetése többrétű probléma. Figyelembe kell venni a két GPU elért skálázhatóságát, mennyi 2D-s, illetve 3D-s programot használ a tulajdonosa és még sorolhatnánk... Mindenesetre tavaly év végén bekerült egy ilyen Radeon a gépembe, és amikor nemrégiben lehetőségem nyílt arra, hogy lecserelem egy brand MX440-ésre, éből nem éltm vele. Persze a viláig dicsőségével együtt múlik minden más is, a Dungeon Siege (bár ezt a játékot inkább Hardware Siege-nek kellene hívni...) miatt már 8500-as chipkészletű kártyával kell nyomulnom.

Chaintech

Bár a Chaintech márka neve nem cseng idegenül a hardveripacban valamicskét is jártas felhasználó fülének, ám ezt a céget inkább alaplapjairól ismerik. Pedig nyomulnak erősen a videokártyák frontján is. Amint azt a cég képviselőitől a Cebiten megtudtuk, Magyarországon is terjeszkedni kívánnak a performance 3D-s grafikai kártyák szegmensében. Lássuk, van-e rá alapjuk!

Két kártyát kaptunk tőlük. Az első egy GeForce3 Titanium 200-as készletű, 64 Mbyte memóriával kiserelt termék, tévékimenettel. Teljesen átlagos Titanium 200-as az A-G320, kicsit drágább, mint az Abit hasonló kaliberű kártyája. (Tuninghajlandóságáról: ➔ Dupla vagy 64? – CHIP, 2002/4/58.) A Chaintech grafikus kártyáinak hazai disztributóra tájékoztatott, hogy a tesztben szereplő verziót már nem forgalmazzák, hanem ugyanezért az árért már a DVI-I kimenettel megtoldott változatot adják.

Az A-GT61 „Special Edition” már komolyabban igények kielégítésére, illetve vastagabb bukszákg megkönnyítésére hivatott. Ezen a jelenleg elérhető legjobb asztali 3D-s chipkészlet, a GeForce4 Titanium 4600 dolgozik, 128 Mbyte, 2,8 ns időzítésű DDR memóriával.

Itt ragadom meg az alkalmat, hogy megemlítssem: a JEDEC-ajánlás alapján 2003-ban már 800, illetve 1000 MHz-es effektív órajelű DDR memóriamodulokat lehet majd kapni a videokártyákra. Az utóbbi időzítése elvileg 2 ns, míg a 800 MHz-es chipek 2,5 ns. Azon sem csodálkoznék, ha már idén késő őszezzel kártyára kerülnének ezek a 2,5 ns-os chipek, például az Nvidia GeForce4 Titanium ráncfelvarrása okán. Meglátjuk...

Térjünk vissza a Chaintech zászlóshajójához. A referencia-órajellekkel (300/648 MHz) dolgozó A-GT61 kinézetét nagyban meghatározza, hogy a GPU-ra és a memóriára vörösréz színezésű hűtőbordát szereltek, a hátpanel pedig aranyszínű. (Mintha ez lenne az új divat, a Leadtek is ilyen színű panelt használ – lehet, hogy a kártyák árát utal...) A kártya azzal érdemelte ki a Special Edition jelzést, hogy helyet kapott rajta egy kombinált S-Video in/out csatlakozó, amelynek kihasználásához azonban nem mellékeltek a szokásos szoftverpárt, az Intervideo WinCodert és WinProducer-t. Persze ettől még használható a kártya ezen része, hiszen drivert kapunk hozzá, programot pedig más forrásból is be lehet szerezni a videofelvitelhez, mégis örültem volna, ha kapunk valamit e szolgáltatás kihasználásához.

Gainward GeForce4 PowerPack Pro/600 TV GS – hmmm...

Valószínűleg ez a spórolás is hozzájárult, hogy a kártya ára nagyon baráti, ha a nyers 3D-s teljesítményét nézzük. Az ár ismeretében az A-GT61 Special Editionön a Video In és a mellékelt játékprogramok a DVD-lejátszó programot túl már bónuszak is felfoghatók.

Ami a 3D-s teljesítményét illeti, kérték visszalapozni az Asus V8440-hoz. Az ott elmondottakat meg kell szorozni 1,1-del, majd az eredményhez hozzá kell adni azt, hogy a neten is közzétett tapasztalatok alapján a Titanium 4600-as kártyán helyet kapó 2,8 ns-os Samsung tinyBGA memóriamodulok órajele passzív hűtésű állapotban 730-750 MHz-ig tornázható fel. A GPU hűzása sokkal nehezebb ügy, 310 MHz felett minden további MHz nagy kincs.

Továbbá a GeForce4 Titanium 4600-as kártyák jelenleg presztízstermékek.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit Siluro GF3 TIZ00DV1 64 MB	Abit Siluro GF4 MX440	AOpen GF4 MX440-V64	Asus V7700 T1 64 MB Pure	Asus V81700 DDDR/T	Asus V8440	ATI Radeon 7500	Chaintech A-G320	Chaintech A-GT61 SE	Exair RD8500-D64DV
A termék weboldala	www.abit.com.tw	www.abit.com.tw	http://english.aopen.com.tw/products/vga/gf4mx440-v64.htm	www.asus.com.tw/vga/aspv7700/overview.htm	www.asus.com.tw/vga/aspv81700/overview.htm	www.asus.com.tw/vga/aspv8440/overview.htm	www.ati.com/products/ati_radeon7500/index.html	www.chaintech.com.tw/Products/VGA/ag320.htm	www.chaintech.com.tw/Products/VGA/agt61.htm	www.exair-computer.com/hk/ex-8500.htm
Műszaki adatok										
Grafikai processzor	Nvidia GeForce3 Titanium 200	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce2 Ti	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce4 Titanium 4400	ATI Radeon 7500	Nvidia GeForce3 Titanium 200	Nvidia GeForce4 Titanium 4600	ATI Radeon 8500LE
Grafikai mag/memória aránya	175/401 MHz	270/405 MHz	270/405 MHz	250/401 MHz	270/405 MHz	275/554 MHz	290/459 MHz	175/401 MHz	300/648 MHz	254/441 MHz
Memória (időzítése, gyártója)	64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, Samsung)	64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, Samsung)	64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, Samsung)	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM (5,0 ns, Samsung)	128 Mbyte DDR SDRAM (3,6 ns-os timVGA, Samsung)	64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, EMT)	64 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, Samsung)
Ki-és bemenetek (tévénököder chip gyártója)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Chrontel)	1 VGA, 1 tévé-kimenet (integrált NV17 enköder)	1 VGA, 1 tévé-kimenet (integrált NV17 enköder)	1 VGA	1 VGA, 1 tévé-kimenet (integrált NV17 enköder)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Conexant)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (chiple integrált enköder)	1 VGA, 1 tévé-kimenet (Conexant)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 kombinált S-Video in/out (Philips)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (ATI Rage Theater)
Két monitor támogatása	○	●	●	○	●	●	●	○	○	●
A mellékelt fontosabb szoftverek	WinDVD, Graphic Max felprégtető-program	Siluro DVD, Graphic Max felprégtető-program	WinDVD 2002, Aopen VGA segéd-program	AsusDVD 2000, Star Trek: New Worlds, Messiah	AsusDVD 2000, Aquanox, Midnight GT	AsusDVD 2000, Aquanox, Midnight GT	ATI Multimedia Center, DVD-lejátszó szoftverrel	WinDVD	WinDVD, MDK 2, TurboGX	PowerDVD XP
Extrák	○	az ajánlottnál jobb időzítésű memóriamodulok – elméletileg jól tuningolható	az ajánlottnál jobb időzítésű memóriamodulok – elméletileg jól tuningolható, fekete színű kártya	○	○	egyedi festésű és kialakítású hűtő	○	○	vörösre színezésű hűtőbordák	elméletileg jól tuningolható memóriamodulok
A teszthez használt meghajtóprogram	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	ATI Radeon driver 4.13.9016	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	OEM Radeon driver 4.13.9003
Mérési eredmények										
3DMark 2000 v1.1 – 1024x768/16 bit (default futás)	9579 3D mark	9090 3D mark	6091 3D mark	9656 3D mark	9125 3D mark	12010 3D mark	8758 3D mark	9571 3D mark	12160 3D mark	10486 3D mark
3DMark 2000 v1.1 – 1600x1200/32 bit	4583 3D mark	3903 3D mark	3903 3D mark	3189 3D mark	3929 3D mark	7218 3D mark	4098 3D mark	4586 3D mark	7866 3D mark	4761 3D mark
3DMark 2001 SE – 1024x768/32 bit (default futás)	6421 3D mark	5382 3D mark	5354 3D mark	4696 3D mark	5376 3D mark	6098 3D mark	5198 3D mark	6380 3D mark	9398 3D mark	7502 3D mark
3DMark 2001 SE – 1024x768/32 bit, 4 mintás AA	2823 3D mark	1594 3D mark	1588 3D mark	1588 3D mark	1589 3D mark	5011 3D mark	2837 3D mark	2837 3D mark	5557 3D mark	2116 3D mark
3DMark 2001 SE – 1600x1200/32 bit	3859 3D mark	2954 3D mark	2955 3D mark	2360 3D mark	2947 3D mark	6183 3D mark	3248 3D mark	3874 3D mark	6682 3D mark	4551 3D mark
3DMark 2001 SE – 1600x1200/32 bit, 4 mintás AA	○*	○*	○*	○*	○*	1832 3D mark	○*	○*	2104 3D mark	○*
Vulpine GLMark 1.1p – 1024x768/32 bit, High Detail	49,5 kép/s	36,8 kép/s	36,8 kép/s	38,6 kép/s	36,8 kép/s	68,6 kép/s	45,8 kép/s	49,4 kép/s	70,2 kép/s	49,9 kép/s
Quake III Team Arena 1.27h – timedemo, mpdemo, 1024x768/32 bit, High Quality	110,7 kép/s	98,7 kép/s	97,8 kép/s	82,5 kép/s	82,5 kép/s	130,3 kép/s	76,5 kép/s	110,7 kép/s	131,1 kép/s	100,9 kép/s
Quake III Team Arena 1.27h – 1600x1200/32 bit, High Quality	52,8 kép/s	46,4 kép/s	45,8 kép/s	36,0 kép/s	46,2 kép/s	89,9 kép/s	37,8 kép/s	53,1 kép/s	98,4 kép/s	47,5 kép/s
RCW 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint, 1024x768/32 bit, High Quality	81,9 kép/s	77,5 kép/s	78,9 kép/s	65,5 kép/s	77,3 kép/s	102,2 kép/s	77,9 kép/s	83,2 kép/s	103,1 kép/s	83,9 kép/s
RCW 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint, 1600x1200/32 bit, High Quality	43,2 kép/s	36,2 kép/s	35,9 kép/s	24,7 kép/s	36,2 kép/s	75,0 kép/s	40,1 kép/s	43,0 kép/s	82,4 kép/s	48,1 kép/s
RCW 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint, 2048x1536/32 bit, High Quality	19,3 kép/s	17,0 kép/s	16,9 kép/s	9,2 kép/s	16,9 kép/s	49,1 kép/s	16,6 kép/s	19,2 kép/s	55,2 kép/s	18,4 kép/s
Kereskedelmi adatok										
Forgalmazó	Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464	Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464	RCE	Ramiris (disztributor)	Ramiris (disztributor)	Ramiris (disztributor)	Demo Stúdió ☎ 329-2367	Asbis Hungary (disztributor) ☎ 236-1000	Asbis Hungary (disztributor) ☎ 236-1000	az Exair tagjai képviselőiől kaptuk a kártyát
- webhelye	www.mycom.hu	www.mycom.hu	www.rce.hu	www.ramiris.hu	www.ramiris.hu	www.ramiris.hu	www.demostudio.hu	www.asbis.hu	www.asbis.hu	www.exair-computer.com
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	49 290 Ft	n.a.	38 900 Ft	45 750 Ft	41 750 Ft	117 375 Ft	45 125 Ft	39 500 Ft	129 000 Ft	n.a.
Garancia	2 év	2 év	2 év	3 év	3 év	3 év	1 év	2 év	2 év	n.a.

Megjegyzés:

●: van ○: nincs *: nincs elég grafikus memória a kártyán a tesztprogram futásához.

Gainward GeForce3 Power-Pack!!! TI/450 Golden Sample	Gainward GeForce4 Power-Pack! Pro/600 TV Golden Sample	Gainward GeForce4 Power-Pack! Ultra/700 XP Golden Sample	Gigabyte Radeon Deluxe	HIS GeForce3 Graphic Master (ST Labs)	Jetway Radeon 8500	Leadtek WinFast AT200 TDH	Leadtek GeForce4 AT170 DDR T	MSI GeForce3 Pro-VTC	MSI GeForce4 MX460-VT	MSI GeForce4 MX440-VTD	PixelView GeForce4 MX440	
www.gainward.com/us/products/Gainward%20GeForce3%20Power-Pack!!!%20TI450%20GoldenSample.htm	www.gainward.com/us/products/gwd_g4_pro600tv_gs.htm	www.gainward.com/us/products/ultra700xp_golden.htm	www.gigabyte.com.tw/products/ap64p.htm	www.enmic.de/www/index2.htm	www.jetway.com.tw/vevin/product/VGA/R200/Rv200.htm	www.leadtek.com.tw/www/Leadtek/200.asp	www.leadtek.com.tw/www/Web_Leadtek/VGA/winfast_A170.asp	www.leadtek.com.tw/products/multimedia/Vga/spec/8854.htm	www.leadtek.com.tw/products/multimedia/Vga/spec/8863.htm	www.leadtek.com.tw/products/multimedia/Vga/spec/8863.htm	www.prolink.com.tw/new_web/products/Vga/g4_GeForce4%20MX440.htm	
Nvidia GeForce3 Titanium 200	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce4 Titanium 4400	Ati Radeon 8500	Nvidia GeForce3	Ati Radeon 8500	Nvidia GeForce3 Titanium 200	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce4 Titanium 500	Nvidia GeForce3 Titanium 500	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce4 MX440	
200/451 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM	290/441 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, Samsung)	280/441 MHz 128 Mbyte DDR SDRAM	275/549 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM	200/458 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM (3,8 ns)	275/549 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM (3,6 ns, Hynix)	175/401 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM	270/405 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM (4,0 ns, Samsung)	300/648 MHz 128 Mbyte DDR SDRAM	240/501 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM	301/551 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM (3,3 ns-os tinyBGA, Samsung)	275/554 MHz 128 Mbyte DDR SDRAM (3,0 ns, Samsung)	275/405 MHz 64 Mbyte DDR SDRAM (5,0 ns, Samsung)
1 VGA, 1 tévé-kimenet (Conexant)	1 VGA, 1 tévé-kimenet (integrált NV17 enköder)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 kombiált video in/out	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Ati Rage Theater Chip)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Conexant)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Ati Rage Theater chip)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Conexant)	1 VGA, 1 tévé-kimenet (integrált NV17 enköder)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 tévé-kimenet (Conexant)	1 VGA, 1 kompozit video-kimenet, 1 S-Video kimenet, 1 S-Video bemenet (Philips)	1 VGA, 1 kompozit video-kimenet, 1 S-Video kimenet, 1 S-Video In (Philips)	1 VGA, 1 DVI-I, 1 kombiált S-Video kimenet (integrált in/out csatlakozó) (Philips)	1 VGA, 1 tévé-kimenet (integrált NV17 enköder)
WinDVD 3.0, ExperTool fölporégtó-program	WinDVD 3.0, ExperFool fölporégtó-program	WinDVD, Win-Producer, WinCoder, Serious Sam: First Encounter, ExperTool	V-tuner fölporégtó-program, Heavy Metal: FAKK, Serious Sam: First Encounter, Oni, 4x4 Mania, Rune, PowerDVD XP 4.0			WinFast DVD, WinFox fölporégtó-program, Guntek, Dronex	WinFast DVD, WinFox fölporégtó-program, Guntek, Dronex	WinFast DVD, WinFox fölporégtó-program, Guntek, Dronex	MSI DVD, Win-Producer, WinCoder, MSI 3D Theater, Sacrifice	MSI DVD, Win-Producer, WinCoder, Sacrifice, Aquanox, No One Lives Forever	MSI DVD, Win-Producer, WinCoder, Sacrifice, Aquanox, No One Lives Forever	
egyei hűtő, alaphoz fölporégtó Titanium 200 készlet, lényegében GeForce3 specifikációk	nyíló virágszírom alakú hűtő, alaphoz fölporégtó GeForce4 MX440 készlet	DVI-VGA alaphoz fölporégtó GeForce4 Titanium 4400 készlet	hatalmas hűtődala is átvállyó fölporégtó			fedélzeti hűtő, aranyidő hűtő LED-ek	egyei hűtő, gyors memória-kezelés, emelhető tuningolható	hatalmas hűtő két ventilátorral, aranyidő hűtő panel	VR-zseművő	specifikáció feletti gyorsasági memória-kezelés – emeltilleg jól tuningolható		
Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	OEM Radeon driver 4.13.9009	Nvidia Detonator 28.32	Ati Radeon driver 4.13.9016	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32	Nvidia Detonator 28.32
10 398 3D mark 5240 3D mark 6955 3D mark 3237 3D mark 4447 3D mark 3D mark	9517 3D mark 5245 3D mark 5614 3D mark 1727 3D mark 3215 3D mark 3D mark	12074 3D mark 7286 3D mark 9098 3D mark 5076 3D mark 6240 3D mark 1861 3D mark	11605 3D mark 5815 3D mark 8208 3D mark 3265 3D mark 5342 3D mark 3D mark	10 406 3D mark 5287 3D mark 6945 3D mark 3265 3D mark 4468 3D mark 3D mark	11 657 3D mark 5808 3D mark 8521 3D mark 2581 3D mark 5495 3D mark 3D mark	9611 3D mark 3909 3D mark 6416 3D mark 3208 3D mark 3910 3D mark 3D mark	9082 3D mark 3909 3D mark 5384 3D mark 9415 3D mark 1578 3D mark 2937 3D mark 3D mark	12 181 3D mark 7869 3D mark 5911 3D mark 3008 3D mark 3178 3D mark 6721 3D mark 2101 3D mark	11 158 3D mark 6037 3D mark 7578 3D mark 3008 3D mark 3718 3D mark 5156 3D mark 3D mark	8911 3D mark 4820 3D mark 5677 3D mark 1913 3D mark 3537 3D mark 3D mark	12063 3D mark 7222 3D mark 9046 3D mark 4985 3D mark 6182 3D mark 1827 3D mark	9135 3D mark 3921 3D mark 5418 3D mark 1591 3D mark 2962 3D mark 3D mark
52,6 képs / 39,0 képs / 118,5 képs / 60,2 képs / 87,5 képs / 49,3 képs / 20,3 képs	39,0 képs / 105,2 képs / 51,0 képs / 88,3 képs / 37,7 képs / 17,4 képs	68,3 képs / 130,8 képs / 90,3 képs / 103,4 képs / 75,2 képs / 49,3 képs	49,9 képs / 115,9 képs / 57,8 képs / 89,0 képs / 59,4 képs / 20,1 képs	53,0 képs / 119,2 képs / 61,4 képs / 91,4 képs / 49,3 képs / 20,7 képs	50,7 képs / 116,7 képs / 58,1 képs / 89,4 képs / 57,5 képs / 20,1 képs	49,7 képs / 111,3 képs / 53,8 képs / 85,7 képs / 43,9 képs / 19,7 képs	36,7 képs / 98,4 képs / 45,9 képs / 79,9 képs / 36,1 képs / 17,0 képs	70,5 képs / 132,0 képs / 82,4 képs / 103,0 képs / 82,2 képs / 54,2 képs	56,9 képs / 125,3 képs / 70,0 képs / 90,5 képs / 56,1 képs / 29,4 képs	56,9 képs / 122,1 képs / 69,0 képs / 90,5 képs / 42,8 képs / 18,0 képs	68,2 képs / 130,8 képs / 90,0 képs / 85,4 képs / 75,1 képs / 49,2 képs	36,8 képs / 97,8 képs / 46,1 képs / 75,0 képs / 35,8 képs / 16,9 képs
Herta 322-2232	Herta 322-2232	Herta 322-2232	CHS (disztributor) 451-3500	Interboard Hungary (disztributor) 412-0164	a Jetway tajvani képviselőjét kaptuk a kártyát	Kelly-Tech (disztributor) 350-1246	Kelly-Tech (disztributor) 350-1246	Kelly-Tech (disztributor) 350-1246	CHS (disztributor) 451-3500	CHS (disztributor) 451-3500	CHS (disztributor) 451-3500	Win Computer 353-4304
www.herta.hu	www.herta.hu	www.herta.hu	www.chs.hu	www.interboard.hu	www.jetway.com.tw	www.kellytech.hu	www.kellytech.hu	www.kellytech.hu	www.chs.hu	www.chs.hu	www.chs.hu	www.win.hu
59 900 Ft 3 év	53 650 Ft 3 év	117 400 Ft 3 év	88 000 Ft 2 év	56 000 Ft 1 év	n.a.	65 000 Ft 2 év	47 000 Ft 2 év	15 000 Ft 2 év	110 000 Ft 3 év	53 625 Ft 2 év	98 600 Ft 3 év	35 000 Ft 1 év

Tesztkonfiguráció: MSI K7T266 Pro2 alaplap, AMD Athlon XP 1700+ processor Cool 122+ hűtővel, 256 Mbyte PC100-as CL2,5-s-es DDR SDRAM, Sound Blaster Live! 5.1 Player hangkártya, IBM DTLA-307030 merevlemez, Sony CDU717 CD-olvasó, Enemax 250W ATX 2.0 táp, Samsung SyncMaster 9001F monitor, angli Windows 98SE, DirectX 8.1, 4-in-1 4.37v.

A Chaintech A-GT61-re adott 2 év garancia körülbelül le is fejezi az időszakot, amíg egy komoly gamer, aki mostanában vesz ilyet, nem fogja lecserélni újabbra.

Exair

Bár itthon már láttam Exair típusú grafikus kártyát szaküzletben, nem közismert márká. Amint az májusi számunkban a Cebitről szóló beszámolómban írtam (▶) Minden lében több kanál – CHIP, 2002/5/60), az Exair nem jelentéktelen márká ezen a piacon. A márkanév/cég egyébként egy olyan alaplapgyártó cégből nőtt ki, amely a hazai piacon is jelen van.

A teszthez egy ATI Radeon 8500LE chipkészletű kártya szerepelt tőlük. Az eredeti Radeon 8500-hoz képest az LE ezen a kártyán 21 MHz-cel kegye

lassabban, míg a DDR memória effektíve 109 MHz-cel. A kártya 3D-ben nyújtott teljesítménye természetesen összevethető és össze is vetendő a Gigabyte és a Jetway Radeon 8500 retaili órajeleken működő kártyáinak eredményeivel. Bizakodásra adhat okot azonban, hogy a kártyán 4,0 ns időzített Samsung memóriachipek kaptak helyet, azaz az 500 MHz-es memória-órajel elvileg különösebb probléma nélkül elérhető, sőt...

Emellett – bár nem próbáltam ki, mindössze a netes tapasztalatokra

támaszkodom – a 8500LE feltehetőleg felhúzható a retail 275 MHz-es szintig, azaz majdnem Radeon 8500 retailt csinálhatunk belőle. A kártya amúgy hozza a szokásos Radeon 8500-as szolgáltatásokat: két monitor kezelése, DVI kimenet és ATI Rage Theater chip. Ami az Exair kártyák hazai elérhetőségét illeti, az anyacég felhajtotta számunkra a hazai disztributort. Ők a cikk leadása előtt vagy egy héttel jelentkeztek is telefonon, és megígérték, hogy e-mailben elküldik a tesztben szereplő kártya hazai árát.

Gainward GeForce4 PowerPack Ultra/700 XP GS – rendszeres kistafringolt 4K4-es

Hasznos helyek a neten

Az alábbiakban olyan URL-eket adok meg, amelyek hasznos segéd- és meghajtóprogramok letöltési helyét jelölik, illetve olyan anyagokat mutatnak, amelyek további információval szolgálnak azoknak, akik alaposabban el kívánunk mélyülni a grafikus kártyák világában.

▶ A 3D-s grafika jövője a GPU után – VPU (Visual Processing Unit): www.reactorcritical.com/view-accelerating-visual-experience/accelerating-visual-experience.shtml

▶ Interjú Pierre Laine-vel (Ati) a cég jövőbeli terveiről, stratégiájáról: www.reactorcritical.com/interview-ati-2002/

▶ Az OpenGL 2.0 szabvány szakmai szemmel (nehéz olvasmány, csak azoknak ajánlom, akik nagyon vágják a 3D-s grafikát): www.digit-life.com/articles/opengl20/index.html

▶ A GeForce4 Titanium 4600 chipkészlet teljesítménye professzionális OpenGL-es alkalmazásokban: www.digit-life.com/articles/profcards/index.html

▶ 3DMark 2000 v1.1: <http://gamershq.madonion.com/download/r3dmark2000.shtml>

▶ 3DMark 2001 SE: <http://gamershq.madonion.com/download/r3dmark2001.shtml>

▶ Vulpine GLMark 1.1p: www.vulpine.de/en/mirror1.shtml

▶ Wolf Demo Player 1.03: www.rtcwfiles.com/file.info?1439

▶ Return to Castle Wolfenstein MP patch 1.1 (Windows): www.rtcwfiles.com/file.info?1577

▶ Benchmarkolás a Max Payne-nel

(német nyelvű): www.3dcenter.de/artikel/maxpayne_benchmarking/index2.php

▶ Benchmarkolás a Serious Sammel: www.deviantpc.com/guides/begbench/p8.shtml

▶ Driverletöltés Nvidia chipkészletű kártyákhoz Windows 9x-hez és XP-hez: www.nvidia.com oldalon a **DOWNLOAD DRIVERS** gombra kattintani, majd kiválasztani a megfelelő operációs rendszert.

▶ nVhardPage Nvidia Tweaker 0.86.2b (főlpörgetőprogram Nvidia chipkészletekhez): www.guru3d.com/files/nvhardpage/

▶ Driverek eredeti Ati kártyákhoz: www.ati.com/support/driver.html

▶ Driverek Ati chipes, partnergyártók által készített kártyákhoz (a gyártó webhelye mellett): www.ati.com

▶ /support/drivers/powered.html

▶ Rage3D Tweaker 3.1e (Radeon-főlpörgető program): www.rage3d.com/radeon/r3dtweak/download/r3dtweak.exe

▶ Nem hivatalos driverek 3dfx Voodoo 3/4/5 chipes kártyákhoz Windows 9x és XP alá: www.voodoofiles.com/type.asp?cat_id=1

▶ Powerstrip (általános grafikai főlpörgetőprogram): www.entechtaiwan.com/ps.htm

▶ Matrox Technical Support Tweaker Utility 4.04.009 (Matrox G4xx/5xx főlpörgető): [ftp://ftp.matrox.com/pub/mga/utills/tech_sup/2002/mfstru40302.zip](http://ftp.matrox.com/pub/mga/utills/tech_sup/2002/mfstru40302.zip)

▶ Referenciadriverek Kyro I/II chipes kártyákhoz (Windowshoz és Linuxhoz): www.powervr.com/Downloads.asp

Cikkünk leadásáig ez nem történt meg. Mindenesetre elvileg léteznék.

Gainward

Karöltve a hazai forgalmazóval mindent megtettünk annak érdekében, hogy a tesztben szerepelhessen a GeForce4 Titaniumok nos plus ultrája, a 750 XP Golden Sample. Sajnos nem jött össze. Amúgy a Gainward kártyái szép karriert futattak be a hazai piacon. Bő fél éve adtuk először hírt a honi Gainward disztribúció megkezdéséről (▶ Tajvani forgószél – CHIP, 2001/11/54), azóta szépszámmal hazai felhasználó ismerkedett meg a „Golden Sample” kifejezés misztériumával, illetve a Gainward filozófiájával: gondos alkatrészválogatás, minőségi összeszerelésű kártyák, és videobemetetet rakni minél több kártyára. A Cebiten azt is megtudhattuk a cég képviselőjétől, hogy egyes számú megcélzott ellenfelük minőség szempontjából az Asus (a mennyiség nyilván más kérdés). A mércét tehát magasra állították, bár mint látni fogjuk, nemcsak a Gainward feni a fogát az Asus piacára.

Három Gainward kártya mutatkozhatott be tesztünkben. A GeForce3 Titanium 200 készletű, Golden Sample sorozatú kártyán, a Ti/450-en az Nvidia hivatalos ajánlásához képest mind a GPU, mind a memória órajele magasabb – és a kártya stabilitását ezeken az értékeken garantálja gyártója. A mag 200, míg a memória 451 MHz-en fut, ami lényegében egy originál GeForce3 specifikációjának felel meg. Mivel a Gainwardnál a memória-órajellel még a Golden Sample termékeknél is konzervatívabbnak a cég mérnökei, ezért biztosak lehetünk abban, hogy a GeForce3 specifikáció fölött tudunk menni ezekkel a kártyákkal memóriá-

A GeForce4 Titanium teljesítménye

Az alábbi táblázatban összefoglalt mérés-ekkel azt szerettem volna megmutatni, mennyit használ a GeForce4 Titanium-nak, ha megneveljük a GPU órajelét, a memória sávszélességét (a memória magasabb órajelén keresztül), illetve ha a kettőt együttesen növeljük.

Amikor a Titanium 4400 készletből csak a GPU órajelét emeljük 25 MHz-cel, azaz Ti 4600-as magasságba, akkor az elért teljesítménytöbbséget elhanyagolható. Komolyabb, 10% körüli javulást érünk el, ha a Titanium 4400 magja alaptempón jár, ám a memória órajelét feltekerjük 100 MHz-cel, a Titanium

4600 szintjére. És amikor mindkettőt főlporgetjük, ismét csak kisebbajta teljesítménybeli növekményt állapítunk meg (az előbbi scenarióhoz képest).

A fentiekből a következőket lehet levonni.

- A GeForce4 Titanium 4400 készlet memória-sávszélessége korlátozott, így tuningnál főleg ezt a részt érdemes erőltetni.

- A GeForce4 Titanium 4600 jól igényesülőzt készlet a GPU és a memória órajele/teljesítménye/sávszélessége szempontjából, ezért az erre épülő kártyák tuningolásánál mindkét oldalt

(GPU és memória) feljebb kell tornászni a minél egyenletesebb (minél többféle API-jú játéknál érezhető) és robusztusabb teljesítménytöbbséget eléréséhez. Persze egyelőre nincsenek a piacon olyan játékok, amelyek különösebben tuninginál kénye egy 4600-ast... (A neten olvastam, hogy egy jóember Athlon XP 2000+/GeForce4 Titanium 4600-as gépén legfeljebb 35 kép/s-mal futott a Dungeon Siege, de sokszor ez alá esett a sebessége. Ebből arra következtetek, hogy végső soron a Dungeon Siege alatt dolgozó grafikus motor önmagát korlátozza valamilyen szinten.)

Gyártó, típus	Asus V8440			
Grafikai mag órajele	275 MHz	300 MHz	275 MHz	300 MHz
Memória effektív órajele	554 MHz	554 MHz	648 MHz	648 MHz
3DMark 2000 v1.1 – 1024x768/16 bit (default)	12010 3D mark	12099 3D mark	12096 3D mark	12181 3D mark
3DMark 2000 v1.1 – 1600x1200/32 bit	7218 3D mark	7411 3D mark	7736 3D mark	8012 3D mark
3DMark 2001 SE – 1024x768/32 bit (default)	9098 3D mark	9205 3D mark	9214 3D mark	9376 3D mark
3DMark 2001 SE – 1024x768/32 bit, 4 mintás AA	5011 3D mark	5060 3D mark	5603 3D mark	5629 3D mark
3DMark 2001 SE – 1600x1200/32 bit	6183 3D mark	6356 3D mark	6559 3D mark	6748 3D mark
3DMark 2001 SE – 1600x1200/32 bit, 4 mintás AA	1832 3D mark	1853 3D mark	2129 3D mark	2158 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 1024x768/32 bit, High Detail	68,6 kép/s	68,1 kép/s	69,8 kép/s	70,6 kép/s
Quake III Team Arena 1.27h – timedemo, mpdemo, 1024x768/32 bit, High Quality	130,3 kép/s	130,7 kép/s	131,2 kép/s	129,3 kép/s
Quake III Team Arena 1.27h – 1600x1200/32 bit, High Quality	89,9 kép/s	90,1 kép/s	97,7 kép/s	99,7 kép/s
RiCW 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint, 1024x768/32 bit, High Quality	102,2 kép/s	102,4 kép/s	102,6 kép/s	101,1 kép/s
RiCW 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint, 1600x1200/32 bit, High Quality	75,0 kép/s	75,1 kép/s	82,0 kép/s	83,5 kép/s
RiCW 1.1 – wpd 1.03, timedemo, checkpoint, 2048x1536/32 bit, High Quality	49,1 kép/s	49,2 kép/s	55,8 kép/s	57,1 kép/s

oldalról. A GPU főlporgethetősége már nehezebben lehetőv be tisztán elméleti alapokon. A kártya ára a fentiek ismeretében reálisnak mondható, és bár a 3 év garancia szép dolog, és biztosan nem ár a felhasználó egészségének, mindenesetre GeForce3 Titanium 200-as kártyánál (ha 3D-s játékra vesszük – és ez a cikk főleg erről szól) kissé anakronisztikusnak tűnik. Ez nem a cég által adott hosszú garanciaidőre értendő, hanem arra utal, hogy 3D-s játékok szempontjából ez a chipkészlet három év múlva valószínűleg sehol sem lesz.

A Gainward kettes számú kártyája a GeForce4 MX440 chipre épül. A Pro/600 TV is Arany Válogatású, ezért órajeli szinten eltérnek az Nvidia

ajánlásától: a GPU 20, míg a memória 41 MHz-cel. Utóbbi érték ismét konzervatívának tűnik, azaz nagy valószínűséggel feljebb tornázható, ugyanis ezen a szerkezeten is 4,0 ns időzítésű DDR chipek vannak a Samsung-istállóból. (Megjegyzendő, hogy bár a Samsung-valóban minőségi memóriachipeket gyárt a grafikus kártyákhoz, az ezen a területen megnyilvánuló vitathatatlan fölénye később monopóliumba torkollhat, aminek bizony lehetnek hátulütői is.) A nyíló virágzirom alakját formázó hűtővel kisserelt Pro/600 TV GS

ára a garantált tuning ellenére is kissé magasnak tűnik, ha megvezett vetélytársához, az Asus hasonló kártyájához mérjük. Erősen kérdéses ugyanis, mi a felhasználók hajlandók-e megfizetni a Pro/600 GS teljesítménytöbbséget az a közel 12 ezer forintot, amennyivel drágább a V8170 DDR-nél.

A harmadik Gainward kártya személyében ismét nagyágyút üdvözölhetünk GeForce4 Titanium 4400 chipkészlettel és 128 Mbyte memóriával. Itt szúrnam közbbe az a megjegyzést, ami a 128 Mbyte memória kapcsán kívánkozok belőlem. Mint azt egy korábbi cikkben megmutattam (Dupla vagy 64? – CHIP, 2002/4/58), a GeForce3 Titanium 200-as kártyákra fölösleges 128 Mbyte memóriát rakni.

A GeForce4 Titaniumoknál azonban gyökeresen más a helyzet. A GeForce4

Gigabyte Radeon 8500 Deluxe – hűtőből sosem elég?

A teszthez használt konfiguráció alkatrészeit a Bluefish Computer, a Kelly-Tech, a Samsung Magyarország és a Senorg biztosította. Segítségüket köszönjük.

Titanium 4400/4600 készletek ugyanis vannak annyira erősek, hogy négyminutás élsimítást végeztessünk velük 1280x1024/32 bites vagy 1600x1200/32 bites felbontásban (azért maradjuk inkább az 1280x1024-es változatnál, ott még tökéletesen elfogadható e kártyák teljesítménye, 1600x1200-nál már kissé erőlködnek). Ezek a műveletek annyira műveletigényesek, hogy csak 128 megás kártyán inicializálhatók.

HIS GeForce3 Graphic Master – ha mesternek nem is, jobbajta tanítványának elmegey

(64 Mbyte-os kártyáknál négyminutás élsimítást és 32 bites színmélység esetén az 1152x864 képpontos felbontás a határ)

Térjünk vissza az Ultra/700 XP Golden Sample-re! A cég képviselőjétől megtudtuk, hogy az újabb – főleg GeForce4-es – kártyák nevében szereplő szám a régebbi szokásukkal ellentétben nem a garantáltan elérhető memória-órajelre utal, hanem mindössze elnevezési gyakorlat.

Ennek megfelelően a garantált tuning az Ultra 700/XP GS-en is 280/581 MHz-ig terjed (ez az Enhanced Mode), azaz a GPU-nál mindössze 5 MHz, míg a memóriánál 31 MHz az többlet az Nvidia ajánlásához képest, ennek megfelelően a kártya mintegy GeForce4 Ti 4450-nek fogható fel 3D-s teljesítmény szempontjából. A GPU esetében a konzervatív fölprögést indokoltan kényszerít, ugyanis a kártya magja Titanium 4600-as magasságban, azaz 300 MHz-en már nem volt képest egy percnél tovább kooperálni a 3DMark 2000-re. Ugyanakkor a memória oldaláról brutálisan húzható – még 684 MHz-en is stabil volt. Tehát összességében „elcsúszott balanszú” Titanium 4600-at sikerült előhozni belőle – de mint azt sokszor leírtam: a bolt polcáról leemelt eszközöknel a tuningzerese igencsak forgandó lehet, noha a minőség gyártók kártyáinál a gondosabb alkatrészfelválogatás és a komolyabb fejlesztési pénzeken miatt jobb az esélyeink. Így a

brand gyártóknál általában egyetlen termékből is lehet következtetni az adott széria tuningtalajdonosságaira. A gyártótól kapott újságról tesztpéldányokra ez azért nem igaz, mert ezeket általában leválogatják, és előzetesen tesztelik. Ismét visszatérve a Gainward Titanium 4400-asára, további extra a videobemenet (a más szokásosnak mondható kombinált video in/out csatlakozón keresztül), amelynek kihasználásához – a Chaintech kártyájával ellentétben – már mellékelik a WinCodert és a WinProductert. Nem szoktam áradozni a kártyához csomagolt játékokról, mindenesetre a Serious Sam első részének mellékését legalább olyan jó húzásnak tartom, mint azt, hogy az MSI kártyáihoz a No One Lives Forever (NOLF) adják. A játékos kedvű vásárlók látják, hogy olyanok rakták össze a körítést, akik tudják, mik (voltak) a jó stuffok. Az Ultra/700 XP GS a teljesítménye, a szolgáltatásai és a 3 éves garancia tükrében nagyon jó árú kártya. Egyetlen problémáját – legalábbis e teszt keretében – úgy lehetne összefoglalni, hogy MSI G4Ti4400-VTD.

Gigabyte

A Gigabyte-ot aligha kell bárkinek is bemutatni, bár a videokártyagyártó részlege fiatalabb, mint az alaplapos. Más kérdés, hogy kártyagyártási volumenéhez képest itthon alulreprezentált. Ugyancsak más lapra tartozik, hogy ha sok olyan terméket süt el, mint a Radeon 7500 Prója (→ Pró és kontra – CHIP, 2002/5/51), akkor nem fogják kedvelni a gamerek. Szerencsére a tesztünkben részt vevő egyetlen Gigabyte kártya nem hoz szégyent a cég fejére.

Jetway Radeon 8500 – inkább csak business jet

Ellenkezőleg: az Ati stratégiai partnereként egy teljes órajelű Radeon 8500-as kártyával indult nálunk, a 8500 Deluxe-szal, a 64 Mbyte-os változattal. A hivatalos Ati Radeon 8500 órajelen tekerő kártya teljesítménye mind a DirectX-es, mind az OpenGL-es tesztekben nagyon jó volt – persze a

GeForce4 Titaniumokkal már nem veszi fel a versenyt.

Amiben azonban veri őket – és ez az Nvidia Achilles-sarkának tűnik –, az a 2D/3D-s képmínőség. 3D-ben nem zembeszökő a különbség, de a 2D-s Windows desktopon, a karakterek olvashatóságán már látható a Radeon előnye.

A Gigabyte Radeon 8500 Deluxe-a tud kezelni két monitort, van rajta DVI csatlakozó és tévékimenet.

Két dologban különbözik – az esetleges minőségbeli előnyökön felül – a Gigabyte 8500-as kártyája a többi Ati-partner hasonló kaliberű termékétől.

Az első a kártya hátoldalát is nagyrészt lefedő, hatalmas hűtőborda, másrészt a nagyon erős játékszoftver-körítés.

Az is előnyre vált, hogy – ellentétben a Jetway termékével – bírta a csak elméletben létező Radeon 8500 XT specifikációt is (299/599 MHz), amit feltehetően az óriási hűtőjének köszönhet.

A Gigabyte Radeon 8500 Deluxe-ának ára nagyjából – és várhatóan – a hazai piacra e lapszámunk megjelenésével egy időben beavakodó GeForce4 Titanium 4200-as kártyáékval vetekszik.

Leadtek WinFast Titanium 200 TDH – LED-ekkel

A döntés itt lényegében azon múlik, hogy a felhasználó elsősorban mire használja a gépét, és a videokártyáé. Ha főleg 3D-s játékokra, akkor inkább Titanium 4200-ra érdemes kacsingatni, míg ha inkább 2D-s programokat futtat, és a játék csak kiegészítő, akkor egyértelműen a Radeon 8500-ra.

Ez nem jelenti azt, hogy a 8500-ban nincs komoly DirectX 8-as potenciál. Van, ám várhatóan 2003-ban már egyes játékok bizony bealázzhatják ezt a készletet.

HIS

A HIS márkájú videokártyákat az ST Labs gyártja. Miután mindenki letisztázta magában, hogy ez a HIS nem az angol nyelv egyik szavát, és nem is a Marilyn Manson utánérzésű énekest fedi, rá is térhetünk a cégtől nálunk járt egyetlen kártyára, amely az originál specifikációjú GeForce3 chipkészletre építkezik.

A GeForce3 Graphic Master (az elnevezéssel kissé elvetettké a sulyot) spártai tálalású (nincs semmiféle

szoftverkörítés, a mellékelt Detonator driver az ősrégi 12.70-es, és a DirectX mappában nem a telepítő EXE-t találjuk, hanem linket a Microsoft webhelyére...), működő GeForce3-as kártya. A kategóriájában megszokott teljesítmény, illetve a szokásos 3,8 ns-os időzítésű memóriákat kapjuk a pénzünkért, stabilitási problémák nélkül. A kár-

Leadtek WinFast A170 DDR T – érdekes hűtő

tya alig drágább, mint jó pár cég (Abit, Chaintech stb.) GeForce3 Titanium 200-asa, azt pedig olvasóink pénztárcája és vérmérséklete dönti el, hogy hajlandóak-e a járatan utat választani a felkínált ár-teljesítmény előnyért.

Végül itt kell szólnom arról – lévén ez a teszt egyetlen originalín GeForce3-as kártyája –, hogy az Nvidia tavaly április-május környékén boltokba került GeForce3 chipkészlete hosszú idő óta az első versenyző a grafikus szettek sorában, amely bebizonyította: nem kell feltétlenül 8-9 hónapoként lecserelni a videokártyánkat – a kőkemény 3D-s gamereknek ugyanis ezidáig ezt kellett tennünk, ha lépést akartak tartani a játékokkal –, hanem bátran lehet invesztálni egy drágább termékbe is.

A GeForce3 még mindig vidáman meszezi akár a legfrissebb stufákat is, és idén karácsonykor is elegendő lesz az akkor megjelenő címekhez.

Jetway

Ismét új név – és szintén alaplapgyártó. Egyre több alaplapos cég dönt úgy, hogy

nekiáll videokártyát is gyártani, kiadni (nem mindig gyártanak, sokszor csak gyártatnak és „címkézik”). A tajvani illetőségű Jetway is ebbe az áramlatba tartozik. Eddig itthon csak az alaplapjaival volt jelen, minimális mértékben. De a Jetway terjeszkedni kíván Magyarországra, ezért is küldtek tesztünkbe kártyát.

A kártyájukon ATI Radeon 8500 chipkészlet dolgozik, a Gigabyte kártyájához hasonlóan teljes retail orajeleken.

A Jetway kártyája picit gyorsabbnak bizonyult, mint a Gigabyte-é, ám ez nem a hardver főlenségét jelzi, mindössze azt, hogy az OEM Gigabyte driver idősebb, kevésbé optimalizált volt. Képességeiben és szolgáltatásaiban tehát a Gigabyte kártyájával azonos szinten áll – azzal a különbséggel, hogy a Jetwayhez nincs szoftverkörítés.

A két azonos kaliberű kártya közötti választást nyilván megkönnyítene az árcédulák összehasonlíthatósága (feltétlenül, hogy valaki éppen R200 chipes kártyát akar venni), ám cikkünk lezárásáig nem sikerült hazai forgalmazóra akadnunk.

Leadtek

Nos, itt jön egy márká, amely nem szorul bemutatásra.

A WinFast család tesztünkben szereplő három képviselője közül a legviszafogottabb teljesítményű az A170 DDR T, amelyen GeForce4 MX440-es készlet munkálkodik, 64 Mbyte memóriá társaságában (4,0 ns-os, húzható Samsung).

A kártyán helyet kapott egy tévkövető is, illetve adják hozzá a

mostanában szokásos normál WinFast körítését a szoftveres DVD-lejátszóval és a két játékkal.

A kártya ára 2 év garanciával 47 ezer pénz, ami kissé soknak tűnik, ha összehasonlítjuk az Asus hasonló kártyájával.

Az egyetlen lényegi különbség a két kártya között, hogy a Leadtekén elvben jobban tuningolható memóriachipek vannak. Az felhasználónak kell eldöntenie, megér-e ez neki plusz öt rugót.

Mint azt a cég másik két kártyájának árából is látni fogjuk, a lead-

MSI G4T14400-VTD – nyerbő hűzás

tekek nagyon merészek, és nagy az önbizalmuk.

Tény, hogy minőségben nagyon jól produkálnak már jó ideje, illetve mindegy az elsők között építik kártyáikra az új chipkészleteket. Kérdéses, mennyire fog bejönni nekik az, hogy árszínvonalban néha még a szintén nem olcsó Asusnak is fölé mennek.

A második WinFast egy GeForce3 Titanium 200-as darab, a szokásos Nvidia-spekciókkal, tévkövetéssel, DVI porttal, hardverfigyelő rendszerrel és fedélzeti hibajelző LED-ekkel. Az utóbbiak-

Leadtek WinFast A250 Ultra TD – ventilátorok sztereóban

tól eltekintve átlagos felszereltségű Titanium 200 TDH ára 65 ezer forint (ennek kommentárját lásd feljebb).

Termékek bemutatása működés közben ! Minden termék tartalmaz 1 Év csere garanciát és magyar nyelvű leírást.

WAVJET MPEG STATION
TV Tuner/FM Radió
Realtime MPEG1-MPEG2
AV,SVHS Video Digitalizálás
21600.-Ft+Áfa

WAVJET PC-TV BOX
DVD,VCD,Játékok megjelenítése TV-n teljes képméretben
18500.-Ft+Áfa

FLYVIDEO 3000
Sztereó TV tuner
NICAM-A2
FM+TXT+RC
19900.-Ft+Áfa

SPYPEN
1.3MegaPixel Némét Digitális Fényképezőgépek
19600.-Ft+Áfa-tól

PRIME FILM 1800/USA
Negatív és Diafilm Scanner
Tekercs és keretezett filmekhez
1800X1800dpi/ 4.2Mpixel.
58000.-Ft+Áfa

CD LIBRARY
150db CD tárolású Elektromos vezérlésű/USB.
24800.-Ft+Áfa

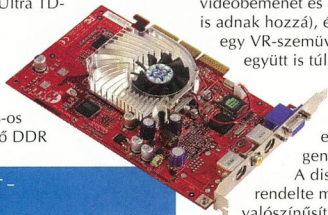
East Computer Kft 1107 Bp.Ceglédi u. 1-3 Földszint 12. T:431-3439, 30/944-6650 www.digital-world.hu

A harmadik Leadtek kártyán a GeForce4 Titanium csúcs-készlet, a 4600 röfög.

A kártya 3D-ben leadott teljesítménye ennek megfelelően irgalmatlanul nagy, a készlet további méltatása elolvasható a Chaintech hasonszórő kártyájánál.

(A WinFast A250 Ultra TD-ről részletesen:

➔ Egyszerűen a leggyorsabb – CHIP, 2002/5/56). A 128 Mbyte, 2,8 ns-os chipkeből építkező DDR

MSI G4MX460-VT – erős négyes MX

memória, a DVI port és tévékimenet szokásos kellekék a 4600-as kártyáknál.

Amiben eltalál az átlagolt az A250 Ultra TD, az a hatalmas, a hátoldal nagy részét is befedő, két ventilátorral hűtött borda és az aranyszínű hátpanel.

A kártya 150 ezer forintos ára a Chaintech kártya szolgáltatásainak és árának ismeretében kissé magasnak tűnik.

MSI

Az MSI videokártyái nálunk a GeForce4 megjelenéséig nem sok teret kaptak. Elmaradásunkat ezennel pótoljuk, annál is inkább, mert a minőségi alapjairól ismert cég nagyon agresszíven nyomul ezen a piacon is.

Más kérdés, hogy itt még dolgozniuk kell, hogy olyan legyen a respektjük, mint az alaplapoknál.

Szintén hármán jöttek el tőlük a teszttünkbe. A legkisebb a GeForce4 MX460 készletű (egyedülként a mezőnyben) kártya, video be- és kimenettel. Órajele megfelel az Nvidia ajánlásának, ám a memóriachipjeinek időzítése (3,3 ns) emlethető (egyedülként a memóriaidőjáról).

A videobemenet kihasználásához megkapjuk az obligát Intervideo stuffokat, plusz ott lapul a dobozban három teljes játék – közülük a No One

MSI G3Ti500 Pro-VTG – nem rossz, csak az ára az

Lives Forever igaz gyöngyszem, minden valódi játékosnak kötelező darab.

A kártyára 3 év garanciát ad a disztribútor, mindemellett az ára igencsak jó, lényegében egy szinten van a Gainward MX440 Golden Sample kártyájával, és annál azért többet tud

mind 3D-s teljesítményben, mind szolgáltatásban (videobemenet).

A kettes MSI versenyzőről már nem mondható el, hogy jó az ára, sőt. A GeForce3 Titanium 500 készletes G3Ti500 Pro-VTG-n ugyan van videobemenet és -kimenet (sőt szoftvert is adnak hozzá), és csomagolnak mellé egy VR-szemüveget, ám mindezzel együtt is túl magas a 110 ezer forintos ára.

Úgy tűnik, ez a kártya is áldozatul esett a chipkészletek generációváltásának. A disztribútor régebben rendelte meg, régi áron, és valószínűsíthetően azóta nem tudott teljesen túladni a készleten, ám már kopogtatnak az új szettek, nagyobb teljesítménnyel és néhol szebb árcaudálával. Felmerülhet a kérdés, hogy akkor miért is kaptuk tesztlésre ezt a kártyát... Jó kérdés, de mivel az MSI holland képviselője ezt a három felállást kívánta, mi eleget tettünk kérésüknek.

Bár az tény, hogy akinek VR-szemüveg kell, az a tesztből egyedül ezt nézheti ki magának (az Asus Deluxe-ok távol-maradása okán), ám én még nem találkoztam olyan emberrel, aki VR-szemüveg miatt vett volna videokártyát. A harmadik MSI-os kártya olcsóbb és jóbb, mint az előző.

A GeForce4 Titanium 4400 készletre alapozott G4Ti4400-VTD-n 128 Mbyte memória dolgozik, valamint a GeForce4 Titaniumnál szokásos képességek jellemzik: két monitor kezelése, DVI port és tévékimenet stb. Emellett van videobemenete is. A kártyához kapjuk az MX460-ansnál már bemutatott jó kis szoftverkörtét.

Teljesítménye? Szuper. Emellett az ára nagyon baráti, ugyanis nem éri el a lélektani 100 ezer forintos határt sem. És még videobemenet is van rajta. Illetve NOLF.

A split video in/out kábel csatlakozói aranyozottak. Ezt a kártyát nem lehet nem szeretni. Egyetlen apró és szubjektív részletbe tudok csak belekötni: nem tetszik a kártya doboza – semmitmondó lett. A robotos megoldás helyett sokkal tutibb

versenyző akadt, amely egy kisebb hibát vétett. Más kérdés, hogy a versenyző kártyák többsége jó termék, jó pár közülük csak azért nem kapott díjat, mert kategóriájában volt nála olcsóbb – hasonló minőség mellett. Ilyen a piaci verseny – öldöklő.

Az egy szem CHIP-TIPP-et az MSI G4Ti4400-VTD karta, a részletes indoklás itt szűkségtelen, kériket elolvanni a saját bekezdését, ott mindent leírtam. Az ajánlás pedig a Chaintech A-GT61-et illeti, mert remekár-teljesítmény-szolgáltatás arányú termék. Legmagasabb elismerésünktől azért esett el, mert a videobemenetkét kihasználásához nem mellékeltek szoftvert.

Egyébiránt még ajánlást se kapna, ha ez történetesen nem 3D-s játékkártya-teszt volna, hanem általános jellegű grafikuskártya-teszt, így azonban a fenti hiányosság nem számítot kritikus hibának.

lett volna a GeForce4 MX démonos tervezetét befuttatni.

PixelView

A PixelView nevét a felhasználók inkább a tévévevő kártyák világából ismerik, ám nem árt tudni, hogy egy ideje már a különálló 2D/3D-gyorsító piacán is jelen van (kombó kártyái voltak már talán a kezdet kezdetén is).

A cégtől egyetlen kártya szerepel a teszttünkben, mégpedig egy mainstream GeForce4 MX440 chipkészletű darab.

A kártya az Nvidia ajánlásainak megfelelő órajelekkel dolgozik, emellett teljesen átlagos és elvárható teljesítményértékeket hoz. 5,0 ns-os memória csúszul rajta. Nem kapunk hozzá komolyabb szoftverkörtést, tehát ez a termék egyértelműen az olcsóbb kártyákra vadászók számára készítették. A fentieknek megfelelően a mezőny legolcsóbb kártyája a maga 35 ezer forintjával, ami mellé szinte természet-szerűleg csak 1 év garancia jár.

CHIP-TIPP

Habár a teszt sokszereplős volta több CHIP-TIPP és ajánlás kiadását tenné lehetővé, ezúttal – ismét – szűkmárkúan bánok a díjjakkal. Így történt az, hogy ebben a tesztben mindössze egyetlen CHIP-TIPP és egyetlen ajánlás született, ugyanis csak egy olyan termék volt, amelynek árával és teljesítményével maradéktalanul meg voltam elégedve, illetve egy olyan

PixelView GeForce4 MX440 – disztkont pixel

A Network Associates bemutatja:

Nincs ideje friss levegőt szívni?

Nekem van, mert az ePolicy Orchestrator 2.5-t használom.

ePolicy Orchestrator 2.5

Új és kényelmes vírusölő szoftver az Ön hálózata számára*

Hagyja, hogy az ePolicy Orchestrator elvégezze a munkát

Az ePolicy Orchestrator 2.5-tel egyszerűen és gyorsan megvalósíthatja hálózatának vírusvédelmét. A különböző gyártóktól származó vírusölő programok kezelése és irányítása automatizált rutinjárássá válik. Megkímélheti magát az olyan időigényes tevékenységektől, mint a manuális konfigurálás vagy a hálózat figyelése.

Az ePolicy Orchestrator 2.5 magában foglalja az összes szükséges kezelőfunkciót, könnyű kezelhetősége meggyőző. Telepítése egyszerű, és a legkülönfélébb követelményekhez, struktúrákhoz és méretekhez igazítható. A program a hálózat automatikus és rendszeres pásztázásával részletes jelentést készít az Ön hálózatának állapotáról és vírusvédelméről (reporting-funkció).

Az ePolicy Orchestrator 2.5 minden Active Multinode (programcsomag) része, ilyen pl. az

Active Virus Defense Small Business Multinode
Active VirusScan Small Business Multinode
ePolicy Orchestrator 2.5 Small Business Multinode

CD-n külön kapható

Van kérdése az ePolicy Orchestrator 2.5-tel kapcsolatban?
Telefon: + 36 30 9 679 040

Ha már megtörtént az ePolicy Orchestrator 2.5 telepítése, akkor a rendszergazda hatékonyan tudja védeni a hálózatot a virustámadások ellen, a felszabadult időt pedig más kihívásokra tudja fordítani.

Az alábbi hivatalos forgalmazók is kínálnak McAfee-termékeket:

*kérésére elküldjük az aktuális listaát

További információk a McAfee-ről és termékeiről a www.mcafee2b.com címen találhatók.

Világszerte több, mint 70 millió felhasználó

F-SECURE®

Három víruskereső egy rendszerben

F-Secure Anti-Virus

Gazdaságos

- Több víruskereső előnyeit egyesíti
- Három keresőmotor: F-PROT, Kaspersky, Orion

Kényelmes

- Központilag menedzselhető

Biztonságos

- Napi frissítés
- Szakszerű terméktámogatás

Munkaállomás: DOS, Windows 3.1x, Windows 95/98, Windows NT 4.0 Workstation, Windows 2000 Professional, Windows Millennium Edition, Windows XP, Linux

Szerver: Windows NT 4.0 Server, Windows 2000 Server

Levelező szerver és Tűzfal: Microsoft Exchange, SMTP levezetés, Check Point FireWall-1, CVP kompatibilis tűzfalak

Az információ védelmében**ZF 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.**Cím: 1016 Bp., Hegyalja út 5. Tel.: 488 7700 Fax: 488 7709 Web: <http://www.zf.hu> E-mail: sales@zf.hu**694X**

VIA 694x chipset
S370/FC-PGA
ATA 100
4x AGP
66/150 Mhz
AC'97 32-bit Sound

Mercury

ESY IBAZÁN JÓ VÁLASZTÁSI ALAPLAPJAINKRA ÉS TELJES HORGARANDÓ!**KT 266 DDR**

VIA KT 266 chipset
Socket A
(Athlon, Duron)
DDR-184pins
266 Mhz, 4x AGP
AC'97 32-bit Sound

635T FSK

SiS 635T Chipset
S370/FC-PGA
(Titanium CPU)
SD/DDR RAM
133 Mhz, ATA 100
AC'97 32-bit Sound

i815 E

Intel 815E chipset
S370/FC-PGA
(Tualatin CPU)
133 Mhz, ATA 100
Integrált VGA, 4x AGP
AC'97 32-bit Sound

i845 DDR

Intel 845 chipset
Socket 478
400 Mhz alapárnyékol
4x AGP, ATA 100
AC'97 32-bit Sound

735 FSK

SiS 735 chipset
Socket A
(Athlon/Thunderbird)
266 Mhz, ATA 100, DDR RAM
Integrált LAN, 4x AGP
AC'97 32-bit Sound

BELSŐ MODEM

Motorola/Rockwell chipset
PCI interface
56000 bps átvitel
Plug & Play, Full duplex
4x AGP, ATA 100
K56flex

KÜLSŐ MODEM

Ambient chipset
56000 bps átvitel
V.92 / K56flex
Voice funkció
RS232 port
Full duplex

KOB 01 MERCURY HÁZ

250/300 W táppal
P4/P3/AMD támogatás
2x 2,5 és 2x 5,25 hely
Lekötés/rovidítór védelem
P4-es rendszerekhez is

TÁPEGYSÉG

250W/300W teljesítmény
115V/230V feszültség
AMD/P3/P4 támogatás,
Lekötés/rovidítór védelem
P4-es rendszerekhez is

Acotec Kft. 4028 Debrecen, Apolló u. 121. Tel.: 52468 825
Autonova Kft. 1077 Bp., Wesselyné u. 21. Tel.: 461-5742
Aqua Computer Kft. 1074 Bp., Dehny u. 36. Tel.: 322-4658
Cane Hungary Kft. 1129 Bp., Tóth u. 65. Tel.: 450-2935
CHS Hungary Kft. 1128 Bp., Váci u. 117-119. Tel.: 451-3549
DualComp Trade Kft. 6723 Szigsd, József A. sgt. 47. Tel.: 62-486-487
Expert Computer Kft. 1128 Bp., Párenyés u. 29. Tel.: 300-3210
HardWareComp Kft. 1117 Bp., Budatölki u. 64. Tel.: 481-9590
Jovitorix Trade Kft. 1145 László Adóf u. 26. Tel.: 469-9447
PC-Partner Kft. 1144 Bp., Lánosova tér 25. Tel.: 363-3738
Prof. Salgotjan Kft. 3100 Salgotjan, Kivár u. 1. Tel.: 25-520-540
Remixe Budaörs Kft. 1124 Bp., Rákóczi u. 6. Tel.: 412-4200
Sowah Kft. 1124 Bp., Lópatár u. 9-11. Tel.: 250-4539
Solv Budaörs Kft. 1027 Budapest Margit krt. 26. Tel.: 316-9445
Intel City Computer Kft. 1129 Bp., Teve u. 41. Tel.: 229-4800

Mercury Magyarország Kft.
1141 Budapest, Miskolci út 51.
Telefon: 221-3020, 222-4254 Fax: 222-1909
E-mail: mercury.info@ahol.com

PC-NET-WORK NAGYKERESKEDÉS

... a külső is számít !

WWW.PC-NET-WORK.HU
1087 Budapest, Hungária krt. 8.
Tel.: 210-3044, 303-1040

A jövő képe

Tesztünk szokatlan terjedelme miatt szokásos trendfigyelésünket, illetve a teszthez közvetlenül nem kapcsolódó kiegészítő érdekességeket külön cikkbe vontuk össze.

Rixer György

Bár tesztünkben mindössze két chipgyártó készletei vonultak fel a kártyákon, szerencsére nem kétszereplős a piac. Cikkünkben összefoglaltuk, mire készül a konkurencia.

Matrox Parhelia-512 GPU

A Matrox Graphics a G400 óta nem dobott piacra semmilyen érdemleges újítást tartalmazó, illetve a kor színvonalának megfelelő teljesítményű 3D-gyorsítót. Ennek pedig bizony már három éve. E gyengékedésnek május 14-én, lapzártánk után, de még lapunk megjelenése előtt várhatóan vége szakad – amikor a cég bejelenti a Parhelia-512 nevű GPU-ját.

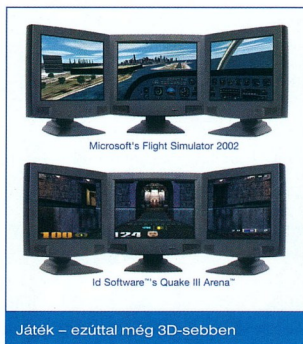
A Parhelia-512 bizony bővelkedik mind technológiai újításokban, mind teljesítményben. A 0,15 mikronos csíkszélességgel készülő GPU 80 millió tranzisztort tartalmaz (a GeForce4 Titanium „mindössze” 63 milliót), és a Matrox ráragasztotta extraktént a High-Fidelity jelzőt.

A Parhelia – mint azt nevének toldaléka is mutatja – 512 bites GPU, továbbá 256 bites memóriabuszt (DDR SDRAM) támogat. Habár termékszintű memóriára-örájale még nem ismert, ám a cég 20 Gbyte/s-nál nagyobb sávszélességet ígér, ennek megfelelően valószínűsíthető, hogy effektíve 650 MHz körül járnak majd a memóriachipek (ami 20,8 Gbyte/s sávszélességet jelent). A Parhelia egyébiránt maximálisan 256 Mbyte-nyi képpuffer-memóriát támogat, bár józan becslés szerint az első kártyákon „csak” 128 Mbyte lesz.

A Parhelia-512-be a két 400 MHz-es RAMDAC-on felül még egy téveknőder-egységet is integráltak, továbbá a chip támogat két külső TMDs tranzmittert is. Az egyik a Matrox által hangoztatott újítást a 10-bit GigaColor technológiára – ez a 10 bites pontosságú RGB csatornára vonatkozik. Ennek következménye, hogy elméletben a chip 1 milliárdnál is többféle színt képes kezelni. További előrelépés a Glyph eljárás, amely hardveresen gyorsítja a 2D-s fontok élsimítását.

A Parhelia-512 teljesen DirectX 8.1- (pixel shader 1.3 és vertex shader 2.0), illetve OpenGL 1.3-kompatibilis, sőt DirectX 9-es tendenciák is akadnak benne. Utóbbinak a jele a négy, fűrtbe foglalt, DirectX 9-kompatibilis vertex shader egység. A GPU négy pixelcsatornájának mindegyikén négy

textúrálóegység és öt pixel shader feldolgozószakasz kapott helyet. Ezzel az erőforrással lehetővé vált az egymentes kvadtextrázás megvalósítása. További DirectX 9-es képesség (amely már szinte bizonyosan része lesz a Microsoft következő DirectX-kiadásának) a Hardware Displacement Mapping – ezzel a magas poligonizámú képek renderelése válik gyorsabbá és adatmozgatási szempontból egyszerűbbé.

Ugyancsak friss technológiára a 16 mintás, fragmentumos élsimítás. Ennek az a lényege, hogy a háromdimenziós kép megalkotásában részt vevő képpontok közül csak azok kerülnek simításra, amelyek egy háromszög (a legegyszerűbb poligon) éleit alkotják – ezek viszont 16-szoros mintavételezéssel, azaz nagyon jó minőségben. Ezzel az eljárással komoly sávszélesség takarítható meg – vizuális minőségéről pedig majd akkor nyilatkozom, ha láttam a cuccot élőben dolgozni.

A Parhelia tartalmazza a negyedik generációs DualHead technológiát, amely duál analóg módban maximálisan 2048x1536/32 bites felbontásra képes megjelenítőnként, duál digitális módban pedig 1920x1200/32 bitesre. Egy harmadik, kiegészítő RGB csatlakozó beiktatásával kiaknázható a Parhelia-512 TripleHead Display képessége – három megjelenítő átnyúló munkaszalatt, 3840x1024/32 bites felbontásban. Az „IMAX surround gaming” környezet pedig a 3D-s játékokban fog jól jönni, ugyanis itt a játéktér három képernyőre húzható szét. A legplasztikusabb példa erre

egy repülőgépes teljes pilótafülkéjének „lemodellezése”.

➔ www.matrox.com/mga/home.htm

SIS Xabre

A SIS április közepén kezdte kiszállítani partnereirek a Xabre családba tartozó grafikus chipjeit, amelyek egyébiránt az idei Cebiten jelentett be. Efelőre háromféle chipet kaptak a kártyagyártók, mégpedig a Xabre 80-at, 200-at és 400-at. Az AGP 8x csatlós, és a DirectX 8.1-et a SIS Pixelizer motoron keresztül támogató chipet leginkább mag- és memóriára-örájaleikben térnek el egymástól.

A Xabre 80 (fedőnévén SIS 328) magja 200 MHz-en, míg memóriája effektíve 333 MHz-en működik, DDR SDRAM memóriával, 64 bites buszsélesség mellett. A Xabre 200 specifikációi megegyeznek a 80-asával, de ez a modell már 128 bites utat használ a DDR memóriára felé. A Xabre 400 magja 250 MHz-en ketegy, míg DDR memóriája effektíve 500 MHz-en teker, szintén 128 bites buszon.

A SIS a következő negyedévtől már szeretné szállítani partnereinek a Xabre 600 nevű csúcsmoddelt, amely 275/600 MHz-en nyomul majd. A távolabbi tervek között pedig a Xabre II szerepel, DirectX 9-támogatással – a cég roadmapje szerint jövő februárban érkezik.

A SIS a Xabre 200-at a GeForce4 MX420, a Xabre 400-at a Radeon 7500 és a GeForce4 MX440 vetélytársának szája, míg a Xabre 600-zal az ATI RV2500 chip és a GeForce4 MX460 állásait próbálja majd meggyengíteni. ➔ www.sis.com/press/gdc2002.htm

Trident Blade XP4

A Trident április közepén jelentette be, hogy elkezdte XP4 esetét, főleg hordozható gépekbe szánt grafikus vezérlőjének prototípusát. A 0,13 mikronos gyártási technológiával készülő, 30 millió tranzisztort tartalmazó XP4 mag órajele várhatóan 250 MHz lesz, míg a 128 bites memóriabuszon csúcsul, maximum 128 Mbyte-nyi DDR SDRAM memóriára effektíve 666 MHz-en ketegy majd. Az XP4 négy pixelcsatornájának mindegyikében két textúrálóegység kapott helyet (a fenti adatok kombinálásából adódik, hogy az XP4 elméleti maximális fill rate-je 1 Gpixel/s). A chip hardverszinten teljesen DirectX 8.1-kompatibilis, ugyanis tartalmaz programozható pixel és vertex shader is. Utóbbi egységek adják a lelket a BrightPixel

fantázianévű technológiának, amely a fentebb említett DirectX 8.1 képesség mellett a tile based rendering elvére is épít (SmartTile) – e terminus technicus leginkább a Kyro grafikus chipek kapcsán lehet ismerős olvasóinknak.

Az XP4-nek elvileg maximálisan 3 W a teljesítményfelvétele, amelynek betartásáért a CoolPower technológia felelős. Elemzi a terhelést, és annak alapján automatikusan csökkenti vagy növeli a mag-, illetve memória-órajelét. Az AGP 4x és PCI 2.2

felületen csatlakozni képes chip a normál VGA mellett támogat DVI- és tévékimenetet is, ezenfelül hardveresen támogatja a DVD filmek lejátszásánál fontos motion compensation és iDCT-t.

Habár a Trident XP4 termékekben – azaz noteszgépekben – vagy termékek, tehát videokártyán való piacra kerülésének még a közelítő dátuma sem ismert, azt már lehet tudni, hogy három változata lesz. Az első a sima XP4 (nagy tételben egységenkénti ára 40

USD körül lesz), a második az XP4m16 – 16 Mbyte integrált képpuffer memóriával –, míg az XP4m32 ugyanez, csak értelemszerűen 32 Mbyte grafikus memóriával. Sejtésem szerint nyár vége előtt nemigen fogunk XP4-gyel találkozni.

➔ www.tridentmicro.com/press/2002/pr020418.html

➔ A Tile Based Renderingről: Kyrobanó tehetség – CHIP, 2001/5/80

Egzotikus benchmarkok

Még egy érdekes téma, amely nem fért el testünkben. Az alábbiakban olyan, leginkább a videokártyánk 3D-s részének

ChameleonMark – erre aztán düled a szem

teljesítményét mérő tesztprogramokról fogok beszélni, amelyek frissességük vagy a hardverrel szembeni „brutalitásuk” okán számot tarthatnak olvasóink figyelmére. Emellett viszonyítási alapként néhány mérési eredményt is közzéteszünk.

Codecreatures Benchmark Pro. A Codecult által jegyzett 3D-s renderelő motorral (Codecreatures) üzemelő tesztprogram gépigénye, illetve hardverterhelése egyaránt bődületes. A benchmark futtatásához 1 Gbyte memória ajánlott, videokártyáknak legalább 64 Mbyte-osnak és DirectX 8.1 képességűnek kell lennie, de biztos futásához 128 Mbyte grafikus me-

Comanche 4 Demo Benchmark – harci helikopter a grafikus kártyánk ellen

mória kell. Amint az a táblázatból kiderül, a mi konfigurukat rendszeren megírás-kázta, még GeForce4 Ti 4600 chipkészletes kártyával is. Ha a táblázatban szereplő pontértékeket elosztjuk 100-zal, megközelítőleg az elért képs/s értéket kapjuk.

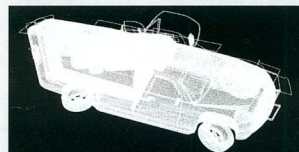
➔ www.codecult.com/home.html

➔ Letöltése: download.com.com/3000-2086-9696935.html?tag=lst-0-1

Comanche 4 Benchmark Demo. A normál Comanche 4 demóból nőtte ki magát, és szintén súlyosan leterheli a hardvert. Erősen CPU-függő, tehát a Vulpine GLMarkhoz hasonlóan inkább tekinthető kombinált CPU/VGA benchmarknak, ezáltal a DirectX-es tartományból. DirectX 7-es, azaz hardveres T&L egységgel rendelkező grafikus chipre épülő videokártyát igényel, anélkül nem indul el.

➔ Letöltése: www2.novalogic.com/downloads.html

ChameleonMark. Az Nvidia demójaként elhíresült kaméleonos alkalmazás benchmark változata. Szintén csak DirectX 8-as, azaz pixel és vertex shadert

SPECVIEW – Így készül egy pick-up

felvonultató chipekkel képes elindulni. Amint az a táblázatból kitűnik, ez a teszt a legmagasabb felbontásában, a legdurvább beállításom sem okoz gondot a GeForce4 Titaniumnak.

➔ Letöltése: www.nvidia.com/docs/IO/2658/ATT/ChameleonMark.zip

SPECVIEWperf. Professzionális,

OpenGL-es teljesítmény mérő program, még a legerősebb játékkártyák bajszát is rendszeren megírta. Szintén referenciának közlőjük a tesztkonfigurációkon (lásd a tesztet) a Chaintech A-GT61-gyel (GeForce4 Titanium 4600) mért eredményeket.

➔ Letöltése: www.spec.org/gpc/downloadindex.html

AWAdvS-04	88,24 képs/s
DRV-07	19,12 képs/s
DX-06	28,55 képs/s
Light-04	7,11 képs/s
MedMCAD-01	23,07 képs/s
ProCDRS-03	16,20 képs/s

Unreal Performance Test 2002. Ezt nem sikerült kipróbálni, mert fejlesztője, az Epic nem bocsátotta a publikum rendelkezésére.

A programot még januárban az Anandtech kapta meg exkluzív módon, hogy az akkor elérhető grafikus chipeket kimérje egy komoly, a jövőbe mutató játékbenchmark.

A teszt időpontjában az Unreal motor a 848-as buildnél tartott – azóta nyilvánvalóan komolyan előrébb lépett, hiszen elvileg még ebben az évben el kell készülnie a rá épülő játék(ok)nak (Unreal Tournament 2003, Unreal II).

Ha megtekintjük az Anandtech-féle méréseiknél az 1024x768/32 bites eredményeket, már sejteni fogjuk, hogy jelenlegi videokártyánk mennyire fog elbáordogni az idei év egyik legnagyobb first person shooter durranásával.

➔ www.anandtech.com/video/showdoc.html?i=1580&p=1

➔ www.unreal2.com

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Asus V8440	Gigabyte Radeon 8500 Deluxe	Jetway Radeon 8500
Codecreatures Benchmark Pro – Official Score	2113 pont	943 pont	nem indult el
Comanche 4 benchmark demo – 1024x768/32 bit, Default	34,6 képs/s	27,0 képs/s	27,2 képs/s
Nvidia ChameleonMark – Real, 1600x1200	53,4 képs/s	24,2 képs/s	24,2 képs/s

Már akkor király volt,
amikor az még csak egy
foglalkozást jelentett.

Ez csak a Heineken lehet

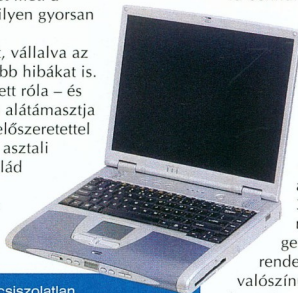
Az első hullám

Böngészőinkben és hűreinkben már többször találkozhattak Pentium 4-es noteszgépekkel. A cégek webhelyeit és hirdetéseit látva úgy döntöttünk, itt az ideje megismerkedni a termékekkel. Ahogy a mesében: tévedtünk is, meg nem is.

Győri Ferenc

Hirdetések tömkelege ide, nagynevű cégek oda, éppen csak be tudtuk szerezni a teszthez minimálisan szükséges 5 példányt. A cégek többsége nagyjából lapunk megjelenésének időpontjára várja saját gépeit. Pletykák persze jártak körbe-körbe a késés okairól és felelőseiről, de azokat minden érintett cáfolta – esetenként egy másik pletykával –, így végül abbahagytuk az oknyomozást, és a tesztreleésre összpontosítottunk. Annyit azonban előre kell bocsátani, hogy bár teszünk eredményre – ahogy a bevezetőből is látszik – nem lett igazán vidám, dicséret illeti a cégeket, akik ilyen gyorsan beszerették a noteszgépeket, vállalva az apróbb-nagyobb hibákat is.

Mint szó esett róla – és ezt teszünk is alátámasztja –, sok gyártó előszeretettel alkalmazta az asztali Pentium 4 család modelljeit készülékeiben – főként, hogy az már

Crito 5600, a csiszolatlan drágakő

a rendelkezésére állt, míg a mobilokba szánt processzor megjelenésére még várni kellett. Ez jó ötlet a teljesítménybarátok számára, de ha valami termeli a hőt, az a noteszgépbe rejtett asztali processzor. Nem véletlen, és nem is ügyes eladásnövelő marketingfogás, hogy mobil eszközökbe külön processzort ajánl mind az Intel, mind az AMD. Az asztali gépekben is sivatagi klímát teremtő CPU sokkal kisebb és zárt helyen, kevesebb szellőzéssel?! Az eredményt mindenki könnyedén kitalálhatja: rövid akkumulátoros üzemidő és forró gépek.

Másik nagy divathullám a 15 colos kijelzők. Erre is több magyarázat létezik. A tudományosabb hozzáállás szerint szétválnak és összeolvadnak a különféle feladatkörök. A jegyzetfüzetnek használandó noteszgépet felváltja az

egyre népszerűbb palmtop (netán egyből telefontal keresztezve), a noteszgép pedig mozgatható személyi számítógép, illetve bemutatóeszköz szerepkörben tetszeleghet. A másik – kissé cinikusabb és frappánssabb – változat szerint az emberek egyszerűen többet akarnak a pénzükért, és ha azt látják, hogy nagyuk a képtől, annak hű, de nagyon örülnek.

Így teszteltünk

A noteszgépek fejlődése szép lassan elérkezett arra a pontra, hogy nekünk is át kellett alakítanunk tesztrendszerünket. Erre legkönnyebben a Windows XP vett rá bennünket, ami alatt a jól bevált

őregecske Sysmark egyáltalán nem tudott futni... A CD-meghajtók tesztje maradt a hagyományos, egyszerű sebességmérés, ahogy a merevlemezek vizsgálatahoz sem kellett változtatnunk a megszokott eljárásom. A 3D-s mérésre azonban már belekevertük a 3DMark 2001-et is, hiszen mindegyik induló új generációs 3D-gyorsítóval rendelkezett, és nagy valószínűség szerint ez marad a divat. Ez az a szegmens, ahol leginkább szembetűnik a fejlődés, főleg az ATI Mobility Radeon 7500 teszt eredményeire tekintve.

A Microsoftnak hála megtapasztalhattuk a Sysmark 2002 futtatásának problémáit is. A programcsomagot kissé leegyszerűsítették (már a 2001-es kiadását is), ezért nem siettünk a váltással) a felhasználói oldalán, cserébe kissé megbonyolította a gépre eső részt. A megszokott egymás utáni 12 teszt helyett csupán kettőt használ a gép, de azok igencsak összetettek – valójában az eredetnél több alkalmazás fut le, de egymásba ágyazva, például a weboldal-tervezéshez szükséges képmánipulálás és filmvágás. Ez egyfelől remek, hiszen több feladat futtatásával valószínűleg képünk a rendszer teljesítményéről, ugyanakkor elég, ha egyetlen aprócska

hiba becsúszik a programba, és kezdhetjük előlről az egész tesztort. És mint az közismert, a legjobban összerakott noteszgépnek is van valami titkos kis bibije... Míg a program kétszer lefutott, bőven maradt idő áttanulmányozni a leírásokat, extra adalékokat, no és a telepek is feltöltődtek, hogy elkezdődjön az akkumulátorteszt. Miután ez is megtörtént kétszer, nem maradt más dolgom, mint összegezni a kapott adatokat a táblázatunkban.

Lássuk tehát a versenyzőket!

Crito 5600

A Crito saját összeállítási erőműve volt az első nevező a sorban. Az adatokból látszik, a cégnél a lehető legerősebb konfigurációt igyekeztek összeállítani. 1,7 GHz-es Pentium 4 processzor 512 Mbyte DDR memóriával, 40 Gbyte-os merevlemezzel és kombinált meghajtóval (sőt akár kettővel is, ha fölöslegesnek ítéljük a floppymeghajtót) – ez jól hangzik bármelyik asztali gépnél is. Ehhez jött további erősítésnek az ATI Mobility Radeon 7500, és finoman fogalmazva is porba alázta a többi induló 3D-s teljesítményét.

Ráadásul mindezt nagy felbontású, 15 colos kijelzőt tekinthetjük meg – szívet melengető látvány.

A remek összeállításnak megvolt az árnyoldala is. A sok nagy teljesítményű alkatrész meglehetősen

Mitac MiniNote 8170 X3 – remek belépő

energiaéhesnek bizonyult, és néha hajlamos volt kissé elsietni a munkáját. Utóbbi jelenség okozta a nagyobb problémát, ugyanis a teszt lefuttatásához nagyjából egy óra kökemény stabilitás lett volna szükséges, a gép pedig valamért komoly haragot táplált a Photoshop iránt, így beletelt 4-5 futtatásba, míg megkaptuk a szükséges eredményt. Ezzel újra csak az bizonyosodott be, hogy nem könnyű,

Műszaki és kereskedelmi adatok, mérési eredmények

Gyártó, típus	Crito 5600	 Mitac MiNote 8170 X3	Mitac MiNote 8175 XO	Portocom MultiMobil 4	Toshiba Satellite 1900-101
Műszaki adatok					
Alaplap chipkészlete	Intel 845	Intel 845	Intel 845	Intel 845MP	Intel 845
Processzor	Intel Pentium 4 Willamette	Intel Pentium 4 Northwood	Intel Pentium 4 Northwood	Intel Mobile Pentium 4-M	Intel Pentium 4 Willamette
Órajel, másodsztintű gyorsítótára	1,7 GHz, 256 Kbyte	1,6 GHz, 512 Kbyte	2,4 GHz, 512 Kbyte	1,6 GHz, 512 Kbyte	1,6 GHz, 256 Kbyte
Memória (alap/maximális)	512/024 Mbyte DDR SDRAM	256/1024 Mbyte SDRAM	1024/1024 Mbyte DDR SDRAM	512/512 Mbyte DDR SDRAM	256/1024 Mbyte SDRAM
Grafikus vezérlő, memóriája	Ati Mobility Radeon 7500, 64 Mbyte	Ati Mobility Radeon, 16 Mbyte	Ati Mobility Radeon, 16 Mbyte	Geforce2 Go, 16 Mbyte	Ati Mobility Radeon, 16 Mbyte
Képtároló, felbontás	15 col, 1400x1050 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont	15 col, 1024x768 képpont	15,1 col, 1400x1050 képpont	15 col, 1024x768 képpont
Merevlemez	40 Gbyte-os Hitachi DK23DA-40	20 Gbyte-os Fujitsu MH22200AT	40 Gbyte-os Toshiba MK4018GAP	30 Gbyte-os Toshiba MK3017GAP	40 Gbyte-os Toshiba MK4018GAP
CD-/DVD-meghajtó*	Toshiba DVD-ROM SD-R2102, kombó	Teac CD-W24E CD-újraíró	Sony CD-RW CRX-800E, kombó	Toshiba DVD-ROM SD-R2102, kombó	Toshiba DVD-ROM SD-R2102, kombó
Floppymeghajtó	belső	belső	belső	belső	belső
Hangvezérlő	integrált	integrált	integrált	integrált	integrált
Modem	integrált V.90-es	integrált V.90-es	integrált V.90-es	PCTel MDC	integrált V.90
Hálózati csatló	integrált 10/100 Mbit/s-os	Realtek 10/100	Realtek 10/100	3Com 10/100	integrált 10/100 Mbit/s-os
Billentyűzet	magyar	magyar	magyar	magyar	magyar
Vezérlés	érintőpad	érintőpad	érintőpad	érintőpad	érintőpad
Soros csatló	●	○	○	○	○
Párhuzamos csatló	●	●	●	●	●
USB csatló	4 db	2 db	2 db	2 db	3 db
IEEE 1394-es csatló	●	●	●	○	○
Infravörös érzékelő	●	●	●	●	●
Csatlakozó külső monitorhoz	●	●	●	●	●
Videokimenet	S-Video	S-Video	S-Video	S-Video	S-Video
PS/2-es egér-, billentyűzetsatló	●	○	○	○	○
Fejhallgató-bemenet	●	●	●	●	●
Mikrofonbemenet	●	●	●	●	●
Lopásgátló	●	●	●	●	●
PC Card foglalat	1 Type II-es	1 Type II-es	1 Type II-es	1 Type II-es	2 Type II-es vagy 1 Type III-as
Hordtáska	●	○	○	●	○
Tömeg	3,2 kg	2,9 kg	3,2 kg	3,5 kg	3,8 kg
Méret	329x290x44 mm	313x263x39 mm	328x274x41 mm	328x274x36 mm	336x296x52 mm
Szoftver (OEM)	WinDVD, Easy CD Creator 5.0	○	○	Windows XP Home, Easy CD Creator 5.0	Windows XP Home, MS Works 2002, WinDVD, Easy CD Creator 5.0
Extra	zárt állapotban is vezérelhető zenelejátszás, USB-a numerikus billentyűzet, Targus hordtáska, 2 optikai meghajtóval is rendelhető	akkumulátoroptimalizáló BIOS	akkumulátoroptimalizáló BIOS	mobli processzor	zárt állapotban is vezérelhető zenelejátszás, extra energiatakarékos beállítások
Mérési eredmények					
Akkumulátor üzemideje	97 perc	119 perc	110 perc	134 perc	226 perc
Optikai meghajtó átlagos olvasási sebessége	16,8-szeres	17,7-szeres	17,7-szeres	18,3-szeres	18,3-szeres
Optikai meghajtó legnagyobb olvasási sebessége	18,6-szeres	23,3-szeres	22,8-szeres	24,0-szeres	24,1-szeres
Merevlemez átlagos olvasási sebessége	19,7 Mbyte/s	17,1 Mbyte/s	18,1 Mbyte/s	16,8 Mbyte/s	16,9 Mbyte/s
Merevlemez legnagyobb olvasási sebessége	25,0 Mbyte/s	20,7 Mbyte/s	23,8 Mbyte/s	21,9 Mbyte/s	21,9 Mbyte/s
3DMark 2000, 1024x768/16 bit	6608 3D mark	3469 3D mark	3592 3D mark	2536 3D mark	3315 3D mark
3DMark 2000, 1024x768/32 bit	6111 3D mark	2584 3D mark	2696 3D mark	1598 3D mark	2488 3D mark
3DMark 2001, 1024x768/32 bit	4125 3D mark	1748 3D mark	1956 3D mark	○	1629 3D mark
CHIP-értékelés					
Irodai munka	105 pont	102 pont	114 pont	98 pont	89 pont
Grafikai munka és internet	193 pont	203 pont	249 pont	206 pont	161 pont
3D, multimédia és adatmozgatás	301 pont	150 pont	158 pont	89 pont	144 pont
Felszereltség	141 pont	117 pont	132 pont	167 pont	195 pont
CHIP-értékelés	291 pont	263 pont	265 pont	219 pont	219 pont
Ár-érték	520 pont	694 pont	349 pont	323 pont	365 pont
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	Crito ☎ 329-3063	Notebook.hu ☎ 375-3340	Notebook.hu ☎ 375-3340	Portocom ☎ 923-9699	Crito ☎ 329-3063
Webhelye	www.crito.com	www.notebook.hu	www.notebook.hu	www.portocom.hu	www.crito.com
Ár (nettó)	559 900 Ft	379 000 Ft	759 000 Ft	679 000 Ft	599 900 Ft
Garancia	1 év, kibővíthető 3 évig	1 év, kibővíthető 3 évig	1 év, kibővíthető 3 évig	1 év, kibővíthető 3 évig	1 év, kibővíthető 3 évig

●: van ○: nincs *: a kombó meghajtók DVD-olvasók és CD-újraírók egyben.

rádásul kockázatos huzás az első közt megjelenni a piacon. Ugyanakkor mire ezek a sorok megjelennek, valószínűleg már rég kiderült, mi okozta az instabilitást – részemről 100 forintot tesztek a memóriamodulra –, és jól kialakított, jó áru konfiguráció fogadhatja majd a többi cég termékeinek rohamát. Azok között pedig szintén akadhat majd problémás gép elsőre.

- ⊕ hihetetlen erejű videokártya; kedvező ár
- ⊖ kissé instabil

Mitac MiNote 8170 X3

A kissé hosszadalmas név senkit ne ijesszen el, csupán a vevőszolgálat

Mitac MiNote 8175 XO – a legtoább, mi adható

informálására szolgál. Míg sok noteszgépbe azt pakolják, amit a vevő éppen kér, a Notebook.hu emberei ebből a kódból megtudhatják, hogy a Mitac MiNote 8170 (leánykori és japán nevén Sharp) készülékébe az X3 konfigurációt kell elhelyezni. Esetünkben ez egy jobbféle, 1,6 GHz-en kezéző Pentium 4 Northwood, 256 Mbyte SDRAM-mal, amit ugye már többször megbélyegeztünk, de költségtakarékossági okokból még mindig népszerű.

Mini hűtőszekrény – sajnos sör nélkül

Valamint egy újabb Ati kártya, az M6 néven is ismert Mobility Radeon. (Mintha az Ati uralná a mobilpiacot: őt gépből négy ezzel fut, ami még fogorvosok ajánlásánál is jobban hangzik.) Ide tartozik egy rövid megemlékezés az újabb Pentium 4 modellekről, mert hogy az Északi erdő processzorait kisebb csúszással, ám nagyobb gyorsítótárral készítik – vagyis kevesebb energiát igényelnek, és kevésbé melegsznek, ám sebesebben dolgoznak, mint willamette-es elődeik.

A használati idő további növelésére a Mitac gépek BIOS-ában beállítható a „Battery Learning”, ami az éjszaka setétjében gyors egymásutánban kétszer feltölti és kúsi az aksikat, így azok harmadszorra már 20–30%-kal tovább bírják a munkát.

Mivel a rendszert nem a Csupasz pisztoly szemléti atya tervezte, így természetesen harmadszor is feltölti az

akkumulátort, hogy másnap lehessen dolgozni a készüléken.

A képernyő és a merevlemez már nem mérkőzhet előző konfigurációbeli ellenfelével – nem is csoda, hiszen ez a készülék főként árával kíván hódítani azok körében, akik ragaszkodnak a Pentium 4-es alapokhoz, de eszük ágában sincs ezért átlépni a félmilliósi határt. Ez még akkor is nyomós érv lenne, ha a készülék elmaradna a középmezőnyitól, erről azonban szó sincs.

A 8170 X3 bár

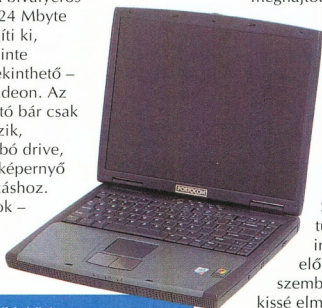
különböző kunsztokra nem képes, és egyik területen sem ért el kiemelkedő eredményt, összességében jól teljesített, és ami talán a legfőbb: teljesen stabilnak bizonyult.

- ⊕ remek ár
- ⊖ még mindig SDRAM

Mitac MiNote 8175 XO

Erről a konfigurációról sokat elárul ködjának mögöttes jelentése. Sok hiedellellemmentésben ez ugyanis nem X0, hanem XO, vagyis extraordinary. Ennek megfelelően a létező legerősebb processzort kapta – ez meg is látszik az eredményein. Ilyen erejű processzorhoz extra hűtés dukál – erről is gondoskodtak a forgalmazók. A bivalyerős processzor 1024 Mbyte memória egészíti ki, valamint a – szinte alapelemnek tekinthető – Ati Mobility Radeon. Az optikai meghajtó bár csak CD-írónak látszik, valójában kombó drive, így a 15 colos képernyő jól jön a mozihoz. Az egyéb adatok – esetleg némi munkaanyag – tárolásáról

Portocom MultiMobil 4 – az első közt is első

pedig 40 Gbyte-os merevlemez gondoskodik. Ezáltal is működött Murphy rosszindulatú kis elmélete. A nagy teljesítményű rendszerben mindig

van egy egészen apró kis hiba.

Ezúttal az Adobe Premiere egyik mentési művelete nem sikerült önállóan a gépre, de szerencsére a jó elérési utat megadva a tesz visszatalált a helyes útra, és vígan lefutott.

Sokkal kellemesebb meglepetés ért az akkuteszt során – minden rosszindulatú elvárással szemben az először – és sajnos csökkent valamelyest, így közel két órán át működhet mini erőműünk.

Mindeneset jónak igencsak megkérjük az árat, de ez nem meglepő, hiszen az 512 Mbyte-os (ráadásul Kingstone) memóriamodul elég egyedi, és korántsem olcsó mulatság – a 2,4 GHz-es Pentium 4 pedig egyelőre az asztali gépek piacán is ritka luxuscikk.

- ⊕ valódi erőművész és reneszánsz ember
- ⊖ nem olcsó mulatság

Portocom MultiMobil 4

Tesztünk igazi győztese a MultiMobil 4, hiszen itt találkozhattunk Pentium 4 processzorral.

Nos, pszichózis vagy valódi érné, de ez a notesz huzamosabb használat után sem vált elviselhetetlenül forróvá, csak a megszokott közepesen meleg érzést adta. Pedig ez a processzor sem adta alább 1,6 GHz-nél.

Memóriával is csurig töltötték, méghozzá jobbféle DDR SDRAM-mal, grafikus megjelenítője azonban kissé alulteljesített.

Időig jutottunk a fejlődésben: a tavaly ilyenkor (az M1-esek lassúságától szenvedve) messiásként vált GeForce2 Go már nem számít elég erősnek. Mindenesetre a DVD filmek lejátszásával még könnyedén elboldogult, amire nyilván lesz is alkalma a kombó meghajtót és a 15,1 colos

képméretőt figyelembe véve. További előny, hogy a készüléken előreteljesített Windows XP várja a felhasználót, és a CD-író programról sem feledkeztek meg a Portocom munkatársai. A készülék nagyjából átlagosan teljesített a Sysmark alatt, bár úgy tűnik, a hagyományos irodai munkát részletesen egyben a netezéssel szemben. 3D-s teljesítménye

kissé elmarad az Ati uralta mezőnyitől, főként hogy a 3DMark 2001-et nem tudta futtatni. De ismét előnyben a mobil kiserelés, hiszen a készülék alig melegszik, és az akkumulátora is tovább bírja az átlagnál. Rádásul mindenképpen kuriózum a Mobile Pentium 4 – csodaszámba megy,

hogy egyáltalán tudtak belőle szerezni a cégnél.

➔ végre Mobile Pentium 4!

➔ borsos ár, viszonylag gyenge 3D-s teljesítmény

Toshiba Satellite 1900-101

A Toshiba mérnökei megelégteltek a hagyományos formákat, ezért legújabb Satellite modelljük kissé formabontóra és fiatalosra sikeredett. Már kezdetben gyanús lehet a zenei vezérlősről – nem éppen tipikus toshibás elem –, a fedelet felnyitva pedig egészen egyedül látvány fogad. A két hangszóró a készülék teljes magasságát átéri, így túllóg az alsó traktuson, mintegy a térbeli hangzást imitálándó, ezért cserébe kisebb felületen érintkezik a készülék teteje és alja. Bár ez a törekvés látszatát sugallja, a normális használat során egyszer sem bizonyult instabillnak, vagy veszélyesen gyengének ez a megoldás, igaz, pogóznai nem próbáltunk vele.

A formabontó külső után a belső értékek sokkal hagyományosabbak.

1600 MHz-es processzor, 256 Mbyte-nyi a sajátos szimpla SDRAM-ból

Toshiba Satellite 1900-101 – a különlegességek kedvelőinek

és Mobility Radeon az alapozás. Ehhez jön hozzá a Toshiba Combo Drive, amely szintén népszerűnek bizonyult a tesztközben, 40 Gbyte kapacitású – szintén Toshiba – merevlemez és 15 hüvelykes LCD kijelző. A Toshiba egyéni energiagazdálkodási programjának köszönhetően a készülék nagyon sokáig bírja a munkát, igaz, ez folyamatos lassulással és fényerőcsökkenéssel jár, vagyis az utolsó 10-15 percet félvakon kell teljesíteni, miközben a készülék jóformán egy Pentium II-es gép tempójára lassul – ám ha pont ez a kis plusz kell egy dokumentum befejezéséhez és elmentéséhez, ez maga az áldás. Ezzel a takarékosággal nincs összefüggésben a Satellite 1900-101 viszonylag gyenge eredménye, mert az erőteszt idején mindig hálózatról működtek a gépek. Hogy igazából mi okozta akkor, az még kérdéses, valószínűleg a régebbi processzormag és a keveske (végtére is Windows XP-ről beszélünk) SDRAM szerencsétlen együttállása.

A készülék további erénye a félig telepített Windows XP, amelynek csupán egyéni adatainkat (név, lakhely, időzóna

stb.) kell megadnunk, és néhány perc múlva már működik a telepített rendszer, valamint nagy mennyiségű egyéb program a DVD-lejátszóval egy nagyobbacska Microsoft programcsomagig. Ezzel a húzással a közepes árértékű gép egyből mozgó irodává alakulhatott.

➔ csinos külső, hosszú akkuidó
➔ sebességprobléma

CHIP-TIPP

Valami volt a levegőben ebben a hónapban. A várva várt videokártyateszt is meglepően kevés díjazottat hozott, ahogy ez a szűk körű megmértetés is. A kollégákkal folytatott rövid egyeztetés után kiderült, nem mi voltunk túl szigorúak. Szó sincs tavaszi fásultságokról vagy ár-apolaj mozgások titokzatos

hatásáról, egyszerűen úgy alakult, hogy nagyon kevés indulónak sikerült jelentős előnyöket felmutatnia hátrányok nélkül.

Ez erre a tesztre is igaz, ráadásul a meglehetősen kicsi mezőny mindegyik tagjának gyökeresen eltérő mind feladatköre, mind célközönsége, ezért ebben a megmértetésben nem került kiosztásra CHIP-TIPP.

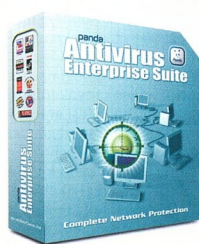
Továbbra is fenntartom: dicsősegs a bátraknak, akik a felhasználókat szolgálva a lehető leghamarabb előálltak Pentium 4-es megoldásaikkal. Ugyanakkor e sietség számos hibához vezetett, ami miatt egyéni teszt példánynál sem éreztem szinte ellenállhatatlan vágyat, hogy azonnal beszerezzek egyet belőle.

Néhány hónap múlva egy tematikusabb tesztben talán már mindenki bebizonyíthatja összeállításának kifogástalan voltát, ezúttal azonban mindössze vásárlási ajánlat került kiosztásra.

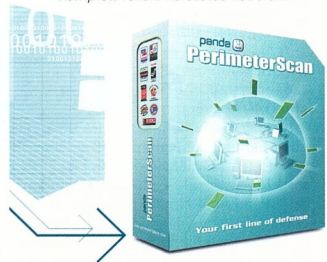
Az ajánlatot – nem meglepő módon – a Mitac MiNote 8170 X3 kapta. Annak magyarázata pedig, hogy miért nem kapott fődíjat, egyszerű: semmi kiemelkedőt nem nyújtott, és nem jár hozzá semmilyen szoftver. Való igaz, ez utóbbi előny is lehet (főként az árban, ha már valakinek van otthon fölös Windowsa), de az átlagos netesgépek előre telepített és finomra hangolt szoftverállományához képest kifejezett hátrány. Ugyanakkor a készülék stabil, erős és elérhető árú. Ha valaki presztizskérdés teszi, hogy az első között legyen Pentium 4-es netese – vagy későbbi cserében gondolkodik –, nem fogja megbánni, ha ezt választja.

Az új vírusok új antivírus technológiát kívánnak!

A Panda Software új, komplett antivírus megoldása lehetővé teszi bármilyen kialakítású és méretű hálózaton egységes biztonsági politika bevezetését.

Panda Antivirus Enterprise Suite
Komplett vállalati hálózatos védelem

Panda PerimeterScan
Nagyvállalati hálózat elsővonalas védelme

Hivatalos magyarországi termékpremier 2002. május 14.

Látogassa meg a www.pandasoftware.com/corpsolutions

Internet oldalt és tölts le a **Panda Antivirus Enterprise Suite** vagy a **Panda PerimeterScan** antivírus szoftver ingyenes próbaverzióját!

hungary@pandasoftware.com

Panda Software Hungary
H - 1145 Budapest, Szugló u. 54

Telefon: (06-1) 469 7099
Mobil: (06-20) 912 9803
E-mail: hungary@pandasoftware.com
Web: www.pandasoftware.com

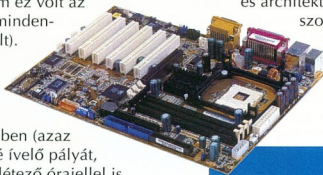
Húzd meg jobban!

A tuningnak befellegzett! A tuningnak vége! A tuningmesterekre nehéz idők várnak! Sokan találkozhattunk már hasonló kijelentésekkel, jóslatokkal. Nos, a fölpörgetés lehetősége él és virul – és ezt mi most be is bizonyítjuk.

Erdős Márton (martin@umszki.hu)

Egy nemrégiben tartott sajtótájékoztatón éppen erről a témáról beszélgettünk Kópházi Jánossal, az Intel Magyarország szakemberével. Becslésünk szerint a számítógépet használóknak csupán 5%-a foglalkozik processzorok, videokártyák fölpörgetésével. Ez meglehetősen kicsi arány ahhoz, hogy bármilyen üzleti stratégia lehessen rá építeni – ám ez az 5% a hozzáértőbb, informáltabb rétegből kerül ki. Amikor az Intel feltúrozta az Intel Netburst mikroarchitektúrát elsőként alkalmazó Willamette processzormagot, különleges processzort alkotott ennek az 5%-nyi „hardcore” rétegnek (persze a CPU magjának tervezésekor nem ez volt az elsődleges cél, mindenesetre így sikerült).

A Northwood magról van szó, amely amellett, hogy folytatta a MHz-ben (azaz GHz-ben) felfelé ívelő pályát, két kisebb, már létező órajellel is forgalomba került. Ez a két változat az Intel Pentium 4 Northwood 1.6A és 1.8A. Ezek jelenleg a világ legjobb ár-érték mutatójú asztali processzorai. Kizárólag Socket 478-as tokozással készülnek, 400 MHz-es rendszerbusz-órajellel (egyelőre), 0,13 mikronos gyártástechnológiával. A Willamette-tel ellentétben kétszer akkora, 512 Kbyte-os másodlagos gyorsítótárat kaptak, de egyebekben nem különböznek attól

Az olcsó fölpörgető

(➔ Az igazi Pentium 4 – CHIP, 2002/3/54). Ez mégis elegendő az üdvösséghez.

Csak most! 800 MHz ingyen!

Noha nem látunk a jövőbe, eddig nem igazán juthattunk olyan processzorhoz, amely szinté válogatás nélkül rejt magában 800 MHz órajelbőveletet. Az 1.6A és 1.8A jelű Northwood processzorokat kivétel nélkül a 2.2A-s „gyártósorokon” készítik, csupán a roppant szigorú minőség-ellenőrzésen buknak el. Valószínű azonban, hogy nem is annyira rosszak ezek a „selejtej”, csupán ilyen processzort is ki kell adni, hiszen óriási a kereslet iránta (a kedvezőbb ár, ám hasonlóan Pentium 4-es architektúra miatt). Mindössze a szorzóáramkört kell módosítani – és máris kint a 2.2A-nak gyártott, 1.6A árán eladott Intel Pentium 4. Ennek az ígéretek

technológiának még csak az elején járunk (az Intel jelenleg a 10 GHz-et tartja az architektúra felső órajelhatárának – természetesen kisebb csíkszélesség mellett), ezért nagy az esély a sikeres fölpörgetésre. Nézzük csak meg: 4x100 MHz-es rendszerbusz, magas szorzó (16x), vadonatúj gyártási technológia (0,13 mikron), alacsony feszültség (1,5 V), kétlépcsős, biztonságos védelem (olvassóink nyomásának engedve Britney Spears-rajongók lettünk, ezért csak annyit mondanánk, hogy Oooooooverprotected...), és a tetejébe még gyors, aszinkron üzemre is képes memóriavezérlő az alaplap chipkészletek oldaláról.

Az interneten olvashatunk olyan 2,4 GHz-es példány tesztjeiről, amelynek órajelét folyékony nitrogénnel (melegebb nyári napokon kizárólag ilyenlenn oltsuk a szomjunkt) hűtve 4,1 GHz-ig pumpálták fel.

Válogatós fajta

Persze a minőségi alkatrészek megválogatását nem kerülhetjük el – ha csak egyetlen alkatrész is gyenge, az egész tuningnak lőttek. A processzor

szerecsére nem kell túlságosan megválogatni, kisebb sebességnövekményre az említett típusok szinte bármelyik példányá bízható. Azonban a memóriát, de különösen az alaplapot nagyon körültekintően kell megválogatni. A két szóba jöhető fajta Rambur memóriával vagy DDR SDRAM-mal üzemel. Az előbbit az Intel lassan kifuttatja, illetve a felsőbb régiókba (szerverek, komolyabb munkaállomások) tolja, ezért marad a DDR SDRAM. Ebből PC2100-as és PC2700-as változatokat szerezhetünk be. Az Intel hivatalosan csupán a PC2100-at támogatja, és ez az év végéig nem is látszik megváltozni. A SiS és a Via már támogatja a 333 MHz-es memóriákat, és a DDR400 szabvány elöl sem zárkózik el.

Mi két alaplapot választottunk ki az Asus termékek közül. A P4B266-ról már olvashattak tesztet újságunkban (➔ Luv ya, i845D! – CHIP 2002/2/51, illetve Socket 478 újra, kétszeresen – CHIP 2002/4/70), tehát őt már nem kell bemutatnunk. Az idő múlásával egyre több összehasonlító alaplapteszt jelent meg a neten is, és ezekben kivétel nélkül az egyik legjobb tuningalaplapnak nyilvánították.

Asus P4S533 – Go SiS, go!

A másik alaplap teljesen friss chipkészletre épül, a SiS 645DX-re. A SiS 645-ös chipkészletét már bemutatottuk magazinunkban (➔ Socket 478 újra, kétszeresen – CHIP 2002/4/70). A DX jelzés a mindkét lapkát érintő változtatásokat takarja. Az északi hidat, amely a memória, a processzor és az egyéb sínek összehangolásáért felelős, kiegészítették az 533 MHz-es (4x133 MHz) rendszerbusz-órajelű Intel Pentium 4 Northwood processzorok

A dobozos Intel Pentium 4 1.6A-s Northwood ára 1 év garanciával bruttó 46 900 Ft. A 256 Mbyte-os, DDR333-as Samsung memóriamodul ára bruttó 25 300 Ft 1 év garanciával. Ezeket az alkatrészeket a Vision Computer becsátotta rendelkezésünkre, míg a két alaplapot az Asustek tajvani főhadiszállásáról kaptuk.

i

- ➔ Vision Computer ☎ 370-4705
- ➔ www.visioncomputer.hu
- ➔ www.asus.com.tw/mb/socket478/p4b266/overview.htm
- ➔ www.asus.com.tw/mb/socket478/p4s533/overview.htm
- ➔ www.intel.com/design/chipsets/845/index.htm
- ➔ www.intel.com/products/desktop/_lap/processors/desktop/pentium4/index.htm
- ➔ www.sis.com/products/chipsets/oa/pentium4/645dx.htm

Műszaki és mérési adatok

Alaplap gyártója, típusa	Asus P4B266		Asus P4S533		
Chipkészlet	Intel 845 DDR		SiS 645DX		
Órajel frekvenciája	1,6 GHz	2,4 GHz	1,6 GHz	1,6 GHz	2,4 GHz
Memória órajele	266 MHz	300 MHz	266 MHz	333 MHz	375 MHz
Sysmark 2001, patch 3					
Official Run	154 pont	213 pont	148 pont	151 pont	213 pont
Internet Content Creation	163 pont	231 pont	157 pont	161 pont	233 pont
Office Productivity	146 pont	196 pont	139 pont	141 pont	194 pont
PCMark 2002 Free, Default					
CPU score	3890 pont	5771 pont	3704 pont	3740 pont	5591 pont
Memory score	4108 pont	5191 pont	3613 pont	4255 pont	5421 pont
HDD score	937 pont	989 pont	948 pont	1002 pont	945 pont
Egyedi mérések					
3DMark 2000 v1.1 – 640x480/16 bit	8796 3D mark	9618 3D mark	8445 3D mark	8664 3D mark	9597 3D mark
3DMark 2001 SE – 640x480/16 bit	4557 3D mark	5284 3D mark	4314 3D mark	4476 3D mark	5168 3D mark
Quake III Team Arena 1.27h, mpmemo1, timedemo – fástest grafika, 640x480/16 bit	161,4 kép/s	207,4 kép/s	163,6 kép/s	170 kép/s	210,3 kép/s

Tesztkonfiguráció: 1,6 GHz-es Intel Pentium 4 Northwood processzor (sSpec: SL668, CPUID: 0F24); 256 Mbyte PC2100-as CL2,5-es Siemens-Micron DDR SDRAM, illetve 256 Mbyte PC2700-as CL2,5-es Samsung DDR SDRAM; Aii All-in-Wonder Radeon videokártya.

támogatásával. A SiS 961B déli híddi immár megbirkózik az ATA/133 szabvánnyal és egy 10/100 Mbit/s-os hálózati kártya is a miénk

WCPUID / CPU Status

Processor: Intel Pentium 4
 Platform: Socket478 (PGA478 Socket)
 Vendor String: GenuineIntel
 CPU Type: Original OEM Processor
 Family: 15 Model: 0 Stepping: ID
 Name String: Intel(R) Pentium(R) 4 CPU 1.60GHz
 Internal Clock: 2400.00 MHz System Clock: 1500.00 MHz
 System Bus: 600.00 MHz QDR Multiplier: 18.0
 L1 F-Cache: 12K uops L2 Cache: 512K Byte
 L1 D-Cache: 8K Byte L2 Speed: 2400.00 MHz
 MMX: Supported MMXc: Not Supported
 SSE: Supported SSE2: Not Supported
 SSE2: Supported SSE2c: Not Supported
 Windows XP Version 5.01.2600
 Copyright (c) 1998-2002 H. Dödel. All Rights Reserved. ESC6AB9B

Nem túl látványos, de szívet melengető

alpartozékként (persze a kivezetést integrálnia kell az alaplap gyártójának). Az Asus P4S533 alaplapon ezenfelül 6 PCI kártyahelyet, 3 memóriafoglalatot (maximum 3 Gbyte memóriát kezel), és C-Media 8738 típusú S/PDIF kimenetes, 6 csatornás hangvezérlőt kínál.

Az igazi érdekességek a BIOS-ában lennek. Noha jumperrel is konfigurálhatjuk processzorunkat, az az igazi, ha ezt szoftveresen tesszük, mert sokkal több beállítási lehetőséget kapunk. Megemlehtjük 2 tizeddel, 2,7 V-ra a DDR SDRAM-ok feszültségét és 0,05 V-

os lépésekben, 1,7 V-ig a processzor feszültségét (gyárilag 1,50 V). A rendszersbusz órajelét 1 MHz-enként „csupán” 166 MHz-ig tornászhatjuk. A leghasznosabb az órajelarányok beállítása, azaz az FSB/PCI/memória osztó – ez 6 különböző értéket vehet fel.

Érdekes lehet még a Q-Fan technológia. Ez a processzor terhelésének függvényében szabályozza a CPU hűtőventilátorának fordulatszámát. Ezek mellett minden extrát megkapunk, ami az Asus alaplapjaival együtt szokott járni. Ilyen az Asus Post Reporter, az Asus EZ Plug, az Asus MyLogo stb. A MyLogo segítségével be is izzítottam a bootolási folyamatba kedvenc színészszám, Jurga Veronika elnagyolt portréját.

A „hűzős” teszt

Az Asus neve eleve minőséget jelez, amit az is alátámaszt, hogy mindkét alaplapon teljesen stabilan lefutott minden teszt 2400 MHz-es processzor-órajel (16x150 MHz) mellett.

A SiS 645DX sebességéből hátrányát szinte tökéletesen feledtetni, hogy gyorsabb, DDR333-as memóriákat is képes kezelni. Ugyanakkor a processzort valamivel szerényebben hajtja ki, mint az Intel saját megoldása – kicsoda ironia! A teszthez DDR333-as Samsung memóriát használtunk – a netes tesztet alapján rendkívül tuningbarát, csupán 2,7 V-nál többet kellene neki adni, ám erre általában csak a „buhérált” alaplapok képesek. Sajnos 2560 MHz-en (16x160 MHz) a 3D-s tesztek sorra lefagytak, amiért valószerűleg az 1,7 V-ra

korlátozott CPU-feszültségét hibáztathatjuk.

Az Intel 845 lapkakészletre épülő P4B266 minden tekintetben állta a sarat távol-leleti, fiatalabb és frissebb kihívójával szemben. Egyedüli negatívuma a merev FSB/PCI/memória osztó. A 150 MHz-et csupán 3-mal osztja – és az 50 MHz-es PCI-órajel több kártyánál is kizáró tényező lehet. A P4S533-nál nincs ilyen akadály, bármikor lejjebb vehetjük a PCI órajelét.

***

A teszteredményekből kitűnik, potom 48 ezer forintért 2,4 GHz-re képes Intel Pentium 4 Northwood processzort szereshetünk be, amelynek szédítően jó az ár-érték aránya. Ehhez mindössze megfelelő alaplatot és memóriát kell választanunk és odafigyelnünk, amikor összeállítjuk a gépet. Cserébe könnyedén szert tehetünk akár plusz 50 képkocka/s-ra is a 3D-s játékokban.

Cikkünk végén – mint mindegyik „tuningolós” írásunknál – ki kell emelnünk, hogy a tuningszerencse forgandó, azaz sem az Intel, sem mi nem garantáljuk azt, hogy ha valaki besétál bármelyik kereskedőhöz, és vásárol egy Intel Pentium 4 1.6A processzort, akkor az neki feltétlenül menni fog akár 1,7, akár 2,4 GHz-en.

Annnyit azonban bizton állíthatunk, hogy az esélyek nagyon jók, ráadásul az általunk tesztelt processzor a CPU dobozában levő gyári Intel hűtővel érte el az eredményeit. Hopp!

Melyiket szeressem?

Ezúttal is meglehetősen különleges szletére látogattunk el a számítástechnikának. Több képernyős számítógépek, óriási nyomtatók, átláthatatlan tervrajok mindenütt...

Győri Ferenc

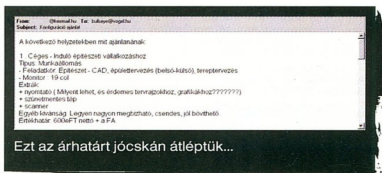
Egy ifjú vállalkozó egy kisebb építészeti tervezőiroda teljes gépparkjának összeállításához kérte segítségünket. A hagyományosabb munkagépnek való konfigurációt talán már sikerült kivadásznia az eddigi számainkból (vagy simán leemelte egy jobb bolt polcáról, előre összerakva és telepítve), de a mérnöki munkaállomás kigondolására nem kerített sort – eddig.

A különleges helyzet különleges szakértelmet kíván, így az összeállításhoz a Varinex Rt. szakembereit kértük fel tanácsadónak, akik igencsak járatosak a mérnöki informatika világában. A konfiguráció sajnos messze meghaladta az eredetileg kiírt keretet, mert a szakértői ajánlás szerint inkább olyan gépet érdemes összerakni, amelyek tökéletesen használható CAD-es feladatokra, mintsem felesleges megoldásokkal járassa le magát egy cég a jövőendőbeli ügyfelei előtt. A konfiguráció két sarokpontja az átlagostól messze – főleg árban – eltérő videokártya és nyomtató, ezeket külön erre a feladatkörre tervezték.

A CAD-es videokártyák világa nagyon furcsa. A 3D-s játékosok ma már megvetően elhúzzák a szájukat, ha szóba kerül a TNT2 – akkor hogyan lehet, hogy egy erre épült kártya százezer forintba kerülhet? No, ezért hívtunk szakértőket, hogy erre válaszoljanak. A CAD-es tervezés és 3D-s látványdemonstráció tisztán OpenGL alapokon nyugszik. Ezért előfeltétel az ennek a szabványnak maradéktalanul eleget tevő grafikus alrendszer. Erre kiélezett kártyákat készít a 3Dlabs. Az Oxygen kártya paraméterei nagyon jók: 300 MHz-es RAMDAC, 7 független DMA csatorna, 64 Mbyte 256 bites sávszélességű memória, 2 VGA kimenet, teljes OpenGL-támogatás, 1,1-es ICD (OpenGL 1.2-re felkészítve), új Glint Gamma 2 geometriai processzor. A kártya főként külön processzorai és a két képernyő támogatása miatt ajánlott – utóbbit a CAD/CAM-es és 3D-s világban már régóta nem újdonság vagy luxus, sokkal inkább előfeltétel. A 3Dlabs kínálatában ez a kártya „csupán” a közepmezőnybe sorolható, de a felső kategóriás

Vadmacskákat köszönettel hazaküldtünk azaz, hogy amikor a kérés benyújtott cég befut, majd gondolkunk rájuk, de „kezdő” konfigurációba túlzottan is nagyvadász.

A 3D-s mérnöki munkához erős számolási teljesítmény is szükséges, így az éppen legerősebb processzort kapt

Ezt az árhatárt jócskán átléptük...

az összeállítás. A Pentium 4 1.6A körüli örület – bár fölpörgethetősége bizonyosságaként szerkesztőségünk több tagja is örömmel használ ilyen processzort 2,4 GHz magasságában – inkább mellőztük, mert e lapszámunk megjelenése idején valószínűleg már elfogyott a hazai boltokból.

A memóriával sem lehetett takarékoskodni, kerek 1 Gbyte Rambus került az Abit alaplapjára. Sokan panaszkodnak mostanában a viszonteladók közül az Abit lapok gyakori meghibásodása miatt, de nem szabad elfelejteni, hogy a fölpörgetők kedvencei, mégpedig az veszélyes hobbi. A gyártó alaplapjaival szerzett személyes tapasztalataink már sokkal kedvezőbbek, no és persze a RAID is elengedhetetlennek bizonyult, és ebben az Abitnak van talán a legjobban tapasztalata. Adatbiztonságilag éppen ezért két merevlemezlet indítottunk, ám ez a szám tetszés szerint növelhető a későbbiekben. CD-íróra és szuperíroplappra egyaránt szükség lehet a tervrajok szállításához – előbbiből egy gyorsabbat egyeztetünk választani a feladatra, így még újraíráható lemezt is megéri használni. A kisméretű billentyűzet és egér egyszerű, ám megbízható eszköz – digitalizálótáblát már nem mertünk hozzátenni az összeállításához –, ahogy a

születmentes tápegység is, sőt utóbbit felel az egész rendszer megbízhatóságáért. És persze ennyi mindenhez nagyobacska ház is járt, szintén nagyobacska tápegységgel.

Monitorból – nem meglepő hír – a legjobbra van szükség a pontos munkához, pontosabban két legjobbra, a rendszer tökéletes kihasználásához, erre pedig szinte szinonima a Sony G420. Képmérete és felbontása is remek, jól bevált ajánlat hasonló helyzetben.

Mint már szó esett róla, a nyomtató igazi különlegesség. A HP DesignJet 500ps, mint nevéből is kitűnik, a grafikai-tervező munka végeredményének előállítására készült.

Merjünk nagyot venni!

A 24 col, azaz 61 cm vastag papírtekercsről több méter hosszán is lehet nyomtatni (ezért a furcsa, négyzetméter/órában mért sebesség), így A/1-es méretben készülhetnek

Konfigurációajánlónkban mind az egyes termékeknél, mind a végső ár-cédulákon a bruttó kereskedelmi, illetve a nagykereskedők esetében az ajánlott kiskereskedelmi árat közöljük. Az árak a piac április végi állapotát tükrözik.

Továbbra is várjuk kéréseiket számítógép-konfigurációkhoz a bullseye@vogel.hu címen – feladatkör, monitor-méret és keretösszeg megjelölésével.

Tervezd újra, Sam!

- JT toronyház – Pentium 4-es nagytorony, hat 5,25 colos, két 3,5 colos, 2 merevlemezhez, 300 W-os tápegység 2 év garanciával (16113 Ft)
- Abit TH7-II RAID alaplap – Intel 850 chipkészlet, Socket 478 foglalat, 1 AGP/5 PCI kártyahely, 4 memóriahely, maximum 2 Gbyte PC600/800-as Rambus memória, 400 MHz-es buszójával, ATA/100-as csatló, HPT-370 RAID vezérlő, AC'97 hangvezérlő, hálózati vezérlő, Softmenu III (50169 Ft)
- 2,0 GHz-es Intel Pentium 4 processzor – Socket 478 PGA foglalatban, 512 Kbyte másodszintű cache, 400 MHz-es rendszerbusz, SSE2 utasításkészlet, dobozos kivitel, gyári ventilátorral és hűtőbordával (129 231 Ft)
- 1024 Mbyte memória – négy 256 Mbyte-os 128 bites PC800-as Rambus modul (117 875 Ft)
- 3Dlabs Oxygen GVX210 grafikus kártya – 2 Glint R3 raszterizáló processzor, Glint Gamma 2 geometriai processzor, 300 MHz-es RAMDAC, 7 független DMA csatorna, 64 Mbyte SGRAM, teljes OpenGL támogatás, két VGA kimenet, dobozos (531 731 Ft)
- 2 db Maxtor 6L060J3 merevlemez – D740X sorozat, 2x60 Gbyte névleges kapacitás, 2 Mbyte cache, 7200 fordulat/perc, ATA/133-as csatló, átlagos keresési idő 8,5 ms (83 663 Ft)
- A: drive – Panasonic szuperfloppy-meghajtó (34 356 Ft)
- LG GCE-8320 CD-újríró – 32-szeres sebességű írás, 10-szeres újrírás, 40-szeres olvasás, 8 Mbyte puffer, SuperLink, Z-CLV, dobozos (32 488 Ft)
- LogiTech Pilot Wheel egér – 2 gomb, görgő, USB és PS/2-es csatló (8738 Ft)
- Win98 billentyűzet – magyar kiosztás, PS/2-es csatló, csuklótámszál (2625 Ft)
- 2 db Sony G420 monitor – 19 colos névleges és 18 colos látható képátmérő, apertúrárcsós képcső, képponttávolság 0,24 mm, vízszintes frissítés 30–110 kHz, függőleges frissítés 48–170 Hz, legnagyobb felbontás 1920x1440 képpont 70 Hz-cel, ajánlott felbontás 1600x1200 képpont 89 Hz-cel, 3 év garancia (456 838 Ft)
- APC Back-UPS Pro 650VA szünetmentes táp – maximális teljesítmény 650 VA, 400 W, automatikus feszültség szabályozás, telefonvonal védelem, elméleti áthidalási időtartam 15 perc (76 125 Ft)
- HP DesignJet 500ps – grafikai nyomtató, 24 colos papírtekerces, legnagyobb sebesség A/1-es rajznál 90 s, A/1-es színes képek esetén 7,9 m²/h, legnagyobb felbontás 1200x600 dpi (1 010 000 Ft)
- HP ScanJet 4400C szkennер – 1200x1200 dpi felbontás, 48 bites színméllyesség, USB csatló (37 906 Ft)

bruttó 2 587 857 Ft

a tervezők, grafikák. Külső-belső tervezésre kell a gép, ezért nyilván látványosabb belső képek kinyitására is szükség lesz, ehhez pedig olyan nyomtató kellett, amely vektorosan és raszteresen is remek – ezért esett a választás a HP aranyáru monstrumára.

A lapolvasó feladatköre valószínűleg nem lesz ilyen széles, így óvakodtunk a sokmilliószupergépektől. A HP ScanJet 4400C ugyan „csak” A/4-es méretben dolgozik, de azt gyorsan teszi és nagyon jó képminőséggel.

A pók hálója

Az információ érték – ezt már mindenki tudja. Más kérdés, hogy kinek mi számít lényeges információnak. Mindenesetre kialakulóban egy új embertípus, ennek kifejlett példánya napi 20–24 órát ül a gépe előtt, heti több Gbyte adatot tölt le a világhálóról, a számítógépén tévézik, ahol egyből rögzíti is a látottakat, no és van egy-két videomagnója is, a szalagos felvételeit pedig „egyszer majd bedigizí, ha lesz ideje”.

Minden abszurditása ellenére a szükséglet valós, jómagam is

- i**
- ➔ 3Dlabs Oxygen GVX210: www.3dlabs.com/product/oxygen_gvx210_index.htm
  - ➔ Abit TH7-II RAID: www.abit.com.tw/
  - ➔ AMD Athlon XP 1600+: <http://athlonxp.amd.com/>
  - ➔ AOpen HQ 08: www.aopen.com/products/housing/hq08.htm
  - ➔ APC Back-UPS Pro 650VA: www.apc.com/resource/include/techspec_index.cfm
  - ➔ Ati All-in-Wonder Radeon 8500DV: www.ati.com/products/pc/aivradeon8500dv/index.html
  - ➔ Creative Inspire 5.1 5300: <http://uk.europe.creative.com/products/product.asp>
  - ➔ Creative Sound Blaster Audigy Player: www.soundblaster.com/products/audigygamer/
  - ➔ Epox 8K7A+: www.epox.nl/english/products/motherboard/ep-8k7a+.htm
  - ➔ GlobalWin TAK-68: www.globalwin.com.tw/new-product/tak68.html
  - ➔ HP DesignJet 500ps: www.hp.hu/nyomatok_kepfeldolgozas/nyomatok/designjet500ps.asp
  - ➔ HP ScanJet 4400C: www.hp.hu/nyomatok_kepfeldolgozas/szkennerok/sj4400.asp
  - ➔ Intel Pentium 4: www.intel.com/home/pentium4/index.htm
  - ➔ LG 915 FT+: www.lge.com/
  - ➔ LG GCE-8320: www.lge.com/
  - ➔ Logitech Internet Keyboard: www.logitech.com/cf/products/productoverview.cfm/2720
  - ➔ Logitech Optical Wheel Mouse: www.logitech.com/cf/products/mice.cfm
  - ➔ Logitech Pilot Wheel: www.logitech.com/cf/products/productoverview.cfm/78
  - ➔ Maxtor 6L060J3: www.maxtor.com/products/DiamondMax/DiamondMaxPlus/QuickSpecs/42093.htm
  - ➔ Pioneer 1065: www.pioneer-eur.com/products/multimed/optical/dvd1065116s.htm
  - ➔ Seagate Barracuda ST380021A: www.seagate.com/cda/products/discsales/marketing/detail/0,1081,381,00.html
  - ➔ SMC 1244TX: www.smc.com/index.cfm
  - ➔ Sony G420: www.sony.com.sg/asian/monitor/g420.html
  - ➔ Teac 540E: www.teac.de/en/02_01_02_produkte/02_01_02_01_g8.htm

A nagy archivátor

- AOpen HQ 08 ház – ATX-es nagy torony, 300 W-os tápegység, öt 5,25 colos, egy 3,5 colos, 3+4 merevlemez hely (41 300 Ft, Mikland)
- Epox 8K7A+ alaplap – ATX-es, AMD 761/Via 668B chipkészlet, Socket A foglalat, 1 AGP/6 PCI kártyahely, 2 memóriahely, maximum 1 Gbyte DDR SDRAM, 266 MHz-es buszórajel, ATA/100-as csatló, HPT370 RAID vezérlő, AC'97-es hangvezérlő, 2 év garancia (48 125 Ft, Herta)
- AMD Athlon XP 1800+ processzor – 1,53 GHz-es órajel, 266 MHz-es buszórajel, 128 Kbyte első- és 256 Kbyte másodsztintú gyorsítótár, 3DNow! Pro (38 750 Ft, Aqua Computer)
- GlobalWin TAK-68 processzorhűtő – dupla ventilátor, Athlon XP-hez 2,1 GHz-ig, legnagyobb teljesítményfelvétel 2,52 W, maximális zajszint 36,8 dBA (9250 Ft, Aqua Computer)
- 1024 Mbyte memória – 2 db 512 Mbyte-os PC2100-as DDR SDRAM modul (72 300 Ft, Magicomp)
- ATI All-in-Wonder Radeon 8500DV videokártya – 64 Mbyte DDR RAM, Charisma II grafikus motor, 275 MHz-es mag- és 550 MHz-es memória-órajel, két képernyős megjelenítés, sztereó vételtuner, időcsúsztatás, digitális camcorder-csatlakozás, videokimenet és -bemenet, MPEG-2 kódolás valós időben (118 740 Ft, Bluefish)
- Creative Sound Blaster Audigy Player hangkártya – OEM kivétel, PCI csatló, 16 bites 48 kHz-es mintavételezés, 24 bites 96 kHz-es lejátszás, full duplex, analóg 5.1-es hangfalrendszer támogatása, integrált Firewire csatló (21 000 Ft, Lord Computer)
- SMC 1244TX hálózati kártya – 10/100 Mbit/s-os, 32 bites PCI csatló, hálózati kezelőprogram (4750 Ft, Demo Stúdió)
- 2 db Seagate Barracuda ST340016A merevlemez – 80 Gbyte kapacitás, 2 Mbyte cache, 7200 fordulat/perc, UDMA/100-as csatló, átlagos keresési idő 9 s (90 250 Ft, Demo Stúdió)
- Pioneer 106S DVD-olvasó – slot-in, 16-szoros sebességű DVD- és 40-szoros CD-olvasás, 256 Kbyte-os puffer, IDE csatló, átlagos keresési idő 85 ms (20 250 Ft, Rufusz Computer)
- Teac 540E CD-újrairó – 40-szoros sebességű írás, 12-szoros újrairás, 48-szoros olvasás, 8 Mbyte puffer, Write Proof, Z-CAV, dobozos (36 000 Ft, Demo Stúdió)
- Logitech Internet Keyboard billentyűzet – 105 gomb, magyar kiosztás, PS/2-es csatlakozó (11 500 Ft, Herta)
- Logitech Optical Wheel Mouse egér – optikai, 4 gomb, PS/2-es és USB csatlakozó (7000 Ft, Herta)
- Creative Inspire 5.1 5300 hangfalrendszer – Dolby Digital 5.1-es, 5x6+18 W teljesítmény, 47 Hz–20 kHz (38 661 Ft, Mistral)
- LG 915 FT+ monitor – 19 colos névleges és 18 colos látható képátmérő, Flatron képcső, képponttávolság 0,24 mm, 30–107 kHz-es vízszintes és 50–200 Hz-es függőleges frissítés, legnagyobb felbontás 1600x1200 képpont 85 Hz-cel, USB hub, 3 év garancia (124 990 Ft, Bluefish)

bruttó 682 886 Ft

elgondolkoztam azon, talán valami biztonságosabb formába kellene helyezniem feltételtb videófelvételeimet. Ha kicsit előre gondolkodom – no és rengeteg pénzem van erre a célra –, könnyen megoldhattam volna ezt a problémát. A megoldás ugyanis egyszerű: All-in-Wonder, az ATI csodakártyája – valahogy ebben a hónapban mindig a videokártya a kulcsjátékos. Monitoron tévézni már

nem különösebb kunszt, sokkal inkább az, hogy közben az adást rögtön rögzíthetjük is MPEG-2 formátumban (a DivX-re még nem elég erősek a mai gépek), sőt időgátrálhatunk is régebbi jelenetet visszanezve, miközben a felvétel forog békésen. És mivel a kártya a Radeon 8500-ra épül, 3D-s teljesítménye a GeForce3-éénak a közelében jár. A kártya összes erényét felsorolni cikknünk 3 oldala is kevés

lenne. Röviden: nyilvánvalóan e kártya köré építettük a megfelelően erős, vagyis mindenre alkalmas rendszert.

Óriási – és tapasztalataim szerint elég jó hangszigetelésű – torony, benne erős és megbízható alaplap, abban pedig Athlon XP 1800+, nos ez éppen megfelelőnek tűnik erre. A memóriával ezúttal sem lehetett takarékoskodni, ahogy a tárterülettel sem. A Seagate általunk eddig mellőzött Barracuda IV sorozatának 80 Gbyte-os tagjai talán kihúzzák egy-két hétig, mielőtt csurig telnek a rengeteg kódolás és letöltés közepete – ekkor érkezik a baráTeac felmentő sereg, gyorsan lementeni az adatokat a pukkadásig jóllakott lemezegegyégekről.

Az összeállításban gondoltunk a házimozizókra is, őket a szokott Pioneer DVD-olvasó várja. Szó sincs holmi DVD filmek begrabbeléséről, mert az fűűű, de nézni azért – ma még – szabad a filmeket. A megfelelő mozi hangulatot a Creative Sound Blaster Audigy Player hangkártya és a hozzá kapcsolt Creative Inspire 5.1 5300 hangfalrendszer is elősegíti. Előbbi már jól ismert szereplőnk, utóbbi a DTT sorozat továbbfejlesztése – kicsit nagyobb, kicsit erősebb (kicsit drágább) és egy szoba behangosítására tökéletesen elég, ha jövendőbeli gazdájá nem rave-koncertre jőti típus. Az adatbeviteli eszközök kissé sablonosak – kellemes billentyűzet és remekbe szabott egér, no meg egyszerű hálókártya a gyors netkapcsolathoz.

Ilyen erős összeállításához jókora monitor dukált, erre kiválóan alkalmas az LG Flatron sorozata. Legnagyobb felbontása hogy kívánomál maga után, de képmérete remek, és az ára kedvező.

Forgalmazók adatai

- Aqua Computer
☎ 322-4658, www.aqua.hu
- Bluefish Computers
☎ 214-4587, www.bluefish.hu
- Demo Stúdió
☎ 329-2367, www.demostudio.hu
- Herta
☎ 322-2232, www.herta.hu
- Lord Computer
☎ 469-6000, www.lord.hu
- Magicomp
☎ 215-3695, www.magicomp.hu
- Mikland
☎ 488-7690, www.mikland.hu
- Mistral Computerworld
☎ 236-0000, www.mistral.hu
- Rufusz Computer
☎ 203-0382, www.rufusz.hu
- Varinex
☎ 273-3400, www.varinex.hu

3 évig garántáltan gördülékenyen mennek majd a dolgok

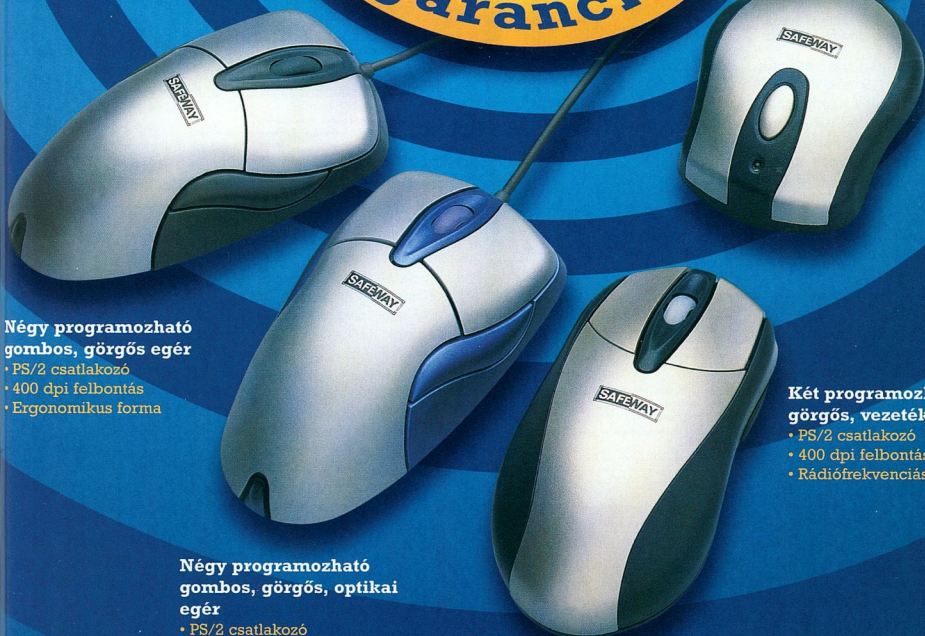
A Safeway termékcsalád legapróbb tagjai is modern és egységes megjelenést, valamint magas minőséget képviselnek. Meglepően alacsony áruk, és **egyedülállóan hosszú, 3 éves garanciájuk** miatt egyre keresettebbek a vásárlók körében. Válasszon Ön is a Safeway kiegészítők közül, vagy ha nem talál olyat, amire szüksége van, figyelje továbbra is ajánlatainkat, mert áru kínálatunkban folyamatosan jelennek meg újabb és újabb Safeway termékek!

Safeway termékeink:

- Egerek óriási választékban
- 4.1 és 5.1 rendszerű hangkártyák
- Analóg modemek és ISDN adapterek
- HUB-ok, USB HUB-ok, SWITCH-ek
- FireWire-, LAN- és USB-kártyák

3
év garancia

Négy programozható gombos, görgős egér

- PS/2 csatlakozó
- 400 dpi felbontás
- Ergonomikus forma

Négy programozható gombos, görgős, optikai egér

- PS/2 csatlakozó
- 400 dpi felbontás
- Ergonomikus forma

Két programozható gombos, görgős, vezeték nélküli egér

- PS/2 csatlakozó
- 400 dpi felbontás
- Rádiófrekvenciás jelátvitel

Juventus Team

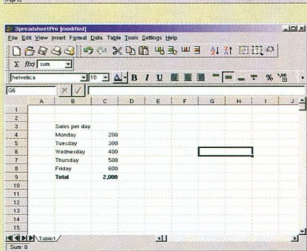
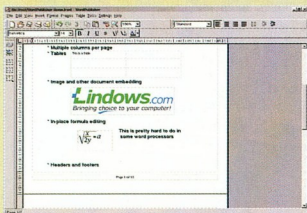
Számítógép alkatrész
nagykereskedelem

Ketteske

Bár kissé visszavetette a LindowsOS fejlesztésének ütemét a Microsoft kötekedése, a munka nem állt meg. A napokban megje-

tők, nyomtathatók a Word, Excel, PowerPoint dokumentumok még akkor is, ha az adott alkalmazások nincsenek telepítve. A LindowsOS-hez több ingyenes programot is kínál a cég.

A LindowsOS „belsőseinek” már elérhető a WordPublisher szövegszerkesztő, a PresentPlus bemutatókészítő, a Spreadsheet Protáblázatkezelő, az AIM-kompatibilis Instant Messenger azonnali üzenőkliens és a Time Organizer határnapló.

Néhány online telepíthető alkalmazás indulásnak a LindowsOS-hez

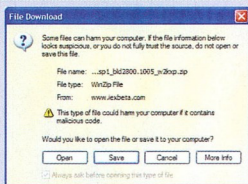
lent a második bétának nevezhető Sneak Preview 2 (SP2). Két fő újdonsága az új Click-N-Run online telepítő és a Microsoft file-formátumainak támogatása. Előbbivel online lehet telepíteni a cég webhelyéről alkalmazásokat, míg utóbbival megnézhe-

lent a második bétának nevezhető Sneak Preview 2 (SP2). Két fő újdonsága az új Click-N-Run online telepítő és a Microsoft file-formátumainak támogatása. Előbbivel online lehet telepíteni a cég webhelyéről alkalmazásokat, míg utóbbival megnézhe-

www.lindows.com/
www.lindows.com/warehouse

Egy kupacban

A Microsoft böngészője a legelterjedtebb. A népszerűség átka pedig, hogy a legtöbb nyagtagást, támadást kell(ene) kibírnia. A biztonsági lyukak és egyéb hibák javításai egy idő után kezelhetetlenné válnak. A Microsoft ezért hamarosan megjeleneti az Internet Explorer 6-hoz a Service Pack 1-et (SP1), amelyben az eddig kiderült hibák foltozására készített összes patch benne lesz. A végleges SP1 megjelenéséig folyamatosan érkeznek a szervizcsö-

A megújított letöltési ablak

mag buildjei, így a legutolsó (e sorok írásakor) a 2800.1005 – ebben a legfrissebb javítás az új letöltési ablak.

www.iexbeta.com/files/ie6sp1_bld2800.1005_w2kxp.zip

Versenylépés

Mivel az áramló (streaming) videókhoz a Microsoft Windows Media és az Apple QuickTime olyan új technológiákkal jelent meg, amik egyre jobb minőségű és kényelmesebb filmnézés tesznek lehetővé, a RealNetworksnek is lépnie kellett. A RealVideo 9 mintegy 30%-kal hatékonyabb a 8-as verzióval, így már 56 kbit/s-os modemmel is folyamatos videóképet érhető el vele – állítja a cég. A közelmény szerint 160 kbit/s-os kapcsolattal már VHS mi-

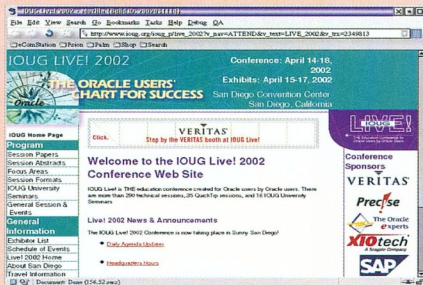
nőségű képet, míg 500 kbit/s fölött DVD minőségűt kapunk. A RealOne vagy RealPlayer automatikusan letölti az új RealVideo kodeket, amikor először találkozik RealVideo 9-ben kódolt streammel. A RealNetworks az MPEG-4-et felügyelő szervezetnek is benyújtja az új kodeket.

www.realnetworks.com/solutions/leadership/mpeg.html
www.isma.tv/
www.m4if.org/

Látják a jövőt

Az International Oracle Users Group (IOUG) a Live! 2002 konferencián ismertette a tervek szerint – május folya-

A rendszerben közvetlenül lehet lekérdezéseket futtatni, a tartalék adatbázis pedig – amely csak vész esetén, az el-

Oracle9i 2: az előzetes szerint komoly változások várhatók

mán megjelenő Oracle9i 2-es verziójának tulajdonosságait. Az új verzió támogatja a J2EE-t (Java2 Enterprise Edition) és a SOAP (Simple Object Access Protocol) technológiát, a fűrtozést, valamint képes lesz relációs adatbázis formátumba alakítani XML adatokat.

sődleges kiegészékek lép működésbe – írásvédetté (read only) tehető. A cég képviselői úgy nyilatkoztak: az előrejelzések azt mutatják, hogy az Oracle-t használók mintegy 60–70%-a vált az új verzióra.

www.ioug.org/

A Mac OS X nem ellenség

A Mac OS X karrierje kissé lomhán indult, de mostanra lendületbe jött. Ebben annak is szerepe volt, hogy a Microsoft megerősítette: az X-vonalra is fejlesztje programjait. A felhasználók kérésére emellett elkészítik azokat a meghajtóprogramokat is, amelyekkel Mac OS X-et futtató gépen lehet használni Microsoft hardvereszközöket,

például a Wireless IntelliMouse Explorer, a Natural Keyboard Prót, az Internet Keyboard Prót és az IntelliMouse Optical. A meghajtóprogramok egy része már letölthető a Microsoft webhelyéről.

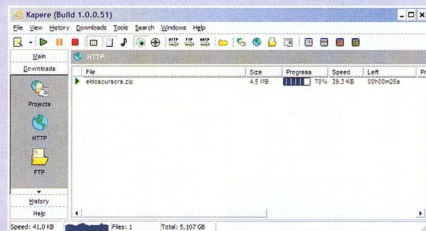
www.microsoft.com/keyboards/
www.microsoft.com/mouse/

Webes mindenés

Kaperes.com

A Kaperes.com a sokat netezők életét kívánja megkönnyíteni legújabb programjával. A Kaperes friss, 1.0-s verziója e sorok megjelenésekor már letölthető lesz. Lesz benne több szálon futó letöltésgyorsító, valamint HTTP-, FTP- és NNTP-támogatás. Képes folytatni a megszakadt letöltéseket (ha ezt a

e-mail címeket is külön listába gyűjti. Teljes hírcsoportok is lementhetők vele – levelekkel és csatolt file-okkal együtt. Beépített MP3/WMA/kép/videófile-keresője több mint 20 keresőengine-t használ egyszerre. A Kaperes telepítéskor kiválaszthatjuk, hogy a gépre előzetleg telepített böngészőbe illesse be

Kaperes: a netező brigád

túlsó oldal is támogatja), és a futó szálak prioritása tetszőlegesen állítható. A letöltések kategorizálhatók, tetszőleges helyre, könyvtárba, akár hálózati meghajtóra is irányíthatók. Teljes webhelyeket – könyvtárastul, képekkel, scriptekkel – lehet lementeni, akár HTTP, akár FTP szerverről. Kérésre a lementett webhelyen előforduló linkeket és

magát, vagy különálló programként lehessen használni. Az Internet Explorerrel, Netscape Navigatorral és Operával is könnyedén együttműködő program beépített szűrőjével kikapcsolható a retentíon idegesítő beugró (popup) ablakok és reklámcsíkok (banner) megjelenítése.

www.kaperes.com

Először hazacipelem...

NF2

A neten egyre több áramló (streaming) video- és hanganyagot találunk. Ezek lejátszása azonban kicsit nehézkes, hiszen a hazai netezők többségének még dial-up elérése van. Ezért ha videókat, zenéket szeretnénk folyamatosan lejátszani, először azok teljes egészét le kell töltenünk gépünk merevlemezére. A Windows Media Recorder pontosan erre ké-

szül, az Internet Explorerrel és a Windows Media Player 7-es vagy újabb verziójával együttműködve. Ha egynél több áramló audio- vagy videófile-t töltnék le, a WMR akkor sem jön zavarba, képes több szálon is működni. A program használható hagyományos modemes, ISDN, DSL és kábelkapcsolattal is.

www.netfor2.com/

nVHardPage Nvidia Tweaker

Guru3D.com

Kiváló teljesítményű mellett az Nvidia videokártyáinak népszerűségét az is növeli, hogy a tuning- és matatómániában szenvedők kiélhetik rajtuk mindenféle perverzújoikat. A kártyákhoz rengeteg olyan programot készítenek, amikkel szinte minden porciájuk állítható. Az ilyen hasznos programok egyik legnagyobb gyűjteményével a Guru3D.com büsz-

kélkedhet. A nethelyet nemrégiben új gyöngyszemmel bővítették. Az nVHardPage Nvidia Tweaker használatával úgy lehet be- és kikapcsolni a Detonator driverben a főlőpöregtést, állítani a vertikális szinkront, hogy nem kell átirni a regisztrációs adatbázis bejegyzéseit.

www.guru3d.com/files/nvhardpage/

Csúszás

Microsoft

Senki nem lepődött meg túlságosan, amikor Jim Allchin bejelentette: a Longhorn fedőnéven futó ter-

mék, amit a Windows XP és a .NET Server utódjának szánunk, jócskán csúszik 2003-ra tervezett megjelenéséhez képest. Az eddigi Windowsoknál már mindenki hozzászóltok a határidők tologatásához. A csúszás magyarázata azonban ezúttal kiváló: az új termék nemcsak a régi kibővített, javított változata lesz, hanem önálló nagy verzió. A cég azt is hangsúlyozta, hogy előtérbe kerültek a biztonsági megoldások, a fejlesztés emiatt is elhúzódtat. Az asztali változat így 2004-ben, míg a szervereké szánt 2005-ben várható. Jim Allchin ugyanakkor cáfolta, hogy megjelenne a Windows XP SE – ellenben a tervezett Service Pack meg 2002 végén piacra kerül. A hír hallatán a Gartner közzétette véleményét, miszerint a 2004-es megjelenésnek 40%, a 2005-ösnek pedig 60% az esélye...

www.microsoft.com

Mindent EGYBE!

Sun

A Microsoft .NET stratégiájára a Sun válasza a Sun Open Net Environment (ONE) szoftverportfólió. A cég a jövőben a ONE egészé alatt fogja kínálni az iPlanet, a StarOffice, a Chili!Soft és a Forte termékcsaládot. Ezzel a cég azt is szeretné elérni, hogy kicsit áttekinthetőbb legyen termékpalettája. A Sun ONE alá a következők fognak tartozni:

- Sun ONE Application Server (leánykori nevén iPlanet Application Server): ezt a legnagyobb kereskedelmi webhelyek üzemeltetői használják elszeretettel.

- Sun ONE Directory Server (régében iPlanet Directory Server): a legnagyobb példányszámban elktelt nagyvállalati címár.

- Sun ONE Identity Server: személyazonosság-kezelésre,

hozzáférés-felügyeletre, beléptetésre stb. használható azonosítási rendszer.

- Sun ONE Web Server: a nagyvállalatok részére fejlesztett webszerver (a Fortune 100 listáján szereplő vállalatok közül több mint ötven cég webhelye ezen fut).

- Sun ONE Portal Server (régében iPlanet Portal Server): ezt B2E, B2B, B2C portálok fejlesztéséhez kínálja a Sun.

- Sun ONE Messaging Server (korábban iPlanet Messaging Server): jelenleg a több mint 200 millió eladott postafiókjával ez a legnagyobb.

- Sun ONE Calendar Server (régében iPlanet Calendar Server): webalapú személyi, szervezeti ütemezési és naplármegeodás.

- Sun ONE Integration Ser-

ver (korábban iPlanet Integration Server): a vállalati alkalmazásintegráció eszköze.

- Sun ONE Studio (korábban Forte Tools for Java): fejlesztőeszköz az ONE platform alkalmazásainak elkészítéséhez.

- Sun ONE Active Server Pages (régében Chili!Soft ASP): ezzel biztosítható, hogy az ASP többféle platformon fusson.

- StarOffice 6.0 Office Suite: teljes irodai programcsomag.

- A Sun ONE azt is biztosítja, hogy szoftverei több platformon fussanak. Jelenleg Sun Solaris, Linux, Windows, AIX és HP-UX operációs rendszereket támogat.

www.sun.com/software/sunone/

SuSE Linux Magyar 8-as

Május elejétől kapható a SuSE Linux 8.0 magyar változata. A szinte teljesen automatizált telepítési folyamatnak és a kényelmesen használható KDE 3 grafikus munkakörnyezetnek köszönhetően az új kiadás bátran ajánlható minden kezdőnek és otthoni felhasználónak is. A YaST2 hardvermester, telepítő- és beállítóeszköz felismeri a meglévő Windows 95/98/Me partíciókat (FAT32), és ésszerű javaslatot ad a meglévő merevlemez-kapacitások kihasználására, valamint a telepítendő szoftverválasztéokra. A felhasználó nevének, jelszavának, valamint a monitor felbontásának megadása után már kész is a rendszer telepítése. A YaST automatikusan beállítja a nyomtatót, a hangkártyát, akár a tévékártyát is, a felhasználónak csupán

magyarul olvashatók, csakúgy mint a közel ezeroldalas nyomtatott dokumentáció. A SuSE Linux 8.0 Professional magyar kiadása az ország számos áruházában, könyvesboltjában és szaküzletében május ele-

jétől kapható. A kiemelt viszonteladók listája a www.suselinux.hu/partnereink/viszontelado/weboldalon található. A doboz 7 CD-t, 3 könyvet, valamint 90 napos telepítési termékátmozgást tartalmaz

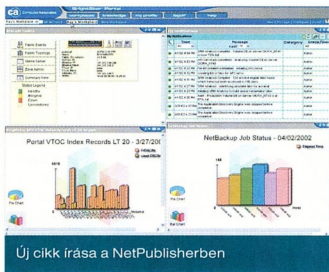
kedvező, 21 900 Ft-os ajánlott bruttó végfelhasználói áron.

➔ SuSE Linux AG magyarországi irodája ☎ 450-0921
➔ www.suselinux.hu

SzemiSoft

Magyar webes kiadványszerkesztő

A SzemiSoft fiatalokból álló fejlesztőcsapata kétévessel munkával készítette el a NetPublisher kiadványszerkesztő programját. Mivel a cég fő profilja Lotus Notes-alapú és netes alkalmazások készítése, a NetPublisher is Lotus Notes-alapú kiadványszerkesztő program, de ez nem jelenti azt, hogy segítségével csak ebben az irodai csomag-

ban lehet újságcikkeket írni. A munkatársak webes felületen, intra- és interneten keresztül is beírhatják cikkeiket, ami meg-

könnyíti a kéziratok gyors feldolgozhatóságát.

A NetPublisher átfogó megoldást nyújt a szerkesztőségi munkához, mert lehetővé teszi a kapcsolattartást a hírügynökségekkel a neten keresztül, támogatja a szabványoknak számító QuarkXPress, a Microsoft Wordöt és az Excelt, valamint exportálni tud szinte minden (TXT, DOC, RTF, HTML, PHP, XML, WAP) formátumba. Szkenelőprogramot is tartalmaz. A NetPublisher alapprogram ára ráadásul a jelenleg kapható kiadványszerkesztő rendszereknek az egyötöde.

➔ <http://szemiSoft.fw.hu>

Computer Associates

A tárolásfelügyelet következő nemzedéke

A Computer Associates (CA) a floridai Orlando-ban megrendezett CA World 2002 konferencián bemutatta a tárolás határok nélküli felügyeletének (Managing Storage without Boundaries) szemléletét képviselő BrightStor tárolókezelő megoldásait. Ezek átfogó, platformsemleges módon biztosítják a vállalati adattárolók felügyeletét.

A BrightStor megoldások egyben a CA tárolókezelő megoldásainak új, Enterprise Storage Automation osztályát képviselik. A vállalati tárolók automatizálása azt az intelligenciát, dinamikus rendelkezésreállást és működési szabályrendszert szolgáltatja, amely megkíméli a vállalati felhasználókat a rendszer bonyolultságából eredő nehézségektől. E megoldások lehetővé teszik, hogy a rendszergazdák igazi üzleti szempontok szerint kezeljék és jelenítsék meg a tárolókat, ne pusztán azok műszaki oldaláról. Az Enterprise Storage Automation összehangolja a tárolásfelügyeletet a többi kulcsfontosságú informa-

tikai erőforrás kezelésével, például a rendszer és a hálózat infrastruktúrájával. A tároló és más erőforrások integrált felügyeletével az Enterprise Stora-

verplatformok alkalmazó rendszerekben. Ezáltal csökkent az üzemeltetési költségeket, és biztosítja a tároló erőforrások leghatékonyabb kihasználását.

A CA ezenkívül bejelentette a BrightStor Storage Resource Manager 6.3-at, amellyel a tárolás rendszergazdái feltárhathják, figyelemmel kísérhetik és elemezhetik mind az elosztott, mind a nagyszámítógépes tároló erőforrásokat.

ge Automation optimalizálja a tárolásra fordított beruházások megtérülését.

Az ismertett koncepció megvalósításának első lépéseként a CA bejelentette új BrightStor portált, az Enterprise Storage Automation első termékét. A BrightStor portál radikálisan egyszerűíti a tároló erőforrások kezelését a heterogén protokollokat és hard-

Folyamatban van a CA BrightStor SAN Manager beta változatának tesztelése is az ügyfelek környezetében. Ez a megoldás a vállalati felügyeleti eszközök a SAN (Storage Area Network) körére terjeszti ki.

➔ Computer Associates
Magyarország ☎ 374-9600
➔ www.ca.com/offices/hungary/

SuSE Linux 8.0: az OpenOffice magyar nyelvű irodai csomagot is tartalmazza

vítésre került sor a magyar fejlesztésekben is. A telepítés és a futó rendszer beállítása a YaST2-nek köszönhetően teljesen magyarul végezhető, és a KDE3 grafikus felület is magyarul közötti használatát. A SuSE Linux 8.0 részét képezi – a hivatalos disztribúciók történetében először – az OpenOffice magyar nyelvű irodai csomag. Az OpenOffice.org nyílt forráskódú programcsomagja a Windows irodai programcsomagjával kompatibilis szövegszerkesztő, táblázatkezelő és bemutatókészítő mellett magyar helyesírás-ellenőrzőt is tartalmaz. A program tudása és használata más, elterjedt irodai csomagokéhoz nagyban hasonlít, így használható vétele külön tanulást nem igényel. A szöveges parancsértelmezővel ismerkedők számára jelenthet könnyébséget, hogy a parancsértelmező hibáztatásait is

ALAPLAP

ASUS
ABIT
EPOX
MATSONIC
MERCURY
MEGACOLOR

MONITOR

LG
BELINEA
DAEWOO
HYUNDAI
PHILIPS
SAMSUNG
SAMPTRON

OPTIKAI DRIVE-ok

LG, HP
ACER
TEAC
SONY
AOPEN
RICOH
PHILIPS
PIONEER
YAMAHA
MITSUMI
PLEXTOR

CPU. MEMÓRIA

AMD
INTEL
HYUNDAI
SIEMENS

WINCHESTER

MAXTOR
SEAGATE
WESTERN
DIGITAL

VIDEOKÁRTYA

ATI
S3 Trio
SAVAGE
MATROX
GEFORCE

PERIFÉRIA

LG
HP
CANON
GENIUS
MUSTEK
APOLLO

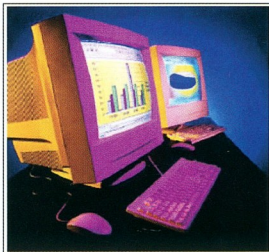
PC-KIEGÉSZÍTŐK

MS OEM
JAZZ
AZONA
GENIUS
ATECH
MAXXTRO
SAMSUNG
PHILIPS
ROCK FIRE

Ha Ön viszonteladó,

Szeretne több nyereséget?

ne építsen össze számítógépet !

Válasszon kedvezményes számítógép ajánlatunkból!
Másnapra megkapja a kész gépet az ország egész területén!

Ha a készletünkön szereplő árukból állítja össze
számítógép-megrendeléseit, a **Unitel Service** összeépíti Önnek.

ne utazzon feleslegesen !

Nem kell a költséges fuvarozást, utanjárást választania.
A **Unitel csomagküldő** az ország egész területén
bármely helységbe kiszállítja a megrendelt árut.
Bruttó 100.000 Ft feletti vásárlás esetén ingyen!

Unitel City
computer

Unitel City Computer, 1139 Budapest, Teve u. 41.
Ügyfélszolgálat: (06 1) 239-4800
E-mail: unitelcity@unitelcity.hu, WEB: www.unitelcity.hu
Feliratkozás árlistára: moni@unitelcity.hu

Elby CloneCD 4

A klóngyártó

Erdős Márton (martin@umszkl.hu)

Az Elby Software az elhíresült klón után stílusosan bírkára módosította terméke emblémáját.

A CloneCD régebbi verziói már több olvasónak is ismerősek lehetnek, hiszen ez az egyik legelterjedtebb, legprofibb és legjobban használható CD-másoló program.

újabbakat, ám erre csak egészen extrém esetben lehet szükség. A profilok a lemez beolvasásának és írásának módját szabályozzák. Íráskor az olvasásnál felkínált, illetve általunk létrehozott profilok közül válogathatunk, esetleg eltérő írási tulajdonságokat meghatározva.

A program legújabb verziója sokkal stabilabb, a kevésbé megbízható felhasználók számára is könnyen használható, de a profil is sokkal kényelmesebben dolgozhatnak az

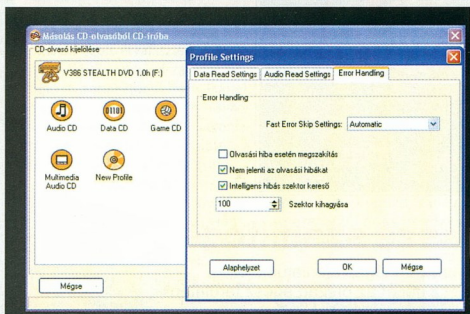
kívül napjaink számítógéphasználata változott hozott a dokumentumok kezelésében. Miközben az előbbi kategóriában, a meglévő dokumentumok feldolgozásában a fejlesztések a felismerési biztonság folyamatossá javították, az utóbbiak az újabb formátumok kezelését célozzák. A különböző programok felismerési biztonsága ma már alig tér el, a magyar ábécé ékezetes betűi sem okoznak annyi gondot, mint korábban. A FineReadernek sem a 6-os verziója az első, amelyik megbízhatóan kezeli ezeket – márpedig tapasztalatom szerint legalább olyan megbízhatóan kezeli, mint a hazai fejlesztésű Recognita.

A Recognita – újabb néven Recognita Omnipage – múlt év végén bejelentett legújabb verziójában azonban megjelent egy új beviteli formátum, a neten használatos PDF feldolgozása. Ez a lehetőség most a FineReader 6-ban is megjelent, noha néhány PDF file, amely az Acrobat Readernek nem okozott problémát,

Ebben az esetben szó szerint is képeket készít az első lépésben, mert munkakönyvtárban – korábbi verzióikhoz hasonlóan – továbbra is egyedi TIFF file-okat tárol. Ezeket később több formátumban is kimenthetjük, ha képtünk szeretnénk kezelni őket.

E sorozatmentésnek azonban valószínűleg nem ebben az esetben fogjuk leginkább használni venni. Az új verzió egyéni képessége ugyanis számomra például a névjegyek kezelését egyszerűsíti le. Korábban – talán megszokásból – ezeket külön képfájl-okba olvastam be szkennel. Most azonban lehetőség van arra, hogy az egyetlen, nagy képként a FineReaderbe olvassom másukat a szövegfelismerő programmal szelektáljuk fel – egyfajta képtáblázatot készítve, amelybe visszavonhatatlanul, de eredményesen szétszabdaltuk az említett képet. Így lényegesen egyszerűbb a névjegygyűjtemények feldolgozása.

A szövegek felismertetésénél mindazokkal a lehetőségekkel élhetünk, amiket ma

Klónozás maximális kényelemben

A 4-es verziószám a bírkán kívül több újítást is hozott. Indításakor még nem veszünk észre semmi különösöt, csupán a vezérlőpanel ikonjai lettek látványosabbak. A menüben sem találunk nagyobb újításokat, az eddigi opciók szemernyi sem változtak.

Amint azonban CD-t kezdünk másolni vagy írni, a korábbi, zsúfolt beállítópanel helyett csoportokba rendezett, átlátható választási lehetőségek fogadnak. A program készítői előre meghatároztak különböző profilokat, amelyek szinte az összes igényt kielégítik. Mi is létrehozhatunk

okos újításoknak köszönhetően. Szinte az összes CD-író és -újírót támogatja, és nem különösebben érzékeny a különböző ASPI csatlakozókra sem. Magyar nyelven is használhatjuk a szoftvert, bár itt még adódhatnak kisebb gondok.

A CloneCD 4-es verziójának regisztrációs kulcsáért hozzávetőleg 8000 Ft-ot kell fizetnünk.

A szoftver 21 napig kipróbálható, teljes értékű változatát megtalálhatjuk CD-mellékletünkön, a Honosító Műhely anyagai közt.

➔ www.elby.org

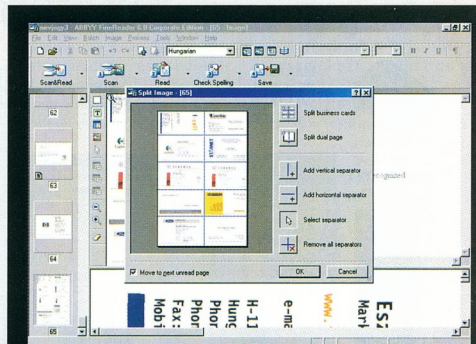
Abby FineReader 6.0

PDF-ektől a névjegyekig

Simay Endre István

A szövegfelismerő programok piacának alakulását és jövőjét változatosan ítélik meg, miközben folyamatosan jelennek meg az ismert programok újabb verziói.

A Cebit 2002 egyik újdonsága volt az OCR-piacot színesítő FineReader legújabb, 6-os kiadása. Fejlesztésénél alkalmazkodtak ahhoz, hogy a régebbi, nyomtatott és gépellátott anyagok feldolgozásán

A képszelettel több „dokumentumra” – például különálló névjegyekre – darabolhatjuk képeinket

kifogott rajta. Igaz viszont, hogy volt olyan PDF file, amellyel korábban nem tudott megbirkózni a Recognita Omnipage (ezt a fejlesztői is elismerték), de most problémák nélkül alakította ezeket oldalanként képekké a FineReader 6. Beolvasásukkor ugyanis éppen úgy egyedi képeket készít az oldalakból, mintha képszoportként etetnénk meg velük.

már elvárhatunk az OCR-programoktól. Ilyen például a zónák automatikus kijelölése, ennek felülírálata, vagy a felismerést segítő rendszer „tanítása”. A beolvasás és akár menet közben javított dokumentumok mentési lehetőségét ugyancsak kibővítették. A most már Windows XP-vel is életképes alkalmazás kimentési formátumainak sorában is

megjelent a PDF, a Microsoft Office különböző verzióhoz alkalmazkodó formátumok és a HTML oldalak mellett.

A FineReader 6 képességeinek teljes köre azonban csak a magasabb kategóriájú Corporate Edition változatban áll rendelkezésünkre. Az ímént említett képszelteletésre (Image Splitting Tools) is csak ez képes. Ennek az az oka, hogy olyan alkalmazáscsomag része, amelyet az Abbyy csak ehhez a változathoz dobozol hozzá, és amelyben olyan eszközöket is megtalálunk, mint a vonalkód-, illetve az űrlapkezelő. Emellett a hálózatos üzemeltetést is támogatja, ami ugyancsak hiányzik a

munkaállomásokra ajánlott Professional változattól.

Vannak azonban a használatot érintő és nem is annyira a szövegfelismeréssel kapcsolatos közös vonások. Például az illeszkedés a Microsoft Word eszközsorához. Az ott megjelenő extra ikonra kattintva közvetlenül a szerkesztőbe kerül a beolvasott és felismert szöveg. Ezt egyébként a korábbi verzió is nyújtotta.

Az Abbyy FineReader 6.0 Professional bruttó 42 500 Ft, Corporate Edition változata 100 000 Ft-ba kerül.

- ➔ Forgalmazó: WIN Computer, www.win.hu
- ➔ www.abbyy.com

Ulead Cool 3D 3.5

Jeges 3D-s webes

Dvornák Bence (rigor@vogel.hu)

A Ulead Cool 3D-vel elsősorban webre szánt 3D-s grafikák, bannerek, animációk készíthetők. Az állóképektől és egyszerű GIF animációktól kezdve a

A program kezelése – a Uleadtól megszokott módon – könnyen elsajátítható. Munkánkat billentyűkombinációk segítik, a kezelőszerveket pedig tetszés szerint rendezgethetjük. Projektünk dimenzióit

Műveinket 3D-s alapobjektumokból (gömb, téglalest, kúp, csontatestek, gyűrű, metaball stb.), szövegéből, illetve síkban (2D) megrajzol, majd térbelivé (3D) alakított vektoros grafikából rakhatjuk össze, sőt DirectX file-okat is betölthetünk. A szöveget és a vektoros ábrát külön ablakban készíthetjük el.

Csak 128 karaktert írhatunk be objektumonként, de korlátlan számú objektumot használhatunk. A szövegben bármilyen True Type betűtípust használhatunk, beleértve a szimbólumokat is. Különálló vektoros objektumként kezelhetjük, effektezhetjük és elemeire bonthatjuk a szöveget. A program vektoros szerkesztője fejlett eszköztárat kínál, ráadásul az Auto Trace művelettel pixelgrafikus képeket vektorossá alakíthatunk, előnézeti képpel egybekötött finomhangolással megjelölve. EMF és WMF file-okat is betölthetünk, és újdonságként immár Adobe Illustrator 8.0-val készített file-okat is importálhatunk. Beállíthatjuk a készülő mű objektumainak felületi tulajdonságait, akár animált textúrákkal

Az objektumokon végrehajtott transzformációk, torzítások az animáció részét is képezhetik. Az animációkészítést többszörös kulcskockarendszer segíti, így minden egyes objektumhoz külön idővonalat rendelhetünk. Az objektumaink elhajolhatnak, gyűrődhetnek, csavarodhatnak, hullámozhatnak, táncolhatnak, különböző módokon darabokra robbanhatnak, megadott útvonalat követve mozoghatnak, árnyékat vehetnek, mozgásuk elmosódhat, a szövegek másik szövegbe transzformálódhatnak, glória övezheti őket, villámlás- és tűzeffektusokat is használhatunk. A programhoz külön megvásárolható plug-in csomagok révén további látványos effektusokkal – 3D-s robbanások, emberi stílusú objektummozgás, tükröződés, lencsebevilánás, foltfény, tűzijáték, szikrázás, füst stb. – bővíthetjük a programot.

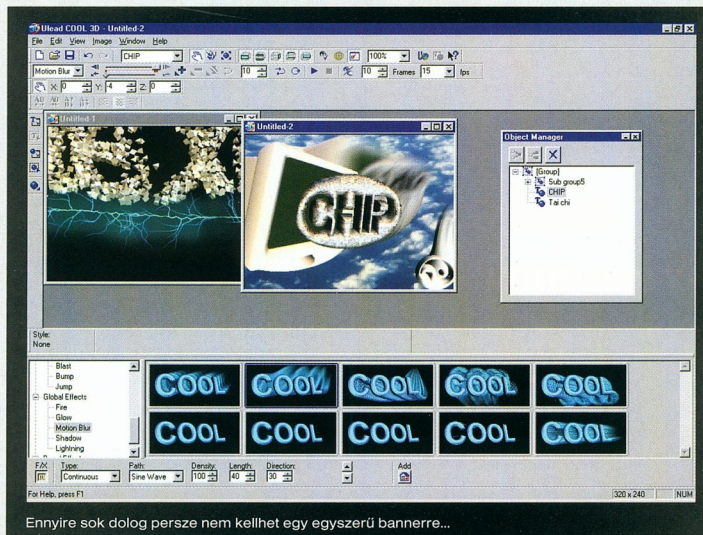
Művünk mögé JPG és BMP háttérképet tehetünk. Ha elrontunk valamit, 199 vissza lépésre van lehetőségünk.

A végeredményt BMP, GIF, animált GIF, JPG, TGA, AVI, QuickTime MOV, RealText 3De és RealVideo formátumba menthetjük el. Ennek során részletesen beállíthatjuk a tömörítést és más minőségi jellemzőket.

Flash formátumba (SWF) is lementhetjük művünket, de csak JPEG vagy BMP formátumú képekkel, ami jókora file-okat eredményez. Újdonság a Ulead Cool 3D 3.5 részéként megjelenő, de különálló programként indítható EnVector. Ezzel vektoros 3D-s Flash-animációkat készíthetünk, amelyek mérete jóval kisebb, és ezáltal sokkal jobb minőségűek lehetnek, mint bittrékes megfelelőik. Az EnVector erősen hasonlít a Cool 3D-re, ám a vektoros szerkesztésmód miatt bizonyos lehetőségek hiányoznak. A kész SWF lehet szárazkésztető (ez betölthető például Macromedia Flash-be), vagy kisebb, csupán lejátszható file.

A Ulead Cool 3D 3.5 bruttó 20 000 Ft-ba kerül.

- ➔ Forgalmazó: KeSzo Kft. www.keszo.hu
- ➔ www.ulead.com

Ennyire sok dolog persze nem kelhet egy egyszerű bannerre...

broadcast minőségű videoanyagokon át 3D-s Flash animációk készítésére is használhatjuk.

tekintve a webes méretek az irányadók. Számos előre definiált sémából választhatunk – bannerek, gombok, video stb.

is bevonhatjuk azokat. Újdonság a textúradomborítás, amellyel még élethűbbé alakíthatjuk a felületeket.

Régi új féreg a netről

A Klez nevű féreg új változata kezdett terjedni a neten. Az új mutans, amely több néven ismert, több országban is észlelték, köztük Japánban, Kinában, Ausztriában, Csehországban és az Egyesült Államokban.

Csizmazia István

Az utóbbi hetekben már Magyarországon is tömegesen kapnak a felhasználók ilyen leveleket. A napi statisztikák megjelenítő weboldalon láthatjuk, hogy cikkünk írásakor (2002. április 26-án) a Klez.H vírus elkészítő értékkel vezeti a fertőzött listát.

Ez a féregvírus a net segítségével terjed, fertőzött e-mail üzenetek mellékleteként.

Érdekesége, hogy magát Klez.E elleni irtóprogramnak állítja be – valójában új vírusverziót tartalmaz.

A levél szövegében a furfangos vírusró még azt írja, hogy ne törődjünk vele, ha a víruskereső riaszt a mellékelt programra, ez így helyes.

Az I-Worm.Klez.h névváltozatai: I-Worm.Klez.H, W32/Klez.H, Klez.K (MessageLabs), Klez.G (Trend).

A fertőzött üzenet tárgyában (Subject) a „Worm.Klez.E immunity” szöveg olvasható. A levél szövege:

Klez.E is the most common world-wide spreading worm. It's very dangerous by corrupting your files.

Because of its very smart stealth and anti-anti-virus technic, most common AV software can't detect or clean it.

We developed this free immunity tool to defeat the malicious virus. You only need to run this tool once, and then Klez will never come into your PC.

NOTE: Because this tool acts as a fake Klez to fool the real worm, some AV monitor maybe cry when you run it. If so, ignore the warning, and select 'continue'. If you have any question, please mail to me.

Sor.	Előfordulás	Vírusnév
1.	1 (15477)	I-Worm.Klez.a-h (Klez Family)
2.	750	Win32/Etern.c
3.	604	Exploit/Frame.FileDownload
4.	477	JS/Trjcan.Sneaker
5.	412	I-Worm/Sircam
6.	404	Exploit/Frame
7.	359	I-Worm/Nimda
8.	340	I-Worm/Hybris
9.	228	I-Worm/Magistr.b
10.	241	I-Worm/Badtransil
11.	231	I-Worm/Magistr
12.	199	Apmil
13.	190	I-Worm/Badtrans
14.	186	Win32/FunLove (a.k.a. Fun Loving Criminals)
15.	179	Ukba/Bubons
16.	168	Win95/Chk-Killer
17.	161	Trjcan/PSW.GIP
18.	148	Riot/Family
19.	143	I-Worm/MTX
20.	141	BigMouse/Family

Április 26-án a vírusok elterjedési listáját a Klez.H vezeti

Sor.	Százalék	Vírusnév
1.	10.2	I-Worm/Klez
2.	10.0	I-Worm/Badtrans
3.	9.0	Trjcan/PSW.GIP
4.	2.4	I-Worm/Zipm
5.	2.1	I-Worm/Zipm
6.	1.9	I-Worm/Isolara
7.	1.9	Win95/Taruka
8.	1.8	I-Worm/Magistr
9.	0.9	IS-Worm/Codified
10.	0.7	I-Worm/Isolara
11.	0.6	I-Worm/Lanbot
12.	0.6	Win95/Chk-Killer
13.	0.4	Skandavis/Death
14.	0.4	Win95/Chk
15.	0.4	Win32/FunLove
16.	0.3	I-Worm/Criminal
17.	0.2	I-Worm/Isolara
18.	0.2	I-Worm/Magistr
19.	0.2	Win95/WinCap
20.	0.1	VB5/Gadwin

2002. márciusi vírusstatisztika (forrás: Kaspersky Lab)

A levél mellékletében a víruson kívül egy, a helyi gépen megtalálható file is szerepel, amelyet véletlenszerűen választ ki az alábbi névkiterjesztésű file-ok közül: TXT, HTM, HTML, WAB, ASP, DOC, RTF, XLS, JPG, CPP, C, PAS, MPG, MPEG, BAK, MP3 vagy PDF. Ez a módszer nagyon veszélyes (korábban a Sircam vírusnál tapasztalhattunk hasonló), hiszen így személyes és bizalmas dokumentumaink kerülhetnek közkézre.

A féreg az IFRAME biztonsági rést használja ki, ugyanazt, amelyet a Nimda

és az Aliz féreg is használt. Így már akkor is aktiválódik, ha csak olvassuk vagy az előnézeti ablakban megjelenítjük a fertőzött üzenetet (ehhez hasonló volt a KAK.worm, amely szintén a fertőzött melléklet megnyitása nélkül tudott aktivizálódni).

A féreg ezenkívül próbálja megkeresni az adott gépen az ismertebb víruskereső programokat, és kísérletet tesz azokat hatástalanítására. Az alább felsorolt folyamatokat a „TerminateProcess” utasítással kísérel meg leállítani: _AVP32, _AVPCC, _AVPM, ALERTSVC, AMON, AVP32, AVPCC, AVPM, N32SCANW, NAVAPSVN, NAVAPW32, NAVLU32, NAVRVN, NAVW32, NAVVNT, NOD32, NPSSVC, NRESQ32, NSCHED32, NSCHEDNT, NSPLUGIN, SCAN, SMSS.

A Klez.H elleni védekezéshez először is azonnal frissíteni kell a vírusismereti adatbázist.

A fertőzés további megelőzéséhez érdemes felutalni a megfelelő javító patch-eket a Microsoft Outlook Express biztonsági lyukainak beoltozására (letöltési helyük: www.microsoft.com/windows/ie/downloads/critical/Q319182/default.asp).

Mentesítéshez a Kaspersky Labs CLRAV utility nevű célprogramját ajánljuk (www.2f.hu/files/utility/clrav.com).

Az F-Secure és a Kaspersky Anti-Virus a 2002. április 17. délutáni adatbázisfájlaival már képes detektálni ezt az új változatot is.

Márciusi kártevők

Végeztül következzen a 2002. márciusi vírusstatisztika. A százalék oszlopban az előfordulás gyakorisága látható. A Top 20 táblában az I-Worm.Klez család átvette a vezetést a sokáig listavezető I-Worm.Badtransil-tól. A statisztika a Kaspersky Lab 2002. márciusi havi adataiból készült. További információ a weben a www.kaspersky.com és a www.viruslist.com, valamint a www.2f.hu címen található.

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.**, a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

Több pixel. Több részlet.

Az új Pixel Plus TV. Képmínősége mindenkit rabul ejt. A vízszintes felbontás kétszeresére nőtt, a függőleges pedig harmadával lett nagyobb. Az eredmény: hihetetlen élesség és részletgazdagság – még hagyományos analóg jelforrás esetén is. A kérdés csak az: felkészült ennyi részletre?

www.philips.com

PHILIPS

Let's make things better.

Kristálytisza kódok

Ma, amikor szinte minden program, amelyik szöveget vagy képet képes menteni, kötelességének érzi, hogy HTML-kimenetet is legyen, amikor a boltokban és a neten több tucat WYSIWYG webhelytervező kellett magát, joggal merül fel a kérdés: szükség van-e még HTML-kódszerkesztőre, még ha oly okos is, mint a HomeSite?

Weisz Tamás

A szövegszerkesztők, kiadványszerkesztők, pixeles és vektoros rajzprogramok és más alkalmazások mind-mind megpróbálnak előre rögzített méretű lapon vagy más, de szintén fix nagyságú területen elhelyezett szövegből és képekből különböző trükkök segítségével az eredetihez minél jobban hasonlító HTML-oldalt előállítani. Többnyire sikerül is – de milyen áron?

A HTML-t ugyanis eredetileg nem arra találták ki, hogy A/4-es oldalakat (vagy ha abból indulunk ki, hogy a web óshazája az USA, akkor Letter méretű oldalakat) egy az egyben meg lehessen jeleníteni. Azóta sokat fejlődött a HTML, de a tisztességes oldalnak akkor is illik (illene?) figyelembe venniük a felhasználó böngészőjének beállításait (ablak- és betűméret – hogy csak a megjelenítés szempontjából két legfontosabbat említsem).

Másrészt érdemes megnézni mondjuk egy Word által létrehozott kódot – legalább elretentő példának. Egy 60 oldalas, eredetileg kevesebb mint 800 Kbyte-os dokumentumból a Word 2000 838 Kbyte-nyi HTML-kódot hozott létre, míg ugyanebből a dokumentumból „kézzel”,

pontosabban erre szakosodott makrók segítségével sikerült 284 Kbyte-os változatot előállítanom.

Ráadásul a kézzel előállított file sokkal áttekinthetőbb lett – és nem csupán rövidegsége miatt –, így például nemcsak letöltésére, hanem utólagos javítására, módosítására is jóval kevesebb időt kell szánni.

Kis lépésekkel előre

Az egyik legrégebbi és legismertebb központos webhelytervező program a HomeSite. Pályafutását freeware-ként

valószínűleg legalább annyi (sőt talán sokkal több) felhasználó vásárolta meg Dreamweaverrel együtt, mint önálló terméként. Feltehetőleg az új névt az egyik legfőbb érv mellett, hogy új verziószámmal és – finoman szólva – szerény újdonságlistával kihívták a Macromedia HomeSite 5-öt.

Igazán forradalmi újdonságot nem találunk benne, csak néhány kisebb, ám hasznos javítást, bővítést. Ezek közül mindenképpen az élre kívánkozik – hiszen közszerkesztőről van szó –, hogy a program immár támogatja a 4.01-es HTML alapjain nyugvó, annál valamivel szigorúbb XHTML 1.0-t (Extensible HyperText Markup Language).

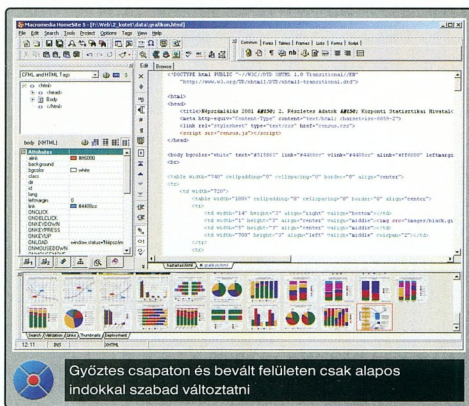
Magá a szerkesztő – amely tapasztalataim szerint nagyon kényelmes, és sok segítséget nyújt – csak néhány apróbb változáson esett át.

Megjelent egy második file-kezelő panel, a file-kezelés sokkal gyorsabb lett, a hívható külső file-ok (scriptek, stílusok, egyéb csatolt file-ok stb.) a helyi menüben azonnal előhívhatók, munkáinkat időzített automatikus mentés védi a balesetektől. Immár japán és koreai oldalak is szerkeszthetünk vele a DBCS-nek (Double-Byte Character Support) köszönhetően.

Az elkészített projektek közzététele kissé egyszerűbbé vált, ám ennél sokkal fontosabb, hogy az új HomeSite már támogatja a 40 bites kódolású SSL (Secure Socket Layer) FTP-feltöltéseket is.

Végül, de nem utolsósorban a HomeSite még szorosabban fonta kapcsolatosát a Macromedia képszerkesztőjével, a Fireworksszel, amelybe betölthetjük a szerkesztőben, a file-kezelő panelen vagy a bélyegkép-nezegetőben kijelölt képet.

Mint az a fentiekből is kiderül, az új HomeSite nem csekédhet egetverő szenzációkkal, ám szerintem ez a sok apróság így együtt bőven megéri a 14 000 Ft-ot (áfa nélkül).

kezdté (1999. januári számunk CD-mellékletén tettük közzé 1.2-es verzióját). Később a freeware-ből shareware lett, majd 1996-ban a programot megvette az Allaire cég, amelynek ugyanakkor lett fejlesztési igazgatója a HomeSite fejlesztője, Nick Bradbury. Az Allaire kapcsolata az évek során egyre szorosabb lett a manapság leginkább a Flashról, a Shockwave-ről és a Dreamweaverről ismert Macromediával, végül tavaly az Allaire „beleolvadt” a Macromediába.

Magának a HomeSite-nak egyébként nem újdonság, hogy dobozban a Macromedia emblémája található –

- i**
- ➔ www.trans-europe.hu
  - ➔ www.macromedia.com/homesite
  - ➔ Internet és vidéke – CHIP, 1999/1/19

Régi-új versenyző

Az Adobe nem adja fel a QuarkXpress-szel folytatott versenyt. Utóbbinak több-évi béta teszt után szintén megjelent az 5-ös verziója – talán ennek a programnak a bemutatására is lehetőségünk nyílik majd. Most azonban az Indesignt vegyük górcső alá.

Siklósi Attila (signart@mail.datanet.hu)

Utóljára az 1.0-s verzióját vizsgáltuk lapunk hasábjain. Alábbiakban röviden áttekintem a program újabb

képességeit, lehetőségeit, amelyekkel megkönnyítheti használatát. Ezek közül az újdonságok közül néhány már az 1.5-ös verziójában is megjelent, csupán továbbfejlesztették ezeket. A hibákat is megemlítem – bár sajnos csak néhány napi „nyúzásra” volt lehetőségem.

Bizonyíték kell(ene), nem ígérét!

Mióta a szoftvergyártók kezdik komolyan venni a lassan tízéves Unicode szabványt, sőt a Microsoft és immár az Adobe is a szintén jó néhány évvel ezelőtt – még a Windows NT 4 fejlesztése idején – létrehozott OpenType-ot, gyakran szembesülünk azzal a problémával, hogy hol jöb a karaktereink, hol nem. A programmal kapunk is néhány OpenType fontot.

Egy tördelőprogramnál alapvető fontosságú, miként kezeli a beöntött szövegeket és a karaktereket. Megszállott tipográfusként az első dolgom az volt, hogy

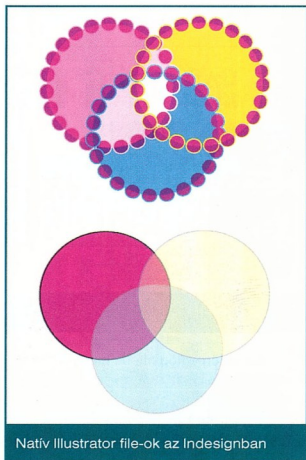
elkezdtem a programba magyar nyelvű szövegeket önteni a Wordból, amely unicode-os szövegszerkesztő – és mindkét program kezeli az OpenType fontokat, tehát baj nem lehet.

A zöld nyúl k☒vé meredt a gy☒r☒ láttán.

A zöld nyúl kövé meredt a gyűrű láttán.

A beöntött RTF file-ban (felső sor) először rosszul jelentek meg a magyar karakterek, de sikerült megoldani a problémát

Jómagam, ha külső szöveget kapok munkámhoz, azt mindig RTF formátumban kérem, mert akkor nem fordulhatnak elő problémák a Unicode-kiosztás miatt. Nem tűnnek el az ő és ű karakterek. Az első ábrán látható az „értelmes” mintamondat, amit felhasználtam. Az Indesignnak sikerült meglepnie. A felső sorban az RTF file látható, az alsóban a DOC file. A történetnek persze lehet más megoldása is, amit amit most feltételezek, azaz az Indesign a Unicode-ot simán értelmezte, és helyesen jelenítette meg az OpenType fonttal. A másik megoldás, hogy az Indesign RTF-importáló szűrőjével nem stemmel valami. Mindenesetre az RTF szöveg betűtípusát átállítva másik betűtípusra, majd újra OpenType fontra, az ő és ű megjelent. Megoldás, úgy tűnik, mindenképpen van. (A mintán az Indesign CD-n kapott Adobe

Natív Illustrator file-ok az Indesignban

Caslon Pro OpenType font látható. Itt meg kell említenem, hogy a tesztváltozat az angol nyelvű, és nem a CE változat volt.)

A programhoz magyar helyesírás-ellenőrzőt sajnos nem kaptunk, de gondolom, a Morphologicis a töle megszokott gyorsasággal és lelkesedéssel elkészíti ezt a plugint, az 1.0-s verzióhoz hasonlóan.

DIGITCAM
A DIGITÁLIS PARTNER

Nikon Coolpix 5000

- 5,2 millió képpontos képméret (max. 2560x1920-as felbontás)
- Nagy fényerőjű objektív f. 2.8-4.8
- 3x optikai zoom, 28-85mm
- Makró móddal 2 cm-ig
- 5 mérés autófókusz rendszer
- 256 színeses mátrixfénymérés
- Manuális élesség állítás 50 lépésben
- Nikon TTL rendszerű vakusná
- Egyedi fémházigényességű állítás
- Érzékenység: Auto, ISO 100/200/400/800
- Sorozathívétel: 3kép/másodperc
- Kihajtható LCD képernyő
- Li-Ion akku+telítő
- USB portos gyors áttöltés
- Type II CF foglalat (1GB MicroDrive is)

Boltunk Canon, Fujifilm és Nikon bemutatóterem és mintabolt.

Digitális mintabolt és szaküzlet
Nagy- és kiskereskedelmi értékesítés

H-1072 Budapest, Rákóczi út 4-6.
Asztória Utcaház
Tel.: (36 1) 235 0570, 71
Fax: (36 1) 235 0572
www.digitcam.hu
digitcam@elender.hu
Nyitvatartás:
Hétfő - péntek: 10.00 - 18.00
Szombat: 10.00 - 14.00

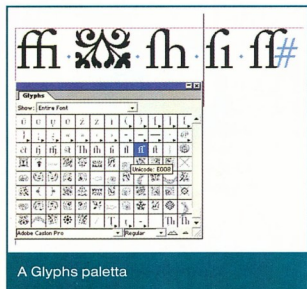
A K K I O !

IBM 3,40MB MicroDrive
3 év garanciával!
nettó 35.000,- Ft

DigitCam. Együtt nővünk az igényekkel.

Nagy segítség a Glyphs Palette, ha különleges karaktereket kell a szövegünkbe illeszteni, és nem tudjuk fejből ezeknek a karaktereknek a kódját. Az ábrát nemcsak a paletta illusztrálása érdekében tettem be, hanem hogy megmutassam, az Adobe Caslon Pro font tartalmazza a hozzá tartozó ornamenseket éppúgy, mint a ritkábban előforduló ligatúrákat, medievial számokat stb. is. Száz szóznak is egy a vége, az Indesignnál némi hozzáértéssel, türelemmel és főleg gondos munkával valóban gyönyörű szedést lehet előállítani.

Fontos változás, hogy a program immár a több fejezetből álló munkáknál a fejezeteket képes folyamatosan oldalszámozni akkor is,

A Glyphs paletta

ha azokat külön-külön file-ba mentjük. Nem mellékes, hogy készítek indexet és tartalomjegyzéket.

Fekete-fehér, igen-nem

A talányos cím alatt most örömeimet és bánataimat szeretném elmesélni.

A programnak nem kevésbé fontos elemei a grafikus importzűrők. Vegre nem kell programról programra konvertálgatni a szükséges grafikákat azoknak, akik Adobe Illustratorban szeretnek dolgozni. Az Indesignba közvetlenül importálhatjuk a natív Illustrator formátumot.

A második képen ennek a próbának az eredménye látható. A felső részen lévő körök színe 100%-os cian, bíbor és sárga, külön-külön rétegre helyezve. A közepén lévő fehér alakra a színkeveredés fizikai szabályainak megfelelően fehér. Az alsó részen a körök egyazon rétegen vannak, viszont színüket a bíbor kivételével

33%-osra állítottam be. Ekkor természetesen nem kell megkapnunk a középső fehér alakzatot. Jól láthatjuk, hogy az Indesign valóban helyesen értelmezte és jelenítette meg az Illustratorban beállított átlátszósági értékeket. Nem kevésbé fontos, hogy közvetlenül

Ezt a montírt nemcsak Photoshopban, hanem Indesignban is elkészíthetjük

Photoshop formátumban illeszthetjük be raszteres képeinket. Ez a munka hatékonysága és a lemezhelyigolálás szempontjából sem mellékes.

A Microsoft Excel tábláit korrektül sikerült importálnom az ígéret szerint. Csakhogy! Amikor szerkeszteni, formázni kezdtem ezeket, a hajam előbb elkezdett kiegyenesedni, majd hullani. Négy oszlopban 212 sorral hosszú percekig – volt az talán tíz is – bíbelődött, amikor átállítottam a betűtípust. Mit mondjak? A beépített táblázatkezelő remek, megkönnyíti a munkát, de az Excelből átvett táblázatok ezután sem fogom az Indesignban szépitgetni. (A teszt során használt PC mindennapi használatban álló tördelőgép. Száznál több színes tötöt tartalmazó kiadványok, képzőművészeti albumok is készülnek rajta.) A grafikai eszközöket, amelyek már az első verzióban is megvoltak, továbbfejlesztettük és kiegészítettük – nem látványosan, de hasznosan. A program áttetszőségkezelése továbbjavult. Mindenre alkalmazhatjuk az efektsüt, csak fantáziánk szabhat határt, csakúgy, mint a rétegek számának és alkalmazásának. A jó megjelenésű, minőségű nyomtat előállításához hozzátartozik a megfelelő színkiszorítás is. Ez azt jelenti, hogy ha például a cian alapból kiszorítjuk a

bíbor, akkor a bíbor alatt nem lesz cian színű festék. Ahhoz, hogy a nyomásnál biztosan jó legyen a passzerünk, a két színt picit egymásra nyomjuk a széleken. Ha ez az áttédés túl nagy, akkor sötétékké kontúr jelenhet meg az illeszkedő éleken – ha túl kicsi, akkor pedig vékony fehér vonal. Az Indesignban a *Transparency Flattener Style* palettán most akár különböző értékekkel stílusokba menthetjük beállításainkat, és egy dokumentumon belül akár több ilyen stílust is alkalmazhatunk.

Kell vagy nem kell?

Az Indesign felkészítették XML dokumentumok olvasására és mentésére. Akik rendszeresen elkészítik anyagaikat elektronikus formában, vagy a neten is elérhetővé teszik, azoknak ez bizonyára segítség. Férfiáns megvallom, az XML-kezelés ellenőrzésére már nem volt érkezésem. Talán egy másik alkalommal erre is sort tudok keríteni, hiszen hasznos lehetőség.

Az alcímbelem kérdésem csupán arra vonatkozik, vajon van-e értelme tördelőprogramokat telerakni olyan képességekkel, amelyek nem tartoznak a program eredeti céljához, feladatához? Például HTML-mentést beépíteni – valóban előállítja a HTML file-t, de aztán az ember úgyis átdolgozza egyé a feladatra szakosított szoftverben. Ez persze nem csak az Indesign igaz, hiszen sorozatban jelennek meg új verziózámmal szoftverek, amelyeket szinte csak annyiban fejlesztettek tovább, hogy beépítettek egy HTML-szűrőt.

Összességében a program jó benyomást tett rám, még hosszú oldalakat tudnék írni róla – most csak rövid recenzióra volt lehetőségünk. Egyszer talán megérne egy „misét” az Adobe másik tördelőprogramja, a PageMaker új verziója és természetesen az új QuarkXpress is – akár kicsit bővebben összehasonlítva őket, melyik programnak mi az erőssége.

Divattervező

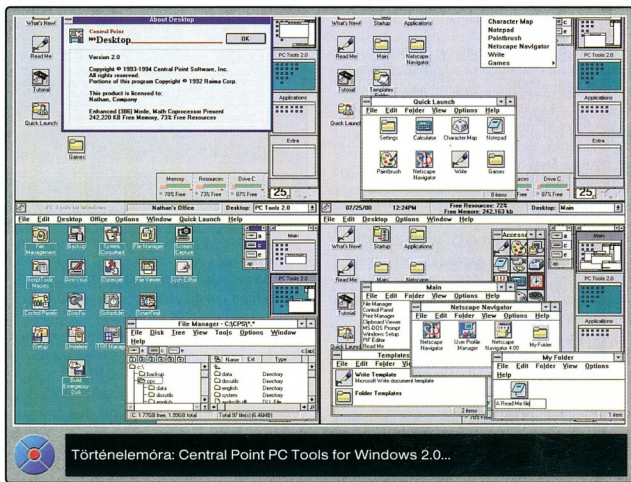
Az ember ősidők óta igyekszik kellemessé, otthonossá tenni környezetét. Bár ez valószínűleg a Microsoft programozóinak is eszébe jutott, nem törték magukat, hogy a felhasználók komoly változtatást tudjanak eszközölni a Windows XP grafikus kezelőfelületén.

Eke Zoltán (ekezo@wap.hu)

A Windows 3.0-ban és 3.1-ben saját háttérképet állíthattunk be, a 95-ösben pedig már megadhattuk a paletták, beállítóablakok színeit, betűtípusát. A Windows XP elhozta az újfajta, csinos, színátmenetes, lekerekített ablakformákat – persze csak kellően erős gépen. A hozzá adott témacsomag azonban kimerül a klasszikus Windows és az XP-s design pár színösszeállításában, kizár minden mélyebb változtatási lehetőséget. Ha a felhasználó valami egyedi megoldást szeretne megvalósítani, kénytelen külső fejlesztőktől (third party – harmadik fél) származó segédprogramokat beszerezni. Így volt ez tíz évvel ezelőtől, és sajnos így van ez ma is! Akik érdekeltek a témában, bizonyára emlékeznek még a Windows 3.1-hez készített PC Tools for Windows 2.0-ra vagy a Norton Desktop 1.0-ra. Ezek úttörő megoldások voltak a barátságos, testre szabható grafikus felületek piacán, ám az akkori Windowsok szűkös tartaléka miatt (mond valamit a User memory és a GDI memory?) nem igazán lehetett hasznossá tenni az ilyen szerszámokat, nem csoda hát, hogy feledésbe merültek. De nem történelemtörő vagyunk! Nézzük inkább a Windows XP grafikus felületét buheráló alkalmazásokat (a teljesség igénye nélkül).

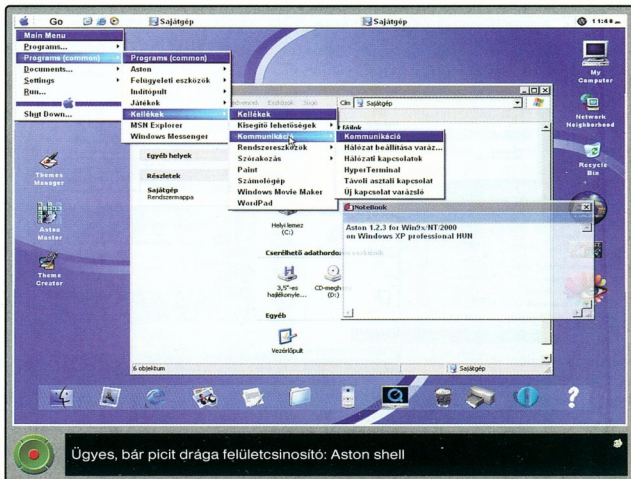
Az ingyenesség buktatói

Az ingyenes, sőt olykor szabad forráskódú programok mellett és ellen is lehet érvelni. Jömagam nem vagyok ellensége semmi jónak, és nagyszerű dolgokat tartom a freeware-t, sőt nagyon szimpatikus alkalmazásokat lehet

ebben a kategóriában találni. De ha a Windows desktopját kiegészítő programokat néztem, sajnos keserű szájjal kell nemet mondanom. És nem elfogultságból, hanem

csalódásból. Az ötlet nagyon jó, de a megvalósítás nagy némi kivánnivaló maga után. A Linux Next Step felületét többben, több néven próbálták meg átültetni Windows alá.

Ügyes, bár picit drága felületcsinósító: Aston shell

- ➔ Aston: www.astonshell.com
- ➔ Dark Step: www.darkstep.com/index.html
- ➔ DesktopX: www.stardock.com/products/desktopx
- ➔ Lite Step: www.litestep.net/
- ➔ Stardock: www.stardock.com/
- ➔ Style XP: www.tgtsoft.com/
- ➔ Style XP-témák: www.themexp.org/
- ➔ Témák: www.customize.org/
- ➔ www.deviantart.com/
- ➔ www.wincustomize.com/
- ➔ WindowBlinds: www.stardock.com/products/windowblinds/

A két legismertebb kísérlet a Lite Step és a Dark Step. A Lite Stepet lapunk egy régebbi számában már bemutattuk, de a Dark Step sem különbözik lényegesen tőle.

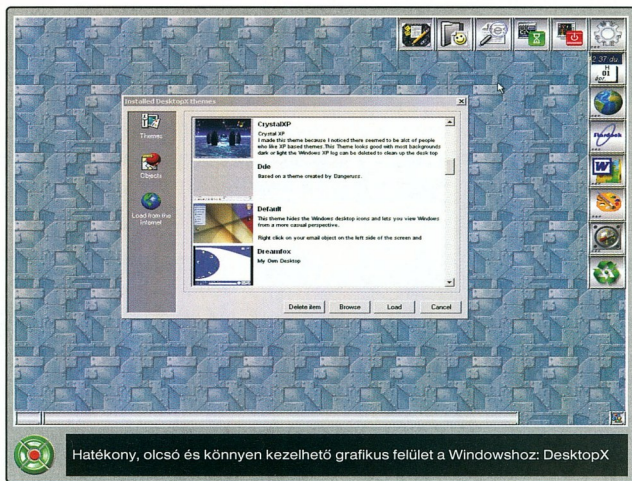
Mindkettőt az explorer.exe-t leváltva kell futtatni, így kapjuk meg az új felület adta lehetőségeket. Csakhogy ezek kihasználása közel sem egyszerű! Linuxot megszervező, szöveges konfigurációs file-t kell szerkeszteni, amiben minden részlet precízen beállítható. A netről szárazal lehet letölteni ingyenes plugin modulokat, képeket, ikonokat, és ezek segítségével, több órát részánva igazán tetszetős és praktikus felületet húzhatunk a Windowsunkra.

Véleményem? Nos, nem túl hízelgő. Temérdek időt számtam rá a konfigurálásra, mire sikerült előállítani valamit az új grafikus felületből. És akkor jött a feketetelevés. Ugyanis a Windows XP nem örül az Explorer mellőzésének, és mintha szándékosan betartana a Step felület motorjának, lépten-nyomon lábat akaszt neki. Magyarán elég sűrűn adódhat, hogy Asztal nélkül maradjunk.

A kis ember próbálkozása

SAC-gyűjteményünket gazdagítja egy igazi gyöngyszem, amelyről már szintén volt szó lapunk hasábjain: az Aston, teljes nevén: Aston – Desktop Manager and Shell Replacement for Win32. Ez már nem ingyenes program, kemény 35 dollár kell leszurkolni a teljes értékű változathoz. Szerencsére a próbaváltozata is használható, a témaváltozásokat nem tudja következmény nélkül elviselni, maga a használata

Az első lépés ebben a rendszerben is az Explorer lecsérése, ami joggal vet fel bennünk kételyeket. Sajnos már rövid használat után kiderült, nem volt átalptalan a félelem. Mindezek ellenére a programot nem nevezném instablnak, egyedül a témaváltozásokat nem tudja következmény nélkül elviselni, maga a használata

Hatékony, olcsó és könnyen kezelhető grafikus felület a Windowshoz: DesktopX

gördülékeny és problémamentes. A neten az Astonhoz is találhatunk számos előre összeállított témát, plug-in programot, képeket, ikonokat, és ezeknek az igényeinkhez igazítása már szinte gyerekjáték. Nem kell konfigurációs szövegfájl-okban turkálni ahhoz, hogy például a Word indítóikonja kikerüljön az Asztalra.

A program aktív elemeket használ az Asztalon, bőrtöket (skin) húz a Start menüre és a Tálcára, valamint előgűrű eszközelektákat helyez el a képernyő jobb és bal szélére. A Windows ablakelemek nem tudja módosítani. Összességében könnyen használható és teste szabható grafikus felületet biztosít. Telepíthető bármilyen 32 bites Windowsra, de mivel működését az

Explorer.exe kiiktatásával kezdi, számolni kell azzal, hogy alkalmanként elhasal.

Hogy csinálják a profik?

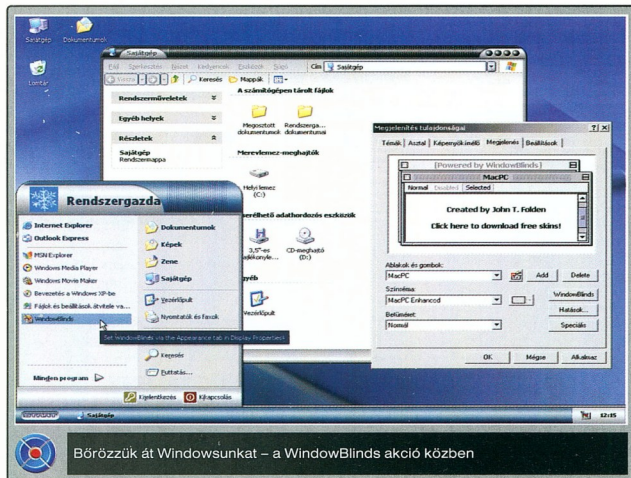
A piacon már régóta jelen van egy cég, tucatnyi alkalmazást készített a Windows teljes felületének lecsérésehez, csinosításához: a Stardock. Programjainak gyűjtőneve Object Desktop. Ebben a csomagban minden megtalálható, ami az átalakítás-hoz szükséges: WindowBlinds, DesktopX, ControlCenter, IconPackager, ObjectBar, ObjectZip, SkinStudio, WindowFX stb.

Bár mindegyik programnak megvan a maga feladata a grafikus design területén, én most csak az első kettőre térek ki. A WindowBlinds és a DesktopX két önálló program, de az igazi vizuális élményt együtt nyújtják.

A WindowBlinds már a 3-as verzióján tart, azaz régi motoros ezen a pályán. Segítségével a Windows 98 legfontosabb elemeire tudunk bőrtöket huzni. Új kinézetet kaptak az ablakkeretek, a nyomógombok, a panelek és a Start menü is. Pontosan ezeket újítja meg a Windows XP a Luna felülettel – ergo a Microsoft semmi újat nem talált fel. Sőt a WindowBlinds témáiban felfedezhetünk egyedi lehetőségeket is, például az ablak rolószérű összerésztését (a Corel Draw és a PhotoShop úszópalettáinak a mintájára).

Persze aki nem XP-t használ, hanem megmaradt a Windows 98-nál vagy a 2000-nél, inkább fog örülni a Stardock megoldásának, hiszen nélküle elég körülményes a rendszer fentebb említett moduljainak a kinézetét átalakítani, csinosítani. De aki Windows XP előtt ül, az is érdeklődéssel figyelheti, hogyan öltözik át kedvenc operációs rendszere pár kattintás után az Apple Macintosh gépek Mac OS X-es ruhájába.

Ebből kifolyólag nyilvánvaló, hogy a program immár gond nélkül használható

Börözünk át Windowsunkat – a WindowBlinds akció közben

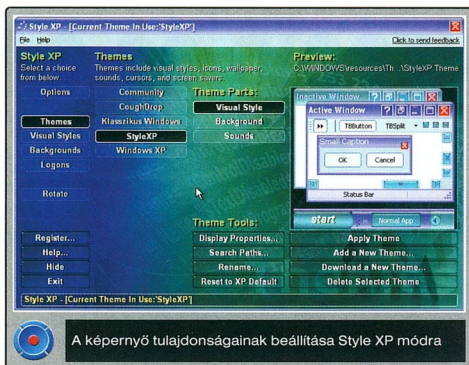
Windows XP-n is, csak itt annyi a felte-
let, hogy a témáknál
a klasszikus
Windows-képzetet
kell kérnünk az
operációs
rendszerből, ugyanis
itt erre az alapké-
zetre lesz ráfeszítve a
bőr. És itt van a kutya
elásva. Ez az utólagos
elmeresztés sajnos
elég nagy terhet ró a
processzorra, lényege-
sen többet, mint a
Microsoft „belső”
megoldása. Persze
joggal lehet ez
közöközésnek

titulálni, hiszen amelyik számítógép probléma
nélkül képes futtatni a Windows XP-t a saját
grafikus effektusával, az minden gond nélkül
elbíra a WindowBlinds bőreit is.

Még valami. A program első Windows XP-
re készített változatát próbáltam ki, méghozzá
magyar operációs rendszeren, és meglepően
stabilan működött. Egyszer sem akadt ki, és
minden esetben hibátlanul jelentek meg a
grafikus elemek. Összességében a Stardock
technikája nem új keletű, látszik rajta a
kiforrottsága.

Ugyanilyen kiforrott, ám Windows XP-n
csöppet instabilabb a Stardock másik
nagygyúja, a DesktopX. Való igaz azonban,
hogy tapasztalataimat egy korábbi, 2001.
júliusi keltezésű, 1.01-es verziójú,
időkorlátos csomaggal szereztem, amely
nem kifejezetten támogatja az XP-t, de nem is
titalkozik ellene.

A DesktopX az Aston ellenfele, hiszen
mindkettőnek ugyanaz a szerepe. A Stardock
termékében azonban sokkal nagyobb a

A képernyő tulajdonságainak beállítása Style XP módba

felhasználó szabadsága: a DesktopX nem
akarja mindenáron elváltani az Explorer,
inkább maga alá gyúri azt. Így kicsit nagyobb
lesz a rendszer memóriaigénye, de lényegesen
stabilabb. A netről letölthető témák többségét
úgy állították össze, hogy a Tálca és az Asztal
is renjtve, így sokkal lenyűgözőbb és
praktikusabb felületeket lehet alkotni.

Bármilyen hatást alkalmazhatunk, ami
eszünkbe jut: statikus és aktív elemek, fála
csatornás, árnyékot vető, animált ikonok stb.
Ez elemek szerkezete az objektumorientált
programozást idézi, mert rendelkeznek szü-
lő-gyermek tulajdonságkapcsolattal. Kezdő-
knek kicsit iaszító lehet a beállítások össze-
tettsége, de könnyű rájönni a logikájukra, és
elképesztő dolgokat alkothatunk magunk is
egy rajzprogrammal – például a Paint Shop
Próval – és némi türelemmel.

A DesktopX nem egy egyszerű próbálkozás
a felület átszabására, az maga a
felületátszabó. Bőven megéri a 19,95 dolláros
vételárát.

A Luna és más semmi?

Ha a Windows XP grafikai felületének
beállításáról beszélünk, nem mehetünk el szó
nélkül amellett, amit cikkem elején említet-
tem, nevezetesen hogy a Microsoft pro-
gramozói nem igazán ígereztek kedvűnkben
járni. Ha megnézzük az alaprendszer Aszta-
lának tulajdonságlapját, találunk benne egy
klasszikus windowsos és egy XP-s (más néven
a Luna) témát. A klasszikus témában a
Windows 2000-nél (és a korábbi Windows-
oknál) megismert színösszeállításokat találjuk,
am a Lunánál csak három van, két, ezüst és
olajzöld. Ezen a helyzeten a Plus csomag sem
változtat, az abban található, mellesleg
szemet gyönyörködtető témák is csak a három
alapszín-kombinációt variálják.

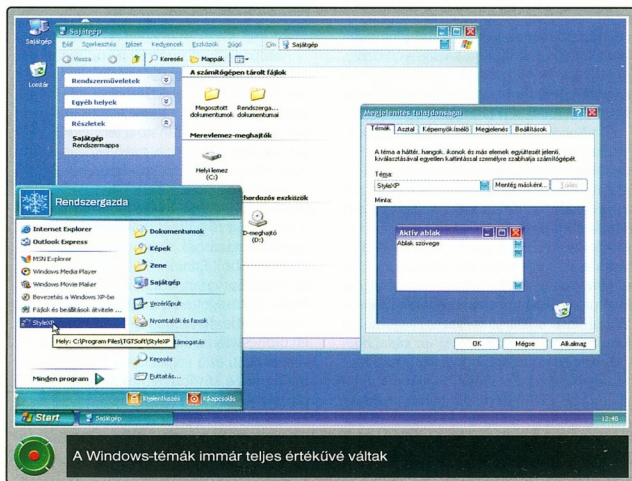
Szerencsére ez nemcsak nekem szúrta a
szemetet, és akadt egy cég, amelyik elvált-
ta és meg is oldotta a feladatot. A csapatot
TGT Softnak, alkotásukat pedig Style XP-nek
hívják. A rohamléptekkel fejlődő programnak
zetszetsző vezérlőközpontja van, az és egész
hókuszpókus csak arra való, hogy a
Windows XP elfogadja és használja a külső
fejlesztők által összeállított témákat. Persze
ilyen téma legyártásához speci szerszám kell,
de ez bennünket most nem érdekel, a vég-
eredmény a lényeg. Az pedig nem más, mint
a rendszersztű, grafikai csodák kezelése. És
a csodák százával kerülnek fel a cég webhe-
lyére, ahonnan ingyen letölthetőek. A legeg-
yszerűbb témák is tartalmaznak új grafikai
ablakkereteket, új Start menüt és színössze-
állítást, az összetettebb példányok ezenkívül
magukkal hoznak fontokat, rendszerhangokat,
egérmutatókat és ikonokat. A legszebb az
egészen, hogy ezeket a grafikai elemeket nem
különálló program helyezi fel az ablakokra
(mint a WindowBlinds esetében), hanem az
operációs rendszer grafikai motorja. Ezáltal
semmilyen processzorlátszó hatás nem jelen-
kezik. A pozitívumok után még kell említenem
egy apró kellemetlenséget is. A program
regisztrálása 19,95 dollárba kerül, amiben
benne foglaltatik két éves ingyenes frissítés.

Egy kis család?

A pénz program hallatán az ember önkén-
telenül is keres más lehetőségeket. Az internet
rengetegeiben találtam egy megoldást, ószin-
ten szölvá nem tudom hová tenni. Picike patch
programról van szó. Ez, hogy szakzsargonnal
éljek, meghekkelja a Windows XP egyik DLL
file-ját, ami után az operációs rendszer minden
külső program segítségével nélkül tudja használni
a külső témákat. Persze e „javító” program
jogszerűsége meglehetősen kétes.

***

Ezzel még messze nem merítettük ki a
grafikus kezelőfelületet csinosító, átalakító
alkalmazások kínálatát, mondhatnánk, csak a
jéghegy csúcsát érintettük. Nem beszélünk
például a Windows XP-hez készített beje-
lentkező ablakokról (log-in screen) vagy a gép
indulásakor látható bootképernyőkről... A kö-
zeljövőben visszatérünk még e témára,
akkor majd ezekkel is foglalkozunk.

A Windows-témák immár teljes értékűvé váltak

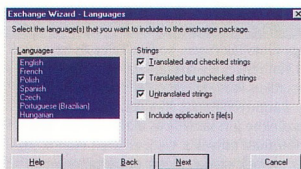
A globalizáció és a CAT

Az alkalmazások többnyelvű kezelőfelülettel való terjesztése egyre gyakoribb fogása a szoftvermarketingnek. A www.softwaremarketingresource.com címen található webkikötőben is a leányvállalat-program mellett az egyik lehetőség a honosítás-fordítás. E webhely szerkesztői eszközöket is kínálnak a fordítások elkészítéséhez.

Herczeg József Tamás (info@soft-trans.hu)
 M anapság nemcsak CAD-ről (Computer Aided Design – számítógéppel segített tervezés), hanem CAT-ről (Computer Aided Translation – számítógéppel segített fordítás) is hallhatunk, olvashatunk. A CAT alapja a TM (Translation Memory), azaz a fordítómemória. Ebben a memóriában tárolhatjuk egy alkalmazás lefordított szövegeit, és felhasználhatjuk más programok lefordításához. Ilyen fordítómemóriának használhatjuk a Microsoft FTP oldalán hozzáférhető szövegűteményeket (ftp://ftp.microsoft.com/developer/msdn/newp/glossary/) – ezek hatalmas segítséget adnak az amatőr fordítóknak, és segítenek az egységes szóhasználat megteremtésében. (Idén februárban tették közzé többek között a Windows Millennium Edition, a Windows 2000 és az Office XP szöveganyagát – ezek összterjedelme kibontva mintegy 45 Mbyte.)

Ha egy fordító CAT eszközt használ, a megfelelő forrásszöveg és a célfordítás összehasonlító tárolódik a fordítómemóriában (adatbázisban). Amikor a fordítást frissíteni kell, vagy hasonló fordítási projektet indítunk, a forrásfile-t (előkészítve) lefuttatjuk a fordítóeszközön, és azonos párok esetén a program átveszi a fordítást a fordítómemóriából. A fordítóeszközök használatával fenntarthatjuk az egységes szóhasználatot, és felgyorsíthatjuk a fordítási munkát,

ráadásul csökkentjük annak költségét az előzőleg lefordított kifejezésekre támaszkodva. Sok CAT eszközhöz kapcsolódik terminológiakezelő program, amely különféle témákban tárolja a szakszavakat. A fordítók munkájuk során

A fejlesztő és a honosító munkáját könnyíti meg a Csere Varázsló

hivatkozhatnak erre a terminológiára. Más rendkívül bizonyult programokhoz hasonlóan a CAT eszközök is érzékenyek a módosított környezetre, és teljesítményük ennek függvényében erősen változhat.

Honosítási módszerek

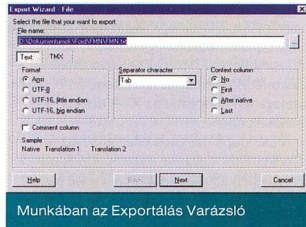
A mezőnyből magasan kiemelkedő, 5-ös verziójánál tartó Multilizer integrált megoldást kínál az iroda, az internet, a vezeték nélküli kommunikációs eszközök és a PDA-k globalizálásához. A szoftverglobalizációs víz háromféle honosítási módszert támogat.

File-honosítás esetén az idegen nyelvre fordítandó adatok file-okban állnak rendelkezésre. Ilyen esetben másolatot készítnék a file-ról, és abban fordítjuk le a szövegeket. A file-honosítás négy módszer alapján történhet. Bináris honosítás (windowos és palms alkalmazásoknál használják), erőforrás-honosítás (windowos, symbianos és javás alkalmazásoknál), forráskód-honosítás (Visual Basic-alkalmazások), dokumentumhonosítás (WAP-os oldalak).

A **komponensalapú** honosítás Multilizer-összetevőket használ fel a honosított alkalmazás elkészítéséhez. Három ilyen összetevőre van szükség. A szótárkezelő a szótárbeli adatokat csatolja az alkalmazáshoz; a fordító komponens fordítja le a látható részeket

(beállítóablakok, menük, üzenetek stb.) az adott nyelvre, mielőtt az az elem látható lesz; a harmadik elem a komponenseket támogató környezetek adják.

Ilyen alapokon nyugvó koncepcióban a fordítók a megfelelő karakterláncot kell megkeresni egy táblázatban, és a program az adott szöveget az újra cseréli le. E fordítási adatokat tartalmazó táblázat a szótár része. A fordítási táblázatban felül a Multilizernek (és a Windowsnak is) információra van szüksége az adott nyelvről. Ezért mindegyik szótár további táblázatokat, nyelvi táblázatokat tartalmaz, amelyek a szótárban lévő nyelvekről tárolnak információt.

Adatbázis-honosításról akkor beszélünk, amikor adatbázismezők tartalmaznak idegen nyelvre fordítandó információkat. Vegyünk példának egy termékkatalógust, amiben rövid leírás található a termékről, és ezt kell lefordítani más nyelvekre. A Multilizer ehhez háromféle módszert kínál.

Globális munkacsoport

A Multilizer fő célja a szövegek kibontása egy alkalmazásból, dokumentumból vagy adattárolóból. Ennek elkészítését szerkesztőprogram könnyíti meg. A Multilizer lehetővé teszi a programozónak arra, hogy önkibontó archívum formájában elküldhesse a fordítónak fordításra a szövegeket, és a végeredményt a programozó később beillesztheti a projektbe. Ezt követően lehet visszahelyezni a lefordított szöveget a honosított file-ba. A fordítási táblázat mindegyik sorához tartozik egy sor a nyelvi táblázatban (ugyanabban a sorrendben).

i

- Multilizer: www.multilizer.com/
- Szleng vagy slang? – CHIP, 2001/8/59
- Magyarul beszélő alkalmazások – CHIP, 2000/8/117
- Ami a honosítás mögött rejlik... – CHIP, 2000/7/113
- Honosító praktikák – CHIP, 2001/4/133
- Nyelvi elemek – CHIP, 2002/2/103

A szoftverhonosítás fő célja az, hogy az adott szoftver használható legyen a megcélzott ország nyelven, annak karakterkészletével. Eredetileg csak az angol nyelv karaktereinek kezelésére készítették fel a számítógépeket. Ahogy széles körben elterjedtek a világon, felmerült az igény, hogy más országok nemzeti karakterei is tartalmazzák a karakterkészletet. A magyar nyelvben két különleges magánhangzó, az „ö” és az „ű” helyes megjelenítése a kritikus – amikor külföldön fordítanak egy programfile-t vagy DLL-t, ezek helyett ékezet nélküli változatukat, az o-t vagy az u-t használják. Ezt azonban erőforrás-szerkesztővel remekül ki lehet javítani.

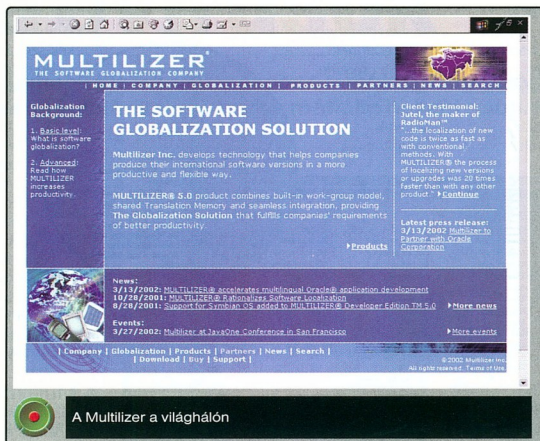
A többnyelvű programokban az egyes fordítások közti átváltás gyakran nem az egyetlen követelmény. A programnak ugyanis esetleg alkalmazkodnia kell bizonyos helyi szokásokhoz és szabványokhoz, például a dátum és idő kijelzésében, a valuta vagy a mértékegységek használatában. Ehhez a Multilizer nyelv beállításokat használ. A különféle környezetek egymástól eltérően használják a nyelvi beállítási táblázatot.

Ez azt jelenti, hogy a Multilizer lehetővé teszi a globális honosítás munkasoport-modell, programozóknak és nyelvészeknek rendkívül gazdaságos és rugalmas környezetet nyújtva. Sok esetben több személy is dolgozhat a szótárunkkal. Kézenfekvő megoldás, hogy valamelyik országban a program viszonteladói lefordítják az ő nyelvükre a program kezelőfelületének szövegeit. Ahhoz, hogy több személy dolgozhasson egy időben a szótárral, azt fel kell darabolni, majd egyetlen szótárba kell olvasztani az összes fordítást. Tételezzük fel, hogy az angol az anyanyelvünk, de Németországban és Magyarországon is van üzleti érdekeltiségünk. Német- és magyartudás hiányában rábízunk a fordítást a német és a magyar viszonteladókra vagy profi fordítókra, akik a megkapott csomagot fordítást után e-mailben visszajuttatják a címünkre. Miután megkaptuk az összes fordítást, beillesztés után kész a projekt! A projekt jelen esetben MPR névkiterjesztésű XML formátumú dokumentum, amely tartalmazza a fordításokat és a projekttel kapcsolatos anyagokat.

Projektet gondolokodva

A projekt létrehozásában varázsló segít. Első lépésben határozzuk meg a projekt típusát. A típus kiválasztása függ a támo-

gott környezettől. 32 bites Windows platform esetén például dolgozhatunk C++ bináris file-okkal (EXE, DLL, OCX), erőforrás-leíró file-okkal (RC), Delphi és C++ Builder bináris file-okkal, valamint Visual Basic programfile-okkal.

Ha a platformtípust adatra váltjuk át, dolgozhatunk XML, TXT és INI file-okkal is. Utóbbira érdemes figyelni, mert jól jöhet az egyre gyakoribb megoldásként alkalmazott szöveges formátumú nyelvi file-ok fordításánál. A varázsló következő lépésében adhatunk meg néhány információt a projektről: név, leírás, szerző, cég. A Next gomb megnyomása után a varázsló a támogatni kívánt nyelvek hozzáadására kér fel. Kiválogatásuk után új, típusától függő tartalmú lapon következnek a megadott file-ok vizsgálata.

Ennyi információ összegyűjtése után, ha egy újabb lapon megnyomjuk a *Finish* gombot, előtűnik a Multilizer főablaka, folyik a feldolgozás, és a Windows Intézőhöz hasonló képtelenen főablakban előtűnik a felbontott file szövegei.

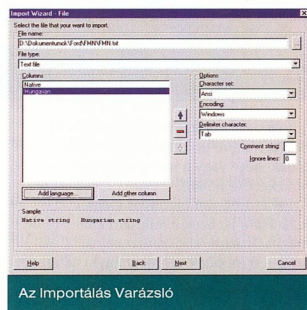
A bal oldali panelben láthatjuk az erőforráscsoportokat: a beállításóblakok, a menük és egyéb szövegek elemeit, a jobb oldaliban pedig a hozzájuk tartozó szövegeket. A jobb oldali panel első oszlop tartalmazza a „native language” – az eredeti nyelv – szöveget, és utána annyi oszlopunk lehet, ahány nyelvhez van fordítónk. A jobb egérgomb megnyomására előugró helyi menü tartalmaz egy különleges parancsot: a *Paste native* menüpont megnyomásával az eredeti szöveget illeszthetjük be, aminek akkor láthatjuk nagy hasznát, ha az eredeti szöveg a programból meghívott behelyettesítésre vonatkozó jelöléseket (%s, %d) tartalmaz. Bár nem vagyok programozó, biztosan állíthatom: fejlesztői szempontból nagy előny, hogy az egyes

fordításokat egymás mellett láthatjuk. Ha a Microsoft szöveggyűjteményeit fordítómemóriának importáljuk, akkor érdemes a *Project* → *Translate* menüpont *Using Translation Memory* parancsára kattintanunk. Ennek hatására ugyanis a program automatikusan lefordítja az azonos találatokat. Ha egy szöveghez több fordítás is tartozik, a Multilizer felkínálja a választás lehetőségét. Ezáltal például a „Change” parancs fordítása a környezetű függőben lehet „Csere” vagy „Megváltoztatás”, esetleg „Módosítás”, és mindig a megfelelő jelentést használhatjuk fel.

A munka haladtával, amikor egymás alatt ugyanaz a szöveg található, a program automatikusan beilleszt a fordítást. Adott szövegteret kereshetünk az összes oszlopban vagy a kijelöltekben. Ha lefordítatlan sorok vannak a projektben, kereséssel

helyett a következő lefordítatlan elemre ugorhatunk.

Ugyanezt megethettük a befejezetlen elemekkel is. Mikor tekint a Multilizer egy lefordítottalannak? 1. Ha az eredeti szöveg tartalmazó cella „&” jelet

Az Importálás Varázsló

tartalmaz a billentyűparancsok jelölésére, a fordításban pedig hiányzik ez a jel. 2. Az eredeti szöveg végén „...” jelölés látható (például menüparancsoknál), a fordításból viszont kimarad. 3. Amikor a szöveg végén hiányzik a kettőspont, a fordítást szintén befejezetlennek tekintik. 4. Ha a fordításban hiányoznak a formázási jelek (%s, %d), szintén van még tennivalónk a program koncepciója szerint.

A *Row* → *Comment...* menüpontban megjegyzéseket fűzhetünk a kijelölt szöveghez. Amikor egy félkész fordítást átadunk valakinek folytatásra vagy

befejezésre, itt közelíthetjük vele észrevételeinket, illetve a fejlesztővel a javaslatokat, indoklásainkat.

Ha kiváncsiak vagyunk a *Comment* menüpontot, a fordított nyelv oszlopától jobbra megjelenő új oszlopban láthatóvát tehetjük a megjegyzéseket.

A program ideális több fordítódal dolgozó irodáknak is, mert a kiszolgáló szótár révén a tárolt fordítási adatokhoz a helyi hálózathoz kapcsolódók is hozzáférhetnek. Új nyelveket vehetünk fel – megközhöz az alkalmazás fordítása és szállítása után. A kiszolgáló szótár rendkívül nagy (több tízezer tétel)

A *File* → *Import...* paranccsal projektet, szótárt vagy honosított file-t importálhatunk az aktuális projektbe. Ebben szintén varázsló segít.

A *File* menü *Exchange...* parancsával cseréfelé lehet létrehozni, amelyben a fejlesztő a projektet vagy annak egy részét elküldheti a fordítónak, aki a fordítást ugyanebben visszaküldheti a fejlesztőnek.

Ez a cseréfelé lehet egy önkibontó EXE, amivel telepíthető a

verzió óta parancssorból is végezhetünk műveleteket az MLBuild eszköz segítségével. Itt is van mód exportálásra, importálásra, cseréfelé és a szótár létrehozására, a projekt idegen nyelvre történő fordítására.

Fordításnál hátrány, hogy nem lehet azonnal tesztelni a helyükön a szövegeket. A Multilizer kinal némi megoldást erre: a két szin árnyalatával jelzi, hogy az eredetihöz képest mennyivel hosszabb a lefordított szöveg.

Világoskék esetén minimális az eltérés, sötétbék kék esetén már lehet, hogy változtatni kell a szövegben, hogy teljes egészében látható legyen. A 4-es verzióban volt mód arra, hogy a telepített programban ellenőrizhessük a fordítást. Hogy ezen módosítottak, az minden

bizonytal a munkaszoportban való gondolkodás következménye. Más cégek, köztük a Korzh Company is hasonló elveket követ Localizer Packjében (www.korzh.com/delphi/localizer/).

A Multilizer előnyei

A Multilizer webhelyéről a fejlesztők letölthetik egy teljes csomagot, valamint önálló csomagokat a támogatott környezetekhez. Emellett a fordítónk-hozásoknak is rendelkezésükre áll egy különleges disztribúció.

A Multilizer kulcsfontosságú előnye, hogy gyorsan reagál a globális piacra, segíti a takarékoskodást az erőforrásokkal, nagyobb adatbiztonságot nyújt, és biztosítja a következetes szóhasználatot.

Jómagam a Cream Software (www.creamsoft.com), azaz Rafal Platek alkalmazásainak (Chameleon NxG, Forget-Me-Not) fordítását során találkoztam a Multilizerrel. Ekkor fedeztem fel, milyen sokoldalú eszköz.

Kíváncsi lettem Rafal véleményére, miért ezt a módszert alkalmazza egy fejlesztő. Rafal tiznél több segédesszközt is kipróbált, de az akkor még 4-es verziójánál tartó Multilizer bizonyult számára a legjobbban. Különösen azért, mert eleinte termékeiben sok karakterláncot nem választott külön a program kódjától, és közvetlenül rutinhívásokban vagy üzenetablakokban helyezte el azokat.

A Multilizernek köszönhetően témérek időt takaríthat meg, mert a kódot eredeti állapotában hagyhatta, csak a fordítandó szövegeket kellett megjelölnie – a többit elvezette a Multilizer.

A Multilizer aztán kibontva az űrlapokat, erőforrásokat, karakterláncokat teszi lehetővé a fordítás egyszerű és kényelmes elkészítését.

Olyan cégek is használják a finnországi központú cég technológiáját, mint a Compaq, a Sony, a Xerox, a Siemens vagy az Ericsson.

A globalizált munkaszoport eredménye: egymás mellett több nemzet

tartalmazó fordítási táblázatokkal tud dolgozni, a teljesítmény komolyabb csökkenése vagy a memóriáigény növekedése nélkül.

Lehetőseg a bizonyos elemek lezárására is. Ezek a fejlesztő által meghatározott rendszerüzemeltet, amiket ő jobbnak vél meghagyni az eredeti nyelven.

Miután elkészültünk a teljes fordítással, és megértőnk ezt az utolsó simítások, következhet a lefordított szövegek visszahelyezése a projektbe a *Project* → *Make Localized Items* vagy a *Project* → *Build Localized Items* paranccsal.

A lefordított szöveget exportálhatjuk is. Amikor már befejeztünk egy program fordításába, és újabb verziója érkezik, az exportálás révén hasznosíthatjuk addigi munkánkat.

A művelet végrehajtását kétlépéses varázsló könnyíti meg. A file átvonalának és nevének meghatározása után a program állapítja meg a formátumát. Ha ezt nem fogadjuk el, átállíthatjuk mára.

projektfile és a Multilizer, vagy lehet egy tömörített file, ami csak a projektfile-t és az általa használt file-okat tartalmazza.

A cseréfelé létrehozás szintén varázsló segít, amely egyes projektépitési feladatokat automatizál: például a nyelvek kijelölését, a csomag nevének és adatainak meghatározását, a Multilizer hozzáférése a csomaghoz, a tartalmazott file-ok megtekintését, a csomag létrehozását.

A Multilizer projektfile-okkal az 5-ös

A sokoldalúság bizonyítéka

Polimorf makróvírusok

Furcsának tűnhet a kísérlet, hogy éppen a makróvírusok területén mutassuk be a legfrissebb vívmányokat, hiszen már alig hallani róluk. Mintha kihalófélben lennének...

Szapponas Gábor

Akép azonban csalóka, a makróvírusok továbbra is nagy számban vannak jelen mindennapi életünkben, csak a figyelem az újabb slágertéma, az e-mailek terjedő vírusok felé irányul. Ettől azonban még komoly fejlődésnek lehetünk szemtanúi napjainkban is, különösen a polimorf, azaz alakváltó makróvírusok terén.

Első lépésként azok az egyedek jelentek meg, amelyekben csupán a makrók nevei változtak véletlenszerűen, de maga a tartalom ugyanaz maradt. Ezután következett a második fokozat: a vírus mindegyik szaporodásakor véletlenszerűen hatás nélküli utasításokat szűrt be. Újabb lépés volt, amikor a futás során felhasznált egyes változó nevei is véletlenszerűen változhattak.

Nem sokat váratott magára az sem, hogy a vírusok egyes utasításait azokkal azonos hatású, de más alakú változatra cserélték le. Az út pontosan ugyanaz, amit a DOS-os vírusoknál lehetett tapasztalni.

Első próbálkozások

Az első lépést az Outlaw vírus jelentette, azo- ka esetében csak nagy jóindulattal beszélhetünk alakváltásról.

A vírus kódja nem változott, csak az azt hordozó makró neve – két különböző megfertőzött dokumentumban a vírus teljesen más néven tárolódott.

Ennél fejlettebb a FutureNot nevű szűrés. Ennek a vírusnak nincs káros hatása, de mindegyik fertőzés után megpróbál az AUTOEXEC.BAT-ba beszúrni egy sort, amely megváltoztatja a NORMAL.DOT írásvédettséget (a globális sablon írásvédetté tétele kezdetleges, kevéssé hatásos, ugyanakkor rendkívül kényelmetlen módja a makróvírusok visszaszorításának).

A vírus működési elve egyszerű: meg kell változtatni néhány változó nevét, és véletlenszerűen be kell szűrni néhány hatás nélküli utasítást. A FutureNot a fertőzött dokumentumokban egy szál *AutoOpen* makró formájában létezik.

Amikor a NORMAL.DOT-ot fertőzi meg, akkor viszont már két modulból áll: a már említett *AutoOpen* makróból, ezt egy véletlenszerűen kiválasztott név alatt tárolja, valamint a *FileSaveAs* makróból, ami a további fertőzések végi. Utóbbi az igazán érdekes.

Amikor megnyitunk egy fertőzött dokumentumot, az *AutoOpen* makró aktivizálódik, kiválaszt egy véletlen karakterekből összerakott 5 betűs nevet,

1. LISTA

```
dlg.Format = 1
' 0.38007424142506
jqq$ = FileName$( )
' 0.12508087603783
```

és azon a néven elmenti magát a globális sablonba. Utána ezt az új nevet kell behelyettesíteni a korábbi véletlenszerű név helyébe. Ezután találomra kiválasztott helyre beszűr egy megjegyzést.

Ennek a vírus viselkedése szempontjából nincs jelentősége, de a globális sablon mindegyik fertőzésekor megteszi ezt, megszámlálásukból pedig kideríthetjük, hány gépet fertőzött meg a *bestia*, amíg eljutott a mi számítógépünkig.

A következő lépésben létrehozta a *FileSaveAs* makrót, amely a vírus terjedését hivatott szolgálni: valahányszor a gyanútlan felhasználó

elment egy dokumentumot a *File* → *Save As* paranccsal, a vírus átveszi a vezénylést, és extra szolgáltatásként az elmentés mellett megfertőzi a dokumentumot.

Ezt a makrót a *FutureNot* soronként szerkeszti össze (mivel az utasításokat szövegesen, és nem tokenesen tárolja, a vírus csak a *Word* angolyszász változataiban életképes), majd ha már úgyis arra jár, egy kis mutációt is belecsempész. Kezdi azzal, hogy beszűr két véletlen makróból, a két szám közé pedig pillanatnyi hangulatától függően néhány soromelést. Végeredményképpen a *FileSaveAs* makró alakváltó részlete az 1. listán látható formát vesz fel.

Teljes alakváltás és igazi titkosítás

A *FutureNot*tal szinte egy időben bukkant fel az első valóban polimorfnak tekinthető vírus, a *Slow*. Nemcsak polimorf, hanem titkosított is. A vírus egyetlen makróból, az *AutoClose*-ból áll. A globális sablon a fertőzött dokumentumok becukásával fertőződik meg, és ettől a pillanattól kezdve minden további bezárt dokumentum gazdagabb lesz egy vírussal.

Szerencsére nincs káros mellékhatása, de mivel még a vírusíróknak sem sikerült felgyorsítaniuk a *Word*-öt, és a titkosítás időigényes, egy-egy fertőzési akció akár percekig is eltarthat, ami még a legnaivabb felhasználó gyanúját is felkeltheti.

Hogyan néz ki a vírus titkosítása? A vírus a teljes forráskódját is magában hordozza stringtömb formájában. Ez so-

2. LISTA

```
FHUMCEAANPGT$(167) = "L{tizout6IKJQQQXUGQLYXGN**"
FHUMCEAANPGT$(168) = "IUOIYOTPO[OUO*6C6FFFF"
FHUMCEAANPGT$(169) =
"lUX6HPNQBPSQW[RLVT6C6OX]2RWLOU62u6WYVWNKVKVZ0[TMI616Xtj./606WYVWNKVKVZ0[TMI666U
OYOTPO[OUO*6C6IUOIYOTPO[OUO*616Inx*.Xtj./606KILH[RRYVUT]NLNN[616IXMKMLRH{T]NVP/666T
k-z6HPNQBPSQW[RLVT"
FHUMCEAANPGT$(170) = "IKJQQQXUGQLYXGN*66IUOIYOTPO[OUO*"
FHUMCEAANPGT$(171) = "Ktj6L{tizout"
```

ronként tartalmazza a vírust, de minden karakter el van tolvá 4 és 14 között választott véletlen számmal. Ettől az eltérő forráskód meglehetősen zagyva képet mutat (2. lista).

Ha azonban visszakódoljuk, előtűnik áll teljes életnagyságban a változónevek metadátafelel felelős programrészlet (3. lista).

Azt ugyanis még nem is említettem, hogy a forráskód titkosításán kívül minden, a makróban használt változó nevének hossza 10 és 20 karakter között véletlenszerű, és a karakterek is véletlenszerűen vannak kiválasztva. Ha értelemszerű nevekkel látjuk el ezeket a változókat, akkor sokkal jobban látszik, mi történik (4. lista).

A fertőzés mechanizmusa szükségszerűen komplikált. A vírus létrehoz egy véletlen névvel ellátott makrókat, abba soronként bemásolja a kódját – persze nem titkosítva, hanem a középső kódrészletben látott visszafejleszt formában –, és lefutítja ezt a makrókat.

Ez az ideiglenes modul létrehozza a vírust hordozó AutoClose makrókat, kiválasztja az új titkosító kulcsszámot, és ezzel létrehozza a forráskódot tartalmazó tömb mutációját, minden változó nevet (szintén véletlenszerűen), végül az egészt beírja az AutoClose makróba. Miután az megtette a kötelességét, az ideiglenes makró nyom nélkül kitűri a vírust.

A Slow alkotóitól származik a Nasty nevű vírus is, amely már az alakváltás teljes arzenálját felvonultatja.

A fertőzött dokumentumok egyetlen, AutoOpen nevű makróból állnak, így a vírus a dokumentumok megnyitásokor aktivizálódik. A globális sablonban két makrómodul van jelen, a FileSaveAs és a

ToolsMacro, és ezek tartalma lényegében azonos. Az újdonság az, hogy e makrók csak a vírus töredékét tartalmazzák, a lényegi vírustest egy AutoText bejegyzés formájában tárolódik. (Ezek a bejegyzések a felhasználó által definiálható „gyorsírási” rövidítések tárolására szolgálnak.) Ennek az az előnye, hogy e bejegyzések vizsgálatára egyetlen víruskeresőt sem készítették fel.

A fertőzés során ezt a bejegyzéséket tárolt kódot egy ideiglenes makróba másolja a vírus, majd azt futtatva történik meg a fertőzés. A vírustest soronként létrehozza az ímént említett makrókat, mégpedig úgy, hogy mindegyik sor mögé beszúr egy véletlenszerűen kiválasztott, lényegi hatás nélküli sort – ezek vagy egy soha nem használt változónak adnak véletlenszerű értéket, vagy a dátumot töltik be egy soha fel nem használt változóba, esetleg véletlenszerű megjegyzést szúrnak be.

Így a vírusmakró látható része mindegyik fertőzésnél teljesen más és más lesz. És a hab a tortán: a vírus felhasználja, hogy a Word parancsok paraméterei tetszőleges sorrendben adhatók meg. Így például egy makró az alábbi 6 formára bármelyikével meg lehet nyitni (5. lista).

A vírus fertőzőskor addig keveri a paraméterek sorrendjét, amíg azok teljesen véletlenszerűen nem következnek egymás után, jelentősen megnövelve ezzel a lehetséges alakot számát. Végül átmásolja a vírustestet hordozó AutoText bejegyzést is.

Az eddig ismertett vírusok lényegében csak annak köszönhetik alakváltó képességüket, hogy a makróvírusok forráskód formájában terjednek, így egy változó nevének

5. LISTA

```
1. ToolsMacro .Edit, .Name="XXXX", .Show=0
2. ToolsMacro .Edit, .Show=0, .Name="XXXX"
3. ToolsMacro .Name="XXXX", .Edit, .Show=0
4. ToolsMacro .Name="XXXX", .Show=0, .Edit
5. ToolsMacro .Show=0, .Name="XXXX", .Edit
6. ToolsMacro .Show=0, .Edit, .Name="XXXX"
```

modosítása, egy megjegyzés beszúrása már megváltoztatja a kódot. Lefordított programnál ezek már nem lényegi változtatások. A legtöbb víruskereső olyan kódnormalizálási technikákat alkalmaz (megjegyzések és üres sorok kiszűrése stb.), amelyek az alakváltozást szinte teljesen megszüntetik.

Az igazi alakváltók

A Word 97-es vírusok között is felbukkant néhány polimorf.

A legkomplikáltabb a Zevota. Véletlenül kiválasztott változóneveket használ, és a legtöbb programbeli konstans (még a numerikusak is) kódolt, mégpedig olyan kulccsal, amelyek fertőzésről fertőzésre változik, sőt akár mindegyik programsorra különböző lehet.

Fertőzött dokumentumok megnyitásokor a Document_Open eljárás aktivizálódik (ez az egyetlen rögzített nevű eljárás). Először egy mutált példányt készít magából a dokumentumok mentésére szolgáló könyvtárban. A példány neve megegyezik a bejegyzett felhasználónévvel, kiegészítve a .DOC kiterjesztéssel.

A vírus a dokumentumokat azok megnyitásokor fertőzi meg, de ekkor nem változtatja meg a kódját. Az összes megváltoztatandó változó-és eljárásnév egy külön sorban, megjegyzéséket tárolja a víruskódban.

A sor az ' (apoztróf) karakterrel kezdődik (ez a VBA-ban a kommentálás jele), és * karakterrel végződik.

A sor a vírusmodulban véletlenszerűen kiválasztott helyen található.

Először ebből a sorból begyűjti a régi változóneveket, majd 7 vagy 8 karakter hosszú új neveket generál az angol abc-é betűiből. Ezután az egész kódmodulban lecseréli a változóneveket.

A legtöbb konstans is kódolt formában található. Így például a kódban OISOJQVM("Y[=j]n", -9) szerepel „Private” helyett (itt a OISOJQVM is egy véletlenszerűen választott és mutált eljárásnév), és Val(OISOJQVM("HL", -22)) szerepel a 65 szám helyett. Itt -22 és -9 a soroldási kulcs. Ahogy a vírus koronként feldolgozza a kódot, kiszedegeti az összes ilyen hivatkozást,

3. LISTA

```
LBJTAOCNNKC(167) = "Function AADEEPIGVIAHIS"
LBJTAOCNNKC(168) = "ONRFPBQBFKETUJOFAS = @@@@
LBJTAOCNNKC(169) = "For NAOMHIRBEOPKPVFFHUH = ACCDFJLQOGBMSFBSHTC TO BVSNNPOROFIUCSHPK
+ Rnd() * BVSNNPOROFIUCSHPK : ONRFPBQBFKETUJOFAS = ONRFPBQBFKETUJOFAS + Chr$(Rnd()
* GF1MTEFTTUOTSUCSV + SBOERVRPC70) : Next NAOMHIRBEOPKPVFFHUH"
LBJTAOCNNKC(170) = "AADEEPIGVIAHIS = ONRFPBQBFKETUJOFAS"
LBJTAOCNNKC(171) = "End Function"
```

4. LISTA

```
source$(167) = "Function Get_random_name$"
source$(168) = "templines$ = @@@@
source$(169) = "For sourceLine = number_1 To name_length + Rnd() * name_length :
templines$ = templines$ + Chr$(Rnd() * last_letter + char_A) : Next sourceLine"
source$(170) = "Get_random_name$ = templines$"
source$(171) = "End Function"
```


A szerkesztőségi anyagok vírusmentességét a **VirusBuster Kft.** saját fejlesztésű programjai is biztosítják.

www.virusbuster.hu

MULTIMÉDIA KIEGÉSZÍTŐK A TRUST-TÓL

kikódolja a bennük levő változó értéket, új kulcsot generál, majd azzal visszkódolja a változót, és beírja a programsorba.

Az új kódolási kulcsot soronként újragenerálja, gondosan ellenőrízve, hogy a kódolt szövegbe ne kerüljön bele a macskaköröm vagy a nyitó zárójel karakter, mert az felborítaná a kódszerkezetet.

Összekeveri a vírus alkotó eljárásokat. Ehhez különválogatja és stringtömbbe gyűjti az egyes eljárásokat (azt tekintve eljárásnak, ami a Private kulcsszóval kezdődik, és értelemszerűen a következő Private kulcsszóig tart). Utána véletlenyszerűen kiválaszt egy eljárást, és azt illeszti be elsőnek, a többi pedig szépen sorban utána írja. Így mindegyik mutációnál csak egy eljárás kerül el a helyéről, mégpedig a modul legelejére.

Jelenleg a Jug.A a legbonyolultabb polimorf makróvírus.

Majdnem a teljes vírusörzs kódolt megjegyzésként tárolódik, amit rövid, véletlenyszerűen összerakott polimorf kikódoló bont ki.

A fertőzés során két lépésben készül el a beillesztendő kód, az első lépésben a vírusörzs átalakítása és kódolása történik, a másodikban pedig a változó kikódoló programrész generálódik.

A Jug.A a vírusörzs átalakítása során először minden sor mögé 6 és 35 közötti számú, véletlenyszerűen kiválasztott karakterekből összerakott utótagot tesz, valamint átlagosan minden harmadik sor mögé véletlenzerű megjegyzéssort illeszt. Ezáltal azt éri el, hogy a vírusörzs programsorainak száma, illetve azok hossza fertőzésről fertőzésre változik.

Ezután a vírus generál egy új kód táblát, majd ezzel sorról sora végigkódolja a vírusörzset.

Második lépésben a kikódolót készíti el. Ebben a „klasszikus” változónév-variálást alkalmazza.

Ezt a numerikus konstansok két szám összegévé alakításával (például a vírus 130 soros hossza szerepelhet mint 125+5 vagy mint 35+95) és az egymás utáni sorok véletlenzerű összerakásával kombinálja. Persze ezt csak azoknál a soroknál használja, ahol büntetlenül megtehető, mert egy If...Then...Else feltételes szerkezet ágait nem illik összevonni egy sorba.

Az ilyen vírusok már olyan mértékű alakváltást produkálnak, hogy kiszűrésükhöz a víruskeresőnek kódlemező és előfordító képességekkel kell bírnia.

Ha a Jughoz vezető fejlődési irány tovább tart, elengedhetetlenné válik, hogy a ma már rutinszerűen alkalmazott DOS-os és Win32-es kódemulátor mellett egy egyszerű VBA-emulátor is használjanak a víruskeresők.

WEBKAMERÁK

HANGKÁRTYÁK,
SZTEREÓ ÉS 5.1-ES
HANGSZÓRÓ-
RENDSZEREK

JOYSTICKOK,
GAMEPADOK,
KORMÁNYKEREKEK

USB HUB

OPTIKAI ÉS
VEZETÉK NÉLKÜLI
EGEREK

AUDIÓ ÉS VIDEÓ
TRANSMITTER

TOVÁBBÁ
MULTIMÉDIÁS ÁTKAPCSOLÓK,
IRODAI ESZKÖZÖK (HÁLÓZATI ELOSZTÓ, IRATMEGSEMMSÍTŐ)

Trust

Magyarországi disztribútor:

AlphaSonic Kft.

Nagykereskedelmi értékesítés:

1134 Budapest, Csángó u. 13. Tel.: 350-6822, 350-6826

E-mail: info@alphasonic.hu <http://www.alphasonic.hu>

Jó benyomás

Sikerült beolvasni a zenét, ott csúcsul PCM kódolású WAV formátumban a merevlemezen. A tömörítetlen hanganyag csatornánként több mint 700 kbit/s sávszélességet kíván, még akkor is, ha éppen csend van benne. Rengeteg helyet foglal, így nem sok értelme van tárolni, legfeljebb csak akkor, ha ismét CD-re akarjuk írni. Hogyan, milyen eljárással tömörítsük tehát?

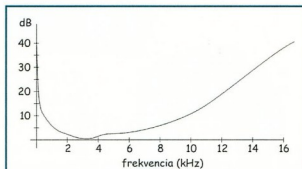
Nagy Zoltán

A megszokott veszteségmentes tömörítési eljárások sajnos kevéssé hatásosak a hangmintákon. Ha kísérletképpen megpróbálunk ZIP formátumba tömöríteni egy 40 Mbyte-os hangfile-t, a végeredmény közel 37 Mbyte-os ZIP file lesz, vagyis szinte alig nyertünk valamit (keveőbb, mint 10%-ot), ugyanakkor nem lehet közvetlenül elérni a hanganyagot, előbb ki kell bontani az archívot. Más megoldást kell hát keresni – a veszteséges tömörítések között.

Ilyen például a μ -law Audio Compression. ISDN távközlési rendszerekben használják Japánban és Észak-Amerikában (az ezeken kívül eső helyeken a teljesen hasonló A-law kódolás használatos). Alapvetően logaritmikus kódolás, 8 biten 14 bites felbontásnak megfelelő dinamikatartományt tud átvinni. A lineáris kvantálással ellentétben a logaritmikus kvantálás a kis amplitúdójú hangmintákat nagyobb pontossággal ábrázolja, mint a nagy amplitúdójúakat. Az alacsonyabb felbontás magasabb kvantálási zajt eredményez, de ez a hangsúlyos részeknél kevéssé zavaró. Ezzel a módszerrel mintegy 350 kbit/s-os sávszélességet lehet elérni csatornánként, ami még mindig elég magas – ráadásul a hangminőség gyengébb lesz, mint az eredeti.

Széles körben használatos az ADPCM

(Adaptive Differential Pulse Code Modulation). Ez arra épül, hogy a szomszédos hangminták hasonlitanak egymáshoz. Ez a módszer nem ábrázol minden egyes mintát, hanem megjósolja, merre fognak változni, majd kiszámolja a becslés és a valós változás különbségét, és ennek értékét kódolja le. Emellett a

Az emberi hallásküszöb változása a frekvencia függvényében

kvantálás léptékét is módosítja – a kisebb értékekhez alacsonyabb kvantálást használ. A továbbfejlesztett IMA (Interactive Multimedia Association) ADPCM lehetővé teszi, hogy valós időben tömörítsünk 44,1 kHz-es sztereo hangjelet egy 20 MHz-es 386-os gépen.

Hogy ennél is nagyobb tömörítési arányt érhesünk el, ki kell használnunk az emberi hallás sajátosságait.

Közismert, hogy hallószerveink a 20 Hz és a 20 kHz közötti frekvenciatartományban lévő hangokat érzékelik, és a 2–4 kHz közé esőkre a legérzékenyebbek. Az ennél alacsonyabb és magasabb tartományban nagyobb hangnyomásra van szükség, hogy ugyanakkora hangerőt érezzünk.

Pszichoakusztikus modell

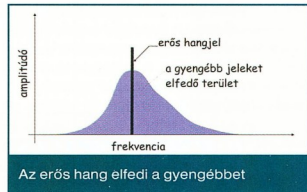
Nagyon fontos jelenség az elfedés (masking). Ez azt jelenti, hogy egy megfelelő erősségű hang elnyomja a hozzá közeli frekvenciájú, de gyengébb hangokat, vagyis azokat az ember nem hallja. Az elfedés csak a hallgató fejében jön létre. Az elfedő sáv a frekvencia növekedésével szélesedik. Ezt a sávot kritikus sávnak nevezik.

Hasonló jelenség az időbeli elfedés (temporal masking). Ez azt jelenti, hogy

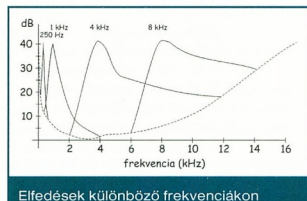
az erős hang megszűnése után el kell telnie bizonyos időnek, hogy meghalljunk egy ahhoz közeli frekvenciájú, de kisebb energiájú hangot.

Alsávós kódolás (Subband Coding)

Az MPEG hangtömörítési eljárásainak alapja az alsávós kódolás. Ennek lényege, hogy a bemeneti hanganyagot valamilyen módon sávokra bontják, és az alsávokon külön-külön állapítják meg az elfedési határértékeket. Ezek figyelembevételével kvantálják és kódolják az alsávokat úgy, hogy a kvantálási zaj az elfedési határértékek alatt maradjon. Végül az alsávok kvantált

Az erős hang elfedi a gyengébbet

Elfedések különböző frekvenciákon

mintákat keretekbe rakják össze, hogy a dekódor mindig képből legyen, mit hova kell visszaalakítani.

A visszaalakítás sokkal egyszerűbb, mert nincs szükség hozzá a pszichoakusztikus modellre, „egyszerűen” csak vissza kell alakítani egy keret adataiból az alcsatornák adatait, dekódolni azokat, majd ezeket egymáshoz keverni, hogy megint a teljes spektrumot kapjuk.

i

- ➔ www.cdexp.n3.net/
- ➔ www.cs.sfu.ca/undergrad/CourseMaterials/CMPT479/material/notes/Chap4/Chap4.3/Chap4.3.html
- ➔ www.cs.tut.fi/~ypsilon/80545/CodingOfAS.html
- ➔ www.iis.fhg.de/amm/technik/layer3/index.html
- ➔ www.mp3-tech.org/
- ➔ www.otolith.com/pub/u/howitt/sbc.tutorial.html

Az MPEG-1 szintjei

Az MPEG-1 hangtömörítés háromféle sémát használ, ezeket layereknek, szinteknek nevezzük. A jól ismert MP3 valójában nem MPEG-3-at jelent, hanem MPEG-1 Layer 3-at, vagyis 3-as szintű MPEG-1-es kódolást.

A három szint egymástól független alsávok kódolást használ, saját sávrabontási módszerrel, pszichoakusztikus modell és kvantálással. Az 1-es szintű kódolás a legegyszerűbb, ez nyújtja a leggyengébb tömörítést, míg a 3-as szint a legbonyolultabb, de „nyom” a legnagyobbat a zenén. A három szint létrehozásának az volt a célja, hogy ki lehessen választani a megfelelő tömörítési szintet és számítási terhelést. A standard MPEG-1 dekóderek általánosan képesek dekódolni az alacsonyabb szinten kódolt adatokat is.

1-es szint

A sávokra bontás (32 sáv) többfázisú szűrővel történik. Ez a szűrő alacsony bonyolultsági, és kevés számítási teljesítményt igényel. Mindemellett az alsávok egyforma széles frekvenciatartományt fognak át, ami nem ideális, mert nem felelnek meg a kritikus sávnak.

A pszichoakusztikus modell FFT (gyors Fourier-átalakítás) segítségével 512 ponton vizsgálja az egyes alsávokat tónusos és nem tónusos (zaj) elfedések után. Minden elfedés egy küszöbérték után, ezek alsávonként egy globális elfedési küszöbérték adnak. Ezt a küszöbértéket kell összevetni az alsávokra maximális jelszintjével, hogy megkapjuk a jel-elfedés (SMR, Signal to Masker Ratio) arányt, ami a kvantáló fokozat egyik bemeneti adata lesz.

A kvantáló először megvizsgálja az összes alsávokra mintáját, megkeresi az abszolút maximum értéket, és ezt a 6 biten kvantálja. Ez lesz az alsávokra skálázó szorzója. Ezután meghatározza az egyes alsávoknak bitkiosztását az elfedés mértékének megfelelően. Végül az alsáv tartalma a kiosztott bitszámnak megfelelően kvantálásra kerül.

A következő lépés az egyes alsávok adatainak keretbe pakolása. A keret szinkronizáló és CRC hibajavító bitekkel kezdődik, majd a bitkiosztás és a skálázó szorzó adatok következnek minden alsávhoz, végül az egyes alsávok adatai kerülnek sorra. Az 1-es szintű kódolás egy menetben 384 PCM hangmintát dolgoz fel.

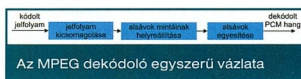
Az egyes szintű kódolás fő előnye az egyszerűség. Olyan helyeken alkalmazzák, ahol nem okoz problémát a csatornánként 128 kbit/s-nál magasabb bitráta – például a Philips DCC (digitális kompakt kazetta) csatornánként 192 kbit/s-os kódolást használ.

2-es szint

Az 1-es szinthez képest háromszor annyi, 1152 PCM mintát dolgoz fel egy keretben a kódoló. Az alsávokra bontás az 1-es szinthez hasonlóan történik: többfázisú szűrővel 32 sávra. A pszichoakusztikus

Az MPEG kódoló egyszerű vázlata

Az MPEG dekódoló egyszerű vázlata

modell is hasonló, de itt a kódoló 1024 pontra bontja a spektrumot, így nagyobb felbontást érjen el. A kvantálás is hasonló módon történik, de mivel itt háromszor olyan hosszú a vizsgált minta, mindegyik alsávhoz három skálázó szorzót lehet hozzárendelni attól függően, hogyan változik az időben az adott alsávra jele.

A több adatnak megfelelően a 2-es szintű keret is hosszabb, mint az 1-es. A fejléc és a CRC hibajavító hasonlóan néz ki, de a bitkiosztás már különbözik, mert az alacsony, középső és felső alsávok bitkiosztása rendre 4, 3 és 2 biten van ábrázolva. Ez megfelel a kritikus sáv szélességének a különböző frekvenciákon.

A skálázó szorzók egy kétbites kóddal vannak egybekódolva, amely meghatározza a szorzók kombinációját. Ezek után következnek az alsávok adatai, amelyek a bitkiosztásnak megfelelően lettek kódolva, majd harmasával egy ködszóba kerültek.

A 2-es szintű kódolás már csatornánként 128 kbit/s környékén is jó minőséget nyújt, DAB (Digital Audio Broadcasting – digitális rádió műsorszórás) alkalmazásokban, valamint többek között a VideoCD formátumban alkalmazzák.

3-as szint

Az MP3 formátumú file-oknak köszönhetően a legerjedtebb kódolási módszer. Jól bonyolultabb az előzőeknél, cserébe már csatornánként 64 kbit/s-os bitrátnál is jó minőséget nyújt.

Az 1-es és a 2-es szint kódolási módszerét számos új elemmel egészíti ki. Ilyen például a minimális hallási küszöbszint használata. Ez az embernél nem egyenletes, 2–5 kHz között a legérzékenyebb a hallásunk, ez alatt és fölött növekszik a küszöbérték. Ennek megfelelően nem szükséges a küszöbszint alá eső hangokkal foglalkozni, úgysem lesznek hallhatók.

A pszichoakusztikus modell a frekvenciabeli elfedés mellett figyelembe

veszi az időbeni elfedést is, így növelve az elhagyható hangminták számát. Az alsávokra bontás hibáinak javítására, a jobb spektrális felbontás elérésére módosított diszkrét koszinusz transformációt alkalmaznak. Szintén újdonság a sztereó hangjelben előforduló redundancia kihasználása. A legtöbb sztereó műsor két csatornája tartalmaz közös elemeket, így kézenfekvő, hogy ezeket ne kétszer kódoljuk. A kétsávotras jelek kódolására háromféle módszert lehet használni.

- Dual-stereo: a két csatorna egymástól teljesen függetlenül kerül kódolásra, mintha két monó csatorna lenne. Ez a legpazarlóbb módszer.
- Intensity stereo: a magas frekvenciákat tartalmazó alsávokban a két csatorna jele egyszerűen összegezz, egyben kerül kódolásra. A dekódoló ebből az összegzett jelből a két csatorna külön skálázó szorzójával képi a két jelet, amelyek gyakorlatilag azonos tartalmúak, csak intenzitású tér el. Ezt a módszert mindegyik kódolási szint használja.

- Joint stereo vagy MS stereo: a kódoló a két csatorna jeléből összegjelet (M – middle) és különbséget (S – side) képez. Az összegjel tulajdonképpen egy monó csatorna, ez tartalmazza a teljes hanganyagot, a különbséget pedig csak az irányinformációkat hordozza. Ennek hatékony tömörítésére külön kidolgozott technikákat alkalmaznak.

A 3-as szintű kódoló a kódolt hangmintákat még tovább tömöríti Huffman-kódolással. Ez egy táblázatot hoz létre, amelyben a leggyakrabban megtalálható kódsorozatokat a legrövidebb bejegyzés írja le, míg a legritkébbet a leghosszabb. A keretbe ennek a táblázatnak a kódjai kerülnek az eredeti minták helyett.

Az összetett (polifonikus) hanganyagok kódját ezzel a módszerrel már nem igazán lehet tovább tömöríteni, az egyszerűbbekét azonban (amelyeken például nem lehet elfedést találni) hatékonyan lehet összenyomni, mert felfedezhetőek bennük ismétlődő minták (éppen egyszerűségük folytán – például egy hangszer kitartott hangjában).

A hatékonyság tovább fokozható azzal, hogy az egy keretből származó 1152 hangminta kódolt anyagának nem kötelező befeléírni az adott keretbe, a kimaradt bitek átmeneti tárolóban várják, hogy olyan keret érkezzen, amelybe beférnek.

A 3-as szintű kódolás még számos technikát elemel alkalmaz, hogy a hatékonyságot növelje, illetve a hangminőséget a lehetőleg legjobbra tartsa. Ezek bonyolultsága azonban túlnyúl a cikkünk keretein. Következő számunkban az MP3-tömörítés gyakorlatáról ejtünk szót.

Hullámok hátán

Régi lemezeink, kazettáink anyagát további minőségromlás nélkül őrizhetjük meg a jövő számára, ha rászánunk némi időt a digitalizálásukra.

Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

A zenekészítés, szintézis, effektusok problémákra után népszerűbb témát járunk körbe: az analóg felvételek házilag digitalizálását és a felvételkészítést. Azt gondolhatnánk, hogy a felvétel készítése egyszerű: megnyomjuk a *Record* gombot, a többi már megy magától. Pedig sok apró buktatót tartogat ez a terület is – főleg a kezdő felhasználóknak. A téma technikai hátterét már körüljártuk: foglalkoztunk az analóg-digitális átalakítással (→ A hangoskodó számítógép – CHIP, 2001/5/143) és a hangformátumokkal (→ A hang mintája – a hangformátumokról – CHIP, 2001/7/118).

Digitalizálásnál először is a lehetőségeink fényében kell mérlegelnünk azt, mit szeretnénk elérni. Mindenekelőtt fontos a jó hangkártya. Kulcsfontosságú paraméterei a bitmélység, a mintavételezési frekvencia, és a jel-zaj viszony (signal to noise ratio). A 100 dB-es jel-zaj viszony már jónak mondható, de egy 90 dB-es kártya is elegendő, ha csak régi magnó-kazettáinkat, lemezeinket szeretnénk digitalizálni otthoni hallgatásra. A profibb hangminőséghez külső dobozos digitalizálórészsel ellátott kártyát célszerű használni, mert a számítógép belsejében az árnyékolatlan kártya óhatatlanul is összeszed némi zajt. A legjobb kártyák már 24 biten, 96 kHz-en digitalizálnak, ami kellően nagy sávszélességet nyújt a hű rögzítéshez.

Összeáll a rendszer

A jó eredmény fontos feltétele, hogy megfelelő jelet juttassunk a kártyára. Mindenképp hangkártyánk line in bemenetét használjuk. A mikrofonbemenet egyszerű monó, másrészt belső erősítést használ, ami csupán az egyszerű mikrofonokkal történő rögzítést könnyíti meg – a minőség rovására. Ezért a jelforrás és a hangkártya közé iktassunk be egy erősítőt, amivel belé kell állítanunk a

jelszintet arra a maximális hangerőre, amikor még nem torzul a jel. Ha ugyanis túl halk a bemenőjel, hiába a kártya magas jel-zaj viszonya, az alacsony bemenőjel miatt tulajdonképpen kevesebb információt rögzítünk, vagyis végeredményben csökken a felbontás. Ráadásul ha ezt a felvételt utólag felerősítjük, akkor a jellel együtt a zaj is felerősödik. Másfelől viszont ha az analóg jelnek túl tág a dinamikatartomány, azt érdemes csökkenti analóg kompresszorral, hogy beférjen a hangkártya dinamikatartományába.

Felvétel indult!

A felvételek elkészítéséhez a legegyszerűbb hangrögzítőktől a drága hangszerkészítő programokig terjed a paletta. A legegyszerűbb eset, amikor csak a Windows, pontosabban a beépített hangrögzítője áll rendelkezésünkre, mert hangkártyánk mellé nem kaptunk vagy nem telepítettünk semmilyen szoftvert. Először is állítsuk be a *Szerkesztés* → *Hangtulajdonságok* ablakban a *Felvétel* rész *Speciális beállítások* alatt (ugyanez elérhető a *Vezérlőpult* → *Multimédia* úton is), hogy milyen minőségben szeretnénk felvenni:

állítsuk a legjobbra. A felvétel megkezdése előtt vegyük elő a hangerőszabályzót (jobb esetben a Tálcán lévő kis ikon, az óra mellett). Ennek *Beállítások* menüjében a *Tulajdonságok* ablakban külön módosíthatjuk a lejátszás és a felvétel beállításait. Utóbbinál ki kell választanunk azt az eszközt, amiről fel szeretnénk venni. A többit érdemes elnémitani, sőt ha mikrofonról veszünk fel, a lejátszás nézetben kapcsoljuk ki a mikrofon megszólaltatását a perjesd elkerülése végett.

Ellenőrizzük még egyszer, hogy a

hangkártya megfelelő aljzatába kötöttük-e be az eszközt, amiről rögzíteni kívánunk. Ha ugyanis rossz helyre kötöttünk egy magas jelszintű egységet, a felvétel elkészül, de halk és zajos lesz. Ennek oka, hogy az erős bemenőjel miatt az áthallás révén némi jel „átszivárog” a

valódi bemenetre. Miután mindent ellenőriztünk, és beállítottuk a megfelelő jelszintet, következhet a nagy piros gomb megnyomása.

Jobb eredményt érünk el, ha a hangkártyánk mellé kapott felvevőszoftvert használjuk.

Például a Sound Blaster Live! mellé adott hangrögzítőben már VU meter is van, azaz könnyen ellenőrizhetjük, hogy nem vezéreltük-e túl a jelet.

Akit mélyebben érdekel a téma, érdemes ellátogatnia a hitsquad.com oldalára, ahol különböző shareware és freeware felvevőprogramok találhatók (→ www.hitsquad.com/smm/win95/AUDIO_RECORDING/).

A következő alkalommal a kész felvételek végzendő utómunkálatok egyik legkényesebbikével, a zajszerűséssel foglalkozunk.

ARINFO

WWW.ARINFO.HU

számtástechnikai termékek, árak, forgalmazók az interneten

Gyertyák a tortára

Ahogy legutóbb megígértem, ebben a részben szépen elhelyezzük a kördiagramunk feliratait, és megnézzük, hogyan készíthetünk tortadiagramot.

Weisz Tamás

Kezdjük a munkát a feliratok elhelyezésével! A legegyszerűbb és legkézenfekvőbb megoldás az, ha az egyes szövegeket (amelyek többnyire *Artistic Text* típusúak) szemre – úgymond „térképész megoldással” – megpróbáljuk a megfelelő pozíciókba mozgatni. Az esetek túlnyomó többségében ez a módszer több, mint kielégítő, de egyrészt nem nevezhetjük „tudományosnak”, másrészt – és esetünkben ez a fontosabb – semmi tanulság nincs benne. Nézzük, hogyan próbálja megoldani ezt a feladatot egy mérnök!

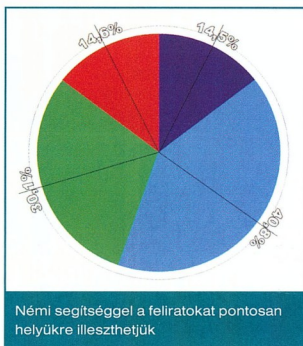
Csak precíz

A feliratoknak elméletileg egyenlő követségben kell lenniük a kördiagram középpontjától, és mindegyiknek – lehetőleg – az adott szelvet szögfelezőjéhez kell igazodnia.

Az első feladatot egyszerűen megoldhatjuk, ha a diagramunk méreténél nagyobb vagy kisebb átmérőjű kört rajzolunk, attól függően, hogy a feliratokat kívül vagy belül szeretnénk elhelyezni, és azután ehhez a körhöz igazodunk.

Mi a helyzet a szögfelezővel? Erre több megoldás is létezik, nézzük a legegyszerűbbet!

Úgye még megvan az Excel-táblánk, amelyben a múlt hónapban kiszámoltuk a körkikket szögét és végszögét? Ha nincsen, az sem baj, hiszen ezeket az adatokat az állapotsorban is leolvashatjuk, ha körkickeitet az alakító eszközzel (Shape Tool) jelöljük ki – persze kényelmesebb, ha a számokat

nem kell begépelnünk, hanem egyszerűen kimásolhatjuk a táblázat celláiból.

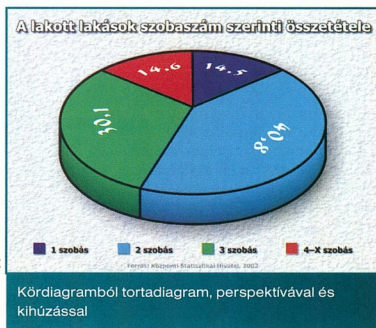
A szögfelezők szerkesztését kezdjük egy függőleges egyenes szakasz rajzolásával (rajzolás közben tartuk lenyomva a [Ctrl]-t). És a vonal legalább olyan hosszú legyen, mint amekkora annak a körnek a sugara, amelyhez a feliratainkat igazítani fogjuk. A szakaszt igazítsuk a legelső körkikket bal alsó sarkához ([Shift]-tel kattintsunk a körkicckre, majd nyomjuk meg az [L] és a [B] gombot). Nyomjuk meg az [Esc]-t, hogy egyetlen objektum se legyen kijelölve, majd a nyílal kattintsunk kétszer a vonalunkra, hogy ne kis négyzetek, hanem nyílak vegyék körbe. Kapcsoljuk be a rajzelemekhez történő igazítást (*View* → *Snap To Objects*), és az elforgatás középpontját – kis kör, közepén ponttal – igazítsuk a vonal aljához (ami remélhetőleg egyben a diagramunk középpontja is). Ezután Excelben vegyük fel a vágólapra az első körkikket szögét, a tulajdonságsoron (Property Bar) található forgatási szög (Angle of Rotation) mezőben található nulla mögé írjuk egy mínusz, e mögé másoljuk be a vágólapra felvett számot, írjuk mögé, hogy „/2” (osztva kettővel), végül nyomjuk le az [Enter]-t – és már meg is van az első szögfelezőnk. A következőt már ebből hozzuk létre, meghozza úgy, hogy megnyomjuk a szürke [+]-t, hogy

másolatot hozzunk létre ebből a vonalból (a vágólap most „foglalt”, ezért a másolat létrehozására inkább ne használjuk az *Edit* → *Copy*, *Edit* → *Paste* párost!). A másolatot azonnal elforgatjuk, ismét az első körkikket szögének felével, vagyis a tulajdonságsor forgatási szögének mezőjében található érték mögé (ami beállításól függően vagy nulla, vagy az előbb kiszámított érték) ismét beszúrjuk a mínuszt, a vágólapon lévő számot és a „per kettőt”. Ha jól csináltuk, most az új vonalunk pontosan az első és a második körkikket határára „pihen”.

Innentől kezdve ezt a műveletort kell ismételnünk mindaddig, amíg az utolsó körkikket szögfelezője el nem készül: Excelben számot felvenni, vonalat elforgatni, másolatot létrehozni, és azt továbbforgatni. Így már nem szemre kell beigazítanunk a feliratokat, hanem a „kiszerveztett” metszéspontokhoz.

Forgó szövegek

Még ennél is egyszerűbb a dolgunk, ha a feliratokat – kihasználva a CorelDraw lehetőségeit – körkörösben akarjuk elhelyezni. Ez esetben jelöljük ki a teljes diagramot, vagyis az összes körkickeit, és

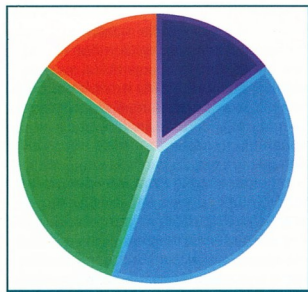

készítsünk ezekről másolatot – szürke [+], *Edit* → *Copy* és *Edit* → *Paste* stb. A másolatot nagyítsuk fel valamelyik saroknégyzet kielé mozgztatásával, a tulajdonságsor méretmezővel (Object(s) Size), vagy az *Arrange* → *Transformations* → *Size* művelettel, vagy az [Alt F10] megnyomásával megnyitható dokkolóban. Nagyításkor figyeljünk oda, hogy a méretváltoztatás mindenképpen

i

- ➔ Diagramok kicsit másképpen – CHIP, 2001/11/110
- ➔ Szépülő oszlopok – CHIP, 2001/12/121
- ➔ Oszlopok Xara móda – CHIP, 2002/1/111
- ➔ Pontos oszlopok – CHIP, 2002/2/109
- ➔ Halmozzuk az oszlopokat – CHIP, 2002/4/119
- ➔ Édes diagramok – CHIP, 2002/5/123

középpontos legyen, azaz tartsuk lenyomva a [Shift] billentyűt, ha égre nagyítunk, illetve dokkolóban a referenciapontot helyezzük középre. Akinek úgy kényelmesebb, a két műveletet – a másolat készítését és a nagyítást – egyetlen lépésben is elvégezheti, ha nagyítást közben egyszer kattint a jobb gombbal, illetve a dokkolóban nem az *Apply*, hanem az *Apply To Duplicate* gombot nyomja meg. Az így megnövelt köröknek adjunk vékony körvonalat. A szín teljesen mindegy, hiszen a végső képről ezt amúgy is el fogjuk tüntetni, de mivel

Kiindulási alapnak nem rossz, de van még mit csiszolni rajta

hamarosan megfosztjuk a kiállításúktól szegényeket, kell valami, ami láthatóvá teszi őket, amíg dolgozunk velük.

A kiállításúkat akkor fogják elveszíteni, amikor egyesével kijelöljük ezeket a köröket, és a tulajdonságon megnyomva az ív (Arc) gombot körérvé alakítjuk mindegyiket.

Ha eddig mindent jól csináltunk, akkor a diagramunk körül vékony vonalú kört kell látnunk. De mi tudjuk, hogy ez a kör igazából nem kör, hanem annyi körív, ahány szeletből a grafikonunk áll.

Ezután nincs más dolgunk, mint kijelölni az egyes cikkekhez tartozó feliratokat és körveket, majd a *Text* → *Fit Text To Path* művelettel a szöveget az ívre illeszteni, majd a szöveg elhelyezése (Text Placement) listából kiválasztani a középső elemet, vagy a szövegjelzők között beállítani a középre igazítást.

Főleg több darabból álló diagram esetén kissé macerásnak tűnik a sok kijelölgetés, és a *Fit Text To Path* művelet kiválasztása a menüből. Ezért azt a megoldást javasolom, hogy a szöveget mozgassuk úgy a megfelelő ív fölé, hogy közben nem a bal, hanem a jobb egérgombot tartjuk lenyomva. Az egér gombját akkor engedjük el, amikor a kurzor célkeresztűvé változik, majd a megjelenő helyi menüből is kiválaszthatjuk a *Fit Text To Path*. Ráadásul ilyenkor csak a szöveg van

kijelölve, vagyis sokkal egyszerűbb a középére igazítás.

Végül jelöljük ki az igazításra használt íveket, majd tegyük azokat láthatatlanná a körvonalat eltüntetésével, vagy – mivel a „mór megette kötelességét...” – akár törölhetjük is mindet. (Itt jelezzenem meg, hogy a feliratokat elhelyezhetjük a diagramon belülre is, ez esetben az első lépésben nem nagyítani, hanem kicsinyíteni kell a diagramról készített másolatot.)

A kör tortásítása

A tortadiagram készítésének első lépése mindenképpen a grafikon összes elemének egyetlen csoportba fogása (*Arrange* → *Group* vagy [Ctrl G]), és perspektívájának módosítása a klasszikus *Effects* → *Add Perspective* effektussal. Használhatunk egy- vagy kétpontos perspektívát, segítségül hívhatjuk menüt közben a [Ctrl] és a [Shift Ctrl] billentyűket, kísérletezhetünk kedvünkre, de tartsuk szem előtt a diagram és feliratainak olvashatóságát.

Az így megdöntött körből – miután megszüntettük a csoportosítást – nagyon egyszerűen készíthetünk tortát a kihúzás (*Extrude*) effektussal. Először is nyissuk meg az *Effects* → *Extrude* művelettel a

árnyékolással „játszani” az *Extrude Color* oldalon, míg az élciszolás, illetve annak mértéke és szöge ismét az „ízfélések és pófonok” kategóriájába sorolható, viszont érdekes diagramokat – mondhatni tortalapladiagramokat –

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2002

Köröckenként áttemelve a diagramot egyszerűbb a díszítés a Paint Shop Proban

készíthetünk, ha bekapcsoljuk a *Show Bevel Only* kapcsolót.

Az egyes tortaszletek elkészítésénél érdemes hátulról indulni, csak azokkal foglalkozni, amelyek alja egyáltalán látszani fog, és úgy haladni előre – különben furcsán fognak állni az egyes darabok.

Grafikonunkat nemcsak kihúzással, hanem az interaktív áttűnés (Interactive Blend) eszközzel is térbelivé alakíthatjuk.

A megdöntött szeletekből készítsünk eltolt másolatot (például a szürke [+]-szal és a kurzormozgató nyílakkal, vagy mozgatás közben megnyomva a jobb egérgombot), amit egyből illesztünk diagramunk alá (*Arrange* → *Order* → *Back One* vagy *To Back*, illetve [Ctrl PgDn] vagy [Shift PgDn]). A másolatok körvonalát mindenképpen távolítsuk el (már ha egyáltalán volt), és kicsit színezzük sötétebbre ezeket. Utóbbira azt a megoldást javaslom, hogy a [Ctrl] nyomva tartása közben néhányszor kattintsunk a

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2002

Kis igazítás kézzel, kis vektoros csiszolás, és már kész is a diagram XaraX-ben

dokkolót – használhatjuk az Interactive *Extrude* eszközt is, de szerintem ez esetben kényelmesebb és gyorsabb a dokkolóban beállítani a paramétereket. A dokkoló első lapján (*Extrude Camera*) válasszuk ki a hátul párhuzamos (*Back Parallel*) kihúzást objektumhoz igazított enyészponton (VP Locked to Object).

A mélység (*Depth*) értéke párhuzamos kihúzásnál lényegtelen, míg a vízszintes (H) és a függőleges (V) eltoltási értéke jelentősen függ a beállított perspektívától. A kihúzás lámpái (*Extrude Lights*) helyett érdemes inkább az

színpalettán a feketére. Ezután nincs is más dolgunk, mint az interaktív áttűnés eszközzel egyesével „összehúzni” a megfelelő párokat.

A kördiagramokat hasonlóképpen kell áttűníteni XaraX-be vagy Paint Shop Proba, ahogyan a halmozott oszlopgrafikonokat. Ugyanúgy figyelembe kell venniük, hogy a különböző kategóriákat egyesével akarjuk-e díszíteni vagy együtt az egészet.

SAMSUNG

FCB

SyncMaster monitorcsere-akció!

SyncMaster monitor vásárlása esetén, használt, bármilyen típusú, akár működés-képtelen monitorodat több ezer forintért számítjuk be.

Akciónk 2002. május 6-tól június 14-ig tart.

További részletek az üzletekben.

SyncMaster
A Te monitorod!

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

Folyamatos folyamat

A Linuxos világ egyik legkedveltebb médialejátszója, a Media Player for Linuxot (MPlayer) magyar csapat készíti. A folyamatos fejlesztés eredményeként néhány hetente – sokszor néhány naponta – jönnek ki a program újabb verziói. A legutóbb megje-

MPlayer – egy kis hazai

lent MPlayer 0.90 pre1-et nyilvános tesztesítésre adták ki, mert szeretnék, hogy a hamarosan várható végleges 0.90-es verzió hibamentesen jelenjen meg. A DivX 5-öt, MPEG4-et, sőt MPEG4v2-t támogató lejátszóval

hangfile-ok – MP3, WAV, OGG stb. – is lejátszhatók. Az új MPlayer teljesen GNU GPL-es kódot tartalmaz. Bármelyik x86-os gépen használható futásidő CPU-detektálásának köszönhetően. Továbbfejlesztett MPEG4 kódoló, Direct Rendering és még jó néhány újdonság került bele a friss elzetes verziójába. Fejlesztői várják a visszajelzéseket, ötleteket a program tökéletesítéséhez.

A közelmúltban megindult a program áttelítése OS/2-re. Ennek még nincs saját webhelye, de az elindított levelezőlistán lehet információkat szerezni róla.

➔ www.mplayerhq.hu
➔ <http://mplayerhq.hu>
➔ [/mailman/listinfo/mplayer-os2](mailto:mailman@listinfo.mplayer-os2)

Egyelőre marad a 2. hely

A Linuxhoz fejlesztett grafikus környezetek közül a legnépszerűbb KDE mögött második helyen áll a GNOME. A KDE-nek a közel-

GNOME 2.0 – készülőben, erősen készülőben...

múltban zajlott le a „nagy” verzióváltás, a hármas megjelenésével. A GNOME projekt terméke hasonló változás előtt áll. A végleges GNOME 2.0-nak már március 29-én meg kellett volna jelennie, ehhez képest csak a közelmúltban adták ki a harmadik bétáját. A megújuló grafikus környezetet kihasználó alkalmazások fejlesztése is lassacskán halad, eddig mind-

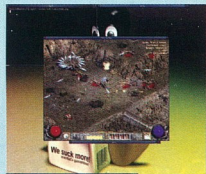
össze néhány népszerűbb programot illesztettek hozzá – például az X-Chatet, a Gstreamert és a Gnumericet. A Galeon webböngésző illesztése jelenleg folyik. A harmadik bétában is rengeteg a változás (a teljes lista a gnome.org-on olvasható), alig van olyan része a csomagnak, amibe ne nyúltak volna bele a fejlesztői. Mindenesetre nem akarják elkapkodni a végleges kiadás előtti béta verziókat és elzeteseket, mindig megvárják, amíg elegendő visszajelzés érkezik a fórumokon és hírcsoportokban a szükséges módosításokhoz. No, meg a GNOME 2.0-t teljesen kihasználó alkalmazások is dögöcséskülnek.

➔ www.gnome.org
➔ [ftp://ftp.gnome.org/pub/GNOME/pre-gnome2/releases/gnome-2.0-desktop-beta3/UPDATES](http://ftp.gnome.org/pub/GNOME/pre-gnome2/releases/gnome-2.0-desktop-beta3/UPDATES)

Minek ide Windows?

A játékprogramok kis részét készítik csak el Linux alá – még mindig a Windows a játéklplatform. A Wine révén ugyan nagyon sok Win32-es program futtatható Linuxon, de az új játékok többsége DirectX-et kíván. A kanadai Transgaming Technologies merészet gondolt, és belefogott egy olyan Wine-változat kifejlesztésébe, amelyik megvalósítja a DirectX környezetet Linux alatt. Most jelent meg a WineX futtatókörnyezet 2.0-s verziója, ezzel már több mint 80 népszerű windowsos játék futtatható Linuxon – Max Payne, Diablo 2, The Sims, Baldur's Gate stb. A fejlesztő webhelyén megtalálható a támogatott játékprogramok listája, ezen az is olvasható, hogy a játék mennyire fut jól és milyen problémába akadhatnak telepítésekor vagy futása közben. A Debian és RPM csomagokban letölthető WineX-be a DirectX 8-at és DirectX3D

8-at is elhelyezte a Transgaming. A cég tervei szerint tovább tökéletesítik a WineX-et és a futtatható játékok száma jelentősen nö-

Komoly csalétek játékosoknak a WineX

vekedni fog a közeljövőben. A cég webhelyén előfizethetünk különböző szolgáltatásokra, ennek keretében tölthetjük le a WineX-et is. A tervek között szerepel a Transgamer-Plus Club létrehozása, letölthető játékok kínálata, webáruház beindítása, és még néhány Linux-használóknak szánt szolgáltatás elindítása.

➔ www.transgaming.com/

Beszélni Ön arabusul?

A dél-koreai Hancom cég már hallatott magáról linuxos irodai programcsomagjával – a fantáziadús Hancom Office néven jelent meg. A cég most bejelentette a világ első arab nyelvű Linux disztribúcióját. Ahhoz képest, hogy több mint 200 millióan beszélnek a nyelvet, elég sokáig váratott magára ez a „lokalizálás”.

A Hancom Linux Deluxe Arabic Edition teljesen arab nyelvű KDE 3 grafikus munkakörnyezettel jelenik meg. A disztribúció része még a cég szintén arab nyelvű Hancom Office – ez a Hancom Word, a Hancom Sheet, a Hancom Presenter és a Hancom Painter program-

ból áll és kompatibilis a Microsoft Office-t alkotó alkalmazásokkal. A cég bízik a sikerben, mert a Microsoft termékeit nem kedvelik az arab világban, mivel az az Egyesült Áll-

Hátártalan lehetőségek az arab Linuxban

mokból származik. Az arab Linux disztribúció legelőször Tunéziában jelenik meg, még májusban.

➔ <http://ar.hancom.com/>
➔ <http://en.hancom.com/index.html>

★ Szervét Tibor ★ Pindroch Csaba ★ Szabó Győző ★
★ Ónodi Eszter ★ Oroszlán Szonja ★ Hujber Ferenc ★

VALAMI AMERIKAI

valami filmvígjáték

TÚL A 350 000 NÉZŐN! KÖSZÖNJÜK MINDENKINEK!

A film zenéje megjelent CD-n és kazettán!

www.valamiamerika.hu

A SKYFILM bemutatja Herendi Gábor filmjét ★ FORGATÁSNYV: Herendi Gábor, Márton Gyula ★ DISZLETT: Horváth Viktória, Náncsly Zsolt ★ JELMEZ: Bárdosi Ipolya ★ HANGMÉRŐK: Juhász Róbert ★ ZENE: Pálvölgyi Géza, Bombón, Dés László, Hrutka Róbert, Karmait Gábor, Kallersmann Kristóf, dr Szalkács László ★ VÁGÓ: Király István ★ FÜGYVARTÁSVEZETŐ: Kecskeméthy Lídia ★ FÉNYKEPÉZTE: Jordí Rezsák ★ CO-PRODUCER: Ademista Gábor ★ PRODUCER: Herendi Gábor ★ TOVÁBBI SZEREPLŐK: Schütz Ila, Vasvári Emese, Hinnari Gábor, Balcsi Juli, Liptai Claudia, Feszthauer Béla, Reviczky Gábor, Kapácsy Miklós, Gesztési Károly, Somlyay Imola, Előreg László, Öngyörgy Iván, Szabó Sípás Barnabás, Biele Fazekas Szabolcs és még sokan mások.....

MMK YAMAHA PANNON GSM Danabius MEGAFILM BUDAPEST FILM

Első pillantásra

Mintogy a Mandrake 8-as sorozatának első példányai több felhasználó szerint sem váltották be maradéktalanul a hozzájuk fűzött reményeket, kíváncsian vettem kezembe a netről is letölthető 8.2-es három telepítő CD-jét.

Siposs Zoltán

A próbához új telepítést kértem az installálóprogramtól, egyben rábíztam a meglévő Windows-partíció átmeretezését is. Hiba volt, és ez az első nagy fekete pont, amit kiosztottam a Mandrake-nek.

Történt ugyanis, hogy valamivel később a Windowst kellett volna elindítanom, de induláskor gépem szomorúan közölte, hogy hiányzik a parancsértelmező, illetve a további vizsgálat szerint egyáltalán semmi nincs a Windowsnak kiosztott lemezterületen. Ez annál is furcsább volt, mert ugyanezt a partíciót Linux alatt felcsatlakoztatva gond nélkül lehetett olvasni, minden adat, program hiánytalanul ott sorakozott, ahol kellett. Sajnos az e célra készített szoftverek is kudarcot vallottak a partíció helyreállításával, ezért célszerűnek tartom elkerülni a Mandrake telepítőprogramjában ezt a műveletet. Már csak azért is, mert megismételtük a kísérletet, azonos eredménnyel – tehát nem egyszeri balesetről van szó.

Ettől függetlenül a telepítés barátságos hangulatban folyt, egyértelműség, egyszerű kezeléssel jellemezte a munkamenetet. A viszonylag hétköznapi összeállítású számítógép alkatrészeit hiánytalanul felismerte és beállította a program. Kivétel ez alól a GeForce chipkészletű grafikus kártya, amelynek kezelőszoftverét a Mandrake-től független okok miatt az Nvidia webhelyéről kellett utólag letölteni és munkába állítani.

Miért szeretjük?

Kezdő felhasználóknak még mindig az egyik legkönnyebben használható disztribúció, akár munkaaflomásként, akár kiszolgálóként kívánják üzemeltetni. A rendszer karbantartása nagyon kényelmes a továbbfejlesztett Mandrake Control Center (vezérlőközpont) segítségével, amely sok kellemes eszközt kínál. Például a LogDrake a naplőfile-ok vizsgálatát egyszerűsíti, a PrinterDrake a nyomtatókért felelős, míg a rendszer

frissítése, új programok telepítése a Software Managerrel senkinek sem okozhat nehézséget.

Újoncoknak kiváló lehetőséget nyújt a munkafelület beállításához a MandrakeFirstTime nevű alkalmazás, amellyel később is bármikor átszabhatjuk Linuxunk arculatát. A menük kezelése, valamint a supermount révén a meghajtók automatikus csatlakoztatása és leválasztása szintén a kezdők és a kényelmesebb szeretők között fog hódítani.

Minden kellekből a megjelenésről elérhető legrövidebb változat került a csomagokba. A népszerű munkakörnyezetekből – hogy csak a legnyilvánosabbakat (mértre és megcsalásig) emeljem ki – a KDE

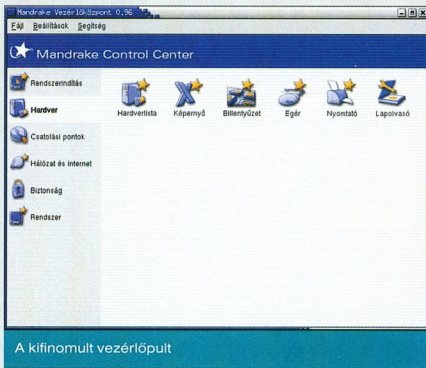
2.2.2, a Gnome 1.4.1, kiegészítve a Nautilus 1.0.6 file-kezelővel és a Ximian-féle, a Microsoft Outlookéhoz hasonló kiegészítéssel bíró Evolution levelező- és információkezelő program 1.0.2-es verziójával. A neten a KDE Konquerorjával, a Mozilla 0.9.8-as kiadásával, illetve Gnome alatt az utóbbi motorjára épülő Galeonnal böngészhetünk.

A netes üzenetküldő és csevegőrendszerek szinte bármelyikéhez könnyűszerrel csatlakozhatunk. Grafikai munkánkat többek között a GIMP 1.2.3 és a Gphoto2 támogatja. Audio-CD-inket a Grip 2.98 alakítja át MP3 file-okká, amiket az XMMS 1.2.6-tal hallgathatunk meg. A videózást a xine! teszi lehetővé, amely már természetesen sok formátumot ismer. Felesleges lenne tovább sorolni a CD-ken található kisebb-nagyobb alkalmazások tömegelegét – aki kedvet érez a kipróbálásukhoz, arra bőven vár még felfedeznivaló. Külön felhívnam a figyelmet a játékprogramokra, amelyek szintén szép számmal képviseltetik magukat, és akad közöttük a legismertebbeken túl is néhány szemrevaló darab.

Nézzünk kicsit a színtalék mögé is! A csillagok felület alatt, amit az XFree86 4.2 grafikus motor szolgáltat, a 2.4.18-as rendszermag dolgozik. Támogatja a Firewire, az USB, az USB2 és az ATA/133 csatlóőfelületet. A különböző file-rendszerek (JFS, XFS, ReiserFS, EXT3 és titkosítások) is gond nélkül kezelhetők. A közös használatú függvénykönyvtár-gyűjtemény, a Glibc a 2.2.4-es verzióval tart, a programozni vágyók a Gcc fordító 2.96-os és 3.0-s verzióját használhatják.

Összkep

A Mandrake fejlesztőgárdája sokat tett le az asztalra, munkájuk eredménye ez a letisztult rendszer. Stabilitásán még lehet

javítani – és itt elsősorban a Mandrake által készített kiegészítőkre gondolok –, mert időnként előfordul, hogy egyes alkalmazások összeomlanak. Leginkább (bár ez nem a Mandrake hibája) a Mozilla és az arra épülő netes programok szeretnek elhasalni, de a KDE-s fejlesztések sem hibátlanok.

Az irodai alkalmazások felhozatala meglehetősen szerény, szinte csak a KOffice-ra korlátozódik, míg például az Abiword – ki tudja mi okból – kimaradt a készletből. Mindentől függetlenül a Mandrake Linux 8.2 a disztribúciók élvonalába tartozik, és messze az eddigi legjobb Mandrake-változat. Valószínűleg rövid időn belül sokan meg fogják kedvelni.

→ www.linux-mandrake.com

Rajzpályázat 2002

Huan Le Tran

Giuseppe Mariotti

Nyeremények
több millió forint
értékben

J. Romanowska

Simone Pampado

www.corel.hu/rajzpalyazat

xara.fontolo.hu/rajzpalyazat

odra digital

COREL

CHIP
SZÁMÍTÁSTECHNIKA ÉS KOMBINÁCIÓ

XARA

Fontoló

A vevőnek mindig igaza van

Az Apple népszerűségének egyik oka, hogy nagyon sokszor megfogadta a felhasználók tanácsait szolgáltatásai bevezetésekor. A cég megkezdte új, webes felületű levelezőrendszerének béta tesztjét. A rendszert azok a felhasználók vehetik igénybe, akiknek accountja van az ingyenes mac.com-hoz. A webes levelezés lehetősége az Apple-tábor régi

Mac.com Webmail – az almás levelező kivánása volt. A béta teszt végéről, illetve a végleges változat beindításáról még nem nyilatkozott a cég.

➔ <https://webmail.mac.com/WebObjects/~/Webmail>

Még egy hatos

A böngészőpiacon a második helyre visszacsúszott Netscape mögött egyre erősebben nyomul az Opera. Miközben sorra jelen-

A QNX is tagja lett a hatosok klubjának

nek meg az 5.x-es verzió, már a 6-os-t is fejlesztik néhány operációs rendszerre: a windowsos után (➔ Folytassa magyarul, Wagner! – CHIP, 2002/6) Linuxra is megjelent a 6.0 beta2, amely támogatja a

Unicode-ot, valamint új kinézetű gombokat, importálható *Hotlist* gyűjtőt és új *MyOpera* menüt kapott.

Újdonság a QNX-re fejlesztett Opera 6.0 beta1. A legalább QNX 6.1.0-t igénylő változat azért is érdekes, mert nem natív böngésző, hanem csak az Opera Browser Server komponentet kell letölteni, amely a Voyager interface-en keresztül használható. Emiatt a program külseje sem követi a megszokott operás vonalvezetést. Frissítették a Symbian Epocra fejlesztett változatot is, abból az 5.14-es a legfrissebb.

➔ www.opera.com/qnx/
➔ www.opera.com/linux/
➔ www.opera.com/symbian/

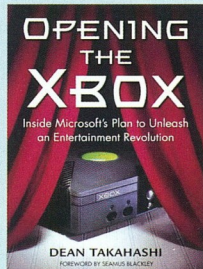
Teljes mellszéliséggel

A U.S. House Energy and Commerce Committee (Energia és Kereskedelmi Bizottság) kiáll amellett a törvénytervezet mellett, ami fiatalokdának szóló önálló domain létrehozására irányul. Az új domain, a .kids.us ötlete még 2001-ből származik, amikor John Shimkus javasolta a .kids domain létrehozását – Shimkus elképzelése azonban az ICANN bonyolult és

hosszadalmas bejegyzési procedúrája miatt nem valószínűsíthető. Az aldomain létrehozása könnyebben kivitelezhető, és nem kell az ICANN bürokratikus gépezetével sem megküzdeni. John Shimkus és Edward Markey képviselők elképzelése szerint a .kids.us olyan webhelyeket foglalna magában, amelyek 13 évesnél fiatalabbaknak szólnak. „Ahogy a könyvtáraknak

Microsoft GameCube?

Minoru Arakawa, a Nintendo amerikai elnöke igencsak meglepődött, amikor meghallotta a Microsoft ajánlatát. A redmondi óriás ugyanis 25 milliárd dollárt ajánlott a játékkonzolairól (is) híres cégért – derül ki az *Opening the Xbox: Inside Microsoft's Plan to Unleash an Entertainment Revolution* című könyvből. Az elnök először viccnek gondolta az ajánlatot, mégis belement a tárgyalásba, majd – mivel a Nintendo vezérkarából néhányan jónak tartották az ötletet – több egyeztetésre is sor került a két cég között. Hiroshi Yamauchinak, a Nintendo elnökének azonban nem tetszett annyira az ötlet, így a tárgyalások 2000 januárjában megszakadtak. „Nekünk nem volt szükségünk a Microsoft pénzére” – nyilatkozta Minoru Araka-

Felmegy a függöny, vagy lehull a lepel?

Xbox fejlesztése. Mint kiderült, nemcsak a Nintendo kereste meg a szoftveróriást, hanem a Segát is. Nos, tőle már nem kell félnie a konzolpiacon.

Légvédelmi kutyák

Dél-Afrika reptereit a jövőben vadászkutyák őrzik majd – a madaraktól. A repterek környékén a madárrajok minden földrészen komoly károkat okoznak a fel- és leszálló repülőgépekben, amikor azok pilótáikéjének vagy hajtóművébe csapódnak – és veszélyeztetik a repülés biztonságát is.

A legutóbb helyen nagyobbacska petárdákkal és madárkelepcezőkkel tartják távol a madárrajokat a kifü-

tópályáktól. Ötletként felmerült az is, hogy a repülőgépeket úgy festik be, hogy azok egy nagy ragadozómadárra emlékeztessenek. Most azonban a modern technikát felváltotta egy természetesen megoldás. A johannesburgi és a durbani repülőtéren két skót juhászkutya teljesíti napi szolgálatot, amelyeket a madarak elűződésére idomítottak. A Greenpeace aktivistáinak sem kell agódnuk: a kutyákat arra tanították, hogy ne bántás, csak ijesszék meg a szárnyasokat.

A két eb képzése 18 hónapig tartott. A legnagyobb nehézség az jelentette, hogy hozzászoktassák őket a reptér fülsiketítő zajához – no és hogy még véletlenül se végezzék kis- és nagydolgotka a kifutópályán. A különítmény jármű szállítja a betetés helyszínére, ahol kiképzőjük vezényszavára nekilátnak a madárözöcköknek. Legálábbis amíg még képesek meghallani a vezényszót...

➔ <http://energycommerce.house.gov/107/markups/04102002Markup534.htm>

Netes konzol

A Sony játékkonzoljának nincsenek olyan gyenge időszakai, mint az utóbbi néhány hétben a Microsoft Xboxnak. A PlayStation2 népszerűsége töretlen.

A Sony nem is nagyon hagyja, hogy lankadjon a játékgép iránti érdeklődés: rendszeresen bedob valami újdonságot, amivel újabb és újabb híveket tud szerezni. A közelmúltban például bejelentette, hogy három netszolgáltatóval is megegyezett, így hamarosan elő lehet majd fizetni a PlayStationBB-re, a konzolhoz szánt szélessávú

netszolgáltatásra. Már jelentkezni is lehet a So-Net-nél, a NiFTynél és a Biglo-ben – mindhárom cég örömmel veszi fel az előrendelést. A májusban induló szolgáltatás használatához meg kell vásárolni egy 18 000 lenne (mintegy 38 ezer Ft) kerülő bővítőegységet, valamint havidíjjal kell fizetni (ennek nagysága egyelőre ismeretlen). A szolgáltatások indításával nagyjából egy időben jelenik meg az első olyan játék, amely kihasználja a szélessávú kapcsolatot: a Final Fantasy XI.

Póló, pisztoly és egyébek

1996-ban robbant be a köztudatba egy játékgépprogram hőseként, 2001-ben pedig hús-vér-(plasztik) emberként jelent meg a filmvászonon. Ó Lara Croft, akinek a ruháját (zöld felső, rövidnadrág, bakancs) és felszerelési tárgyait (napszemüveg, pisztolyok, hátizsák), amelyekben egykor Nell McAndrew pompázott, az eBay tíznapos aukción kínálta április 26-tól. Az Eidos játékefejlesztő és -forgalmazó cég által indított aukción a féldőben

Valami hiányzik...

– május 1-jén – már 2750 angol fontnál (még mint 1 millió Ft) járt a licit. A bevételt az UNICEF-nek ajánlották fel.

A bátrak

Tavaly év végén nagy feltűnést keltett a Segway névre keresztelt teljesen új fejlesztésű és meglehetősen furcsa jármű. Feltalálója, Dean Kamen szerint a közlekedési eszköz a gyaloglás és az autózás közötti űrt fogja betölteni. Az energiával igencsak takarékosan bábó, 20 km/h csúcsebbségre tervezett Segway egy feltöltéssel 30 km-t képes megtenni, két akkumulátort pedig mintegy 6 óra alatt lehet feltölteni. Az egytengelyes, egyszerű (és 1 löerős) robogóra borsos ára ellenére már három at-

A különös közlekedési eszköz hamarosan elindulhat hódító útjára

lantai cégnek is fáj a foga. A 9000 dolláros (mintegy 2 és fél millió forint) szerkezetből összesen 10 darabot kíván vásárolni az Atlanta Regional Commission ügynökség, az Ambassador Force turisztikai információs szolgáltatás és a Georgia Power elektromos művek. A Segway az iradák közötti közlekedésre fogják használni. A Segway forgalmazása várhatóan egy év múlva indul, az akkori ára 4000 USD körül lesz.

www.segway.com

Tömegsport

A világ DSL-hozzáféréseinek 44%-át Ázsiában használják – ez 7,5 millió be-kötést jelent. Ebből Dél-Koreában található 4 millió – áll az RHK piackutató cég tanulmányában. A tanulmány szerint Korea tartalma is az első helyét, mert folyamatosan azon dolgoznak, hogyan lehetne még több szélessávú elérést kiépíteni. Idén a legnagyobb növekedés is Dél-Koreában várható, de Japán és Tajvan szorosan a nyomában

van. Japánban jelenleg 2,3 millió előfizetője van az xDSL-nek (ADS, BDSL stb.), ami komoly fejlődés, hiszen 2001 elején a DSL-előfizetések száma alig haladta meg a 70 ezret. A szélessávú kábelkötések száma robbanásszerűen nőhet, mert egyre nagyobb a verseny a netszolgáltatók között, miközben a net-használók száma is gyorsan nő – áll a felmérésben.

www.rhk.com

Csakis a szintiszta igazat

A Microsoft trösztellenes perében már több meglepő esemény történt. A cég képviselői eddig mindig azt vallották, hogy nem lehet lecsupaszított – Media Player, Internet Explorer, Outlook Express nélküli – Windowst kiadni. Most kiderült, hogy lehetséges.

Sőt már léteznek is ilyen, az XP Embedded. Ezt a modularisan alakítható operációs rendszert ugyan nem asztali gépekre fejlesztették ki, hanem például bankautomatákhoz, de ettől függetlenül akár még Office-t is lehetne rá telepíteni, csak ezt a Mic-

rosoft licence nem engedélyezi. Bill Gates okfejtése szerint elméletileg lehet lecsupaszított Windowst készíteni, de nem érdemes, mert ez 10 évvel visszavetné az operációs rendszerük fejlettségét. A tárgyalások még jó ideig el fognak húzódní, és ha a Microsoft tartja a Windowst kiadásának ütemét, újabb szereplők is megjelenhetnek a színen, mert az operációs rendszer következő verzióját már professzionális képzéskészítővel is ki akarják bővíteni.

www.microsoft.com

Döcögős net

Az újdonság varázsa sok embert rabul ejtett, és nem törődve a viszonylag magas árral megjelenése után rögtön vásárolt egyet az új, lapos kijelzővel szerelt iMacból. Rövid idő eltelével azonban a hírcsoportokat ellepték a sirámok arról, hogy az új géppel megfelelő sávszélesség megléte esetén is lassú a netezés – a régi iMackel vagy egy PC-vel pedig nincs ilyen probléma.

Több teszt alapján kiderült: jogsok a panaszok. Egy 800 MHz-es processzorral szerelt új iMacknek majdnem kétszer annyi ideig tart letölteni

egy weboldalt, mint egy hagyományos PC-nek, amin Windows XP fut. A hiba dial-up és szélessávú hozzáférésnél is jelentkezett, és nemcsak a sok szöveget vagy grafikai elemet tartalmazó oldalaknál, hanem az egyszerűbbeknél is.

A jelenség valószínűleg szoftveres eredetű. Egyes szakértők szerint a Mac OS X lehet a ludas, bár többeknek az a véleménye, hogy a Mac OS X és a Microsoft Internet Explorer együttműködésében kell keresni az okot.

www.apple.com

Szeretjük a focit!

Nike, Gigabyte

Közeledik a labdarúgó-világbajnokság, így egyre többen mondják magukénak a fenti mondatot. A Nike ehhez kapcsolódóan a fiatal célközönségre tekintet-

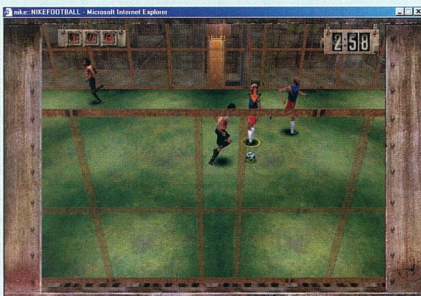
amit 4,5 Mbyte-os mérete miatt érdemesebb letölteni – bár a netes változathoz némi nyeresémi is jár. A Gigabyte is kihasználja a vébé reklámértékét: aki a

市場行銷處-行銷企劃部-行銷創意課

Football

Minden, ami a focihoz kell: laszti, táska és egy régi kínai bölcsesség...

Kevesebb szöveg, több akció

tel a neten is aktívává vált. Webhelyén némi flash töltötteset közepette eljuthatunk a tévécsatornának is látható skorpions reklám-kampányuk alapján megírt kellemes mini akciójátékig,

jövőben P4 Titan alaplapjukból vásárol, rögvest tulajdonosa lehet egy rettentően egyedi Gigabyte focilabdának is.

www.nikefootball.com

A kábelmodem szárnyra kap

Terayon, Microtune

A Terayon kábelmodemei hazánkban is közismertek, hiszen a legnagyobb kábelcselező szolgáltató is ezt használja. Ez nem meglepő – a világon ebből a típusból üzemel a legtöbb. A Terayon legújabb kábelmodemei most még nagyobb sebességet kínálnak, köszönhetően a Microtune RF technológiának. A következő generációs Terayon modemek kivétel nélkül megfelelnek a CableLabs

DOCSIS 1.0, 1.1 és 2.0 előírásainak. A visszairányú kapcsolat sebességének növelésénél a legnagyobb a fejlődés, ugyanis az eddigi értéket sikerült megtripláznia. Ezzel a legújabb modemek már képesek tökéletes videokonferenciára, biztonságosabb és gyorsabb pont-pont kapcsolatra, webalkalmazásokra és a legfontosabbra: a gyors kapcsolatot leginkább kihasználó netes játékokra.

Lara, a sötétség anyala

Eidos

Az Eidos Interactive úgy döntött, hogy a világ hormonoktól túlfűtött ifjoncái még az elfuserált, Angelina Jolie fémjelzte Tomb Raider film után is újabb Lara Croft-kalandokra vágyanak. Ennek megfelelően 2002 novemberében jön PC-re és PlayStation2-re a Tomb Raider: The Angel of Darkness.

A feltúrozott 3D-s grafikus és a szilajabb mesterséges intelligencián felül készítői azt ígérik, hogy az eddigieknél keményebb Lara Croftot látunk viszont monitorunkon. Nem mintha eddig sémde virágszál lett volna az ifjú hölgy... Ahogyan pedig már szokás, a Tomb Raider sorozat mindegyik új részéhez újabb

eredeti hajszíne szöke (zöld szemekkel – nem rossz), ezért csak némi hajfestékkel és színezett kon-

Csak a csajok váltják egymást, a szerelés marad

hús-vér Lara modellt szerződött a cég. Ezúttal sem tett másként, a Sötétség Anygának megszemélyesítése ezúttal egy 20 éves holland modellre, Jill de Jongra hárult (Belzebub pedig menten kasztrálta magát a Pokolban). A hölgyemény 183 centi magas, 64 kiló, az alakját lefro számhármas pedig 86-66-96. Mivel de Jong kisasszony

taktlenségével tehető Croft-kompatibilissá. Ha minket kérdeznek, mi nem bánjuk, hogy Lara az eddigieknél keményebb lesz – ez egyrészt több szilikont jelent, másrészt végre lesz valaki, aki jól fényben billenti Britney Spearst.

www.tombraider.com
www.eidosinteractive.com

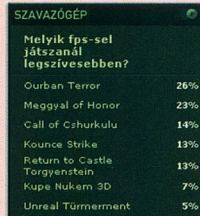
Közvélemény-kutatás

HC.Gamer

A választások két fordulója között (előtt-után) kissé elszabadultak a politikai

kor is megfelelő képviselőkre talált – a neten terjedő viccesnek szánt egyoldalú anyázó levelek természetesen nem tartoznak ide.

A HC.Gamer.hu szerzői besokallhatnak kissé a politikától, így azt – méltón tükrözve hangulatát – összestették a hettezőbb akciójátékokkal. Így készült a webhely saját közvélemény-kutatása, amelyet bárki bárhogy elemezhet és értelmezhet, de egy a fő, kiscsit enyhített a feszültségben a megfelelő pillanatban.

Bárcsak 6k is LAN-partiban intéznék a vitákat...

indultok. Szerencsére a vészhelyzetekben automatikusan beinduló hu-

www.hcgamer.hu

Audrey
TAUTOU

Edouard
BAER

ISTEN NAGY, én kicsi vagyok

Julie **DEPARDIEU**

rendezte **Pascale BAILLY**

A Budapest Film júniusi bemutatója

Cisco Systems

AVVID kamion járt Magyarországon

A Cisco Systems AVVID kamionjának sikeres tavalyi turnéját követően ismét újtárra indította Cisco AVVID Live on Tour roadshow-ját. A két, internetes technológiákat bemutató dráksampon alapos átalakításon esett át, és a vállalat legújabb AVVID (Architecture for Voice, Video and Integrated Data, azaz Integrált Hang-, Adat- és Video-architektúra) hálózati architektúrájával felszerelve több mint 35 ezer kilométert tesz

ban megtett körúton a Cisco AVVID kamionok 80 várost érintettek, és 10 ezer látogatót fogadtak. A tavaly megrendezett első európai turné során

Bemutató előadás a kamion raktérében

mélyi asszisztens szolgáltatása is egységes üzenetkezelésre.

Az IP telefónia az informatikai szektor egyik legerőteljesebben fejlődő technológiája. A Cisco eddig világszerte több mint 5000 vállalati ügyfélnek szállított IP telefóniai megoldásokat, és közleménye szerint a nemzetközi IP telefónia piacán több mint 50%-os a piaci részesedése. A fejlett technológiák gyors hazai terjedésével összhangban az IP telefónia a hazai piacon is

egyre népszerűbb. Magyarországon ma már közel negyven használnak Cisco IP telefonkészüléket. A Cisco Systems szállította számos hazai vállalat és köztisztviselő IP telefónia hálózatát. A Meta Group nemzetközi kutatóintézet 2001-ben végzett felmérése szerint a vállalatok elsősorban a költségek csökkentése (55%), az új alkalmazások bevezetésének lehetősége (31%), valamint a vállalat bevételeinek növelése (10%) miatt választják az IP telefóniát.

➔ www.avvid.cisco.hu
➔ www.cisco.com

Voxtron CTI szoftverek

A belgiumi székhelyű Voxtron vállalatcsoport magyarországi bemutatót és technikai tréninget tartott a GamaxNet Kft. szervezésében számlógép- és telefonközpont-integrációs CTI (Computer Telephony Integration) szoftverszállítójáról. Ennek tagjai olyan sokoldalú alkalmazást tesznek lehetővé, mint például automata híváskezelő, üzenetrögzítő rendszer, adatbázis-kezelés, hívásrögzítés, faxlekérés, automatikus kiírás, audio-text.

A Voxtron szoftverek széles körű felhasználását az alkalmazások építőelemeiből történő felépítése teszi lehetővé. Ezek segítségével készült az egyszerűen, böngészővel konfigurálható automata kezelőszóftver, az S-Butler (akár 10 ezer hangpostafiók is használható külön költség nélkül), az ügyfélszolgálati munkát megkönnyítő AgenTel, és a jelentős megtakarítást biztosító GSM Money Saver is. A TeleButler és az Axxium a két „nagy testvér”, ezeknél a testzőleges alkalmazásokhoz szükséges teljes eszköztár rendelkezésre áll, beleértve az adatbázis-kezelést ODBC-n keresztül és az Axxiummal a DLL-konnectort. A Voxtron szoftverek sokoldalúságuk

mellett mérsékelt árrakkal is kitűnnek.

A GamaxNet emellett három másik, általa képviselt gyártóval kapcsolatban is hírekkel szolgált. A Multi-Tech MVP3000 E1/PRI 30 egyidűvel beszélgetést biztosító VoIP átjárójának tesztjei sikeresen befejeztek itthon és külföldön egyaránt, és a cég csökkentette VoIP eszközeinek árát.

A GamaxNet részt vesz a DrayTek eszközeinek betámasztásában is. A legújabb termék-

A GamaxNet a Multi-Tech VoIP átjárójának hazai tesztelésében is részt vett

kek között a vezeték nélküli elérés is biztosító eszközök újabb típusai (2200W Plus és 2200W Plus) mellett az ADSL modemmel egybeépített router található. A Welltech VoIP eszközeinek hazai tesztelése szintén nagyon jó eredményeket hozott, a korábban bemutatott LAN Phone 101 után hamarosan ezeket is megismerheti a hazai közönség.

➔ [GamaxNet Kft.](http://GamaxNet.Kft)
➔ 372-7180
➔ www.gamaxon.hu
➔ www.voxtron.com

A Cisco AVVID kamionja a Magyar Tudományos Akadémia előtti parkolóban

meg idei körútja során, érintve Európát és a Közel-Kelet 31 országának több mint 40 városát. Az európai turnét megkezdően az Egyesült Államok-

több mint 8500-an keresték fel a mozgó bemutatótermekek.

Magyarországon idén április utolsó két hetében Budapest mellett Miskolcra, Debrecenre, Szegedre, Pécsre és Győrbe látogatott el a Cisco AVVID Roadshow. A bemutatón a látogatók a Cisco szakembereinek segítségével ismerkedhettek meg az egységes AVVID hálózati architektúrával, az IP telefóniával, IP alapú hang- és videoalkalmazásokkal, valamint call center megoldásokkal. Bemutatóra került továbbá a Cisco sze-

Műszeroldal néven új műszer- és méréses technikai szakportál jelent meg a www.muszeroldal.hu címen, sok hasznos információval, ingyenesen használható szakirodalmi-gyűjteménnyel és egyéb adatbázisokkal

Intel Otthoni hálózatok vezérlése mobil eszközökkel

Az Intel Corporation Tokióban megrendezett fejlesztői konferenciáján többek között egy új szoftvert is bemutatott, amely az UPnP hálózati technológián alapul, és segítségével az otthoni hálózatok helyből és

Intel Labs térítésmentesen kínálja a szoftvert, amely egyúttal az Intel Personal Internet Client Architecture (Intel PCA), a hangátviteli és net-elérési képességeket ötvöző mobil kézi eszközök építéséhez készített fejlesztői terv szoftverfejlesztői készleteként is forgalomba kerül.

A készlet és a technológiát bemutató műszaki leírás

megtalálható az Intel PCA Developer Network weboldalon.

Az Intel az UPnP Fórum egyik alapító tagja.

A szervezet 340 gyártót tömörít a szórakoztatóelektronika, a számítástechnika, otthonautomatizáló és biztonsági megoldások, valamint a háztartási berendezések területéről.

A tagok szabványok kifejlesztésén dolgoznak annak érdekében, hogy az otthoni hálózatokat a felhasználók számára transzparensse tegyék.

➔ www.intel.com/pca/developernetwork/devsupport/index.htm
➔ <http://developer.intel.com/pca/developernetwork>

Az Intel otthoni hálózati technológiákat bemutató Oregon állambeli, portlandi házának részlete

távrol is vezérelhetők mobiltelefonokról, illetve kézi számítógépekről.

Az UPnP hálózati technológiával a személyi számítógépek és intelligens hálózati eszközök (például biztonsági rendszerek, szórakoztatóelektronikai készülékek és internetelérő eszközök) automatikusan összekapcsolhatók és az otthoni hálózaton keresztül együttműködhetnek.

Az új szoftvereszköz-készlettel az UPnP technológia vezeték nélküli eszközökbe integrálható, vagyis megoldható az otthoni hálózatok elemeinek rajtuk keresztül történő vezérlése, a multimédia tartalom kezelése a lakás, illetve ház teljes területén, valamint személyes hálózat kialakítása más mobil eszközökkel.

Pocket PC vezeték nélküli klienszköz-fejlesztőknek az

SPRINT

számITa

technika

www.sprint.hu

KÍNÁLATUNKBÓL:

SPRINT

SZOFTVER és HARDVER

Friss szoftverek,
legálisan, töredék áron?

Ez NEM lehetetlen!

A 2002. június 30-ig kötött OSL szerződésüknek az első éves Office díjból 50% kedvezményt biztosítunk partnereinknek a már meglévő Office 95/97/2000/XP licenstől után!

Így egy Office OSL előfizetési díja mindössze:

26 400 Ft+áfa az első évben

Az OSL előnye:

- Éves díjért az adott termék vagy platform legfrissebb, tetszőleges nyelvű verzióját 1 évig használhatja.
- Költségmentesen elszámolható.
- Átlátható szoftvernyilvántartás.

Érdeklődjön kollégáinknál, ingyenes licenstelési tanácsadással állunk mindenki rendelkezésére.

Tartsa frissen szoftvereit!

Az Upgrade Advantage-el, amely egy normál upgrade áránért két év verziókövetést biztosít.

A Kción 2002. június 30-ig tart.

Windows Professional Hungarian UpgAdv OLP NL	57 400 Ft
Office Win32 Hungarian UpgAdv OLP NL	59 700 Ft
Windows Server Hungarian UpgAdv OLP NLI	68 900 Ft

Araink tájékoztató jellegűek és nem tartalmazzák a 25%-os áfát. Akciós ajánlataink a készlet erejéig érvényesek.

Részletes információért hívja munkatársainkat!

Ha Ön először vásárol cégünknel és ezt weboldalunkon keresztül teszi meg, a listaár- kedvezmény a hardver termékekre 2%, a szoftver kínálatunkra pedig 5%!

HARDVER, SZOFTVERMEGOLDÁSOK KERESKEDELME

Sprint Computer Kft.

1087 Budapest, Berzsenyi u. 3. Tel.: (1) 459-0232
8000 Székesfehérvár, Petőfi u. 1. Tel.: (22) 502-880
6722 Szeged, Bartók tér 13. Tel.: (62) 552-233

Üzletünk:

www.sprint.hu

Panasonic SMS-ezés vezetékes hálózaton

Napjainkban mintegy 30 milliárd SMS üzenet cserél gazdát a világban havonta. Emberek százmilliói használják a szolgáltatást, de eddig csak a mobiltelefonok tulajdonosai számára volt elérhető. Hamarosan a vezetékes készülékek használói is bekapcsolódhatnak a rövid szöveges üzenetek küldők és fogadók népes táborába. A Panasonic idén ősszel forgalomba kerülő KX-TDC755 típusjelű, háromsoros kijelzőjű DECT

KX-TDC755: DECT telefon háromsoros kijelzővel

készülékeinek talán legérdekesebb újdonsága az SMS üzenet-

tek küldése és fogadása. Az üzenetek szerkesztéséhez az Eaton által kifejlesztett Letterwise szövegbeviteli forrás nyújt segítséget. A kihangsúlyozható készülékek olyan szolgáltatásokkal könnyítik meg a telefonálást, mint a tarifakezelő és a céltárcsázó regiszter. A Panasonic emellett az alacsony árfekvésű készüléket igénylő vevőkör számára kifejlesztette és 2002 nyarán piacra dobja a DECT család új tagját, a KX-TDC650 modellt is.

➔ Panasonic Magyarország Kft.
☎ 382-6060
➔ www.panasonic.hu

Axelero, Cisco, Matáv, MatávCom

Netépitő

Az Axelero Internet, a Cisco Systems Magyarország, valamint a Matáv és MatávCom eddig csak nagyvállalatok számára elérhető netes szolgáltatáscsomagot

kínál kis- és középvállalatok számára, amelyeknek szűkösebb anyagi kerete és a humán erőforrás hiánya ezek elérését eddig megnehezíthette.

A négy vállalat termékeivel és szolgáltatásaival gyors és hatékony kommunikációs hálózat megbízható infrastruktúrára alapjainak megteremtéséhez kíván hozzájárulni. A Netépitő négy csomagjából – akárcsak egy építőjatek elemeiből – a cégek és intézmények testreszabott megoldásokat alakíthatnak ki internet-infrastruktúrájuk kiépítéséhez. A Netépitő termék- és szolgáltatáscsomagjai magukban foglalják a netelérési szolgáltatásokat és biztonsági megoldásokat, továbbá felügyelt helyi hálózati szolgáltatásokat és felügyelt IP telefonía rendszert kínálnak.

A Netépitő elemeit az együttműködő cégek „kulcsra-készen” szállítják. A költségkímélő üzemeltetést állandó online ügyfélszolgálat biztosítja, távolról folyamatosan figyelemmel követve a rendszerek működését. A Netépitő csomag kompatibilis elemekből összeállítható, testreszabott netes szolgáltatásokat tartalmaz, a kínált termékek és szolgáltatások egymásra épülnek, ugyanakkor önállóan is megrendelhető.

A Netépitő termék- és szolgáltatáscsomagjait finanszírozási konstrukció egészíti ki, így a beruházás költségei tervezhetőek és jól utamozhatóak a kis- és középvállalatok számára is. A Netépitő webhelye nemcsak tájékoztatólag szolgál az érdeklődőknek, hanem kalkulátorral is a várható költségek egyszerű kiszámításához.

➔ www.netepito.hu

Matáv Megszűnt kedvezmény

A Matáv évek óta változóan áron nyújtja a Minderkinek csomagot és a 150 Ft-os kedvezményt, amiből éves szinten több százmillió forint vesztesége származik – áll a szolgáltató közleményében. Mivel időközben sor került a hazai távközlési piac liberalizálására, a Matáv mint nyereségorientált vállalkozás nem kívánja tovább viselni ezt a terhet, és 2002. július 1-jével megszünteti átalánydíjas konstrukciót (a Minderkinek csomagra április 29-től kezdve már nem lehet előfizetni).

A megszűnő kedvezmény helyett a Matáv több megoldást is kínál a netezésnek.

Azoknak, akik sok időt töltenek a weben és jó minőségre vágnak, a nagy sávszélességű, korlátlan hozzáférést biztosító – de az országban nem mindenütt elérhető – ADSL-re és a netezésre is alkalmas kábeltevére hívja fel a figyelmét. Azoknak, akik a Minderkinek csomag előfizetői voltak, és műszaki okokból egyelőre még nem tudják igénybe venni az ADSL-szolgáltatást, a Matáv július 1-jétől átmeneti ADSL-pótló megoldást kínál fel: az ADSL-szolgáltatás bevezetéséig számukra a nethasználat telefonija havi 60 óráig bruttó 7500 Ft-os fix összeg.

A Matáv jövőbeni célja az, hogy ne közvetlenül a netezőknek, hanem a net-szolgáltatóknak kínáljon olyan megoldásokat, amelyek segítségével a szolgáltatók a felhasználói szokásokhoz legjobban igazodó csomagokat alakíthatnak ki – olvasható a Matáv közleményében.

➔ Matáv ügyfélkapcsolat
☎ 1212
➔ www.matav.hu

IBM, Symantec

Tűzfal linuxos eServerekhez

A Symantec fejlesztésű az első nagyvállalati szintű, teljes alkalmazásfigyelő proxy tűzfal az IBM eServer iSeries Linux megoldásához.

A készülék Symantec Enterprise Firewall for IBM eServer iSeries for Linux biztonsági architektúrája minimalizálni fogja a sérülékenységet, és teljes körű ellenőrzést tesz lehetővé az iSeries nagyvállalati környezetbe belépő, illetve azt elhagyó információk fölött.

Az összetett netes fenyegetések olyan tűzfal-technológiákat igényelnek, amelyek kifinomultabbak, mint a hagyományos állapotfigyelő tűzfalak. A rejtett fenyegetések ellen – mint a Code Red és a Nimda – nyújtott kiváló védelmet felismerve a Symantec Enterprise Firewall fejlett, tel-

jes alkalmazás szintű ellenőrző motor készítését teszi lehetővé, és a szabályok automati-

kus szigorítását, amivel a nagyvállalati hálózatok megóvhatók ezektől a támadásoktól. A Symantec Enterprise Firewall for IBM eServer iSeries Linux offering várhatóan az év második felében kerül a piacra, az IBM és a Symantec üzleti partnereinek és értékesítési csatornáinak

IBM eServer iSeries 830-as modell

keresztül. A megoldás béta tesztjében való részvételről a

➔ www.symantec.com/calendar/ibmseries címen olvasható bővebb információ.

➔ www.ibm.hu
➔ www.symantec.hu
➔ <http://enterprisecsecurity.symantec.com/>

ATSZE

Veszélyben a távközlési liberalizáció

Az Alternatív Távközlési Szolgáltatók Egyesülete (ATSZE) ismertette álláspontját a távközlési liberalizáció egyik legfontosabb kérdésében, a referencia összekapcsolási ajánlatok (RIO-k) ügyében. A referenciaajánlatok a következő évekre alapvetően meghatározzák a magyar távközlési piac fejlődését, a versenyhelyzet kialakulását, a liberalizáció megvalósulását. Az egyesületet alapító alternatívok (Antenna Hungária, BankNet, BT Magyarország, eTel, Euroweb Hungary, GTS-Datanet, HungaroDigitel, Novacom, PanTel és UPC Magyarország) ismeretei szerint az ajánlatok olyan feltételeket tartalmaznak, amelyek elfogadása esetén megszűnik a verseny a magyar távközlési piacon, az árak a jelenlegi – az európai átlaghoz képest kirívóan magas szinten maradnak, és az előfizetőknek nem lesz módjuk több szolgáltató ajánlatát közül választani. A versenyt fenyegető egyik legnagyobb veszély az, hogy a RIO tervezett összekapcsolási díjai nem teszik lehetővé, hogy az alternatív szolgáltatók az üzleti előfizetői piacon versenyképes árakon kínálják szolgáltatásait. Ez szélsőséges esetben azt is előidézheti, hogy nem lesz olyan távközlési cég – a piacvezető szolgáltatón kívül –, amelynek érdeke fűződik ahhoz, hogy a magyar távközlési piacon működjön. A RIO készítésére kötelezett, jelentős piaci erejű szolgáltatók (a Matáv és a helyi koncesszióval rendelkező távközlési vállalatok) a közeljövőben beadják átdolgozott referenciaajánlataikat, amelyek elfogadásáról a Hírközlési Döntőbizottság határoz.

Az ATSZE tagjai a hatékony verseny érdekében a nemzetközi – elsősorban európai uniós – szakmai tapasztalatokat tanulmányozták, és azok alapján állították össze észrevételeik listáját. A magyar piacon a távközlési díjak kirívóan magasak az európai uniós átlaghoz képest, ezért a RIO tervezetekben szereplőkhöz képest az árak átlagosan egyharmadára történő csökkentését javasolják, és az árazás kulcskérdésének tekintik a versenyellenes összekapcsolási díjak, az árpén alkalmazásának meggátolá-

sát. Az ATSZE tagjai részt kívánnak venni a Hírközlési Döntőbizottság előtt folyó jóváhagyási eljárásban, és nyilvános meghallgatást kértek. Javasolják továbbá, hogy a most jóváhagyandó RIO egyéves időtartamra szőljön a tervezett három évvel szemben, hogy a tapasztalatok tükrében a szükséges fejlesztéseket és módosításokat el lehessen végezni rajta. Az ATSZE tagjai a

RIO elengedhetetlen részének tekintik az internet protokoll (IP) alapú hangszolgáltatások, a tranzitszolgáltatások, a kék- és zöldszámok, illetve emelt díjas szolgáltatások nyújtását lehetővé tevő, továbbá a netszolgáltatás előérését biztosító összekapcsolási szolgáltatásokat is. Véleményük szerint a helyátengedés, avagy betelepülés használatarányos kell legyen, a RIO nem eredmé-

nyezheti költségeik indokolatlanul magas növekedését. A RIO nem tartalmazhat műszaki okokkal alán nem támasztható, aránytalan terhekkel járó piacralépési és esélyegyenlőséget csökkentő előírásokat, hanem az arányos teherviselés, a jóhiszeműség elvének érvényesítése kell, hogy vezérelje a szabályozást.

- ➔ www.aht.hu
- ➔ www.etel.hu
- ➔ www.euroweb.hu
- ➔ www.pantel.hu
- ➔ www.upc.hu

...azon rágódtam

megtettem-e mindent, hogy a cégem informatikai rendszere tökéletesen védett legyen?

Kicsit eltévedtem a dobozos vírusölő szoftverek kínálatában. Nem láttam át, hogy az adott termékek milyen hatással fognak működni. Hány gépre kell telepíteni? Hol vannak a rendszerben azok a gócpontok, amelyek különösen vírusveszélynek vannak kitéve. És ami a lényeg – a speciális problémáimat hogyan tudnám az állandó követés mellett lokalizálni? Szóval tele voltam kérdésekkel, amikor kapcsolatba kerültem a **VirusBusterrel**. Ők a rendszer felülvizsgálásával kezdtek. Az eredmény egy testreszabott, komplex megoldás lett, amely a folyamatos támogatás mellett speciálisan az én problémáimra adott hatásos választ.

Nyugodt vagyok, mert tudom, hogy a legsúlyosabb üzemzavar esetén is a nap bármely szakában elérhetem őket és segítenek a problémám megoldásában.

1116 Budapest,
Vegyész utca 17-25.
Tel: 382-7000
Fax: 382-7007
mail@virusbuster.hu

www.virusbuster.hu

A végtelenbe és tovább

A Star Trek univerzuma évtizedek óta világsiker. Jelenleg az ötödik sorozat látható egyes külhoni adóvázok, forgatják a 10. mozifilmet, és nehéz lenne utána számolni hány játék jelent meg ebben a témában. Az egyre növekvő trekkertábor oly sok hagyományos játéktípus után végre megkapta, amire vágyott: a kapitányi széket. És vele – szárnysegédnek – a bcfiles webhelyét.

Győri Ferenc

A Bridge Commanderről már ejtettünk szót lapunkban, és egy átlagos fan site sem érdemelne különösebb említést. Ezúttal azonban a helyzet – mint a sorozatban is megszokhattuk – merőben más.

Hazánkban jelenleg a harmadik (Deep Space 9) és negyedik (Voyager) sorozat látha-

Nagy találkozások

tó. A játékban azonban főként a második sorozatban és annak filmváltozataiban szereplő két hajóosztály (Galaxy, Sovereign) játszható. Néhány lelkes, ügyes és főleg időmílliomos trekker megelégedte, hogy nem bővíül elég gyorsan a játék, ezért elkezdte kiegészítőket gyártani hozzá. A főoldalon rögtön belecspengetünk a közepébe, itt virít ugyanis a heti toplista a legjobbat letöltött kiegészítőkről. Alatta az elmúlt héten beadott módosítások, illetve némi hivatkozás található. Jobb oldalt statisztikák, kimutatások és egyéb fejeletthető csacskaságok, bal oldalt pedig az igazán fontos menüsor.

A Files főmenüpont a régebbi idők szerkezetét idézi, afféle site-térképhez vagy keresősírhoz vezet. És ami a legfontosabb, itt tárhatjuk saját alkotásainkat a közösség elé. Az alsóbb régiókban megismerhetjük a webhely stábját, a Community, azaz közösségi menüpontban beléphetünk fórumokba, végül a Bridge Commander gyűjtőnév alatt rengeteg információt nyerhetünk a játékkal kapcsolatban, és tanulhatunk néhány hasznos trükköt is (bár erre alkalmasabb a

PC Guru 2002/5. száma). Itt kapott helyet a lap fő érénye, a letöltés menüpontja is.

Többnyire a kapitányi széket nézőpontjából irányítjuk a hajót, ezért a megfelelő híd néző- a valóságérezet. A Bridge menüpont alól jelenleg hatféle belsőépítészeti remekművet tölthetnek le az eredeti berendezéssel elégedetlenek, köztük kuriózumként egy Klingonhidat is.

A Demo menüpont jelentése egyértelmű, a Maps pont alatt pedig egy és több részvelemű küldetések térképei találhatók – többnyire az utóbbiak, bár elég kevés, hiszen a játék önmagában is sok bolygórendszert tartalmaz.

A Mod menüpont alatt kissé kaotikusabb az élet. Itt találhatók apróbb adatmódosítások, új hajhatások, kisebb-nagyobb átalakítások a hajókon. Telepítésük egyszerű (mindentyik kiegészítőinek kötelező eleme a részletes telepítési útmutató), többnyire csupán a főkönyvtárt kell felülírni, de azért érdemes előtte teljes biztonsági másolatot készíteni a programról...

A leglátogatottabb hely a Ships menü. Ide érkeznék ugyanis a játékból hiányzó hajók vagy a meglévő modellek átdolgozott változatai. Ezek a csomagok minden fontos elemet tartalmaznak: a hajó statisztikáit, külsejét, felszerelését – ám néha felülírják egy már ismert hajó adatait, ezért is olyan fontos az előzetes adatmentés. Az ilyen kiegészítések nem szerves részei a programnak, ezért telepítésük kissé bonyolultabb, de egy – szintén letölthető – segédprogrammal ez is könnyebbé vált mára. Az oldal első számú imádottnak, Rick Knoxnak, valamint lelkes követőinek hála mára repülhetők az újabb sorozat főbb hajói, és mellettük féltucatnyi „apróság” a kórházhajótól a csillagbázisig.

A Skins gyűjtőnév alatt szintén rengeteg anyag található. Itt kaptak helyet a legváltozatosabb újrajrások, amelyek adatokat nem, csupán kinézetet módosítanak: a különféle sorozatok egyenruhái, megváltoztatott felszerelések stb. Remélhetően hamarosan megérkeznek az ígért „legend pack”-ek, amelyek a sorozatban megismert legénységet varázsolják majd a hídra, közel teljes létszámban.

i

➔ www.bcfiles.com

Hivatalos webhelyek

- ➔ <http://gaming.startrek.com/>
- ➔ www.activision.com/
- ➔ www.bridgecommander.com/
- ➔ www.paramount.com/
- ➔ www.startrek.com/
- ➔ www.totallygames.com/

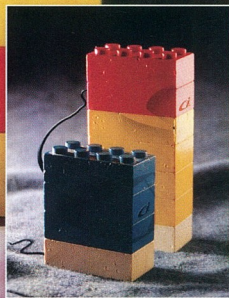
Más rajongói site-ok

- ➔ <http://bcomm.startrekgames.cz/>
- ➔ <http://startrekbc.tripod.com/>
- ➔ www.3dactionplanet.com/bridgecommander/
- ➔ www.bcuiniverse.com/
- ➔ www.brazel.freewire.co.uk/central/index.htm
- ➔ www.deck1.net/
- ➔ www.f-g-d.com/
- ➔ www.groundbc.com/
- ➔ www.planetbc.de/
- ➔ www.st-gamestation.com/
- ➔ www.starfleet.uk.com/
- ➔ www.stbc.st-database.gamigo.de/
- ➔ www.strikefalcons.net/
- ➔ www.26.brinkster.com/bcommand/

Klánok

- ➔ <http://pages.infinit.net/ufdf/>
- ➔ <http://sifbrigedcom.tripod.com/>
- ➔ <http://smc.cfmain.com/>
- ➔ www.cwuiniverse.com/
- ➔ www.galacticalliance.de.vu/
- ➔ www.geocities.com/adfhq/ADFHQ.html
- ➔ www.geocities.com/ufaf8472
- ➔ www.geocities.com/ufdf/
- ➔ www.kenlongassoc.com/RAGE/BC/index.html
- ➔ www.klingon-empire.net/
- ➔ www.omiconfleet.barrysworld.net/front.htm
- ➔ www.ruedigerm.com/
- ➔ www.sfqbec.homestead.com/
- ➔ www.spherica.net/rsr/
- ➔ www.starfleet.pacificorn.com/

A Szerverépítés ma már gyerekjáték!

Néhány mozdulat és kész a szerver...

www.axico.hu

axico
www.axico.hu
1074 Budapest, Dohány u 57. storage@axico.hu
Tel:342-3255, Fax:351-2576

DIGITÁLIS FOTÓTECHNIKA

EASYSHARE RENDSZER
EGYSZERŰEN DIGITÁLIS
USB DOKKOLÓ ÉS TÖLTŐ

Kodak

FELBONTÁS 1,3 - 2,3 - 3,3 - 4 MegaPixel
ÁR 75.992 - 169.992 Forint

KÁRTYAOLVASÓK
SOKOLDALÚ
MULTIMÉDIA LEJÁTSZÓ
DATAFAB

FILMSZKENNEREK
NAGY TUDÁSÚ
FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

Nikon

SLR FÉNYKÉPEZŐGÉPEK
TÖKELETES
DIGITÁLIS HÁTFALAK

Kodak Professional

DIGITÁLTECHNIKA Kft.
Budapest, 1149 Egressy út 5.
T./f.: 221-6779, 221-6772
Győr, 8024 Nagyi u. 35.
T./f.: 961617-500, Fax: 517-501
AFA nélküli árak!
www.dit.hu
foto@dit.hu

A HIVATALOS
MAGYARORSZÁGI
KODAK ÉS DATAFAB
DISZTRIBÚTOR,
NIKON DIGITÁLIS
PARTNER

KER
soft

1119 Budapest, Szombathelyi tér 14.
Telefon: (1) 206-2147 (1) 206-2149
Fax: (1) 206-2148 e-mail: info@kersoft.hu

Adatbázis szervert
az Extended Systems-től!

Lépjen most, és
vásároljon a legjobb áron!

Akciós ajánlatunk:

Minden megrendelésre 20%
árkedvezményt adunk a listaárból.

ADVANTAGE
DATABASE SERVER

Akciós áraink 2002 június 30-ig érvényesek.

www.kersoft.hu

MICROSOFT
CERTIFIED
Partner

Caroline Smart Card Reader A rejtőzködő hölgy

Dudás Zoltán (dud@vogel.hu)
Covidis által készített Caroline Smart Card Readerrel könnyen és gyorsan tudjuk file-jainkat, dokumentumainkat titkosítani, vagy akár banki tranzakciókat végrehajtani. A készülék lapos dobozában USB kábelt, telepítő CD-t – ezen van többek között a windowsos meghaj-

tot, amellyel vagy magunknak, vagy konkrét címzettnak titkosíthatjuk a kívánt adatokat. Előbbi esetben kizárólag a saját, utóbbiban a nevével azonosított cselezménykártyájával lehet visszanyerni az információit.

A rendszert mágneses vagy chipes technológiára épülő bankkártyához, illetve egyéb elektronikus azonosító-kártyához terveztek. Ezek a kártyák képzik a titkosításhoz és a visszafejtéshez szükséges kulcsokat, de mindegyik alkalmazáshoz kell a kártya PIN kódja – ez hűsíti meglopás esetén az információk megszerzését. Bár a CD-n fel-

Caroline – nem csak egy szimpla SIM-kártyaolvasó

teljük a tranzakcs szoftvert, banki tranzakciókra a készülék még nem alkalmas, mert Magyarországon az EMV bankkártyákat még nem vették be.

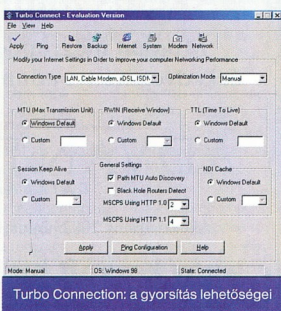
A kártyaolvasó és titkosító-készülék ajánlott nettó végfelhasználói ára 29900 Ft, a garancia 1 év.

A kártyaolvasó és titkosító-készülék ajánlott nettó végfelhasználói ára 29900 Ft, a garancia 1 év.

Turbo Connection Gyorsított kapcsolat

Dudás Zoltán (dud@vogel.hu)
Ha lassúnak tartjuk a nettelérésünket, jó szolgálatot tehet a Turbo Connection nevű program. Tartalmaz három automatikus beállítást – ezeket fejlesztők dolgozták ki –, de ha nem vagyunk megelégedve ezekkel, mi is megadhatjuk a különböző értékeket. A Windows ugyan tartalmazza ezeket, de a Turbo Connectionnek pontosan az a lényege, hogy mi magunk meg tudjuk meghatározni például

az MTU, az RWIN (Receive Window), a Time To Live, a Session Keep Alive és az NDI

Turbo Connection: a gyorsítás lehetőségei

Cache értékét, illetve detektálhatjuk vele a „fekete lyuk” út-választókat. Sűgőja pontosan eligazít a program használatában éppúgy, mint az egyes rövidítések jelentésében.

A program ablakának tetején lévő ikonorról elérhetjük a windowsos beállításokat. Ugyanitt találjuk a pingelést, amellyel meg tudjuk tartani a kapcsolatot akkor is, ha nincs adatforgalom (némeiyik szol-

gáltató megszaktija a kapcsolatot, ha adott ideig nem tapasztalja aktivitásunkat).

A Turbo Connection ára 17,95 USD – kicsit sok olyan programért, amelyik szinte csak a Windows regisztrációs adatbázisát módosítja. Ennek ellenére érdemes kipróbálni, a netről letölthető a 30 napig működő shareware változata.

➔ www.turboconnect.org

Steganos InternetAnonym és HackerTools Védelem kicsiben

Simay Endre István

A hálózati biztonság-technika sláger téma. A nagy cégeknél sokszor külön szakember foglalkozik vele, de az otthoni és kisvállalati körben is megnövekedtek a biztonsági igények. Ez utóbbi körben azonban nem igazán van lehető-

szolgálja. Erre persze más lehetőség is van, de az Internet Explorerrel és Netscape 6-tal együttműködő InternetAnonym a lista tagjaiból véletlenszerűen választva folyamatosan változtatja a köztes állomásokat. Így egy file letöltésekör akár az egyes IP-csomagok is különböző proxyn keresztül érkezhet-

Az InternetAnonym folyamatosan változtatja a proxyt, és akár tűzfal mögüll is használható

ség, pénz olyan eszközökre, mint a nagy vállalatoknál – és persze nincs is szükség ilyenekre.

A német Steganos az idei Cebiten kifejezetten az otthoni felhasználóknak és a kisebb hálózatokat üzemeltető cégeknek mutatta be két csomagját.

Az InternetAnonym a netbőngészés melléktermékeinek eltakarításában segít, valamint elrejtji gépünket a külvilág elől. Általán kipróbált változata német nyelvű, de néhány modulja angol.

Az alapmodulja tulajdonképpen a Steganos webhelyéről elérhető listában található anonym-proxyk használát

nek. Ezáltal a program jó hatásokkal képes elrejtjeni egy otthoni gépet a forgalmat figyelők szeme elől. Emellett véd az ellen is, hogy a proxy gazdájá minden meg tudjon a proxyt használó gépünk forgalmáról. A csomag egyéb moduljaival eltakaríthatjuk a felesleges sűtiket és más áruló nyomokat gépünk-ről.

A másik csomag, a HackerTools a hálózat feltérésének lehetőségét vizsgáló eszközkészlet, amellyel helyi hálózatok sérülékenységét, támadhatóságát tesztelhetjük.

Ez akkor fontos, ha a belső rendszerben is alkalmazunk valamilyen védekező eljárást, belső tűzfalat.

A HackerTools dobozában lévő CD-n több termék található: a Lavasoft belső áruló, adatokat kiszolgáltató programokat lekűzdő Ad-Aware programja éppen úgy tagja a készletnek, mint a portscannerek vagy a trójai programok elleni védelmet tesztelő alkalmazások.

➔ www.steganos.com

**MW MALCOLM
MW TRADE**
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
NAGYKERESKEDÉS

Alaplap

ABIT, Acorp, Asus,
Matsonic, MSI

Processzor

AMD, Intel

Winchester

Maxtor, Seagate

Monitor

Daewoo, LG, Lite-On

Nyomtató, patron

Canon, HP

Memória

SDRAM, DDR,
RAMBUS

Videokártya

Asus, Innovision, MSI

CD-R, CD-RW, DVD

Asus, LG, Pioneer,
Plextor, Sony, TEAC,
Yamaha

CD lemez

Philips, TDK,
Verbatim

Faxmodem

Acorp, Arowana,
Microcom

Számítógép ház

AT, ATX, P4 ATX

Hangkártya

SoundBlaster

Kiegészítők

**Komplett konfigurá-
ciók alkatrész áron!**

**Házhoz szállítás az
ország egész
területén!**

1141 Bp., Szugló u. 132.

Tel./Fax: 468-3137, 38

E-mail:

malcolm.trade@axelero.hu

WWW.MALCOLM.HU

FOTOPUS Kft.: 0672-516895, AXICO Kft.: 342-3255, QWERTY Kft.: 466-5419, TRIPONT Kft.: 206-5595, DKT Kft.: 322-8208, STUDIO LINE Kft.: 222-4200, PÁLYÖLGYI FOTÓ Kft.: 236-1199

OLYMPUS

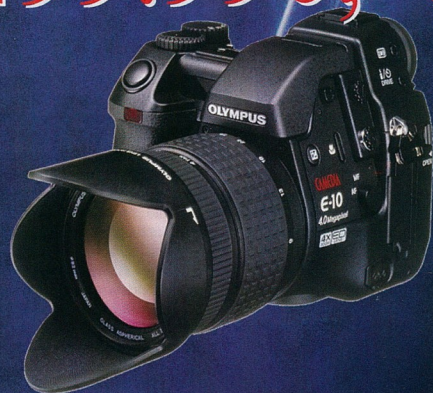
THE VISIBLE DIFFERENCE

MÁJUSI
AKCIÓ!!

E-10

499.990,- Ft

Folytassa magyarul, Wagner!

Az Opera netböngésző program az elmúlt években sok felhasználó szívébe oltta be magát sebességével, méretével, használhatóságával. Fejlődésének újabb lépcsőfokához érkezett – jobb mint valaha, ráadásul magyarul beszél.

Siposs Zoltán

Valamikor a kilencvenes évek elején három norvég fejlesztő, akkor még a nemzeti telefonárság, a Telenor alkalmazottai, úgy hitte, hogy hamarosan az internet lesz a kulcs, amely az Információs Kor kapuját nyitja. Különösen az foglalkoztatta őket, hogyan lehetne az akkor még gyerekcipőben szaladgáló webet barátságosabbá, kezelhetőbbé tenni.

Töprengéseik eredményeként hamarosan egy kicsi, gyors és az internet szabványainak (W3C) megfelelő böngésző született. 1995-ben alapították meg cégüket, az Opera Software-t, és 1996-ban adták közre első nyilvános fejlesztésüket, amelynek 2.1-es verziószáma sok előzetes munkára enged következtetni. 1998-ban az Opera fejlesztői elhatározták, hogy a Windows mellett más operációs rendszerekre is elkészítik, vagyis átülítették – „portolják” – a programot. 2000-ben és 2001-ben fejlesztéseik sorra jelentek meg a különböző népszerű platformokra: Linuxra, Mac OS-re, Epcora, QNX-re. Ettől kezdve nőtt meg igazán az Opera becsülete, hiszen különféle hardver-szoftver kombinációkat bizonyította képességeit. 2000 decemberében, amikor az első ingyenes, pontosabban reklámokon keresztül támogatott verziója megjelent 5-ös sorszámmal, egy hónap alatt kétmillió alkalommal töltötték le a webhelyéről. 2001 októberére ez a szám elérte a hatmilliót!

Első felvonás – áttekintés

Azt már tudjuk, hogy fejlesztői milyen célokat állítottak maguk elé a program tervezése során. Most vizsgáljuk meg, mit sikerült megvalósítaniuk ezekből a gyakorlatban, pontosabban mely

tulajdonságai révén vált ismertté és kedvelté az Opera.

Sebesség. Az Operát felhasználói közössége a világ leggyorsabb böngészőprogramjaként tartja számon. Tény, hogy a világhálón a sebesség mérése sokkal bonyolultabb feladat, mint például egy hardvernél, és ha a sávszélesség elfogyott, nincs az a böngésző, amelyik segíteni tudna. De tegyük fel, hogy nagyjából állandó letöltési sebesség mellett ugyanazon az oldalt több böngészővel is megtekintjük. Aki sokat barangol a weben, érezni fogja a különbséget – az Opera javára.

Méret. A vizsgálatunk tárgyát képező program valóban sokkal kisebb, mint más ismert és elterjedt böngészők.

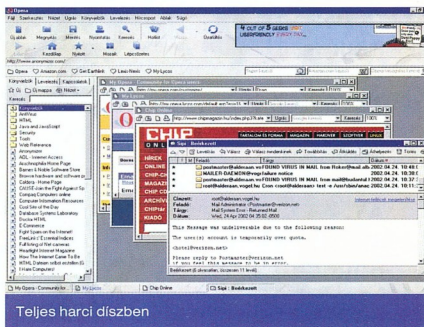
Kezelhetőség.

Manapság eljutott odáig a nagyobb szoftvereket készítő cégek figyelme, hogy gondoljanak a fogyatékosokkal küzdő emberekre is. A Windows már régóta, sőt egy ideje a Linux egyes grafikus munkafelületei is tartalmaznak kisebb-nagyobb kiegészítő lehetőségeket, amelyek a sérült látású és hallású, vagy mozgásukban, koordinációs képességeikben korlátozott felhasználók munkáját igyekeznek megkönnyíteni. Az Opera kiemelkedően teljesít ezen a téren is, példaként a különleges vizuális lehetőségeket és az egy billentyűnyomással elérhető műveletek nagy számát emelnék ki. Utóbbiak felsorolására sajnos nincs helyünk, de az érdeklődők az Opera webhelyén megtalálják (www.opera.com/windows/keyboard.html).

Egyablakos felület. A különböző weboldalakat egy időben, az Opera főablakban megnyitó alablakokban tekinthetjük meg. Ez a programozási lehetőség már a kezdetektől adott a Windows felületen, ám az utóbbi években

a fejlesztők sok ismert alkalmazás újabb verziójánál szakítottak ezzel a módszerrel, talán divatból. Pedig gondoljuk csak meg, ha valaki például a munkájához vadászik információkra a neten, és az egy időben meglátogatott weboldalak külön-külön megnyitott ablakai között még időnként a szövegszerkesztőjéhez is szeretne visszatérni, akkor az Opera által követett módszer esetében sokkal egyszerűbb a dolga. Ha pedig valaki a másfél tístulust kedveli jobban, egyszerűen átállíthatja olyanra a böngésző ablakkezelési technikáját.

Kilépéskor mentés. Ezt a lehetőséget bekapcsolva a program legközelebbi

elindításakor ott folytathatjuk böngészésünket, ahol abbahagytuk. Ha tíz különböző oldal volt megnyitva, akkor mind a tíz automatikusan újra megnyitásra kerül – feltéve, hogy még megtalálható az eredeti címen. Ez ismét a komolyabb célú felhasználás kellemes támogatása.

Második felvonás – a specialista

Korántsem értünk az Opera bemutatásának végére, csupán azon tulajdonságait vettük sorra, amelyek szinte első színre lépése óta sajátjai. A most következő képességek és szolgáltatások többsége már az 5-ös

www.opera.com
my.opera.com

verzióknak is része volt, ám kisebb-nagyobb mértékben továbbfejlesztették.

Beépített kereső. Nagyon fontos eszköz, hiszen a „Nagy Internet Felhőben” keresésszökök nélkül bizony nehéz rátalálni a vágyott információkra. Az Operában ez is egyszerű. Nincs más dolgnak, mint a keresett kifejezéseket a címsorba, az URL-ek helyére beírni. E kereséseket aztán elmenthetjük könyvjelzőként is. A megfelelő beállítóablak listájában kiválaszthatjuk, hogy melyik, az Opera által támogatott keresőszerveret kívánjuk alapesetben használni. A másik nagyszerű ötlet szintén ehhez a listához kapcsolódik, ugyanis a támogatott keresőkhöz rövidítések tartoznak. Például a címsorba begépelve az „m Queen” kifejezést olyan keresési eredményeket kapunk vissza, amelyek a Queen szóval kapcsolatba hozható MP3-as zenékre mutatnak. Sajnos a beépített rövidítések listáját egyelőre nem módosíthatjuk vagy bővíthetjük, csupán tájékozódhatunk belőle.

WAP-böngészés. Az Opera támogatja a WML leírányelvet, amely a mobiltelefonok és más vezeték nélküli eszközök böngészőinek szabványa. A legtöbb WAP-os oldal elérhető a webben keresztül is, ám az Opera az első olyan asztali gépre készített böngésző, amellyel elérhető ezek az oldalak.

Java támogatása. Ehhez külső segítséget vesz igénybe a program, a Sun JRE 1.3.1 nevű futatókönyvet. Erre nincs mindenkinél szüksége, bár sok webhely tartalmaz Java-ban írt menüket és dekorációs elemeket, így az Opera két kizserelésben tölthető le: a kisebb, Java nélküli változat mérete 3 Mbyte körül, a Java környezetet is automatikusan telepítő készlet pedig nagyjából 10 Mbyte-os.

E-mail. Az 5-ös verziótól kezdve találhatunk az Operában beépített e-mail klijent. Minden alapvető művelet elvégezhetünk vele: fogadhatjuk, küldhetjük, rendszerezhetjük leveleinket, sőt automatikus szűrválogatást is kérhetünk szűrési feltételek alapján. Több postafiókot is képes kezelni, és még a címtárt sem felejtették ki belőle. A levelezési protokollok közül fogadásra a POP3, küldésre az SMTP használatát ismeri. Leveleket, beállításokat importálhatunk az Eudorából, a Microsoft Outlook Expressből és a Netscape Messengerből. A küldeményeket a Unix egyszerű mailbox formátumához hasonlóan file-okban tárolja. A levelezőréz és az egész Opera böngésző sokkal biztonságosabb, mint az Internet Explorer-Outlook (Express) páros, mert értekelten a Microsoft VBScriptre használó vírusokra és e-mail férgekre.

Végül, bár csak említés szintjén, szólni kell az Opera>Show-ról, amely a teljes képnyern, oldalakra törölve mutatja a weblapokat. Ezáltal egyszerű bemutatkozásszököknek is használhatjuk a

böngészőt. Szót érdemel még, és talán lényegesebb is az előző tulajdonságnál a több nyelv támogatása, amelynek révén akár magyarul is tárgyal velünk a program. További nyelvi file-ok és az ezzel kapcsolatos információk az Opera webhelyén szerezhetők be. Már csak hab a tortán a Mozilla-Netscape stílus programoknál már ismert bővízhetőség, amivel ízlés (vagy épp ízléltelenség) szerint kidekorálhatjuk Operánk színpadát.

Harmadik felvonás – a hatos

Most már tényleg azok a sajátosságok lépnek színre, amelyek csak az Opera 6-os verziójára jellemzőek.

Fentebb már szóltunk az egyablakos és a többablakos üzemmódról.

Telepítése utáni első indításakor megkérdézi a program, hogy melyik stílusban kívánunk dolgozni, de ez a döntésünk nem egy életre szól, bármikor megváltoztathatjuk. Itt érdemes megjegyezni, hogy az Opera a többablakos üzemmódnál is csak egy példányban fut, csupán a megjelenítése más, így nem ró lényeges többletterhet a rendszerre, viszont az egyes műveletek – például az könyvjelzők felvételre, a hűz és ejsd stílusú kezelés a különálló ablakok között – rögtön kifejti hatásukat.

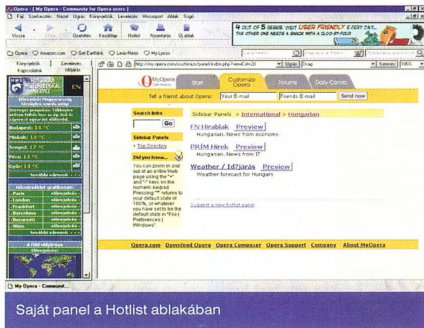
A kezelőfelülete is megújult, csinosodott, új kikalakú gombokat kapott. Mi is készíthetünk börcöket, gombkészleteket hozzá, vagy letölthetünk ilyen elemeket az Opera-használók közösségének webhelyéről (my.opera.com).

Igazán remek szolgáltatás a Hotclick, ami egy zótár, egy lexikon, kereső és fordítógép egyszerű elérését teszi lehetővé. Aktiválásához csupán annyit kell tenni, hogy duplán kattintunk a megjelenített oldal egy szavára, és azonnal előnk tárul egy menü, amelyen keresztül további információkhoz juthatunk az adott kifejezéssel kapcsolatban. Sok időt megtakaríthatunk vele, hiszen nem kell külön bajlódni a különböző keresési eljárásokkal és kiszolgálókkal.

És ha már újra a keresésnél tartunk, ide tartozik a hamar kedvencé váló személyes eszköztár, amin tetszés szerint helyezhetünk el könyvjelzőket, könyvjelzők könyvtárait, megjeleníthetjük és kikapcsolhatjuk a különböző keresők indítómezőt, mindössze a jobb egérgombbal kell rákattintani, hogy válogathassunk a lehetőségek közül. A személyes eszköztár, hasonlóan az Opera ablakának szinte összes alkatrészéhez

(címsor, állapotsor, gyorslisták paneljei) tetszés szerint áthelyezhetők alulra, felülre, jobbra vagy balra. És ha már szóba kerültek a gyorslisták, vizsgáljuk meg szerüket. A gombok közül a *Hotlist*, a billentyűk közül pedig az [F4] a felelős a ki- és bekapcsolásáért. Alaphelyzetben a könyvjelzők listáját, az e-mail-kezelést és a címtárt tartalmazó paneleket találjuk rajta.

Megjeleníthetjük a bal oldalon rögzítve, vagy lebegővé téve oda húzva, ahol szimpatikus. További paneleket adhatunk hozzá, ezek gyakorlatilag olyan weboldalakat fognak tartalmazni, amelyeket szeretnénk folyamatosan kezűnk

Saját panel a Hotlist ablakában

ügyében tudni. Lehet ez egy árfolyamfigyelő, hírekkel, időjárással foglalkozó oldal, vagy valamelyik keresőrendszer, például on-line telefonkönyv kezelőfelülete. Itt ismét meg kell említenünk a MyOpera közösség webhelyét, ugyanis innen lehet leggyorsabban praktikus panelekhez jutni, illetve ha nekünk van valamilyen jó ötletünk és megvalósításunk, elpostázhatjuk oda.

Finálé

Sok tulajdonságát áttekintettük az Opera 6.01 for Windowsnak, ám korántsem az összeset. Érdemes alaposan áttanulmányozni, biztosan minden érdeklődő talál még apró, de hasznos szolgáltatásokat. Még egy igazán kellemes vonására hívjuk fel a figyelmet.

Az Opera remekül hazudik! Jó néhány olyan webhely létezik, amelyek sajnos még mindig ott tart, hogy erősen böngészőfüggő, és ha nem a HTML-szerkesztő által ímadott programot nyitjuk meg, akkor tartalom helyett közli velünk, hogy itt és itt letölthető az oldal megtekintéséhez szükséges szoftver. Ilyenkor kell mosolyogva [F12]-t nyomnunk, majd az előugró gyorsbeállító menü első feltárlán kiválasztani, milyen böngészőnként mutatkozzék be Operánk, végül újra betöltöni az oldalt. Voila!

A KIMSOFT júniusi ajánlata

Aktió (amíg a készlet tart)	
Adobe Design Collection 5 CE	387 400,-
CoreDRAW 10 "magyar" special	85 000,-
Illuminatus Opus (multimédia-felkészítő)	27 400,-
Macromedia Super Pack (DreamWeaver 3)	
Flash 5, Fireworks 3, Freehand 3)	55 900,-
McAfee VirusScan 6.0 Prot.	13 900,-
Norton SystemWorks 2002 Spec.	20 900,-
Panda Antivirus v6.0 Platinum	11 792,-
PaintShop Pro 7 Special	27 400,-
Recognita Omnipage 11	34 900,-
Szoftver újdonságainkból	
ACDSee v4.0 for Win32	19 900,-
Adobe InDesign 2.0 CE /Up.	286 400,-/41 800,-
Borland C++ Builder 6.0 Prof. Uprg.	119 900,-
Macromedia Flash MX /Up.	208 400,-/88 900,-
MS Visual Studio .NET Prof. Uprg.	104 900,-
QuarkXPress 5.0 for Win. Intem.	699 900,-
SUSE LINUX 8.0 Prof. (magyar)	15 900,-
TurboCAD 8.0 Std. /Prof.	33 400,-/157 900,-
Ultra Edit 9.0 for Win32	18 500,-
Windows Commander 5.0	10 900,-
Virtual CD 4.0x	15 200,-
Multimédias CD-ROM-ok	
Encyclopaedia Britannica 2002 Deluxe	20 527,-
MS AutoRoute Euro 2002	31 600,-
Angol-magyar Ország nagyszótár CD	15 170,-
Német-magyar Halász-nagyszótár	15 170,-
Világatlasz (Cartographia)	7 946,-
Adobe Acrobat 5.0 CE /Up.	94 900,-/39 800,-
Adobe Photoshop 7.0 GB for Win.	249 900,-
AutoCAD LT 2002 /Uprg.	209 900,-/64 900,-
Borland Delphi 6 Prof. Upgrade	124 900,-
CoreDRAW 10 "magyarul értünk"	85 000,-
Corel Bryce 5 /Uprg.	96 900,-/68 200,-
Crystal Reports 6.5 Prof.	144 900,-
Drive Image 5.0 /Upgrade	15 900,-/10 900,-
Easy CD Creator 5.0 Platinum Ed.	19 900,-
Install Shield Developer 7.0	387 900,-
Kulcs-Soft Készlet és Számia	59 900,-
Macromedia DreamWeaver 4.0	122 400,-
Magyar Office Alap változat	18 000,-
MathType 5.0 (egyenletszerkeztő)	44 900,-
MediMouse 3.0 Prof. (240 000 szo)	15 000,-
MS Office XP for Win32 Hun.	144 900,-
MS Office XP Developer	247 400,-
MS Proofing Tools 2002 Multilang.	25 000,-
MS Visual BASIC 6.0 Pro.	162 400,-
MS Visual C++ 6.0 Pro. Uprg.	83 200,-
Norton Antivirus 2002 magyar	15 600,-/9 400,-
Nero 5.5 (CD-ri program)	19 900,-
Norton Internet Security 2002	22 400,-
Norton pcANYWHERE 10.5 Win32	64 900,-
Norton SystemWorks 2002 Uprg.	16 400,-
PkZip 4.5 Win32	12 900,-
Visio 2002 Std. /Upgrade	64 600,-/32 200,-
WinFax Pro 10 for Win /Up.	24 400,-/14 600,-
Windows XP Prof. /Uprg	84 900,-/64 900,-
Windows XP Home /Uprg OEM	27 400,-/43 700,-

A közölt árak nem tartalmazzák a 25%-os áfát, és a helyszíni üzembehelyezés költségeit.
Már csak július 31-ig van lehetősége arra, hogy meglévő Microsoft programjaira Upgrade Advantage-et vásároljon!

KimSoft '99 Szoftverkereskedelmi Kft.

1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.

Telefon: 319-0219, 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760

Részletesebb ismertetőikért, teljes árjegyzékért tekintse

meg Internet honlapunkat: www.kimsoft.hu

CoreDRAW 10
+ ajándék

KPT 6 EFFEKTUSOK

EURO jubileumi kiadás, limitált széria

85.000,- Ft*

Codra Kft.
Termékinformáció: 06 1 481 2160

codrainfo@codra.hu

www.codra.hu

* az ár netto ár

→ Keresse viszonteladóinknál!

Alaplapok
Ampton, VEGA,
Abit, Acorp,
Asus

Monitorok
Daewoo,
GABA
3 év
garanciával!

Your Reliable Partner

HB-Computer Kft.

számítástechnikai nagykereskedés

VISZONTELADÓKNAK

1135 Budapest,
Reitter Ferenc u. 28/a.

Tel./fax:
320-3637
329-0590

HDD-k
Quantum, IBM,
Seagate, MAXTOR,
Western Digital

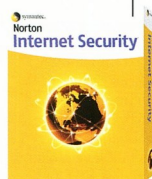
Faxmodemek,
hangkártyák, monitor-
vezérlők, CPU-k,
memóriamodulok, DVD-k
és CD-ROM-ok,
számítógép-kiegészítők,
házak, HP és Canon
nyomatók

Számítástechnikai
termékek széles
választékával,
folyamatos
raktárkészlettel állunk
rendelkezésre!

...hogya a „nagyok” között
jegyezzék!

A hackerek nyáron sem mennek szabadságra.

Véde megmagát és családját a Norton Internet Security segítségével. A vírusokkal, a hackerekkel és a privát szféra fenyegetéssel szemben a Norton Internet Security™2002 biztosítja az alapvető internetes védelmet. Az internetes levelezés és vásárlás, a pénzügyek intézése vagy akár játék közben is megvédi Önt és számítógépet. Ez a hatékony készlet a világ legmegbízhatóbb antivirus-megoldását, a Norton AntiVirus™4, a hackerekkel megálló Norton™ Personal Firewall, és a személyes információk megőrzésében segítő Norton™ Privacy Control tartalmazza. További információért keresse fel a www.symantec.hu weboldalt.

What you want to list in.
And only what you list in.

Albapco K.
8000 Székesfehérvár, Mátyás utca 9
Telefon: (02) 316-6149 Fax: (02) 327-332
www.albapco.hu

PNC Számítástechnika
1074 Budapest, Dózsa utca 104-105
Telefon: 362-7662
www.pnc.hu

KIMSOFT '99
Kisútt 59 Kft.
1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.
Telefon: 319-0219 Fax: 319-9760
www.kimsoft.hu

QUERTY COMPUTER
Dvény Computer Kft.
1151 Budapest, Bányász utca 14.
Telefon: 466-93-77 Fax: 385-86-27
www.querty.hu

Szathmari J&C Kft.
1071 Budapest, Dózsa utca 104-105
Telefon: 321-0235 Fax: 321-0234
www.szathmari.hu

Statiszta Computer Számítástechnika Kft.
8023 Csákvány, Török út 2.
Telefon: (06) 502-211 Fax: (06) 218-8548
www.statiszta.hu

Symantec, the Symantec logo and Norton Internet Security are registered trademarks of Symantec Corporation. Norton Internet Security is a trademark of Symantec Corporation. ©2002 Symantec Corporation. All rights reserved.

Rádiós adatátvitel

A 2000-ben alapított Avaya elsősorban a telefónia területén vált népszerűvé alközpontjaival, híváskezelő központjaival (call center) és CRM megoldásaival. Termékepalettáján azonban más, a teljes kommunikációs infrastruktúrához szükséges berendezéseket is találunk, például vezetékes és vezeték nélküli LAN eszközöket.

Balázs Károly, Segyik István

A vezeték nélküli (wireless) eszközöket a nagyvállalatok és a netzszolgáltató cégek is jól hasznosíthatják – a meglévő Ethernet hálózat kiegészítésére vagy költséghatékony megoldásként nagyobb távolságban elhelyezkedő hálózatok és különálló számítógépek (PC-k, szerverek, mobil eszközök) összekötésére.

Az Avaya Wireless termékcsalád tagjai a 802.11b szabványt használják, és a 2,4 GHz-es szabad frekvenciatarományban kommunikálnak 11 Mbit/s sávszélességgel. Az Access Server kivételével mind-mind egyikük WiFi (Wireless Fidelity) szabványú – tehát a WECA által igazoltan együtműködik más gyártók szintén bevizsgált termékeivel.

Az Avaya Wireless palettája

Az Avaya Wireless hálózatok lelke egy PC Card szabványú rádiós kártya, beépített antennával, de a kártyára közvetlenül rákapcsolható külső antenna is. Ez a kártya kerül a kliensekbe és a különleges összekötő elemekbe, Access Pointokba és Wireless Routerekbe is. A kártyák hardveres kódolást biztosítanak, a „silver” változat 64 bites, míg a „gold” változat 128 bites WEP kulcs használattal. A Microsoft összes operációs rendszere támogatja, beleértve a Windows CE-t is, emellett a Linux, a DOS és a Mac OS-ek is.

Az Avaya Wireless kártyák egyszerűen behelyezhetők hordozható gépekbe, és a

hozzájuk adott szoftverrel gyorsan telepíthetők. A szoftverek folyamatos monitorozást tesznek lehetővé. Négy profil definiálhatunk előre. Így a munkahelyünkön használt vezeték nélküli hálózatról egy másik profilra váltva átélhetünk az otthoni vezeték nélküli hálózataunk beállításaira.

A rádiós kártyát ISA vagy PCI adapter révén építhetjük be asztali számítógépbe vagy szerverbe. Alternatív kliensoldali megoldás az USB kliens, amely beépített kártyával kapható, szintén silver vagy gold kivitelben. Az USB kliens előnye,

hogy az USB kábel 20 méterig meghosszabbítható, így ezen a távolságon nem lesz jelzestéségünk. Avaya Wireless klienseket

Az AP-2 és az Outdoor Routerek által használt hardver (a különbség a szoftverben rejlik)

használatú gépek közvetlenül is kommunikálhatnak egymással.

Több mozgó vagy fix, klienskárttyával szerelt gépet az Access Pointokon keresztül lehet vezetékes hálózathoz csatlakoztatni.

Mindegyik Avaya Access Point modell tartalmaz vezetékes Ethernet csatlakozót és eltérő számú rádiós kártyát. Az AP-1 modellben egy gold kártya van integrálva, míg az AP-2-es és 3-as modellek modulárisak, két kártyabővíthetővel van bennük. Az Access Pointok hatótávolsága is növelhető megfelelő antennákkal. Ha nem használunk kiegészítő antennákat, akkor egy ilyen hálózat optimális irodai környezetben mintegy 30 m-es sugarú körben működik, hozzávetőleg egy Ethernet sebességével.

A hatótávolság növelésének másik módja, hogy több Access Pointot alkalmazunk, ekkor a mozgó kliensek „átjelentkezése” az egyik Access Pointról a másikra automatikusan történik (kicsit hasonlóan a mobiltelefonok cellaváltására).

Távolabbi épületekben elhelyezkedő Ethernet vagy vezeték nélküli hálózatok összekötéséhez Remote Outdoor Router (ROR) és Central Outdoor Router (COR) használhatunk. Fizikailag a ROR és COR megegyezik az AP-2-vel, csak más szoftvert használnak. AP-2-ből szoftveres upgrade-del ROR vagy COR fejleszthető, de ROR-ról is upgrade-elhetünk COR-ra. Két távolabbi épületben elhelyezett ROR-t az épület Ethernet hálózatára kell csatlakoztatni, majd egy-egy PC Card kártya és külső antennák segítségével a két épület hálózata összeköthető maximum 11 Mbit/s sávszélességgel. Mindkét ROR-ban marad még egy kártyának hely a további bővítéshez (Access Point, pont-pont jellegű rádiós kapcsolat). A ROR két kártya behelyezésével átjárósnak is használható két nagyon távoli vagy rossz rálátású pont között. Az áthidalható távolság megfelelő külső antennával jó rálátású területen 11 Mbit/s sávszélességgel megközelítőleg 12 km, amit további eszközök, átjárószempontok kiegészítésével növelhetünk.

A COR központi router 16 darab ROR egyidejű kiszolgálására képes. Természetesen ebben az esetben is szegmensenként osztja a 11 Mbit/s-ot. Így több Ethernet hálózat köthető össze több pont-pont kapcsolatban.

Avaya Wireless kliens-kártya

Háromnál több épület vagy távolabbi pont összekötésénél használhatunk több pont-pont vagy pont-pont hálózati struktúrát úgy, hogy minden esetben csak egy eszközt telepítünk a végpontra. Különleges bevezetés az Avaya

i

→ www.ingram.hu
 → www1.avaya.com/enterprise/www/docs/product2.html
 → www.avaya.hu

Wireless Access Server. Fizikailag hasonlít az AP-2-re, de egy RADIUS autentikációs és autorizációs szerver is tartalmaz. Olyan helyeken érdemes alkalmazni, ahol fontos a felhasználónevvel és jelszóval történő autentikáció, de nincs különálló RADIUS szerver.

Otthoni modemes netelérés rádióhullámon keresztül megosztására az Avaya a Residential Gateway nevű kis Access Pointját kínálja, amely V.90-es modemet is tartalmaz.

A már említett 64 bites és 128 bites WEP kulcsokkal történő kódoláson túl végezhetünk fizikai (MAC) cím alapján történő azonosítást és szűrést. A felhasználó (nem csak eszköz) azonosítása külső, illetve Access Server esetén belső RADIUS Server segítségével történhet. Akinek ez kevés, megvalósíthat IPsec VPN csatornákat is. Hardveres IPsec szabvány szerinti titkosítást végző berendezések szintén találhatóak az Avaya kínálatában.

Telepítés előtt

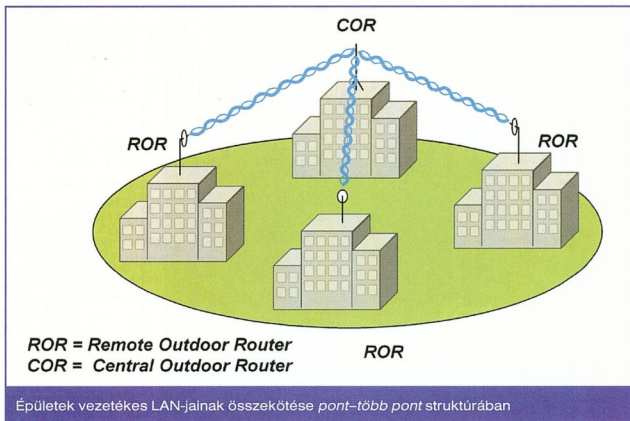
Mindig célszerű felmérni az adott kiépítési körülményeket. Ha van rá lehetőség, érdemes tesztet is végezni, mert sok környezeti hatás befolyásolhatja az adatátvitel minőségét. Előfordulhat, hogy napos vagy esős időben, télen vagy nyáron más-más a jelminőség. Például egy vizes lombú fa más-más minőségű jelet terjeszt, mint egy száraz. Pályaudvaron csúcsidőben sokkal rosszabbul terjedhet a jel, mint amikor kicsi a forgalom – ugyanis az emberi testek nedvességtartalma kedvezőtlenül befolyásolja a rádióhullámok továbbhaladását. Érdekes példa lehet egy raktár, ahol a polcokra pakolt áruk összetétele napról napra változik, ezzel együtt pedig a jel terjedésének minősége is. A tesztek on-line elvégezhetők az eszközök mellé kapott szoftverekkel, amelyek egy mutatószámot, az SNR

értéket adják eredményül, ez a jel és a zaj hányadosa.

Számos nagyvállalat, állami szervezet használ már Avaya Wireless rendszereket Magyarországon is, úgy és azokkal a termékekkel, ahogy azt a gyártó tervezte. Netszolgáltatóknál azonban találkozhatunk különleges megoldásokkal is, lévén sok találmány ember él közöttünk. Például kihasználható az a lehetőség, hogy két kártya egymással is tud

Wireless a közeljövőben

A 802.11 protokoll alkalmazása nagyon gyorsan terjed. Szinte minden gyártó kínál drivert a PDA-kon használt fontosabb operációs rendszerekhez. A PDA-gyártók már megoldották a PC Card szabványú kártyák támogatását. Hamarosan elterjednek a kisebb minicard méretű rádiós kártyák is. A fejlődő biztonsági megoldások egyértelműen alkalmassá teszik a

kommunikálni Access Point nélkül. Így megoldható, hogy a szolgáltató egy szerverre egy vagy több kártyát tesz, majd mindegyik ügyfélhez elhelyez egy proxyként vagy tűzfalként is funkcionáló számítógépet egy-egy PC-s kliens kártyával. Így megszűnik egy Access Pointot vagy vezeték nélküli routert, és akár dedikált csatornát is biztosíthat minden egyes ügyfele számára. Nagyszámú felhasználónál ennek a megoldásnak vannak korlátai, és egy idő után nem gazdaságos.

technológiát, hogy rajta keresztül először csak kiemelt pontokon (rendezvényeken, repülőtereken, pályaudvarokon) a „levegőbe” kerüljön a világháló vagy más egyedi számítástechnikai alkalmazás elérhetősége. Az Avaya AP-3-as Access Pointok már készen állnak a nemskóra megjelenő, Magyarországon még nem szabadon felhasználható 5 GHz-es tartományban kommunikáló kártyák fogadására. Ezen a frekvencián már 54 Mbit/s sebességű full duplex átvitel valósítható meg.

Linux rendszerek

Végfelhasználóknak és vizioneladókknak!

Ha ön végfelhasználó, professzionális linux szervereink és munkaállomásaink kiváló háttérrel biztosítanak mindennapi munkájához. Alacsony díjazású átalánydíjas rendszerfelügyeleti szolgáltatásaink biztosítják, hogy munkáját megszakítások nélkül végezhesse. Ha ön vizioneladó, adja el rendszerait Linuxal! Ehhez mi minden segítséget megadunk. Elkészítjük önnek a teljes rendszert vagy betanítjuk munkatársait a telepítésre és az üzemeltetésre. Vállaljuk meglévő rendszerek átvizsgálását és üzemeltetését is. Sokéves tapasztalatunkat átadjuk önnek tanfolyamok és second level support keretében!

Pilátus-Comp Kft. * <http://www.linux-server.hu>

E-mail: pilatuscomp@linux.co.hu * Tel: (1) 2094279 * Fax: (1) 2093520

Mobil: (20) 9548844 * Cím: 1114 Budapest, Móricz Zsigmond körtér 3/a.

InCash

Számlázó Program

InCash Rendszerház Kft.

1139. Budapest, Teve u. 41. (+36 1) 238-0815. www.incash.hu

Nettó
8.000,-

**InCash
Light**

Az **InCash Light** verzió ajánlható azoknak a cégeknek, vállalkozásoknak, akik tevékenységi körük alapján főként szolgáltatásokat kívánnak számlázni és nem fontos számukra a raktárkezelés.

A forgalmi adatok, bevői rendelések és más funkciók viszont a nagyobb verziókhoz hasonlóan jól használhatók.

Ez a verzió csak egy felhasználás üzemben működik, nem lehet hálózaton üzemeltetni.

A hálózatos verzióra való átéréshez vagy modulokkal való bővítéshez először át kell térni a Standard verzióra.

Ez a termék **AKCIÓS!**

Ara: **bruttó 10.000Ft.**

Minden termék támogatás (support) igénybe vehető hozzá! A verzió frissítések, javítások folyamatosan elérhetők honlapunkról.

Nettó
39.000,-

**InCash
Standard**

Az **InCash Standard** verzió ajánlható azoknak a cégeknek, vállalkozásoknak, akik tevékenységi körük alapján főként szolgáltatásokat kívánnak számlázni és nem fontos számukra a raktárkezelés, a számlázást azonban több felhasználó szeretné végezni.

Ezen verzióhoz már minden (készlet nem éri) modul kapcsolható, így a kinnlevőségek figyelése, költségnyilvántartás, pénztárkezelés, előlegszámla készítés ...!

Bármikor át lehet térni a készletgazdálkodás üzemmódra, amire csak a Standard és a Professional közötti árkülönbséget kell kifizetni.

**DEMO PROGRAM a
CHIP Magazin CD
mellékelten!**

Viszonteladókink:

Nettó
49.000,-

**InCash
Professional**

Az **InCash Professional** verzió ajánlható azoknak a cégeknek, vállalkozásoknak, akik tevékenységi körük alapján használnak készletkezelést, esetleg több raktárt, kiskereskedelmi boltjuk van vagy irodájuk ahol nagyszámú bevezetés folyik.

A program alkalmas 6db ár kezelésre, röngetek kedvezmény nyújtás lehetőségére ad és szinte páratlan módon segít a felhasználóknál gyorsan elérhető információkkal a helyes döntés meghozatalára, vagy akár ablakos kiszolgálásban. Ilyen lehetőség pl. a cikk tallózásban lévő termék-információs fűl, ahol a feltöltött adatok alapján a termék minden jellemzője akár kép információival is egy pillanat alatt előáll (pl. Számlázásnál). Szintén lehetőség van a beszerzési információ egy gombnyomással történő előhozására.

**InCash
SQL**

Mivel az **InCash SQL** verzió a program legfejlettebb változata, ezért ezt ajánljuk minden kis és nagykereskedőnek, aki nagy felhasználószámmal rendelkezik (5-50), nagy a forgalma, ami miatt az SQL adatbáziskezelés elengedhetetlen!

Kifejezetten ajánljuk számlástechnikai nagykereskedőknek, mert néhány funkciója nagy segítség számukra, ilyen pl.: külső raktár kezelés, a számlázás és árukiadás elkülönítése, a kétféle gyártási-szám-kezelés, a komplett szervizmodul, a bevői rendelés, a futárszolgálat-kezelés, kinnlevőség-követés és nyilvántartás, a hasznorek tételek, számlánként, bevőként, 6 db ár kezelés, árlistakészítés ...

Az **InCash SQL** verziót nagyfelhasználós környezetben a Unitel City Computer tesztelte több mint 25 felhasználóval és 20.000 db-ot meghaladó számlával évente. **UDS.**

PC Direct Budapest 1-266-3400 - Linear Stage Budapest 1-311-5456 - Triak Kft. Kazinczbarcika 48-313-121 - Unitel Team Dunajváros 25-408-719 - Materialtezt Kft. Debrecen 52-451-901 - Silver Comp. Kft. Salgotarján 32-312-309 - Unitel Team Godóllő 28-432-518 - Firststep Bt. Cegléd 53-311-855 - Dombó Ware Bt. Dombóvár 74-467-038 - Ynet Kft. Nagykanizsa 93-536-080 - FannonCo Zalaegerszeg 92-511-450

Ziccer...

Szereti a tiszta játésmákat, amikor minden úgy megy, ahogy eltervezte? A Minolta Di152 csak kellemes meglepetéseket okozhat. Másol, nyomtat, szkennel, faxol, sőt akár még e-mail-t is küld. Szóval ha egészen biztos akar lenni abban, hogy az irodája jó kezekben van, jobban teszi, ha ezt a lehetőséget nem hagyja ki...

Minolta Di152 A3-as digitális másoló

- 15 lap/perc másolási/nyomtatási sebesség (A4)
- A3 formátum másolása, nyomtatása, szkennelése
- gazdaságos üzemeltetés
- opciós nyomtatásvezérlő
- opciós szkennel, fax-egység

Minolta Magyarországi Kft. • Telefon: 06 1 206-1850 • www.minolta.hu • E-mail: info@minolta.hu

Bon-Computer&Copy Kft. Budapest 206-3424 • Clean Sound Rt. Budapest 384-5001 • COP/MPX Kft. Budapest 216-0780 • EPCOPY Kft. Budapest 208-1229 • MLOTA Budapest Kft. Budapest 370-8605 • M&T Kft. Budapest 202-5415 • NOVAREX Kft. Budapest 481-9555 • Alba Kontakt Plusz Kft. Székesfehérvár 22/349-300 • Bálint Irodatechnika Szekszárd 74/511-611 • Bon-Copy Irodatechnikai Kft. Miskolc 46/341-824 • Björnmark Bt. Pécs 72/212-368 • Comfert Kft. Dunajváros 25/504-098, v. 432 • Desik-Irodatechnika Bt. Szeged 62/441-120 • INTERTECHNIKA Kft. Békéscsaba 66/324-586 • Irodacentrum-Stúdió Kft. Győr 96/437-380 • ITV Dimenzió Irodáigéptechnikai Kft. Szombathely 94/313-252 • KONWEX Irodatechnika Kft. Szolnok 56/420-752 • Másolóigén Centrum Kft. Győr 96/313-008 • MIOBA Kft. Debrecen 52/413-424 • Net-Copy Kft. Kecskemét 76/485-275 • Prima Irodatechnikai Kft. Zalaegerszeg 92/549-434 • Strenella Bt. Eger 36/404-349 • VALAMI MÁS Bt. Pannónia 96/472-472

The essentials of imaging

Új vizeken

A Toshiba még év elején bejelentette, hogy meg kíván jelenni mobiltelefonjával az európai piacon. Ennek érdekében néhány héten belül szerződést is kötött a német E-Plus mobilszolgáltatóval, i-mode tudású mobiltelefonok szállításáról – Európában elsőként az E-Plusnál volt elérhető az NTT DoCoMo i-mode szolgáltatása, ami a WAP-hoz hasonlítható, csak attól sokkal nagyobb tudású. Első körben a cég egy GPRS telefonnal jelenik meg, később pedig 3G-s készülékek kíván bevezetni az európai piacra.

Alig múlt el néhány hét és már újabb vizekre evez a Toshiba – most a hatalmas

és korántsem telített kínai mobilpiacot veszi célba. A bejelentést rögtön szerződéskötés követte a China Unicommal. Az egyszerűség kedvéért a Kínában forgalmazandó telefonokat a helyszínen gyártják. A cég nincs a „nagy” mobiltelefongyártók között, ezért elég nehéz lesz kiépítenie az értékesítési csatornákat, bár ettől a cég nyilatkozata szerint egyáltalán nem félnek – bíznak kiváló készülékeikben. A Toshiba színes kijelzős, GPRS-es telefonjának, a TS 21i-

Toshiba TS 21i –
Európa után
Kínában is

nek az európai és a kínai megjelenése is az idei év közepén várható.

➔ www.toshiba-europe.com

Ütemterv

Mark Shuttleworth elindult az űrbe kirándulni. Rövid kiruccanása 20 millió dollárba került, de az, hogy turistaútia miatt a szomszédai irigykedhetnek egy darabig, minden pénzt megér neki).

Az oroszok mellett utazni azonban nem igazi móka, mert minden percét beosztják szegény űrturistának. Aról, hogy tudja, mikor mit kell csinálnia, egy Palm m125 gondoskodik. A kézi-gépen a Rafale személyre

szabott programja fut. Az alkalmazás bejegyzését bármikor módosíthatók a moszkvai irányítókzpontból e-mailben kapott üzenetekkel. Akit nagyon érdekelnek Shuttleworth napi teendői, akár le is töltheti Palmjára a First African in Space vagy a Palm South Africa webhelyről.

➔ www.africaninspace.co.za
➔ www.palmusergroup.co.za

Fémkabát

A kéziáskizmitógépeket arra találták ki, hogy úton-útfélen gazdjuk kezé ügyében legyenek. A legtöbb kézi-gép a kis méretű és tömegért cserébe egyáltalán nem utasálló a burkolata és bizony ha leestik, az reped, törik – sokszor a belső részekkel

Csinos fémkabát a Sony Clíéhez

együtt. Az InnoPocket a Palm sorozat sikerén felbuzdulva a Sony Clie PEG-T sorozathoz is megjelentette védőtokját, ami a rövid eséseknél erősebb külső hatástól is megvédi a gépeket. A repülőgépgyártásból származó alumíniumtövezet hihe-

Mobil kihívás

A Nokia elkötelezte magát a Symbian platform mellett – új kommunikátorai és egyes mobiltelefonjai (például a 7650-es) is a Symbian OS-en alapulnak. A cég szeretné, ha ezekre a készülékeire még több alkalmazás készülne, így 2001. novemberében meghirdette a Nokia Mobile Challenge programozói versenyt, amiben Symbian OS és/vagy Java programok írása volt a feladat, több kategóriában. A beérkezett alkalmazások elbírálásánál olyan kritériumokat vettek figyelembe, mint például a programok használhatósága, mennyi újítást hoz kategóriájában, a Nokia-érezet érzékeltetése, az eszköz kommunikációs képességeinek

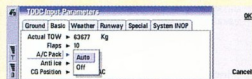
A Nokia 7650 képességeit bővítő a Foto Fun Pack

kihasználása, és nem utolsósorban a program eladhatósága. A Nokia készülékeinek hatékonyságát növelő programok közül az Active-Desk kapta az első helyet. E szoftver az ír Cibenixtől származik. Az Active-Deskkel a Communicator kezdőoldalon lehet beállítástok elvégezni. Üzenetek és e-mailek automatikus küldése és fogadása megadott időben, alkalmazások időzített elindítása és még sok apró, a rendszert finomító tudást zsúfolt bele fejlesztője – mindezek jó része az LCD-n jelenik meg transz-

parens képként. A Cibenix már elkezdte a Nokia 7650-es-ez változat fejlesztését is.

A kommunikációs képességeket kihasználó és bővítő alkalmazások közül a The Wireless Aviator Take-Off Data Calculation kapta meg az első helyezést. E programmal a repülőtéri személyzet férhet hozzá kényelmesen a repüléssel kapcsolatos információkhoz.

A felszállási adatok (Take-Off Data Calculation) fogadásához szükséges alapvető képességekkel rendelkező Nokia 9210-re írt alkal-

The Wireless Aviator – reptér '02

mazás a neten keresztül és/vagy vezeték nélküli kapcsolattal csatlakozhat a központi alkalmazás-szerverhez. A program a dán Mobilized Workforce munkája.

Az Iomo kapta az első helyezést a szórakozás kategóriában a Nokia 7650-hoz készített Foto Fun Pack programcsomagjával, amelyben képszerkesztő (FotoEdit), puzzle játék (Slider) és memória-játék (FotoPairs) kapott helyet. Különdíjat kapott Mobil DJ programjéért Zhenji Chen és Pengpeng Yan, akik egy IG nevű játéksomagot fejlesztettek ki. Mindkettőjük díja egy Nokia 5510-es mobilkészülék.

➔ www.innopocket.com/EShop/Main/product.php?ID=29
➔ www.forum.nokia.com/mobilechallenge.html
➔ www.forum.nokia.com/Nokia_Developer_Network.html
➔ www.cibenix.com/Active_Desk_index.html
➔ www.MobilizedWorkforce.com
➔ www.iomo.com

Nyílt forrással

A Symbian arra törekszik, hogy több hardver- és szoftverfejlesztés kapcsolódjon közvetlenül az operációs rendszeréhez, ezért új kezdeményezést indított,

gek csatlakoztak többek között, mint az ARM, az Intel, a Motorola Semiconductor, a Superscape, az STMicroelectronics, a Synovial, a Texas Instruments és a YDC. A tagok folyamatos technikai támogatásban részesülnek és megkapják a legfrissebb Symbian OS Development Kitet. A Symbian platform egy ideig stagnált, de újra felszálló ágban van, amit tisztán jelez, hogy a Motorola a 2.5 G-s és 3G-s mobiltelefonjaihoz a Symbian OS ARM-ra átültetett változatát választotta.

A mobil eszközökbe szánt Intel XScale processzorhoz optimalizált Symbian OS is készen áll a felhasználásra, és a Motorola DragonBall MX1 mobil eszközökbe szánt processzora is támogatja a Symbian OS-t.

www.symbian.com/devexpo/index.html

Friss hardver Symbian OS-szel

Symbian Platinum Program néven. A program tagjainak pontosan olyan hozzáférést enged szoftveréhez, mint a mobiltelefon-gyártóknak. A több mint ezer résztvevővel megrendezett Symbian Fejlesztői Konferencián bejelentett programhoz mindjárt az első héten olyan cé-

Feszült várakozás

A Palm nyár végére ígéri teljesen újraírt operációs rendszerét, a PalmOS 5-öt. A szoftvernek nemcsak kinézete, hanem belsője is egészen más lesz, mert már nem Motorola Dragonball, hanem ARM processzorra írják. Nagy az elvárás az új operációs rendszerrel szemben, ezt tudja a Palm is.

Eddig nem nagyon volt látható, hogyan fog megjelenni az új rendszer a kézi-gepek kijelzőjén, most azonban napvilágot látott néhány képernyőfotó – állítólag a fejlesztői változatoké. Az új operációs rendszer több multimédiás képességet kap, mint elődje, ebben egyesek szerint a Be fejlesztőinek keze is jócskán benne van. Az első PalmOS 5-öt egy éven be-

lül követi egy – talán – Release 2-nek nevezett változat, amelyben már jobban fog látszani a Be-től származó mernökök keze munkája. Az új rendszer gya-

Külaikra már 5-ös

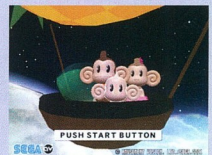
korlatilag minden régi PalmOS-es programot fog futtatni, igaz egy emulált hardveren, amelyek fejlesztésénél betartották a Palm irányelveit.

Játék, játék, játék

A régmúlt időkben a Sega neve játétermi gépeiről és otthoni játékkonzoljairól volt leginkább ismert. Ma már inkább a játékkonceptok, azon belül is a mobil eszközökre írtak erősítik a cég imidzsét. A Sega még 2001. elején bejelentette, hogy erősíti a kézziszámítógépekre, mobiltelefonokra írt játékok piacán. Így nem csoda, hogy az idei japán PalmSource egyik legfőbb körülmény témája a Sega PalmOS-re fejlesztett játékaik voltak – eddig három készült el: Borkov, Triangle Magic és Smilebit.

A mobilos játékok elsősorban Japánban népszerűek – jelenleg több mint 2,5 millió játék-előfizető van a különböző mobilszolgáltatóknál –, de a Sega úgy gondolja, máshol is meg kell jelennie. A cég az Egyesült Államokat vette célba, és hamarosan el-

indítja különálló Sega Mobile részlegét, amely kézi-gepekre, mobiltelefonokra fejleszt játékkonceptokat. Nem lesz nehéz dolga – az anyacégnak rengeteg játéka van, jó részüket csak át kell írni mobil esz-

Super Monkey Ball teljes bélyegnagyságban

közökre. Az elsőként megjelenő játékok között lesz a Nintendo GameCube-ról származó Super Monkey Ball és a klasszikus a Monaco GP.

www.us.segamobile.com/

Villanykönyv

Elektronikus könyvnek eddig azokat a kiadványokat neveztük, amiket asztali

Könyv alakú könyv. Technikai csoda?

vagy kézziszámítógépeken lehetett olvasgatni. Ideje visszatérni a könyv szó eredeti jelentéséhez, a

Samsung SDI ugyanis hamarosan meg kívánja jelenteni hagyományos, ki nyitható kötetre hasonlító elektronikus könyvét.

Erős kontrasztú, túléles képet adó 170x127 mm-es kijelzője 640x480-as felbontást nyújt, és munkaköréhez illően kifejezetten alacsony fogyasztású.

A cég a második negyedévben már sorozatban szeretné gyártani készülékét – más jellemzőiről addig nem kívánnak nyilatkozni.

www.samsungsdi.com/

Mikroszerver

A számítástechnika világában sok furcsasággal lehet találkozni, így talán nem meglepő Russel Bulmer ötlete sem. Russel ugyanis kitalálta, majd el is készítette PokéServer programját, ami aprócska webszerver PalmOS-t futtató gépekre. A MemoPaden megszerkeszthetjük a

HTML vagy WML oldalakat, majd bármelyik olyan PalmOS-t futtató PDA-t, amivel lehet internetre csatlakozni, felhasználhatunk szervernek a program segítségével. A legálább PalmOS 3.5.5-öt kívánó szoftver freeware, mindössze 30 Kbyte-ot foglal a kézigép memóriájából.

Ericsson, Westel

Kereskedelmi MMS szolgáltatás Magyarországon

A Westel 2002. április 18-án a világ GSM szolgáltatói közül elsőként indított el teljes körű kereskedelmi MMS (Mobile Multimedia Service) szolgáltatást – áll a cég közleményében –, így Magyarország vezető mobilszolgáltatójának több mint 2 millió 750 ezer ügyfele arra alkalmas mobiltelefonnal akár színes fényképeket és hangokat is küldhet, illetve fogadhat.

Az Ericsson MMS csúcstechnológiájára épülő legújabb üzleti szolgáltatást a Westel összes

MMS-ben továbbíthatók a készülékek csatlakoztatható kamerával készített fényképek is. Az üzenetek másik MMS mobilra vagy e-mail címre küldhetők, sőt a www.777sms.hu oldal egyediállás MMS-szer-

kesztőjének segítségével MMS készülékek még nem rendelkezők is küldhetnek multimédiás telefonokra üzenetet.

Az MMS szolgáltatást és a szolgáltatás igénybeviteléhez szükséges készülékeket – jelenleg a Sony Ericsson T68i az egyetlen kereskedelmi forgalomban elérhető MMS-képes telefon – a Westel saját országos értékesítési hálózatában és a budapesti Vörösmarty téri Internethatárban értékesíti.

A bevezető akcióban a készülékek kismértékű Sony Ericsson digitális kamerával együtt kerülnek forgalomba. A tavaly év vége óta megvásárolható Ericsson T68m készülékek a májusi szoftverfrissítést követően szintén képessé válnak az

MMS szolgáltatásra. Világpremiernek számít az is, hogy a Westel az MMS szolgáltatást

...amelyhez a gyártó CommuniCam MCA-20-as digitális kamerája csatlakoztatható

már az indulás napján elérhetővé tette előre fizetett Dominó kártyás ügyfelei számára is. A szolgáltatásnak nincs külön belépési díja és a meglévő SIM kártyákkal vehető igénybe. A havidíj nélküli, csak regisztrációt igénylő szolgáltatás díjazása a jól ismert SMS-hoz hasonlóan az eseményen, az üzenet elküldésén alapul.

A Westel díjszabása kezdetben háromféle MMS-t különböztet meg, ezek közül kettő (kis, közepes) küldhető a most forgalmazott készülékekkel.

A kis MMS nettó 76 forintba, a közepes 160 forintba, míg a legnagyobb nettó 320 forintba kerül.

A Westel Mobil Multimédia szolgáltatással egy időben újjáruindult a Go Mobil Magazin infoMMS kiadása, amely reggelente gazdagon illusztrált időjárás-jelentést, névnap emlékeztetőt és esti televíziós műsorajánlót tartalmaz. A fociwebébe készülve már most előlítható a gólok, híreket, eredményeket naponta összefoglaló Foci infoMMS szolgáltatás.

Még 2002 folyamán piacra kerülnek további középkategóriás, színes kijelzőjű MMS készülékek is, illetve a Westel olyan technikai megoldást vezet be, amellyel a nem MMS-képes készülékek tulajdonosai is megtekinthetik a nekik címzett MMS-eket.

Az év végére a fényképes üzenetek a T-Mobile csoport partnerhálózataiból roaming közben is hazaküldhetők és fogadhatók lesznek.

➤ www.ericsson.hu

➤ www.westel.hu

➤ www.777sms.hu

➤ Sony Ericsson:

Mondja el képeken! –

CHIP, 2002/5/152

➤ Ericsson, Westel:

Mobil multimédia –

CHIP, 2002/4/152

A Westel MMS szolgáltatása egyelőre a Sony Ericsson T68i mobiltelefonjával vehető igénybe...

ügyfele külön havidíj nélkül, egyszerű regisztrációval veheti igénybe.

A Westel Mobil Multimédia nevű szolgáltatás az írott szöveg mellett színes képek, digitális fényképek és hangok küldésének lehetőségét is biztosítja, és

Samsung

TFT-LCD mobiltelefonhoz

A Samsung Electronics 2 colos TFT-LCD (thin film transistor liquid crystal display) kijelzőt készített mobil-

A 2 colos kijelző színvonalas képmegjelenítést nyújt kültéri fényviszonyok között is

telefonhoz, amely 260 ezer színárnyalat megjelenítésére képes – ez négyeszeres a jelenleg használt STN-LCD kijelzők 65 ezer színárnyalatának. Az új kijelző fejlett TMR (transmissive with micro reflective) technológiájának köszönhetően szabadtéri fényviszonyok mellett is minőségi képmegjelenítést nyújt. Fényereje 160 candel, kontrasztaránya 450:1, felbontása 176x192 képpont, válaszára pedig mindössze 23 ms, aminek köszönhetően a mozgóképek élvezhető megjelenítésére is alkalmas a mobil multimédia szolgáltatásokban. A Samsung tervei szerint még idén 5 millió darabot fog értékesíteni az új kijelzőből.

➤ www.samsung.hu

➤ www.samsungsemi.de

Vodafone

Kártyafeltöltés ATM-eknél

A Vodafone előre fizetett VitaMax kártyás ügyfelei immár ATM bankautomatáknál is feltölthetik egyenlegüket.

A kijelölt Euronet Bankomatoknál a *Mobil szolgáltatások* → *Vodafone* menüpontot választva adható meg a feltölteni kívánt telefonszám és a választott feltöltési érték.

A tranzakció során a bankkártyához tartozó bankszámláról automatikusan levonásra kerül, a VitaMax számla egyenlegén pedig megjelenik a feltöltés összege.

A Vodafone SMS-ben is értesíti ügyfelét a feltöltés

összegéről és az új egyenlegről.

A feltöltési tranzakcióért a mobilszolgáltató nem számít fel plusz költséget, a bankom pedig ebben az esetben a vásárlási tranzakciókra vonatkozó díjszabást alkalmazza.

A szolgáltatás a Euronet Vodafone matricákkal megjelölt mintegy 150 fővárosi és 190 vidéki bankjegykiadó automatájánál (Bankomat) vehető igénybe, ezek listája és az ATM-kereső a Vodafone webhelyén található.

➤ Vodafone ügyfélszolgálat ☎ 1270

➤ www.vodafone.hu

14 lap/perc • 600x1200 dpi
DOS/Windows/PCL
4-36 MB RAM • 250-850 lap
•borítékadagoló
párhuzamos, USB
hálózati kártya (opció)
15.000 lap/hó

**csereakció
OKIPAGE 14ex-re**

Az OKIPAGE 14ex vásárlók bármilyen típusú (litasugaras, mátrix, lézer, pos, LED, thermo, bubble jet, stb.) használt, akár üzemképtelen (de még hiánytalan állapotú) nyomtatóját beszámlíjuk az új árába bruttó **25.000 Ft-ért.**

ajánlott végfelhasználói ár: **99.900 Ft** +áfa

79.900.- Ft+áfa
cserekészülékkel

Ok!, Network Solutions
for a Global Society

OKI

OKI Systems (Magyarország) Kft. 1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12. Telefon 327 4070 Fax 327 4076 e-mail: oki@nyomtato.com www.oki.hu

OKI SZIMPLI PARTNERHÍV - VISZONYELADÓK **BUDAPEST** DATEN KONTOR TRADE KFT. 203-9302 • DUNA ELEKTRONIKA KFT. 237-7299 • FLAG INFORMATIKAI RT. 383-0155 • FOXART KFT. 452-1070
GRÁNÁTMÁ TEAM KFT. 315-1797 • HUMANSOFT KFT. 270-7621 • KVENTA KFT. 269-5262/190 • MINOR RENDSZERHÁZ RT. 436-3029 • MŰSZERTÉCHNIKA RENDSZERHÁZ KFT. 4329-477 • PRINTREX BT. 222-2919
PROFESSIONÁL KFT. 216-5300 • PUB KFT. 351-8409 • SÉNZOR KFT. 347-5083 • SPRINT COMPUTER KFT. 477-0010 • **DEBRECEN** TRACO D KFT. 52500-424 • **GYŐR** MŰSÖLŐGÉPCENTRUM KFT. 96313-008
EGER ANSYS KFT. 36-637-204 • **HÓDMEZŐVÁSÁRHÉLY** DELFIN COMPUTER INFORMATIKAI RT. 69-246-810 • **KECskemén** BESTCOM KFT. 70-485-119 • **MÁTÉSZALKA** WANTEX INFORMATIKAI KFT. 44-313-355
PÉCS LETTICOMP & NEMETI BT. 30-9577-703 • **SOPRON** TELECOMP KFT. 99-838-555 • **SZEGED** IRODAGÉP KFT. 62-440-032 • **SZÉKESFEHÉRVÁR** ITV ALBATECH KFT. 22-500-331
SZOLNOK WIN INVESTOR RT. 56-419-096 • **SZOMBATELY** FLAG SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT. 94-501-899 • **OKI BEMUTATÓTEREM BUDAPEST** PRINTER HOTLINE KFT. 223-0229

CHECK POINT™
NEXT GENERATION

**250 000 informatikai vezető
ma már nyugodtan alszik,
mert cégét a Check Point - FireWall-1/VPN-1
tűzfalrendszer védi.**

A világ tűzfalpiacának 42%-át
uraló rendszer jellemzői:

- kiemelkedő VPN teljesítmény,
- több internet szolgáltató kezelése,
- magas rendelkezésre állás,
- víruszűrés,
- integrálhatóság behatolás
detektáló rendszerekkel.

Az Ön nyugalmát
online terméktámogatással,
távoli- és helyszíni hibaelhárítással
biztosítjuk.

ZF
Az információ védelmében

ZF 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.

Cím: 1016 Bp., Hegyalja út 5. Tel.: 488 7700 Fax: 488 7709 Web: <http://www.zf.hu> E-mail: sales@zf.hu

NB 600 noteszhűtő

Talpa alatt a szél

Bármennyire igyekeznek kiküszöbölni a gyártók, az asztali gépekhez köztöltő teljesítményű noteszgépek tekintélyes mennyi-

Elszívja a noteszgép alól a meleg levegőt

ségű hőt tudnak maguk alá termelni. Ez főleg akkor kellemetlen, ha a környezetben is meleg van, például nyáron, légkondicionáló nélküli irodában. Az asztal lapja és a gép alja közti szűk résen egybéként is nehezen jár a levegő.

Ezen próbál segíteni a noteszhűtő. A vékony alátétben lévő három alacsony fordulatszámú ventilátor nem kelt nagy szélzajt, viszont kielégítő a légszállításuk. A felülől

beszívott levegőt hátul, a teljes szélességben húzódo résen fújják ki. Tápfejlesztőségeket kis trafó szolgáltatja, ami helyett én el tudtam volna képzelnél mondjuk USB-ről történő táplálásukat is. A három ventilátor működését egy-egy kis LED is jelzi elől.

A hűtő (vagy inkább szellőztető) talpazat kipróbálása során nem tapasztaltunk számottevő hőmérséklet-csökkenést a noteszgépen, de nem is ez az NB 600 elsődleges feladata.

Sokkal inkább a biztonságos légszerelvény elősegítése, hogy a gép saját hűtőventilátora ne előlegegített, hanem a lehetőségekhez képest friss levegőt szívjon be. Ez pedig növeli az üzembiztonságát, és talán az élettartamát is. Az NB 600 ára bruttó 8750 Ft, 1 év garancia mellett.

➔ Senerit Internet Áruház
☎ 208-2755
➔ www.senerit.hu

Sony Slim External CD-RW kit

Majdnem méreten aluli

Új noteszgép vásárlásánál nem okozhat problémát akár CD-íróval, akár DVD-olvasó/CD-újríróval kombinálva kérni a gépet. Régebben, de jól szolgált a gépekben azonban nem mindig lehet lecerálni a meglévő meghajtót, kicsi vagy vékony (slim) gépekben pedig egyáltalán nincs hely ilyesmire. A CD-írás azonban már mindennapos gyakorlat lett, és nem szívesen mond róla valaki csak azért, mert a noteszgépében nincs írő.

A Sony külső CD-RW készletében lévő meghajtó meglepően kicsi, átmérője alig nagyobb a belehelyezhető CD-énél.

A mindössze 200 g-os meghajtó 8-szeres sebességgel ír CD-R-t, 4-szeres CD-RW-t,

és 24-szeres olvas. Az írásra használt puffermemóriája 8 Mbyte-os. A számítógéphez PC Card szabványú – kártyás – ATAPI adapteren keresztül kapcsolódik, ami a felhasználó szempontjából legstabilabb megoldás – PC Card foglalat minden noteszgépben van, míg

Nem igényel sok helyet a noteszgép mellett

IEEE 1394-es nem mindegyiken, az USB-t pedig csontra ki kéne hajtani ilyen sebesség eléréséhez. A PC Card kártya 32 bites CardBus módban és 16 bites módban is tud működni.

Az író táplálása apró külső tápegységre hárul, amire az

írás miatti nagyobb áramfelvétel miatt van szükség.

A tápcsatlakozón kívül fejjalagatoljait, hangerő-szabályozó, fókápcsoló, és a lemezfedél nyitója található a meghajtón. A lemezfedél használat közben le van zárva a biztonság kedvéért. Áram nélkül az író alján lévő pöccökkel nyitható fel.

Hogy a mobilitás ne csak üres frázis legyen, a csomagban vastag és nedválló anyagból készített mutatós zsyűtő is

található, külön zsebbel a PC Card kártyának és az illesztőkábelnek.

A WinOnCD mellett számos egyéb szoftver is található a telepítő CD-n – hangszerkészítő, képszerkesztő, képkatalógizáló, adatmentő. A CD-újríróra készlet ára bruttó 70500 Ft 1 év garancia mellett.

➔ Case Hungary Kft.
☎ 450-2930
➔ www.case.hu

Eudora Internet Suite 2.1 for PalmOS

Dóra az EU-ból Palmom

Ha éppen nem ülünk a számítógépünk mellett, az még nem jelenti azt, hogy ne lenne szükségünk a levelezésünkre, vagy éppen netelérésre. A tenyérgepek – így a Palm-leszámítottak is – lehetővé teszik, hogy mobiltelefon révén bárhol csatlakozzunk a netre, de

gépéről szintén törölődik (ez ki-kapcsolható).

A Palm Mailhez képest nagyon rugalmas a kezelőfelület. Módosíthatjuk az oszlopok szélességét, a sorbarendezést, a leveleket pedig map-pákba rendezhetjük. Olvasásukkor átkapcsolhatjuk, hogy megjelenítse-e a teljes fejlécet, vagy csak a lényeges adatokat (dátum, címzett, feladó, tárgy).

A Mailhez képest komoly előrelépés, hogy a válaszoláson kívül lehet továbbítani is a leveleket. Törölésükkor a levelek a szokásos Trash map-pába kerülnek, azt külön kell üríteniük, hogy végleg eltűnjenek.

A EudoraWeb böngésző szabványos HTML oldalak megjelenítésére képes, képekkel együtt. Használatához nincs szükség kibővítő kiszolgálóra (mint például a WAP esetében), a weboldalak közvetlenül böngészhetjük vele.

A kereteket (frame) egyben nem tudja megmutatni, de kiválaszthatjuk a megjeleníteni kívántakat. Fejlesztői nagy hangsúlyt fektettek a biztonságra és a titkosításra.

A HTTPS oldalak, SSL titkosítású kapcsolatokat is tudja kezelni, miközben ellenőrizhetők a biztonsági hitelesítések adatai.

A biztonságos netezéshez így tényleg nem kell semmi más, mint egy modem vagy egy mobiltelefon.

➔ www.eudora.com/internetsuite/

Működési módok (OFF) nem 0		Működési módok (OFF) nem 0	
Levegő	Levegő	Levegő	Levegő
20-22	20-22	20-22	20-22
23-25	23-25	23-25	23-25
26-28	26-28	26-28	26-28
29-31	29-31	29-31	29-31
32-34	32-34	32-34	32-34
35-37	35-37	35-37	35-37
38-40	38-40	38-40	38-40
41-43	41-43	41-43	41-43
44-46	44-46	44-46	44-46
47-49	47-49	47-49	47-49
50-52	50-52	50-52	50-52
53-55	53-55	53-55	53-55
56-58	56-58	56-58	56-58
59-61	59-61	59-61	59-61
62-64	62-64	62-64	62-64
65-67	65-67	65-67	65-67
68-70	68-70	68-70	68-70
71-73	71-73	71-73	71-73
74-76	74-76	74-76	74-76
77-79	77-79	77-79	77-79
80-82	80-82	80-82	80-82
83-85	83-85	83-85	83-85
86-88	86-88	86-88	86-88
89-91	89-91	89-91	89-91
92-94	92-94	92-94	92-94
95-97	95-97	95-97	95-97
98-100	98-100	98-100	98-100

A fontos levelek mindig kéznél lehetnek

a gyári szoftverek hagynak némi kívánálót maguk után. Ezeket váltja ki a Eudora Palmhoz készített nem csomagja. A levelező- és böngészőprogramból álló együttessen tölthetjük ki a Eudora webhelyéről, ami önmagában is előny például a 20 dolláros Blazer 2.0-hoz képest.

A levelezőkliens közvetlen kapcsolattal POP szervertől tud kapcsolódni, ekkor támogatja az SSL titkosítást is. Több kiszolgálót beállíthatunk. A levelek szinkronizáláskor is letölthetők asztali gépről a megfelelő szinkronmodul telepítésével, amely Outlook 98, Exchange, vagy általános MAPI levelezőrendszereket támogat. A szinkronizálás végre oda-vissza lezajlik, így ha a Palmom törölödik egy levelet, az következő szinkronizáláskor az asztali

Ha előfizet olcsóbb!

1 évre 11424 Ft,
fél évre 5712 Ft.

Telefon:
349-4768,

e-mail:
terjesztés@vogel.hu

GEMOFIS KFT.		Bp. Hungária krt. 131. Tel: 364-1539, 384-7080 Fax: 384-7082
AutoCAD LT 2002 Eng	211.240/62.020	Hivjón
További Autodesk termékek	93.100/38.000	
Acrobat 5.0 CE Ake/Ujg	255.550/59.850	
PhotoShop 7.0 CE Hun/Eng	396.150	
Adobe Design Collection 5.0	167.200/59.800	
Adobe Illustrator CE	481.950	
Adobe Web Collection	34.200/311.800	
Borland Delphi 6.0 Std./Prof.	85.000	
CorelDraw10 +KPT 6 AKCIO	92.400	
KonockOut 2.0	129.200/73.150	
Macromedia Flash MX spec.	28.860	
Drawweaver 4.0 Win	27.570	
Windows 98 second Ed. Hun OEM	44.550	
Windows XP OEM Hun Home Ed.	318.830	
Windows XP OEM Hun Prof. Ed.	316.300/160.300	
Win 2000 SBS Hun. 5 user OEM	Hivjón	
.Net Visual Studio Új	17.700	
Microsoft licenzek	272.300	
Magyar Office Hun Win/Linux	253.100	
Novell NetWare 5.0 5 user Új	26.200/15.200	
Novell 6.0 SBS 5 user Új	34.900/20.900	
Norton System Works 2002	15.100	
Norton System Works 2002 Prof	7.810/11.550	
Norton Antivirus 2002 Hun Xp re is	32.130/170.280	
Panda Antivirus Tit./Plat.	14.000	
F-Secure/F-Prot/ 1/10 user	14.600	
Suse Linux 7.3 Prof. Hun	14.800	
Suse Linux 8.0 Hun	20.800	
Mandrake Linux 8/2 PowerPack Ed.	11.210	
ACDee 4.0	34.900/26.400	
WinZip 8.0 Win95/98/NT	11.000	
Paint Shop Pro 7.0/ upgr	4.000	
Windows Commander 4.5	75.000	
Nero 5.x CD iR OEM	123.320	
DeFacto Software leltár 25 user Hun.	34.160	
Crystal Reports 8.5 Prof.	18.900/20.560	
Recognita OmnipagePro11	Hivjón	
PartitionMagic 5.0 akció/ 6.0		
És még 1000 software		

http://www.gemofis.hu
Az árak netto árak. A második ár az upgrade ár.
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk!

Linux Station Linux termékek legnagyobb hazai választéka

BeOS 5.0 Professional	19,800
Complete FreeBSD 4.5 (Könyv + 4 CD)	22,400
FreeBSD 4.5 (4 CD Set)	11,600
Linux-Mandrake 8.2 - PowerPack Ed.	15,920
Linux-Mandrake 8.2 - ProSuite Ed.	38,800
Linux-Mandrake 8.2 - Standard Ed.	8,800
LOKI Játékok - utolsó lehetőség!	
MandrakeSecurity Single Network Firewall	22,800
Red Hat Linux 7.3 Personal Ed.	17,600
Red Hat Linux 7.3 Professional Ed.	64,000
SuSE Linux 8.0 - magyar / angol	17,600 / 20,800
SuSE Linux eMail Server II - akció!	48,000
SuSE Linux Firewall on CD	196,000
Tux Racer Game (dobozos)	12,800
VMware 3.0 commercial for Linux	120,000
VMware 3.0 commercial for Linux - ESD	109,600
VMware 3.0 EDU for Linux/ESD	64,000/46,800

Felütielteti áraink netto árak! Viszontelődöket is kiszolgálunk!

Cégünk a MandrakeSoft SA., és a Red Hat Inc. hivatalos disztribútora

SoftWare Station
1111 Bp., Karinthy Frigyes út 25.
Tel: 209-5951 • Fax: 209-1914 • Email: linux@swebbooks.hu

http://linux.bolt.hu

euronet
www.euronetrt.hu

Papageno
Phi divízió

**INTELLIGENS
VÁLASZOLÓ
RENDSZER
AZ EURONETTŐL**

Papageno az ön legsokszínűbb és legbeszédesebb munkatársa. Felismeri, ki hívja Önt, mindent megjegyez, amit mondanak neki és fáradhatatlanul ismétli minden érdeklődőnek az Ön gondolatait, mint egy papagáj. Azonosítja a hívó kérdéseit, melyre frappánsan és tömören válaszol, amihez akár adatbázisból is kikeresheti a szükséges információkat.

Papageno egy IVR, azaz Intelligens Válaszó Rendszer.

Papageno már elvégezte tanulmányait, készen áll arra, hogy speciálizálódjon, és az Ön személyes igényeinek megfelelő szolgáltatást nyújtson. Nem lesz szüksége hosszú oktatásra, napokon belül odaköltöztethet Önhöz, de az Euronet a későbbiekben is folyamatosan segíti munkájában.

Euronet Magyarország Informatika Rt.
1138 Budapest, Váci út 168.
Telefon: 270 9500 • Fax: 270 9510

A zsebek hírmondója

Ha a rohamosan szaporodó netes újságok nem is váltják ki teljesen a nyomtatott kiadványokat, frissességben mindenképpen felveszik velük a versenyt. Bár a digitális papír várat magára, mégis van mód arra, hogy az ember magával vigye a legfrissebb online lapokat.

Nagy Zoltán

Számos olyan kereskedelmi terméket kínál az AvantGo szoftverfejlesztő cég, amelyek kiterjesztik a kéziszámítógépek használhatóságát az üzleti életben. Most mégis a cég egyik ingyenes szolgáltatásáról esik szó, az AvantGo Mobile Internet Service-ről.

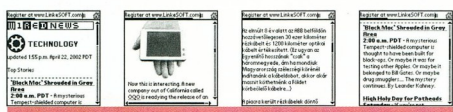
Nincs mindig kéznél az internet, viszont a legtöbb esetben kéznél van a tenyérkép – akár Palm, akár Windows CE/Pocket PC-alapú. Célszerűnek látszik tehát, hogy valamiképp átvigyük a kézigépre a nethelyek tartalmát, figyelembe véve persze a kézigép lehetőségeit. Erre kínál megoldást az AvantGo. A webhelyen történő ingyenes regisztrálás után letölthető kliensprogram egyik részét az asztali számítógépen, másik részét pedig a kézigépen kell telepíteni. Az asztali számítógépre lehet windowsos vagy unixos PC (utóbbi hivatalosan nem támogatja az AvantGo, de azon is működik), vagy Macintosh.

Telepítés és az AvantGo webhelyére történő bejelentkezés után következnek az aprólékos munka, a csatornák kiválasztása. Csatornák alatt itt az egyes online kiadványok AvantGo-s változatát értjük. A bejelentkezés után egyből kapunk két listát, az elsőtben az AvantGo stábjának kedvencei (vagy amiket ők szeretnének ajánlani), a másodikban a felhasználók körében legnépszerűbb 10 csatorna található. Ezeknél persze sokkal több van – cikkünk írása idején 1617, a bal oldalt látható tematikus listák alapján. A fő témakörök: autó-motor, üzlet/pénzügyek, oktatás, szórakozás, egészség, nemzetközi, életmód, helyi, hírek/média, portál, vásárlás, sport, technológia, utazás. Az egyes témakörökön belül is vannak preferált csatornák, de érdemes végignézni a listákat, mert sok érdekesség található köztük. A nemzetközi témakör különösen érdekes lehet, mert ebben

találhatók az egyes nemzetekhez kapcsolódó helyi csatornák. Sajnos magyar csatorna egyelőre csak egy van. Ennek talán az is oka, hogy míg a kezdeti időkben ingyenesen lehetett csatornát létrehozni, ma már éves díjat kell érte fizetni, amelynek mértéke függ az adott csatornára előfizető felhasználók számától. Végfelhasználóknak a szolgáltatás ingyenes. Az egyes csatornákat kattintva információit lehet kapni azok tartalmáról –

előfizetésüket. Akkor sincs minden veszve, ha az általunk kedvelt nethelynek nincs mobil változata – saját csatornákat is létrehozhatunk. Ehhez meg kell adni a kívánt nethely címét, a rekurzív mélységét (hány szintig kövesse az adott helyen lévő linkeket), letöltsé-e a képeket, kövesse-e a kifelé mutató linkeket. Ha minden jól ment, a következő szinkronizálásnál az általunk beállított nethely tartalma is megjelenik a kézigépen. Persze ilyenkor nem kell meglepődni, hogy elsőre áttekinthetetlennek tűnik a tartalom, mert a legtöbb nethelyen temérdek menü található, amit nem lehet kiszűrni. Előny viszont, hogy megszabadulunk a rengeteg flash hirdetestől...

A letöltött csatornák a kézigépen böngészőszertű programmal tekinthetők meg,

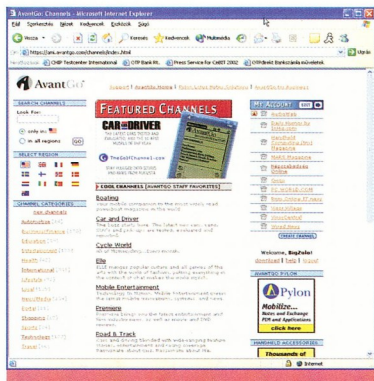

Hazai és nemzetközi hírek Palm-on

már ha a tartalomszolgáltatók megadják azt. Ennek tanulmányozása után dönthetjük el, előfizetünk-e az adott csatornára. Ha igen, akkor ez bejegyzésre kerül a központi adatbázisba.

Az előfizetett csatornák letöltése a következő szinkronizáláskor történik meg. Ehhez persze az is kell, hogy a szinkronizálást végző gép felkapcsolódjon a netre, mert az AvantGo kliens minden szinkronizáláskor csatlakozik az AvantGo nethelyéhez, ott ellenőrzi az előfizető adatait, frissíti az előfizetett csatornákat, majd letölti azokat a számítógépre, és onnan egyesenes a kézigépre. A szinkronizáláshoz egyébként nem kell asztali PC – ha a kézigép rendelkezik netkapcsolattal (például mobiltelefon keresztül), akkor közvetlenül is le tudja tölteni az adatokat az AvantGo szerverről.

A csatornák összesítése az AvantGo központi szerverén történik, ezért mindegyik felhasználónak maximum 2 Mbyte térléhy van a csatornák tartalmának tárolására. Ez általában elég, de ha nem, akkor korlátozható az egyes csatornákról letölthető adatmennyiség. Minden egyes szinkronizálás után ellenőrizhető a netes felületen, melyik csatorna éppen mennyi helyet igényel, így ennek megfelelően módosíthatjuk a helyfoglalásukat, vagy törölhetjük

Webes felületen állíthatjuk be az előfizetéseket

amely a szöveg mellett képeket is megjelenít. A csatornák egy indexoldalon lévő linkekkel érhetőek el, az indexoldalra a Home ikon megnyomásával bármikor visszatérhetünk.

Óda-vissza is lapozhatunk – ahogy azt már megszokhattuk az asztali böngészőprogramoknál.

A képernyő mérete miatt nem szabad ugyanazt a kinézetet elvárni, amit az asztali böngészőktől, de egy jól megtervezett csatorna minden szükséges információt tartalmazhat.

Keszó Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: 332-8717 Fax: 302-5136
WEB: www.keszó.com e-mail: sales@keszo.com

MS Win XP Pro/Home/Prof. Uppg	91.300/61.300/61.400
MS Office XP Hu Std./Prof. Std. upgr./ Prof. upg.	142.000/170.900/70.900/99.300
Wingate 4.2 standard 3 / 6 / 12 user	30.000/52.000/86.000
Sygate Home Network 4.0 3/6/10/25 users	15.000/27.000/45.000/75.000
NERO 5.5 dobozos, magyar	22.000
Adobe Photoshop 7.0 CE / upg.	269.000/63.000
Adobe Acrobat 5.0 / upgr.	97.000/39.000
Norton Antivirus 2002 angol / magyar	16.400/14.200
Norton Internet Security 2002 (berne az Antivirus 2002 is, házi tűzfal, stb.)	20.500
MS Windows ME (angol/magyar) / upg.	59.000/31.000
Paint Shop Pro 7.0	40.000
Adobe Illustrator 10.0 / Uppg.	174.000 / 52.000
TOAD Prof. Dev. / SQL Navigator Pro	403.000/403.000
PKzip 2.50 for DOS (hosszú/fájlnév, 2000. év komp.)	19.000
Far 1.65 / RAR 3.0 WinRAR-ral együtt/ ARJ 2.7x	9.900 / 9.900 / 16.000
Windows Commander 5.0 (magyarul is)	9.400
Winzip 8.1	11.600
LINUX: S.u.S.e 8.0 Pro.	19.000
QuarkPress 5.0 PC / Helyes-e for Quark	678.000 / 59.000
Macromedia Flash MX PC/MAC	241.000
Adobe Design Collection (Acrobat, Indesign, Illustrator, Photoshop)	412.000
Procramm Plus32 v4.8 W95NT / PC Anywhere 10 W98/NT	39.000 / 64.000
System Commander	33.000
Diskeeper 7.0 Server / Uppg. / Workstation / Uppg.	110.000 / 89.000 / 28.000 / 14.000
MultiEdit 9.0 W9xNT / Multi Edit 7.0 DOS	61.000/61.000
Autocad 2002 / Autocad LT 2002	719.000/240.000

Scriptum szótárak széles választéka rakítottól
Országig féle Angol Magyar szótár / Hátszó féle Német Magyar szótár 16.000/16.000
Francia-Magyar nagyszótár / Orosz-Magyar Nagyszótár 14.000/20.000

Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák, az árváltoztatás jogát fenntartjuk.

Árúhitel az interneten

kamat 0%

THM: 0%

Minden THOMSON
műszaki cikkrel!

www.ebolt.hu

Igénybe vehető: Budapest és vonzáskörzetében, valamint Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megyében.

NOTEBOOK SHOP

JÖN: P-IV notebookok Németszágból!!!

MILLENNIUM

14,1" TFT LCD / P-IV 1,6 GHz
256 MB DDR / 30 GB / DVD
56K F/M + 10/100 LAN + FireWire

349 900 + áfa

Targa

14,1" TFT LCD / C 1 GHz
128 MB (512MB-ig bővíthető)
8x DVD / 10 GB HDD
56K F/M + 10/100 LAN + TV-out

249 900 + áfa

PowerBook

15,1" SXGA LCD / P - III 1 GHz
256 MB (640MB-ig bővíthető)
DVD & CDRW / 40 GB
56K F/M + 10/100 LAN + FireWire

449 900 + áfa

PCMCIA * USB kiegészítők
FAX/MODEM, ISDN, LAN
CD-író, USB-RS232, külső HDD

Használt notebook
80 000 - 200 000 Ft - ig

BÉRLÉS * LIZING
SZERVIZ: javítás, bevizsgálás
RAM, HDD bővítés

www.notebookshop.hu

ENVICOM Kft. 1085 Bp., József krt. 25.
T: 317-7072, 429-0222, T/F: 317-2080

BIZTONSÁG ÉS IP-TELEFÓNIA

IP alapú és analóg telefon
ADSL-re, bérelt vonalra
és kábelmodem
hálózatára!

Welltech LAN Phone 101
IP alapú és analóg telefon

ADSL (fix IP)

Vigor 2200E
Tűzfal, VPN, DSL és kábel router

INTERNET

bérelt vonal

Multi-Tech RF650

Tűzfal, VPN Gateway, 256 IPsec,
15 Mbps 3DES átvitel, 4 GB cache

Talain WanPro
bérelt vonali
router: 2MB-ig,
PPP, FrameRelay,
Bridge

Welltech LAN Phone 101
IP alapú és analóg telefon

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c
Tel.: 372-7180 Fax: 372-7181
info@gamaxnet.hu www.gamaxnet.hu

NOTEBOOK bemutatóterem
1092 Budapest, Ráday u. 49.
Új és használt márkás notebookok
készpénzes, bizományos vételre.

NYÁR KÖSZÖNTŐ
ADOK - KAPOK

Használt 486 és kis Pentiumos gépek 30-70.000 Ft
Kis Pentiumos CD-s gépek 70-130.000 Ft
Fél vagy nagyobb gépek 140.000 Ft-tól
A fenti árak tartalmazzák a számítógépek
szervizes bevizsgálását és a szállítás is.
Az árak KIEPÍTÉSEGTŐL függenek változnak.
NEHANY ÚJ NOTEBOOK
PADLÓSÍMOCGATÓ ÁRA!
HP Xc C990/111FT7/SGB/GRAM
CD/floppy/56,6 modem/1 G/garancia
ár: 199.900 Ft+áfa

ACER C1130 / 14,1" / 20GB / 128 RAM
DVD/floppy/56,6 modem/100 ethernet
ár: 319.900 Ft+áfa

MITAC Penium 4460 11h/7,43" TFT/20GB/256RAM
4 x 8 x 32 CD-RW /56,6 modem/100 ethernet/1 G/gar.
ár: 379.900 Ft+áfa

Az árak tájékoztató jellegűek!

E-mail: mail@notebookworld.hu
Http://www.notebookworld.hu

Weblapunkon készletünk naponta
több alkalommal változik !!!

Ajánlatok fényképekkel és adatokkal.

Tel.: 476 - 8397, 06 20 3987 350

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútnál

Fuji - Canon - Nikon
Casio - Olympus - Sony
Minolta - HP - Kodak

digitális fényképezőgépek hatalmas választéka
Fuji FinePix S602 F601 8mm 2800 20x0
Nikon CoolPix 5000 985 885 775 25x0
Canon PS Pro90 G2 S40 A40 ixx5 v20
Olympus E20 E10 4040 3020 700 C2000
Casio QV 4000 3500 2900 21400
Sony DSC F707 S85 P9 P71 P51 P31
Minolta Diimage 71 5 404 304 X 203

Canon PowerShot A40 Olympus Camedia 7000Z

CompactFlash 32 - 512 MB
SmartMedia 32 - 128 MB
MemoryStick 32 - 128 MB
MMC 32 - 64 MB SD 32 - 128 MB
Nikon dia/filmcszennerek

Canon miniDV kamerák

MV550i 22x opt. zoom, fénykép rögzítés

5, 10, 20 GB MindStor (FireWire)
3, 10 GB Digital Wallet (USB)
mobil háttértárcák fényképek

DigiFénykép - MEDIKÉR
1015 Budapest I. ker., Arktika út 47
H-P: 10-18h Sz: 10-14h F: 1225-0000
www.digifenykep.hu

Tíz év

Az IBM és a Microsoft a DOS korlátai miatt (is) fogott új operációs rendszer kifejlesztésébe a nyolcvanas évek közepén. Az 1987-ben megjelent Operating System/2 1.0 először csak karakteres felülettel rendelkezett és elég magasak voltak a hardver-

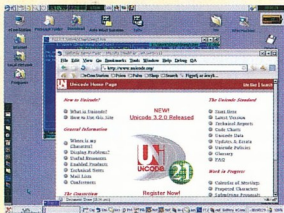
Package és a Serenity Systems eComStation.

A tíz évvel ezelőtti 2.0-s verzióban olyan megoldások jelentek meg, amik akkoriban nagyon szokatlannak számítottak: teljesen objektumorientált operációs rendszer, bárhol használható jobbgombos feljövő menü. Nem volt külön file-kezelője, mert a műveleteket egyszerűen egérrel lehetett végrehajtani. Ráadásul az OS/2 2.0 képes volt futtatni a Windows 3.0-s programokat saját WinOS2 alrendszerén.

OS/2 2.0 – 1992

követelményei (4 Mbyte RAM akkoriban rengetegnek számított), cserébe kihasználta a 386-os processzorok védett üzemmódját, és jóval stabilabb működött, mint a DOS. Az első, grafikus felülettel (GUI) ellátott OS/2 – a 2.0-s – éppen 10 évvel ezelőtt, 1992-ben jelent meg. Az objektumorientált felépítésű operációs rendszer hamar népszerű lett, de csak a nagyvállalat szegmensben tudott igazán elterjedni, ami a mai napig így van – pedig immár kétféle asztali változatának fejlesztése is folyik egyszerre: IBM OS/2 Warp Convenience

eComStation – 2002

Az IBM jobb sorsra érdemes operációs rendszeréről több mai és volt fejlesztő cég emlékezett meg az elmúlt hetekben, és a mai napig találgatják, miért nem vált népszerűvé.

<http://www-4.ibm.com/software/os/warp/>
www.serenity-systems.com/ecs/index.html

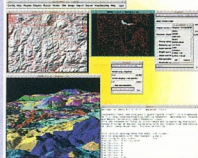
A félelem bére

A tavaly szeptember 11-i események még ma is félelemmel töltik el az embereket Amerikában. Az Advanced Micro Devicestől nemrég távozott Walid Maghribi perit indított volt munkahelye ellen. Állítása szerint ott az elmúlt időszakban többszöri megalkalmazás, végül lemondásra kényszerítették – arab származása miatt.

Maghribi az AMD memóriarészlegének volt a vezetője, és szerinte a cég vezetői – Jerry Sanders és Hector Ruiz – megjegyzéseinek céltáblájává vált, miután tavaly októberben elmesélte nekik, hogy libanoni születésű. Inentől kezdve egyre ellenségesebb lett a légkör körülötte, bármilyen újdonsággal hozakodott elő, mindig el-

Gondolkodási idő

A Sun januárban leállította operációs rendszerének, az Intel architektúrára készített Solarisnak a fejlesztését – a Solaris 9 béta már csak UltraSparc processzoros gépekhez jelent meg. A fejlesztés januári befagyasztásakor ugyan nem jelentette ki a Sun, hogy soha nem lesz értelmes Solaris, de nem is biztosított semmivel. A hírek arról is szóltak, miszerint a cég inkább a Linux-vonalat szeretné erősíteni az Intel processzoros gépeken. Most a cég úgy döntött, újra megvizsgálják a kérdést, mert a cég webhelyéről eddig letöltött 1,2 millió Solaris azt jelzi, lenne a program igény. A nagyon jól felügyelhető Solaris a low-end PC-től egészen a high-end

Solaris 9 – mégis fontos az x86-vonal?
 szerverekig használható. Egyelőre azt sem tudni, ha folytatódik az x86-os Solaris fejlesztése, az 32 bites marad, vagy az Intel 64 bites vonalát célozza meg.

www.sun.com/software/solaris/solaris_8_index.html
www.sun.com/software/intel/

Tagbanwa, hanunoo...

A Unicode konzorcium 1991-ben adta ki a Unicode szabvány első verzióját, amely már 16 biten ábrázolta a karaktereket, ezzel elméletileg 65 536 különböző írásjel definiálható. Az első verzió megjelenése után mind több és több karakterkészlet került bele a szabványba. A most megjelent Unicode 3.2-be a Fülöp-szigeteki írások (taga-

lei, buhid stb.) karakterkészletei és eddig nem definiált matematikai jelek kerültek be. Az újonnan felvett karakterek mellett néhány helyen módosították a kódtáblákat. A Unicode konzorcium webhelyén pontos leírás olvasható a módosításokról.

www.unicode.org/unicode/reports/tr28/

Adós, fizess!

Egy 1997-ben kezdődött perzárul le, amit az Intel kifizet mintegy 300 millió dollárt az Intergraphnak. Utóbbi cég korábban jelentős szerepet töltött be a hardverpiacon, és még a nyolcvanas években kifejlesztette a Clipper nevű processzo-

rát, amelyre munkaállomásai épültek. 1993-ban a cég vezetése úgy döntött, nem folytatja tovább a Clipper vonalat és mindjárt át is tért Intel processzorok használatára – de még időben szabadalmaztatta a Clipperben felhasznált technológiákat. Az 1997-ben kezdődött pereskedés oka pedig az, hogy a cég szerint az Intel olyan technológiákat használhat fel a Pentium sorozatában, amelyek szabadalmi jogait az Intergraph birtokolja. Most úgy látszik, az Intelnek fizetnie kell a szabadalmak megsértéséért. Az Intergraph „mellesleg” több trózsztellenes és állami törvény megszegésével is vádolta az Intelt, ezeket azonban a bíróság elutasította.

Albacomp

A NATO minősített szállítója

Az Albacomp Rt. megkapta a Nemzeti Biztonsági Felügyelet NATO Telephely Biztonsági Tanúsítványát. Ezzel, illetve a már korábban megszerzett ipar- és személybiztonsági minősítéssel az Albacomp megfelelt a NATO titkos minősítésű anyagok kezelésével kapcsolatos elvárásainak, és részt vehet az ilyen jellegű pályázatokon, illetve tagja lett annak a minősített szállítói körnek, amely a NATO és társ szervezetei kiszolgálására jogosult.

Ezáltal az Albacompnak lehetősége nyílik az irodai környezet-

ben megszokott eszközökön és szolgáltatásokon túl az információvédelem szempontjából különlegesen felkészített és minősített, illetve nagy fizikai terhelésnek kitett informatikai eszközök szállítására, valamint ezekhez kapcsolódó szolgáltatások nyújtására. A termékpalettán megtalálható az információvédelemre szolgáló különleges tároló- és kommunikációs eszközök is.

➔ Albacomp Rt.
☎ 06-22-315-414
➔ www.albacomp.hu

BMGE, Fornax

24 órás programozói verseny

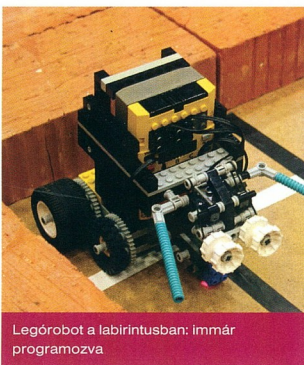
A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BMGE) a Magyar Villamosmérnök-hallgatók Egyesületének és a Schönherz Kollégium Számítástechnikai Körének szervezésében, valamint a Fornax Rt. támogatásával 2002. április 27-én 9 óra 30 perctől április 28-án 9 óra 30-ig zajlott a II. BME nyílt 24 órás országos programozói csapatverseny.

A versenyen 40, egyenként háromfős csapat indult, és nagyon összetett feladatot oldottak meg 24 óra alatt a helyszínben üzembe helyezett, saját számítógépeiken.

A megoldáshoz tetszőleges, PC-n futó operációs rendszert és fejlesztői környezetet használ-

hattak, de a versenyzők semmilyen külső segítséget nem vehettek igénybe.

Nem használhatták sem a netet, sem mobiltelefont. A feladat a verseny megkezdéséig teljesen ismeretlen volt számukra, és nemcsak nehezen megoldható, de jártékos és látványos is egyben.

Legórobot a labirintusban: immár programozva

Comparex

Új vezető

Nagy Péter a Comparex Információsrendszerek Kft. új ügyvezető igazgatója. Az építőmérnöki és matematikus szakmérnöki diplomával egyaránt rendelkező szakember 1961-ben született Debrecenben. Karri-

erjét a Budapesti Műszaki Egyetemen kezdte tanárségédként, ahol informatikát, mechanikát és acélszerkezeteket tanított. 1991-ben a Sun magyarországi disztribútorához, az Icon Kft.-hez csatlakozott kereskedőként, majd 1995-ig kereskedelmi és marketing-igazgatóként dolgozott. Később a Tandem cég magyarországi vezetője lett. A Tan-

Linux Tábor

Kezdek és profik Szerencsen

Idén is megrendezésre kerül a tavaly nagy sikerrel zárult Linux Tábor, a nyaralással egybekötött linuxos tanfolyam. A 2001. évi táborban minden hely betelt, így idén két alkalommal, több főréhellyel rendezik meg.

A tanfolyamot kezdőknek és haladóknak egyaránt ajánlják szervezői. Az oktatás három felszerelt gépteremben folyik a Linux-felhasználók Magyarországi Egyesületének szakmai támogatásával.

A helyszín idén is Szerencs lesz, ahol a híres tokaji borvidék borait is megkóstolhatják a résztvevők. A tábor önkéntes, nonprofit jellegű. Július első két hetében, kétszer egyhetes turnusra várják a jelentkezőket.

➔ <http://linuxtabor.webhome.hu>

A verseny fő szponzorai, a Fornax Rt. és a Lego Magyarország Kft. jóvoltából minden csapat kapott a Legó új, Mindstorms termékcsaládjához tartozó Robotics Invention System 2.0 készletből, és az volt a feladatuk, hogy megépítsenek és programozzanak egy robotot, amelynek a verseny végén egy ismeretlen labirintust kellett fel térképeznie, abban eligazodnia, tárgyakat mozgatnia és egyéb feladatokat végrehajtania.

A verseny 22. órájában újabb feladatot is kaptak a versenyzők: előre megadott koreográfiát kellett a robotot miniatűr számítógépeire programozniuk. Amely a verseny végén azok Csajkovszkij Diótörőjének zenéjére előadtak, és teljesítményüket a zsűri szintén értékelte.

A nyertes csapat, a byteam tagjai – Szabó Lőrinc, Margetin István és Elek Róbert – egy-egy Lego Mindstorms Robotics Invention System 2.0 készletet vihettek haza.

➔ www.bmge.hu
➔ www.fornax.hu
➔ www.lego.com

IVSZ, OFE

E-bizalom

Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) e-szakcsoportja és az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) – reagálva a fogyasztói igényekre – a magyar fogyasztói piacra irányuló (B2C) elektronikus kereskedelem felmérése céljából ajánlatot dolgozott ki, ami a hazai elektronikus áruházak működtetéséhez útmutatóként szolgálhat. Az ajánlás szempontjait – külföldi mintákat is tanulmányozva – a két szervezet által létrehozott munkabizottság állította össze, és a hazai netáruházak képviselői hagyták jóvá. Az ajánlás önálló webhelyet is kapott, amely a www.e-bizalom.hu címen érhető el. Elképzelés szerint a piac szereplői önkéntesen vállalják a követelményeknek való megfelelést, és ezt a Kiváló Internet Áruház márkajeggyel jelzik látogatóiknak.

➔ www.e-bizalom.hu
➔ www.ivszz.hu
➔ www.ofe.hu

dem–Compaq fúzió után, 1998 végén csatlakozott az EMC regionális szervezetéhez, ahol a magyarországi, az orosz és a balti kereskedelmet irányította. 2000-tól mostani váltásáig a British Telecom magyarországi kereskedelmi igazgatója volt.

A Comparex nagyvállalati megoldások integrátora. Magyarországi partnerei között

megtalálható az Audi, a Generali, a Magyar Posta, az áramszolgáltató vállalatok, a Nyugdíjnyújtó Igazgatóság, a Matáv, a BauMax, valamint jelentős bankok és pénzintézetek.

➔ Comparex Információsrendszerek Kft.
☎ 437-0540
➔ www.comparex.de/hu/

IBM

Grid innovációs központ

Az IBM megnyitotta a világ első Grid innovációs központjának kapuit a franciaországi Montpellier-ben található Advanced Technical Solution Center-en belül.

A központban az üzleti felhasználók megismerkedhetnek a kialakulóban lévő grid (rács) elvű számítástechnikával, és egy valószínűságs griden kipróbálhatják projektjeik prototípusát.

A gridek interneten keresztül összekötött kiszolgáló-fürtök, amelyek szabványos protokollokat és egyéb nyílt technológiákat – többek közt Linuxot – alkalmazhatnak. A hálózat lehetővé teszi, hogy a felhasználók szabványos netes protokollok révén osszanak meg tartalmat, alkalmazásokat, adatokat és erőforrásokat.

A nyílt szabványokon alapuló Grid innovációs központ linuxos fűrtökből áll, amelyeket IBM eServer xSeries és eServer pSeries számítógépek alkotnak, az eServer p690, valamint az IBM Shark tároló-rendszere, illetve az IBM DB2, Websphere és Tivoli

Az IBM két vezetője, Dev Mukherjee, az e-sourcing és David Turek, a fejlődő technológiák ágazatának alelnöke egy számítógéprács modelljét tanulmányozza

szoftverei mellett. A grid-beutatók távolról, az IBM interneten keresztül is elérhető lesznek.

Az innovációs központ csatlakozni fog az IBM Blue-Grid rendszeréhez is. Ez földrajzilag elosztott szuperszámítógép, az IBM amerikai, izraeli, svájci, japán és angolai kutatási és fejlesztési laboratóriumait köti össze.

➔ www.ibm.com

Microsoft

30 millió informatikalabor

Orlando Ayala, a Microsoft Corporation Budapesten járt alelnöke adta át azt a 30 millió forint értékű informatikai labort, amelyet a Microsoft Corporation alapítványi forrásának támogatásával létesítettek az ELTE Tanító- és Övöképző Főiskolai Kara Gyakorló Általános Iskolájában. Az intézmény működését segítő Értetek Alapítvány tavaly az informatikaoktatásról szóló részletes szakmai koncepcióval nyerte el a szoftvergyártó közpénzes támogatását. A mintegy 25 millió forint értékű multimédiás labor és az intézmény tantermeinek informatikai infrastruktúrája, azaz a hardvertermékek mellett a Microsoft 6 millió forint értékű szoftverrel is támogatta az alapítvány működését. A Microsoft

Magyarország a támogatói program keretében a legkorszerűbb Microsoft szoftverek licencit is ingyen biztosítja az Értetek Alapítvány részére: a gyakorló általános iskola 50 PC-jén a Windows XP, valamint az Office XP programcsomag fut. Az informatikai labor 15 PC-jén túl az intézmény minden tantermben elérhető az internet és az iskolai belső hálózat is. A tanintézmény 50 számítógépet, a szervereket és a perifériákat, valamint a teljes multimédiás infrastruktúrát (szkenner, digitális kamerák, kivetítő stb.) a Senorg Rt. szállította gyártási áron, 3 éves garanciával, képzéssel és extra szolgáltatásokkal.

➔ www.microsoft.hu
➔ www.senorg.hu

IVSZ

Gyurós Tibor-díj

Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) – folytatva az 1997-ben megkezdett, mára hagyományossá vált kezdeményezést – idén is jutalmazta az elmúlt év legkiemelkedőbb teljesítményét nyújtó informatikai menedzsereket. Az elismerést ettől az évtől kezdődően a szövetség néhai elnökének tiszteletére Gyurós Tibor-díjként illetik oda a kitüntetetteknek. A vezetői kvalitásokat szimbolizáló karmesterpálcát, valamint az év informatikai menedzsereinek járó, fémbe vésett oklevelet Dr. Prószyék Gábor, a MorphoLogic Kft. ügyvezető igazgatója vehette át. Az

Scharek Viktor és dr. Prószyék Gábor

Év Fiatall Informatikai Menedzsere – 2001-címet Scharek Viktor, a Compaq Computer Magyarország Kft. kereskedelmi igazgatója nyerte el.

➔ www.ivsz.hu
➔ www.morphologic.hu
➔ www.compaq.hu

Sun Microsystems

25-30 százalékkal olcsóbb szerverek

A Sun Microsystems a világ piacvezető Unix szervergyártója világszerte, így Magyarországon is csökkentette a Sun Fire szervercsalád tagjainak árát.

Az UltraSparc III processzorokra épülő közép- és felsőkategóriás szerverek vételára hasonló mértékben csökkent, mint az Egyesült Államokban, azaz átlagosan 25-30%-kal.

A hazai leányvállalat emellett a számítástechnikai esz-

közök vámjának eltörléséről szóló rendelet értelmében nyereséyesíti a terméktől függő 5-7%-os vámtarifa-csökkenést is.

Ez nemcsak a fenti Sun Fire szervercsalád árára, hanem minden, a Sun árlistáján szereplő termék árára kedvező hatást gyakorol.

A magyar piacon Sun Fire szerverekből 2001-ben 16-ot adott el a Sun, az idei év első negyedében azonban már 10 ilyen gépet értékesít-

tett, ami jól mutatja a termék és általában a **u n i x o s**

szerverek iránti kereslet erősödését.

Ezzel a becslekés szerint a magyarországi unixos szerverpiacon a Sun 35%-os részesedést tudhat magának, ami közel azonos világpiacon részesedésével (forrás: Gartner Dataquest).

➔ [Sun Microsystems Kft. ☎ 489-8900](http://www.sun.com)
➔ www.sun.hu

A Sun Fire Unix szerverek termékcsaládja

PC-NET-WORK SZÁMÍTÁSTECHNIKA

IDEGESÍTI ?

- kék halál
- lefagyás
- system error
- elveszett adatok
- betörések
- vírus okozta károk

HÍVJON BENNÜNKET!

WWW.PC-NET-WORK.HU
1087 Budapest, Hungária krt. 8.
Tel.: 210-3044, 303-1040

Ismét két új színes hálózati nyomtató a Xerox palettáján:

Phaser 6200

színes egymenetes lézernyomtató,

Phaser 8200

színes szilárdtintas nyomtató.

A PHASER nyomtatók kizárólagos importőre

FOLDER TRADE
Kft.

1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.
T/F: 349-0140, 349-7189
e-mail: folder@foldertrade.hu
honlap: www.foldertrade.hu

Tektronix®
COLOR PRINTERS BY
XEROX

BETEKINTHET LAPJAINKBA...

MICROTEST

Cat.5, 5E, 6, 7 hálózat tesztelő
scannereinkel megvárosíthatja,
lizingálhatja, bérlelheti...

Omniscanner 2
Omniscanner II
Pentascanner 3.50
Microscanner (Pro)
OmniFiber (MM)
Certifiber
Compas

Mért értékek:
Next, Elflex,
Return Loss,
Wiremap,
hossz,
csillapítás,
PSNEXT,
ACR, PSACR,
PSFLEX,
ellenállás.

NABUCO
NATIONAL BUSINESS COMMUNICATION
Magyar Microtest Distributor

NABUCO Kft. 1035 Budapest, Raktár u. 39-41. IV./III. sz. 45. Tel.: 436-0730 Fax: 436-0749

PLUS Japán első számú DLP projektorgyártója!

3 ÉV GARANCIA!

Projektort mindenkinek!

- CompactFlash memóriakártya PC nélküli prezentációkhoz.

- Interaktív tábla-funkció

Egyszerűen csatlakoztassa egy USB egérre, és azonnal rajzolni tud a vetített képre, így a prezentáció közben lehetséges nyílik fontos adatok, pontok hatékony kiemelésére.

Jellemzők	U2-X2000
Display tech.	DMD chip
Felbontás	1024 pixel × 768 pixel
Fényerő	2000 ANSI Lumen
Kontraszt	650:1
Képtáv	69 cm – 762 cm
Zoom	manuális + digitális
RGB-jel	XGA/SVGA/VGA
Videojel	NTSC/PAL, NTSC4.43/SECAM
Méretek	58 mm × 230 mm × 295 mm
Tömeg	2,5 kg

UB 810SF SVGA
1000 ANSI Lumen

Kérje színes
katalógusunkat!

559 000 Ft
+ áfa

VISION Kereskedőház
Projector Systems

Importálja

H - 1095 Budapest, Soroksári út 48. • www.visionkft.hu
Tel.: 455-0696, 455-0697, 456-0275, 215-2080 • Fax: 216-81974

Bérelhető is!

Sikercsatorna

Az Intel viszonteladói és megoldásszállítói hálózat az információtechnológiai ágazat tavalyi mélyrepülésének idején is 50%-feletti növekedést ért el. Az ágazat európai, közél-keleti és afrikai regionális tanácskozását áprilisban Budapesten tartották meg, ahol Thomas M. Kilroy alelnökkel, az Intel Reseller Channel Operation értékesítési csatornájának vezérigazgatójával készítettünk interjút.

Kis Endre

A Reseller Channel Operation, az Intel viszonteladói értékesítési csatornája 60 ezer vállalatot ölel fel, amelyek a világ 75 országában építik és forgalmazzák saját asztali számítógépeiket, noteszgépeiket és szervereiket. Ebben az Intel partnerprogramjai által támogatott, hétéves múltira visszatekintő kereskedelmi hálózatban idén márciusban került előadásra a 100 milliódiódos dobozos processzor. Ez a csatorna valósítja meg az Intel teljes processzorforgalmának több mint egyharmadát (2001-ben például 39%-át) – emellett olyan termékeket is értékesít, mint az asztali és szervergépekbe szánt, Intel márkájú alaplapok, valamint hálózati eszközök.

Növekedés recesszió idején

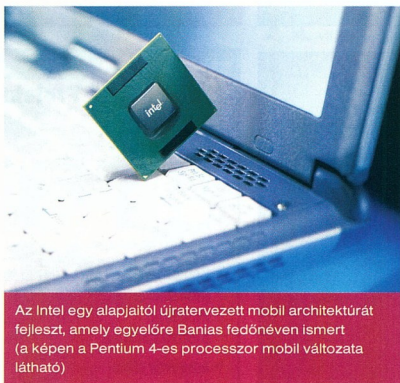
Miközben 2001 az információtechnológiai ágazat egésze számára a forgalom jelentős mértékű visszaesését hozta, és a PC-értékesítések 1985 óta ebben az évben csökkentek első ízben, az Intel kereskedelmi csatornája 27%-os növekedést könyvelhetett el. Különösen a múlt év második fele bizonyult erőseknek, amikor a növekedés a viszonteladói hálózatunkon belül 2000 hasonló időszakához képest elérte az 50%-ot, és ezeknek az eladásoknak jelentős része olyan fejlődő piacokon valósult meg, mint Latin-Amerika, Kelet-Európa és Ázsia – mondta Thomas Kilroy. – A bennük rejlő növekedési potenciált jelzi az is, hogy az EMEA régióbeli 16 ezres partnertagságunk mintegy

40%-a szintén ezekben az országokban tömörül, és számuk gyorsan nő.

A sikerhez az is hozzájárult, hogy viszonteladói hálózatunk a kis- és közepes vállalatokra, az oktatásra és az önkormányzatokra, továbbá a fogyasztói piac egy részére összpontosít, és ezek a felhasználók a fejlődő piacokon jellemzően nem a márkás OEM termékeket keresik, hanem a helyi rendszerintegrátorok, az úgynevezett fehér dobozos gyártók által összeszerelt gépeket vásárolják.

Az Intel két partnerprogramon keresztül támogatja viszonteladóit. Az Intel Product Integrator programnak

a Reseller Channel Operation ágazat programjaira, és bár tavaly más területeken csökkenteni kényszerült kötségeit, itt megduplázta költségvetését. Ebből is kitűnik, hogy stratégiai jelentőséget tulajdonított az értékesítési csatornának – a mostani budapesti viszonteladói tanácskozás is ezt hangsúlyozza. Partnereink számával elégedettek vagyunk, ami nem jelenti azt, hogy ne törekednénk a tagság bővítésére. De még inkább a Premium Provider programban részt vevő partnerek számát szeretnénk gyarapítani, amelyek már nemcsak asztali, hanem szerverplatformra és hálózati szolgáltatásokra is képesek megoldásokat szállítani.

Az Intel egy alapjaitól újratervezett mobil architektúrát fejleszt, amely egyelőre Banias fedőnéven ismert (a képen a Pentium 4-es processzor mobil változata látható)

Magyarországon jelenleg 120 cég alkotja az aktív tagságát, közülük hat pedig a kiemelt Intel Premier Provider programban is részt vesz.

– Hét évvel ezelőtt a viszonteladói hálózat kialakítására tett kezdeményezésünkkel hosszú távú elkötelezettséget vállaltunk arra, hogy partnerprogramjaink révén a kis rendszerintegrátorokat is versenyképesé tesszük. Azóta oktatással, termékmintákkal, marketingprogramok formájában támogatjuk őket. A tavalyi siker tehát sokéves befektetés, figyelem és munka eredménye. Az Intel negyedévente több tízmillió dollárt fordít

Egy termékmenzédékkel a versenytársak előtt

A Reseller Channel Operation ágazat tavalyi eredményei híven tükrözik, hogy ez a viszonteladói hálózat olyan rugalmas, amilyen kiterjedt. Ez nem csupán az említett felhasználói csoportok elérésében, hanem a folyamatosan megújuló technológia iránti fogékonyságban is megnyilvánul. A kereskedelmi csatorna például nagy szerepet játszott a Pentium 4 piaci bevezetésében. Miként arról magazinunkban is olvashattak, az Intel az utóbbi hónapokban olyan új technológiákat jelentett be és alkalmazott gyártósorain, mint a 300 mm átmérőjű szilíciumszelést és a 0,13 mikronos processzor-technológia – ezek nemcsak új termékek, hanem velük együtt új fókuszterületek felbukkanását is eredményezhetik a viszonteladói hálózatban.

– Az Intel stratégiájának egyik alapelve, hogy egy termékmenzédékkel a versenytársak előtt járjon minden területen – mondta Thomas Kilroy –, ennek biztosítására évente több mint tízmillió dollárt költünk. 2001-ben, amikor bevételeink, nyereségünk és részvényárfolyamunk is csökkent, 3,8 milliárd dollárt fordítottunk kutatásra és fejlesztésre, 7,3 milliárd dollárt pedig gyártósoraink bővítésére. Ennek köszönhetően jelenleg 700 MHz-cel előzik meg a konkurenciát (az interjú készültkor a 2,4 GHz-es Pentium 4-esek

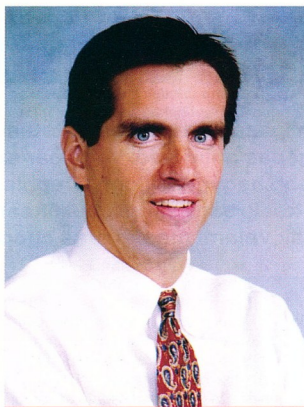

→ A 2002. évi tavaszi Intel Developer Forumról: – CHIP, 2002/5/38

voltak a kereskedelmi forgalomban kapható leggyorsabb processzorok – a szerk.), ami viszonteladóink számára egyértelmű ár-teljesítmény előnyt nyújt. De nem csupán a processzortechnológiáról beszélhetünk, hanem például a hálózati elemekről, a hálózati eszközökhöz szánt szilíciumtechnológiáról is, amely által a nagy sebességű, optikai és vezeték nélküli hálózati technológiák terén is vezető szerepre törekszünk.

A szórakoztatóelektronikai termékek szintén egyre kifejezettebben az információtechnológia köré épülnek, az Intel ugyanakkor tavaly felszámolta fogyasztói piacra szánt elektronikai termékeket gyártó Connected Products Division (CPD) ágazatát.

– Az internetgazdaság építőelemeinek vezető szállítójaként látjuk magunkat – mondta Thomas Kilroy. – Továbbra is a

Thomas M. Kilroy alelnök, az Intel Reseller Channel Operation értékesítési csatornájának vezérigazgatója

Az Intel EMEA viszonteladói hálózata

Az Intel 1995-ben kezdett dobozos processzorokat értékesíteni európai, közel-keleti és afrikai (EMEA) régióbeli viszonteladói keresztül. A térségben jelenleg 90 disztribútorral áll kapcsolatban, amelyeknek 230 központját látja el – több mint 250 termék és 300 kiegészítő képezi a kínálatot.

Az Intel Product Integrator (IPI) program 16 500 tagot számlál az EMEA régióban és a volt Szovjetunió utódállamaiban. Összesen 64 országra terjed ki, és a viszonteladói hálózat forgalmának 71%-át valósítja meg. Az IPI program tagjai évente két alkalommal első kézből tájékozódhatnak az Intel stratégiájáról, technológiai fejlesztéseiről és a belőlük fakadó üzleti lehetőségekről. Negyven országban összesen 106 esemény kerül megrendezésre, amelyeken mindkét alkalommal 9000 ember vesz részt a továbbképzésben. Emellett az IPI-tagok kétéhetente elektronikus hírlevelet kapnak, amelyből a technológiai újdonságok mellett a bevezetésre kerülő új termékekről és árkezesükről is tájékozódhatnak.

Az Intel Premier Provider (IPP) program a legfelkészültebb megoldászállító partnereket öleli fel, akiknek a felvétel feltételeként meghatározott forgalmat teljesíteniük kell. Az EMEA régió 43 országában működnek IPP-tagok, számuk összesen 505, és az Intel viszonteladókön keresztül értékesített szerzerneik mintegy 55%-át ezek a partnerek adják el. Az Intel személyes, gyakorlati és ingyenes technológiai képzésben részesíti őket, minden új termék szállításának kezdetére időzítve. Ez az oktatómunka legutóbb 22 ország 435 IPP-tagját ölelte fel a régióban.

személyi számítógépet tartjuk az internetre való csatlakozás elsődleges pontjának, és arra számítunk, hogy a PC-eladások 2002–2006 között megduplázódnak a fejlődő térségekben, és még az érett piacokon is 35%-os növekedést érnek el ebben az időszakban. Az internet tehát továbbra is egyértelműen a növekedés fő hajtóereje lesz az ágazat egészében. A PC-t az internetgazdaság középpontjának tekintjük, de korántsem egyedülálló eszközként. Perifériák sokasága – szórakoztatóelektronikai eszközöket is beleértve – csatlakozik hozzá, amelyekre az internet hatása szintén kiterjed. CPD ágazatunkkal ezt kívántuk szemléltetni, de csupán kedvcsinálónak szántuk, nem az volt vele a szándékunk, hogy versenybe szálljunk ezeknek az eszközöknek a piacán. A szórakoztató-elektronikai termékek piaca tehát abban az értelemben fontos számunkra, hogy egyre nagyobb befogadójá annak, amihez a legjobban értünk – a szilíciumtechnológiának. Nem osztom azok véleményét, akik szerint a PC alul fog maradni az egyre nagyobb teljesítményű játékkonzolokkal szemben. A személyi számítógép központi szerepének biztosítéka nemcsak teljesítményében, hanem rugalmasságában is rejlik – játékkonfiguráció, de emellett még sok minden más is. A végfelhasználók egy része nem engedheti meg magának egy sor céleszköz – játékkonzol, DVD-lejátszó, set-top box internet-terminál stb. – beszerzését. Számukra a különböző képességeket ötvöző PC jobb befektetés marad. Az emberek persze azt várják, hogy számítógépük elég nagy teljesítményű legyen a játékokhoz, de nemcsak játszani akarnak, hanem sok egyebet is: szórfozni a neten, zenéket

letölteni, CD-t, sőt DVD-t írni, képeket küldeni a távolban élő rokonoknak és barátoknak. A játékokozal ezt nem nyújtja. A digitális életmód sokkal több mindent feltételez, mint pusztán játékok. A személyi számítógép tehát megmarad ennek az életmódnak a középpontjában – digitális kameráktól, audiolejátszóktól és más eszközöktől körülveve –, és ezért várható a PC-piac jövőbeni növekedése is.

A február végén San Franciscóban megrendezett tavaszi Intel Developer Forum, majd pedig egy hónappal később a hannoveri Cebiten a vállalat vezetői arról beszéltek előadásaikban, hogy legfrissebb technológiáinak köszönhetően az Intel még további három generációt is képes lesz Moore törvényével összhangban másfél évenként megduplázni a processzorok teljesítményét.

– E növekedés igazi hajtóerejét a tartalom és az alkalmazások, az irántuk való igény folyamatos növekedése képezi – mondta Thomas Kilroy. – Pár évvel ezelőtt még senki sem gondolt arra, hogy a felhasználók védőt szerkesztenek és DVD-t írnak majd otthoni gépiken, amelyeket jukeboxként is használhatnak zeneeszközök zeneinek tárolására. Technológiáink folyamatos fejlesztésével képesek vagyunk versenyképes ár-teljesítmény arány mellett nyújtani ezt a mindig egyre nagyobb teljesítményt, és még 2002 vége előtt forgalomba hozzuk 3 GHz-es orajeli processzorainkat. De ezek sosem pusztá számok, mega- és gigahertzes vagy az emíltett 700 MHz-es előny. Olyan horderejű újításokon is dolgoznak mérnökeink, mint amilyen a jelenleg még fejlesztés alatt álló új mobil architektúránk, a Banias. Ez az eddigiektől eltérő módon nem egy PC-s platform hordozható változata, hanem alapjaitól újratevezett, kimondottan mobil eszközök számára épített architektúra lesz. A szerverek terén szintén nagy távolatokat látunk az Intel platformra épített nyílt szabványok révén elérhető költségsökkentésnek köszönhetően. Az Itanium és az év közepén forgalomba kerülő, korábban McKinley néven ismert Itanium 2, valamint Xeon processzoraink a különböző tőbbitas konfigurációkat is támogatják, miközben e szerverek ára csupán töredéke a korábbi kiszolgáló-nemzedékének. Moore törvényének kiterjesztése jövőbeni fejlesztéseinkre lehetővé teszi számunkra, hogy az asztali és a mobil számítógépekhez, a szerverekhez, valamint a kézi és a hálózati eszközökhöz egyaránt szilíciumtechnológiát szállítsunk – és miközben egyre megfizethetőbbé válnak ezek az építőelemek, és egyre kisebbek lesznek, úgy teljesítményük töretlenül nőni fog.

Ismét mozizunk!

Ha valami mostanában igazán divatos befektetésnek számít a filmiparban, az kétségkívül a számítógépes animáció. Végy pár száz grafikus rabszolgát, zárd rájuk a stúdiót egy kisebb hegnyi Silicon Graphics grafikus munkaállomással, ültess a nyakukba egy-két kreatív zsenit, kezükben korbáccsal – és egy-két év alatt biztos összedobnak valami másfél órás cuccot, amire tuti vevő lesz a nézőközönség!

Kiss László

A receipt biztos, már csak azért is, mert a Toy Storyhoz, a Shrekhez és a Monsters Inc.-hez (Szörny Rt.) hasonló mozik nemcsak hogy a bemutatót követő héten már vissza is hozzák a beléjük fektetett 50–100 millió dollárt, de remek pénzeket lehet kaszálni a filmhez kapcsolódó játékokból, a figurákra épített franchise-rendszerből, kezdve a McDonalds-menüfiguráktól a mintás toalettpapírokig. Ennek megfelelően tulajdonképpen már mindegyik filmes mamutvállalatnak van saját, csak komputeranimációval foglalkozó állvállalkozása. És hogy a műfaj immár nagykorúvá vált, azt mi sem bizonyítja jobban, hogy a kizárólag számítógéppel készített nagyjátékfilmek kategóriájában idén először osztottak Oscar-díjat.

Nem volt tehát különösebben meglepő, hogy amikor egy Chris Wedge nevű úriember 1997-ben Nyuszi (Bunny) című alkotásáért Oscar-díjat kapott az animációs rövidfilm kategóriában, a 20th Century Fox azonnal élénken érdeklődni kezdett Blue Sky Studios nevű

vállalkozásának tulajdonjoga felől – majd szöröstül-böröstül meg is vette az egészet. Nem mintha zsákbamacskát vettek volna: Wedge 1987-ben alapította cégét, amely elsősorban számítógépes animációkra és filmlírákókra szakosodott. Kulcsszerepet játszott a stúdió szabadalmaztatott raytracing szoftverének kifejlesztésében is, amellyel olyan filléres produkciók trükkjeiben vettek részt, mint a Fight Club (Harcosok klubja), az Alien Resurrection (Feltámad a Halál!) vagy a Star Trek. (Közben Wedge egy apró

kitérőként dolgozott a Tron vezetők animátoraként is.)

A Blue Sky Studios első önálló vállalkozásához, a Jégkorszakhoz ugyancsak Wedge-hez hasonló kaliberű társaság verbuválódott össze. A producer Lori Forte például korábban a Disneyvel ténykedett, ahol a Toy Story, az Oroszlánkirály és a Pocahontas elkötetése közben már szerezhettek némi tapasztalatot az animációs filmek terén. Ugyanez talán szintén emondható a látványtervező Brian P.

McEntee-ről is (A Szépség és a Szörnyeteg), a vágó John Carnochanról (Csibefutam, Irány Eldorádó, Az oroszlánkirály, A Szépség és a Szörnyeteg stb.) vagy mondjuk a zeneszerző David Newmanról (a két Flinstones, a két Bölcsök kövére, Anastasia, Hull a pelyhes stb.).

Bármily meglepő, a Jégkorszakban készítői az utolsó jégkorszak világot

hogy egyetlen nyavalyás dinő sem tesznek bele a filmbe, hiszen azok már 2-300 millió évvel korábban voltak szivesek kihalni. (Azért egy T. Rex csak becsúszott, de az illendően bele van fagyva egy jégtömbbe.)

Ha valaki esetleg az iménti kijelentés alapján egy Animal Planet műsorára kíváncskozó természetfilmenként próbálja maga elé képzelni a Jégkorszakot, nagyot téved: ha röviden kellene summázni, talán kézenfekvőbb lenne az

Diego nem kimondottan vevő Sid sajátos stílusára

„Úristen, benne vagyunk a CHIP-ben!”

igyekeztek életre keltetni. Ennek érdekében heteket töltöttek különféle múzeumokban a húszezer éves csontvázak elmélyült szemlélésével, és számtalan archeológussal, paleontológussal és hasonló lógós lógonnal konzultáltak, akik a tőlük telhető minden szakmai segítséget hajlandók voltak megadni – azzal a kikötéssel,

„oltári nagy ökörség” (jobban zipelve: „állatláság”) definíció. Hangulatát már bevezető képsorai megalapozták, rögzített tudomást szerzünk a jégkorszak kialakulásának alapvető – az ortodox állásponttól némileg eltérő – okáról is, ami nem más, mint Scrat.

Scrat első ránézésre úgy fest, hogy egyaránt őse lehetett a mókusok és a patkányok nemzetségeinek, az egyik készítő szerint „kardfogú mókus”. Scrat a darwini alaptörvény értelmében éppen a túlélésért harcol, ami nála abban nyilvánul meg, hogy a magával hurcolt hatalmas átkot megröbölje elrejteti egy gleccser kellős közepén. Hogy ez az élelmiszerkészlet mennyire fedezi szükségleteit a következő pár ezer évben, azon pillanatnyilag nem ér rá gondolkodni, mert ténykedése olyan láncreakciót vált ki, amely az egész világ sorsát megváltoztatja...

Egých állatok tízezrei a túlélés azon módját választják, hogy megszokott vándorlási útonalukon dél felé vonulnak

www.iceagemovie.com

Jöjjön velünk moziba!

Az Intercom, a produkció magyar forgalmazója 2002. június 4-én kedden, délután 18 óra a CHIP Magazin olvasóinak – 40x2 fő számára – bemutatott vetítést szervez a Hollywood Multiplex filmszínházban, a Duna Plazában. A jegyeket a 350-8276-os telefonszámon lehet igényelni május 27-én, 10 és 13 óra között. A jegyigényléseket „érkezési” sorrendben teljesítjük. A szerencsés telefonálók a jegyeket másnap, május 28-án a szerkesztőségben vehetik át, 10 és 13 óra között, a CHIP Magazin júniusi számának felmutatása ellenében.

Telefonáljon, és nyerjen két jegyet!

a terjedő jégmezők elől. Nyilván nem voltak haszontalanok a múzeumban töltött órák, mert a karaktertervezők által megálmodott állatok szemlélve szerintem mindenki pontosan arra az álláspontra fog helyezkedni, mint az egyszeri parasztember, midőn először látott zsiráfort az Állatkertben. („Márpedig ilyen állat nincs!”) A vándorlás unalmát előzdenő a hasonló populációhoz tartozó egyedek kedélyes társalgást folytatnak egymással – ennek színvonalát jól szemlélteti az alábbi, két tatuszerű lény között folyó eszmecsere:

– Te figyél, hol van Eddie?

– Fogalmam sincs. Amikor utoljára beszéltem vele, azt mondta, hogy evolúciós ugrásra készül. (A kamera nyit, majd látjuk Eddie-t, amint rövid nekiüvöltés után a közeli sziklaszirtról a mélybe zuhan.)

Hogy a vándorlási útvonal mégsem egészen egyirányú utca, az hamarosan kiderül, és bár a szembejövő forgalom mindössze egyetlen állatból áll, az meglehetősen nagy. Manny, a mamut ugyanis jobban szereti a saját útját járni, így ő a tömeggel szemben, észlel feltrappol.

Ő lesz a történet mogorva, de mindig megfontolt karaktere, akiről persze kiderül, hogy marcona külseje érző szívet takar. Ilyen szereplő mellé természetesen szükség van egy tökéletes ellenpólusra is: ez Sidben fog megtestesülni, aki a készítőik szerint lajhár. Hát izé... Mindenesetre bonyolult személyiségét jól mutatja az, hogy leküzd a vándorlást. Ugyanis teljesen lefoglalja, hogy azt csinálja, amihez igazán ért: semmit. Midőn ez számára is világossá válik, további szereles jeleket kap: belelép ugyanis valami puhába, amit az egyik kései vándor pottyantott a földre. A szerencséje azonnal tetést is ölt (sőt rögtön kettőt is!) egy pár lemaradt

orrszarvú képében, akik éppen a környék legutolsó növényi populációjának fellelőiséhez készülődnek.

A remekül festő zöldségtől azonban sokat veszt gasztronómiai értékéből, amint Sid a szutykos lábával beletrappol a kellős középebe, majd a lábán maradt cuccot még a fejükre is rizza. Az azonnali eltíratástól Manny mamut menti meg a lajhárt, aki aztán halmozati büntetésként hívatlan kísérőjéül szegődik.

A történet alapkonfliktusa akkor alakul ki, amikor kardfogú tigrisek falkája megtámadja a szintén délre tartó emberek táborát. A tigriseket tulajdonképpen jogosnak tekinthető felháborodás vezérli: a falka főnöke nehezményezi, hogy kabátot készítettek a párjából, és méltó bosszúra vágyik. Az egyik ember csecsemőjét nézi ki löncsnak. Az emberek felveszik a harcot a tigrisek ellen, és a féliődőben döntetlenre is állnak. Az egyik tigrisnek azonban sikerül észrevétlenül besurrannia a sátorba, és el is rabolná a kisdedet, ha annak anyja magához nem ragadná, és el nem menekülne vele. A menekülés az első drámai csúcspontok iratlan szabálya szerint egy sziklaorom tetején található zsákutcában végződik, ahonnan a

A történet a hasonló típusú filmek szokásos kisliből építkezik, és persze a végén kiderül: a világon a legfontosabb a veszély óráiban érelődött barátság (vagy éppen a szerelm; bár valljuk be, ezt a szálak kicsit nehéz lett volna beleszőni egy mamut-lajhár-kardfogú tigris trióba – ráadásul mindhárom himemétek). De az ilyen filmekben nem is a finoman cizellált cselekményszöveget szoktuk szeretni. A butácska sztoriót bőveges kárpótlást nyújt a szöveges és képi poénzáró.

Nem célszerű egy ekkora állat ebédjébe lépni

Sid folyamatosan löki sületlenségéit (magyar szinkronját egyébként Geszti „Rapulő-Mégza Aladár-Jazz+Az” Péter vállalta megára), és azon ritka alkalmakkor, amikor véletlenül elhallgat, biztosan valami olyat tesz, ami vad összehúzóódsókra kizsáti rekesszimeinket. Egy ilyen totál hülye karakterrel, az állandóan szemöldökét ráncoló Mannyval és Diego gonosz szarkazmusával egyébként sem lenne nehéz komikus helyzeteket előidézni, de mindezek tetejébe öt-tíz percnél felbukkan Scrat is, hogy tovább folytassa az ő saját kis túlélési harcát a makkjával. A filmnek teljesen egyéni karaktert ad, hogy készítői kiválóan mixelték össze a klasszikus rajzfilmek eltűzött mimikai elemeit a számítógépek nyújtotta, tökéletesen élethű mozgásmoделlezéssel, miközben rendszerint szándékosan azt a hatást igyekeztek kelteni, mintha bábfilmel néznénk. (A technológiai színtről csak annyit, hogy a Monsters Inc. készítői talán arra voltak legbüszkébbek, hogy a szormók főszereplő bundájának minden egyes szála milyen élethűen mozog – a jégkorszakban azt is megnézhetjük, hogyan fest három különböző hosszúságú szőret száraz, nedves és tökéletesen átázott állapotban.)

Ja, és mindamellott, hogy szem, alsógatyája és pattogtatott kukorica nem marad szárazon, ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a jégkorszak komoly tudományos értékkel is bír: utolsó jelenetében megmagyarázza, hogy mi okozta napjainkban a globális felmelegedést. Természetesen Scrat és az ő makkja!

Scrat a makkjára leleselkedő veszélyt sejt a közelben

kétségbeesett anyá inkább az alant dübörgő zuhatagba veti magát, mintsem gyermeke a tigrisek zsákmánya legyen. Utolsó érvéjével még a partra segit a kicsit (pont Manny és Sid orra elé), de ő meghal. A tigrisek vezére közben még morózusabb hangulatba kerül, és roppant fenyegetően javasolja a vadászatot elpukázó tigrisnek, Diegónak, hogy szerezze vissza a gyereket – élve. Diego azonban Mannyval találja szemben magát, aki aztán Sid korábbi tanácsát követve úgy dönt, hogy visszaviszi a kicsit az emberekhez. Diego pedig kénytelen-kelletlen útítarsukká szegődik, hogy egy óvatlan pillanatban meglépijen kizsemelt zsákmányával.

Jurassic Park III

Nem csituló dinóház

Weisz Tamás

A Jurassic Park tölteői közül szép lassan mindenki meglátogatja a „B-

Te nyúltad le a tojásaimat?

helyszínt”, Isla Sornárt. Az elveszett világban Alan Malcolm és barátja, Sarah Harding tették látogatásukat a szigeten, a harmadik részben pedig dr. Alan Grant ismerkedik meg John Hammond kisse romossá vált „műhelyével”. Természetesen találkoznak régi „barátainkkal” is: az egyre értelmesbé váló raptorokkal, a csúcsragadozóból áldozattá váló tyrannosaurus rexszel és a többiekkel. Sőt – szintén természetesen –, új dinókkal is megismerkedhetünk, köszönhetően a Stan Wilson Stúdióknak és az Industrial Light & Magic animátorainak. A lemezen található extrák (mindegyiket megtekinthetjük magyar felirattal) sorát az Így készült a Jurassic Park III werkfilm nyitja. Ezt követi a filmben látható új és „továbbfejlesztett” dinoszauruszok, a hatalmas spinosaurus, a repülő pteranodon, az egyre értelmesbé váló velociraptorok, valamint az „izmosodó” tyrannosaurus rex bemutatása. Nagyon érdekes a két dinógyárban, a Stan Wilson Stúdióban és az ILM-ben tett rövid látogatás – bár utóbbit szerintem túl apró darabokra szedték szét –, valamint a montanai Hell Creek közelében végzett ásatásokról szóló rövidfilm.

Három-három jelenet erejéig bepillantást nyerhetünk a kulisszák mögé (t. rex vs. repülőgép, raptorok vs. Mr. Udesky és spinosaurus vs. csónak), illetve összehasonlíthatjuk a rajzos forgatókönyvet az elkészült jelenetekkel (a laborbán, a kalitkában és támasz csónak ellen). A filmben szereplő dinoszauruszok közül tizenegyet alaposabban is szemügyre vehetünk a „dinó-

forgatóban”. Itt megnézhetjük az állatok 3D-s modelljeit csupaszon és textúrázva, valamint néhányat mozgás közben is. Kakukktójásként pedig (tizenkettőnek) megtaláljuk Billy Brennan modelljét, amelyre a pteranodontámadáshoz volt szükség.

Igazi csemege az audio-kommentár, amelyben a különböző effektusokért felelős szakemberek mesélik el, hogy az egyes jelenetekben milyen trükköket használtak. Ebből azt is megtudhatjuk, hogy igazi dinoszauruszok szerepelnek a filmben, és az emberi szereplőket kellett robotokkal és animációkkal helyettesíteni, mert nem mertek elmenni a szigetre. :-). A filmelőzetesek között megtaláljuk mindhárom Jurassic Parkot, a felújított E.T.-t és egy másik trilógia, a Vissza a jövőbe hamarosan megjelenő DVD-kiadásának beharangozóját. Néhány produkciós felvételtől és poszterektől készített fotográfiát is találunk az extrák között, amiket nagyon jól kiegészítenek a DVD-ROM-on található bónuszok. Ezek között találunk produkciós jegyzeteket, a szereplők és a készítő szöveges bemutatását, adatokat a dinoszauruszokról, játékbejelentőket, háttérképeket, internetes linkeket, valamint egy ki tud többet a Jurassic Park-sorozatáról játékot.

Dolby Digital 5.1: magyar, angol

Felirat: magyar, arab, cseh, görög, lengyel
Képarány: 16:9
Hossz: 89 perc
Kiadó: Universal
Ár (bruttó): 6900 Ft

Kép:

Hang:

Extra:

U2: The Joshua Tree

Amikor egy facsemete megnő...

Tóth Tamás

Valamikor a nyolcvanas évek elején feltűnt egy kém-repülőgépről elnevezett rockegyüttes. Ők nem Angliából vagy Amerikából, ha-

re volt. Megtudhatjuk, hol készült a címlapfotó, és megtekinthetjük a legnagyobb slágerek videoklip-

Én szeretem ezt a zenét. Te is? (You too?)

nem Írországból indultak el a siker felé vezető rögös úton.

Első, „bemelegítő” albumai után a U2 1987-ben adta ki a The Joshua Tree című lemezt, amely meghozta a várva várt világsikert.

Edge egyversély, de érdekes gitárjátéka, Adam Clayton rezenenstelen arcú basszusozása, az együttes egyetlen zenei előképzettséggel bíró tagjának, Larry Mullen Jr.-nak az átszellemült dobolása és a karizmatikus Bono hangja nagyon jól kiegészítik egymást. Többek között erről győződhetünk meg, ha megnézzük az album készítéséről szóló egyórás dokumentumfilmet. Betekintést kapunk az egyes dalok készítésének kulisszatitkaiba – a korszakról és a zenei háttérrel nyilatkozik az előadó művészként is ismert Brian Eno, aki az album producere-

jét is. A tagok külön is kommentálják az egyes számokat – kiderül, milyen technikai trükköket kellett bevetnie a hangmérnököknek, hogy úgy szólna az anyag, ahogyan azt ők elképzelték.

Sajnos sok extra nem került fel a korongra. Furcsa módon a kiadó reklámnyagga gazdagabbá sikeredett az együttes ötsoros(!) életrajzával, és a diszkográfiában is csak az albumcímek, valamint a kiadás éve szerepel.

Dolby Digital 5.1: angol
PCM Stereo: angol
Felirat: angol, francia, holland, német, olasz, spanyol
Képarány: 4:3
Hossz: 60 perc
Kiadó: TDK
Ár (bruttó): 5990 Ft

Kép:

Hang:

Extra:

Amerikai pite 2.

Kedvező ajánlat nyári unalom ellen

Tóth Tamás

A második rész pontosan ott folytatódik, ahol az első abbamaradt.

Fiatl barátaink a banketten átestek a tűzkesztségen, majd szerencsésen befejezték az első, eseménytelen főiskolás évet.

Ismét eljött a nyár, és felbuzdult bennük a férfíúi vér.

Ebben az esetben csak egyvalamit lehet tenni:

teket is megtekinthetjük, amikről a moziban lemaradtunk.

Az extrák között ezenkívül csemegézhetünk a bakik között, megismerkedhetünk a pitesües rejtelmeivel (azaz milyen körülmények között, hogyan készült a film), külön válogathatunk a legjobb pites jelenetekből, a slágergyanús zenés epizód-

A szexvezérelt piteparti folytatódik

irány a tengerpart, ahol a bérelt házban buli bulit ér.

Minden fiúnak megvan a maga titkos vágya és szerelme, akit persze csak kalandok hosszú során keresztül tud meghódítani.

Közben a rezekszik mok elleni támadásnak tekintethetjük, ahogy Jim bemutatja zenei tudását, és megtudhatjuk, nem minden pezsgő, ami az égből jön.

A végén az is kiderül, hogy még a különcnek tartott, keleti filozófiai tudással felvértezett Finch sem várta hiába Stifler marmáját.

A film cenzúrázatlan változatlan került a korongra, így azokat a pikáns jelene-

dokból és a várhatóan szállóigévé váló aranyköpésekből.

Aki a film megtekintése után egyből beleveti magát az éjszakába, kérjük, vigye magával a lemezhez mellékelt óvszert is!

DTS: angol
Dolby Digital 5.1: magyar, angol

Felirat: magyar, angol, arab, bolgár, cseh, dán, finn, görög, héber, hindi, holland, horvát, izlandi, lengyel, norvég, svéd, szlovén, török

Képarány: 16:9
Hossz: 106 perc
Kiadó: Universal
Ár (bruttó): 6800 Ft

Kép:

Hang:

Extra:

Elizabeth

Uralkodni veszélyes

Weisz Tamás

1559. január 14-én a Westminster apátságban megkoronázták I. Erzsébetet, aki akkor már két hónapja, egészen pontosan 1558. november 17-e, féltésvére, I. Mária halála óta ült Anglia trónján. Ezt követően 45 esztendőn át uralkodott, 1603. március 24-én bekövetkezett haláláig

A DVD-kiadás extrái között – amelyke mindegyike magyar feliratos – találunk egy rövid werkfilmet, egy még rövidebb részletet a B-tekercsből (színpalak mögött), interjúkat a szereplőkkel és a stábbal, egy előzetest, valamint a rendező és a főszereplők

És kezdetét veszi 45 dicső év...

– pedig sokáig még az is kérdéses volt, hogy VIII. Henrik és Boleyn Anna gyermeke megéri-e 25. születésnapját. Ám túlélt az intrikákat, és Anglia egyik, ha nem a legnagyobb uralkodójává lett.

Az 1998-ban készített, hét Oscar-díjra jelölt film hatalmának megszállardulásáig követi Erzsébet útját.

A film egyik érdekessége, hogy ennek az angol történelemről szóló filmnek a rendezését indiai rendezőre, Shekhar Kapurra, a főszerepét pedig ausztrál színésznőre, Cate Blanchette bízták – a másik pedig, hogy az Oscarokért egy szintén Erzsébet-kori történettel, a Szerelmes Shakespeare-rel kellett megküzdnie.

filmográfiáját (a további produkciós információk ezúttal a DVD-ROM-os részben kaptak helyet).

Ami viszont szerintem zseniális ötlet, az az angolul tanulóknak szánt rész, amelyben a filmből vett jelenetek keresztül mutatnak be különböző nyelvi finomságokat (igeidők, segédigék stb.) a lemez készítői.

Dolby Digital 5.1: angol
Dolby Surround: magyar
Felirat: magyar, angol
Képarány: 16:9
Hossz: 119 perc
Kiadó: Polygram
Ár (bruttó): 4900 Ft

Kép:

Hang:

Extra:

A DVD-filmeket a Serco Kft.-től és a NetPiac Kft.-től kaptuk megtekintésre.

➔ Serco Kft. ☎ 374-4055

➔ www.serco.hu

➔ NetPiac Kft. ☎ 267-3547

➔ www.netpiac.hu

Kézcsókom, Don Corleone!

Amerika a végtelen lehetőségek hazája. Mindenki tehetsége és tudása szerint juthat fel a gazdagság és a hatalom csúcsaira. Ez vonatkozik arra a szicíliai kisiúfi is, akinek a szülővárosában dúló maffiaszatározások miatt kellett menekülnie a múlt század elején az Újvilágba.

Tóth Tamás

A kis Vito Andolini Corleonének a pisztoly kezeléséhez és a maffiaélet szervezéséhez volt meg a tehetsége. A Keresztapa című trilógia több nemzedéken keresztül követi a Corleone család felemelkedését a kezdetektől egészen Michael Corleone – akinek célja már nem az ellenfél minden áron történő megsemmisítése volt, hanem törvénytelen úton megszerzett vagyonának legális üzletben való kamatoztatása – békés, öregkori haláláig.

Aki beéleása magát a szicíliai maffia történetébe, ambivalens világot fedezhet fel. Az elsődleges érték a szigeten a család

be, azt, hogyan tudja megvédeni birodalmát a többi feltörekvő családtól, addig a második epizódból apa és fia párhuzamos életrajzán keresztül ismerkedhetünk meg a kezdetekkel és a mindennapi feladatokkal.

A harmadik részben bizonyos értelemben pont kerül a történet végére, hiszen Vito főnök, Michaelnek úgy tűnik, sikerül kivezetnie a családot a törvénytelenésből a tisztesség útjára.

A XX. század történelmébe ágyazott trilógia mely mondanivalója, a tehetséges szereplők – Marlon Brando, Al Pacino, Robert De Niro és Andy Garcia – játéka méltán keltette fel az Akadémia döntőnökeinek figyelmét, akik számos Oscar-díjjal jutalmazták a produkciót.

Mit rejt a díszdoboz?

Tartalmahoz méltó köntösben jelent meg a trilógia DVD-n. Bár a korongokon a film mellett csak a rendező, Francis Ford Coppola kommentárját kapcsolhatjuk be, kárpótolhat minket az a lemez, amelyiken az extrák találhatóak.

Szerencsére ezeket a háttéranyagokat is ellátták magyar felirattal, így a csak magyarul tudók is sok érdekességet tudhatnak meg a kulisszák mögött készített kisfilmekből.

Ezek közül ki kell emelni rögtön az első – e több mint egyórás dokumentumfilmben végigkísérhetjük az alkotók munkáját az első tervekől a kész filmig. A másodikból a rajongók első kézből értesülhetnek arról, hogy a jelenetek túlnyomó többségét az eredeti helyszíneken filmeték a hitességgel kedvéért. Kicsit meghökentető lehet, hogy a szicíliai Corleone kisváros és környéke ennyire nem változott semmit az elmúlt évtizedek során.

Mi az, amit még megtudhatunk a többi filmből? Például azt, hogy amikor Coppola megbízást kapott a film elkészítésére,

először is elolvasta Mario Puzo könyvét. Talán ez így nem is lenne akkora durranás, de ezt a könyvet ereklyeként őrzi, mert első benyomásait és ötleteit egyből szelvényekkel írta az egyes oldalakra. Később a forgatókönyv írásakor nagymértékben határozta meg

Hány évet szabhatnak ki egy bíró a jelenlévőknek összesen?

ezekre a korai gondolatokra. Az erről szóló filmben a rendező emlékeivel és magyarázataival párhuzamosan tekinthetjük meg a kapcsolódó jeleneteket is. Sokat megtudhatunk a forgatókönyvírás rejtelmeiről, a filmzene készítéséről, az operatőri munka fontosságáról, valamint megnézhetjük az 1971-ben, az első részhez készített eredeti dokumentumfilmet is.

Bár hosszuk az egyes filmek, így is kihagyhatk belőlük epizódotok – ezeket most kronológiai sorrendben is megnézhetjük. A rokoni viszonyok megértéséhez szükséges családából egyszerre ismerhetjük meg a szereplőket és az őket megszemélyesítő színészek rövid életrajzát. Ezenkívül fényképalbumok, eredeti mozielőzetesek és az Oscar-díj átadásáról készített korabeli felvételek színesítik az anyag is gazdag kínálatot.

Dolby Dígital 5.1: angol
Feliratok: magyar, angol, bolgár, cseh, izlandi, lengyel, román
Képarány: 16:9
Hossz: 168 + 192 + 163 (+ 187) perc
Kiadó: Paramount
Ár (bruttó): 21 000 Ft

Kép: Hang: Extra:

Impozáns csomagolásban vehetjük kézbe a trilógiát

és a becsült. A családító, a keresztapa feladata a vér szerinti és a fogadott hozzátartozók védelme és munkával való ellátása, a szegényebb családtagok támogatása és a felmerülő problémák megoldása. Ha ez utóbbi másképpen nem megy, csak gyilkossággal, akkor azt a család becsülete védelmében büntetudat nélkül meg is teszik. Természetesen ez a folyamat beindítja a megsértett másik fél részéről a vérbosszút, a vendettát, így fájulhat el a film, aminek csak a családítófok megégyezése vehet véget.

Ezt az életvitelt a szegénység elől kíváncsi olaszok Amerikába is magukkal vitték. Vito Corleone családja is az ősi elveket követve, bünyözésből szerezte a vagyonát. Míg a Keresztapa első része a hatalma zenitén túljutott családító mutatja

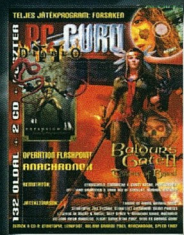
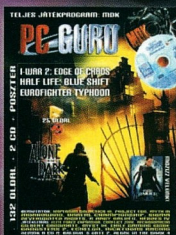
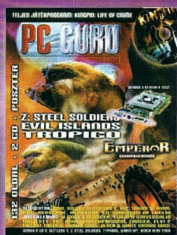
Minden hónapban teljes játékkal!

PC GURU

Szórakoztató Informatikai Magazin
132 oldal * 2CD * POSZTER

A PC-s játékpia legfrissebb hírei * Játékleírások * Bemutatók * Hardver tesztek * Extrák

Ostromoljunk labirintust!

Ehb királysága alig 300 éves, ám e kis birodalom mégis központi szerepet játszik a könnyek áztatta földről elnevezett Plain of Tears jövőjének alakulásában. Így történhetett meg, hogy egyszerű földművesként indulva sorsformáló hőökké válhatunk abban az akció-szerepjátékban, amelyet Chris Taylor és csapata álmodott meg számunkra.

Lily (lily@vogel.hu)

A Total Annihilation alkotójának nevével fémjelzett program olyasmit ígér, amiről eddig minden kalandozó csak álmodozhatott: megszakítás nélkül felfedezni egy ismeretlen vidéket ugyanis különleges adomány. A programban nagyon ritkán kell várakoznunk, hiszen amikor új területre, például egy labirintus lejáratahoz érünk, akkor sincs szükség töltögetésre, topografsra,

Szusszanásnyi pihenőt ígér az apró falu

különösebben tornáztatunk kéne. Szinte észrevétlenül sodor minket a történet fejezetről fejezetre, míg végül sorsunk beteljesül...

Mindezek után talán meglepő, hogy a Dungeon Siege erőssége mégsem az egy résztvevős módban rejlik – fejlesztői a játékelmény kidolgozásakor a több résztvevős módra helyezték a fő hangsúlyt. Interneten vagy helyi hálózatba kötve akár nyolcan is elindulhatnak, hogy vállelve küzdjünk meg Ehb szebb jövőjéért. A változatos küldetésekbe importálhatjuk meglévő karaktereinket, és választhatunk, hogy az egy résztvevős mód történetének szálait gombolyítsuk fel közösen, vagy nekivágunk a több fő számára készített küldetések sorozatának. Az élmény mindkét esetben páratlan.

A tárnakban fenevadak bujkálnak...

karaktergenerálásunk nyomokban sem hasonlít a „klasszikus” formára: kizárólag a főhős nemét és kinézetét kell megválasztanunk, további fejlődése már attól függ, mit tesz a kalandok során. Ennek megfelelően lehet mesteri harcos, íjász, természeti erőket használó varázsló, esetleg ezek kombinációja. Sorsát nem pecsételi meg az sem, ha a kezdetekben kardot forgat, később szabadon áttérhet a mágia használatára...

mert a játékmenetet egyedül a fejezetek közti automatikus állásmentés szakíthatja meg. Így aztán nincs is idő felállni, kimenni egy üdítőért vagy szendvicsért, mert e zord vidéken bármikor váratlan meglepetés érheti az embert!

A szabadságközpontúság kihát a játék egészére, így bár szerepjátékról van szó,

i

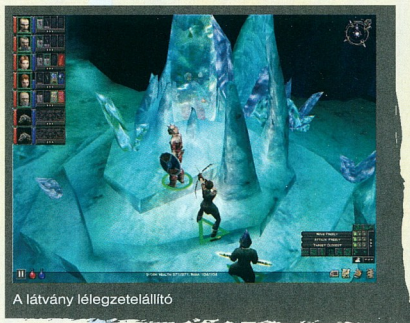
- ➔ www.microsoft.com/games/dungeonsiege
- ➔ www.dungeonsiege.com
- ➔ www.thelandofds.com
- ➔ www.dungeonsiegecenter.com

☑ A lendület ára

A Dungeon Siege szerepjátékelemekkel tüzelt akció, a hack'n'slash stílus mintapéldája. Nem rejt különösebben nehéz küldetéseket, nem kell kockás papíron rajzolgatnunk térképeket, és nem kell álmatlan éjszakákat tölteni feladványainak megoldásával. Csodaszép fantasy világban kalandozhatunk, miközben apríthatjuk ellenségeinket, megtalálhatjuk felebarátainkat anélkül, hogy elémknét

☑ Történelenül előre

Chris Taylor ismét megmutatta, hogy nevét nem véletlenül emlegetik a játékkészítő ipar legnagyobbjai között. A Dungeon Siege minimális korlátok közé szorított, tisztán szórakoztató kikapcsolódást kínál akár néhány percre

A látvány lélegzetelállító

vagy hosszú órákra anélkül, hogy valaha játszottunk volna stratégiai vagy szerepjátékkal. Garantált, hogy Ehb királyságának kalandjai már csak a látványvilága miatt is felejthetetlenek lesznek.

Zsoldos a Jó mellett

A manga stílus az első igazán átütő sikert PC-n a Final Fantasy sorozat hetedik részével érte el. E játék 1998-ban jelent meg, és hatalmas népszerűsége tett szert.

Mocsy (mocsy@vogel.hu)

Az azóta eltelt években a konzolpiac elképesztő fejlődésével párhuzamosan megnőtt a kereslet a manga szerepjátékok iránt. Szerencsére a kiadók a nagyobb profit reményében elkészítik ezek PC-s változatát is. Ennek kiváló példája a Grandia II.

A játék főszereplője Ryudo, a zsoldos, akit azzal a feladattal bíznak meg, hogy kísérjen el egy fiatal papnőt egy távoli katedrálisba. Utazásuk során számos barátra tesznek szert, akik csatlakoznak egyre gyarapodó csapatukhoz. A zsoldos nem is sejtí, hogy hamarosan aktív részese lesz a Jó és a Rossz mindent eldöntő küzdelmének, és gyökeresen megváltozik a világról alkotott képe. Legfeljebb négyfős lehet a csapatunk, de a tagok állandóan cserélődnek.

Felemás képi élmény

A Grandia II felburbóztott grafikája sokat dob a játék kinézetén. Színesére készítői hanyagolták a dreamcastos változat 640x480 képpontos grafikáját (opcionálisan azonban választható), helyette a tüles képet garantáló 1024x768-as felbontást állíthatjuk be. Harc közben a karakterek elképesztően jól néznek ki, látszik, mennyire sok poligonból épülnek fel. A környezet azonban meglehetősen szegényes. Kicsit csalódtam, amikor megláttam az első animációkat. Arra már nem maradt energiája a fejlesztőknek, hogy ezeket a részeket is átrakják magasabb felbontásba, itt bizony meg kell elégednünk a régi, pixeles mozzakkal.

A PC-s felhasználóknak először szokatlannak tűnik az irányítás, de egy rendes joypaddal minden gondunk megoldódik. Meg kell említeni még egy konzolbetegséget, nevezetesen azt, hogy nem lehet akármikor elmenteni a játék állását, hanem csak a mentéspontokon. Aki nem játszott még konzolokkal, ezt a megoldást kicsit furcsának találja majd, de hamar megszokható.

Varázslatos harcok

A harcrendszer viszont zseniális. A fejlesztők mesterien ötvözték a valós idejű harcok izgalmát és a körökre osztott küzdelmek stratégiai mélységét. Megfelelő időzítéssel semlegesíthetjük az ellenfél támadásait,

megakadályozhatjuk a varázslásban, vagy például többszörös sebést is bevihetünk a szörnyeknek. Harc közben mindegyik karakternek megadhatjuk, mit csináljon. Választhatunk normál és különleges támadások között, használhatunk mágiát, vagy igénybe vehetjük hatalmas erejű varázstárgyak segítségét is. A legyőzött ellenfelekért

A pápa audiencián fogadja a hősöket

tapasztalati, mágia- és képzettségi pontokat kapunk. Ezeket tetszés szerint oszthatjuk el a csapattagok között, így készíthetjük őket az elkövetkezendő ütközetekre.

A játékban nagy szerepet kaptak a külső helyszínek is. A Final Fantasy sorozattól eltérően itt már messziről észrevehetjük az ellenfeleket kalandozás közben. Ha óvatosak vagyunk, és sikerül meglepnünk a szörnyeket, úgy miénk a kezdeményezés. Ráadásul a szörnyek is összetömörülve várják a harcot (ez ideális abban az esetben, ha területre ható támadó varázslatokat akarunk ellenük bevetni). Könnyedén előfordulhat a fordított helyzet is, ilyenkor bizony el kell viselnünk a szörnyek első csapásait.

Maga a játék meglehetősen könnyű lett, látszik, hogy a japán fejlesztők elsősorban a 10-15 éves japán fiataloknak készítették. Jól látszik ez a párbeszédek – még az angolul kevésbé tudó játékosok is könnyedén megértik a dialógusokat. A tapasztalt, Baldur's Gate sorozaton edződött kalandozók könnyszerrel megoldják a fejtörőket, csupán néhány fölényfel legyőzése okoz nehezéget. Ennek ellenére meglehetősen hosszú a játékidő – közel negyven órára lesz szüksége annak a játékosnak, aki szeretné végigvinni a Grandia II-t.

A felsorolt hibáktól eltekintve a Grandia II kellemes kikapcsolódást nyújt a manga stílust kedvelő szerepjátékosoknak.

i

→ grandia2.ubi.com

Diafilmtár

Gyermekkorom meséi

Tóth Tamás

Az óvodában mindig a szerda délutánt vártam, amikor az óvónéni elavás előtt levettett néhány diafilmet.

Még most is emlékszem, mennyire megijedtem akkor, amikor a Jancsi és Juliszkában megjelent a vasorrú bába az egyik filmkockán.

Otthon is használtam a vetítőt, de mesék helyett inkább kalandfilmeket néztem. Innen ismertem meg Verne Kétévi vakációját és Monte Christo grófjának történetét is. Ezek a kelleme emlékek bukkantak fel, amikor a kezembe került az Arcanum Adatbázis Kft. Diafilmtár című kiadványa.

Bíró Ferenc, a CD szerzője már több mint 25 éve foglalkozik tudományos igénnyel a diavetéssel és a diafilmekkel. Az ő tulajdonában van az egyetlen, teljességre törekvő hazai film-diapozitív gyűjtemény.

Munkásságának eredményeként kerülhetett fel a

CD-re a Kis diatörténet című tanulmány, amely áttekinti az állóképítésű történetét a láterna magától a fotó CD-ig. Tudom, hogy a magyar diafilmek bibliográfiái adatokkal kiegészített katalógusa is nagy értékkel bír, de engem jobban érdekel az a közel hatvan tel-

Egy klasszikus mese korabeli „multimédiás” megvalósítása

jes diafilm, ami a CD-re került.

Emellett két rajzfilm, egy interjú Zorád Ernővel és egy diafilmgyártásról készített dokumentumfilm is található még a korongon.

Ár (bruttó): 4480 Ft

➔ Kiadó: Arcanum Adatbázis Kft. ☎ 209-1361
➔ www.arcanum.hu

Míg az előbbin csak a tíz magyar nyelvteléről hallhatunk egy-egy jellegzetes szövegrészt, addig az utóbbin a meghallgatással együtt a képernyőn is követhetjük, mit mondott az adatközlő.

A nyelvtudománnyal foglalkozó valószínűleg nem lépődnek meg a fonetikus lejegyzéshez használt jeleneken, de számomra keveset mondanak a mindenféle vesszők, pontok és egyéb jelölések.

Ellenben amatőrök számára is hasznos kiegészítésnek bizonyulhat az a fekete-fehér térkép-kollekció, amelynek segítségével eligazodhatnak az

egyres magyar nyelvjárás régiók, csoportok és fontosabb nyelvjárászigetek területi elhelyezkedésében.

Szerzőkinek reményei szerint e CD egyaránt szolgálhat kutatási és oktatási célokat, hiszen ez a válogatás át fogja a magyar nyelvtudományt a nyugati nyelvhatártól egészen Moldváig.

Ár (bruttó): 3000 Ft (audio-CD); 5000 Ft (CD-ROM)

➔ Kiadó: ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete
☎ 266-9100/5150
➔ osiris.elte.hu/tanszek/nyelvtort

Tartalom: [Progress bar]

Tájalás: [Progress bar]

Tudáspiramis

Jöhet a 40 forintos kérdés?

Weisz Tamás

Hányszor érezzük a tévé előtt ülve, miközben nézzük a játékvezetővel szemben ülő, izadó, fészkelődő játékosokat, hogy mi már bezeg regén a másfélmilliós kérdésnél tartanánk, ő meg itt „szerecsétlenkedik” ötvenernél, ráadásul már mindhárom segítségét felhasználta... Nos, itt a remek lehetőség, hogy mindenki kipróbálja, valóban olyan okos és művelt-e, mint amelyennek hiszi magát. Ehhez mindössze a Tudáspiramis című CD-re van szükség.

Ebben a számítógépes műveltségi vetélkedőben mérkőzhetünk barátaink, rokonaink vagy a számítógép ellen egyszerű „párban” vagy kisebb bajnokság keretében. Bár az animációk és hanghatások nem tudják szóbanba varázsolni a stúdiók hangulatát, ráadásul a nyeresemény „csak” ismereteink bővítése, és nem készpénz, főleg hosszabb játékok választva az embert elkapja a „harctéri

idegesség”, a drukk. A hat témakör (irodalom, történelem, földrajz-biológia, tudomány, sport, általános – például szó-

Itt nem lehet sem felelni, sem a közönség segítségét kérni

Magyar nyelvjárás hangfelvételtár

Hogyan beszélnek Pálócfdön?

Tóth Tamás

a z Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete

nagy fába vágta a fejszéjét, amikor a korábban összegyűjtött nyelvjárásanyagokat multimédiás formában próbálta meg a hallgatók és a nagyközönség elé tárni. E kutató- és gyűjtőmunka első gyümölcse a Magyar nyelvjárás

hangfelvételtár, ami egyszerű hang-, másrészt adat-CD formájában is megjelent.

Egy minta a nyugat-dunántúli régióból

lások, számítástechnika stb.) közel 3000 kérdése között találunk egyszerűbbeket, nehezebbeket, de nagyon nehezeket is. És nagyon össze kell szednünk magunkat, ha 4-es vagy 5-ös fokozaton le akarjuk győzni az alig-alig hibázó számítógépet.

A program egyetlen hibája, hogy a kérdések nem bővíthetők sem az internetről, sem „küldetés” CD-kkel.

Ár (bruttó): 2990 Ft

➔ Kiadó: X-Act Kft.
☎ 06-20-448-9987
➔ www.x-act.hu

Tartalom: [Progress bar]

Tájalás: [Progress bar]

videoeszközök

temája:

Az adattárolás jövője

Van-e alternatívája a merevlemeznek?

A CHIP Magazinak ehhez a számaához két CD-ROM tartozik. Ha hiányoznának belőle, kérje az elárusítótól!

magazin
CHNIKA ÉS KOMMUNIKÁCIÓ
augusztus • 1092 Ft • E

Magyarítsunk alkalmazásokat!
A.E. •

PC
KÖZTARTALOM
INFORMÁCIÓKAI

644 Ft

64 nintendo
dreamcast
playstation 2

Műszaki Magazin

MM

us Előfizetési díj egy évre 220 Ft
100 június

- Kém a na
- Tartál
- Ga

csakny ez az új
változat már leg
scriptmotor.

Ács Zsolt

Linux az alapoktól a felhasználó szintig

Mióta a különböző Linux-disztribúciók megszabadultak nyelvi korlátaiktól, vagyis elérhetőek többé-kevésbé magyarul is, meredeken nő a népszerűségük, egyre több számítógép-tulajdonos kíváncsi rájuk. Nem beszélve például a pedagógusok által megpályázható számítógépekről, amelyek Windows XP mellett SuSE Linux 7.3+-t is tartalmaznak – alternatíváknak.

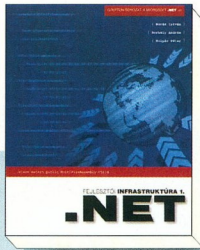
Hiába magyar azonban a leпитő, a grafikus kezelőfelület, a kezdőkben fennmarad a kérdés, hogy egyáltalán mi az a Linux – miben különbözik a Windowstól, miben jobb, miben rosszabb, mit lehet vele kezdeni? Sajnos ezekre a kérdésekre nem kapunk maradéktalanul választ a könyvből.

Megismerhetjük viszont a SuSE Linux telepítésének mikéntjét – már nem akarjuk újraparticionálni a merevlemezre a meglévő adatok megtartása mellett. A SuSE képes erre, de a könyvben semmilyen útmutatást nem kapunk. Találkozunk továbbá számos linuxos alaplóval: héjprogramok, démonok, processzek, futási szintek, fájl-rendszerek csatolása, időzített programvégrehajtás és még sorolhatnám. Am mindezek festői összeállításában helyezkednek el a könyvben, nehéz logikát találni felbukkanásuk sorrendjében. Nincs ez másként a grafikus kezelőfelület és a hálózatkézelés tárgyalásakor sem.

A szerző minden kétséget kizáróan jó szándéka mellől láthatóan hiányzott a könyvírás tapasztalat. A bevezetőben be is vallja, hogy műve szakdolgozatnak indult – ez még is látszik a felépítésén. Ennek ellenére jó kiindulópont lehet annak, aki kezdőként szeretne megbarátkozni a SuSE Linuxsal. Címével ellentétben más disztribúciókhoz nem ajánlom.

Nagy Zoltán

ComputerBooks, 2002,
169 oldal, CD-melléklet, 2500 Ft

Novák István–

Borbély András–Holpár Péter

.NET fejlesztői infrastruktúra 1.

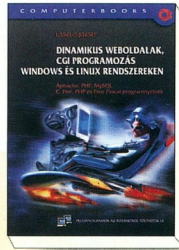
A Grepton Informatikai Rt. szakemberei több mint másfél évvel ezelőtt az MSDN portálján találtak először a .NET-tel a C#-ról szóló cikksorozatot. Ez, valamint a 2000-es fejlesztői konferencián szerzett információk több kollégájuk érdeklődését is felkeltették, így elkezdtek alaposabban megismerni ezzel az újdonsággal. Néhányan úgy gondolták, a megszerzett tudást megosztják másokkal is. Az eredeti elképzelésekből azután megszületett a *Grepton sorozat* a *Microsoft .NET-ről* ötlete, amelynek első darabja ez a kötet.

Bevezetője szerint e könyvet elsősorban (fél)profiknak szánják – ahogy szerzői fogalmaznak: „technológiai, fejlesztői vénával megáldott kollégáinknak, akik már megtették az első lépéseket a .NET-tel való ismerkedés területén”. Mégis, az első fejezet, ha röviden is, de a .NET alapjait mutatja be, majd ezt követően merülnek el egyre mélyebben és mélyebben a témában.

A könyv szövegén – amelyet sok képernyőmentés és rengeteg forráskód „színesít” – érezni, hogy programozók írták programozóknak, szinte teljesen „sallangmentes”, helyenként már-már „töménynek” mondható. A mintaprogramok – amelyek még a Visual Studio .NET Beta 2-es, illetve RC1-es változatával készültek – letölthetőek a www.grepton.net oldalairól. A későbbiek folyamán ugyanígy megtalálhatók lesznek azok a javítások, aktualizálások, amelyeket a végleges változat, illetve az olvasók visszajelzései indokolnak.

Weisz Tamás

Prím Kiadó, 2002,
334 oldal, 8900 Ft

László József

Dinamikus weboldalak, CGI programozás Windows és Linux rendszereken

Ugye minden HTML-buherátor azt szeretné, hogy az ő oldalai legyenek a legszebbek, legjobbak, leginteraktívabban. Nos, az interaktivitáshoz elengedhetetlen, hogy dinamikus weboldalak szerkesztünk. De mit tegyen az a webfejlesztő, aki jártas ugyan a HTML-kódok rejtelmeiben, ismeri a programírás alapjait, úgy dönt, hogy scriptírást adja a fejét, de nem tudja, hol kezdje a munkát? László József könyve neki adhat útbaigazítást – az alcím tanúsága szerint Apache, PHP, MySQL, C, Perl, PHP és Free Pascal programnyelvhez.

Az első két fejezetből rövid áttekintést kapunk a problémakörörről. Megtudhatjuk, milyen szerver- és fejlesztőprogramok szükségesek az aktív weboldalak készítéséhez különböző platformokon, hogyan lehet azokat telepíteni és konfigurálni. A következőkét szövegében oldal a CGI rejtelmeibe vezet be minket, majd a MySQL szerver használatának leírása után, mintegy felekkora terjedelemben foglalkozik a PHP programozással.

A könyv felépítése logikus, a fejezetek egymásra épülnek. Ki kell emelni azt is, hogy sok példát, konkrét feladatot tartalmaz, többnyire forráskóddal és képernyőképpel együtt. Így juthatunk el az egyszerű „Helló” felirat kiírásától egy működőképes vendégkönyv összeállításáig. Hasznos, hogy a szerző gyakran felhívja a figyelmet a buktatókra és a hibalehetőségekre. Kisebbségben találtam a függelékekkel neves címlistát és az irodalomjegyzéket, de talán kárpotholhat minket az, hogy a mintapéldák forráskódjai letölthetőek a ComputerBooks webhelyéről.

Tóth Tamás

ComputerBooks, 2002,
484 oldal, 4500 forint

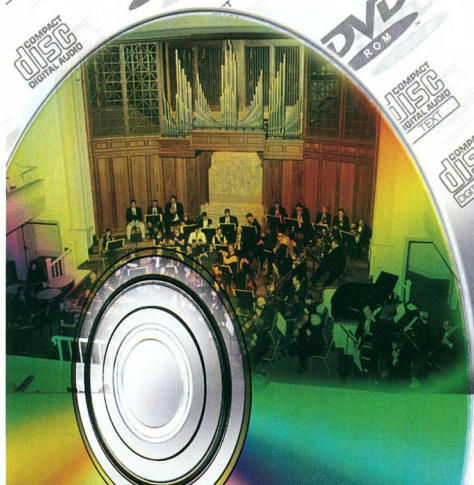
**A bemutatott könyveket megvásárolhatják a CHIP könyvesboltban, az alábbi címen:
1132 Budapest, Visegrádi utca 11. Tel.: 350-7144, tel./fax: 339-8617, e-mail: chip.bolt@dnb.hu**

minőség, tapasztalat, megbízhatóság

CD, MC, DVD GYÁRTÁS

biztos alapokon

VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.

H-8001 Székesfehérvár, Pf.: 175. Tel.: +36-22-533-571, Fax: +36-22-533-077 Email: info@vtcd.hu Internet: www.vtcd.hu

Szerkesztőség

Főszerkesztő: **Ivanov Péter**
 Főszerkesztő-helyettes:
Béres László
 Szerkesztőségvezető:
Dervenkár István
 Rovatvezetők:
Bata László (Kincstár, Szofter)
Csábi József (Hardver)
Kis Endre (Friss hírek, Magazin, Szakma)
Weisz Tamás (Tartalom és forma)
 CHIP Online: **Nagy Zoltán**
 Munkatársak: **Dudás Zoltán**,
Dvorák Bence, **Győri Ferenc**,
Rixer György
 Tesztlaborvezető: **Nagy Zoltán**
 Tervezőszerkesztő: **Pécsi Gábor**
 Tördelőszerkesztő: **Nagy Gyula**
 Korrektor: **Szabó Eszter**
 Szerkesztőségi asszisztens:
Csábi Marianna
 Címlap és lapterv: **Solti Balázs**

A szerkesztőség címe:
 1139 Budapest, Hajdú u.
 42-44., II. emelet. Levelezési cím:
 1300 Budapest 3., Pf. 210.
 Telefon: 350-8276
 Fax: 350-8731

E-mailcímünk:
 chip@vogel.hu
 Honlapunk:
 www.chipmagazin.hu

Terjesztési adatok

2001. II. félévi terjesztett példányszám

▲ TATSZP által adataitval: 27 376

A MATESZ 2002. I. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám: 27 102
 A 2002. áprilisi szám eladott példányszáma: 26 383
 Magazinknak a havi száma 31 500 példányban készül.

Kiadó

Kiadja a Vogel Publishing Kft. a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.

A kiadásért felel:
Ivanov Péter
 ügyvezető igazgató
 Tel./fax: 350-8731
 Lapigazgató:

Ali Mehdi
 Tel./fax: 350-8731
 Titkárságvezető:
Szalay Zsóka
 Tel./fax: 350-8731

Hirdetésfelvétel

Magyarország:
 Vogel Publishing Reklámiroda
 Üzletkötők:
Csütözy Zsolt, **Czidor Róza**,
Kálnoki Ksi Emese,
Szabóné Végheily Anna
 Levelezési cím:
 1300 Budapest 3., Pf. 210
 Telefon/fax: (36-1) 350-8041
 Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
 Tel./fax: 350-8004
Németország: VPI Vogel Publishing
 International, Erik N. Wicha,
 München, Poccistraße 11., D-80336,
 tel.: +49-897/464-2318

fax: +49-897/464-2217

CIS: 100070,474

Kedv-Britannia:

Media Partners Ltd.
 5/15 Cromer Street
 Gray's Inn Rd
 GB-London WC1H 8LS
 Tel.: +44-171/837-3330
 Fax: +44-171/833-0764

USA, Kanada:

Vogel Europublishing, Inc.,
 Mark Hauser, 632 Sunflower Court
 San Ramon, CA 94583, USA
 Tel.: +1-925/648-1170
 Fax: +1-925/648-1171
Tajvan: Taiwan Bright Int. Co., Ltd.,
 Vincent Lee 4 FL 1,
 Sec. 3, 200 Hsin Yi Road,
 Taipei 106, Taiwan R.O.C.
 Tel.: +886-2/2755-7901-5,
 Fax: +886-2/2755-7900

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénnytársasága.

Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, **Kerbolt Pál**,
Mura Eszter
 Telefon: (36-1) 349-4768
 E-mail: terjesztas@vogel.hu
 Megjelenik havonta, ára 1196 Ft.
 Előfizethető megrendelőiútvonalon a kiadónál: Vogel Publishing Kft., Budapest, Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
 Telefon: (36-1) 349-4768

Előfizetési díj: 5712 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 11 424 Ft (22% kedvezmény)
 Előfizethető továbbá hírlapkiezbesítlőknél és Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszáma, ezenkívül Budapestben a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
 Előfizetési díj negyed évre: 2856 Ft (3 szám), fél évre: 5712 Ft (6 szám), egész évre 11 424 Ft (12 szám).

A törledés a CHIP Magazin szerkesztőségében történik.
 Monitorozás és nyomás:
 Veszprémi Nyomda Rt.

A Német Szövetség Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Media International GmbH, Würzburg, Deutschland.
 A Magyar Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Publishing Kft., Budapest, Magyarország.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adattrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
 A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 0864-9421

HIRDETŐINK

2F	72	Herta	59	PC Network	72
2F Secure	137	In Cash Rendszerház	133	PC Network	108
Abit	11	Juventus Team	85	PC Network	153
Acomp	35	Kelly-Tech	53	Philips	93
Alpha Sonic	105	Ker Soft	125	Pilatus Comp	132
Axico	125	Keszo	141	Plextor	9
Bluefish	51	Kim Soft	130	Qwerty	55
Brother International	41	Komel	43	Rajzpályázat 2002	115
Budapest Film	113	Kvint-R	49	Ramiris	45
Budapest Film	119	LG	B/2	Samsung	111
Canon	31	Malcolm Trade	127	Software Station	139
Codra	130	Matáv	B/3	Sony	3
Digitcam	95	Mediker	141	Sprint	121
DIT Digitáltechnika	125	Mercury	72	Sved	21
East Computer	69	Minolta	133	Symantec	130
E-Bolt	141	Mycom	25	Tomato	B/4
Envicom	141	Nabucco	145	Top Soft	161
Euronet	139	Network Associates	71	Unitel City	89
Folder Trade	145	Nikon	15	Verbatim	13
Gamaxnet	141	Notebook World	141	Virus Buster	123
Gemofis	139	Oki	137	Vision	145
HB Computer	130	Olympus	127	VTCD	159
Heineken	75	Panda Software	79	Win Computer	47

TOPINFO®

Integrált Vállalatirányítási Rendszer

Pénzügy-számvitel-tervezés
Kereskedelem és logisztika
Tárgyeszköz és beruházás
Humánpolitika
Vezetői információ, controlling

Windows NT, Windows 9x, Novell, Unix környezetben,
ORACLE, Ms-SQL adatbáziskezelővel, egy gépen is.

“A győztes kombináció”

TOPSOFT Rendszerház Rt.
1027. Budapest, Kapás u. 11-15
tel: 457-9200, fax: 457-9201
homepage: www.topsoft.hu
e-mail: sales@topsoft.hu

*“A jelen filozófiája,
a jövő technológiája”*

ELŐZETES

JÚLIUS

HARDVER

Alaplapok Viára

A Via rálépett a DDR333 nem is oly rögs újítja KT333-as és P4X333-as készleteivel. Következő számunkban a Socket A-s processzorokat kiszolgáló KT333-as chipkészlet köré épülő hazai alaplapkínálatot vesszük szemügyre.

Mesteri effektusok

Az Adobe neve és a digitális videofelvétel szerkesztése kapcsán sokan kizárólag a Premierre gondolnak, pedig még egy kiváló alkalmazás található a cég eszköztárában, kifejezetten effektusok szerkesztésére: az After Effects.

Digitális videó hálólag

A hagyományos videomagnóval két probléma van: nem lehet tőléről programozni, és ha elefejtettük beállítani, akkor nem veszi fel a kedvező filmünket, ha nem vagyunk otthon. A megoldás kézenfekvő: ha van otthon számítógépünk, amelyen Linux fut, a gépben pedig tévévevő kártya is csücsül, máris indulhat a filmgyűjtés!

SZOFTVER

LINUX

További témáink

Hűtőgépek munkában

...és tesztágyban. Milyen utakat követnek a gyártók a számítógép központi egységének hűtésében? Amilyen egyszerű eszköz a ventilátorral kombinált hűtőborda, olyan nagy változatosságot tapasztalhatunk ezen a piacon. Tesztünkben a hazai kínálatot vizsgáljuk.

A tudás univerzális tárháza

A régi motorosok talán emlékeznek a kilencvenes évek elejéről a PcWorld 5.1 nevű „szuperprogramra”, amely egyetlen floppy terpeszkedve be tudta mutatni a Föld összes országát térképekkel, himnuszokkal, grafikákkal, táblázatokkal, rövid szöveges leírásokkal. Azóta sokat fejlődött a számítógépes technológia.

A mobil kommunikáció jövője

A mobiltelefon mindennapi eszközzé vált. Alapfunkciója – azaz hogy bárkivel, bármikor és szinte bárhonnán beszélhetünk –, hamar népszerűvé tette. És sorra jöttek az újítások, fejlesztések, amelyek a mai napig gőzerővel folynak. Mit tartogat a jövő?

Egy CRM megoldás szívében

Felmérések szerint az ügyfélkapcsolati (Customer Relationship Management, CRM) rendszerek bevezetése eddig az esetek 55%-ában bizonyult sikertelennek. A vállalatok nagy része a kudarcok nyomán felismerte, hogy a CRM nem egyszerűen alkalmazáscsomag, hanem új gondolkodásmód, amellyel a cég egészeének azonosulnia kell. Ennek az új filozófiának egyre nagyobb részben válik alapjává a kapcsolatkezelő központ (Contact Center).

Magyarítás az irodában

Megjelent a SuSE Linux 8.0. Mivel magyar kiadásról van szó, számos bővítésre került sor a magyar fejlesztésekben is. A telepítés és a futó rendszer beállítása a YaST2-nek köszönhetően teljesen magyarul végezhető, és a KDE3 grafikus felület is magyarul köszönt minket. A magyar OpenOffice is része a hivatalos disztribúciónak.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

Az a titkunk, hogy ki merjük mondani: azt **nem ajánlom, Uram.**

**Az üzlet személyes ügy.
Éppen ezért a Matáv üzleti
megoldásaival Ön személyes
igényeire szabhatja, forgalmi
szokásaihoz igazíthatja a cége
által igénybe vett hang- és
adatátviteli szolgáltatásokat.**

matáv • IP Complex Plusz

www.matav.hu

**Közben pedig biztos lehet benne,
hogy a rendszernek csakis olyan
elemeit kell kiépíttetnie,
amelyekre igazán szüksége van.**

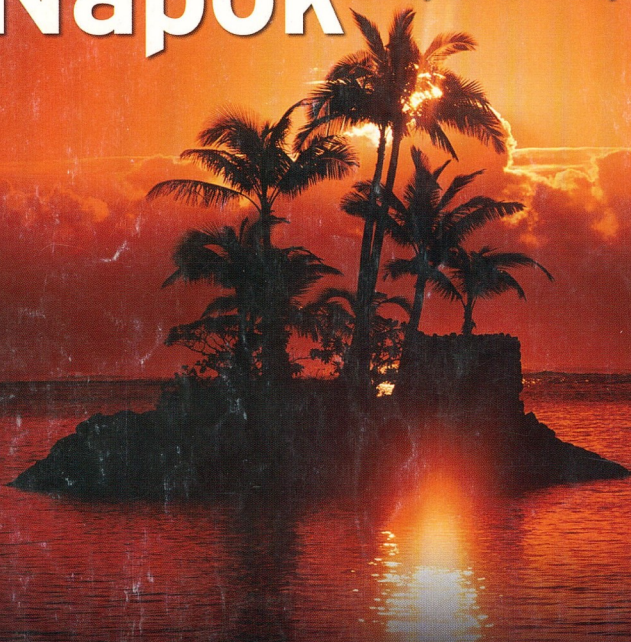
Az IP Complex Plusz IP-alapú adatátvitel
garantálja az információforgalom
rugalmasságát: a használt alkalmazások
között az Ön igényei alapján képes
fontossági sorrendet felállítani.

Cége belső és hálózaton kívüli kommuni-
kációját egyetlen költséghatékony
rendszerben oldhatja meg, melynek
pontosan annyi előnye van, amennyire Ön
igényt tart – sem több, sem kevesebb.

• **matáv**

a szavakon túl

Paradicsomi Napok május 27-től június 27-ig

Május 27-től Június 27-ig nagy kedvezményekkel vásárolhatja meg boltjainkban az alábbi termékeket:

TOMATO A694X , VIA 694X chipset, 4x AGP, AC 97', ATA100, ATX	11 900,- Ft
TOMATO TX694X , VIA 694X chipset, 4x AGP, AC 97', ATA100, AT	13 800,- Ft
TOMATO 815EP , Intel chipset, 4x AGP, AC 97', ATA100, ATX	13 900,- Ft

Az alaplapokhoz az alábbi processzorokat ajánljuk:

VIA CYRIX III 500 MHz	6 600,- Ft
VIA CYRIX III 600 MHz	8 600,- Ft
VIA C3 800 MHz	11 200,- Ft

Az árak ajánlott végfelhasználói árak, melyek az áfát nem tartalmazzák.

Budapest:

Interboard Rt.: 412-0164, 412-3100, PC-Partner: 1/460-04-04 · CompActive: 1/220-03-18
CompExpress: 1/223-49-00 · Lap Stúdió: 1/236-30-00 Dynamic (országos hálózat): 1/236-02-36
(Sopron, Győr, Eger, Gyöngyös, Jászberény, Ózd, Salgótarján, Cegléd, Tab, Esztergom)
Sowah: 1/350-45-39 · Demand 2000: 1/269-32-15

Vidék:

Debrecen Matriál Teszt: 52/417-707, 52/430-468 · Acotec: 52/446-825 · 3 Comp: 52/520-330
Nyiregyháza – Matriál Teszt: 42/413-423 · Miskolc Dimplex: 46/412-574 · Computer Art: 46/413-293 · Pécs – Computer Art: 72/314-665 Szarvas – XeroPress: 66/311-422 · Berettyóújfalú –
Matriál Teszt: 54/404-537

